XIV
Sanctua
rium
Leonardi
de
Vtino
Manoscritti.
Conventi.
A
8
1159
III.
F
15.

[illegible]

[illegible] folio 209.

A

21B10

I

N°. 1159. A. 8.

cc. XII preliminari di cui la
c. I scritta + cc. 200 numer. per
199 con ripet. del n. 188.
Sono bianche le cc. 20-24,
29-36, 48, 169-188, 196.
25-VI. 1964 MAB.

Conuentus Sancte Marie No[ve]lle Or. Predicatorum 25

Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mt. 3°. Ad quam penitentiam duplici ratione provocamur. Primo ex parte precipientis quia Christus qui in verbis perfectis precepit nobis ut agamus penitentiam dicens: penitentiam agite etc. quod Christus [?] ... et nunc ad preceptum astringit et ideo tenemur agere penitentiam iuxta admonitionem Christi glose dicens Jo. 2°. Quodcumque dixerit vobis facite. 2° ex effectu eliciente provocamur ad penitentiam cum dicit: Appropinquabit enim regnum celorum. Ultimus namque effectus penitentie est consecutio regni celorum. Primo secundo [?] percipies habet se ut eius effectus principalis penitentie, effectus non ultimus habet se ut causa ultra finalis. Pro complemento penitentie videbimus hec [?] nondum [?] et primo.

Circa primum videbimus eius diffinitionem. Augustinus de pe. di. 3a.

- Eius diffinitionem.
- Eius necessitatem.
- Eius eductionem.
- Eius conditionem.
- Eius utilitatem.

Satisfactio penitentie est peccatorum causas excidere nec earum suggestionibus aditum indulgere. Ex hoc [?]. Si vides quod gustatio tua sit tibi occasio excidendi etc. Mt. 18. Si pes tuus vel manus tua scandalizat te etc. Item Augustinus libro de pe. di. 3a. Penitentia est quedam dolentis vindicta puniens in se quod dolet commisisse. Unde dolendum est de peccato quod delectat ipsa dilectio [?] Christus. Penitentie est et pena tenere ut semper puniat in se ulciscendo quod commisit peccando. Et ideo dicitur penitentia quasi pene tentio vel punientia. Item Ambrosius in quodam sermone [?] et habetur de pe. di. 3a. Penitentia est et mala preterita plangere et plangenda iterum non committere. Item Gregorius de pe. di. 3a. Penitentiam quippe agere digne non possumus nisi modum eius penitentie cognoscamus. Penitentiam quippe agere est et perpetrata mala plangere et plangenda iterum non perpetrare. Nam qui sic alia deplorat ut tamen alia committat, adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat. Quid enim prodest si quis peccata luxurie defleat et tamen adhuc avaritie estibus anhelat. Item de pe. di. 3a. Ille penitentiam digne agit qui sic preterita mala deplorat ut futura iterum non committat. Nam qui plangit peccatum et iterum admittit peccatum, quasi quis lavet laterem crudum, quem quanto magis abluit tanto magis lutum facit. Item Ysidorus libro de summo bono et habetur de pe. di. 3a. Irrisor est non penitens qui adhuc agit quod penitet. Nec videtur deum poscere subditus sed subsannare superbus. Canis reversus ad vomitum et penitens ad peccatum. Multi enim lacrimas indesinenter fundunt et peccare non desinunt. Quosdam accipere lacrimas ad penitentiam cerno et effectum penitentie non habere. Unde Ysaias de peccatoribus ait: Lavamini, mundi estote. Lavatur et mundus est qui et preterita plangit et plangenda iterum non admittit. Lavatur et non est mundus qui plangit que gessit nec deserit et post lacrimas ea que fleverat repetit. Item Augustinus libro soliloquiorum et habetur de pe. di. 3a. Inanis est penitentia quam sequens culpa coinquinat. Vulnus iteratum tardius sanatur. Frequenter peccans et lugens veniam vix meretur. Nihil prosunt lamenta si replicantur peccata. Nil valet veniam a malis poscere et mala denuo iterare. Item Gregorius in pastorali et habetur de pe. di. 3a. Qui admissa plangit nec tamen deserit, pene graviori se subicit, qui ipsam quam flendo impetrare potuit veniam contempsit. Item Gregorius et habetur de pe. di. [?]. Quisquis [?] -

[illegible]arectuarius fratris Leonardi [illegible] ut patet pagina 167.

NOVELLAE BIBL[...]

p9 accepta remissione ad vomitum redierit, tanto grauius punietur quanto magis ingratitudinis abusus singulorum remissionis accepte ingratus extitit. Quo vero

q°

peccata que per veram penitentiam dimissa sunt reddeant quantum quod redabit et in peccatum. Respondet secundum Thomam. Aliquid dicitur redire dupliciter. aut in se. aut in suo effectu. Primo modo sic peccata dimissa nullo modo redeunt quantum ad maculam et quantum ad reatum. Secundo modo peccata dimissa redeunt in quantum ex peccatis dispositiones ad consequentes relinquuntur. ex hoc enim quod homo deum per peccatum offendit post remissionem precedentium peccatorum. quandam difformitatem ingratitudinis actus sequentis peccati acquirit peccator. et ideo dicitur redire quod reddunt quantum ad ingratitudinem. hoc Thomas in 4° d. 22. Greg. pe. host. et alij. Item Jo. os aureum. et habetur de pe. d. 3ª. perfecta penitentia cogit peccatorem omnia libenter sufferre. in corde eius contritio. in ore confessio. in opere tota humilitas. hec est fructifera penitentia. et hoc sufficit quantum ad primum.

II°. Videbimus eius necessitatem. Notandum quod in conclusione indubitanter apud omnes theologos. et proprie apud s. Tho. parte 3ª. q. 84. ar. 5°. quod penitentia est necessaria ad salutem. et pro maiori declaratione est sciendum quod duplex est necessitas. Una dicitur absoluta. alia ex suppositione. Absolute dicitur necessarium illud sine quo res esse non potest. sic cibus necessarius ad vitam humanam. Ex suppositione dicitur necessarium illud sine quo res esse non potest aut conservari aliquo presupposito. Sic medicina est necessaria homini presupposito morbo. Ad propositum. Si queratur de prima necessitate absoluta. tunc dico quod penitentia non est necessaria ad salutem. quia sic nullus posset consequi salutem sine ea quod patet esse falsum. quia pueri [illegible] bbti et multi homines salvantur sine penitentia. non ergo omnibus est necessaria penitentia. Unde 2° paral. ultimo. Et tu deus iustorum non posuisti penitentiam iustis habraam. ysaac et jacob et hiis qui tibi non peccaverunt. Sed hac prima necessitate est absolute necessaria gratia dei ad salutem. ad ro. 6. gratia dei vita eterna. et baptismus actu vel proposito. Jo. 3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua etc. Si vero loquimur de 2ª necessitate suppositionis. tunc procul dubio necessaria est penitentia presupposito peccato mortali. Et probatur ista conclusio quadruplici medio. scilicet. Primo ratione que est triplex.

Ratione.
Similitudine.
Exemplo et
Auctoritate.

Ratione naturali
Ratione theologicali
Ratione legali.

Primo ratione naturali probatur sic. Contraria contrariis curantur. est regula generalis medicorum. peccatum autem consistit in complacentia voluntatis ad actum malum sine prohibitum a deo. Nam ut ait Augustinus. peccatum nihil aliud est quam voluntas quaerendi vel retinendi quod iustitia vetat. non potest curari peccatum nisi per displicentiam voluntatis ad eundem actum. hoc autem displicentia est penitentia. ergo etc. 2ª ratio.

2ª. cor. 7°. Que enim secundum deum tristitia est, penitentiam in salutem stabilem operatur. Secundo ratio est theologicalis. peccatum non potest curari nisi per gratiam dei. ro. 3°. iustificati gratis per gratiam ipsius. que gratia non potest recuperari nisi per penitentiam. ergo necessaria est penitentia. Unde Jo. Cris. de pe. d. 1. Non potest quisquam gratiam dei celestis accipere nisi purgatus fuerit ab omni sorde peccati per penitentie confessionem et per donum baptismi salutaris.

Tertio ratio est legalis. quia de iure civili et canonico est quod ille qui offendit alium numquam veniam ab eo consequi meretur nisi satisfaciat ei de culpa. ut in re. iur. Non dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum. li° 6. et 14. q. 6. si res. Satisfacere autem non potest quamdiu alius offenso dum sibi placet offensa. ergo nullomodo potest quis satisfacere deo. dum voluntas adheret peccato. Oportet ergo quod sibi offensa displiceat et sic idem quod prius. et confirmatur ratio ex hoc. quia ordo divine iustitie et humane requirit ut peccato pena reddatur. patet ratio. hec autem omnia pertinent ad penitentiam prout est virtus vel virtutis actus. sed prout est sacramentum dicetur infra cum agetur de confessione.

2° probatur similitudine sic. Sicut baptismus ordinatur in remedium peccati originalis. Sic penitentia in remedium peccati actualis. sed non potest mundari a peccato originali sine baptismo actu vel proposito ut dicitur mr. 16. Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. Ita nec a peccato actuali quis mundari potest sine penitentia. ergo est necessaria. Similitudo autem datur a doc. de navi naufragium patiente. postquam naufragatus nullum ad hunc salutis remedium nisi accipere aliquam tabulam etc. Sic in proposito. deus et salvator noster yhesus christus. tamquam magister magnus fecit quandam pulcram navem ad navigandum ad portum sine omni periculo. scilicet innocentiam. et qui cum ista navigat recte ut virgo et pueri innocentes vadunt ad paradisum. In hac navi intravit salvator noster. mt. 8°. Ascendente ihesu in naviculam secuti sunt eum discipuli eius scilicet christiani nomine baptismi. hec navis naufragium patitur. ut impulsu venti superbie et vastata fuerit fluctibus luxurie et carnalitatis. ut in pigritie in rupe avaritie et cum perdita est tota et istis periculis perit quia dicit christus. multis vero non sufficeret in ista navi innocentie baptismalis et maxime nunc. Ideo quilibet peccator debet recurrere ad tabulam si vult se salvare. clamans humiliter ad deum cum contritione cordis cum dd. dicens. Salvum me fac deus quoniam intraverunt aque usque ad animam meam etc. Et hanc dicunt omnes doc. theo. et canonici proprie theologi. quod penitentia est 2ª tabula post naufragium peccati mortalis. ut refert magister sententiarum in 4°. d. 14. Et dicit gratianus de pe. d. 1. multipliciter. 2° c°. 2ª tabula. 2° c°. secunda tabula. Dicitur autem 2ª tabula vel quia prima est baptismus. prima tabula est ante naufragium peccati mortalis. 2ª vero est post naufragium. vel dicitur quia duo sunt naufragia. primum est. 2um ~~pena~~ originalis iustitie que est perdita per peccatum ade. ro. 5°. per unum hominem peccatum intravit in mundum et per peccatum mors. Et ideo deus ordinavit primam tabulam post id naufragium. que est sacramentum baptismi. et id naufragium est generale. Secundum naufragium est particulare. scilicet peccati mortalis.

Et quod frangitur tabula seu navicula fruentie baptismi. et in divina bonitas ordinavit
penitentiam in remedium huius. Jo. dicit 2a tabula post naufragium. et sic patet similitudo. 3o secundum
exemplum. Nam dicitur 3 Reg. 21. de achab cum dixit dominus per helia. Occidisti et possi-
disti. Verum hoc dicit dominus. In loco in quo linxerunt canes sanguinem naboth. lambent
quoque sanguinem tuum. Unde hoc audito egit maximam penitentiam et indutus sacco et ie-
iunavit et sedebat in cinere et ambulabat humilis. Unde tanta fuit eius penitentia quod deus
sibi remisit culpam et penam. Unde ait iterum dominus ad heliam. Nunquid non vidisti a-
chab humiliatum coram me. ecce mali quod dixi tibi ut facerem ei non faciam
et in diebus suis penitentia ira dei erat super eum. Sic patet de ninivitis. Jone 3. quarto
necessaria est penitentia. Unde quarto hoc considerato. Et tanta fuit vix penitentie in rep-
bis. quando in electos. Exemplum ex herba in [illegible]. Nam videmus quod omne
animal quando se infirmum sentit solicite ponderat et querit sue salvationis remedium
in [illegible]. Ursus cum se gravatum sentit ut ait Ambrosius in exameron
formicas querit et comedit. et per eas purgatur tanquam per medicinam. Sicut
refert Valerius. Cervus cum se vulneratum sentit sagitta venenata cur-
rit ad querendam herbam dictamni. et cum eam comederit ferrum de vulnere
exeunt cum veneno. et sic sanatur. Sic et mustella cum percutitur ab serpente
querit cardella et sic sanatur. homines et cum sunt corde infirmi solicite que-
runt medicos meliores a quibus curari possunt. Cum ergo vulnera anime
scilicet vitia et peccata sunt graviora et periculosiora quam vulnera corporis. tum quia
occultiora. tum quia ad peiorem putredinem finalem perducunt quia ad mortem anime
non quasi temporalem sed eternalem. Cur miser homo non magis solicite querit remedium
penitentie quo omnes morbi et vulnera anime sanantur. Sed heu hoc videmus maxime
certas peccatorum. nam maiorem diligentiam habet peccator in putredine de iumento suo
et asino quam de anima ad ymaginem dei creata. quia si asinus infirmatur subito
mittitur pro malescalco nigro. Sed cum infirmatur ipse in anima vilipendit et ne-
gligit. Item maiorem curam habet de calciamento suo quam de anima etc. dicit ut ex-
pedit. Debet ergo quilibet peccator et maxime in hac xlma conversione cordis clamare ad dominum
dicens. peccata mea domine sicut sagitte infixa sunt in me etc. Sic et dd clamabat ad dominum
dicens. Miserere mei domine quoniam infirmus sum. sana me domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. i. virtutes
anime quibus anima sustentatur in gratia dei sicut corpus ossibus sustentatur et postmodum ne ca-
dat patet exemplo. quarto auctoritate. Nam plures auctoritates habemus de hoc. Et primo modo 3o. penitentiam
agite appropinquabit enim regnum celorum. Joel 2o. Convertimini ad me in toto corde
vestro etc. Jerem. 18. Si penitentiam egerit gens ista pessima a malo quod fecit agam
et ego penitentiam. i. me habebo ad modum penitentis super malo quod cogitavi ut facerem
ei. Et sic ergo videmus quod homo si penitentiam non agit deus non remittit offensam. Et
hec auctoritas loquitur dulciter persuadendo et propiciando. Et quamvis iste non prosunt
dominus alibi loquitur propiciando et comminando mala plurima contra illos qui nolunt agere

penitentiam. et hoc facit dupliciter. primo comminando mala in generali. 2o in particulari. In generali
quidem ut dicitur Luc. 13. Dico vobis quod nisi penitentiam egeritis omnes simul peribitis. scilicet morte
eterna. In particulari non sub figura civitatis ierusalem comminatur anime impenitenti. Luc. 19. vi-
dens ierusalem civitatem flevit super illam etc. [illegible]
Utrum homo in fine vite sue possit proficuam agere penitentiam. Respondeo et dico sic per c. [illegible] d.
20. ubi dicit. quod tanta est benignitas dei quod nulli denegat misericordiam faciendi in se quod
potest. ad suscipiendum eam. Sed ad faciendum quod in se est duo requiruntur apertissime que integrant
penitentiam. scilicet dolor de preteritis. et propositum de futuris cavendis. Cum ergo quamdiu vixerit
in homine possit hec duo facere potest se ad penitentiam preparare et per consequens misericordiam consequi. Cum
misericordia dei se preparantibus nunquam desit. Et ideo quamdiu manet liberum arbitrium potest quis penitentiam
salutiferam agere. quod probo exemplo latronis. nam in fine vite sue condignam egit penitentiam
Lu. ergo latro. Cur non [illegible]. Sed quicquid hic possit sit audiant peccatores Augustinum dicentem.
Timendum est de penitentie sero. Unde de pe. d. 7a. Si quis positus in ultima necessitate
sue egritudinis voluerit accipere penitentiam et accipit. et mox reconciliatur et hic vadit.
fateor vobis non illi negamus quod petit. sed non presumimus quod hic bene exeat. Si se-
curus hic exierit nescio. penitentiam dare possumus securitatem non. nunquid dico damp-
nabitur. sed nec dico liberabitur. Vis ergo a dubio liberari vis quod incertum est evadere
age penitentiam dum sanus es. si sic agis dico tibi quod securus es. quia penitentiam egisti eo
tempore quo peccare potuisti. Si autem vis agere penitentiam cum peccare non poteris. peccata
te dimiserunt non tu illa. Item Nullus expectet cum peccare non potest. Arbitrii enim
querat libertatem ut delere possit commissa non necessitatem. Qui prius itaque relinquitur
a peccatis quam ipse relinquat ea. non libere sed quasi necessitate condempnat. que ergo
sero penitet non oportet solum timere dominum iudicem. sed iustum diligere non tantum penam
timeat sed anxietur pro gloria. Exemplum habetur in vitis patrum de sero [illegible] du-
cet in deserto audivit vocem dicentem sibi. Veni et ostendam tibi opera hominum. Unde dum egressus
fuisset vidit ethiopem nigerrimum cum securi incidentem ligna. et dum fecisset maximam
sarcinam lignorum et illam elevare vellet non potuit propter multitudinem lignorum. Ipse
plura incidit et apposuit. et semper erat difficilior ad elevandum. Unde angelus
dicit ei. Iste sunt opera hominum. semper addunt peccata peccatis et ferre non possunt et
sub ipsis deprimuntur et ad inferna deducuntur. Ergo ut concludit Augustinus quod licet
homo in fine vite sue possit penitere tamen timendum est et maxime propter has rationes.

Primo. propter passionum aggravationem.
2o. propter mortis trepidationem.
3o. propter demonum obsessionem.
4o. propter peccati infestationem.
5o. propter temporalium bonorum alienationem.

Primo. permittit deus tales peccatores impugnari a passionibus. Nam ut dicit Scotus. quasi solum
evenire quod in extremo vite cum peccatores
infirmantur in scientia pre adest maximus
dolor. et maximus timor. dolet relinquere
que multum que consimilis bona magis
dilexerit quam deum. timet mortem que eos punit [illegible] bono et vite
temporali quam proposuit eterne. O quantus labor cor/corda [illegible] etc.

cupat. dices 2 oia sut gt eu. oculi qr no vident. aures qr no audiut
Caput brachia tremut. stomachus dolz. dices e 9 eu qr no pot laborare.
noxs qr no pt dormire. mo ad caput lecti mo ad pedes d. heu. heu. Memo
2 itellectus deficiut. Altat ex hiis passionibus zc. qr sm Aug. passiones istā
biles plus zoris suscitat qz delectabiles. Inde fit ut 2 ipi miseri q ppposuerunt ma
lefacieis i extremo vite sue ad pniaz venire / nl de deo cogitet ulla nqz de ppria
salute memor hent. qr ut Aug. i smoe de pnicētibz ait. pcutit hac aia
adusione peccator. ut moriens obliviscat sui. qui du viveret oblitus e dei. Sunt
de ho quotte ex clarissima. vide i alio lo. Jo dt luc. 19. Ecce dies venient
i te. i. gt te. zc. 2°. pp mortis trepidatory. que nōt cu dt. Circūdabut
te inimici tui. Inimica sut timor et dolor de morte istate. Jn morte nāqz
totus ho pati. p° i sensibz corpis. s. i visu. qr oculis eius odiosa lux q prius
e amabilis. Jt videt uxore filios 2 osanguineos flentes quos cu mag° dolore
relinquit. Jt pati in auditu qr audit voces 2 fletu plagentiu. Jt i odoratu ex
fetore sui corpis ifecti. Jt i gustu qr ht palatu amaru p infectory febris. Jt
i tactu qr totu corpus dolz. 2° i aia pati. p° timet qr cogitat se de pxio
moritury. Jt memor qr recordat supprias de mala vita pterita. 2 de delectatiobz
malis q ei vertent in amaritudinez. 2 quibz nuqz icetuy fruet. Jo dt.
O. mors qz amara e memoria tua hoi iniusto. Jt volutas dolz valde se pdē aui
argetu. possessiones filios osanguineos 2 corpus suu. et pditus e. aiay. O.
quot angustie. Jo dt phs. qr mors e ultimu terribiliu. Quo g° potit se aia
cogitare de deo tot doloribus 2 timoribz ivoluta 2 submersa. Jo dt i p° moriēt
Circūdedert me dolores mortis 2 picula iferi zc. Et qmuis ista mala sint cois
et electi. tn electi suscipiut ocpatia 2 ppe qr no curat de vita pnti. Sz defuit
ad qua qto sut priores tato sut alacriores. vn eccl. 8. Q custodit prep
no expiet quicqz mali. et ad ro. 8. diligetibz deu oia cooperatur in bonu.
Qz impenitentes q no ht ppe vite etne patiut ista mala cu mag° pdere
2 amaritudie. Jst ne aliqs remediu. no. ni illd qd dt Sapie. eccl. 12. Me
mento creatoris tui i diebz iuventutis tue / anqz veniat tps afflictiois. s. senectutis
2 appropinquat anni i quibz dicas. no placet m. Nōo gº stultica illoz q dut. qñ
ero senex agā pniaz zc. Jo Caramy ofulo nobis ut du estis sani disponatis
de rebz vris faciēs testa 2 placeamus deo. vn ecca cantat. Emendem⁹ in
melius que ignoracia peccavimus ne subito pocupati die mortis qram⁹ spatiu
pnie 2 invenire no possimus.
3. pp demonu obsessiony. qr nōt cu dt. Circūdabut te inimici tui. i. demones. P
mittit deus ipugnari peccatores adomortis. qr si no videant aspectabz
appent tn hiis q moriut appetu horribilissimo. temptatqz infestat acro
nant dirissimo certamine ut de aia disponent. vn beda refert de gestis
Anglor. qr rex qdam anglie ht miles i armis pbu. sz corrupta moribz.

Cu at i provincia mortem infirmitate feriret. a rege visitat 2 ad pniaz hortat. Ille no
renuit. d. qr dicet qd faceret ex timiditate. sic mortuus e sn pnia. vide hn
i alio lo. Nō similitudiny de pdice absondita. si i circuitu ei cent cetu uel
mille canes i aere totidh falcones 2 hoies venatores 9 bacus illa fugitus
2 expetetes v remane no poss. qd faciet misera pdix. Sic e de aia i pni
tentis. fracta est cor. Canes i circuitu sut demones q sut i terra. Falcones
.i. demones q sut i aere. vn ps. Jnhitabunt ibi 2 absondent ipi calcaneu meu
observabut. est gº molestus dyas morietibz no sol impiys atqz pusis. sz et viris
sctis 2 iustis. Sic scribit Cirillus ad Aug. i tractatu bti Jheo. de bto eusebio.
vide i alio lo. Jt xpo appuit dyas i cruce. ut dt beda. bta gº virgo p grāz
obtinuit. qr ei no apperet demones i morte. dolores no cor vrgent ut
aia exeat. no pt aliqº mo ibi remanere. Ecce misera aia i quali e pssura
libenter tuc vellz hre plongatory tpis ad pniteny. sz no exaudiet. Nota
exm qd ponit gg° i dial. de illo q videt demones 2 horribilr tremens cla
mabat. Inducias usqz mane. Inducias usqz mane. sic clamas 2 revolvens
p lectu ut demony aspectu fugeret expiravit. Jo Ysaie 14°. Jnferny subtus
oturbatus e i occursum adventus tui / suscitabit tibi gigates .i. demones.
4°. pmittit deus impnitentes ipugnari et molestari apentibz 2 ppinquis.
ipi eqs sut qui egrotatibz ofessiony notare no audent. sacdotes 2 religiosos
notare volentes idignat expellunt. notariis si oparuerit ut testa ostituant
turpit eiciut. O. Amici carnales. O. fili aiaz caroz vroz. de nobis dt
Mi. 10. Jnimici hois domestici ei. ppea salubrit puisu est. p c. Cu
infirmitas. de pe. et re. dicit ei sic. Cu infirmitas corporis no nuqz ex pecto
pveniat dicente dno languido que sanaverat. vade 2 amplius noli peccare ne
detius t otigat. pnti decreto statuim 2 districte pcipimus medicis corporu
ut cu eos ad ifirmos vocari otigerit. ipos an oia moneat 2 inducat
ut medicos advocet aiaz. ut p°qz ifirmo fuit de spuali salute pvisum
ad corporis medicine remediu salubrius pcedat. cu cessante ca cesset effect
hc ibi. Qz pmittere deo ad pniaz negligetia impnitentiu. nec ipi medici
statuta hoc salubrimu sunt zc.
5° 2 ultio. rone tpalia alienatiu. dt ei ho i morte ele. ego usqz nuc labo
rari ad acqrey divitias. feci m pomeriu 2 palatia et emi possessiones. 2
mo qn debebam gaudere 2 qescere morior 2 cor ei replet amaritudie. Iust
cu laborat i extremis videt oculis propriys uxore furari ista bo filios illa
attrahentes illud. et qn aiqz moriat expoliat domus ei. tuc dt i corde suo
Ecce q oggregavi cui erit. qnz aliqs moriens no ht filios nec filias nec
osanguineos 2 videbit qd divitie sue devenient ad manus illoz q nuqz sibi
fuerunt. nec viuqz sciebat lorum. nec viuqz de aia sua recordabuntur. et tuc

dicit in corde suo. Si reddidissem quod divitie mee devenissent ad manus illorum potius dimicare permisissem. et istis vexatur cor eius. Cum enim in extremis laborat corde suo cogitat de creditoribus et debitoribus. vocat filios et dicit eis. ego solui tibi debitore meo. et tibi debeo hoc ab illo. et talia in tantum. Estote advisati filii mei illo petite. postremo audit illud. dimitte filie mee. unus petit unum. alius aliud. ita quod ultimo nichil fit de deo. ymo heredes expellunt fratres ne faciat contrarius aliquam gratiam. ne sic priventur hereditate. ille dicit. fac tu me morier de deo. sed solum de divitiis et de rebus relinquendis. Cum ergo in istis et multis aliis versetur cor eius. quod est probabile quod habeat contritionem peccatorum suorum. Ut sic patet etc.

Qualis debeat esse penitentia fructuosa que est electorum et salvandorum ostendit nobis sanctus propheta Joel. 2°. in persona dei. Convertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu et scindite corda vestra et non vestimenta vestra ait dominus omnipotens. Ubi ponitur novem conditiones quas debet habere penitentia ut sit deo accepta et anime utilis. scilicet.

Primo. debet esse festina — Convertimini.
2°. debet esse recta — Ad me.
3°. debet esse integra — in toto.
4°. debet esse voluntaria — Corde.
5°. debet esse propria — Vestro.
6°. debet esse austera — Jeiunio.
7°. debet esse lacrimosa — Fletu.
8°. debet esse devota — planctu.
9°. debet esse pia — Scindite.

Dico primo quod debet esse festina. quod notatur cum dicitur. Convertimini. in presenti. non in futuro debet ergo peccator statim converti. non expectare annum. non menses. non ebdomadam non diem. non horam. quia dominus dicit Mt. Nescitis diem neque horam. Apoc 3°. ego sto ad hostium et pulso etc. Jero. Qui tibi veniam de commissis promisit. scilicet propter penitentiam. ad diem crastinum non promisit. quia ignoramus quid nobis crastina sit paritura dies. et eccl. 7°. Ne tardes converti ad dominum etc. O quot animas sunt in inferno que expectantes tempus faciendi penitentiam frustrate sunt ab expectatione sua morte preveniente. provenit autem ista procrastinatio ex hoc quod peccator reprovidit sibi longam vitam. eccl. 29. Reprovissio nequissima multos perdidit. nota. nequissima. id est pessima in superlativo gradu. est enim ista reprovissio. mala. peior. et pessima. Mala quidem et fatua quia sibi usurpat peccator quod proprium est dei. scilicet de futuro tempore disponere. et hoc suggerente dyabolo. sicut suggessit eve. d. Neque morieminni. act. 1°. Non est vestrum nosse tempora etc. Peior quia credit quod deus daturus sit sibi longum tempus. quod tamen male et fatue expendit. cum et si deus longum tempus sibi promisisset illud abrenuisset. Si penitere noluerit. quia illa promissio intelligeretur sub conditione si penitentiam ageret. quod patet Gen. 6. Non permanebit spiritus meus in homine in eternum quia caro est. eruntque dies eius. C. 20. annorum. non. propter

meus. id est indignatio mea. eruntque dies eius etc. scilicet ad penitendum. hoc enim verbum dixit dominus per septuaginta annos. eo anno quo archa cepit fieri. sed quia homines in malicia perseveraverunt. ideo perfixum terminum. scilicet. centesimo anno deleti sunt. Sic ergo dominus promissum tempus nolentibus penitere abstulit. quod faciet illis quibus ultimum tempus promisit quia dicit propheta. fidelis dominus in omnibus verbis suis. ad sic fecit quod promisit deus dd de salomone. d. 2. Reg. 7°. Stabiliam tronum regni eius usque in sempiternum. et tamen propter peccata illud regnum abstulit pro maiori parte tempore roboam. sic patet 3. Reg. 12. Item ista repromissio est pessima. quia peccator non tantum tempus datum perdit. ymo in contumelia ipsius conditoris expendit. et futurum tempus in contumelia ipsius expendere disponit. quamvis ergo fatuitate presumit quod deus qui istum novit debeat sibi longam vitam dare. Io tenemur consilium dicentis. eccl. 7°. Ne tardes converti ad dominum. et estote parati. Figura hic de corvo emisso de archa qui nunquam est reversus ad archam cantans. cras. cras. Sic ergo contemus de crastina expectatione nunquam pervenit ad crastinum illud. Gen. 8. Item sophonie 2°. vox cantantis in fenestra. corvus in superliminari. Sic peccator egreditur de archa. id est de ecclesia per peccatum mortale. Sic ergo similis efficitur corvo de expectatione expectans cras. penitentie. similis erit ei in nunquam redeundo ad archam. Io dicit eccl. 7°. Ne tardes converti ad dominum nec differas de die in diem. subito enim veniet ira illius et in tempore vindicte disperdet te. tempus vindicte. id est iustie divine. est tempus mortis. quia tempus vite penitentie est tempus mie. Cum accepero tempus ego iustitias iudicabo. Item hebr. 9°. Statutum est omnibus hominibus mori. propter hoc ait iudicium. Io sancta mater ecclesia nos admonet. d. Emendemus in melius que ignorantie peccavimus ne subito preoccupati die mortis queramus spatium penitentie et invenire non possimus. Item lucanus Tolle moras semper nocuit differre paratis.

Conditio seu qualitas secunda penitentie est quia debet esse recta. cum dicitur ad me. Ubi notandum quod rectitudo penitentie perficitur ex duobus. primo ex conversione. 2°. ex fine. Primo ex conversione unde dicitur convertimini. id est convertimini. Est enim similis peccator infirmo cuius cura est per conversionem. Item similis baculo curvo quod oportet converti ut adhoc ut dirigatur. Nam ut ait Aug. peccatum est spreto incommutabili bono. bonis commutabilibus adherere. bonum autem incommutabile est deus. malachie 3°. Ego sum deus et non mutor. bona non commutabilia sunt mundus et omnia eius bona sunt commutabilia. sic honores. pompe. divitie etc. 20. 8°. Vanitati enim creatura subiecta est. Experientia enim docet omnia bona mundi mutabilia esse. Nam homo heri hodie est in dignitate cras non nunc etc. boetius. Quid me felicem toties iactastis amici qui cecidit stabili non erat ille gradu. Item Jo. 2. Mundus transit et concupiscentia eius. Peccatores autem vertunt tergum deo. et faciem creature. Io conqueritur deus. Jere. 2°. Verterunt ad me tergum et non faciem. et 32. Verterunt ad me tergum et non facies. ponamus in contrario. Unde spreto bono incommutabili quod est deus. et eius mandatis. adheret nobis se per divitias et luxus terreas et huiusmodi. Si ergo vult rectificari vertatur in contrarium. scilicet ut spernat mundum et adhereat deo. sic fecit beatus matheus. qui relictis omnibus secutus est christum. Mt. 9°. Item bonum commutabile est caro

et eius voluptatis. ysaie 40. Omnis caro fenum et omnis gloria eius quasi flos feni. nam in mane i. in iuventute sicut herba transit et floret. vespere i. in senectute decidit et durat et arescit. sic in infirmitate. [illegible] ut sic carne vivit sed vult rectificare voluntatem suam ut sic spiritu vivat [illegible] ad Ro. 8. Si enim secundum carnem vixeritis moriemini. si autem spiritu facta carnis mortificaveritis vivetis. Item ad gal. 5°. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. sic magdalena postquam convertit se ad xpm luc. 7°. Item bona mundi gloria divitias honores etc. que sunt bona temporalia relinquat ut consequatur ista bona spiritualia et eius mandata. sic si vult rectificare [illegible] gloriam ut habeat gloriam celestem que solis humilibus datur. Job 22. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. et mt. 18. Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum celorum sic fecit dd. [illegible] Elegi abiectus esse in domo dei mei magis dicit ut expedit. 2° recte debet penitens perficere ex fine [illegible] ei homo non recte sagittat qui non respicit signum. Ita homo non recte penitet nisi respiciat deum ut scilicet propter deum et non alium finem labores penitentie portet. Ideo ad hunc debet peccator penitens dolere propter deum offensum et propter deum [illegible] quia ipse deus debet esse finis omnium operum nostrorum. Multi enim penitentes dolores et labores patiuntur. sed quia non propter deum ideo sunt infructuosi et inutiles. [illegible] 3° [illegible] et vana [illegible] et labores sine fructu et inutilia opera corporis. Forma 3° perfecte penitentie consistit in fine [illegible] dicens apocalipsis etc.

Quarto penitentia debet esse integra dum dicitur in toto corde. primo quantum ad contritionem ut de omnibus peccatis doleat et omnia relinquat. aliquin non curatur anima. legitur in legenda sancti Sebastiani quod cum cromatius maximus et ditissimus gravissime egrotaret et promisisset beato Sebastiano quod converteretur ad fidem si daret ei aliquod remedium quo curaretur. ipse dixit si confringeret omnia ydola et baptizaretur curaretur. quod ipse fecit. reservato tamen uno scilicet solis lune et stellarum quod erat aureum et valde preciosum. baptizatur et non curatur. postquam non penituit et confessus est et destruxit illud simulacrum quod retinuerat. apparuit sibi angelus domini perfecte curans eum. sic similiter penitens non curatur nisi de omnibus conteratur. propheta Lavabo per singulas noctes lectum meum i. per singula peccata. 2° debet esse integra quantum ad confessionem ut penitens omnia peccata sua confiteatur et dicat in speciali scita. ignorata et oblita in generali. unde [illegible] 28. ab omni delicto munda cor tuum. et propheta Confitebor tibi domine in toto corde. Est enim peccator [illegible] multis peccatis sicut vulneratus multis vulneribus letalibus quo [illegible] non omnia curantur. et ideo oportet quod omnia detegat medico sicut [illegible] dicitur 9 de confessione [illegible]. 3° debet esse integra quantum ad satisfactionem. aliquin oportet satisfieri alibi scilicet in purgatorio ubi gravissima est pena ut ait Aug. [illegible] 24. Qui [illegible] etc. [illegible] de illo proposito quod [illegible] etc.

Quinta conditio seu qualitas penitentie debet esse voluntaria dum dicitur corde i. voluntate. ut sit spontanea non coacta sicut est pena incarceratorum et violenter suppressorum sicut patiebatur latro sinister. luc. 23. et Simon cireneus de quo [illegible] qui non voluntarie sed coacte portavit crucem domini. Nota quod triplex legitur crux. unde crux xpi. crux latronis dextri. et crux latronis sinistri. Prima crux xpi significat penitentiam voluntarie assumptam. sicut xpus voluntarie passus est in cruce. ysaie 53. oblatus

est quia ipse voluit. Talis penitentia proprie placet deo. Quia scilicet homo seipsum sponte affligit ieiuniis vigiliis disciplinis orationibus et huiusmodi. propheta Voluntarie sacrificabo tibi etc. Secunda crux est latronis boni dextri. que significat penitentiam non voluntarie assumptam sed illatam a deo et confessore quam tamen penitens libenter suffert et humiliter. Sic quando deus dat homini infirmitatem mortem filiorum et alia huiusmodi adversa. Ista et placet deo. sic crux latronis boni. propheta Dum [illegible] in erumpna mea dum configitur spina. scilicet adversitatis. Tertia crux est latronis mali sinistri. et ista significat penitentiam illorum qui coacti [illegible] sicut cum latro ducitur ad furcas ut homicida. unde petrus i. petri 4°. Nemo vestrum patiatur sicut homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor. Talis fuit penitentia anthiochi regis qui cum percussus esset adeo propter sua scelera. [illegible] cum dolore vivens [illegible] tormenta cepit ex [illegible] sceleribus deduci ad dedignationem venire. et cum ipse fetorem suum ferre non posset ita ait. Justum est subditum esse deo et mortalem non paria deo sentire. et statim subdit scriptura dicens Orabat scelestus dominum a quo non erat misericordiam consecuturus. 2 machab. 9. hec non placet deo sicut nec crux latronis sinistri. Ideo dicit apostolus 2 cor 9°. Unusquisque prout destinavit in corde suo non ex tristitia aut necessitate. hilarem enim datorem diligit deus.

Sexta conditio penitentie debet esse propria ideo dicitur vestra. [illegible] accidit in baptismo. nam in baptismo sufficit puero fides aliena confitenti pro ipso ut ipse baptizetur et [illegible] suscipiat. Sed in penitentia non sufficit contritio propria confitenti alieno. potest enim unus homo pro alio satisfacere. sed non pro alieno conteri nec et confiteri. unde de pe. d. i. que penitet [illegible] Unde dicit textus. Qui [illegible] penitet omnino peniteat et dolorem lacrimis ostendat. representet vitam suam deo per sacerdotem. preveniat iudicium dei per confessionem. precepit enim dominus mundandis ut ostenderent ora sacerdotibus. docens corporali presentia confitenda peccata non per nuntium non per scriptum manifestanda. dixit enim ora monstrate et omnes non unum pro omnibus. non alium statuatis nuntium qui pro vobis offerat munus a moyse statutum. sed qui per vos peccastis per vos erubescatis. erubescentia enim ipsa partem habet remissionis. Hec satis patet per exemplum. Nam medicina apposita uni membro non sanat aliud. puta medicina que apponitur calcaneo non sanat oculum. Ita contritio unius non sanat alterius. et sic patet hec sexta conditio penitentie.

Septima conditio debet esse mixta dum dicitur in ieiunio. quo scilicet affligitur caro nostra. unde ecclesia sancta statuit ieiunium xl. scilicet xl. dierum. Nam ut ait gregorius. Ex hoc corporali et mortali corpore ex quatuor elementis subsistimus. et per voluptates eiusdem corporis preceptis dominicis contraimus que per decalogum sunt accepta. quia igitur per carnis desideria decalogi mandata contempsimus dignum est ut eandem carnem quaterdecies affligamus. Hec ille. per hunc enim quadragenarium ieiunium deo damus decimas anni ut notatur de con. d. 5. quadragesima. [illegible] aliquid necessario. [illegible] alibi. de his omnibus dicetur cum de ieiunio predicabitur. Est tamen notandum quod non solum a cibis debet homo ieiunare sed et a vitiis. Qui enim ieiunat et a vitiis non abstinet similis est dyabolo. unde debent homines a litibus et contentionibus abstinere. unde dicit ysaie 58. Ecce in die ieiunii vestri invenitur voluntas vestra mala et omnes debitores vestros repetitis. ecce ad lites et contentiones ieiunatis et percutitis pugno impie. Item a celebratione nuptiarum et [illegible] abstinendum est. ut 33. q. 4. primo. et [illegible] non oportet. et [illegible] non uxorem videtur et carnalis

copula et iungis hoc tempore prohibetur ut habetur c° xxx q. iiii. Sed dicit glo. ibi quod hoc est de consilio
intelligendum. 7° contritio debet esse lacrimosa. cum dicit fletu. Sic faciebat David. lavabo per
singulas noctes lectum meum etc. Item alibi. fuerunt mihi lacrime etc. Sic et magdalena de qua dicitur
luc. 7° quod stans retro secus pedes domini ihesu lacrimis cepit rigare et capillis capitis sui
tergebat. Quod si homo non potest lacrimas exteriores emittere. saltem effundat interiores. Non
[illegible] potest contingere multipliciter. primo ex defectu doloris ut homo
qui deffectus lacrimarum [illegible] [illegible] tempore. 2° quia contingit ex habitudine doloris
minus doleat de peccato quam de [illegible] [illegible] 3° quia homo se continet ut coram solo deo
[illegible] lacrimas [illegible] propter calorem [illegible] quia ex duritia [illegible] quod homo flere non potest corporaliter pro peccatis. et
si fleat pro morte amici. quia dolor ille est magis sensibilis et ideo magis [illegible]
ad resolutionem corporis in lacrimas. hec beatus tho. quarto sen. d. 14. 12° 7°.
18 contritio debet esse devota. ibi dicit et planctu. hec autem devotio habet et [illegible] [illegible]
assiduas debet esse peccator [illegible] et planget [illegible] [illegible] postulare.
sic faciebat ille servus qui [illegible] [illegible] patientiam habe in me et omnia reddam
[illegible] et propter hoc audivit. Omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me mt. 18. [illegible]
[illegible] [illegible] unge caput tuum. et faciem tuam lava. non unge caput tuum. [illegible]
[illegible] mt. 6. unge caput. et faciem [illegible] [illegible] [illegible] designatur. ut [illegible] domino. de [illegible]
[illegible] devotionis [illegible] [illegible] [illegible] aqua lacrimarum [illegible] aqua [illegible]. sic publicanus [illegible]
et faciem tuam lava. i. aqua lacrimarum [illegible] aqua [illegible]. luc. 18.
[illegible] d. deus propitius esto mihi peccatori. luc. 18.
[¶] [illegible] et ultima contritio [illegible] debet esse pia. cum dicit et scindite corda vestra. s. ad compassionem
pauperum quibus debemus compati et elemosinas largiri. presertim hoc tempore xl°. [illegible]
[illegible] xl°. ut nemo sibi sola abstinentia credat sufficere cum dominus per prophetam dicat
Nonne hoc est ieiunium quod elegi. Frange esurienti panem tuum. Illud ergo ieiunium deus acceptat
quod ad eum [illegible] elemosinarum levat. quod cum proximi dilectione agitur quod ex pietate
[illegible] [illegible] [illegible] propheta. Frange esurienti panem tuum et egenos [illegible]
[illegible] [illegible] cum videris nudum operi eum et carnem tuam ne despexeris etc. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructuosa et [illegible]
[illegible] vite eterne. Ad quam nos perducat qui est benedictus in secula. Amen.

Nota quod cum multiplex pena sensus in inferno in sacra scriptura legatur. possumus
tamen illas ad octo reducere que in infrascriptis versibus continentur. sicut legitur in legenda beati
Io. evangeliste. et hi sunt versus.

Vermes et tenebre flagellum frigus et ignis.
Demonis aspectus. scelerum confusio. luctus.

Prima ergo pena sensus in inferno est vermis corrosio. de qua pena dicitur ysaie ultimo. vermis eorum non morietur.

In inferno namque vermes immortales erunt qui carnes impiorum sine fine corrodent.
[illegible] iudith. 16. dabit [illegible] ignem et vermes in carnes eorum. Item eccl. 7°. vindicta
carnis impii ignis et vermis. [illegible] vermis [illegible] spiritualis [illegible]
[illegible]. vide b. tho. contra gentiles c° 27. et in quarto sen. d. 40. 12° 2° et q. 3.
Et si spiritualiter intelligimus vermis [illegible] est quam conscientie remorsus qui dicitur vermis
quia [illegible] ex putredine peccati. et animam vehementer affligit. sic vermis corporalis
ex putredine ortus affligit [illegible]. hec tho. [illegible] in sup. [illegible] intelligamus [illegible]
quod in inferno sit vermis. [illegible] erit ex divina potentia [illegible] ultione iusta dampnatorum
ut sicut in hac vita de vermibus i. de rebus corruptoris [illegible] delectati sunt. quod

7

maxime verificatur de luxuriosis qui delectantur de carne que vermium pabulum. Iob 24. dul
cedo illius vermes. sic et vermes patiuntur in pena. [illegible] ysaie 24. [illegible] [illegible] tinea
et operimentum tuum erunt vermes. Non [illegible] de illo [illegible] [illegible] qui erat ita deli-
catus et dissolutus cum dixit [illegible] quod in inferno habet lectum de tinea et vermibus
[illegible] [illegible]. ille qui plures dies [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ordiens [illegible] [illegible] prima [illegible] [illegible] finiunt. Attendant ergo
qui sunt delicati non valentes [illegible] [illegible] pati in lecto. [illegible] poterunt pati vermes
infernales et eternaliter.
[¶] pena est tenebrarum confusio. Sunt enim in inferno tenebre palpabiles obscu-
ritatis mirabilis. longe maiores quam fuerunt tenebre quas immisit dominus
in egypto in flagellum pharaonis per manum moysi. de quibus dicitur exo. 10°. facte
sunt tenebre horribiles in universa terra egypti tribus diebus et nemo vidit fratrem
suum aut fratrem suum. nec movit se de loco in quo erat. Quanto ergo maiores erunt
tenebre date a deo in flagellum dampnatorum in inferno. Ratio autem tenebrarum
harum est duplex. una est physica et naturalis. Alia vero est theologica et spiritualis. Prima
est naturalis quia infernus est in centro terre ut dicit [illegible] in quarto sen. d. 4. et [illegible]
[illegible]. et ideo locus ille est valde remotus a luce solis. lune et stellarum. et
ubi lux occupat [illegible] terre que est corporis grossum. 2a ratio est spiritualis. quia re-
probi in hac vite apposita luce gratie. elegerunt magis tenebras quam lucem.
Io. 3°. hoc est iudicium quia lux i. xpus venit in mundum et dilexerunt homines magis te-
nebras quam lucem. Ubi [illegible] proponit tibi deus lucem [illegible] et tu eligis magis
tenebras [illegible] [illegible] [illegible] honores. [illegible] et [illegible] Item
proponit tibi lucem [illegible] [illegible] et tu eligis [illegible] tenebras [illegible] et [illegible]
Item deus proposuit tibi lucem [illegible] [illegible] ut expedit. Io. ps. Nescierunt neque
intellexerunt in tenebris ambulant. [illegible] fundamenta terre. [illegible] et
iustum est et [illegible] ut puniantur luce in penis. quam contempserunt ex volun-
tate culpa. [illegible]. et ideo tenebras [illegible] puniuntur. ideo dicit dominus mt. 22. sic
ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. Nota quod tenebre in-
fernales dicuntur exteriores [illegible] ratione. Primo ut notetur [illegible] culpe et pene.
Culpa enim est tenebra interior. sic de reprobo legitur Iob. 20°. omnes tenebre
absconditi sunt [illegible]. Sed pena infernalis dicitur exterior [illegible] s. sup-
[illegible]. 2° dicuntur tenebre exteriores quia ex [illegible] [illegible] et ex [illegible]
[illegible] [illegible] luce [illegible] [illegible] peccatores relinquunt. [illegible] heu quam
[illegible] [illegible] profunda [illegible] [illegible] [illegible] luce relicta [illegible] in extremas re-
tenebras. 3° dicuntur exteriores. quia ex [illegible] et fine sunt. quia perpetue
sunt. ps. [illegible] s. peccatorum [illegible] patrum suorum et usque in eternum non videbit
lumen. [illegible] [illegible] [illegible] s. demonum qui sunt patres peccatorum. Io. 8. vos ex patre
dyabolo estis. 4° dicuntur exteriores quia sunt ex [illegible] [illegible] [illegible]
in hac vita [illegible] [illegible] [illegible] tenebras. [illegible] tenebre egypti [illegible]
[illegible] fuerunt. 5° dicuntur exteriores quia sunt ex [illegible] dei. [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] potuerunt [illegible] dei [illegible] noluerunt
[illegible] iustum est [illegible] quia illa nolunt non consequuntur. ps. [illegible] [illegible]
nolit [illegible] ps. noluit benedictionem et elongabitur ab eo. dilexit ma-
ledictionem et veniet ei. 6° dicuntur exteriores i. extreme. i. maxime. ex omni
luce exclusi. nox enim [illegible] non est exterior tenebra [illegible] [illegible] omnes

lune quam illustrat sydera et cum succedit lux diei. Illas vero tenebras infernales nulla
lux illuminat. Unde Job x°. appellat eam terram tenebrosam, id est tenebris plenam et opertam
mortis caligine. Unde Virgilius: Ibant obscuri sola sub nocte per umbras.

Undecima pena est flagellum quo continue flagellabuntur et flagellantur a demonibus. Ubi quamquam
habebunt requiem unius momenti spacio, mille nullum moram. Ieremie 16. Servietis
diis alienis qui non dabunt vobis requiem die ac nocte etc. Sed post resurrectionem corpus fla-
gellabuntur magis in visione demonum. Hic redeat ad decimam et sextam penam de igne.
Ysaie 65. pro eo quod vocavi et non respondistis, locutus sum et non audistis. Faciebatis
malum in oculis meis et que nolui elegistis. Propter hoc dicit dominus deus exercituum: Ecce servi
mei comedent et vos esurietis. Ecce servi mei bibent et vos sitietis etc. Contra-
rium ibi pena et sitis et contra refrigerium penuria, patet in divite epulone qui tot annorum
circulis petiit guttam aque et semper petet usque ad diem iudicii et numquam habebit ut
patet Luce 16. Item flagellabuntur multa constitute pauperie, infirmitatibus, senectute et di-
minutione, post quam corpora resument. Item tunc quod non deficiet. Sed erit mors sine morte et
finis sine fine ut dicit Gregorius in quarto dialogorum et 9° libro moralium. Non tamen intelligas quod
corpora dampnatorum resurgent in etate senili, quia omnes tam electi quam reprobi resurgent in etate
iuvenili, id est [illegible] quarto. Donec occurramus omnes in virum perfectum et mensuram etatis ple-
nitudinis Christi, ut notat beatus Thomas 4 sententiarum distinctione 44 questione 1 articulo 3°. Quod quinto dicitur quod flagellabuntur
senectute, intellige non quantum ad etatem, sed quantum ad labores et passiones quas
confert senectus humano corpori etc.

Duodecima pena est frigus. Matthei 22°. Ibi erit fletus et stridor dentium. Stridor
enim dentium causatur a frigore infernali. Unde secundum Sanctum. Infernus dicitur tartarus
a tremore frigoris quod est apud inferos. Unde Job 24. dicitur: Transibunt ab aquis
nivium ad calorem nimium. Item ille stridor causatur animam indignatione
et furia mentis contra deum. Concupiscentia et contra illata tormenta, propter quod semper erunt in
dolore, labore et tremore. Ideo Ysaie 65. Ecce servi mei laudabunt pre exul-
tatione et vos confundemini pre tristitia et stridore. Ecce servi mei exultabunt
pre exultatione cordis et vos clamabitis pre dolore cordis et pre contritione cordis
ululabitis etc. Unde dampnati semper blasfemant deum et eius sanctos. Apocalipsis 16. Blas-
femabunt deum celi pre doloribus et vulneribus suis et commanducabunt linguas suas
pre dolore. Propterea dicit Augustinus: Mors optatur, sed numquam datur.

Tredecima pena est ignis. Luce 16. Crucior in hac flamma, dicit dives epulo. Et Matthei 25.
Ite maledicti in ignem eternum. Quid autem ille ignis agit in animas separatas et in corpora
dampnatorum post resurrectionem, vide alibi etc. Sed hic oritur dubitatio. Cum in inferno
sit ignis ut dictum est, flamma igitur illuminat, quia generaliter de eius est. Sed quod in inferno sint
tenebre, respondeo sed secundum Gregorium 9° libro moralium. Illa flamma ultorum gere
materiam habet, lumine non habet. Preterea: Supercadit ignis et non videt solem, quam ma-
materiam habet lumine non habet. [illegible] illos quos gehenna flamma devorat, ambitione Xpi lumen careat. Dicat tamen
ibi Gregorius quod ille ignis quantum in dampnatis ad consolationem non lucet, sed ut magis
torqueatur ad id lucet, cum ex visione multa amplius crucietur. Unde
secundum Thomam 4° sententiarum: dicit quod in inferno hic non debet esse locus dispositus ad in-
[illegible] super lucem et tenebras, quia nunc ibi preponere videtur. Sed solummodo secundum quam
diversum super lucem et tenebras, [illegible] ibi illa que afflictionem ingerere possunt. Sunt loquentes locus
umbrositate videatur illa que afflictionem ingerere possunt sint. Loquendo locus
et tenebrosus. Sed tamen ex divina dispositione est ibi aliquid luminis quantum sufficit

ad videndum illa que animam torquere possunt. Et ad hoc satisfacit naturalis situs loci, quia
in medio terre. Unde infernus potest non potest esse ignis nisi feculentus turbidus et quasi fu-
mosus. Hec Thomas. Ad idem facit quod dicit Ysidorus libro 1° de summo bono. Ignis gehenne
et lucebit miseris ad augmentum pene, ut videant unde doleant, et non lucebit ad
consolationem ne videant unde gaudeant.

Quartadecima pena est demonum aspectus. Sicut enim ex visione dei sanctorum maxima et ineffabilis
delectatio et tota beatitudo et ex eadem visione sanctorum sunt omne bonum. Unde [illegible] exodi 33°.
ostendam tibi omne bonum. Augustinus: Visio est tota merces etc. Sic ex visione dyabo-
lorum dampnatorum omne bonum. Augustinus: Visio dei tota merces etc. Sic ex visione dyabo-
lorum consequitur maximus horror et mirabilis pena omnium penarum. Unde legitur quod quidam sanctus mo-
nachus in terra quadam demoniacum inveniens coram omnibus demonem adiuravit
ut coram omnibus astantibus diceret de eterne pene magnitudine et quid sentiret. Qui dixit:
Ut coram omnibus astantibus dicet de eterne pene magnitudine et quid sentiret. Quidam
morum eructus ait. Et quod hoc quod quis exprimere potest non ut de cuneis pecis
tantum quas miseri et infelices peccatores patiuntur et passuri sunt. Talis est pena
in visione luciferi quod si possibile esset ipsum corpus terre ac in oriente consistens totaliter
in visione luciferi quod si possibile esset ipsum corpus terre ac in oriente consistens. Totaliter
indubitanter arderet et flammis estuantibus plenum esset. Post ab oriente usque ad solis
occasum per medium flamme ergere pertransire ut sola luciferi facie dele-
nare. Ideo Job 20. Vadet et venient super eum horribiles. Et non con-
diti sensibus dampnati punientur. Primo in visu per demonum aspectum. 2° in au-
ditu per clamores et fletus dampnatorum. 3° in odoratu per ordinatum fetorem. Quarto
in gustu per famem et sitim. Quinto in tactu. Propter quod dives epulo petebat re-
frigerium. Tum propter sitietatem calorem ab igne. Propter quod dives epulo petebat re-
frigerium. Tum etiam propter indissimilem liquoris
fugerare in lingua per guttam aque. Luce 16. Tum etiam propter indissimilem liquoris
quo ora dampnatorum replebuntur. Propter. Uva eorum uva fellis et botrus ama-
rissimus. Fel draconum vinum eorum et aspidum eorum insanabile. Tum etiam propter famem.
Ut in expedit — ex vita sancte Catherine de Senis que desiderabat videre
sitim etc. dicit ut expedit — ex vita sancte Catherine de Senis que desiderabat videre
faciem dyaboli etc. Ideo Virgo gloriosa petiit a filio suo Ihesu Christo ut non videret
eum in morte propter horribilitatem vultus eius etc.

Quintadecima pena est scelerum confusio. In inferno enim quamvis sit ordo in penis secundum Thomam, ex parte
tamen divine iustitie efficientis, que omnia constituit in pondere, numero et mensura. Tamen ex parte ipsorum
dampnatorum nullus est ordo, sed confusio maxima. Job x°. Ubi nullus est ordo, sed sem-
piternus horror inhabitat. Et per minorem intellectum non. Quartus ordo datus est adeo.
Primus ordo est legis divinales et iste pervertitur in eis quia nunc diligit deum
habebunt. Primus ordo est legis divinales et iste pervertitur in eis quia nunc diligit deum
nec honorat, quinimmo semper blasfemabunt et blasfemant. Apocalipsis 16. Comman-
ducabunt linguas suas et blasfemaverunt nomen domini. Tamen quod hec blasfemia non
demeretur, quia non sunt in statu merendi. Sed potius pertinet ad penam ipsorum ut
notat beatus Thomas 22 questione 2 articulo 4°. Ad secundum. Secundus ordo est amoris naturalis que pervertitur
et in dampnatis, quia pater non amat filium nec econverso, quinimmo semper sunt in maximo
odio. Et hoc est eorum, quia quanto fuit intensior amor in hac vita, tanto ibi est
intensius odium. Sicut patet exemplo cuiusdam usurarii de quo vide alibi. Tertius ordo
est legis humane et pervertitur in dampnatis cuius precepta sunt tria, ut habetur ff. de
statuta de iustitia et iure. Primum praeceptum est honeste vivere. Secundum non alium
ledere. Tertium ius suum unicuique tribuere. Ibi nulla est honestas, immo

oris inhonestas z pristinas. Jt ibi ledit se adinuice q3 p(ro)p(ter) put. z quia no(n) red
dut debitu amore sibi(n)q(ue) q(uod) ps te(n)tu pxiu suo. ad ro. 13. Reddite oi(bus)
debita. et Jt. Nemi q(ui)cq(uam) debeatis n(isi) ut inuice diligatis. Semp peccare de
siderat z n(on) auctoris put uelle n(on) opari. q(uod) not(atur) agt. 22. ligatis ma
z pe. etc. p pedes n(otatur) uolutas. p manus opatio. Vt(rum)q3 istorum ligat(ur)
i(n) vinculo. Jp(ri)mo ligat(ur) vinculo culpe. ppte. 2o vinculo obstinat(ionis) pro
posit. ecc. 9. Q(ui)cq(ui)d pt manus tua istat opare q(uia) nec ro(tio) etc. 3o ligat(ur)
vinculo pene quas semp cupiunt fugere s3 no(n) pnt. ecc. xi. Si ceciderit
lig(num) ad austru(m) ut ad aquilone i quocu(m)q3 loco ceciderit ibi erit. Jt(em) ...
d. 24. qualis ... hic egredi(tur). Hic iudi(ce)t putat. Jf ordo e legis
spualis. z globi istorum ordinu est prostus i dapnatis i inferno f. ordo
diuidi(tur) tripl(ex) naturalis. humalis z spualis

Jf pena e luctus ... agt. 22. Ibi erit fletus z stridor dentium. ... tho. 4. d. 40.
q. 2. ar. 3o. Jn fletu corpali duo requir(un)t(ur) sicut dicu(n)t. quorum unu(m)
e lacrimaru resolutio. et q(uantu)m ad hoc fletus corporis i dapnatis e no(n) pp(ter)
p(ro)p(ter) dic(tam) indi(ui)tij q(uo)scu(m)q3 motu pma mobilis no(n) erit alia generatio uel corrup(tio)
ut corporis alterio. Jn lacrimaru at resolucio(n)e ... hu(m)ores generantur q(uod)
p lacrimas distillat. Vn(de) q(uantu)m ad hoc corporis fletus i dapnatis e no(n) potest
aliud q(uod) dicit(ur) i corde fletus e q(uidem) ... z turbatio capitis et
oculoru. et q(uantu)m ad hoc fletus dapnatis e post p(er)itione(m). corpa ei(us) dap
natoru no(n) so(lu)m ab extrori affligent(ur). s3 et ab itrori. s(ecundu)m q(uod) corpus i(m)
mutat(ur) ad passione aie. bo(nu)m ut malu. et q(uantu)m ad hoc fletus carnis post
p(er)itione(m) ederit z sudet delectione culpe q(uod) est i aia z i corpe. No(ta) ex(em)p(lu)m
ip hec i ep(isto)lo(g)o sup(er) de luctu z lamtatioe qua fiunt dapnati etc. Jdeo
Ca(ri)ssimi pro eiudi(ce) tot z tat(is) peccatis oremus huiu(s) ad d(omi)n(u)m d. ex iob. xj.
Dimitte me d(omi)ne ut plangam paululu(m) dolore meu f. p p(ri)mas antequa(m)
vada z no(n) reuertar ad t(er)ra tenebrosa z opta mortis caligine t(er)ra mi
sie tenebraru. Vb(i) umbra mortis z nullus ordo i(n)habitat etc.

Nota q(uod) hi hic d. se posiit d(i)abolu(s) i peccatu. si no(n) pot a pecto desistere n(isi)
benignu(m) q(uod) seq(ui) pectoru(m) sine gra diuia. Et hoc pbat. 3o. medio. V3
Juste. Jnctas hic multipl(ex) i uet(eri) z nouo testo. Jn uet(eri) ezech. osee 13.
Ratione. p(er)ditio tua ysl ex te tantu(m) auxiliu(m) tuu(m) i me e. nota.
Exeplo. ysl i. aia videns deu(m) z hic e xrismus q(uod) videt deu(m) i. cog(nos)cat
deu(m) p fidem. i(n) cor. 13. videmus nunc p speculu(m) i enig(m)ate etc. Judeus
aut e(st) recusi z i(n)q(ui)nt(ur) aliq(uo)s i fidelis. q(uia) n(on) credo d(omi)n(u)m xrm videt diuinitate
xpi. nec s(e)n(s)us hu(m)anitate. dt g(ratia)s deus. o ysl. perdi tua extra te etc.
Jt ysaie 43. Ego su(m) q(uod) deleo iniquitates tuas. pp me z pcto(rum) tuoru(m)
no(n) recordabor. Jtem i nouo testo. Jo. 6. Nemo pt venire ad me n(isi) p(ate)r
meus q(uod) misit me t(ra)x(er)it eu(m). Jt. ad ro. 3o. Justificati g(ra)tis p gram

Jo. 8. sicut dic lib. i(n) uel(o) ...
... i ptic(ipi)...

9

ipius. pro videamus rones q(uas) dant sancti. que sut tres. V3
Jf Pn(m)o ro nalis sive phicalis est ista. Vnu(m)q3 e reducibile ad
Phicalis. illud s(ecundu)m q(uod) sumptu(m) sup(er) est. Vn(de) videm(us) q(uod) oia corruptibilia q(ua)cu(m)q(ue) corporalia
Theolis. ex qb(us) elementis resoluuntur i ipa q(uod) dic ter. Sicut vestre formate
Legalis. de t(er)ra ad t(er)ra nali reuertunt(ur). ecc. 3o. Cuncta subiacent vanitati z
oia p(er)gunt ad vnu(m) locu(m). de t(er)ra facta sunt z i t(er)ra pit reuertu(n)t(ur). vn(de) videmus
de quo factus est ho. et q(uantu)m ad corp(us) de t(er)ra. gn. 2o. formauit q(uod) deus homine de
t(er)ra. id ad t(er)ra hic reuerti nali q(uantu)m ad corpus. ut dz gn. 3o. Jn sudore vultus tui
vesceris pane tuo d(onec) reuertaris i t(er)ra de qua assumptus es. q(uia) pulvis es z i pul
uere reuerteris. q(uantu)m no(n) ad aiam. q(uia) e sbia sine re culpe no(n) possumus dicere q(uod)
pducta de t(er)ra n(on) e de alio elemento n(on) de ma celi. q(uia) aia hu(m)ana pp sui no
bilitate e sup oims proportione nec corpus n(on) sunt de po(te)n(tia) ma. s3 est
creata de nichilo. g(ratia) nali e reducibilis ad nichil. Cum g(ratia) pectu sit n(ichi)l
q(uia) e pruatio spei modi z ordinis s(ecundu)m aug(ustinu)m. sic aia nali pot peccare. Vn
s(ecundu)m Jo. 1. sine ipo factu e n(ichi)l. dt aug(ustinus) n(ichi)l i. pectu. hac rone sic q(uod) peccare
sit nale hoi. a quo pecto nullus fuit exceptus pt xpm z virgine eius matre(m)
Vn. 1. Jo. 1. Si dixerimus q(uia) pectu no(n) hem(us) ipi nos seducimus z v(er)itas in
nobis n(on) e. hac rone ponit aug(ustinus) 14. de ci. dei. vt aia sit ex eo hic qd
adeo facta e. ut at deficiat ab eo q(uod) e z hic q(uod) de nichilo facta e. nec sic
deficit ho ut omio n(ichi)l esset. s3 ut i(n)clinat ad seipm minus esset q3 erat eu(m) ei
qui sume e i(n)hereba(n)t. Sic g(ratia) aia mea nali reddit ad n(ichi)l. ex quo de ni
chilo e creata. Si ei sus(tentata) s3 gra creata ut producta. p se reddere(t) ad g(ratia)m
nali. sic de ma celi. p se rediret ad celu etc. s3 q(uia) creata e de nichilo
nali. sic de ma celi. p se redzet ad celu etc. s3 q(uia) creata e de nichilo
nali. sic de ma celi ... p se et reddit ad nichilu. so peccare pt p se. s(ed) no(n) pot resurgere a pecto n(isi)
beneficiu(m) q(uod) seq(ui) p se. et p3 ro nalis. Jf 2a ro e theolis. Regula e theo(logi)c(a) hic
q(uod) po(st)q(uam) creatu(m) est solu(s) dei n(on) est reddibilis creature et i(n)stimabile aut sct(is)
tho. 1a 2e pte p. q. 43. ar. 1o. hoc recre(ata) i alio libro. folio 198. ibi repies diffuse.
3a ro est legalis z ciuilis. p pectu(m) nam(que) deus offendit(ur). offensa ei no(n) remitti(tur) n(isi)
p hoc q(uod) aim(us) offensi sibi placat(ur). q(uia) at aim(us) offensi placet(ur) i uolu(n)t(ate) ipi(us)
offensi. s(ecundu)m leges. nullus ei cogit(ur) de iure ciuili remittere sibi i(n)iuria illata
s3 pt i iudi(ci)o accusare ut agere q(uod) i(n)iuriate. q(uia) i(n)iuria nec fruit q(uod) virtute
uire suo. ex de re. iud. lo. 6o. no(n) g(ratia) e i pstate offendentis. s3 offensi remittere
offensam. et q(uo)d uolu(n)tas dei e negare dare pectu(m) et no(n) e pstate pectoris. Jdeo ps.
vbiq(ue) viz eui no(n) i(m)putauit d(omi)n(u)s pectu(m) etc. hac rone ponit sct tho 1a 2e q. 109. ar.
7o. et p3 2a mc. ex(em)p(lu)m p3 p sillitudinem. na(m) g(l)s pt libera uolu(n)te se p(ro)p(ter)
fodiu(m) puteu(m) p(ro)p(ter) ... s3 no(n) pot i p se extra sine auxilio alti(us). Sic e pro
posito etc. potest hic dic ex(em)p(lu)m de barlaa etc.
Jf Nota q(uod) p pectu mor(ta)le hic ho i(n)cidit multa mala. pcipue duo. V3
Jr(im)o malu(m) e diuine i(n)imicitie. extremu(m). Jf Pn(m)o dico q(uia) p pectu mor(ta)le
Jncurrit malu(m) est elementoru(m) corruptionum. deus i(n)imicit oi(bus) pectorib(us)
adeo odit eos q(uod) no(n) uellet eos videre n(on) audire. Sapie. 14o. odio sunt
deo impius z impietas eius. et iter(um) Altissimus odio hi(t) pectores. Jt ps. odi
sti oes q(ui) opantur iniq(ui)tate etc. Jt iter(um) iniquos odio hui. Jt mane astabo
t(ib)i z videbo quo etc. q(uia) at deus odio heat pectores dupliciter rone ptendi
p(ri)ma ro est. quia q(uod) dicit(ur) sume aliquid odire pro quo ocult(us) fi
liu(m) propriu(m) eu(m) eo occideret ut eu(m) ppria ... ... manifestissi(m)

inderet omnibus quod valde illud odiret. Ista est propter quod deus pater celi et terre odit
peccatum quod ut illud deleret et adnichilaret ipsum cum filio suo unigenito
crucifigi voluit marci 15 et ysaie 53. propter scelus populi mei percussi eum. Item
ad romanos 8°. filium suum mittens in similitudinem carnis peccati de peccato dampnavit
peccatum. non de peccato i. de corpore christi facto hostia pro peccato sicut dicitur osee 4°.
peccatum populi comedent. quia sacerdotes pro peccato hostias comedebant. dampnavit
i. delevit peccatum per suam passionem. Unde si quis diceret deo patri. O domine deus
pater. quare filium tuum unigenitum cruci tam crudeli tradidisti. Respondit in ysaie
propter scelus populi mei. Dicit pietre et devote. Primo enim ut occideret superbiam
voluit quod filius suus humiliter portaret crucem. Secundo ut occideret avaritiam voluit
nudus crucifigi. Tertio ut occideret luxuriam voluit ut corpus suum verberaretur et clavis
inaccessimis corpus penetraretur. Quarto ut occideret iram voluit ut pro crucifixoribus
depreceretur. Quinto ut occideret gulam voluit ut felle et aceto potaretur. Sexto ut occideret
invidiam voluit ut latus eius lancea perforaretur. Septimo ut occideret acidiam voluit
ut orare occuparetur. Ideo i. petri 2°. peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum
propterea b. augustinus christo ait. Nonne satis propter te vulneratus sum. nunquid pro fugatione
tua satis afflictus sum. magis vulnerat me ingratitudo tui peccati. quam vulnera
corporis mei. propterea ad galatas 5°. Qui autem christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitiis
et concupiscentiis. Sic enim conglorificabimur cum christo. si cum eo compatimur. ad romanos 8.
Ipse spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii dei. si autem filii et heredes heredes
quidem dei coheredes autem christi si tamen compatimur ut glorificemur. Concludit quod
et dicit. Si deus voluit occidere filium suum unicum ut occideret peccatum quod in eo non
erat. quid faciet deus de te peccatore in quo non solum unum peccatum sed infinita peccata
inveniet etc. voluit etiam animam sue sanctissime matris compatio tristificare ut habetur
luce 2°. dixit symeon ad beatam virginem. Et tuam ipsius animam pertransibit gla
dius et hoc fuit tempore passionis. 2a ratio est quia illud propter quod deus videtur odire dyabolum
est peccatum. non enim illum odit nisi ratione peccati. et cum amaret si peccatum non
esset tamquam creaturam suam. sapientie 11. Diligis omnia que sunt domine et nichil odisti eorum
que fecisti. quod intelligendum est. ut propter peccatum adventum quod ipse non fecit. Unde cum
sit primum principium ponitur. propter quod unumquodque tale et illud magis. Constat quod peccatum
est magis exosum deo quam dyabolus. psalmo. Iniquos odio habui et legem tuam dilexi. Ex
predictis sequitur quod omnis creature peccatori inimicantur. quia cum inimicus est rex
et rationabiles vasalli sunt inimici. Unde omnes angeli sancti et sancte demones et virtutes
celorum. elementa et cetera omnia sunt inimica peccatoribus. sapientie 6. Creatura
enim tibi factori deserviens exardescit in tormentum contra iniustos et insensatos etc.
Tertium malum quod procedit ex peccato est elementorum corruptio. Nam terra aqua
et aer corrumpuntur propter peccata hominum ex iusto dei iudicio. Unde propter peccatum acraz re
gis ysrael clausum est celum et non pluit tribus annis et mensibus sex. 3 regum 17.
propter quod non solum patiuntur homines verum et bestie propter sterilitatem terre. Unde psalmo. Posuit
flumina in desertum et exitus aquarum in sitim. terram fructiferam in salsuginem a mali

tia inhabitantium in ea. Diluvium etiam immisit deus in mundum propter peccatorum demerita. genesis
8°. Et unde procedunt pestilentie contra fames. guerre et alia flagella nobis illata
adeo. Certe propter peccata. Sic enim rex destruit vasallos et terras eorum propter rebelliones
et obviam eorum. Sic in penam rebellionis peccatorum deus destruit civitates provincias. elementa
et totum mundum. quia elementa ipsa et mundus facta sunt propter homines. Abacuc 3°. Ficus non flo
rebit et non erit germen in vineis. mentietur opus olive et arva non afferent
cibum. et quod hoc faciat deus propter peccata nostra patet levitici 26. Si non obedieritis mi
addam correctiones vestras septuplum propter peccata vestra et conteram superbiam duritie
vestre. dabo nobis celum durum desuper sicut ferrum et terram eneam. Consumetur
in cassum labor vester. nec proferet terra germen. nec arbores poma prebebunt.
Quod si sic nolueritis audire addam plagas vestras usque in septuplum propter peccata vestra
emittamque in vos bestias agri que consumant vos et pecora vestra et ad paucitatem
cuncta redigam. desertaque fient vie vestre. Quod si nec sic volueritis recipere disci
plinam. sed ambulaveritis ex adverso mihi. ego quoque contra vos incedam et percutiam vos
septies propter peccata vestra. Inducamque super vos gladium ultorem federis mei. Cumque
confugeritis in urbes mittam pestilentiam in medio vestri. et tradam in hostium ma
nibus. Si autem nec per hoc audieritis incedam adversum vos et corripiam vos 7.
plagis propter peccata vestra ita ut comedatis carnes filiorum vestrorum et filiarum.
Cadetis et ruinas et abhominabitur vos anima mea in tantum ut urbes vestras re
digam in solitudinem et deserta faciam sanctuaria vestra. disperdamque terram vestram et stu
pebunt super ea inimici vestri. dispergamque vos et gentes etc. Nota dicit addam. s. ultra
quam huiusmodi propter peccata vestra septuplum. Iam scitis quod omnia peccata reducuntur ad 7. ca
pitalia que sunt sibi invicem. luce 20. Et sic omnes punitiones licet multe sint
possunt reduci ad septem. propterea dicitur quod puniet septuplum. et servat deus regulam sacre
scripture. sapientie 11. per que quis peccat per hec et torquetur. et regula iuris concordat
dicit quod. Quisquis in se aliud statuit ipse eodem iure utitur. et loquitur de penis quas deus
infert peccatoribus in hac vita. Primum genus peccatum est superbia que nichil aliud est quam inflatio
capitis et cordis. Unde ieremie 50°. dicitur in persona dei contra superbos. Ecce ego suscitabo contra
babiloniam et super habitatores eius qui cor suum levaverunt contra me quasi ventum pesti
ferum. Ideo deus punit hoc peccatum per tempestates et ventos et turbines que generant nau
fragia et perimunt naves et eradicant arbores et producunt in vite palmites. Item
osee 8°. Ventum seminabunt et turbinem metent etc. Sic fecit in ezechielis ubi sepe
et sepius dicit pietre. 2m peccatum est avaritia hoc peccatum punit deus per indigentias
et paupertates. Avari enim per fas et nefas usuras symonias et fraudulentias
congregant divitias. et multos depauperant per phas et nephas. Ideo puniuntur
per paupertates et indigentias quia semper vivunt insatiabiles nec audent bonis
suis uti in vita. Unde poeta. Semper avarus eget et post mortem ad nichilum
devenit heredibus eorum. Unde proverbiis dicitur. de male acquisitis non gaudebit tertius
heres. primus nec secundus. Unde iacobi 5°. Agite nunc divites plorate et ulula
te in miseriis vestris que advenient vobis. divitie vestre putrefacte sunt et

vestimenta vestra comesta sunt a tineis. aurum et argentum vestrum eruginavit etc. Item osee 1o. de
mercedibus meretricis congregata sunt et usque ad mercedem meretricis revertentur. Sicut
ergo avarus rapuit aliis per avaritiam. sic ab aliis bona sua per avaritiam rapientur
ysaie 33. Ve qui predaris nonne et ipse predaberis. Unde contra avarum imprecatur blasfemus
ps. 108. d. Nutantes transferantur filii eius et mendicent et eiciantur de habitationibus suis. scru-
tetur fenerator omnem substantiam eius et diripiant alieni labores eius etc. Si ergo vultis esse
divites vos cari mei. et divitie vestre in longum conserventur. et filii et filie vestre eas gau-
deant habere sicut boni pastores faciunt. bonus pastor ut gregem suum conservet
diligenter respicit si est aliqua pecus infecta. et eam ex ovile suo eicit. sic de
pomis fit et de aliis rebus. Sic et tu respice si est aliquid male acquisitum in ere tuo. ejice
cito ex capsis restituendo. Alioquin alias corrumpet. divitie tue annichilabuntur
et corrumpentur. apostolus. Reddite omnibus debita. Item xpus. Reddite que sunt cesaris cesari
et que sunt dei deo etc.

[T]ertium peccatum est luxuria. hoc peccatum punit deus diluvio aquarum. quod vulgo dicitur dire-
cumatte quia luxuria non est nisi effusio aque etc. Semen enim non deberet spargi nisi
in matrimonio ad generandum prolem. Sicut tempore noe luxuria fuit causa diluvii. genesis 6. Vi-
dentes filii dei filias hominum quod essent pulcre acceperunt uxores quas elegerant. per
filios dei intelliguntur filii Japhet qui a patre suo fuerant benedicti. fideles enim frequenter
adoptione vocantur filii dei. per filias hominum intelliguntur mulieres descendentes de cham que erant
curiose et dissolute et lubrice et de illis preceperat seth filiis suis de voluntate dei
quod non contraherent matrimonium cum eis. sicut preceperat filiis ysrael quod non contraherent matrimonium cum
mulieribus cananeis. Sed filii seth procedente tempore transgressi sunt hoc preceptum. et ideo
acceperunt sibi mulieres secundum moram de terra. et erat ibi etc. Omnis quippe caro cor-
ruperat viam suam.

[Q]uartum peccatum est invidia quod valde habundat in mundo. eccl. 4o. Contemplatus sum omnes
labores hominum et industrias animadverti patere invidie proximi. Et quia cor invidi est
sicut desertum et humore caritatis cui nichil vero quam est sicut invidia. Ideo hoc
peccatum punitur a deo per siccitates et fames etc. dic prout etc.
Quintum peccatum est gula pro qua frangitur ieiunium ecclesie quod precepit. de conse. d. 5. xla. et
... non ... placuit. Et ieiunia quatuor temporum ut habetur d. 40. Ieiunium
et ... Et vigilie de precepto ab ecclesia. de conse. d. 3. ... et ex. de
observatione ieiuniorum. c. Consilium. Et ieiunia indicta ab episcopis. de conse. d. 5. c. ...
...ma. hoc autem peccatum punitur per infirmitates et dolores corporales. quia sicut gulosus de-
lectatur vivit in ... corporis. sic in corpore flagellatur. numquam in mundo fuerunt tot infir-
mitates et tot infirmitatibus infirmi sicut hodie etc.

[S]extum peccatum est ira ad invicem. punitio propter iram est guerra regis contra regnum.
et civitatis ad civitatem. Et cives. et in eadem domo est filius et consanguineus. Item ...
virum et uxorem. dic ut expedit.

[S]eptimum peccatum est accidia in spiritualibus. non curat enim homines de salute anime. Sed perdit tempus
sibi concessum. quod est res preciosissima rerum omnium. punitio huius peccati est per epidimias
et mortalitates. et iusta est ista punitio. quia deus dedit nobis tempus ad merendum
et ... ideo quia nolumus ... accipit sibi tempus locatum nobis. da simile
de aliquo domino alicuius domus vel possessionis qui recipit sibi domum si pensio vel census

sibi pro tempore non solvatur. ut probavimus ab eccl. ut c. potuit. de locatione et l. 2.
de iure emphi. Scire quia deus dicit. Adda correctiones septuplum. Et non quod dicit et
contrariis... durante vita. dices tamen quia sonus de superbia dicit. cum patrum sit septe-
... quod superbia est radix et initium omnium peccatorum. unde avaritia non procedit nisi ex superbia
quia deus dedit legem homini quo debet acquirere bona iuste sed iniusta et rapina. luc. 6.
mutuum date nichil inde sperantes et quo debet uti iuste acquisitis. Sed avarus non
vult subici huic legi. et hoc ex superbia. et sic de aliis peccatis. Ideo de illis dicitur
Job 21. dixerunt domino deo recede a nobis scientiam viarum tuarum nolumus et quid est
opus ut ei serviamus et quid nobis prodest si adoraverimus eum. Ideo eccl. 10. ini-
tium omnis peccati est superbia. et qui tenuerit illam replebitur maledicto. Ex predictis in-
tantum ... quod ex corruptione elementorum maxime
fit per peccatum et omnibus creaturis nocivum quia ex corruptione elementorum maxime
nocumenta inferuntur omnibus creaturis. sed de eo indignatur. dicit sol contra peccatores. ego
per peccatum hominis claritatem amisi. sic luna. Irradiabilia astra dicunt. et nos
per homines in diluvio perivimus. terra et dicit et cetera per homines et rebelles male
dicta sum et spinas et tribulos germinavi etc.

[Q]uarta pena est fructuosa. nota quod est penam agendam quinque differentias inveniuntur. Sunt se-
cundum homines. X. g. Primo quidam non peccant nec agunt penam. Isti sunt veluti a
... de quibus possumus admirari d. Quis est hic et laudabimus eum etc. eccl. 31.
... de quibus paucissimi sunt. non memini me legisse
... sunt infantes baptizati. de adultis paucissimi sunt. nec memini me legisse
aliquem adultum talem. quamvis multi sancti et plures ipsorum statu innocentie conservaverunt
... omnes in afflictione pene se maceraverunt. sic Jo. baptista et certe sancti de quibus dicitur
... omnes in afflictione pene se maceraverunt. Et tamen de iustis non possumus penam iustis. habemus
septimum. 2. pa. ultimo. Et tu de iustorum non posuisti penam iustis. habrahe
ysaac et iacob hiis qui tibi non peccaverunt. Tales ut dixi sunt soli angeli. qui
nec peccant nec agunt penam. Secundo quidam non peccant. et tamen faciunt penam.
Isti sunt viri perfecti
ieiuniis orationibus vigiliis meditationibus et corpora affligentes. Isti sunt viri perfecti
sicut salvator noster qui quamvis peccatum non fecerit nec inventus fuit dolus in ore eius
ysaie 53. et 1a. pet. 2o. tamen tota vita sua complevit orationibus ieiuniis et vigi-
liis. ysaie 53. et i. pet. 2o. tamen tota vita sua. Talis etiam fuit Job de quo non
legitur ... ieiunavit xla. diebus. ut habetur ... 4o. Talis et fuit Job de quo non
legitur quod peccaverit mortaliter. et tamen de se dicit ipse. me reprehendo et ago penam in
favilla et cinere. Job 42. Tertio quidam peccant. Sed nolunt agere penam. quorum
finis dampnatio est. contra quos loquitur Jeremias 8o. Nemo quod bonum est loquitur
nullus est qui agat penitentiam de peccato suo. d. quid feci. omnes enim conversi sunt
ad cursum suum quasi equus vadens in impetu in prelio. Item Job 24. dedit
ei deus locum penitentie et ipse abutitur eo in superbia. quinimmo toto tempore vite
sue in gaudiis vanis et carnalibus voluptatibus d. illud sapientie 2o. Venite
fruamur bonis que sunt et utamur creatura tamquam in iuventute celeriter. vi-
no et unguento precioso nos impleamus etc. Tales ergo nullam penitentiam
agere volunt. quinimmo de peccatis commissis letantur cum male fecerint et
exultant in rebus pessimis. prov. 2o. quorum vie perverse et infames gressus
eorum. Tales ergo sic vivendo verum est quod ad eternam dampnationem vadunt
perpetue. unde Job 21. Tenent tympanum et citharam etc. ducunt in
bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Istud vaga est illud

quod nunquam confessionem unctionis .s. finalis in penitentia. Unde super illud amos primo. super tribus
sceleribus damasci dicit Jheronimus. et habetur de pe. d. i. Super tribus sceleribus damasci
et super quarto non conuertam eum iuxta tropologiam. hoc possumus dicere. primum peccatum est cogita-
re que mala sunt. secundum cogitationibus acquiescere prauis. tertium quod mente conpleueris
opere conplere. quartum post peccatum non agere penitentiam et suo sibi conplacere delicto. hec ille.
Tales inpenitentes sunt deteriores juda qui penitentia ductus. et sunt etiam filii dyaboli
hoc est etiam illud peccatum pro quo prohibet Jo. orare. d. Qui scit fratrem suum peccare
peccatum non ad mortem petat et dabitur ei vita peccanti non ad mortem. est peccatum
ad mortem non pro illo dico ut roget quis. i. Jo. 5°. hoc ergo peccatum ad mortem
est finalis inpenitentia. ut declarat Aug. de pe. d. i. Quarto sunt quidam qui peccant et
agunt penitentiam infructuosam et inutilem propter defectum alicuius constitutiue. de quibus
in hoc sermone dicetur. Quinto quidam peccant et agunt penitentiam fructuosam. de qua dicetur
est. Igitur ad quartum dicendum redeundo. notandum quod septem sunt differentie personarum que agunt penitentiam
infructuosam et inutilem. Videlicet

Primo quidam agunt penitentiam seram. hec est dampnatorum.
Secundo quidam agunt penitentiam desperatam. hec est proditorum.
Tertio quidam agunt penitentiam simulatam. hec est ypocritarum.
Quarto quidam agunt penitentiam coactam. hec est malefactorum.
Quinto quidam agunt penitentiam falsam. hec est obstinatorum.
Sexto quidam agunt penitentiam indiscretam. hec est superstitiosorum.
Septimo quidam agunt penitentiam momentaneam. hec est recidiuorum.

Circa primam dicitur. penitentiam agentes seram. sunt dampnati. Tales enim agunt
penitentiam. sed seram et tardam. quia non est tempus confessionis. quod autem agant penitentiam
probatur. Sapientie 5°. Videntes turbabuntur timore horribili et mirabuntur in subi-
tatione insperate salutis gementes pre angustia spiritus et dicentes intra se. penitentiam
agentes. hii sunt quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinem improperii. Vitam illorum
estimabamus insaniam et finem illorum sine honore. ecce quomodo computati sunt inter filios
dei et inter sanctos sors illorum est. et subdit. talia dixerunt in inferno hii qui peccauerunt.
Sed diceres tu. quia ergo non consequuntur veniam. ex quo penitentiam agunt. non enim est equum
si bonam habent voluntatem. quod perpetuo puniantur. maxime cum ps. dicat. Nunquid
obliuiscetur misereri deus etc. Respondeo quod non agunt penitentiam de culpa inquantum
culpa est offensa dei. sed inquantum est afflictiua ipsorum ut dicit beatus Tho. 22. q. 13.
ar. 4°. et ideo de pena dolent potius quam de culpa. nam in culpa fixam et immobilem
habent voluntatem. quia ergo culpa est eterna. ideo et pena est eterna.

Secunda penitentia est desperata et hec est proditorum. sic fuit penitentia jude proditoris qui penitentia
ductus retulit 30ta argenteos. d. peccaui tradens sanguinem iustum. Mat. 27. Sed
non profuit sibi quia defuit sibi quod requiritur in penitentia. s. spes venie. Unde desperans
se laqueo suspendit et diffusa sunt omnia viscera eius. Act. i°. Et hoc quia non ac-
cessit ad eos qui poterant sibi de penitentie remedio prouidere et consolationem dare. de-
buit enim iudas accedere ad virginem gloriosam ut pro eo intercederet. ut si de ea
erubescebat debuit ad mariam magdalenam. uel martham uel ad apostolos. Unde

Aug. de pe. d. 6a. Qui confitetur non peccat sacerdotes per aliquam culpam ab unitate ec-
clesie diuisos. Judas enim quando penitens fuit ad phariseos relictis apostolis. nichil inuenit
auxilii in angustia desperationis. dixerunt enim quid ad nos. tu videris. Si peccasti
tibi sit non tibi succurrimus. non peccata tua curaturi suscipimus. non qualiter
deponas honus docemus. quid enim nobis et tibi. qui nec opera sequimur iustitie
Isset ad fratres suos ad illos qui orauerant pro socru petri febricitante quam cana-
nea improba instantia obtinuerat. infirmos petri pro se effundente lacrimas
non fugisset maria et martha que vitam lazaro impetrauerant. non turba plo-
rantium que unicum filium resurgere vidit vidue. fuit ad diuisos et diuisus periit.
Talis etiam fuit penitentia cayn qui desperans dixit. gen. 4°. Maior est iniquitas mea quam ut
veniam merear. Unde b. aug. Mentiris cayn. ymo maior est sua bonitas quam
omnis iniquitas. eze. 18. nolo mortem peccatoris. Talis etiam fuit penitentia illius iuuenis
qui cum ad extremum venisset et rogaretur a circumstantibus ut confiteretur et conderet testamentum.
postquam sepius renuisset. tandem illorum victus instantia. ait. Testamentum meum est
hoc. bona mea omnia filiis relinquo. animam non meam dyabolo. sicque desperatus defunctus
est. Sic enim hoc de multis qui ex iusto dei iudicio desperantes nolunt confiteri. ratio
hec est quia dyabolus deo permittente claudit linguam ipsorum etc. Recte facit dyabolus
ut lupus qui capit ouem quia accipit eam per gutturem ut clamare non possit. Unde
legitur quod cum quidam demoniacus ad quendam sanctum virum fuisset adductus et ille demonem non
adiurasset. ut nomen suum sibi diceret. ille cunctatus ait. nos sumus tres fratres qui
hominum contraria officia deseruimus. Ego vocor claudens cor. Alius vocatur clau-
dens os. Tertius vero vocatur claudens marsupium. Officium enim meum est cor pec-
toris indurare ut non possit conteri. Sed si forte conteritur. laborat frater
meus. s. claudens os ut confessionem impediat. Et si forte confessus fuerit
laborat tertius frater meus. s. claudens marsupium ne satisfaciat et ne male
ablata restituat. Et ex hoc multi et infiniti dampnantur quia eorum penitentia est
inutilis et deo non accepta ergo etc.

Tertia penitentia est simulata. et hec est ypocritarum. contra quos dominus Mat. 6. Cum ieiunatis
nolite fieri sicut ypocrite tristes etc. usque receperunt mercedem suam. Talis fortasse
fuit penitentia esau. de quo apostolus. hebr. 12. Non inuenit penitentie locum quamuis
cum lacrimis quesisset etc. Talis etiam fuit penitentia regis achab. de quo. 3°
regum. Tales ypocrite sunt sicut arbores frondose sed infructuose que
merentur a christo maledici et arescere ita ut ad nichil amplius valeant nisi ad combu-
rendum. figuram de hoc habemus de ficu cui dominus maledixit. de qua habetur. Mat. 21.
dicit ystoria. Notandum autem est quod quatuor sunt species ypocrisis. Videlicet

Prima est boni simulatio.
Secunda est boni dissimulatio.
Tertia est mali palliatio.
Quarta est etiam boni simulatio.

Prima ergo est boni simulatio. cum s. homo simulat se bonum
facere quod non facit. Tales enim erant illi ypocrite
contra quos loquitur dominus. Mat. 6. Cum ieiunatis etc. ergo.
Simulata equitas est duplex iniquitas. Secunda species
ypocrisis est boni defedatio siue deturpatio. tunc homines bona sua fedat

qui et que sunt de se et de suo, quia bona mala intentione corrumpunt ut uel hominibus placeat, uel ut bona temporalia consequantur, puta dignitates honores et huiusmodi, non autem ut placeat deo. Hii dampnabuntur sicut falsarii monete. Nam moneta que debet esse aurea uel argentea faciunt stagnea. Sic opera eorum que deberent esse aurea per caritatem uel argentea per puritatem falsa sunt, quia habent solum similitudinem boni. Contra quos dicit dominus Mt. 15. ypocrite bene prophetauit de uobis ysaias propheta dicens populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me. Unde dicitur ypocrisia ab ypos quod est sub, et crisis quod est aurum, quasi aliud habentes sub auro, id est sub apparentia boni.

[S]ecunda species ypocrisie est mali palliatio, quia bonis obumbrationibus mala sua depingunt, quia scilicet exterius faciunt aliquas orationes ut et mala sua cautius faciant et ex hominibus non appareant. Hii sunt sicut lupi de quibus ait dominus Mt. 7. Veniunt ad uos in uestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Dicit Alex. de naturis animalium quod lupi afferunt(?) sibi uellos(?) pastores fingunt, et oues eos pastores credentes ad eos currunt, et ipsi eas decipiunt. Jo. 10. lupus rapit et dispergit oues. Hii sunt ypocrite qui fingunt se bonos palliantes mala sua ut decipiant ipsi(?) oues. [T]ertia species est boni palliatio, hoc scilicet modo. Cum aliquis simulat se uelle occultare bona sua, cum tamen appetit ea manifesta esse hominibus, ne appareat esse ypocrita, uel ut melior reputetur. Contra hos dicitur Mt. 6. Amant orare in angulis platearum etc. Simplares(?) quidam amant orare ut uideantur, sed in angulis ut credantur nolle uideri, sicut de fera uana dicit Virgilius. Effugit ad salices et se cupit ante uideri. Istorum autem ypocritarum penitentia est infructuosa eo quod non sit uera, sed simulata etc.

[Q]uarta penitentia est coacta, et hec est malefactorum qui cum ducuntur ad furcas dolent et penitent de peccato propter quod sunt furcarum suspendio condempnati. Sed quia coacte faciunt, non eis prodest. Hii sunt similes latroni sinistro Luc. 23. et Symoni Cireneo qui non uoluntarie sed coacte portauit crucem domini. Non tamen nego quin hii possint facere ueram penitentiam sicut et latro bonus dum uere penitebat. Ideo talibus non negatur penitentia nec confessio nec eucharistia nec sepultura ecclesiastica. 13. q. ultima c. ultimo. dicitur tamen hostiensis in c. expte(?) d. 7. sepultura quod furca suspensus non deponetur sed ... quod tamen petita facile conceditur. ff. de cada. pu. l. 1. 2. et 3. et plerumque si fuerint penitentes sepeliantur ut in dicto c. ultimo et contra glo. ibi et glo. Jo. an. in decta(?) de pe. Sed difficile ualde est hos malefactores ueram penitentiam facere. et ideo dicitur in pe. 4o. Nemo uestrum patiatur sicut homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor. Hic fuit penitentia Anthiochi 2o Mach. 9o. etc.

[Q]uinta penitentia est ficta, et hec est infectorum(?) siue obstinatorum. Puta quando homo agit penitentiam de uno peccato mortali et non de alio. Hec est penitentia ficta, sed contra de pe. d. 5. Falsas. Item Inno. in c. Fratres ... Sic dicit(?) Falsam autem penitentiam esse constat cum spretis pluribus de uno solo penitentia agitur etc. Unde septi(?)

est. Qui totam legem seruauerit, offendat tamen in uno, factus est omnium reus. scilicet ad uitam eternam etc.

[S]exta penitentia est indiscreta, et hec est superstitiosorum qui in tantum se macerant ieiuniis, uigiliis et huiusmodi laboribus quod debilitantur corpore et quandoque deficiunt sensu. Contra quos dicitur ad Ro. 12. Obsecro uos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora uestra hostiam uiuentem sanctam deo placentem, rationabile obsequium uestrum. Ad hoc autem ut penitentia discrete fiat debent penitentes sacerdotum consilio adherere et non proprio uiuere consilio uel iudicio. Hec enim uirtus acquiritur discretio que est mater et auriga uirtutum ut habetur in collationibus patrum. Unde hoc figuratur Leuitici in ueteri testamento quod in quolibet sacrificio debebat apponi sal. Unde Leui. 2o. In omni sacrificio tuo offeres sal etc.

[S]eptima et ultima penitentia est momentanea, id est instabilis et inconstans, et hec est recidiuorum, id est illorum qui post penitentiam redeunt ad peccata. Unde ysidorus libro de summo bono et habetur de pe. d. 3. Irrisor est et non penitens qui adhuc agit quod penitet. Nec uidetur deum poscere subditus sed subsannare superbus. Hii punientur pro peccatis remissis que per ingratitudinem redeunt. Mt. 18. Iratus dominus eum tradidit tortoribus quoadusque redderet uniuersum debitum. Quod quo intelligatur uide ibi etc.

[D]e confessione circa quam uidebimus duo. [P]rimo de rationibus ad confessionem inductiuis. [S]ecundo de obstaculis eius impeditiuis et remouendis. Circa primum est notandum quod triplex est confessio.

[P]rima est confessio criminalis magistratus(?).
[S]ecunda est confessio iudicialis condempnatoria.
[T]ertia est confessio sacramentalis absolutoria.

Et quelibet istarum confessionum est necessaria ad salutem. Omissis tamen primis duabus uideamus de tertia confessione de qua est sermo, quia hec est pars sacre penitentie per quam consequimur ueniam peccatorum. Unde 1a Jo. 1o. Si confiteamur peccata nostra fidelis et iustus est deus ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab iniquitate nostra. Igitur de hac loquendo notandum quod confessio est necessaria ad salutem quod hic monstratur exemplo.

[P]rimo ratione naturali.
[S]ecundo persuasione theologali.
[T]ertio inductione diuinali(?).
Quarto auctoritate scripturali.
Quinto et ultimo experientia exemplari.

[P]rimus scilicet modus est ratio naturalis. Nam uidemus naturaliter quod nulla infirmitas potest medelam recipere si medico occultetur. Propter hoc oportet quod medicus uideat signa infirmitatis, uidelicet urinam, tangat pulsum, agnoscat ipsas infirmitates et modum et manifestata ei infirmitate facilius et conuenientius remedium adhibeat. Sic et uulnus non potest curari nisi medico sit patefactum. Unde boetius. Si operam medicantis expectas oportet ut uulnus detegas. Fatuus enim esset qui timore sectionis uulneris non patefaceret illud medico quia sic posset uenire ad fistulam et quandoque fieret incurabile. Unde Aug. in regula. Si frater tuus haberet uulnus in corpore quod uellet occultari dum timet secari, nonne crudeliter a te sileretur et misericorditer indicaretur. Contra 9o(?) etc. Secundo pro salute corporis mortui(?)

appio vulns. cu no magis apprire debes vulns mentis p salute aie (in)meres.
vn dicit Aug. Qz ofessio e p qua morbus latens spe venie appit. vn
plerequez bestie vulnerate, ondut vulns huile hoibus deposita oi feritate.
nō ut cura recipiat. sicut pz i leone bti Jherō zc. pctor g° q no vult ofiti
deterior e bestijs. [E]st et deterior juda traditore q ofessus e pctm suu d.
pccaui tradens sanguine iustu. et q(uam)uis no suscepit venia. illud f(ui)t pp desperaco
spei. no aut pp defectu ofessionis. Jmpenitentia aut obstinacio vtiqz deficit
s. ofessio z pps ve(nie) q si ofessione hri no pt. Ideo g° q nolunt ofiti
necee e ut male moriant z dapnati. [E]x° de illo q du laboraret i extremis
z indicaret ad ofessione negauit plenus z ira vrgente dixit indic° z videt cora
astantibus d. pzqz deus abstulit michi corp z ego auffera sibi aiam. qz alia
de deo no possum facere vindictam. no attendens miser. qz du aiam deo auferret
eam dyabolo redderet i sui penam et eterna dapnaciones. [E]t hc duritiens pcedit
ex dyabolica istigacione zc. Ideo cu maiore diligentia hunt de caliga qz de aia
qz si caliga laceret statim aptat. sz aiam minime. [S]ic camisia lauat
aia no zc. Jdeo tene ofiliu scripture. O. pctor. d. ecc. 14. fili mi p aia tua
s. saluanda no ofundaris dicere veritatem. i. dice pctm tuu. Ex pdictis pz qz ratio
naturalis dictat qz pctor dz ofiti pccata sua. et io hoc z potest dici qz ofessio
sit de iure naturali. Nam ut dicit petrus de tarē. i(n) 4° sen. d. 17. [C]ofiteri veritate
qui vbi. quo. cum oz. est actus virtutis. z sic e de iure naturali. qz ois
actus virtutis a ratione procedit. [E]t ofirmat° zo ex eo qz ofessio e de jure
diuino ut patebit zc. Jus at diuinu de jure naturale. qz cuilz rei illud
e naturale qz ei a suo creatore iponitur ut notat tho. [i] prte. q. 96. ar. 2°.
vn z ysidorus dicit. qz jus naturale e qz i lege z euangelio otinet(ur). ut hr. d. i. i
prj°. humanu genus zc.

[D]ecimo e psuasio theologis. pro eius intelligencia no sciendu. [S]i qs cu
vellet igredi domu seu palacium cuius hostium eet clausum. debet recurrere ad
hostiarum qui hr claues ut hostium sibi appiat. z sic igredi possit.
[S]ic in proposito. [N]am sciendum e eu qz p pccm mortale claudit hostium paradisi
pctori. vn pt dice pctor illud Jerem. 36. [E]go clausus sum. nc valeo
igredi domum dni. Si g° pctor vult itrare i vitam eterna oz qz recurrat
ad eos q claues hnt paradisi. cuius sunt sacerdotes cui dixit dns. mt. 18.
[Q]uecumqz ligaueritis sup terra zc. et Jo. 20. [Q]uorum remiseritis pccta zc. has
at claues prim° tradidit dns petro. d. mt. 16. dabo t(ibi) claues regni celorum.
hoc at facit pctor qz ofitet(ur) sacerdoti qz subiecit se sacerdoti. i. eius ptati
tanquam auctori clauium suarum. d. [A]perite michi portas iusticie z igressus in
eas ofitebor dno. hec porta dni. iusti itrabunt i ea. vn [A]mbros(ius) ait.
[C]onfessio aiam a morte liberat. [C]onfessio appit paradisum. ofessio spem salutis

tribuit. qz no meret(ur) iustificari qui i vita sua pctm no vult ofiti.
[U]ndecimo e inductio diuinalis. [N]am deus ada peccante vocauit. d. Ada. ada
vbi es. gn. 3°. hoc ei fecit diuina bonitas no ignorans ubi eet. sz ut ex hoc sibi
daret occone ofitendi pctm suu. z gnaret veniam. sz ipe ada no humilr e
ofessus pctm s. sz se excusauit. d. [M]ulier quam dedisti mi sociam dedit mi de
ligno z comedi. qz retorqens culpa i deo. q illam sociam sibi dedit. q sibi
foret occone pctm perpetrandi. [S]ic fecit et eua. d. [S]erpens decepit me z
comedi. et io no obtinuerunt pro tunc veniam. [S]z pmo eiecti de paradiso
i pena pcti pniam vtam agentes veniam ofecuti sunt. [S]ic plurimi hodie
faciunt qui qn ofitet(ur) no accusat se. sz vicina ut vxore ut dyabolum. ofitendo
qz de ps. no declines cor meu zc. Sz g° ex inductione diuina pctor
ofiti pctm ut veniam ofeqt(ur). [S]ic fecit dd. qui deus misit ad eu natha p
phetam arguendo eu de pcto. humiliter ofessus e pctm. d. peccaui. et statim eu
dimit ab eodem ppheta. dns quoqz transtulit aie pctm tuu. 2 reg. 12. vn dicit ipe alibi
dixi ofitebor aduersum me iniusticiam meam
delictu meu cognitu t(ibi) feci. [E]t dixi ofitebor aduersum me iniusticiam meam
dno z tu remisisti zc. vn nota qz oz vnum de duobus ee. vz. qz aut pctor
clamet ad deu ofitendo pctm s. eius vicario s. ppo sacerdoti. aut qz pctm cla
met ad deum vindictam. vn cu dns induceret ad ofessionem pctm fraticidij cayn
d. Vbi e abel fr tuus. noluit cayn pctm s. ofiti z dixit. Nescio. nunquid
custos fris mei sum ego. et subiunxit dns. d. [Q]uid fecisti. [E]cce vox sanguinis
fris tui clamat ad me de terra. nunc igr maledictus eris sup terra que
aperuit os suum z suscepit sanguinem fris tui de manu tua. gn. 4°. [S]ic
de sodomitis. gn. 18. Clamor sodomorum z gomorreorum multiplicatus e z pctm
eorum aggrauatum e nimis. descendam z videbo utrum clamore q venit ad me
ope ompleuerint zc. [E]x hijs g° habemus qz ex diuina inductione ho dz ofiti pctm.
vt nunc ofequatur. vn Aug. [S]i ho tegit. deus detegit. si detegit deus tegit.
pd. bti quorum remisse sunt iniquitates z quorum tecta sunt pccta.
[D]uodecimo e auctas scripturalis. quadruplex ei scripturalis auctas hr ofessio
est necessaria ad salutem. vz.
[E]x lege moysayca.
[E]x lege euangelica.
[E]x lege canonica.
[E]x lege ciuili seu layca.

[P]rimo g° auctas hr a lege moysayca. na i veteri testamento erat i pcepto ofessio gnalis z idistincta p oblatione sacrificiorum pro pcto statuta. pu. vi tuli zc. Pmu diuersitate pctorum sicut hr leuitici q(ui)nto. et. hoc. c. Jo pu. 28. [Q]ui abscondit scelera sua no dirigetur a dno. q aut ofessus fuit z reliquerit
ea miam ofeqt(ur). [E]t ysaie. 43. [N]arra si qd habes ut iustificeris. [S]ecundo auctas
hr a lege euangelica. na saluator pctori ofessione istituit. et q(uam)uis no
expsse z manifeste. tn figuratiue istituit. vn scdm tho. i(n) 4° sen. d. 17. q. 3.
non legit(ur) de ipa ofessione expssa istitucio xpi p se. sz p Jacobum. Jacobi. 5°
[C]onfitemini alterutrum pccta vra. [S]z tn figuratiue xpus pcepit ofessione
[N]am p° adam pfiguratio ipius ofessionis i(n)uenit(ur) i hoc qz Johannes bte ofitebat(ur)
pccta q baptismo ipius ad gram xpi ppabat(ur). [S]ecundo et i hoc qz dns sacerdotibus
leprosos transmisit. luc. 17. et mt. 8. q q(uam)uis no erant noui testi
sacerdotes. tn i eis noui testi sacerdotiu figurabat(ur). vn dixit dns leprosis

nō

Ite ondite vos sacerdotibus. luc. 17. No. Ite. qr illos q sani sr̄ 2 put ire
ad ecclām. 2 vocat qfessione ad diuina 2 ad ecclesiam. Aliqui expectant qp ē
firmatur ut tūc qfiteat. s; dyabolus appoit ad impedimentu pp q qfiti non
put. 2 hō sepe qtingit. dic ut expedit. 2°. dt ondite. qr illos q dut. pr isto
gerere nō recordor de peccatis meis. cū tñ de peccatis 2c. quida at sunt
ita dispositi q in iprogent aqfessore nuqz dicent. istos nullo vera qsequi
put. dz q° peccator totū cor suu i qfessione appire. iuxa illud tre. 2°. Effunde
sicut aqua cor t. in aspectu dni. No sicut aqua. peccā ei q latet i corde
totalr debut dici. sicut aqua totalr effundit de vase. itaqz nec color. nec
sapor. nec odor nc ad vestigiu remaneat i vase de aqua 2c. 3°. dt vos. no
alios accusando sicut fecerat ada 2 eua ut dictū ē. 4°. dt sacerdotibus. Alijs naqz
nō sūt qcesse claues. vn nc put absolui ni sacerdotes. et si eēt angeli ut jo.
bbrum ut Xigo mr. pz q° quod saluator figuratiue prepisse le qfessionu. et
credr et expsse istituisse qz istitutio sacrorū ptinet ad xpm. sic q hō expectat
excedentie sibi qcessa que nulli alij creature est concessa. fuit et pfigurata
qfō i suscitatione lazari. qn anqz xps eū suscitasset fecit monumentu appiri
dicēs. tollite lapide. jo. xi. p monumentu q significat ara peccatoris
seu corpus eius. mt. 23. ve vobis scribe 2 pharisei q siles estis sepulcris
dealbatis 2c. qua oz appiri p qfessione anqz de morte pecti ad vitam
gre suscitet. pōqz aptū fuit monumētu. dt aplis. Soluite eū 2 sinite abire
p q significat absolutio sacerdotis q tūc vā ē cū iudiciu iudicis sc. xi. q. 3.
tūc vera. Ex hac zone sc qp papa dispesare nō pt q abs ad qfessi
nō teneat. sicut ei dispesare nō pt p platos eēe q aliqs sine bbmo
saluet. Ita q nec abs sine remissione siue qfessione 2 absolutione qsequat
salute ut not tho. i 4°. qr gentiles. c. 72. hō ei ptinet ad ptate excele.
q qpetit soli xpo sim q hō. Ipse naqz solus pot qferre sacrum ~~sine effectu~~
sacramti. sine sacro. sic pz i mr magdal. luc. 7. 2 mlre adultā. jo. 8.
s; bn papa pt dispesare q nō teneat quis singlis annis sel qfiteri.
quia hō ē de iure positiuo humano ut i c° Omis vtriusqz sexus de pe. et re.
sup quo ht plenitudine ptatis. ex de usu pal. ad honore. et de qce. pla.
proposuisti. 3a. incitas sūt alege canonica. vt i c°. ois vtriusqz sexus. de
pe. et re. v sic dz. Omis vtriusqz sexus postqz ad annos discretois puenit
oīa sua pecca salte sel i ano solus fidelr qfiteat ppo sacerdoti. 2 iniūctā
sibi pniam ppriis viribus studeat adiplere. suscipiens reuēret ad mins
i pascha eucharistie sacrum. ni forte de proprij sacerdotis qsilio ob aliqz roablem
cam ad tps ab eius pceptione duxerit abstinendu. Alioqn 2 viues ab
igressu eccle arceat. moriensqz xpiana careat sepultura. hac autem
qfessione ecca sca statuit. tpliri zone. p°. ut omis se peccatores recog
scāt. qz ut dz ad ro. 3°. omes peccauerunt 2 egent glā dei. 2a. ut cū maiori reuerentia homines ad eucharistie sacrum accedat. iux ill. j. cor. xj. proba
at se hō 2 sic de pane illo edat 2c. 3a. ut cognoscāt rectoribus sui subditi

cognoscat ne lupus lateat ī grege. 2 ut plati agnoscāt vultū pecoris sui. dt
pēpi eis adeo. pū. 27. Diligent agnosce vultu pecoris tui. tuosqz greges qsidera
No hō de etate in qua te qz qfiti. vide ī alio lō. folio. 229. 4a. auctas sumr
alege layca seu ciuili que statuit i qfessione iudiciali qp reus accusatus debz
qfiti delictu. vn dt lex. qp si reus accusat ciuilr de aliquo depō dato 2 agit
ciuilr. l. aqlia debz accusatus qfiti. aliqs si plūr q eū dz qdepnari in
duplū rone ifitiatois seu negatois. ut i c°. Ad lege aqliā qr negateri.
et dt scūs tho. 2a 2e. q. 69. ar° 1°. qp si abs accusat cora iudice de aliquo ciuilr
qp quesit te dre veritate 2 qfiti delictū iudici iterogati eū p debito sm iuris
forma alias pctat mortr. Sile et dt de teste.

Vn° mo° i expectia exepla. Nam multos cxt ciuilr qp depu fuerit aliqui
qui noluerit qfiti. 2 de multis lr qp fuerit reuocati ad vitā ut amorte re
petita pssunt ut qfitent. vn lr qp i fracia i quoda monastio qda fuit
puella neptis abbatisse. q qda peccatu i honestu nolles pcuregeda qfiti
depunta ē. q sel appuit sororibus. d. peccate me quatuor 2c. qz i infer
nulla ē redeptio. repetes sepius hoc vbum. 2 nō ulterius pgrediens. sorores rudet
d. Misereamini mei dni 2 salua me. illa dispuit 2c. Sile de illo mercatore nolete qfiti 2c. Lr et qp i ptibus lombardie. orto bello īt bonomen 2
mutinen. qdam occisus e. 2 qr deuotus erat xpo. nō potuit mori sine
qfessionis sacramento 2c. Ideo teneas qsiliu ymo prep dui. d. ecc. 17. Ante
morte qfitere, amortuo et qr nl pyt qfessio, qfiteberis viuus. viuus 2 sanus
qfiteberis 2 laudabis deu 2 glisicaberis in miseratoibus illius. qm magna ē
mia dei 2 propiciatio illius qfitentibus ad se. Ideo grās. xvj.

Quia ut dt aug. lō. de pnia. Confessio ē salus aiaz, viciorum dissipatrix
virtutu restauratrix. obpugnatrix demonum. quid plura. Confessio obstruit os
iferi. 2 portas appit padisi. Id circho dyabolus ut peccatores a qfessione retrahat multos
ipedimentorum laqueos appoit. quorum precipuu ē vnu. vz. pudor qfitedi. qr
qp impedimentu ē iplex efficacissimu remediu. Iste pudor qfiteri tangit coit ypo
critas 2 sibos qui nolunt appere hoibus defores sani 2 pulcri. cū tñ sūt itus
ifirmi 2 turpissimi. siles phariseis ypocritis. qr quos dz mt. 23. ve vobis
ypocrite 2c. Et ii tales aut nolunt oio qfiteri. aut si qfitent. qfitent aliq pecca. s;
nō illa de quibus valde erubescunt. ut qui qfitentur diuersis sacerdotibus diuisa pec
cata qz erubescunt appire tota isanie peccatorum vni medico. Cont hoc ipedi
mentum sunt tria pcipua remedia. vz. Dico p°. qp dz hō qsiderare et sa

Consideratio nature zonis.
Cotēplatio diuine ītuitois.
Compatio future qfusionis.

... dre. O. mis nō erubui p
care q fecit i honestissima 2 vilis
s. 7. dt erubescā qfiti q e hone
stissimu 2 vtilissimum. vn b. O. nimia isania hominu. pudet ablui 2 nō pudet
iquinari. pudet sordes abstergere 2 nō pudet qtrahere. abstergit ergo 2 qtempnit
nia. dic ut expedit. No qr plurios q nō verecundant facere peccata. 2 tñ verecundantur dicere peccatores. timentes magis pdere famā qz qsciam. cū tñ qscia

sit bonum proprium. famam non alienam. et ideo potius debet homo diligere et conservare consciam
quam famam. sicut homo magis diligit bonum proprium quam alienum. consequenter videtur quod homo debeat
servare scilicet conscientiam et famam. unde Aug. 12. q. 2. Due res sunt conscientia et fama
conscientia est tibi necessaria. fama proximo tuo. Multi ergo sunt fatui qui volunt esse con-
cubinarii. et tamen si quis sibi diceret tu es concubinarius haberet pro malo. sic de usurario
et huiusmodi. volunt esse sed nolunt appellare peccatores sicut quod est proverbium. Si non
vis esse lupus non vestias te pelle lupi.

Secundo removetur etc. Cum non licet per cellam. quia omnia nuda et aperta sunt oculis eius.
ad hebr. 4°. Quid ergo erubescis revelare deo quod scit omnia peccata tua. quamvis ergo
revelas peccatum confessori. revelas sibi non ut homini sed deo vicario. unde in ullo ca-
su nisi per sacerdos illud revelare nomine peccatoris. et si totus mundus pe-
reret quamvis per secretam confessionem iurare si adduceret in iudicio quod non licet scire. si illud
peccatum sciret solum per confessionem sacramentalem ut dicit theologus in 4° sententiarum d. 21. require
in alio libro folio. 233. et 234. pone ergo quod peccator confiteretur peccata sua, revelat
deo. Si ergo tu miser peccator non erubuisti peccare coram deo ad tuam dampnationem
cur erubescis illud confiteri ad tuam salvationem. ps. Imperfectum meum viderunt oculi
tui et in libro tuo omnes scribentur scilicet defectus. Nota in libro tuo etc. quia tu peccas corde ore
et opere. deus scribit in libro peccata qualitate quantitate modo et loco etc. Et quia
tu confiteris deus delet quo ad penam eternam ysaie. 43. Ego sum qui deleo iniquitates tuas
et peccatorum tuorum non recordabor. ps. Averte faciem tuam a peccatis meis et omnes
iniquitates meas dele etc.

Tertio removetur etc. debet peccator comparare confessionem quam facit confessori cum confessione
quam passurus est in extremo iudicio. et debet eligere potius istam quam illam. 3a ratione.
Prima quia ista confessio est coram uno homine et peccatore. sed illa confessio erit coram
omnibus omnibus prelatis parvulis et fratribus. et coram omnibus angelis et sanctis. Nam. 3°. Reve-
labo pudenda tua et omnibus gentibus nuditatem tuam et omnibus regnis ignominiam tuam etc.
2a ratio quia peccator debet eligere potius confiteri quam aliorum confessionem est. quia ista confessio est
temporalis et momentanea. illa non eterna. Jere. 20. Confundentur vehementer quia
non intellexerunt obprobrium sempiternum. 3a ratio est. quia ista confessio est honesta et
utilis quia per eam remittitur culpa et pena et in parte ut dictum est. quia tanta posset esse confessio
ut tot posset sacerdoti confiteri. quod non solum omnem culpam. sed et omnem penam tolleret
sicut fuit in magdalena. Ista confessio est utilis. illa erit penosa et maxime con-
fusionis. eccli 4°. pro anima tua non confundaris. est enim confessio adducens peccatum. et est
confessio adducens gratiam et gloriam. Ad quam etc.

. Aug.

Nabuchodonosor. primam meruit fructuosam. Nonne prius in multis inpietatibus flagellatus
penituit et regnum quod perdiderat rursus accepit. pharao autem ipsis flagellis est
durior effectus et periit. hic in rerum reddat quid divinum consilium nimium altum
pectore corde diiudicet. cum medicamentum unius medici confectum. alii adiectum.
alii valuit ad salutem. nisi quia ipsi bonum odor. alius odor est vite in vitam.
alius est odor mortis in mortem. quantum ad naturam ambo homines erant. quantum ad di-
gnitatem ambo erant reges. quantum ad causam. ambo captivum dei populum possideb-
bant. quantum ad penam ambo flagellis clementer admoniti. quid ergo fines eorum
fecit esse diversos. nisi quod unus dei manum sentiens in recordatione proprie iniquitatis
ingemuit. Alter libero est. de misericordissima veritate pugnavit arbitrio.
hic ille. 23. q. 4. Item Aug. 23. q. 4.

Vasis irc numquam deus reddit effectum, si non spontaneum invenerit homo peccatum.

Sermo de cathenis dya[boli].

Vidi Angelum descendentem de celo habentem clavem abissi et ca
thenam magnam in manu sua. Apoc. 20. Infirmitates curantur dilectissi
mi xpo yhu non aliter curantur nisi per medicinas eius gratias. ut patet infirmitates
calide per medicinas frigidas et econverso. Et hoc affirmat aristoteles 2 ethicorum. d.
Medicine habent fieri per contraria. et unde. Contraria contrariis curantur. Quare dum
quandoque ille superbos gravis humana tumidos. videns hominem illuc posse consider[are]
per humilitatem. unde ipse per superbiam corruerat. confirmatus in dei odio et natura in
vidia semper conatur nos precipitare et ad barathrum ubi ipse est deducere.
precipitatorum peccatorum mortalium. Sed quia scit nos per primam in hac vita
posse resurgere conatur multis modis nos ligare ne resurgamus ut in chaos
morerentur eternaliter pereamus. Propter hoc dicit thema nostrum. Vidi angelum i. dyabolum
descendentem de celo per superbiam credentem habentem clavem abissi et cathenam
magnam in manu sua i. ligamenta ad ligandum animas ne vere penitentiat.
Ex sacra scriptura ut percipere potui. Cathene iste magis habent 9 nodos
quos necesse est solvere et totaliter destruere per medicamenta gratie. quia
opposita iuxta se posita magis elucescunt. ut apertius solvamus. videlicet.

Prima est Infidelitas.	Quarta difficultas.	Septima timiditas.
Secunda est Impossibilitas.	Quinta exeplaritas.	Octava voluptuositas.
Tertia est Horribilitas.	Sexta delectabilitas.	Nona est Loganitas.

Prima est Infidelitas. Mirari est soleo tanta diversitate hominum in diversis
opinionum. quidam bene. quidam melius quidam non optime. quidam male. quidam peius
quidam at pessime. Sed finaliter invenio quod ista diversitas non causatur nisi
ex perfectu ut defectu fidei. Et quamvis omnes dicant se credere. non tamen omnes
illa que credunt considerat et investigat. Quod autem sit verum probatur tribus modis.

Ratione.	Primo ratione quia si fundatur sua ars in primo defectu et
Auctoritate	sensato. Nichil est in intellectu quod prius fuit in sensu.
Exemplo.	Quod per intellectum non cognoscitur. nec est per voluntatem

amatur. sic ipse ait in 3° de anima. Voluntas non fertur nisi in precognitum.
Et Augustinus 10 de trinitate c. 1. Fortissime novimus. non nisi nota amare
posse. quod si non amatur nec est propter id ad bonum operatur. Sed quo volumus
bene agere et virtutibus insudare. Necesse est bonum et primum propter quod operamur
cognoscere. quia finis movet operantem ad agendum. 2° phisicorum. Sed ipsum

bonis seruum et felicitate eterna non possumus naturaliter cognoscere. ergo necesse est
ut supernaturaliter cognoscamus. et hoc est per fidem. Quanta ergo erit fides tanta erit
cognitio. Quanta erit cognitio, tanta erit affectio. et quanta erit affectio tanta
erit virtutis operatio. ergo de primo adultis quanta erit fides tanta erit
operatio. Rursus per eandem rationem penam eternam malum acturis naturaliter
cognoscere non possumus. ergo supernaturaliter per fidem. Si ergo volumus peccata deui-
tare necesse est penam ad quam peccata inducunt nos cognoscere. et tan-
ta erit peccati deuitatio quanta erit pene cognitio. Si ergo non est nisi per fidem
quanta erit fides, tanta erit peccatorum deuitatio. per hanc ergo rationem patet opera
bona et mala procedunt a profectu et defectu fidei. Secundo probatur auctorita-
te verbis Augustini. fides inchoat actiones. Item lactantius. 2. libro de iustitia. a diis
gentis esse pacis. Nam dum nonnulli existimant post mortem nichil esse futuros
totos se libidinibus adiciunt. et dum licere sibi putant hauriendas voluptates
sitienter imbibunt per quas imprudentes laqueos mortis incurrunt. Ignorant
enim quid sit homo et quam sit tenendum vellet deum suum agnoscerent virtutem in
stitiamque sequerentur hoc ille. probatur etiam auctoritatibus sacre scripture. numeri 20.
Quia non credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel. non intro-
ducetis hos populos in terram quam dabo eis. Item thobie 2. Vitam illam ex-
pectamus quam deus daturus est hiis qui numquam fidem suam mutant ab eo. Item
ysaie 6. Si non credideritis non permanebitis quia in peccatis vestris. Item
abachuc 2. iustus in fide sua viuit et bene operatur. Item mathei 9. et luce 6.
Confide filia fides tua te saluam fecit. Item Io. 3. Qui credit in eum
non iudicabitur. qui non credit iam iudicatus est. Item ad ephe. 2. gratia
saluati estis per fidem. Item ad hebr. 11. lapidati sunt secti sunt temptati
sunt in occisione gladii mortui sunt etc. Et hec omnia per fidem. Item Iac. 2.
Quid proderit fratres si fidem quis dicat habere. opera autem fidei non habeat. numquid
fides poterit saluare eum. Tertio probatur exemplo. Nam quidam rusticus per viam et oc-
curat ei unus amicus eius dicens. Ne transeas ultra quia inimici tui pre-
parati sunt cum gladiis interficere te. Ille autem si credidit fugiet. si non autem
transiens interficietur. Sic est nobis euenit per viam peccatorum transeuntibus
venerunt prophete nostri et apostoli. demum ipse christus nobis denunciauerunt
et clamauerunt omnibus peccatoribus dicentes. Ne transeatis. O superbi per viam

superbie. O auari per viam auaritie. quia inimici vestri dyaboli interficient vos. i.
ducent ad inferos in illas tenebras exteriores. quia ergo non fugimus. quia
istam viam non deuitamus. Non ob aliud quia non credimus. Rursus si
ponatur quod unus cupidus et auarus querens ditari. vtros habeat duces
prope ad illam ciuitatem et multas pecunias lucrabitur. numquid si credit
ibit uno cursu velocissimo et non tardabit. Sic nobis naturaliter de
felicitatibus et non tardantibus dictum est. solam felicitatem in alia vita et
ubi summum bonum adesse. non ob aliud cum euenit ut id summum bonum contempnatur
nisi quia auctoritatibus non credimus. Et sic patet predicta conclusio. ratione auctoritate exemplo.
Sed aut queritur numquid propter quod fides nostre tantis signis approbata non
credit multitudo hominum maxima. Dicendum est quod propter cupiditatem et amorem
dictarum affectionum etc. Contra istam catenam adipiscendam totaliter
dissoluendam. duplici malleo laborabimus. scilicet ratione et exemplo.
Primo malleo rationis. presupponatur ergo omnes res creatas habuisse principium et mundum
esse factum ut dicit philosophus 2o metro. et in primo de celo et mundo. sed non ab
alio nisi a solo deo, et per hanc cognitionem venimus in cognitionem veri dei. Sicut
probat Aristoteles 8. physicorum. Primo via cause efficientis quia est deuenire ad unam
causam que est extra ultra omnia, et non habeat causam supra se, quia aliter esset processus
in infinitum quod est contra. Secundo via motus quia ... mouetur a se ipso. ergo est
deuenire ad unum immobile quod faciat omnia mouere. Et iste est deus. de quo
boetius. O qui perpetua mundum ratione gubernas. terrarum celique sator qui
tempus ab euo. Ire iubes stabilisque manens das cuncta mouere.
hoc propter presuppositum Nota quod iste deus est summa sapientia et intelligentia. et ideo
omnia fecit propter aliquem finem. quia omne agens secundum rationem agit propter finem.
ut dicit philosophus 2o physicorum et 2o de anima. Si ergo queramus quare fecit celum et
... hec et omnia alia naturalia. non ob aliud nisi ut ostenderet suam
potentiam et ad hominis vtilitatem. quod eius vtilitati sic patet. propter quod dicit Aristoteles 2o
physicorum et in 2o de anima. finis quodammodo est homo. et ex hoc sequitur hominem
esse nobiliorem omnium rerum naturalium propter ipsum actorem. Rursus si queratur
quare fecit hominem. et velimus dicere quod ad hoc solum ut in hac vita non

comedat et bibat et vivat et finaliter moriatur ut videmus per experientiam et visum non fit de ipso memoria. sequitur hoc falsissimum inconveniens. Tunc etiam arbores et cetera et cetera et bestias nobiliores esse ipso homine. et quod hoc est inconveniens et irrationale Xristianis. et contra omnem philosophiam valentem que vult finem nobiliorem esse hiis que sunt ad finem ordinata ut ait Aristoteles 2° phisicorum. Ideo oportet concludere finem nostrum esse alibi in vita futura. et hominem futurum esse immortalem et perpetuum. quia frustra alias esset conditus a deo. et sic de ceteris creaturis maior cura fuisset quam de nobis rationabilibus. quod falsum est. Et hoc omnia tenetur ab illo pulcherrimo textu Lactantii in 7° divinarum institutionum qui ait. Nemo est tam inpe[ri]tus tam ociosus ut agrediatur ad faciendum frustra. ex quo nullam commoditatem nullumque commodum speret. qui domum hedificat. non ideo hedificat ut tantum domus sit. sed ut in ea possit habitare. qui navem fabricat non ideo consumit operam ut tantum navis appareat. sed ut in ea navigetur. Item qui vas aliquod construit ac format. non propter illud facit ut tantum fecisse videatur. sed ut vas illud effectum capiat aliquid necessarium. sicut cetera quecumque fiunt. non utique inutiliter. sed ad usus aliquos utiles laborantur. Mundus ergo adeo factus est. non utique propter ipsum mundum. non enim calore solis aut lune aut apparatione victorum aut humore fulgurum aut alimonia frugum eum sensu careat aut indigeat. sed nec illud quod dici potest quod deus propter se ipsum fecerit mundum quia potest esse sine mundo sic fuit ante et omnibus que in eo sunt quecumque generaliter deus ipse non utitur. Apparet ergo animantium causa mundum esse constitutum. quia rebus hiis quibus constat animantes fruuntur que ut vivere et constare possint omnia hiis necessaria temporibus certis subministrantur. Rursus ceteros animantes causa hominis esse factos ex eo clarum quod homini serviant et tutele eius atque usibus data sunt. Et infra. Quia ergo mundum non propter se deus fecit quia eius commodis non indiget. sed propter hominem qui eo utitur. sic eciam dicit Epicurus ut eum propter se hominem fecerit. scilicet ut esset qui opera eius intelligeret. quorum omnium summa hec est ut deum colat. sed is enim colit qui eum intelligit. sed non precum sine debita veneratione prosequitur etc. 2° malo exceptrantur. Nam videmus per experientiam tot et tanta miracula esse facta que non nisi per deum fieri potuerunt. Et hoc probatur per Aristotelem in postpredicamentis qui dicit quod

quod a privatione ad habitum non est regressus per naturam. Ergo homo est privatus visu. non potest illuminari nisi per opus supernaturale et divinum. Item non potest resuscitari mortuus nisi per miraculum. Quare ergo dubitamus contra fidem credere et ei totaliter adherere. et cum sit tot et tantis miraculis firmatum et approbatum. O. fides sancta. O fides catholica. O. fides roborata. quis dubitet amplius vel credere. Certe nullus. nisi a sensu et ratione alienatus. Nam miracula tot vidimus. audiuimus et palpavimus quod negare non possumus. Quod si quidam veneno suspectum negabunt. quod gradum miraculum miraculorum est quod totus mundus ut ita loquar unum pauperem (?) fratrem pedibus mortuum atque confitentur et inclinantur. ymmo adorant reges. duces. prelati et summi pontifices. Credamus ergo et non dubitemus. et crederemus firmiter et amemus et deo fideliter serviamus et finaliter salvi erimus etc. Et sic patet pars tertia ~

Circa circumcisionem consideranda sunt tria. videlicet
preceptum ut necessitatem institutionis.
Effectum ut utilitatem operationis.
Debitum ut congruitatem cessationis.

Primo circa circumcisionem considerare debemus preceptum ut necessitatem institutionis. Nam circumcisio primo instituta fuit a deo duplici ratione. scilicet in remedium et in signum. Primo fuit instituta in remedium originalis peccati. unde sic diffinitur. Circumcisio est sigillum curationis ab originali. Et si arguatur quia fides tempore legis non sufficiebat ad purgandum originale. ergo superfluum fuit instituere circumcisionem. et sic non debuit institui. Respondeo et dico quod circumcisio est remedium magis perfecte significationis et curationis originalis. Et hoc quattuor rationibus. Prima ratio est ex parte in qua fiebat. quia in parte per quam originale transfunditur. Secunda ratione forme. quia circulariter fiebat ad significandum quendam circularem processum peccati originalis. nam peccatum originale fuit in suo processu quasi peccatum circulare. quia ab anima primi hominis procedit corruptio in carnem. et a carne filiorum in animam descendentium ab ipso. ita quod in primo homine persona corrumpit naturam. in aliis autem natura personam. Tertio ratione pene. per quam significabatur repressio concupiscentie. unde secundo circumcisio sic diffinitur. Circumcisio est abscisio superfluitatis concupiscentie. cuius ratio est. quia sicut in circumcisione tollitur quedam particula carnis maiore remanente. ita in virtute circumcisionis tollitur quedam pars concupiscentie. altera remanente. Quarto ratione figure. Nam effusio sanguinis in circumcisione. significabat effusionem sanguinis Christi in passione. Secundo prius circumcisio fuit instituta in signum distinctionis fidelis populi ab infidelibus. Et hoc quadrupliciter. Primo fuit in signum distinctionis fidelis populi dei. scilicet ut populus fidelis. scilicet iudaicus. de quo Christus erat nasciturus. ab aliis populis infidelibus distingueretur. decebat enim populum de quo auctor totius sanctitatis nasciturus erat aliquo signo speciali. scilicet circumcisione distingui. Et hec est significatio circumcisionis litteralis. Secundo circumcisio fuit in signum castitatis servande. Et est significatio hec moralis. id est spiritualis. Tertio fuit signum purgationis per Christum fiende. et hec est ratio allegorica. Quarto fuit signum corruptionis deponende. significabat enim depositionem corruptibilitatis carnis et sanguinis in resurrectione. Et hec est significatio ut ratio anagogica. id est celestis. Has enim utilitates

quas habet circumcisio ponit beatus tho. 4° scripto sen. d. 1. ar. 1.
q. 1. 2 in so. 1. ar. Et petr. de tarentasio. Et mag. romanus ...
or. pdi. Sed forte argues quod circumcisio non fuit conveniens remedium
contra peccatum originale. du. p° sic. deus non delectatur in penis nostris. ergo me
dicamenta et remedia dei debuit esse suavia non inferentia graves
lesiones. Sed circumcisio inferebat magnam penam. ergo non fuit
conveniens remedium. et ideo instituere non debuit. Respondeo et dico quod pena
potest comparari ad tria. scilicet ad punitionem. ad meritum et ad effectum. p°
ad punitionem. et sic non placet deo. non enim creavit nos deus ad
puniendum. 2° pena potest comparari ad meritum. scilicet ad perexistentem culpam
et sic est in ea manifestatio iustitie et ordinis. et sic placet deo in quantum
est iustus. 3° potest pena comparari ad finem ut effectum ut puta ad iu
stificationem peccatoris. Et sic placet deo in quantum est misericors. Unde
in pena circumcisionis relucet iustitia et misericordia dei. et ita placet deo.
Unde non delectatur deus in circumcisione in quantum est pena. sed in quantum est iusta.
hec Alexander. 4° parte summe. de circumcisione. ar. 3°. Ut conveniebat re
medium dari inferens penam in solutione. ar. 2° ad idem arguens sic.
Circumcisio est ordinata in remedium peccati originalis. Sed xpus non contraxit p.
orle. ergo non indigebat hoc remedio. et ita non debuit circumcidi.
Respondeo et dico quod xpo debuit circumcidi. 4or rationibus. p° est
ut veritatem carnis hu(ma)ne ostenderet. contra Mancheum qui dixit corpus
habuisse fantasticum. Et contra appolinarem qui dixit corpus xpi esse divini
tati consubstantiale. Et contra valentinum qui dixit corpus xpi de celo attu
lisse. 2a ratio est ut circumcisionem quam deus olim instituerat commen
daret et approbaret. 3a ratio est ut formam iudeorum se ostenderet
et iudeis excusationem auferret. ne haberent iustam occasionem ipsum
repellendi. 4a ratio est ut filium habrae se ostenderet. Cui propter
de circumcisione erat factum. Et promissio filii dei nascituri. Et
sic dei promissionem impleta confirmaret. hec ratio est ut virtute obedie
nobis suo exemplo commendaret. Unde et 8a die voluit circumcidi. sicut
erat preceptum in lege. 6a est ut peccatum carnis purgaret. ut qui
in similitudine peccati advenerat. remedium circumcisionis quo caro

peccati mundari consueverat. non respuit. Ubi g. Sicut aliquando videmus
quod pro infirmitate alicuius membri. ponitur in membro sano cauterium.
Ita in carne xpi que sana erat ab omni corruptione nostra. Et ideo sicut
propria voluntate propter nos nostram mortem suscepit. que est effectus peccati.
nullum in se habens peccatum ut nos a morte liberaret et spirituale faceret
nos mori peccato. Ita et circumcisionem que est remedium peccati originalis
absque hoc quod aliquod peccatum haberet suscepit. ut spiritualem circumcisionem
efficeret. scilicet ut a peccato liberaret. 7a ratio est. ut homines legis esse
sustinens. alios a legis honere liberaret. secundum illud ad gal. 4°.
Misit deus filium suum factum sub lege ut eos qui sub lege erant re
dimeret. Et sic patet quod xpus voluit et debuit circumcidi. non propter indigen
tiam. sed propter decentiam. cuius decentie iste septem rationes possunt assigna
ri. ut patet. hec sanctus tho. 4°. scripto sen. d. 1. ar. 2° q. 3. et 3. parte
q. 37. ar. 1.

II° principaliter. Circa circumcisionem. Considerare debemus effectum ut ubi
litatem operationis. Nam circumcisio operabat duo. scilicet tollebat cul
pam et conferebat graciam. tollebat culpam. scilicet originalem. et conferre
bat graciam. Et ad hec duo principaliter erat ordinata circumcisio. ad ab
lationem originalis culpe. et ex consequenti ad collationem gratie. Unde licet fuerit in re
missionem originalis culpe ... dabatur erat mo
dica gratia sicut in baptismo. tamen gratia que in circumcisione
dicitur 2a gratia que nunc in baptismo datur. quod ex° patet. Solet enim dici tamen
valet et hec ... quantum vera descendit. licet illa de sigillo
melius ornet et longe maiorem partem. et plus redderet hominem accep
tabilibus. Sic gratia que in circumcisione dabatur. erat modica 2a gratia
que nunc in baptismo datur. quod patet spiritualiter quantum ad ista tria. p°. quia gratia
baptismalis sufficit ad totalem corruptionem reprimendam. 2° quia gratia baptismalis
sufficit ad meritorie agendum. 3° quia gratia baptismalis sufficit ad ap
periendam ianuam celi. Ad que tria gratia que in circumcisione dabatur suf
ficere non valebat. Et ideo amplior gratia nunc datur in baptismo quam
in circumcisione ut spiritualiter patet. quantum ad ista tria supra dicta. hec
sanctus tho. 4°. scripto sen. d. 1. ar. 4°. q. 3. Et Alexander
4a parte summe ar. 24. ... q. Et petr. de tarentasio. 4° scripto

sen^ti. ptem. / 3°. pt^r. Circa circumcisionem considerare debemus
debitum ut opportunitate cessationis. Nam baptismo adveniente circumcisio
cessare debuit. quod signanter dicitur probo s. ratione et auctoritate. primo
ratione sic. frustra ponuntur duo remedia ad effectum quem equaliter
ymo melius et perfectius potest fieri per unum solum. Salus autem nostra equaliter ymo
melius potest fieri per baptismum solum. sicut per baptismum et circumcisionem. ergo frustra
mansisset circumcisio. Et confirmo hoc ideo. 2a. ratione sic. Sicut natura
non facit per duo quod facere potest sufficienter per unum. Sic multo magis
gratia non facit per duo quod facere potest per unum. Circumcisio autem erat imperfecta
respectu baptismi christi. ergo cum venerit quod perfectum est s. baptismus. debet evacuari
quod ex parte .i. imperfectum est s. circumcisio. Quod autem remedium baptismi excedat
in perfectione remedium circumcisionis. quod probo. quia baptismus est remedium.

Expressius. / Virtuosius. / Utilius et. / Facilius.

primo baptismus est remedium expressius quo ad sufficientiam.
Nam circumcisio non ita sufficienter exprimebat emun-
dationem totius hominis ab immunditia culpe originalis.
sicut ablutio baptismalis. 2°. baptismus est virtuosius remedium
quantum ad efficaciam. quia non tam habundans gratia ad meritorie operandum et
fomitem reprimendum. in circumcisione dabatur. sicut in baptismo. 3°. baptismus
est remedium utilius quo ad usum. quia utilitas circumcisionis non erat ita
communis. sicut utilitas baptismi. cum haberet populum determinatum. s. populum judeorum cui
soli circumcisio data est. et sexum determinatum. quia solum masculi circumcidebantur.
et tempus determinatum quia die. 8°. fiebat que tria non accidunt in baptismo. 4°.
baptismus est remedium facilius quo ad observantiam. Unde Augustinus contra Faustum.
sic ait. Sacra que observabantur. nuntiativa erant christi venturi.
que cum christus adveniens complesset. ablata sunt. et alia constituta.
virtute maiora. utilitate meliora. actu ut usu faciliora et numero pau-
ciora. 2° quod adveniente tempore plenitudinis cessare debuit circumcisio sub-
stituto baptismo. probo auctoritate apostoli. ad gal. 5°. sic d. Si circumcidamini
christus nil vobis proderit. Unde Augustinus. Si circumcidamini. quia spem salutis
in circumcisione ponentes. christus nichil vobis proderit. sed oberit. cuius rationem
assignat Ambrosius. d. Magnum enim malum est ex libero servum fieri. quod ut
scias. habes in Tho. 4°. scripto sen^ti. d. i. ar° 5°. q. i. in duobus ar^tis. et in
corpore questionis. Sed forte argues sic in oppositum. quod circumcisio adveniente

baptismo cessare non debuit. duplici ratione. prima est thome. Omnis christi
actio est nostra instructio. sed christus circumcidi voluit. ergo et nos circumcidi
debemus exemplo christi. Respondeo et dico quod omnis christi actio nostra fuit instructio
in aliquo. sed non oportet quod semper ad ymitationem vel rationem. aut quia non
sunt circumcidendi. dictum est supra. 2a. ratio ad idem est thome. Apostolus circumcidit
thimotheum. postquam fuerat baptizatus. ut dicitur act. 16. ergo adhuc post baptismum du-
rabat circumcisio. quia ergo et modo non datur. Respondeo et dico secundum Augustinum
in quibusdam novi et veteris testamenti. quod hoc fecit paulus propter vitandum scandalum
judeorum. ne videretur lex veteris reprobari et inimicus legis. non tamen
apostolus in circumcisione ullam spem habuit nec posuit. Sicut et precipit
salvator leproso ut offerret munus pro sua mundatione. Sed forte
queres sine articulis. Jam post passionem christi circumcisio et legalia sine
peccato mortali observari possunt. Respondeo secundum Augustinum. quod tria tempora di-
stinxit. Unum ante christi passionem. in quo circumcisio et legalia
non erant mortua neque mortifera. Aliud tempus post evangelii divul-
gationem in quo circumcisio et legalia sunt mortua et mortifera. 3m
tempus est medium. s. a christi passione usque ad evangelii divulgationem.
in quo circumcisio et legalia fuerunt quidem mortua. quia vim aliquam
non habebant. neque aliquis ea observare tenebatur. non tamen fuerunt mor-
tifera quia illi qui conversi fuerant ad christum ex judeis poterant licite obser-
vare dummodo non sic ponerent spem in eis. quod ea reputarent sibi ne-
cessaria ad salutem. quasi sine circumcisione et legalibus fides christi in-
sufficere non posset. hiis autem qui convertebantur ex gentilibus ad christum. non erat
concessum ut observarent. Et ideo paulus circumcidit thimotheum qui ex matre iudea
genitus erat. titum autem qui ex gentilibus natus erat circumcidere noluit. hec
sententia tho. 4°. scripto sen^ti. ubi supra. ar° 5°. in corpore questionis et in solu-
tione .1. et 2i. ar^ti. Et p° 2e. q. Cum. ar° 4. in so. p. ar^ti. et
per totum: — ¶ quare. 8. die. ¶ quare in tambro. ¶ quare cum lapide. ¶ quare viri.

Duodecim sunt gradus humilitatis secundum b. que ponuntur in regula beati benedicti abbatis. et primus.

Primus est corde et corpore semper humilitatem ostendere defixis in terram aspectibus. scilicet reprimere appetitum vanum. nam extollentia oculorum est quoddam signum superbie in quantum excludit reverentiam verecundiam et timorem. Consueverunt enim continentes et verecundati maxime oculos deprimere qui non audentes se aliis comparare.

Secundus gradus humilitatis est ut pauca verba et rationabilia loquatur ac non clamosa voce. scilicet ut homo non excedat modum in loquendo. scilicet per iactantiam.

Tertius gradus humilitatis est ut non sit homo facilis aut promptus ad risum. que humilitas demonstratur cohibendo risum et cetera ut alia exteriora letitie signa.

Quartus gradus humilitatis est Taciturnitas usque ad interrogationem. scilicet ut homo non preveniat tempus loquendi. ut si alius loquitur vel ab alio non interrogatur. ipse taceat.

Quintus gradus humilitatis est tenere quod communis monasterii regula tenet. scilicet ut homo in suis operibus non recedat a via communi. contra singularitatem per quam superbus vult sanctior aliis apparere. Vult enim se etc. cum alii comedunt. contra hunc gradum humilitatis. scilicet vincens et operans que ad communitatem spectant.

Sextus gradus humilitatis est Credere et pronuntiare se omnibus viliorem secundum suos defectus occultos quos ipse recognoscit et dona dei que in aliis latent. Unde Augustinus libro de virginitate sic ait. Existimate aliquos in occulto superiores quibus estis in manifesto meliores. Unde absque falsitate potest homo credere et pronuntiare se omnibus viliorem. Unde Gregorius 26. moralium. Tanto quilibet fit vilior deo. quanto preciosior sibi. et tanto fit preciosior deo quanto vilior sibi propter eum.

7 Septimus gradus humilitatis est ad omnia se indignum et inutilem confiteri et credere secundum proprias vires. et sufficientiam suam totam in deum referat. sic ait apostolus 2. ad cor. 3°. Non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo

est. Jtem luc. 17. Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis. dicite servi inutiles sumus etc. quod verbum exponens beda dicit. Servum quidem quia precio empti. inutiles quia bonorum nostrorum non indiget. ut dicit apostolus. Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que revelabitur in nobis :—

8us gradus humilitatis est peccatorum confessio. nam celare peccatum ex superbia provenit. sed confiteri est signum humilitatis. eccl. 4°. pro anima humilia animam tuam etc. :—

9us gradus humilitatis est pro obediencia in duris et asperis patienciam amplecti. ut scilicet exteriore tribulacionem equanimiter paciatur sive in dictis sive in factis, sive in rebus. sive in verberibus. quia sicut dicit gregorius in registro. Non grande est hiis nos esse humiles a quibus honoramur. quia et hoc seculares quique hoc faciunt. Sed illis maxime humiles esse debemus a quibus aliqua patimur. :—

10us gradus humilitatis est ut omnibus se credat minorem et non preferat se aliis. luc. 14. Cum invitatus fueris ad nuptias recumbe in novissimo loco ut dicatur tibi. etc. Ubi notandum quod novissimus triplex distinguitur. scilicet contra triplicem gradum et locum. Primus est status. Novissimus locus est incipientium. medius proficientium. supremus perfectorum. Primo recumbe in novissimo loco scilicet statum incipientium per humilitatem meliorem te aliis reputans. Sic fatebatur apostolus. 1. cor. 15. Ego sum minimus apostolorum. 2° triplex gradus. novissimus est subditorum. medius prelatorum minorum. supremus prelatorum maiorum. Secundo recumbe in novissimo gradu scilicet subditorum per dei timorem et humilitatem te minorem subditis reputans. 3° triplex locus. Novissimus locus est inferni. medius est mundi. Supremus est celi. Tercio recumbe in novissimo loco inferni per frequentem meditacionem. Unde augustinus super ps. Descendat in infernum vivens. scilicet per meditacionem. ne descendat moriens. eccl. 3°. Quanto magnus es tanto te humilia in omnibus et coram deo invenies graciam. Amen :—

11us gradus humilitatis est ut voluntatem propriam non delectetur implere :—

12us gradus humilitatis est ut deum timeat et memor sit omnium que precepit :— hoc fac et vives :—

In festo Annunciacionis virginis marie.

Ne timeas maria invenisti enim graciam apud deum. luc. 1. Audacter itaque ad nostram devocionem cum huius diei solempnitate dirigimus sermonem. Hec siquidem dies est in qua pro humani generis salute dei filius virginalem ingressus est uterum. Hec dies est in qua angeli leti facti exultaverunt in iubilo. Hec dies est in qua per diversum mundum melliflui facti sunt celi. quare ut possimus mentes nostras de motivis subitaneis. quare ut melius et devocius facere possimus. de hac sancta solempnitate dicere statuimus. que annunciacio virginis gloriose nuncupatur. eo quod ipsa virgo invenit hanc graciam. non solum sibi. sed cunctis gentibus. Sic proposita verba dicuntur. in quibus de hac annunciacione loqui cupientes. tria possumus misteria contemplari. videlicet

Primum de missione.
2m de annunciacione.
3m de consensione.

Primum quod notatur de missione. de quo dicitur luce. primo. missus est angelus gabriel a deo in civitatem galilee ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph. de domo david et nomen virginis maria. in quibus verbis hee consideraciones possunt notari.

Prima de quando.
2a de quo.
3a a quo.
4a ad quem locum.
5a ad quam personam.

Prima consideracio dicitur quando. Et dicitur in evangelio in mense 6. secundum Nicholaum de lira. scilicet a conceptu precursoris. qui fuit conceptus in septembri circa finem mensis. Salvator autem circa finem marcii scilicet xxv. die secundum [illegible]. fuit autem hic mensis conveniens ut in eo filius dei fieret in carnacione propter conformitatem. Tali enim mense vetus adam est de limo formatus et in paradiso collocatus et in [illegible] peccatorum expulsus. ideo congruo mense filius debuit reparari per novum adam. id est xpm qui incarnatus est et in paradiso virginalis collocatus ut intro melius operaretur et custodiret id. Hoc ipso die quo vetus adam suos per lignum dampnavit. novus adam eos per lignum reparavit. dicitur enim quod adam in mane creatus hora nona peccavit. O adam vel ecce. O adam. ecce omnia mala tua in annunciacione filii dei finientur.

Secunda de quo scilicet missus est. et dicitur angelus gabriel. quod autem per angelum facta sit ista salutacio. triplex racio assignari potest.

Prima ex parte dei.
2a ex parte angeli.
3a ex parte virginis.

Prima est ex parte dei. ut servaretur ordo quem ipse statuit. quo mediantibus angelis divina hominibus ministrantur. hec est regula dyonisii. hoc de angelica ierarchia quarto capitulo. per divina beneficia ministerio angelorum primo ederentur scilicet. postea per ipsos ad nos

cogitois gra tusunt. sicut ee ysidr. 7º ethi. Angli grece
nocat. hebraice malaboth. latine no nucij accipiunt ab eo qd
dni voluntate ppls nunciat. Anglus g° nucij dr qr ad virginem
missus e ad nuntiand mistium incarnatois filij dei. Sz qt. Nam
vt dt dyo h° celest ier. Supmus aglus fit renelatio nuntiando
pp ipoz dignitate. Sz nr dei e sr os anglos exaltata. g° vr q
innte adeo debuit sibi nutiari incarnatois misterium. z no p anglos.
Rndet scti tho. 3. p. q. 30 q mr dei superior erat quantum ad dignitate
ad quã diuint elegebat. Sz quantum ad statum psent vite inferior erat
anglis. Io de diuino gcepto p anglum instruenda erat. 2º ro
sunt expte agli ut ondiret se unare huaz naz z salutem.
Vnde dyo9 ipulerat ad pdictoy. et sic pº sugestio fuit adyº. sic
nutiaº salutis fuit ab anglo. Et hac roez ponit beda. d. Aptum
huc restauratois prim. ut anglus adeo mittet ad virginem. ptu
gsecrada diuo. qr pma pditois huc ca fuit. cu serpes adyº
mittebat ad nitrem. ptu ppu supbie decipiedam. 3 ro sunt
expte vgis pº ut ex rti vmo mes eius eleuaret i deu. et sic
ardens caritatis flamesceret. ut prius p amore eu gcipet mete
qz corpe. vn aug h°. de vginitate ait. beatior erat bta maria
gcipiens fidem xi qz gcipiens carne x. Et p9 subdit. Matina
pxitas nl mº pfuiss in felicy xpm corde qz carne gestasset.
2º ut eius puritas ondit. vn ihero9 i sermoe de assuptione
ad paulina z eustochiu. bn anglus ad vginem mitt qr semp
e anglis cognata vginitas. 3 gsideratio dr aqº. et dt textus adeo.
Sz dubitari pt. Cur no statim p9 pctm opatio e de9 salut huãn
z carnem no assupsit de vgine. Ad qd assignari put tres roes

Pª pp puiroy.	Pª ro qr tm distulit incarnare dei
2ª pp morbi curatoy	filius dr pp pcti puiroy. Na i hº
3ª pp x honoratoy.	manifestatur diuine ultois seuitas q

tatos clamores z luct hom tato tpre sustit. anqz ueller
descedi9. qr diuina iustia nl culta relinqt. 2ª ro e pp morbi
curatoy. na pctm qd ho gesat ex supbia puenerat. Io

p huilitate liberari erat. quod si debuit ut ho se infirmu agnos
sceret z liberatore i digeret ut dt glo. sr. 3º c. ad gat. p totu itaqz
tpus id quo uenire distulit. cu multa huilitate scti pres z aia eius
aduentu eius p9 pcibs multiplicatis rogabat. Scta eni erat illos passio
de incarnatoe filij dei. z infide mediatoris viuebat. Vn aug h°.
de correptioe z gra ait. Illa fides sana e qua credimus nullu hoiem
siue vetoris siue puie etatis liberari a ctagioe mortis z obliga
tione pcti. n p vnu mediatore dei z hoim. yhm xm. Potest et
rõabilr credi qd pmus pr Ada q ita sapia gditus fuerat post
lamentu pmu z recogitois salutis sue i yhu xpo. de carne
sua, magna z mira reuerentia deu colut. et colens gratois sue
s. eterne, madauit ad yhm i carne venire z pro salut nra
moriturũ. ardentissime supplicauit affectu z alios supplicare docuit.
Cu eni Ada nongetis z 30. anis vixerat sic pz. gn. 4. q tata
pstas docta salutis de fide mediatoris dedit posteris. qd noe
vir iustus. Qd habraa. cui facta fuit pmissio. qd moyses legis
lator. qd scti pres pphe z patriarche. Nempe hi oms ag°
uent morbu suu, ymo oim hoim q p xm curari debebant.
O quanta erat illoz gemitus. O quata supplicat. O qz deuoti erat
ipoz clamores. vne dicebat. veni ad liberandu nos dne de9 virtutu
ond faciem tua z salui erimus. Sz pudet ex h° naz deuota
ia x morte redeptoy z i suo sanguine lota. no delectari no
gesat i recepto munere qd scti pres uolebat. z nl ad vient
nc cupe. nc uelle. n sor sibi exhibere delectatoy prouissam.
vn b. s. 2º. sr cantica ait Ardere desiderij pres suppirat
x i carne psentia frequentissime cogitatos gpungor z gfundor i
memetipo z vix gtineo lacrimas tpreo torporis. qr uesta
bilius tpreo horu q nuqz nemp tantu ignoret gaudiu gra h9
exhibitio. quantum sctos uetibs accederat desideriu pmissionem
h° ille. pz qd no gueniet fuit. ut p hoim huilitate tardaret
filius dei incarnatoy. Sz 3ª ro e pp x honoratoy. Mag

compone dignitas et utilitas erat verbi incarnati quam merito verbi 48
constituit per longum primum seriem. Jo. glo. super 3 c. ad gal. Et quanto
maior iudex veniebat. tanto prius series longior precedere debebat.
Debuerunt ergo precedere de illo verbo incarnato figure prophetarum et aliarum
in veteri testamento relatarum digne sunt. ut ubi incarnati excellentia omnes
appareret. Cum ergo omnia completa essent. Dei clementia humano generi sub
venire non distulit. quoniam difficili consilio angelum advocat. Cui
no Ambasiatam exponit verbi expediendi. Dixitque pater: Vade ad virginem
illam immaculatam puram et sanctam quam illam in sponsam eligo. Et filius
subiunxit. Et ego in eius uterum. de eius purissimis sanguinibus pos-
sibilem carnem assumam. eroque eius verus filius. Spiritusque sanctissi-
mus. Et spiritus sanctus addidit. Et ego ditator suus ero. et opere
meo virgo in eternum concipiet filium. Quis dubitabit sibi errore
mirabile stupendamque letitiam exultasse celestes seriem. et angelorum
choros qui videbat totum mundum ad pristinam in brevi reditum per
incarnationem filii dei. Si ipsius gaudium est sed unio pectore primum
agente. ultimo magis gaudebat et exultabat benedictus dominus.

Secunda consideratio est ad quem locum quia in civitate galilee cui
nomen nazareth. pro hoc nomen loci ad denotandam certitudinem ystorie
secundum Nicholaum de lira ut adimpleretur prophetia ysaie xi. Egredietur
virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet. Unde secundum veritatem
hebraicam hic. Et nazareus eius ascendet. Iste locus fuit conveniens
ut in eo intraret virgo dominum cristum. quia nazareth interpretatur flos. et
flores triplicis conditionis que virginem competit. Has tres conditiones ponit

Prima pulcritudo. Secunda redolentia. Tertia fructuositas.	devotus b. in sermone de assumptione. d. Commendans flores pulcritudo suavis redolentia et spes fructus. Gratia triplex. Prima ergo conditio est pulcritudo. quia flores sunt pulcri. Sic et beata

virgo in omnibus suis actionibus extra corporis et extra mentis. Unde
Cant. 3. Tota pulcra es amica mea, et macula non est in te.
super quo verbo dicit Virgo de sancto vic. pulcra in corpore pulcra in mente.

corpore unica, pure sincera. Secunda conditio floris est redolentia et odo-
ris suavitas. hec et beata virgo suavissimum reddebat suarum virtutum
odorem. Eccl. 24. Et in ipsa eius implastis. sic cinamomum et balsamum
aromatizans odorem dedi et cetera. Tertia conditio floris est fructuositas. sic et
virgine florentissima fructus ille dulcissimus exiit ihesus benedictus per cuius
gustum omnes electi salvi fiunt.

Tertia consideratio est ad quam personam. quia ad virginem desponsatam viro
cui nomen erat ioseph de domo david. et nomen virginis maria. in quibus verbis
tres huius sponse conditiones notantur.

Prima est virginitas.	ibi est ad virginem.	Prima conditio huius sponse ad quam angelus mittitur dicitur virginitas. erat enim illa puella quam in dei matrem eligebatur
Secunda est sanctitas.	ibi est viro.	
Tertia est nobilitas.	ibi est de domo david.	

virgo purissima. Secunda conditio sponse ad quam angelus mittitur est sancti-
tas. quia virgo hec sanctissima erat desponsata viro cui nomen erat ioseph.
Tertia conditio sponse ad quam mittitur angelus est nobilitas. ibi est de do-
mo david. ad ostendendum quod cristus descendit de semine david. sic fuerat per pro-
phetas predictum. licet enim ioseph non fuit pater salvatoris. tamen virgo maria de
qua cristus carnem assumpsit fuit de eadem tribu cum ioseph. quod probatur
per hoc quod mulieres in hereditate paterna succedentes non poterant contrahere
matrimonium nisi cum viris tribus sue ne fieret confusio sortium. ut habetur numeri 36.
beata virgo fuit unica filia patri suo succedens ei in hereditate.
ex quo sequitur quod ipsa et ioseph fuerunt ex eadem tribu. scilicet david. ex quo
aperte monstratur nobilitas virginis. Eiusdem. mt. 1. ponuntur tres
quaterne generationes ab habraam usque ad cristum. in quibus describitur
beata virgo fuisse nata. xiiii. patriarchis. et xiiii. ducibus et xiiii
regibus. sicut quod dicit Nicho. de lira. et distinguit. hoc factum erat
ut quod nobilissima erat virtute et gratia. nobilis esset et progenie.
Ista fuit illa benedicta virgo ad quam celestis nuntius e celo mittebatur a deo.
O quam iocundum novum sentiret in brevi mater tua virgo benedicta. O quam
O quam iocundum novum sentiret. O puella sanctissima que tantam apud deum
mirabilem gratiam consequeris. O. puella sanctissima que tantam apud deum
meruisti ut te solam eligeret. de qua pro salute mundi assumeret
carnem humanam. festinat itaque angelus et tota angelorum natura letatur

Cum fidelissimus nuntius ad virginem propat :-
Primum misterium de annuntiatione. et de hoc subdit. Ingressus angelus ad eam
dixit. Ave gratia plena dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. Que cum audisset
turbata est in sermone eius et cogitabat qualis esset ista salutatio. et ait angelus
ei, ne timeas maria invenisti enim gratiam apud deum. Ecce concipies in utero et paries
filium. et vocabis nomen eius yhesum. hic erit magnus et filius altissimi vocabitur
et dabit illi dominus deus sedem david patris sui et regnabit in domo iacob in eternum
et regni eius non erit finis. in glo vbi s. hic declarande sunt considerationes.

Prima apparitionis. | Prima appitionis. quia dicit ingressus angelus. vbi dicit
2a. occupationis. | bernardus quod visione corporali apparuit virgini. hoc ostenditur
3a salutationis. | angelus in sermone annuntiationis ipsius virginis. sic dicens.
4a incarnationis. | Audite fratres. Audite maria nobiscum loquitur et dicit.
5a confortationis. | gabriel archangelus facie rutilans veste coruscans

gressu mirabilis visitavit et salutavit me. hec ille. 2a consideratio
dicitur occupationis. propter quod subdit ad eam. Sed quid faciente ad quid occupata
quidve agente exercitiis. Dicunt doctores. ad eam. Primo ingressus ad

Orantem. | eam orantem. quia illa hora ardentissime orationi vigilabat.
Suspirantem. | vnde b. supremissus dicit ait. Quo ingressus in secreto
Lacrimantem. | Cubiculo ubi clausis super se hostio orabat patrem in
abscondito. Et cum conceptio precursoris fuit denuntiata patri zacharie occupato
in sacerdotis officio. multo mirabilius conceptio salvatoris fuit denuntiata virgini in
oratione et devotione actualiter existenti. 2o ingressus ad eam suspi
rantem. In ipsa quoque hora sue annuntiationis cum suspiriis multis filium dei
ad terrenam deprecabatur. 3o ingressus ad eam lacrimantem pre devotione
pre dulcedine quam concipiebat cum cogitabat deum hominibus adeo fore
propitium quod pro eis carnem assumeret. lacrimantem insuper pre compassione
totius humani generis sauciati et vulnerati et captivati sub iugo te
nebrarum. O si vidisses paulo ante adventum angeli virginem in hac oratione
fervida. forte cor tuum molliretur dulcedine devotionis. Erat quidem
in ipsa oratione plus solito ferventissima. mentali elevatione intentissima.
tunc humili corde devoto. plangentibus oculis. et vultu ad celestia
elevato ad deum dicebat. O clementissime domine deus rex regum
qui bonitate tua creasti mundum de nichilo. miserere humani generis propter peccata
iam perditi. Aperi celos et descende. Iam tot annorum milia preterierunt

et sancti patres. patriarche et prophete et amici tui in tenebris habitant expectantes
lumen tuum. Veni obsecro pater benignissime. veni et ne respicias peccata hominum
descende de celis virtus domini. verum lumen. gaudium solatium. dulcedo
et consolatio afflictorum. O si oculis propriis tam grande misterium appareret
O quam letarer si deum in carne viderem. O quam sancti patres gauderent
O quam letarer si deum in carne videre. O quam sancti patres gaudium
suscipient. Rumpe moras creator optime et veni ad liberandum nos.
In huius meditationibus occupata beata virgo angelum refulgentem conspexit
et sibi dicentem. Quid appetis. quid quaeris. quid ploras. Ecce iam in
brevi perficietur quod desideras et advenit. Ecce angelus ad te venit nun
tiare salutem mundi. 3a consideratio dicitur salutationis. Et de hoc dicitur.
dixit angelus ad eam. Ave gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus.
In qua salutatione triplex virginis excellentia notatur. Prima excellentia

Prima nature. | dicitur nature. quia quodam triplici modo demonstratur. primo Ave
2a gratie. | id est sine ve. Et hoc triplici ve cui subiacet totum
3a glorie. | femineum genus. scilicet ve pudoris. laboris et doloris.

Ipsa autem fuit sine ve pudoris in conceptione. sine ve laboris in
gestatione. sine ve doloris in parturitione. hac triplici maledictione
nulla mulier immunis fuit natura, nisi sola virgo benedicta. Vnde eve
genesis 3o dictum est. multiplicabo erumpnas tuas et conceptus tuos pariens
in dolore. 2o modo in virgine per Ave excellentia nature demonstratur quia ab alio
triplici ve immunis fuit. scilicet concupiscentie. culpe et pene. de quo apocalypsis 8.
Aquila clamabat ve. ve. ve. habitantibus in terra. beata quoque virgo fuit
sine primo ve concupiscentie. scilicet concupiscentie. quia in ea fuit extincta per ipsum spiritum sanctum
sicut dicitur. Sanctificavit tabernaculum suum altissimus. id est beatum virginis
fiat totum. ps. Sanctificavit tabernaculum ... 2o fuit sine 2o ve. scilicet culpe venialis
in qua novem mensibus habitavit. Cum de culpa agitur nullam
et mortalis. vnde augustinus de natura et gratia. Cum de culpa agitur nullam
de matre domini volo fieri questionem. 3o fuit sine 3o ve. scilicet pene que est
de incineratione corporis. Et sic dominus non dedit sanctum suum videre cor
ruptionem. id est christus. sic nec sanctam suam de qua natus est sanctus. sed corpore et
anima assumpta est in celum. 3o insuper modo per ve. id est virginee nature excel
lentia demonstratur. quia fuit sine alio triplici ve. de quo. 1. io. 2. dicit.
Omne quod est in mundo est. Avaritia quam elusit per paupertatem. luxuria
per virginitatem. dyabolum vero scilicet superbiam per humilitatem. quia habuit

ose pfectissime huit. ¶ 2ª excellentia Xgis q i hac salutatoe declarat
dr gre. Et de hac dr gra plena et Xe plena qr ut Jheron(imus) loquit
ad paulinā et eustochiū. Ceteris p ptes pstat. marie nō tota se
ifudit gre plenitud. gonā explicet et mitis sinuoibz graiā ūgis
bndcte. O. sinu mariā spōs sctī. O. Archa dnj. O ūgo gloriosa qd mag
dicā pt mre dei. quid rte. qdue cepit ¶ 3ª excellentie dr glie
cū subdit. Dns tecū. dns cū e pr. dns filius. dns spōs sctū. Tecū
dns pr qr tu es spōsa pris. Tecū dns filius qr tu mr filij. tecū
dns s. s. qr i camera s. s. gprobaris. Et tñ nō tres dnj i car
nati sūt. Sz vnus dns s. filius i carnatus. qr Xbū caro fctm est.
Jō bndcta tu i mulieribus. i. mulierib ut sup omes mres. Vn Augus
i sermoe. Auctrix pccti eua. Auctrix meriti mrª. eua occidēdo obfuit
mrª viuificādo pfuit. pcussit illa. sanauit ista. O. q3 bndcta i deo
bndicēda e Xgo ista dignissima. bndictionibz replens huāū genus.
¶ 4ª gsideratio dr emotiōs cū dr. Que cū audisset turbata est i
sermoe eius et cogitabat qlis eēt ista salutatio. turbata e nō tur
batione i credulitatis. sicut zacharias. Sz turbatione admiratois
sicut Nicho. de lyra dt. Nā btā Xgo solita erat vider angelos. Et io
de appitoe angli nō fuit admirata. Sz de salutatoe isolita zc.
hc gsideratio dr. Cōfortatois. de qua subdicit. Et ait Angelus ei.
Ne timeas mrª. inuenisti eī grām apud dnū. zc. O maria inqt anglus
noli timere de salutatoe isolita. i ueniste eī grām ap dnū. nō solu
pro te. Sz pro toto humano gnē. Ecce gcipies filiū zc.
¶ 5ª mysterij declaratio dr. Consensus. pro quo addit i euāglio
dixit at Maria ad Angelum. Ecce Ancilla dnj zc. Q responsio huius
fuit gtissima ¶ Deo. Angelis. homib.
¶ Pº fuit hc responsio gratissima deo q ad suū vbūm
stati descēdit dignatus e. et quē celi et tra cape nō
poterant. viscera ista mrª clausit i suo uetre. O. i co
gitabilis uirtus mrª ūgis. O. i estabilis clementia crea
toris. O. i gphesibilis altitudo mysterioz dei. Una mlr hebrea fecit
cōfusionē i domo dei etiā. Una puella sic dumas sapiens i duentes
placuit etc qr nō dixit ecce regina / ecce mr. Sz ecce Ancilla dnj.

O. humilissima Xgis oblatio que se ī ancillā dei totā obsequosā
reddebat ¶ 2º fuit hc responsio gratissima Angelis q Xginem gsensū
expectabant. gonā explicet qnto gaudio sunt repleti. cū ea ūgine
audiebat d. ecce ancilla dnj ¶ 3º fuit hc responsio gratissima hoibz
quibz p maria salus mittebat adūo. O. Adam. O. eua pres
gnīs huāi. O. habraā. O. ysaach. O iacob zc. O scti priarce
et pphe dicite mi qd dicite cū ūgo loquuta e uba salutifera
sensistis ne aliqd audiuistis. puto eī qd Angli descēdentes uo
bis amena dixerunt. gaudete pres sctī qr hc puella vna
illa quā pphastis et i figuris pmūtastis adūo regnitē ausū
pbuit. Ecce ancilla dnj. et ea i carnatur e mea ūbū diuinū
O qualis fuit et q3 magna iubilatio illoz q sedebat i tenebris.
Vn Jo. damas. dt. q p(ost) Xginem gsensum. facta sunt tria simul.
et semel ¶ pᵐ corporis organizatio ¶ 2ᵐ aie creatio ¶ 3ᵐ corporis
et aie g diuitate vnitio ¶ Assumpsit eī Xbū totū hoiem. et nō
prius corpus q3 aiam. Sz simul ut dicit mag i 3º. d. q. ex
qua vnione dns ho factus e in utero ūgis. et Xgo facta e dei
mr et aduocatrix nra. Jnua gº nos ūgo pyssima et ad tuū
filiū pces porrige ut nobis sua grām largiri dignet. Amē.
hō natus ē i ea et ipse fundauit eā altissimus. Nouū fecit dns sup trā mlr cir(cumdabit uirum)

Surrexit non est hic. Mt. ultimo. Volens predicare de Christi resurrectione recitem quod inter omnes articulos fidei difficilior ad credendum non solum apostolis sed et toti mundo fuit articulus resurrectionis. Et tamen quod legitur de paulo qui cum iret predicaverat de villa in villam de civitate in civitatem venit athenas ubi erat maximum studium philosophorum. Ubi predicavit de articulis fidei et dum predicaret ipsi philosophi libenter audiebant. Cum vero predicaverunt de articulo resurrectionis omnes fuerunt scandalizati dicentes. Quid est hoc quod vult seminator verborum hic dicere. Alii dicebant novorum demoniorum annunciator videtur esse quia yhesum et eius resurrectionem annunciabat eis. act. 17. Ratio quare philosophi ita fuerunt moti quia habebant pro maxima quod a privatione privatione ad habitum non est regressus. sicut de cecitate ad visum. Cum igitur maior privatio sit mors que aufert omnes habitus scilicet visum auditum etc. et breviter omnes potentias. Dicere igitur quod veniret de morte ad vitam per resurrectionem reputabant impossibile de quibus loquitur apostolus Ro. 1. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. Nam esset stultum contra naturam. Miracula non potest facere natura. igitur non resurrexit. Item natura ut miracula. igitur non resurrexit. scilicet deus. Fatuum est. Item famuli non possunt hoc facere igitur non christus. Famuli i. elementa sol luna et stelle non possunt suscitare. igitur non deus. Ecce quid fuit difficile credere resurrectionem. Ideo iste articulus potius fuit scriptus ad confirmandum. quod dicunt sancti. non hoc diximus ante nostra sed hoc dicit sacra scriptura. i. cor. 15. Ergo credite nobis vel scripture. Ideo christus testes angelos qui mentiri non possunt voluit sue resurrectionis testes adducere.

Non est hic. Surrexit. in quibus verbis ostenduntur duo. Primo quod resurrectio christi fuit alte virtutis quia surrexit. Secundo quod fuit digne gloriose quia non est hic.

Primo resurrectio fuit alte virtuosa. quia propria virtute et infinita dei potentia quod ostenditur non de

Surrexit. de nullo alio potest dici surrexit. sed suscitatus est. Unde surrexit est verbum et dicit actionem propria virtute quod non fuisset in alio. non potest dici iste surrexit nec. sed bene iste suscitatus et elevatus nec. Et ideo ille qui suscitatur non proprie dicitur resurgere. sed suscitare est ab alio elevare. quia non propria virtute sed aliena surrexit. Sed christus propria virtute surrexit. nam ex quinque dictis cum corpore corpus potuit exire sepulcrum et ianua clausa. Et nam ex quinque dictis cum potuit exire de utero virginis clauso. Ideo de eo surrexit. Et de hoc habemus figuram Gen. 49. de iacob patriarcha qui cum debuit mori vocavit filios. cui nunciat futura in suo tempore. Et dixit

fedede quo xpus descendit ut homo. Ad portam ascendisti fili mi reversus accubuisti
ut leo et quasi leena quis suscitabit eum. dixit deus pater filio ascendisti ad portam
quia adimpleveras totum mundum. mat. 12. fo. 12. Ergo se exaltavit [illegible].
in cruce omnia traxit ad meipsum. s. solis s. mag. ascendit xpus ad portam quia in
cruce cepit omnes credentes. et dormiens ut leo quantum ad corpus in sepulcro ut
leena quantum ad animam in limbo. Et sic leo tota vita sua dormivit quia non
dormivit. Sic corpus xpi et anima tota pars habebat in sepulcro et in limbo contra
in morte resuscitavit. capta porta sanctorum patrum. quis suscitabit eum. q. d.
nullus. sed ipse met. Jo. dicit fo. 10. potestatem habeo ponendi animam meam. et iterum
sumendi eam per resurrectionem. Ro. 20. 6. Surrexit a mortuis per gloriam patris
prophetia consentit et post. Dixit pater resurrexit. Tunc anima xpi erat in limbo
Erant patres sancti qui habebant potestatem resurgendi desiderantes videre corpus passum
pro nobis. fecerunt [illegible] petitiones primo quod sit resurrecturus in ps. in quo continetur
tota scriptura. primus Adam. Noe cum patriarchis ad pedes xpi prostrati
supplicaverunt dicentes. Exurge domine in requiem tuam tu et archa sanctificationis tue. ps. 131.
Archam vocabat corpus xpi quia archa totius sanctitatis virtutis et sanctificationis. 2.
prophete. Moyses. david. ezechiel. Samuel. ysa. jere. et alii. d.
Exurgat deus. i. ex isto loco surgat et dissipentur inimici eius etc.
i. destruat judeos et dispergat per mundum etc. 3o. sacerdotes legis [illegible]
dicentes. Exurge domine [illegible] in precepto quod mandasti. et synagoga
populorum circumdabit te. propterea [illegible] qui se humiliat exaltabitur. luc. 18.
ideo dicit tu humiliasti te per passionem. exurge et ideo exaltaberis et synagoga
i. congregatio discipulorum et aliorum circumdabit te. s. venientium ad te et
ad tuam fidem. 4o Reges et duces ut david. salomon. samson et alii.
d. Exurge domine adjuva nos et redime nos propter nomen tuum. ps. 43.
Adjuva nos quia non possumus hinc exire. et redime nos de isto loco
miserie in quo sumus mittere tua potentia et propter nomen tuum. quia est yhs qui interpretatur
salvator. 5o. venerunt mulieres. Eva. susanna. rebecca et alie multe
d. Exurge et vide judicium meum etc. s. omnes fugerunt me. d. quia fui
in toto mundo. Jo. exurge et amplius [illegible] malediction etc. 6
Erat novum testamentum. s. Jo. bap. et innocentes. [illegible] etc. d. xpo. Exurge
domine judica causam tuam. memor esto improperii etc. Causa xpi fuit
quantum ad resurrectionem in cordibus etc. 7o. Angeli supplicaverunt xpo ut resurgeret.

dicentes. Exurge quare obdormis domine. i. nimis dormis. exurge et ne
repellas in finem. ps. 43. Audiens istas supplicationes respondit xpus dicens.
propter miseriam inopum et gemitum pauperum nunc exurgam dicit dominus. inopum. [illegible]
qui erant in miseria. et gemitum pauperum. i. apostolorum et discipulorum. Et statim
anima unita corpori surrexit. et ille locus remansit vacuus. Et illi sancti patres
viderunt corpus xpi gloriosum et unanimiter dixerunt. gloria tibi domine qui surrexisti etc.
et completa fuit prophetia. zach. 9o. Tu domine in sanguine testamenti tui etc.
Quantum ad 2m. 2o xpus fuit dignus gloria quia non erat h. s. corpus in sepulcro
anima in limbo. s. nobiscum mortalis vivens. ad ro. 6. xpus resurgens ex mor
tuis. i. [illegible] mortuorum. iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur
quia cum mortuus est peccato mortuus est semel etc. Et primo apparuit virgini licet evangelista
non dicit. quia testimonium mulieris in judicio non admittitur. Tamen creditur apparuisse
matri triplici ratione. primo ex precepto de honore parentum precipue qui sunt
in tribulatione. unde ecc. 7o. honora patrem. et gemitus matris ne obli
viscaris. et yhs cepit facere et docere. et quia illa mater [illegible] genuit
non debuit pro filio suo [illegible] in passione xpi. Jo. apparuit primo ei cum consolatio
quia in maiori dolore erat quam aliquis alius. 2a ro. apparuit deus his
qui fidem habent. sapie. i. Apparuit xpus omnibus prodidit fidem. in virgine mansit
in qua sola remansit fides. 3o primo ex amicitia apparuit virgini matri. 3o ratione
amoris. numquam fuit mater que tam dilexit filium. unde si omnes amores
matrum essent in corde unius matris. maior fuit amor virginis ad filium
suum. Jo. 14. Qui diligit me etc. Jo. primo apparuit matri. hoc etiam
confirmat ambrosius li. de virginibus d. Maria virgo vidit xpum resurgentem et
prima vidit. Quod vidimus [illegible]. Fuit beata virgo certissime resurrectione
xpi. 3a die. quia ita dixerat xpus. Sed nesciebat horam unde [illegible]
dixit. de hora resurrectionis filii mei lego scripturam. et revertit ad librum circa
i. ad psalterium. Et cepit legere [illegible] etc. Et quasi fuit ad psalterium
[illegible] hora. Exurge gloria mea exurge psalterium et cythara. et ista
verba patris ad filium. Respondit filius. s. yhs. Exurgam diluculo. i. in
aurora. Sed quare deus pater vocavit filium. gloria. psalterium et cythara. Respondeo quia
quia xpus in omnibus operibus suis querebat gloriam patris. Jo. 8. Ego gloriam meam non quero
sed eius qui misit me. Io vocavit eum gloriam. Sic nos debemus facere. et
vocavit eum psalterium. quia est instrumentum x. cordarum. quia voluit servare x. precepta
legis moysi. In psalterio x. cordarum psallite illi. ps. 32. et
est sonus qui non auditur ab omnibus sed ab aliquibus secrete. sic lex moysi solum

Veni populo s. iudaico in camera s. extra promissionis. Ideo quia xpus servavit
x. precepta legis dicit ps. Ideo etc. Hic mandatum dedit in patre sic factum.
Et cithara pro passione. Cithara est de lignis facta habens octo cordas
tensas fortiter et facit sonum dulcem. Hoc lignum factum fuit crux xpi
quia erat sessum [illegible] per mille annos. Corde tense xpi membra
cum illis feriis. sonus dulcis caritas xpi. octo corde sunt verba que dixit
in cruce. Vel per citharam intelligitur lex evangelii que fuit audita per totum
mundum. ps. In omnem terram exivit sonus eorum etc. Deinde legit ps.
107. et incipit eciam xpus. Exurge gloria mea etc. dixit virgo. non
scio quare hora resurgis filius meus. et sic perficit ps. Ideo ordo noster
die legit totum ps. ad exitum virginis. Deinde virgo maria consumit prophetam
maxime osee prophetam et quis fuit in [illegible] c. incipit. Vivificabit nos
post duos dies et die tercia suscitabit nos et [illegible] apostolus qui erat
mortuus per peccatum mortale suscitabit nos s. de morte culpe mortis ad
vitam gracie. dixit virgo maria [illegible] per tres testes quod filius meus
resurgit diluculo i. in aurora. Tunc incepit parare cameram et ponere
cathedram pro filio meo d. ubi sedebit. et hoc facto fuit ad fenestram
et videbat quod iam erat aurora. posuit se in oracione. et dum oraret fuit
terremotus in hora resurrectionis. Sic ecclesia cantat. Aurora lucis rutilat
celum laudibus intonat etc. dixit virgo gloriosa. non resurgis filius meus.
Et ecce angelus [illegible] sibi resurrectionem filii sui d. Regina celi letare
alleluia. quia quem meruisti portare alleluia resurrexit sicut dixit
alleluia. Ora pro nobis etc. Et dum virgo loqueretur cum angelo subito
venit xpus salutans matrem cum gaudio d. Videte [illegible] etc.
et virgo prostrando adoravit eum d. O fili mi etc. quid fecisti etc.
Et vidit sanctos patres qui eam omnes salutaverunt. Et dixit Adam. O
benedicta regina unde salus nostra vos estis de qua fuit in [illegible]
dum viveret. quod una mulier exiret de me que contereret caput dyaboli.
Gracias agimus tibi [illegible]. Deinde venit eva d. O benedicta filia mea. sic
ego peperi damnationem. Ita vos procurastis salvationem. gracias
agimus. Deinde venerunt omnes alii patriarche et prophete d. Tu gloria
yerusalem. Tu gloria ysrael. Tu honorificencia populi. sic. Ideo ecclesia cantat
benedicta. Respondit omnis populus. Fiat fiat. Iudith 15. Et virgo maria
respondit eis d. [illegible] i. pe. 2o. Vos estis genus electum gens sancta.

populus acquisitionis et virtutes eius annuncietis qui de tenebris nos vocavit
in admirabile lumen suum. Deinde venerunt omnes angeli et dixerunt ei
quod revelatum fuit vobis [illegible] sancti angeli. Regina celi etc.
Et virgo maria respondit. Vos estis omnes administratores spiritus in ministerium
missi propter eos qui hereditatem capient salutis. hebr. 12. O quale festum
fuit istud. Deinde venit virgo maria et supplicat filio suo d. O fili
Maria magdalena que tantum dolorem habuit de passione tua. appareas sibi. et sororibus
Marie [illegible] Maria Salome et Cleophe que valde mane venerunt ad monumentum orto
iam sole. et dixit placet mihi et misit unum angelum ad monumentum. et viderunt
angelum timuerunt valde. Et dixit angelus. Nolite timere. Ihesum queritis
crucifixum surrexit non est hic. Sed ite dicite discipulis eius et petro quia
precedet vos in galileam etc. [illegible]. Sed quare angelus dixit discipulis
et petro etc. [illegible] quia petrus negavit xpum. non fuit ausus se
[illegible] discipulum. sed posuit se in quodam sepulcro etc. —

Resurrexit. non est hic. Mar. ultimo c°. Pro cuius introductione
est sciendum quod duplex est resurrectio. Imperfecta et perfecta. Resurrectio imperfecta
est qua quis resurgit iterum moriturus. non virtute propria. sed
aliena. ps. spiritus vadens .s. ad mortem. et non rediens .s.
proprio posse. sicut in lazaro resuscitato a christo. et et in tribus
mortuis quos resuscitavit antequam moreretur. et de mortuis re
suscitatis per helia et heliseum. isti omnes fuerunt resuscitati virtute
aliena non propria ad vitam mortalem. corruptibilem et miseriis
plenam. et in corpore resurrectio fuit imperfecta. Secunda resurrectio dicitur perfecta.
que est resurgens ad vitam incorruptibilem. impassibilem et inmortalem
Et talis fuit resurrectio christi. qui resurgens ex mortuis .i. numquam mor
tuorum. iam moritur. hec resurrectio perfecta tangitur in verbis propositis
Surrexit. quod in verbum neutrum et dat per actionem quam propria virtute et
proprio posse surrexit. non est hic .s. corporaliter in monumento. nec anima in limbo.

Circha hanc resurrectionem. Considerare debemus tria et primo

Resurrectionis necessitatem.
Temporis congruitatem.
Resurgentis ordinem et qualitatem.

Primo. Considerare debemus resurrectionis
necessitatem. fuit enim necessarium christum resurgere
propter quatuor rationes. quarum

Prima est propter divine iustitie commendationem.
2ª. propter nature humane perfectionem.
3ª. propter fidei et spei confirmationem.
4ª. propter vite nostre instructionem.

Primo fuit necessarium christum
resurgere. propter divine iustitie
commendationem. Nam ad
iustitiam divinam pertinet
exaltare illos qui propter

deum se humiliat. ut dicitur luc. Qui se humiliat exaltabitur. Sed
christus humiliavit se usque ad mortem crucis. ergo iustitie divine exigebat
ut christus exaltaretur usque ad gloriam resurrectionis. unde ps. in persona christi.
Tu cognovisti .i. approbasti. sessionem meam .i. passionem
meam. et resurrectionem meam .i. glorificationem meam. 2ª. ratio est propter nature
humane perfectionem. nam in christo debuit esse omnis perfectio que reperitur in natura
humana. Cum igitur anima sine corpore sit imperfecta et econverso. sic post sine suo
toto. Ideo oportuit quod anima suo corpori uniretur et econverso. 3ª. ratio

est propter fidei et spei nostre confirmationem. Si enim Christus non resurrexisset nulla utilitas in servitute fuisset. Ps. Que utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. q.d. Si corruptum fuit corpus meum et sanguis meus. et non resurrexero et [illegible]. nulla utilitas est quia nullum liberor. ut exponit glo. Sed cum resurgit Christus qui est caput nostrum. membra videntes caput resurgere. hoc est credunt et sperant. Job. 19. Scio enim quod redemptor meus vivit etc. Quarto ideo propter vite nostre instructionem. et hoc quatuor modis. Primo quia sicut Christus resurrexit a mortuis ita et nos debemus resurgere a peccatis et vitiis. Secundo quia sicut Christus post resurrectionem habuit novam vitam. ita et nos in novitate vite ambulare debemus. Tertio quia sicut Christus resurgens ex mortuis iam non moritur. Ita et nos debemus existimare nos mortuos esse peccato. viventes autem Christo. Quarto quia sicut Christus mortem sustinuit ut nos liberaret a malis. et resurrexit ut nos promoveret ad bona ut dicitur ad Ro. 4. Traditus est propter delicta nostra. et resurrexit propter iustificationem nostram. Ita nos mortui peccatis debemus resurgere in gratia. et de virtute in virtutem procedere. Hec beatus Tho. 3. p. q. 53. ar. 1o in corpore q. per totum.

Tertio. Circa resurrectionem considerare debemus temporis congruitatem. Fuit enim quedam quod Christus non statim nec in fine mundi. sed 3a die resurrexit. et propter 4or.

Primo propter fidei instructionem.
Secundo propter numeri significationem.
Tertio propter vitii destructionem.
Quarto propter premii inchoationem.

Primo fuit conveniens Christum resurgere 3a die propter fidei instructionem. Cum enim Christus sit verus deus et verus homo. non sufficit ad salutem credere divinitatem sine humanitate et econverso. sed oportet utrumque credere. Et ideo ut confirmaretur fides de divinitate Christi oportuit quod cito resurgeret. Ut et fides confirmaretur de humanitate Christi. oportuit quod non statim resurgeret. sed esset mora inter resurrectionem et mortem. Secundo ideo est propter numeri significationem ut perfectionem numeri. Nam numerus ternarius est perfectus. ut potest habens principium medium et finem. Unde per hunc numerum debemus magnificare deum. Unde ad significandum quod tota Christi fuit perfecta. ideo 3a die resurgere voluit. Item. Sicut in ore duorum vel trium stat omne verbum. Sic 3a die resurgere voluit ut probaret [illegible] esse fuisse mortem et verum resurrectionem. Tertio ideo est propter vitii destructionem. Nam Christus una die naturali et duabus noctibus permansit in morte secundum Aug. ut ostenderet

quod Christus una morte corporali duas nostras mortes destruxit. s. anime et corporis. ut sicut Christus mortuus est ad nostram passionem in die ad ostendendum quod nos ad lucem glorie inducebat. Quarto ideo est propter premii inchoationem. nam die 3a resurrexit. ut in capite nostro Christo gloria resurrectionis inchoaretur que in membris resurgentibus futura erat. et et in membris quorum gloria est non solum de visione divinitatis sed et de visione humanitatis in qua et angeli desiderant prospicere. ut dicitur 1 pet. 1. Hec beatus Tho. 3. p. q. 53. ar. 2o et 3o. scripto sen. 4. Tertio et ultimo considerare debemus resurgentis conditionem et qualitatem. nam corpus Christi post resurrectionem habuit istas 4or conditiones ut qualitates. et primo

Primo fuit corpus Christi verum sine fictione.
Secundo gloriosum sine corruptione.
Tertio fuit integrum sine diminutione.
Quarto fuit dispositum sine confusione.

Primo corpus Christi post resurrectionem fuit verum sine fictione. non autem fuit fantasticum ut quidam heretici mentiuntur. sed verum. quod probo ex tribus. ex comestione. palpatione et auditu. Primo ex comestione ut [illegible] in actibus vite et Luca ultimo. sic. Quamquam comedit ut actus vite et naturam habens. sed Christus vere comedit. non ciborum indigentia sed ut diceret se vere vivere. sed post vere comedit non [illegible]. sic dicit Aug. 13. de Ci. dei. sui corporis ostenderet potentiam et naturam veram. Et beda super luca. Ad affirmandam et veritatem resurrectionis s. quod corpus suum erat verum et non fantasticum. Secundo probo ex palpatione sic. Illud corpus quod est palpabile est verum corpus. sed corpus Christi fuit palpabile et palpatum fuit unde luce ultimo. palpate et videte. quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere. Tertio probo auditu. luce ultimo. palpate et videte etc. Secundo corpus Christi fuit gloriosum sine corruptione. Et autem ipse habuit corpus incorruptum et impalpabile. probo 3. ratione. humilitatis felicitatis et causalitatis. Primo ratione humilitatis sic. Nam per humilitatem passionis Christus meruit gloriam resurrectionis ut tempore passionis ostendit. d. Nunc anima mea turbata est. pater non [illegible]. pater clarifica filium tuum. Secundo ratione felicitatis gloriam resurrectionis. s. immortalitatis et impassibilitatis. Secundo ratione felicitatis sic. Nam anima Christi a principio sue conceptionis fuit gloriosa habens perfectam fruitionem divinitatis. quod quod gloria licet in passione [illegible] dimisit corpus in esse suo. eo quod deitas et anima. deitate fruens. tunc dimisit corpus in esse suo.

tu p9 rone. gtia aie deriuauit ad corp9. et ita fuit corp9
xi fcum glosum z i passibile. Vn aug9 i epla ad dioscoru
tam potentem na deus fecit aiam ut ex eius plenissima beatitudine
redundet i corp9 plenitudo sanitatis .i. incorruptionis vigor. 3o rone
cali... sic. Exemplar e nobilius exemplato et causa causato. xi9
aut e exemplar z ca rome nre. Sz sci i rone hebunt corp9
glosa. g9 z xi9 hunt corp9 glosum z supnale. Qd aut sci heant
dicit aplus .i. cor. 15. Oportet corp9 i corruptibile sign... incor'
ruptione. quo. qre i alio libro. req.

3o corp9 xi resurrexit integrum sine diminutione. c9 ro e. qz lz
corp9 xi p9 rone fuit alt9 glie. tn fuit eiusdz nre p9 rone
z ante. Et io qcqd ptinet ad nram huam corp9. totu fuit i cor'
xpi resurgens. Vn qz tota caro. omnes humores z totus sanguis qui
de corpe xi fluxerit ptinet ad veritate z integritate huane nature.
io hec omnia integralr resurrexit. Si aut dicat q3 ad de sangui'
ne eius i quibzda ecciis pro reliquiis reseruat. dico qz ille san'
guis no fluxit de latere xi. sz miraculose fz effluxisse de
quada ymagine xi percussa. hc bitho. 3. p. q. 54. ar9 3. dicz
q. 2. ar. 3. artis. req.

4o Corp9 xi fuit insignitu sz gfessione. Conueniens enim fuit q
xpus resurrexit cu cicatricibz z pcipue pp 5 rones. p9 est pp
triumphi gliam gsuadam. 2o pp disciplorz fide gfirmandam.
3o pp pate pat offerendam. et fiducia pctorz pbendam.
4o pp nram ondenda. 5o pp iustitiam fruendam. P9 a ro
pp triumphi gliam gsuadam. Vbi sciendum qz vulnus aliqd est
gfusibile ex tribus. p9 qa erat ex i po resistencia. 2o qa erat ex
ignorantia curandi. 3o qa erat ex ignominia delinquens. Sz xpus
vulnera z cicatrices no huit ex hiis tribus cas. p9 ei no huit
Cicatrices ex impo resistencie. qz sic ipe potuit no mori. ita po'
tuit no vulnerari. 2o no huit ex ignorantia curandi. qz ipe
omnes mortuos sciebat z potuit resuscitare. g9 multo magis
sciebat cicatrices curare. 3o no huit cicatrices ex ignominia
delinquendi. qz ipe no pro culpis propriis. sz pro alienis e pas'

passus. Vn beda sr lucha sic dt. xpus no ex impo curandi cicatrices
curam seruauit. sz ut ppetuum glie triumphum ondat. Et Criso9.
Crux z cicatrices radiis solis erit lucidiores. et sbdit. Con'
sidera qnta sit virtus crucis. sol obscurabitur et luna no dabit lumen
suum. Ipa at crux luce z sole pclarior et lucidior erit. 2o xi9
cu cicatricibz surrexit pp disciplorz fidem gfirmandam. ut eum
fidem disciplorz gfirmaret voluit cu cicatricibz resurgere z apparere ut
thome. Vn ei dubitanti z no credenti dixit. Jo. 20. Infer digitu
tuu huc z vide manus meas. z affer manu. z mitte i latus meum.
z noli ee incredulus. sz fidelis. Que vba exponens aug9 sic
sic dt. Videbat thomas z gtiebat. Videbat hoiem z tangebat.
Et deum quem no videbat negz tangebat. confitebatur d. dns meus
z deus meus. Vbi theophilus sic dt. Qui prius fuerat infidelis
pger optimus theologus se ondit. d. dns meus. v gfessus e nram
huanam z deus meus nram diuinaz. 3o xi9 resurrexit cu cicatricibz pp
patre pro offerenda. z pctorz fiducia pbendam. Na xi9 dei filius
supplicans pp deo pre pro nobis. ondit quale genus mortis pro nobis
sustinuit. ut et deum z nos patre ponat. et ut nos fiducia re'
curreus ad deum heamus. Vn. b. O ho securu hes accessum
ad deum i hes filium ante patrem. et m filium matre. filius ondit
pri cicatrices z vulnera. mat ondit filio pectus ubera. nec
ulla poterit ee repulsa v tot caritatis occurrunt insigna. 4o xi9
pp nram resurrexit. ondenda. s. ut ondat redeptis qz miscordiz
adiuti sunt z saluati proposito ostiis sue mortis. 5o pp iustitiam
fruendam. ut s. in iudicio aduet z ondat dampnatis qz iuste dap'
net. Vn aug9. posset xi9 si vellet de corpe suscitato marlam ...
cicatricis abstergere. sz sciebat qz cicatrices i suo corpe reseruaret
... ... thome no credenti ut tangeret z videret ita
... ... vulnera i demonstraturus sunt. no ut eis dicat
... ... Qua vidisti me. credidisti. sz ut quocos
sicut thome. Qua vidisti me. credidisti. sz ut ... ...
vitas dicat. Ecce hoiem quem crucifixistis. videtis vulnera
q infixistis. agnoscitis latus q pupugistis. et pp nos aptu
est. nec intrare voluistis. Et Criso9 sr mt. et sic dt. pp

nos fetus sic ho. et pp nos alligatus. delusus z consputus ac cru
cifixus. et subdit. Ubi e fructus tantarum meaz fructus. Ecce pretiu
sanguinis mei que dedi i redemptione aiaz vraz. Ubi e fructus vra
qua pro ptio sanguinis mei dedistis m. ego sup [vita] nos dilexi. cu
essem deus appensus ho. et vos me omnibus rebus vris viliore fe
cistis. Nam scdm in corpore x cicatrices ppetuo remanebunt et ap
pebunt. Sz et i corporibus mar cicatrices quas pro xpo none ptule
runt. nec erit i eis deformitas. sz dignitas z in eorz corpe quedam v
tutis pulcritudo fulgebit. hec scts tho. 3. p. q. 54. ar. 4. p totu.

Perfectus inventus est. ecc.° 31. 2 i epla celebritatis solepnitatis. Aplus ad ephe.
4°. Unicuiqz data e gra s'm mesuram donationis xpi. Sup quo thema
moveo qone. Utrum btus georgius maiore graciam a xpo adeptus fuit qz
alius qui xpo pro fide militavit. Ad ista qone rndent duo doctores
noui testi. Primo e btus ambros. i pfatione d. sic. Georgius fidelissimus
miles xpi dū xpianitatis professio silentio tegere solus i't xpolas, dei filiū
e ofessus. cui 2 tatam fidei gstantiam gra diuina gcessit ut et tyrannice
ptatis pcepta gtemneret 2 innumerabilium no formidaret tormenta penarum
o felix 2 inclitus dei pliator. que no solum tpalis regni blāda no psua-
sit promissio. sz psecutore deluso simulacrorum eius i abissu portenta deiecit.
hec ille. Secūdus est sctus tho. 12. q. 112. ar° 4°. d. sic. Gratia duplicem
magnitudinem hre pt. Unam ex pte finis ut obiecti. s'm q una virtus d'r
alia nobilior i qz ad maius bonum ordinatur. Alia uero ex pte subiecti q magis
ut minus pticipat gratiam inherente. Scdm g° pmā magnitudinem gratia
gratum faciens no pt ee maior ut minor. quia gra s'm sui roem gūn-
git summo bono qd est deus. Sz ex pte subiecti gra pt suscipe magis 2
minus prout s. unus pfectius illustratur a lumine gre qz alius. Cuius diuersitatis
aliqua ro est ex pte pparantis se ad graciam. qui eī se magis ad graciam p-
pat pleniore graciam accipit. Hec gra gratum faciens est triplex. primo adeo
tamqz ab efficiente. graciam 2 gliam dabit dns. dt ps. 2°. a gra gratis data
tamqz ab excitante 2 promouente. 1° cor. 12. Unicuiqz datur manifestatio
spus ad utilitatem. 3°. a libero arbitrio acceptante 2 gsentiente. nec eī est
qui ulr gruale auxilium 2 graciam quo ad bona nec no habeat graciam gratis
datam p quam sepius puouetur 2 excitatur ad bonum. qz uero no sequitur illum
influxum io no recipit graciam gratum facientem. Sī eī mens humana disppo-
neret se ad recipiendam graciam gratum facientem. pculdubio est nota a gra gratis data
subito haberet eam. Unde augus li. 1°. gfess. dt. Qui fecit te sine te no iustifi-
cabit te sine te. Quia uo btus georgius hanc graciam p aliis xpianis gtu-
erat tunc tpis parcepit io d'r q p ea pfectus inuentus e.

Sed btus georgius pfectus inuētus e. In munitione. Nam
In munitione.
In obsuatione.
In eruditione.
In expugnatione.
In passione.
In glificatione.
strenuum militem decet hre munitione 2 copia arma-
ture gvenientis. ad ephe. 6. Induite uos armatura
dei ut possitis stare aduersus insidias dyaboli. Ubi ponit 4°
genera armature quibus fuit munitus btus georgius. Primo
habuit loricam iusticie. Sicut eī lorica ex oī pte munit
Sic ex omni pte iusticie btus georgius fuit munitus. a superiori p dei et
proximi dilectionem. ab inferiori p omnium tpalium abiectionem. A dextris sinam in
pspis tpantia. A sinistris habens in aduersis paciam. Ante piacula p
cauens. retro dei bñficia rememorans. 2°. habuit galeam. Caput eī e
mens. galea e spes salutis eterne. 1°. thess. 5°. Induti galeam spe salutis
ad hebr. 6. Confugimus ad tenendam ppositam spem. 3°. habuit scutum
fidei. D'r eī fides scutum. quia ibi gstringuntur oīa dyaboli tella. ad ephes.
In oībus sumentes scutum fidei quo possitis oīa tella nequissimi ignea ex-
tinguere. tu qz e tam i sinistra. i. i uita pnti. et no i dextra. i. i futura

vita, tu qui es de deo in quo sunt tres anguli .i. tres divine persone, et tamen est
unum solum .i. unus deus. 4°. habuit gladium spiritus qui est verbum dei. Iste enim
gladium habuit valde acutum per fervorem. Valde limatum per vite splendorem
evaginatum ad vulnerandos bonos per amorem. et ad feriendos malos per correctionem
et ydolatrie destructionem, repositum per districtionem. Eze. 21. gladius exacutus est et limatus.

III°. beatus georgius perfectus invenitur in observatione. Nam strenuum militem decertare pro honore domini sui. 2. thi. 2°. Labora sicut bonus miles yhesu xpi.
Strenuus miles debet fideliter militare et pugnare pro domino suo. Iste enim est fidelis miles yhesu xpi qui certat pro amore ipsius et honore. 2°. thi. 2°. Non
coronabitur nisi qui legitime certaverit. legitime enim certat qui certamini regulas
observat. que sunt quatuor capitula. primum est ut ab omnibus nocivis .i. peccatis
et viciis abstineat. 1° cor. 9. Omnis qui certat in agone ab omnibus se abstinet.
2um est ut non sequatur sed fortiter pugnet. ibidem. Sic pugno non quasi aerem
verberans. 3um est ut usque ad mortem in certamine perseveret. eccl. 4°. usque
ad mortem certa pro iustitia. 4um est ut in certamine non suum sed dei honorem
intendat. sicut fecit Ioab. 2. ad re. 2. 12. 18. Congrega reliquam
partem populi et ne nomini meo ascribatur victoria. beatus georgius ista quatuor
capitula diligenter observavit. Nam omnia terrena contempsit quemadmodum xpus qui
paupertatem propter dilexit. mt. 8. vulpes foveas habent et volucres celi nidos
filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. et fortiter dimicavit. quemadmodum
xpus semper laboravit in infantia in egyptum fugiendo. in iuventute contra
demonios in morte penas sustinendo. ps. pauper sum ego et in laboribus
a iuventute mea. sursum usque ad mortem in prelio stetit. nam considerant
quod hic militat. non enim militis est nomen officii et exercitii. Iob. 7°. vita
hominis est militia super terram. 1° thi. ultimo. Tu vero vigila in omnibus labora. preterea
dei honorem in omnibus attendit. nam considerant magnitudinem mercedis. 1 cor. 3°.
unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. sapie. 3°. bonorum laborum gloriosus est fructus.

IIII°. beatus georgius perfectus invenitur in fecunditate. Nam strenuum militem
decet hec scilicet actus militares quos acquirit quadrupliciter. primo per alienam
eruditionem .s. sacre scripture. ad ephe. 6. Accipite armaturam dei ut possitis
resistere in die malo. et in omnibus perfecti stare. 2° per frequentem militantium
considerationem .s. xpi et militum eius. Iac. 4°. Sufferentiam Iob audistis et finem
domini vidistis. 3° per crebram congressionem. Iudic. 4°. hee sunt gentes quas
dominus dereliquit ut erudiret in eis Israelem. 4° per iugem temptationem. Iaco. 1°.
beatus vir qui suffert temptationem etc. eccl. 34. qui non est temptatus quid scit.
beatus georgius habuit robur virtutis propter animum robustum ad aggrediendum
quod in medium hostium persilens exclamavit. Omnes dii gentium demonia
dominus autem celos fecit. Habebat enim quod fortitudo de prelio dei erat. ut habetur
deutero. 20. et habuit gratiosum animum ad xpum sequendum. Nam regem libie
preter de quatuor instruxit .s. ut celestia, dei curam haberet. sacerdotes

honoraret, divinum officium libenter audiret et semper pauperum memor esset
insuper habuit manum robustam ad aggrediendum et feriendum. gen. 49. Manus tua
in cervicibus inimicorum tuorum. ut patuit quando draconem interfecit et filiam regis libie
a faucibus eius liberavit. ps. Conculcabis leonem et draconem. et in eadem provincia baptizavit. 20. milia hominum. exceptis parvulis et mulieribus. preterea habuit dorsum robustum
ad sustinendum. quia multa tormenta patientissime sustinuit. ps. Supra dorsum meum
fabricaverunt peccatores.

V°. beatus georgius perfectus invenitur in expugnatione. Secundum vero dicunt solinus dyasco. sicut
elephantes vincunt draconem qui insidiatur eis. et hoc quadrupliciter. primo aqua quam
rostro et naribus draconis proiciunt. sic sancti viri vincunt dyabolum. cum aqua lacrimarum
orationis contra ipsum proiciunt. mt. 9°. hoc genus demoniorum non eicitur nisi in ieiunio et oratione.
Sic beatus georgius dominum exoravit ut templum cum ydolis suis orationem destruxit quod ad suis
laudibus et populi conversionem nihil de eo penitus remanet. Statimque ignis de celo descendit
dans templum cum dyis et sacerdotibus cremavit. Terraque se aperiens omnes eorum reliquias
deglutivit. exo. 15. Submersi sunt quasi plumbum in aquis vehementibus. ps.
Contribulasti capita draconum in aquis. 2°. caput eius conterendo. elephas
cum caput draconis placare contendit, et tunc draco tremebundus sibilla emittit. ysidorus.
sancta placatur velut draco. Sic sancti viri virtute dyabolum conculcant et conterunt
abachuc. 3°. percussisti caput de domo impii. Et beatus georgius facto signo crucis
hausit venenum illesus. quo viso magus qui sibi illud paraverat credidit ad
pedes eius veniam lamentabiliter petens et se xpianum fieri postulavit. quem mox
datianus decollari fecit. gen. 3°. ipse conteret caput tuum. 3°. dorsum opponendo. elephas
cum diligenter vestes custodit et dorsum draconi opponit. Sic beatus georgius
contra datianum dorsum opponit dum alexandria uxore eius convertit et xpianam efficit.
4°. mole corporis opprimendo. Iere. 3°. dabis eis scutum cordis laborem tuum. Sepe
enim contingit quod cum draco cauda stringendo pedes elephantis eum ad terram trahit
et ipse elephas super draconem cadens mole corporis eum extinguit. Sic beatus
georgius cepit absorptionem animam complevit. Sed ignis de celo cecidit et
datianum cum ministris consumpsit. Iere. 46. fortis impegit in fortem et ambo
pariter corruerunt.

VI°. beatus georgius perfectus invenitur in passione. Nam duos actus memoria
dignos fecit pro amplitudine fidei xpiane. quibus recte potest assimilari duobus
ducibus famosissimis gentilibus. primus fuit curtius, et enim et equus nobilissimus ad
libros qui pietate erga patriam sic accensus fuit ut militaribus insigniis ornatus
equum conscendens, calcaribus primus sese precipitem in voraginem atque hiatum terre de
dit quo facto patriam a subversione liberavit. Sic vero beatus georgius videns
civitatem Sylenam provincie libie iam pene defecisse voracitate magni draconis
cuius rabiem atque timorem furorem sedare non poterant. cum puella esset forte ad
filiam regis pro liberatione patrie et ad fidem xpi deducenda equum ascendens, et crucem
se muniens draconem contra se venientem audacter aggredi et lancea fortiter vi
brans et se deo commendans. ipsum graviter vulneravit et ad terram deiecit. quem
tandem occidit. et civitatem illam ad fidem xpi convertit. 2us fuit codrus ul
timus rex atheniensium qui cum haberet contra bellum cum dorensibus oraculo appollinis
delphici cognovit. athenas fore victores. si eo prelio ipse moreretur. qui mox

habitu mutato in medio hostium se dedit, quo mortuo civitas liberata est. Sic
et cum fides Christi in provincia Libie gravem persecutionem pateretur a Daciano preside, beatus
Georgius tactus dolore cordis et tristicia divina revelatione motus, omnia que habebat dispersit
pauperibus, militarem habitum abiecit, christianorum habitum induit, et se ultro pro fide Christi
libenter obtulit. Passus est autem quadruplex genus martirii. Primum eculei extensionis, totius corporis
laceratione, viscerum effusionis, salis confricationis. Quod genus martirii satis fuit
in beato Vincentio. Secundum in sartagine plumbi liquore, ut cum sancto oleo assaretur,
quod genus martirii satisfecit in beato Laurentio. Tertium rotis acutis gladiis undique confixis,
quod genus martirii satisfecit in beata Catherina. Quartum tractu ad colla iumentorum per
totam civitatem. Sed in his omnibus non potuit superari. Hebr. xi. Fortes facti sunt in bello.
Tandem capitis abscisione martirium complevit. Et fides Christi in illa provincia plurimum
profecit etc.

Secundo beatus Georgius prefulgens veritate in glorificatione. Deus enim glorificatur in consilio sanctorum. Qui
gloriosus est in sanctis suis faciens prodigia. Nam non deserit suos quorum
protector est in tempore tribulationis, sicut fecit hodie beato Georgio quem adiuvit quadrupliciter.
Primo viduas pro eius crudeli lacrimantes pietate commotus ad preces vertit et dulciter confortavit. Osee x. Conversum est in me cor meum. Secundo in carcere filium cuiusdam cecum
surdum et mutum perfecte sanavit. Et ducentos et triginta homines a diu mortuos
presente Daciano in nomine domini Jhesu Christi resuscitavit. Jo. xiiii°. Qui credit in me
opera que ego facio et ipse faciet et maiora horum faciet. Tertio imminente eius
passione oravit dominum ut quicumque imploraret eius auxilium petitionis sue
salutarem consequeretur effectum. Et ecce divina vox ad eum venit dicens quod sic fieret
ut postulavit. Osee xii. Invaluit ad angelum et confortatus est, flevit et rogavit
eum. Quarto per suam passionem regnum celeste sibi acquisivit. Math. xi. Regnum celorum
vim patitur et violenti rapiunt illud. Ad quod nos perducat Jhesus Christus etc.

In festo beati Marchi evangeliste.

In medio ecclesie aperuit os eius. Eccli. xv. Et in epistola presentis solempnitatis. Beatus Jeronimus
in quadam glosa super Marchum dicit sic. Marchus evangelista sicut prius Matheus
fremit ut leo, volat ut aquila, docet ut homo, immolat ut sacerdos, et
rigat ut flumen, florescit ut ager, fervet ut vinum. Hec ille. Ex quo
habemus quod beatus Marchus per miraculosam illustrationem super
preminentis virtutis accepit cognitionem. Refert beatus Jeronimus in prologo super Marchum
ubi sic dicit. Marchus evangelista dei electus et Petri in baptismate filius atque
in sermone divino discipulus, sacerdotium in Israel agens secundum carnem levita
conversus ad fidem Christi evangelium in Ytalia scripsit, ostendens in eo quid generi suo
deberet et Christo. Hec ille. Tercio quod deus ad totius ecclesie utilitatem suam
gratiam contulit septem donis. Primum est archanorum cognitio prophetica revelatione.
Considerandum est enim ut dicit sanctus Thomas 22. q. 171. ar. 3°. quod quia
prophetia est de hiis que procul a nostra cognitione sunt, tanto aliqua magis
prope ad prophetiam pertinent quanto longius a cognitione humana existunt.
Beatus Marchus cognitionem archanorum prophetica revelatione habuit cum evangelium
conscripsit. Secundum est archanorum revelatio apta visione. Nam visio prophetica

non est visio ipsius divine essentie. Nec in ipsa divina essentia videt propheta ea que videt, sed
in quibusdam similitudinibus secundum illustrationem divini luminis, ut dicit Dyonisius 4° c. celestis ierar
chie. Tamen Moyses et Paulus in raptu viderunt divinam essentiam ut dicit Augustinus li°. de videndo
deum. Beatus Marchus licet audierit a Petro evangelium quod scripsit, credendum tamen quod raptus fuit ad con
templationem divine essentie, quia Aquilegie ubi evangelium scripsit, ut totus resolvebatur et abstra
hebatur a sensibus et immobilis reddebatur, quod contingebat cum scriberet, non enim nisi in extasi
illud scripsit. Ad se autem reversus memor prioris visionis mira dulcedine et devotione
totus lacrimas perfundebatur. Et sic non tamen ex auditu a Petro, sed ex clara visione divinitatis
et humanitatis Christi scripsit evangelium in Aquilegia. Tertium est archanorum insinuatio mira locu
tione, nam sicut dicitur i. Cor. 12. Manifestatio spiritus datur ad utilitatem ecclesie. Non enim apostoli suf
ficienter fuerunt instructi divinis in linguis omnium gentium quas erudiebant ad fidei doctrinam. Unde
glo. act. 2°. dicit quod maius miraculum fecit quod ipsi omnium linguarum generibus loquerentur. Quod
hoc pertinebat ad perfectionem seu spiritus, per quam non modo loqui sed et intelligere poterant que
ab aliis dicebantur. Beatus Marchus repletus spiritu sancto linguis omnium gentium loquebatur.
Nam evangelium quod scripsit Rome greco sermone scripsit, quod autem scripsit Aquilegie
latino sermone dictavit, cum tamen ipse lingua hebrea loqueretur. Quartum est archanorum
comprobatio miraculorum operatione. Nam spiritus sanctus sufficienter providet ecclesie in hiis que
sunt ad salutem utilia. Sicut autem oportet quod notitia quam quis divinitus accepit in notitiam
aliorum deducatur per donum linguarum et per gratiam sermonis, ita necesse est quod sermo pro
latus confirmetur ad hoc quod credibilis fiat. Hoc autem fit per operationem miraculorum. Unde
Marci ultimo. Sermonem confirmante sequentibus signis. Beatus Marchus virtutes innumeras
egit quod veniens primo Aquilegiam curavit leprosum Athaulfum filium illustris viri
et primarii scilicet Ulfi, quos cum innumera multitudine ad fidem Christi convertit et baptizavit.
Quintum est archanorum acceptatio in facunda predicatione. Nam spiritus sanctus non deficit in
aliquo quod pertineat ad ecclesie utilitatem. Ideo providet quod aliquis sic efficaciter loquatur
quod auditores flectat ad suplicium ea que verbis significantur, ad quod quidem efficiendum
spiritus sanctus utitur lingua hominis quasi quodam instrumento. Ipse autem est qui perficit opera
tionem interius. Unde Gregorius in omelia pentecostes dicit. Quia in corda auditorum spiritus sanctus
repleat, vox doctorum ad aures corporis in cassum sonat. Beatus Marchus sic
efficaciter locutus est quod non solum Aquilegiam sed et Alexandriam fidei Christi sub
iugavit. Unde Philo disertissimus Iudeorum dicit quod in primo ingressu eius maxima
multitudo in fide Christi et devotione et continentie observatione adunata est. Deinde ivit
Egyptum ubi ydola destruxit, maximam multitudinem convertit et multas virtutes fecit.
Deinde venit Cyrenen et Pentapolim ubi cecos illuminavit, mortuos suscitavit,
quos baptizavit et in fide Christi confirmavit. Sextum est archanorum protestatio
anime gratificatione. Nam homo peccando offendit deum. Offensa autem non remittitur
alicui nisi per hoc quod animus offensi pacatur offendenti. Et ideo secundum hoc peccatum
nobis remitti dicitur quod deus nobis pacatur. Que quidem pax consistit in dilectione qua
deus nos diligit. Dilectio autem dei quantum est ex parte actus divini est eterna et im
mutabilis, sed quantum ad effectum quem nobis imprimit quandoque interrumpitur prout
scilicet ab ipso quandoque deficimus et quandoque iterum recuperamus. Effectus autem divine dilectionis
in nobis qui per peccatum tollitur est gratia qua homo fit dignus vita eterna, a qua

peccatum mortale excludit. et ideo non possumus intelligere remissionem culpe nisi esset infusio gratie. et propter hoc spiritus sanctus providit ecclesie de sacro pontifice per quem possumus hanc gratiam perditam recuperare. beatus marchus diligentissime curavit ut viros et mulieres devotos ad pontificem adduceret. ut gratiam spiritus sancti acciperent. unde petrus damianus de eo dicit sic. Tantam ei deus apud alexandriam prerogavit gratiam ut omnes qui tunc ad fidei rudimenta confluerent. mox per continentiam et sancte conversationis instantiam tamquam ad monastice perfectionis fastigium provolarent. Quintum est eternorum illustratio contra reductionem. Nam gratia gratis data ordinatur ad hoc quod homo alteri cooperetur ut reducatur ad deum. homo autem ad hoc operari non potest interius movendo. hoc enim solius dei est. sed solum exterius docendo vel persuadendo et ideo gratia gratis data pertinet ad ea quibus homo indiget ut alterum instruat in rebus divinis que sunt supra rationem non omnia autem beneficia que nobis conceduntur divinitus gratie gratis date dicuntur. sed sola illa que excedunt facultatem nature. sicut quod piscator habundet sermone sapientie et scientie et huiusmodi. non tantum in seipso recte sentiendo de divinis. sed etiam alios instruendo et contradicentes revincendo. beatus marchus tanta sapientia effulsit quod hermacoram cum aquilegiensibus ad fidem christi convertit et secum romam adduxit ut eum aquilegie beatus petrus in episcopum consecraret. Suscepto itaque hermacoras pontificatus officio. cum aquilegiensem ecclesiam optime gubernasset tandem ab infidelibus capitur et ibidem martirio coronatur. Ecce quod beatus marchus in medio ecclesie apperuit os ad suscipiendum dona dei quibus invento fieret utilis toti collegio ecclesie catholice ad seminandum fidem christi. Unde apperuit os eius

Ad mundanorum derelictionem.
Ad altissimorum contemplationem.
Ad rerum conservationem.
Ad cruciatorum perpessionem.
Ad venientium gubernationem.
Ad supplicandorum impetrationem.

Primo beatus mar. apperuit os suum in ecclesia ad mundanorum derelictionem. Dicitur quod gravia peccata que regnabant in mundo erat peccatum infidelitatis. Io. 16. Arguet mundum de peccato quia non credunt in me. Unde Augustinus exponens illud Io. Si non venissem et locutus non fuissem peccatum non haberent. dicit sic. Magnum quoddam peccatum sub generali nomine vult intelligi. hoc enim est peccatum infidelitatis quo tenentur cuncta peccata. hoc ille. Cum enim peccatum formaliter consistit in aversione a deo. unde tanto aliquod peccatum est gravius quanto per ipsum homo magis separatur a deo. Sed per infidelitatem homo maxime a deo elongatur quia nec veram dei cognitionem habet. per falsam autem cognitionem ipsum non appropinquatur ei. sed magis ab ipso elongatur. nec potest esse quod deum cognoscat qui falsam de eo habet opinionem. quia id quod ipse opinatur non est deus. Unde manifestum est quod peccatum infidelitatis est maius omnibus peccatis que contingunt in perversitate morum. quod patet in septem gradibus peccatorum rectius. beatus mar. omnia ista peccata relicta domino et cognatione mundana atque infidelitate iudeorum cum beato petro romam perrexit. Unde secutus est eum tamquam ovis pastorem suum. i. pe. Conversi estis ad pastorem animarum vestrarum. tamquam discipulus magistrum suum. Proverbiorum. Audiens sapiens sapientior erit. et tamquam filius patrem suum. i. pe. ultimo. Salutat vos marchus filius meus. fuit enim filius beati petri quia ipsum propriis manibus baptizavit baptismo fluminis. Unde sanctus est purus pro ablatione culpe originalis. quem spiritus sanctus prius baptizaverat.

baptismo flaminis pro ablatione culpe actualis. qui tandem a christo baptizatus est baptismo sanguinis pro ablatione omnis miserie et penalitatis. Unde factus est purissimus. Pro. 25. Auffer rubiginem de argento et egredietur vas purissimum.

Secundo beatus mar. apperuit os suum in ecclesia ad altissimorum contemplationem. Dicitur quod oportet nos ascendere ad contemplationem divine maiestatis dum in hoc mundo sumus. Ps. Ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrimarum. qui ibunt de virtute in virtutem videbitur deus deorum in syon. Sunt autem octo gradus huius ascensus. secundum illud Eze. 40. Octo gradus erant quibus ascendebatur per eam et in octo gradibus ascensus eius. hos gradus petrus enumerat. 2. pet. 1. Vos autem curam omnem subinferentes ministrate in fide virtutem in virtute autem scientiam. in scientia autem abstinentiam. in abstinentia autem patientiam. in patientia autem pietatem. in pietate autem fraternitatis amorem. in amore autem fraternitatis caritatem. hec enim si vobiscum adsint et superent. non vacuos nec sine fructu vos constituent in domini nostri yhesu christi cognitione. Ubi ponit tres virtutes in nobis quantum ad boni introductionem. tres alias ad mali expulsionem. et duas alias ad meritoriam operationem boni. Prima virtus est fides universalis. quia accedentem ad deum oportet credere quia est. et inquirentibus se remunerator sit. ad hebr. 11. Secunda est constantia fortitudinis ne per temptationes decidat. Eccl. 2. fili accedens ad servitutem dei sta in iustitia et timore et prepara animam tuam ad temptationem. Tertia est scientia ut discretio dirigens. nam Bern. discretio non solum est virtus sed et auriga virtutum. sine qua virtus vitium est. Secundo mala abiciendi sunt tres virtutes. Prima est abstinentia malis resistens. 1 the. 4. hec est voluntas dei sanctificatio vestra ut abstineatis vos a fornicatione et sciat unusquisque vas suum possidere in sanctificatione et honore. Secunda est patientia ipsa mala sufferens. ad hebr. 10. patientia nobis necessaria est ut voluntatem dei facientes reportetis magna promissionem. Tertia est pietas operans. 1 thi. 4. Exerce teipsum ad pietatem. nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est. pietas autem ad omnia utilis est promissionem habens vite que nunc est et future. Tertio ad meritorie operationis sunt due virtutes necessarie. scilicet dilectio fraternitatis proximi et zelus. et caritas dei amans. nam in hiis duobus mandatis universa lex pendet et prophete. beatus mar. hiis octo gradibus in deum ascendit. propterea factus est testis. et non tantum spiritus sancti. de christo erat testificando quatuor. Primo humanitas. et de hac testimonium perhibuit matheus. qui eius genealogiam contexuit. ideo in figura hominis describitur. Secundo divinitas et de hac testimonium perhibuit Jo. qui altissime volavit dicens. In principio erat verbum. ideo in figura aquile ponitur. Tertio passio. et de hac lucas testimonium perhibuit qui eam apertius explanavit. ideo in figura vituli qui offerebatur in sacrificium designatur. Quarto resurrectio. et de hac testimonium perhibuit marchus. qui ipsam elegantius conscripsit ideo in specie leonis figuratur. quia leunculus ad clamorem patris die tertia suscitatur. de hiis quatuor testibus dicitur Eze. 1. Similitudo autem vultus eorum facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum quatuor. facies autem bovis a sinistris ipsorum quatuor. et facies aquile desuper ipsorum quatuor. Item apoc. 4. Primum animal est simile leoni. Secundum animal simile vitulo. Tertium animal habens faciem hominis. et quartum animal simile aquile volanti.

Tertio beatus mar. apperuit os suum in ecclesia ad rerum conservationem. Dicitur quod paulus

vas electionis ad 3m celum raptus marchum sibi utile in ministerium predicationis asserens
2a thi. ultio. marchum assume et adduc tecum est enim michi necessarius in ministerium.
Unde manifeste ostendit quam profundus fuerit in divina sapientia quam gratiosus in doctrina quam
perfectus in vita quam magnanimus et fortis in defensione fidei catholice. Mundus
enim erat quasi deo inimicus ideo paulus cupiebat marchum secum habere ut tamquam duo
pugiles mundum quasi deo inimicum facilius expugnaret. ecc. 4o melius est duos
esse simul quam unum. Mundus erat tenebrosus ideo cupiebat ipsum habere secum ut tamquam
duo luminaria mundum apostolus illustraret. gen. 1o. fecit deus duo magna luminaria.
quos utrosque sapientia adeo dedecorat. paulus per raptum. marchus per propositum revelationis
relationum. eccl. 24. supplevit enim dominus sapientia et intellectu. Mundus erat aridus. ideo
cupiebat habere eum secum. ut tamquam duo flumina paradisi mundum aridum apostolus irri-
garet. ps. flumen dei repletum est aquis. Magnum flumen ex ore pauli ema-
navit qui in celum raptus fuit doctrina et epistolis mundum fecundavit. Magnum
flumen ex ore marci emanavit qui sua doctrina et ewangelio mundum irrigavit.
Primo quia preceptis testimoniis super xpi introduxit. 2o. quia xpm nos ad humilitatem
exemplo pueri exhortatione adduxit. c. 9o 3o. quia ad dilectionem dei et proximi
nos induxit. c. 12 4o. quia nos amaris abstinentia constrinxit. c. 8. 5o. quia
presumptuosos per comminationem pene perterruit. c. 13 6o. quia leves per frater-
nitate constantie admonuit. c. 9o 7o. quia superbia ambitionibus neruos eruellit
c. 14 8o. quia peste avaritie radicitus extirpavit. c. 5o 9o. quia mor-
bum luxurie fugavit. c. 9o. 10. quia perfectionem misericordie in nobis plantavit.
c. 7o. et sic mundum ad virtutis ducem convertit et inflexit. ut sic dicere
posset illud Jo. 17. pater manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti michi etc.
C 4o beatus mar. apparuit os 1. celebrem ad caritatis possessionem. Nam
per sic leo est fortissimus bestiarum et ad nullius pavet occursum. sic beatus
mar. inter tormentorum supplicia fuit constans. cuius passio fuit valde acerba.
ut patet ex quatuor. Primo quia fuit bis per civitate fune ligato ad collum eius tractus
ubi dicebatur theatrum bubalum ad locum bucoli. i. bubula. erat enim locus extra ci-
vitatem alexandrie iuxta mare qui sic vocabatur. in quo fuit constructa ecclesia a
xpianis in honore beati marci 2o fuit toto corpore laceratus 3o fuit toto sanguine
cruentatus 4o fuit in carcere reclusus. in hiis omnibus imitatus est xpm qui fune ad collum
fuit ad mortem tractus. totus in cruce laceratus. totus sanguine rubricatus et in carcere flagellatus.
Tamen beatus marchus meruit in hac acerbitate quadruplicem consolationem. Primo divi-
nam confortationem. nam ipse dominus yhesus xpus eum visitavit eumque confortavit dicens. pax
marce evangelista meus noli timere quia ego sum tecum ut eruam te 2o angelicam
consolationem. nam angelus ad eum in carcere veniens et ipsum multiplici consolatus fuit. dicens
ecce nomen tuum in celo scriptum est. sorti quam fratris est superna virtutum. 3o. miraculosam
protectionem. nam cum pagani vellent corpus eius comburere. subito aer turbatur. grando
exoritur tonitrua intonant fulgura coruscant ita ut quilibet evadere niteretur. et
sanctum corpus illud intactum relinquitur. 4o gloriosam venerationem. nam xpiani corpus
eius rapuerunt et in ecclesia cum omni reverentia sepelierunt. Sed quia sic dulciter confortatus

est. ideo in sua passione ostendit signum sue devotionis quam docuit xps. nam xps gratias
egit deo patri. luc. 22. Accepto calice gratias agebat etc. oravit et pro suis cruci-
fixoribus dicens. pater ignosce illis. etc. oravit precipue dicens. In manus tuas etc. Sic et iste mo-
dus beatus mar. dum per civitatem traheretur gratias agebat. pro suis occisoribus exorabat.
seipsum deo commendabat dicens. In manus tuas etc. Et sic ipsum exaltavit etc.
C 5 beatus mar. apparuit os 1. celebrem ad venetorum gubernationem. Unde petrus damia-
nus. beata es o alexandria triumphali huius sanguine purpurata. felix et tu
ytalia corporis huius thesauro dives effecta. hec ille. Nam veneti corpus huius digni-
tate pro grande nobilitate cognoscentes ipsum venetias transtulerunt. Unde ecclesiam
mire pulchritudinis eius nomini fabricaverunt. Et quia veneti nobilitate et dignitate
sua a beato marcho denominari voluerunt. ideo videamus que unde sumatur nobilitas.
Triplex enim est nobilitas. scilicet minima et media. et hec est nobilitas sanguinis
que omnibus est communis. hec enim nobilitas est ad bonorum excitativa. Unde seneca epistola 38.
dicit sic. habet enim hoc optimum in se generosus animus quod concitatur ad honesta. neminem
excelsi ingenii virum humilia delectant et sordida. magnarum rerum species ad se
vocat et extollit. hec ille. Alia est nobilitas maior et formalis que omnibus
est possibilis. Unde seneca epistola xl 3a. dicit sic. bona mens omnibus patet. omnes ad hoc sumus
nobiles. Et ovidius de amore. dicit sic. Nobilitas hominis mens et deitatis ymago
nobilitas hominis virtutum clara propago 3a est nobilitas ex utraque composita que
consistit in virtuosorum parentum imitatione. Unde Arist. 2. li. retho. dicit. Nobilitas est
honorabilitas progenitorum nobile quod sunt genus virtutis. Et policratus li. 4o.
dicit sic. Ingenuitas est virtus et antiquitate divitie. nobiles esse viri quibus
existunt progenitores virtus et divitie. nobilitas et virtus est primus est. hec ille.
C 12 hanc nobilitatem est triplex genus nobilium primum genus est eorum qui sua
virtute et rebus ac clare gestis. domum et familiam suam nobilitant. Unde philosophus 4.
ethicorum. Nobiles dignificantur honore. Et Valerius li. 3o. c. 3o. dicit sic. humili
loco nati virtute ad summa dignitate consurgit et generosissimarum ymaginum
stirpis post se relinquunt. istud patet per multa exempla. quod ipse ponit c. 4o. putan-
de tullo hostilio qui licet agresti tugurio natus fuit tamen imperium romanum
3us rexit. patet de tarquino prisco qui cum esset ortus corintho ex mercatore vilis
conditionis tamen suis claris virtutibus quintus rex romanorum effectus est. Cum in imperium
successisset tales sicut homo infime natus. propterea tullus in invectiva contra salu-
stium dicit. Sanctius est me meis rebus bene gestis florere quam maiorum oppi-
nione suffultum vivere et sic ipsis meis nobilitatis initium et virtutis exemplum.
Et ovidius. Non census nec clarum nomen avorum. sed probitas magnum ingenium-
que facit. Et boecius li. 3o. Inest dignitas propter virtutem que protinus
in eos quibus fuit adiuncta transfunditur. Etiam in pryo synagoge. deus non
elegit reges ex nobilibus ymo primum regem scilicet saul. de post asinas assumpsit
2um scilicet david de post fetantes accepit. sic tempore gratie elegit ignobiles. 1. cor. 1o.
Videte vocationem vestram fratres quia non multi sapientes secundum carnem non multi
potentes non multi nobiles sed que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat

sapientes, et que pessima sunt mundi elegit deus ut confundat fortia, et ignobilia et
contemptibilia elegit deus et ea que non sunt ut ea que sunt destrueret ut non glorietur
omnis caro in conspectu eius. Hec ille. Secundum genus nobilium est eorum qui a progenitoribus suis no-
bilitatem acceperunt, quam tamen claris rebus a se gestis illustrant. Tertium genus
nobilium est eorum qui illustres sanguine progenitoribus relinquunt aliqua morum
pravitate degenerant. Unde Seneca epistola 76 dicit: Quid ei est stultius quam in homine
aliena laudare. Quid eo dementius qui ea miratur que ad alium transferri protinus
possunt. Non faciunt meliorem equum aurea frena. Sic in homine quicquid laudandum est
quod suum est refert. Item tragedia 1 dicit: Qui genus iactat suum, aliena laudat.
Notandum quod verus nobilis debet esse habere sex virtutes proprias.

- Cordis magnitudinem seu magnanimitatem.
- Arbitrii libertatem.
- Recognitionis affabilitatem.
- Coactionis refrenabilitatem.
- Virilem benignitatem.
- Strennuam liberalitatem.

Prima virtus quam debet habere virtus nobilis est cordis magnitudo seu magnanimitas. De qua dicit 4 ethicorum quod magnanimitas est circa magnos honores, scilicet ut studeat facere ea que sunt digna honore. Non sit tamen quod pro magno estimet humanum honorem. Unde ille qui
contempnunt honores hoc modo quod pro eis adipiscendis nichil iniquum faciunt
nec eos nimis optant laudabiles sunt. Sed quis autem hoc modo contempnunt
honores quod non curarent facere ea que sunt digna honore hoc vituperabile
esset. Sic homo ei tenetur ad magnum quod ex dono dei possidet, et aliquo deficit
qui competit ex sua natura. Magnanimitas igitur facit quod homo se magis dignificat
sine consideratione donorum que possidet ex deo. Sicut si habet magnam virtutem et
magnanimitas facit quod ad perfecta opera virtutis tendat. Et similiter est dicendum de usu
cuiuslibet alterius boni puta scientie vel exterioris fortune. Humilitas autem facit quod homo
seipsum parvipendat secundum considerationem proprii defectus. Beatus Mar[cus] tante fuit humilitatis
ut pollicem sibi amputaret ne ad ordinem sacerdotii posset. Huius modi promoveri
virtutis dispositione dei et auctoritate sancti Petri perducitur. Quem ipsum alexandrina destinavit
episcopum quod et acceperunt et mira et maximo honore dignum ibi pergit. Secundo
virtus nobilis debet habere arbitrii libertatem. Unde tullius libro de paradoxis dicit: Scilicet Nunquid
ille liber est cui mulier imperat, cui leges imponit, prescribit, iubet, vetat quod ei
videtur, nec ille imperanti quid negare potest nec audet recusare. Ego illum non
modo servum, sed etiam nequissimum servum appellandum puto, licet amplissima familia sit
natus. Omnis enim debilitas et humilis et fracta cupiditatis servitus est. Quid est
libertas? potestas vivendi ut velis. Quis autem vivit ut vult, qui recte vivit,
qui gaudet officio, qui nec legibus quidem propter metum paret, sed eas sequitur
et colit, qui nichil facit, nichil dicit, nichil cogitat nisi libenter ac libere. Soli igitur sapienti
quicquid ut nichil faciat invitus, nichil dolens, nichil coactus. Hec ille. Et propterea dicit:
libertas nulla est melior maior nec potius quam servire deo cui tamen servire

amor. Absque iugo posita est ditionis aura nobilitas, que viget affectu non ge-
mitu suspirio. Hec ille. Beatus Mar[cus] tanquam vere nobilis, quia de nobili progenie,
scilicet leviticorum ortus, hac arbitrii libertate usus est. Mox enim ut alexandriam est
ingressus, subito calciamentum eius ruptum est atque solutum, quo ipse intelli-
gens ait: Vere expeditum fecit dominus iter meum, nec me sathanas impedire
poterit, quem ab operibus mortuis dominus iam absolvit. Hec enim summa ingenui-
tas est in qua servitus Christi comprobatur cum servire regnare est. Tertio virtus no-
bilis debet habere recognitionis affabilitatem. Nam sicut ingratitudo est signum rusticitatis
ita beneficiorum recognitio seu recompensatio est signum nobilitatis. Beatus Mar[cus] tanquam
vere nobilis accepto beneficio calciamenti resarcitione a quodam calcifice, rem a suo
non solum equavit, sed etiam vicit. Nam et sanitate illi prestitit, et ipsum cum tota familia
ad Christum conversum baptizavit. Quarto virtus nobilis debet habere coactionis refrenabi-
litatem. Nam militibus datur ensis quo uti debent in hostes patrie ut sic refre-
net eorum violentiam seu coactionem. Beatus Mar[cus] cum in alexandria procurasset
salutem omnium, audiens quod sacerdotes templorum ei insidias parabant, mortem pro
fide Christi sustinere non recusavit, sed ultro se obtulit, tanquam sacrificium mundum et
acceptabile deo, ut fideles Christi confirmaret et infideles a vi sue coactionis
refrenaret. Quinto virtus nobilis debet habere virilem benignitatem. Nam non decet no-
bilem feminea rabies, sed virilis mansuetudo et clementia. Unde tullius
libro 1 de officiis dicit: Nichil est laudabilius, nichil magno et preclaro viro dignius
placabilitate et clementia. Beatus Mar[cus] cum per civitatem traheretur mira
benignitate usus est, cum pro persecutoribus suis dominum exoravit. Sexto virtus no-
bilis debet habere strennuam liberalitatem. Beatus Mar[cus] usque ad finem vite sue se-
ipsum impendit omnimodis curarum et miraculorum prodigiis et predicationum eloquiis
et eximiis provocabat exemplis. Ecce quod beatus Mar[cus] fuit vere nobilis
mediante sex proprietatibus que designantur in sex literis sui nominis. Nobilitate san-
guinis et cetera. Quo ad istas sex proprietates venerunt sub vexillo beati marci
sui gubernatoris et observaverunt et observant, ut patet per singula et cetera.

Tertio beati Mar[ci] apparuit opus in celestium ad supplicandum impetratorum. Greci
ex propriis suffragia et beneficia plures impetraverunt. Quidam enim obtinuerunt
temporalia ad sustentationem ut patet in apulia ubi sterilitas magna erat. Quidam
obtinuerunt spiritualia ad illustrationem ut patet in miraculo sarracenum nau-
fragium patientis, qui ad baptismum convolavit. Quidam obtinuerunt celestia
ad glorificationem sicut patet in miraculo religiosi ad cuius obitum sanctus Mar-
cus venit et in celum eius animam deportavit. Quidam obtinuerunt corporalia
ad corporis sanationem sicut patet de milite de ponte cadente, et de eo
qui de capella sancti marci cecidit quos sanitati restituit per Ihesum
Christum dominum nostrum amen.

In festo beati petri martiris.

Plantatio rose in Iericho. eccl. 24°. proverbialiter dicitur. trenta foglie ha la rosa. Sed beatus petrus martir fuit rosa. Unde dominus Innocentius papa in legenda canonizationis eius dicit. De predicatorum ordine florido prodijt rosa rubens que regalibus oblata conspectibus in tulit suavitatis odoris. hec ille. Triplex est quo dyabolus conatur expugnare fidem christi quadrupliciter.

1° per potentiam tyrampnorum.	1°. per potentiam tyrampnorum. contra quos deus misit sanctos martires qui eos superaverunt per patientiam. luc. 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras.
2°. per falsam sapientiam phylosophorum.	
3°. per simulatam vitam falsorum fratrum.	
4°. per apparentiam falsorum miraculorum.	

2°. per falsam sapientiam phylosophorum. contra quos misit deus doctores qui eos superaverunt per veram sapientiam. 3°. per simulatam vitam falsorum fratrum. contra quos misit deus diversos ordines religiosorum qui eos confundant per solidam et sanctam vitam. ps. Astitit regina a dextris tuis per sanctam vitam. in vestitu deaurato per sinceram caritatem. circumdata varietate per religiosorum diversitatem. 4°. per apparentiam miraculorum falsorum contra quos misit deus fideles testes veritatis. act. 1°. Eritis mihi testes in iherusalem et usque ad ultimo. Illi autem profecti predicaverunt ubique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Licet autem sancta mater ecclesia passa fuit in diversis temporibus istam quadruplicem. tamen tempore beati petri martiris simul hec fuerunt congesta per hereticos. velut dyabolus instrumenta. quos quadruplici genere superavit beatus petrus martir. cum sancta mater ecclesia dicit. 1. thi. 6. Certa bonum certamen fidei apprehende vitam eternam. et hoc quatuor modis. 1° per apostolice sedis legationem et sic confringebat eorum potentiam. ps. Confringam illos nec poterunt stare. cadent subtus pedes meos. 2°. per facundam predicationem et sic annichilabat eorum falsam sapientiam. ps. precinxisti me virtute ad bellum et supplantasti insurgentes subtus me. 3°. per virtutum exornationem et sic deprehendebat eorum simulatam et deceptoriam vitam. ps. inimicos meos dedisti dorsum et odientes me disperdidisti. 4°. per miraculorum coruscationem. et sic ostendebat eorum falsa documenta atque conficta. ps. clamaverunt nec erat qui salvos faceret. Unde dominus Innocentius in legenda canonizationis eius dicit. Erubescit fallacia hereticorum quia sua falsitatis commenta vilescunt. et convalescunt apostolica documenta. propterea dicebat beatus petrus martir christi bonus odor sumus. Alijs odor vite in vitam. Alijs odor mortis in mortem scilicet hereticis. Inter quos tamquam rosa inter spinas fuit plantatus. ergo. plantatio rose in iericho. i. inter hereticos ad debellandos et confundendos eos. io. De trenta foglie ha la rosa.

In fidei defensione.	1°. rosa in fidei defensione. Hec enim synagoga in veteri testamento. habuit 3 sanctos patres qui suis claris virtutibus legem dei defenderunt ne infideles illam conculcarent
In christi imitatione.	
In sui remuneratione.	

Sicut illud. eccl. 44. Laudemus viros gloriosos et parentes nostros in generationibus suis. homines magne virtutis et prudentia sua preditos. imitantes virtute prudentiam.

tie propheticis scientissima verba. homines divites in virtute pulcritudinis studium habentes qui gloriam adepti sunt et habent in laudibus. Sic modo sancta mater ecclesia in novo testamento christi fundatum sanguine novissimo tempore emicuit cum beatum petrum martirem qui 3 intentibus tamquam 3 folijs rose in istis fidem christi acriter defendit pro qua morte passus audacissime proposuit ut patebit. 1um folium huius rubentis rose est Abel sanctificatio. Nam ut dicit gregorius in registro et habetur. 14. q. 4. c° septimo. Respexit deus ad abel et ad munera eius. dicturus quippe quod deus respexit ad munera. premisit solicite quod respexit ad abel. quod non offerentes a muneribus sed munera ab offerente placuerunt. hec ibi. Et augustinus habetur de penitentia et habetur de pe. d. 4. c. 1°. dicit sic. Respexit enim deus ad abel et ad eius munera. Sed prius dixit ad abel quam ad munera. Sumnes enim mente qua cognovit habitum puram. remuneravit eius largitatis munera. hec ibi. Sic quoniam abel sanctificatus fuit a deo qui erat fundamentum legis dei et future sic sanctus beatus petrus martir sanctificatus fuit a deo et in gratia confirmatus. Sic enim sanctificatus et confirmatus in gratia est ut non peccaret deinceps mortaliter. quod quidem sibi concessum. Unde Innocentius in legenda canonizationis eius dicit. beatus petrus abstinentia virginitate et innocentia ab omni mortali peccato usque ad mortem servavit. Unde cantat ecclesia in eius ymno. O petre flos pulcritudinis et virtutis sacrarium nullum mortalis criminis sensit unquam contagium. Et hoc quidem convenienter. quod illos quos deus ad aliquid eligit ita preparat et disponit ut ad id ad quod eligit inveniantur ydonei. fratres 2. cor. 3. ydoneos nos fecit novum testamentum. Et cum beatus petrus martir ad hoc esset electus ut fidem christi et ecclesiam catholicam pene collapsam redintegraret. in illis quas obtinuit per quam diligentiis id exequeretur. 2um folium huius fragrantis rose est Enoch. iustificatio. unde ut dicitur ad hebr. 11. Enoch non inveniebatur quia transtulit eum deus. Ante translationem enim eius testimonium habebat placuisse deo. Sic enim enoch translatus est in paradisum terrestrem. Sic beatus petrus martir translatus est ab infidelibus hereticis ad sanctam matrem ecclesiam que est paradisus celestis. In hunc paradisum. scilicet sanctam matrem ecclesiam translatus est beatus petrus martir per baptismalem iustificationem quia non fuit baptizatus baptismo hereticorum. sed baptismo catholicorum. ne in obedientes reputaretur. et ut caracter eius ecclesie signaretur. ut corpori corporale conformaretur. ut in numero fidelium computaretur. ut in donis gratie pervenit inveniret cetis sacrificijs ecclesie preparetur. 3um folium huius odoriferę rose est Noe prostratio. Unde dicitur ad hebr. 11. Noe accepto responso aptavit archam in salutem domus sue. Sed noe per gratiam quam accepit a deo prostravit sanctus. dominus mos. sicut illud 1. pet. 3°. In diebus noe cum fabricaretur archa pauci. i. octo anime salve facte sunt. Noe autem erat tunc sexcentorum annorum. Sed beatus petrus martir cum esset 7. annorum ingressus archam catholice fidei disputavit cum patruo super fidei articulos inevitabilibus rationibus opinionem confudit et maximam multitudinem hereticorum ad christi fidem convertit. quos prostravit a diluvio disputationis. Et licet processit ab hereticis tamen ab eorum erroribus extitit alienus. sic et de noe habetur. 19. 4. processit enim ab eis sicut lux a tenebra. 2. cor. 4. deus qui

dixit lucem splendescere de tenebris, sic lilium apparens. Cant. 1°. Sicut lilium
inter spinas. Unde in sermone in legenda canonizationis eius dicitur. Candido sanctorum colle
gio novum additur lilium et exortum sed stella micans a nebulis. Unde di
citur ibidem. Gaudeat insignis ordo predicatorum quod ex eo prodiit stella micans. Iste est
arcturus positus in nubibus qui est signifer federis fidei catholice et sublevator
fere mergentis ecclesie. 4us folium huius nostre sancte rose est Habrae religio. Unde
dicitur ad Hebr. xi. Habraam obedivit in locum exire quem accepturus erat in
hereditatem cum dictum est ei a domino. Gen. 12. Egredere de terra tua etc. Sic
ut Habraam reliquit cuncta ad iussum dei. Sic beatus Petrus pro nostre relicta
domo, cognatione et patria, professus est Bononie et ibi intravit religionem
fratrum predicatorum que est instituta ad predicationem et confessiones audiendas. Tanto autem cele
brior est religio predicatorum quanto magis per eam procuratur salus animarum quod per
tinet ad obsequium dei, cum nullum sacrificium est acceptius ut dicit Gregorius super
Eze. Nam est et spiritualibus armis contra hereticorum errores et temptationes
demonum fideles defenduntur quam corporalibus armis populus fidelis tueri. Et de
beato Petro martyre in sermone in legenda canonizationis sue sic dicitur. Nocte post dor
mitionem brevem in studiis lectionum et aliis sacris vigiliis occupabat.
dies autem expendebat omnimodis animarum predicationibus et confessionibus audiendis
aut impugnationi hereticorum insistendo. 5us folium huius rose est Ysaac
professio in quo maxime viget obedientia. Unde Augustinus libro 16. de ci. dei c°.
32 dicit. Ysaac sic duxit crucem suam. Sibi ligna ad victime locum
quibus fuerat imponendus ipse portavit. Et in hoc apparuit eius maxima
obedientia. In religione autem summum tenet obedientia ut Gregorius 35 moralium dicit.
Obedientia victimis iure preponitur. quia per victimas aliena caro, per obedientiam
vero propria voluntas mactatur. Nam illud quod fit ex obedientia est magis
deo acceptum quam illud quod fit per propriam voluntatem. Sicut quod Jheronimus dicit
ad Rusticum. Ad id tendit oratio ut doceat te non tuo arbitrio dimi
tendum. Beatus Petrus martyr maxime obediens fuit. Sic in legenda canonizationis sue
in sermone dicitur. Ingressus autem ordinem fratrum predicatorum conversatione conspicuus, pre
stabilis fama, oppinione mirabilis, devotione gratus, humilitate lenis,
obediens placidus, benignitate suavis, pietate compatiens, patientia constans,
caritate prestabilis et in cunctis morum maturitate fuit compositus.
6us folium huius nostre rose est Jacob contemplatio. Nam fugiens a fratre
Esau fratres suos persequentes ipsum propter iram obdormivit. Viditque dominum
innixum scale, cum deus loquutus est et consolatus est ut habetur Gen. 28. Sic
beatus Petrus martyr ob persecutiones quas hereticorum et maxime suorum attinen
tium qui eum accusabant perpessus est et quia scandala propter

transierat in civitate Bononie in diebus ipsorum. Compulsus est iterum
non sine acri pena. Cumque videret pullulare hereses in civitate Cesena
nec posset obviare ut optabat, cum lacrimis coram crucifixo orans ait
Domine quod nosti omnia quomodo fiat, tu scis quod nihil egi contra quod isti ad
versum me nituntur. Desuper quoque Moyses et Aaron pace sustinentibus
te ut servi tui fideles vincerentur. Tunc crucifixus inclinato capite in
aliud latus ait. Et ego petre quid feci. Et sic confortatus est. 7us folium
huius rose est Joseph puritas. Nam fugiens uxorem Putipharis que
ipsum ad adulterium incitabat, castitatem suam illibatam conservavit. ut
habetur Gen. 39. quem tamen falso ipsa accusavit quod vi ipsam opprimere vo
luit. Sic beatus Petrus martyr dum oraret devotius in cella coram ymagine
crucifixi ac diceret illam orationem, Deus innocentie restitutor et amator
dirige ad te tuorum corda fidelium servorum ut spiritus tui fervore concepto
et in fide inveniantur stabiles et in opere efficaces. Et dum virginitatem suam
et agones suos virgini commendaret, audivit beatus virgines duabus
cum tota puellis dicente sibi. Ego rogavi pro te petre ut non defi
ciat fides tua. Statimque accusatus est priori quod cum mulieribus tota nocte col
loqueretur. qui tamen in secretum purgavit. 8us folium est Jude confessio Gen. 49.
Judas quod confitens interpretatur. Petrus martyr in sanguine scripsit Credo. fidem Christi confessus est non
tamen in vita sed et in morte. Quem omnes fratres sui, layci fideles, clerici re
ligiosi laudant propter victoriam quam habuit contra hereticos. Cum quidam hereticus
garrulus contra eum nimis instaret, ille deum oravit ut aut eum converteret
aut lingua privaret. Statimque mutus effectus est quia veritate fidei confiteri
noluit. 9us folium est Moysi dilectio quam ob caritatem quam gerebat
ad populum dei, confidenter dicit domino. Aut dele me de libro tuo in quo me
scripsisti aut parce huic populo. Unde veniam obtinuit. Sic beatus Petrus martyr quo
tidie orabat ut deus non permitteret ipsum mori nisi pro fide Christi. Unde dicitur
in legenda canonizationis eius. Fervens quoque amator fidei, sic animo suo
illam impresserat quod quasi ipsius verba et opera veritate fidei redolebant. Et
sic Moyses stetit coram pharaone pro liberatione populi sui s. dei. Sic
beatus Petrus martyr se opponit hereticis pro libertate ecclesie catholice. Nam
heretici libertatem ecclesie nitebantur auferre et ipsam in servitutem redigere.
10us folium est Aaron predicatio. Nam Moyses cum esset impeditioris
lingue petivit a domino auxilium eloquentis viri qui sibi esset presidio ad
conveniendum pharaonem. Cum datus est Aaron ut habetur Exo. 4. Sic pastor

suum contra vexillum fidei catholice tenderet beatus petrus martir quem fecerat inqui-
sitorem quidem ad inquirendum et ad debellandum hereticos in partibus ytalie. Et sicut
beatus laurencius obediunt sixto pape. cum dominum christi confessus sacrificat. sic
beatus petrus martir ex obediencia romane ecclesie fidei catholice dum vexillum [illegible]
assumpsit. pro quibus non dubitavit mori. unde in legenda canonizationis
eius dicitur. pro defensione namque fidei et obediencia romane ecclesie vir ille
verus athleta mortem tulit. Et quanto sanguis petri martiris fuit dignior
et preciosior sanguine animalium ymmolatorum per aaron summum sacerdotem
tanto hostia quam obtulit fuit deo acceptior quia seipsum obtulit. et
hoc fuit ac si christus iterum seipsum obtulisset propter unionem eius per caritatem cum beato
petro. 11 folium hic rose est phinees defensio. de quo dicitur i. mach. 2o
phinees zelatus zelum dei accepit testamentum sacerdocii eterni. quia ut dicitur num. 25.
Cum vidisset phinees quendam virum ysraelitem intrare ad scortum madianitem
accepto pugione perfodit ambos simul. virum scilicet et mulierem. Sic beatus petrus
martir zelans fidem catholicam et persequens hereticos dicebat eis quod de tota
sacra scriptura testimonia sua perficeret et ipse pro se et contra eos tamen unum vellet
scilicet paulum assereret quod dicit. Assumite gladium spiritus quod est verbum dei. hoc gladio
verbo dei perfodit hereticos et heresim eorum. 12 folium est Josue expugnatio
de quo eccl. 46. fortis in bello yhesus nave expugnare hostes ut consequeretur
hereditatem ysrael etc. Sic beatus petrus. cum quidam heresiarcha coram populo multa
exaltaret velut dux et assertor, et maximus estus [illegible] afficeret, premisso
signo crucis et oratione ad deum fusa, mox nubes descendit que refrigerium toti
populo prestitit 13 folium hic rose est gedeonis liberatio, cum enim esset dictum [illegible]
quod in hac fortitudine tua liberabis ysrael de manu madian. Cumque hesitaret
quia pauperrimus [illegible] audivit dominus tecum virorum fortissime ut patet
iudic. 6. Sic beatus petrus tamquam vir celestis a deo missus ad invadendos here-
ticos magna fortitudine et gratia a deo impetravit. Cui pater dedit constanciam
ad resistendum. filius sapientiam ad convincendum. spiritus sanctus graciam ad convertendum ut patet
de heretico qui coram tabula in qua erat ymago beati petri depicta cepit
[illegible] fratribus insultare, et mutus effectus abiurans heresim et confitens
peccata sua corporaliter liberatus est. 14 folium est Sampsonis mortificatio qui
plures occidit moriens quam vivens. unde dicitur moriatur sampson cum philisteis
ut patet iudic. 16. Sic beatus petrus velut granum mortificatum multum fructum
attulit dum per passionem suam multos hereticos ad fidem christi convertit. sicut
in publica predicatione predixit. ergo de talis eius facta mortuus quam vivus. quia
verbum in dies crescit. sic cantat ecclesia. Dum sampsonis vulpes querit i. here-

ticos quos velut alter sampson perquirit et persequitur, ab iniquis crucitur. caput
sacrum livore [illegible] sanguis fundit. sic triumphi palmam gerit dum pro
fide moritur. 15 folium hic rose est samuelis illuminatio. nam ut dicitur i. reg. 3o.
factum est ut heli iaceret in loco suo et oculi eius caligaverunt nec posset videre lucernam
dei antequam extingueretur. Samuel autem dormiebat in templo domini ubi erat archa dei. Sic
beatus petrus martir velut alter samuel fidelis propheta domini dormiebat sepultus in templo et
ecclesia catholice fratrum predicatorum de milano quod erat lucerna ardens et lucens per fidei mani-
festationem quam heretici videre non poterant donec ipsam extinxerunt per mortem. Sed non
erat extincta quia vehementer ardebat in conspectu domini. consequens est quod lampades frequenter
divinitus sunt accense ad sepulcrum eius nullo suffragante humano auxilio. propterea
in legenda canonizationis eius dicitur. Ad sancti petri tumulum frequenter lux descendit et cum
laudibus celitus lampades accendit. Namque post mortem ipsius lampades ad sepulcrum
eius vero dependentes, plures per seipsas absque omni humano studio et ministerio
divinitus sunt accense. Conveniens enim erat ut qui igne ac lumine fidei cla-
ruerat et valde excellenter singulare de ipso [illegible] et huius miraculum demon-
straretur 16 folium est Nathan correptio. de quo 2 reg. 12. Et cum ar-
gueret david de peccato suo et ille cognoscens peccatum suum dixit. peccavi domino. dixit
nathan. dominus quoque transtulit peccatum tuum. non morieris. Sic cum quidam hereticus
sententie et miracula sancti petri martiris et fidei sancte romane ecclesie depravaret super
quendam sub iuramenti morsello. quod cum non posset sed contra hoc deglutire [illegible]
sensit mox ipsum suo gutturi sic inherere ut illum educere aut educere non va-
leret. Cum sanctus petrus visibiliter apparens, eumque vehementer arguens de hoc quod fidem
christi et sanctum martirem ecclesie catholice sic vilipenderet et oppugnaret, illico
penitens et sentiens vicinum mortis eventum, facto voto quod ab his resipisceret
fuit protinus illo nocivo liberatus 17 folium est david liberatio. nam ut dicitur i. reg. 16.
invasit spiritus dei malus saul. david autem psallebat manu. quotiens david psalterio
pulsabat. saul non vexabatur. Cum enim esset iuvenis david. [illegible]
liberabatur a spiritu malo. Sic beatus petrus martir, quendam nobilem sed hereticum et
inimicum fidei catholice filium, pessimo et horribili tumore gutture
nec loqui nec spirare valentem, levatis ad dominum manibus et oculis sic eo facto
signo suppositum cappe velut psalterio loco infirmo perfectissime sanavit.
[illegible] qua deinceps spiritus perfidie illum neque exagitaret. Etiam
dum gaufredus de [illegible] de panno tunice sancti petri martiris. ut guariret
hereticum quendam primum ipsum peccati quod pertinacius extraxit. quod videns
hereticus ad fidem christi conversus est. 18 folium est Salomonis gubernatio. de quo
eccl. 47. Surrexit filius sensatus et propter illum deiecit omnem potentiam inimicorum
Salomon imperavit in diebus pacis cui subiecit deus omnes hostes. eruditus es in
iuventute tua et impletus es quasi flumen sapientia. Sic beatus petrus martir velut
fidei pugil egregius hereticorum dogmatum pestiferam doctrina sua plurimos

eradicarunt. p9 morte aut sua eius meritis et coruscantibus miraculis fuit adeo
extirpata ut q3 plurima cīvitas fun̄ relinqueret et ad gremium ecce quo
bauerunt. ut ut cunctis mediolanensis et gitatis eorum. Ubi tot heretici quieti et la
residebat. ita fuit purgata ut aliis expulsis. aliis ad fidem xpi conversis. non
ibidem videat aliquem appe. plures et ex eis maxime et famosi pdicatorum
ordinem sunt ingressi q usq3 nunc cunctos hereticos et fautores fervore mirabili
psecuti sunt. 19us folium de helie suscitatio de quo ecce. 48. Suscitavit helias propheta
q. ipse et xbu eius qui fecerat ardebat. q sustulit mortuum ab inferis de
sorte mortis in xbo dei dei. h et ut dicitur 3. Reg. 18. Cum aer esset clarus nec
ulla nubes in eo appareret. oravit ad deum et statim nubes ascendit de mari.
Sic btus petrus. fuit velut ipse. de quo dicit fermo in lra canonizationis eius. Hic
clarus fidei lapis lucet. cum ardentes lucerne morum supplerentur in cordibus
eorum extinguntur. qui plane et legibus petunt in ipsis bti petri passione. qui
p9 gladium et zerolam eius mirum sic fuerunt multi et eminentia mira
culorum fides repletentur quia q3 plura heretica corda credentes ipsius fidei.
tot et tantorum ostensione signorum agita veritate ad illius lumine de fumis errorum
tenebris properare redierunt h. ibi. Fuit etiam miracula h. de ipso fert quod cum mulier
quedam in flandria peperisset tres filios mortuos. et in quartum filium et mortuum peperisset
devotissime se bto petro devovit qui suis meritis amortuus suscitavit. Consile
accidit senonis in provincia francie cum puella quedam in flumine rapta submersa esset
et mortua meritis bti petri martiris est pristine vite restituta. quod signum viderunt
os ppli q erat in ecclia fratrum pdicatorum. Ubi parentes eius emisso voto suscitatam re
ceperunt gaudentes. 20us folium de helisei subvectio. de quo ecce. 48. helyseus in
diebus suis non pertimuit principe et ipso nemo vicit illum in vita sua fecit monstra
non superavit illum xbum aliquod. duo ei fecit propter helyseus in vita sua. primo
Cum ipse descenderet de bethel. pueri parvi egressi de civitate illudebat ei quos ipse ma
ledixit. et duo urse laceraverunt eos ut h. 4 Reg. 1. 2o sanat naaman syrum
a lepra ut h. ibidem. 5. c. Sic b. p. mar. dum pdicaret Cesene in ytalia
in platea convenerunt quidam nobiles iuvenes, quorum domus erat contigua palatio
domus cum essent heretici. faciebat lapillos contra sanctum pdicatorem. quorum malignitatem
sepius increpans, nil pfecit. tandem publice illi domui maledixit qui statim corruit
et q2. viros qui intus erat pene interemit. deinceps numq3 domus illa reparari potuit
q plures attemptatum fuisset et usq3 in presentem diem. 2o. Cum quidam desperatus nomine
roba omnia in ludo pdidisset et demones diversis vexatus ab eis insanabilis et
usq3 ad mortem, tandem meritis b. p. martiris pfecte curatus primum cepit salutare
postea multi adversis langoribus et infirmitatibus curati sunt. bibentes aquam intinctam
reliquiis b. petri. martiris. Etiam fr. fo. polonus ordinis nri cum apud bononiam la
boraret quartana, tandem in festo sancti petri. quo erat sermocinatus ad clerum, devotis
sime se devovens pfectissime est sanatus. 21us folium de ezechie sanatio. nam
ut dicitur ecce. 48. Fecit ezechias quod placuit deo et fortiter ivit in via dd patris sui.
In diebus ipsius retro rediit sol et addidit regi vitam. Sic b. petrus mar, primo

cum quedam naute caligine noctis maris periculis pene naufragarent ad invocationem
eius et athena q luminaribus accensis apparuit, omniq3 obscuritate fugata. nox illa tam
caliginosa in die clarissimum mutatur, mare quievit, venti cessant a tempestate, sani
et incolumes naute ipso die terram pervenerunt. 2o. Cum quedam magistri grammatice in
provincia theutonie detrahens sancto de quodam sanguine q miraculose apparuerat in
digitis quarundam mulierum, filiatum in ipso festo b. petri martiris gravibus febribus correptus est.
cumque morti desperatus medicorum, totum se deo et bto petro devovens mox sanatus est.
22us folium de Josie apliatio de quo dicitur ecce. 49. Memoria Josie in compositione odoris
que est directus in pnia gentis, et tulit abhominationes impietatis et gubernavit ad dominum
cor ipsius re. Sic b. petrus ut ampliaret fidem yhu xpi abstulit abhominationes
demonum vexatum et eductum plures ad portus ut patet de eupheria dyocesis medio
lanensis q 7. annis a demonibus vexata maxime diebus dominicis et festivis cum missa
celebraretur, meritis sancti pfectissime est sanata. Etiam Nerbona 7. annis a demo
nibus agitata, et heretico quedam q corradus de lacturano vocabatur, maxime quibusdam ni
gromanticis non valere ea tenere, meritis sancti. liberata est. et nigromanticus ab
iurata omni heresi et incantationibus demonum ad fidem est conversus. 23us folium de Jeremie
prophetatio de quo ecce. 49. Male tractaverunt illum qui a ventre matris consecratus est propheta.
Sic b. petrus consecratus adeo propheta, spiritu sancto plenus quatuor pdixit. primo namq3 tusiis
in fine gerarch tidentino mox quidam castrum hereticorum nomine gathe per annum ante suam
passionem dixit ille sanctus. Istud castrum destruetur per fide, et nazarius et desiderius duo epi
hereticorum q ibi sepulti sunt comburentur. quod in eodem monasterio fratrum conversorum heretico.
2o. dum dominica palmarum b. pe. pdicaret mediolani ubi erat utriusq3 ppli maxima multitudo
virorum et mulierum. dixit alta voce. Scio pro certo quod heretici tractant mortem meam et pro
morte mea pecunia iam deposita est. sed faciunt quod volunt, quia deterius facient eis mortuus
quam vivus. q. etiam mensem ab eis occisus est. 3o dum quedam matrona nomine gerolda. quatuor
annis a spiritibus immundis fuisset obsessa et nullius auxilio liberari posset. tandem veniens
ad sanctum petrum martirem postulavit eius suffragium. cui sanctus respondit. Confide filia quia et
si nunc quod postulas impetrare non vales, non multo post ante plenarie obtinebis.
quod sanctus est, nam post passionem eius pdicta mulier accedens ad sepulcrum eius pfecte fuit li
berata. 4o dum ipse de cunis multum pergeret et tres pariter quartana et sanctum dicerent
ei quod non possent ultra ambulare, sanctus respondit. Ap sanctum simplicianum nos
hospitare. quod et factum est. Nam cum sacrum corpus eius deferretur propter nimiam ppli frequentiam
non potuerunt ultra deducere sed apud sanctum simplicianum deposuerunt et ibidem illa
nocte remansit. 24us folium hys rose de ezechiel revelatio. de quo ecce. 49.
Ezechiel qui vidit conspectum glorie quam ondidit illi in curru cherubin. Sic bto
petro mar. revelatum est quasi gloriosum locum et agmina btorum spiritum xps sibi pa
raverat. ymo sepe in spiritu raptus vidit plura secreta dei quod pdicaturus erat
fidelibus xpianis. Cuius gloriam dei revelatur meritis plures. precipue ad quandam
devotissime monialem in monasterio de ripolis apud florentiam eo die quo martirizatus fuit. 25us folium de zorobabel restauratio de quo ecce. 49. quo

amplificauit zarababel, nam ipse qui figuratur in dextra ysrael. hic restaurauit urbem sanctam
ierusalem ut dicitur .1. esdre 3°. Sic b. p. m. restaurauit quietem atrabatensem ordinis nostri.
Nam conuentores quidam in ciuitate atrabatensi habent inter quietem nostram maximam struem lignorum
venalium in quibus ignis erat succensus et ventus impellit flammas in quietem nec posset
abscondendo ullo modo liberari, apportatis reliquiis b. p. martiris cum maxima deuotione. flamma
in cedis in aliud latus deflexit et quietem illesam omnino permansit, excepta quadam camera que
erat in summitate ecclesie quam ignis succendebat cum apportatores deferrent reliquias [26]
folium est esdre reedificatio, de quo ecclesiastici 49. In diebus suis edificauerunt domum et exal
tauerunt templum sanctum domino parauit ecclesia sempiterna. Sic b. pe. m. edificauit plu
res quietes ordinis nostri in diuersis partibus xpianitatis. puta parme, cesene. et in traiecto
ciuitate theutonie, cum quidam fratres deducerent lapides pro edificatione ecclesie naui
gio et nauis adhesisset unde littori adeo ut nullo modo moueri posset inde. suppor
apposita nauim ad nauem et leuiter ipsam impelles aut. In nomine sancti petri martiris
in cuius honore lapides istos deferimus vade. Statimque nauis velocissime se mo
uit et de littore integra recessit [27] folium est neemie deuotio, de quo 2. esdre 8.
dixit autem neemias uniuerso populo. dies sanctificatus est domino deo nostro nolite lugere et fle
nolite contristari, gaudium enim est fortitudo vestra. quod confirmabat per factum sua, et adorabat
dominum deum suum, et deus de celo exaudiuit eos in misericordiis multis. Sic b. p. m.
sua passione consecrauit diem suum deo. in quo magnum gaudium attulit plebi dei.
Cum enim summus pontifex anno 49. beatum petrum sanctorum martirum katalogo ascripsisset
fratres apud mediolanum ad capitulum generale, volentes autem eius corpus ad altiorem locum transferre
cum plusquam per annum sub terra iacuisset, integrum, sanum et incorruptum repertum est, ac si
eadem die fuisset sepultum. fratres quoque super magnum pulpitum in platea corpus eius
cum magna reuerentia deduxerunt, et ibidem est populo ostensum et ab eo honorifice
adoratum et honoratum. Sicut enim quidam commisisse de morte nefario ad beatum
petrum martirem specialem deuotionem habent, et eius vigiliam ieiunaret et confessent
vespere vigilie eius et factum quoddam accessum ad altare eius posuerat, quam
cum extraxisset sacerdos, diuisit est tum et toto accessu [28] folium est simeonis
homines filii in petrario de quo eccl. 50. Qui orauerunt gentem suam et libe
rauerunt eam a perditione, et fecerunt orationes suas voles omnia virtute dei. Sic
b. pe. m. apud deum pro nobis aduocare non desinit. de quo potest exponi id 2. mach. 15.
hic est fratrum amator et populi ysrael. hic est qui multum orat pro populo et vniuersa sancta ciuitate
et acceptus est valde. patet ex miraculis eius multis. quibus prestat beneficia sanitatis. nam a
morbo caduco liberauit quandam mulierem religiosam in francia. Alios a podagra
alios a febre quartana, alios a continuis febribus, Alios a tumore gutture. Alios
a fractura crurium etc. [29] folium est fidei machabei reductio. de quo 1. mach. 2.
Similis factus est leoni in operibus suis. et persecutus est iniquos persecutores eos et qui contur
babat populum suum succendit eos flammis. et repulsi sunt inimici pre timore eius et
nominatus est usque ad nouissimum terre et congregauit pereuntes. Sic b. pe. m. tamquam
leo, qui predicator feruidus, fidei zelator, alte et ingens rugiebat, intrepidus
hereticorum dampnator, viciorum ... extirpator, virtutum laudabilis doctor et
amator. Nam hereticus quidam nomine opizo. deridens sanctitatem b. petri martiris
accedens ad altare ipsius, accepit duos denarios et sortes ait. hoc est

ut bibamus istos. Statimque immobilis factus, per alium vsum manuum 20 inuitos se de
uouit abiuraturum omnem suam heresim, restituitque sanitati cognoscens virtutem sancti
petri martiris heresim abiurauit et ad fidem catholicam se reduxit. [30] folium hyrosi
est eleazari passio de quo ait ut dicitur 2. mach. 6. Adolescentibus forte exemplum relinquam
si prompto animo ac forti, pro grauissimis et sanctissimis legibus honesta morte perfungar.
Et iste quidem hoc modo decessit, non solum iuuenibus, sed et vniuerse genti memoriam mortis
sue ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens. Sic b. pe. m. pro fide Christi mori opta
bat. vnde dicitur in prosa in legenda canonizationis sue sic ait. In ordine fratrum predicatorum 30. fere annos
sparso fulsit certus virtute, fide preambula, spe astrictus, comite caritate, sic pre
ualuit et profecit etiam ipsius defensione fidei. pro qua totus ardebat. quod contra illos dirus
hostis mente intrepida, feruentique spiritu continuum certamen exercens sui tandem agonem
diutinum victor superato martirio feliciter consumauit. et sic petrus firmus in petra fidei
petra demum passionis allisus ad petram Christum digne laureatus ascendit. Cum
de ciuitate cumana vbi fratrum sui ordinis prior erat, mediolanum pergeret, pro exequenda in
quisitione contra hereticos, sibi ab apostolica sede commissa, sicut in publica predicatione pre
dixerat, quidam de ipsorum hereticorum credentibus, pecunia illorum ductus et pretio eius salu
taris propositi perceptum, funestus in silvis agnum vt lupus. ferus in mitem
in pium impius, furibundus in mansuetum, in modestum effrenus, prophanus in sanctum
prosiliuit insultum exercet conatus mortis intemptans. Sacrum autem illius caput crudeli
impetens diris in ipsum impressis vulneribus et sacrato sanguine iusti cruse ve
nerum illum non deuitare ab hoste, sed exhibere se potius hostiam, et cesorus fu
nerere in patria truces ictus dimisit spiritum petere sanctam in ipso loco passionis
occisum. ipsoque eorum sacrilego percussionis in Christi ministrum geminans violentie, ille
non querula voce murmurans, sed sufferens omnia patienter suum deo spiritum commendabat
dicens, In manus tuas etc. Symbolum etiam cepit dicere fidei. Sed cum adhuc m. dominus petrus
pateret cultellum crudelis lictor arripuit, et per latus eius transfixit, hec ibi. Quidam
autem in vicinis laborabat abscindentes ramusculos arborum. Sicut herba sec
cantes videbat sanguinem ex illis fluere, et mirantes quid nam hoc esset, peruenerunt
ad locum passionis. propter quod factus est maximus concursus populorum venerantium Christi
martirem qui est velut rosarum flos in diebus vernis. Etc. patet quo .30. folie ha
la rosa. i. b. pe. m. que summo honore hodie veneratur ecclesia etc.
2. trenta foglie ha la rosa. In Christi imitatione. nam b. pe. m. imitatus est Christum
pro cuius fide sitiebat auidissime calicem passionis in 30. perfectionibus [1] primo in generatione.
Sic enim Christus sine labe peccati natus est de peccatoribus ut peccata tolleret. Sic b. petrus
natus est de hereticis sine contagio heresis ut heresim expugnaret. vnde dicitur in prosa.
puer in fide claruit, crescens pertransiens nebula [2°] in sanctificatione. Sic enim Christus
sanctificatus est spiritu sancto superueniente. Sic b. pe. m. sanctificatus est et igne confirmatus
ne deinceps mortaliter peccaret [3°] in regeneratione. Sic enim Christus baptizari voluit

sz non habet maculam peccati originalis. Sic b. pe. mr baptizatus est sz erat puer immu-
nis ab originali. 4º in disputatione. Sic xps duodennis in medio doctorum disputavit. Sic b. petrus
septennis cum patruo de fide disputavit quem convertit sic xps doctores. 5º in instructione. Sic
et xps se subiecit disciplinae parentum usque ad etatem legitimam. Sic b. pe. mr. subiecit
parentibus suis intendens toto studio fidei catholicae. 6º in vite institutione. Sic et xps
instituit novam legem qua peccatores salvos fecit. Sic b. pe. mr elegit sibi novam
religionem in qua hereticos ad fidem xpi converteret. 7º in predicatione. Sic et xps venit in
hunc mundum ut sua predicatione secreta patris sui diceret. Sic b. p. intravit ordinem predicatorum
ut secreta fidei predicando aperiret. 8º in corporis maceratione. Sic et xps xl. diebus
et noctibus in deserto ieiunavit. Sic b. p. in mortificationibus carnem excruciabat assidue in ieiuniis
vigiliis abstinentiis et disciplinis ut sic a pravis vitiis tutus esset. 9º in integri-
tatis conservatione. Sic et xps virginitatem propter dilexit et exaltavit. Sic b. p. virginitatem
mentis et corporis illibatam servavit. 10 in peccatorum susceptione. Sic et xps multos pec-
catores suscepit ad ipsum conversos. sz benignitate ipsos ad gratiam suscepit. Sic b. petrus
hereticos ad fidem xpi conversos propter indulsit. 11º in obstinatorum damnatione. Sic et xps
obstinatos phariseos acriter damnavit. Sic b. pe. heresiarchas obstinatos auda-
cissime confudit et superavit. 12º in languentium sanatione. Sic et xps liberaliter
languentes ad eum venientes sanavit. Sic b. pe. dum viveret plures languidos sa-
nitate impertivit. 13º in officii administratione. Sic et xps humiliter pedes discipulorum
lavit cum esset magister et dominus eorum. Sic b. pe. cum esset prior conventus humiliter
fratribus suis ministravit. 14º in temporalium abdicatione. Sic et xps cum esset dives
egenus propter nos fieri voluit. Sic b. pe. cum esset ex nobilibus et divitibus parentibus
propter xpm omnia contempsit et paupertatem assumpsit. 15º in passionis prefiguratione. Sic
et xps prius prefiguratus fuit in abel quem occidit cayn ex invidia ira et avaritia.
Sic b. p. ex invidia ira et avaritia hereticorum occisus fuit. Timebant grossum
predicatorem, formidabant validum expugnatorem, concupiscebant avaritia et invidia conduti
ad ipsum occidendum. 16º in voluntaria passione. Sic et xps oblatus est quia ipse voluit.
Sic b. p. passionem suam presensit, nec tamen vitavit, ymo hanc sepe a deo postulavit.
17º in capitis vulneratione. Sic et xps fuit in capite vulneratus. Sic b. p. mr
cruentatus fuit in capite. 18º in cordis infixione. Sic et xps passus est in corde quia
lancea ipsum transfixerat. Sic b. p. in latere cordis fuit transfossus. 19º in sanguinis
effusione. Sic et xps venas apperuit et totus sanguis effluxit. Sic b. pe. mr
in vulnerum multiplicatione totum sanguinem effudit. 20. in oratione. Sic et xps suis
crucifixoribus indulsit. Sic b. p. non maledixit, non murmuravit. sz pro suis cru-
cifixoribus exoravit. 21º in commendatione. Sic et xps suum spiritum patri commendavit
d. in manus tuas etc. Sic b. p. suum spiritum commendavit etc. 22 in confessione. Sic
et xps omnia legalia consummata esse protestatus est d. Consummatum est. Sic b. p. martir
veritatem fidei protestatus est d. Credo in deum etc. 23. in distributione. Sic cum
xps in cruce testamentum fecit, in quo omnia distribuit liberaliter. Sic b. p. liberaliter quod
parum habuit totaliter distribuit s. animam deo commendans. et corpus pro fide xpi morti
exponens. mundum autem iam contempsit cum concupiscentiis suis. 24. in devotione.
Sanguis xpi clamat peccatorum devotionem d. Tetigerunt postes tuos in sanguine. San-
guis b. pet. mris clamat suam imitationem. 25º in conversione. Sanguis

xpi clamat peccatorum conversionem d. Que utilitas in sanguine meo etc. et tunc plures
in passione xpi conversi sunt. s. longinus centurio et alii qui percutientes pectora sua
revertebantur yhrlm. luc. 23. Sanguis b. pet. mris clamat ad hereticos petens
eorum conversionem. 26. in compassione. Sanguis xpi clamat ad totum mundum petens
compassionem. tre. 1. O vos qui transitis per viam etc. Sanguis b. pet. clamat ad
totum mundum petens suam venerationem. 27. in manifestatione. Sanguis xpi clamat
ad terram petens suam manifestationem. Sanguis b. pet. clamat petens suam
revelationem. ysaie. 26. Revelabit terra sanguinem suum. 28. in remissione.
Sanguis xpi clamat ad patrem petens peccatorum remissionem. Sanguis b. petri
clamat ad deum petens suam remunerationem. 29. in miraculosa operatione. San-
guis xpi fecit terram tremere, lapides frangere, monumenta mortuos reddere. San-
guis b. p. fecit et convertit hereticos obstinatos et duros in heresi congregavit ad
fidem catholicam deduxit. contra [?] eorum apperuit sua peccata confitens. 30. in
conglorificatione. Sanguis xpi apperuit nobis ianuam regni celestis. ad hebr. 10.
habentes fiduciam in introitu sanctorum per sanguinem ipsius. Sanguis b. p. multis dampnatis
impetravit glorificationem et beatitudinem celestem. quos suscitavit a morte ad
vitam quia condignam egerunt penitentiam. ut hec dici possit de eo Job. 34. Vestigia eius
secutus est pes meus. et apoc. 1. Vidi similem filio hominis. Ecco quo 30.
foglie ha la rosa. i. b. pet. mr in xpi imitatione.
3. trenta foglie ha la rosa in sua remuneratione. Nam b. pe. mr hodie
coronatus serto rosarum inter choros sanctorum spirituum gloriosus residet. Ideo cantat
ecclesia. Adest triumphus nobilis festumque celi curie quo rosa delectabilis
offertur regi glorie. Hec rosa habet 30. folia. i. 30. beatitudines in gloria. Primum
folium est quia habet gloriam virginum. nam fuit virginali munditia preditus. apoc. 3.
Qui vicerit sic vestietur vestibus albis. 2m folium quia habet gloriam confessorum.
Nam fidem xpi constanter confessus est non solum in primordio sue etatis. et in medio pre-
dicando. sz et in ultimo scribendo suo sanguine in terra. Credo in deum etc. Et illa
terra fuit mirabilis virtutis in sanatione languidorum ut patet de illa matre que pa-
tiebatur corrosionem carnis etc. 3m folium quia habet gloriam martirum. nam fuit
proprio sanguine rubricatus. apoc. 7. Laverunt stolas suas in sanguine agni. 4m
folium quia habet gloriam apostolorum. nam fuit celesti sapientia decoratus sicut apli. daniel.
12. Qui docti fuerint fulgebunt sicut sol. 5m folium quia habet gloriam prophetarum.
Nam spiritu prophetie fuit plenus. Ubi predixit quod ab hereticis occideretur. et quod
in letaniis nominaretur. et quod festum suum in kalendario scriberetur. que omnia postea sunt
revelata [?]. 6m folium quia habet gloriam patriarcharum. Nam passio eius prefigurata
est in patriarchis. sicut et passio xpi. Osee. 12. In manibus prophetarum assimilatus sum.
7m folium quia habet gloriam angelorum. Nam secreta dei annuntiavit predicando.
ministravit, fratres sibi subditos bene regendo. custodivit populum catholicum contra
hereticos fugando. 8m folium quia habet gloriam archangelorum. Nam secreta consilia
dei novit, precipue misterium trinitatis. et sacramentum incarnationis filii dei. et

i pucritia sua ut patet. ¶ 9m folium est. qz habuit gloriam virginum. nam in vita sua virgi-
nitatem servavit. tam sancte Xpo. tam corde devoto. tam vita perfecta et immaculata. ¶ 10m folium
est. qz habuit gloriam prophetarum. Nam cucurrerunt demones ne sibi nocerent quamvis vellent.
ymo expulit demones a multis corporibus obsessis. ¶ XIm folium est. qz habuit gloriam prin-
cipatuum. Nam reges et principes in timore dei gubernavit. hostes hereticos compescuit.
peccatores ad viam pene reduxit. et tribulatoribus ecclesiam catholicam protexit. ideo eciam quasi
super gentes et super populos principatum habuit. excelsum et sublimem collum celorum. profundum
abissi penetravit. et fluctibus maris ambulavit. ¶ 12m folium. qz habuit gloriam
dominationum. Nam purgavit hereses. illuminavit fideles et infideles ignorantes.
perfecit debiles peccatores in bono deficientes. ¶ 13m folium est. qz habuit gloriam tronorum.
Nam in eo deus sedit ipsum in gracia confirmans. ps. ego confirmavi columpnas
eius. per eum deus sua iudicia exercuit contra depravatores fidei. phi. 3o. Multi am-
bulant quos sepe dixi vobis. inimicos crucis Xpi. ¶ 14m folium. qz habuit gloriam cherubin.
Nam habuit plenitudinem sciencie non solum aliis et dyabolo que inflat et decepit. sed
divine que hedificat et corripit. ¶ 15m folium est. qz habuit gloriam seraphin. Nam
arsit caritatis magnitudine. eo quod omnium salutem cupiebat. pro salute aliorum mori desi-
derabat. ¶ 16m folium est. qz habuit gloriam pauperum spiritu. Nam contempsit divi-
cias et honores mundi propter humilitatem. et ideo debetur sibi iure hereditario regnum
celorum. ¶ 17m folium. qz habuit gloriam mansuetorum. Nam sic voluntate divina
fuit totaliter tranquillus. ideo pacifice possidet terram regni celorum. ¶ 18m folium.
qz habuit gloriam lugencium. et ideo cum gaudio consolatur in regno. ¶ 19m folium. qz
habuit gloriam esurientium iusticiam. Nam non recusavit exhibere proximis debitum
aut superioribus beneficium. quod pertinet ad iusticiam. Unde ferventi desiderio iusticie
opera implevit. sic esuriens et sitiens ferventer sicut cibum et potum. et ideo saciatur
habundancia consolationis in regno celorum. ¶ 20m folium. qz habuit gloriam misericordium.
ideo plus accepit quam meruit vel desiderare potuit in regno celorum. ¶ 21m folium.
qz habuit gloriam pacificorum. Nam ad catholicos ipse habuit pacem. infidelibus
autem optabat eternam pacem. et ideo summa dignitate obtinet qz filius dei vocatur in
regno celorum. ¶ 22m folium. qz habuit gloriam mundorum corde. Nam se disposuit
ad vitam contemplativam per virtutes et dona spiritus sancti. consummavit mundicia cordis in corpore
et ideo cum gaudio videt deum in regno celorum. ¶ 23m folium. qz habuit gloriam deum
ex caritate amancium. Nam primo mentem suam disposuit ad sinum dei per amorem.
et caritatem. ro. 5o. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus
est nobis. ideo per caritatem fruitur deo in regno celorum. ¶ 24m folium. qz habuit
gloriam gaudencium. Nam ipse deum amans. gaudebat ex continuatione amantis.
qz caritas habet deum presentem quem amat. i. Jo. 4. qui manet in caritate in
deo manet. et deus in eo. Et ideo gaudet sine termino in regno celorum. ¶ 25m folium.
qz habuit gloriam pacientum. mt. 5. beati estis cum maledixerint vobis homines
et dixerint etc. gaudete et exultate etc. ¶ 26m folium. qz habuit gloriam mo-
destorum. Nam in omnibus dictis et factis suis ipse observavit modum. ideo habet eternam

sine cumulatione in regno celorum. ubi impletur illud prov. 8. diligentes me diligo. sic tempus
¶ 27m folium est. qz habuit gloriam deum timencium. Nam ab infancia sua deum timuit.
ideo cum magna securitate possidet regnum celorum. quo ad quartum ¶ primo in gloria videt divinam
voluntatem in qua fuit eternaliter predestinatus ad eternam felicitatem. ¶ 2o. est confirmatus
in gloria atque non potest descendere per malam voluntatem. ¶ 3o legitur in libro sue glorie perpe-
tuitate. ¶ 4o unitur deo magis per inseparabilem caritatem. ¶ 28m folium. qz habuit
gloriam sapientum. Nam de deo novit quantum sciri potest in hac vita. nunc hanc sapienciam
sine errore contemplatur. ideo videt in verbo tamquam in speculo omnia preterita. presencia et futura.
apoc. 22. Ambulabunt gentes per lumine eius et videbunt faciem eius. ¶ 29m folium est.
qz habuit gloriam fortium. Nam virga illa servivit in deo cui servire regnare est.
ideo habet tantam fortitudinem mirabilem quod sicut de celis ad terras venit. et de terris
ad celos ascendat. hominibus apparens et ab eis descendens sicut et angeli faciunt. propter
quod. mutabunt fortitudinem scilicet humanam in angelicam. assument pennas ut aquile
volabunt et non deficient. ¶ 30m folium est. qz habuit gloriam martirum. Nam in hac
vita iniuste martirizatus est ad mortem. ideo in iudicio novissimo iudicabit cum Xpo
malos et peccatores per summam approbationem. Unde in die passionis sue visa fuit
humana celum ascendere in qua ipse visus est celum ascendere et mox beata virgo
sedis qua summe dilexit et in maxima reverencia habuit deum veneratur. et ideo ipsam in
gloria secum in [illegible] recepit cum letissime. propter. cant. 3o. etc. ¶ Egredimini
filie syon etc. Et sic patet quomodo 30. foglie ha la rosa. i. beatus petrus martir
30. beatitudines habet in gloria. Ad quam etc.

In festo ascensionis domini.

Videntibus illis elevatus est. apoc. 1. et de epistola hodierne solempnitatis. Jo. 20.
dixit yhesus. Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum. deum meum et deum vestrum.
Super quo nonnulli doctores querunt ¶ utrum ascensio Xpi in celum. que competere decet
regnatis. nam humana attexit. fuit nobis utilior quam sua presencia corporalis.
qua ambos subtraxit. Apparet aliquid quod non. et propter ipsum. et propter nos. ¶ primo
propter ipsum qz ad hoc venerat. ut se Xpum dei filium declararet. Jo. 17. pater
manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi. Quod hoc fuisset magis manifesta-
se propter fuisset conversatus cum hominibus. tum verbis. tum exemplis. tum miraculis etc. quod etc.
¶ 2o. propter nos. qz filius dei naturam humanam assumpsit ad nostram salutem. Sed
magis fuisset salutare omnibus. quod propter conversatus fuisset nobiscum in terris. Nam multi
iudei et pagani conversi fuissent ad fidem et multi peccatores apertius absti-
nuissent. desiderati videre yhesum. Unde ipse dicit luc. 17. venient dies quando desi-
derabitis videre unum diem filii hominis. et non videbitis. gentiles etiam dicebant.
Jo. 20. volumus yhesum videre. quod etc. Ad ipsam questionem [illegible]
[illegible] dd in ps. Notas mihi fecisti vias vite. adimplebis me leticia cum vultu
tuo. delectaciones in dextera tua usque in finem. Super quo dicit glo. delectatio et leticia

erit in consessu suo humanis obtutibus subtracto. 2us est secundum tho. 3. p. q. 57.
ar. 1o. Ubi dicit sic. Locus debet esse proporcionatus locato. Xpus autem per resurreccionem suam vitam
immortalem et incorruptibilem inchoavit. Locus autem in quo nos habitamus est locus
generacionis et corrupcionis. Sed locus celestis est locus incorrupcionis. et ideo non fuit conve-
niens quod Xpus post resurreccionem remaneret in terris. Sed conveniens fuit ut ascenderet in
celum. hec tho. Notandum quod Xpus ascendit quadrupliciter. Primo operante sua divinitate.
Nam Xpus ex virtute divinitatis in celum ascendit tamquam ex sua. non autem ex virtute
humane nature. Ideo Xpus ascendit in celum non solum quod homo. sed solum quod deus. Unde Aug.
in sermone de ascensione dicit. de nostro fuit quod Xpus pependit in cruce. de suo autem
quod ascendit. 2o. cooperante sue anime dignitate. Causa ascensionis Xpi in celum
fuit ex parte anime glorificate ex cuius redundancia glorificatur corpus. ut Aug. dicit
ad dyascorum. Erit enim tanta obediencia corporis glorificati ad voluntatem bonam ut sicut Aug.
dicit. 22. de ci. d. Ubi volet spiritus ibi erit protinus corpus. nec volet aliquid quod nec
spiritum posset decere nec corpus. decet enim corpus glorificatum et immortale esse in loco ce-
lesti. et ideo ex virtute anime volentis. corpus Xpi ascendit in celum. Sic autem corpus
efficitur gloriosum ex redundancia anime, ita ut Aug. dicit super Jo. propter fruicionem di-
vinitatis beatam. Unde prima origo ascensionis in celum est virtus divina. Sic ergo Xpus ascen-
dit in celum propria virtute primo quidem virtute divina 2o virtute anime glorificate moventis
corpus prout vult. 3. proveniente sua humilitate. Nam Xpus in sua passione humiliavit
se infra suam dignitatem quantum ad locum. quia corpus eius fuit positum in sepulchro. anima vero
in inferno. Ideo meruit ut sibi apostolus ad [illegible] ascenderet qui inferiores [illegible]
et hoc quantum ad ascensionem dicit. ephe. 4o. descendit primum in inferiores partes terre. qui
autem descendit ipse est, et qui ascendit super omnes celos. 4o. proveniente sua clari-
tate. Nam quanto aliqua corpora perfectius participant bonitatem divinam. tanto sunt
superiora corporali ordine qui est ordo localis. Unde videmus quod corpora que sunt magis for-
malia sunt naturaliter superiora ut patet per phm. 4. phi. et in 2. de ce. per
formam enim unumquodque corpus participat divinum esse ut patet 1o. phisicorum. plus
autem participat de bonitate divina corpus per gloriam quam quodcumque corpus naturale per formam
sue nature. Et inter cetera corpora glorificata manifestum est quod corpus Xpi maiori refulget
gloria. Unde convenientissimum est sibi. quod sit super omnia corpora. constitutum in altum. et
ideo super id. ephe. 4. Ascendens in altum. dicit glo. loco et dignitate. Et ideo Xpus ascen-
dit super omnes celos. ut adimpleret omnia que sunt omnia scripturis prophetarum dicta. Vide-
tibus illis elevatus est. Capitulum primo. Ipse elevatus est videntibus Angelis.

Angelis. | Apostolis. | Justis. | Peccatoribus. | Purgatis.

Nam sicut dicit. 20. 13. Que a deo sunt ordinata sunt. Est
autem hic ordo divinitus institutus ut ea que superiora sunt, hoc
per angelos revelentur. ut patet per dyo. 4o. c. celestis ierar.
Et ideo ascensio Xpi manifestata est angelis primo. quorum

testimonio deferretur in alios. in quibus angelis est duorum ascensionem fuerit
genus. primo revelatio. Nam secundum dyo. lex divine bonitatis est ut illuminaciones
suas influat angelis superioribus. superiores mediis. medii inferioribus.
inferiores nobis. Ista lex hoc est servata. Nam ipse Xpus suam ascensionem
superioribus angelis revelavit. quibus ipsis interrogantibus. quis est iste rex glorie
respondit. ego qui loquor iusticiam et propugnator sum ad salvandum. ysaie. 63.
superiores angeli mediis revelaverunt. ps. dies diei eructat ver-
bum. i. superior ierarchia revelat misterium ascensionis medie ierarchie.
cum dixit. Exultavit ut gigas ad currendam viam a summo celo egre-
ssio eius usque ad summum eius. medii revelaverunt inferioribus. quibus eos
interrogantibus. quis est iste rex glorie. responderunt. dominus fortis et potens in
prelio. dominus virtutum ipse est rex glorie. inferiores vero nobis revelaverunt
act. 1o. Ecce duo viri. i. duo angeli in forma virorum astiterunt in vestibus
albis et dixerunt discipulis. Viri galilei quid statis aspicientes in celum. 2o. admi-
racio. Mirabantur enim quod terra ascenderet super celos. cum olim dictum esset. pu.
25. Celum sursum et terra deorsum. Mirabantur quod homo ascendebat super an-
gelos. ps. Ascendit super cherubin et volavit. Mirabantur quod homo asce-
ndebat usque ad deum. Mirabantur quod homo crucifixus ascendebat cum tanta
potestate. 3o. deductio. Associabant enim et deducebant Xpum in celum tamquam re-
gem ad solium maiestatis. ysaie. 6o. Super solium excelsum. et super regnum eius
sedebit etc. apoc. 3o. Ego vici et sedeo cum patre meo in trono eius. hebr.
4. habentes pontificem magnum qui penetravit celos. Ipsum tamquam iudicem
ad sedem iudiciarie potestatis. mat. 25. Cum venerit filius hominis in maiestate sua
tunc sedebit in sede maiestatis sue. 4o. iubilatio. ps. Ascendit deus in iubila-
tione et dominus in voce tube. omnes angeli sub intermissione gratulantibus
vocibus psallebant dicentes. psallite deo nostro. psallite regi nostro. quoniam rex omnis
terre deus. etc.
2o. elevatus est ipsis videntibus apostolis. Nam Xpus ut confirmaret totum
opus humane redempcionis. antequam ascenderet venit ad discipulos. s. ad re-
nachis. V fecit quatuor. primo comedit cum eis. mar. 16. Recumbentibus
xi. discipulis. apparuit illis ipsis. 2o. eos increpavit. ut dicitur. Et expro-
bravit incredulitatem eorum et duritiam cordis. quia hiis qui viderant eum
[resur]rexisse. non crediderunt. 3o. precepit eis ne discederent ab [illegible]. act. 1o. Co-
nvescens precepit eis ab ierosolimis ne discederent sed expectarent pro-
missionem patris. 4o. precepit eis quod post spiritum sanctum missum predicarent
mar. 16. Et dixit eis. Euntes in mundum universum predicate etc. quibus
peractis cum honorabili comitiva celum [illegible] hominum cum in sublimitate

olivet. Ut et fecit quatuor. Primo reprehendit eorum incredulitatem. act. 1. Igitur qui convene-
rant interrogabant eum d. domine si in tempore hoc restitues regnum Israel etc. Secundo pro-
misit eis spiritum sanctum d. Accipietis virtutem spiritus sancti supervenientis in vos et eritis
mihi testes etc. Tertio benedixit eis elevatis manibus suis pace, per quam benedictionem fuerunt
confirmati discipuli in magno robore. Quarto apparuit nubes mire claritatis
sub pedibus Christi ascendentis. non quod nubes illa prebuit adminiculum Christo ascen-
denti per modum vehiculi. sed apparuit in signum divinitatis. sicut quod gloria dei super
apparebat super tabernaculum in nube. Unde videntibus apostolis, nubes suscepit
eum ab oculis eorum.

Tertio. elevatus est Jhesus in celum videntibus iustis. Quamvis enim presentia corporalis Christi
fuit subtracta fidelibus per ascensionem. presentia tamen divinitatis ipsius semper adest
fidelibus. Sicut quod ipse dicit. matthei ultimo. Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem
seculi. Quia enim ascendit in celos, non deserit adoptatos. ut leo papa dicit.
Convenientes enim et utilis fuit iustis Christi ascensio. Primo quantum propter fidei aug-
mentum que est de non visis. beati enim qui non viderunt et crediderunt. Secundo ad spei
sublevationem. Jo. 14. Si abiero et preparavero vobis locum. iterum venio
et accipiam vos ad meipsum. ut ubi ego sum et vos sitis. Per hoc enim quod Christus
humanam naturam assumptam in celo collocavit. dedit nobis spem illuc perve-
niendi. quia ubi fuit corpus ibi congregabuntur et aquile. ut dicitur matthei 24.
Tertio. ad erigendum caritatis affectum in celestia. ad col. 3o. Que sursum sunt
sapite, non que super terram. matthei 6. Ubi est thesaurus tuus. ibi est et cor tuum.
Et quia spiritus sanctus est amor, nos ad celestia rapiens. ideo dominus dicit discipulis
Expedit vobis ut ego vadam. si enim non abiero paraclitus non veniet ad vos.
si autem abiero mittam eum ad vos. quod exponens Augustinus super Jo. dicit. Non
potestis capere spiritum quamdiu secundum carnem nostis Christum. Christo autem
discedente corporaliter. non solum spiritus sanctus. sed et pater et filius illis affuit spi-
ritualiter. Quarto ut in celorum sede que deus et dominus constituitur. ex eius divina dum
hominibus mitteret. sicut dicitur ephe. 4o. Ascendit super omnes celos. ut adimpleret
omnia. scilicet donis suis. Ut glo. dicit. etc.

Quarto. elevatus est videntibus peccatoribus. Nam in mundo erant quadruplex defectus.
Primus habitationis glorie. ideo dicitur gen. 1. Imperium erant deus celum et terram.
i. terram dedit homini. celum reservavit sibi. Christus igitur ascendit ut celestem
mansionem peccatoribus aperiret. et sic abstulit defectum habitationis glorie. ad
hebr. 9o. Per proprium sanguinem introivit semel in sancta, eterna redemptione inventa.
Secundus erat ignorantie. quia homo non cognoscebat deum. ideo gen. 1. Tenebre
erant super faciem abyssi. Christus igitur ascendit ut homo deum cognosceret. Du-

cum enim non existimamus sic hominem terrenum. sed sic deum celestem. Tertius erat gre-
ve mune. ideo dicitur gen. 1. Terra autem erat inanis et vacua. i. gratia et mina. propter quod dominus
de celo mina tua. Christus igitur ascendit ad interpellandum pro peccatoribus. Sic pontifex in
veteri testamento intrabat sanctuarium ut assisteret deo pro populo. et Jo. 2. Advocatum
habemus apud patrem Jhesum Christum iustum. et ipse est propitiatio pro peccatis nostris. ipsa
enim representatio sui ex natura humana quam in celum intulit est quedam interpellatio pro nobis.
Ut ex quo deus humanam naturam sic exaltavit in Christo. ita et eorum misereatur pro quibus
filius dei humanam naturam assumpsit. ad hebr. 9o. Introivit in ipsum celum ut appareat
vultui dei pro nobis. Quartus erat defectus perseverantie, quia homines erant fragiles
ad perseverantiam boni, et tolerantiam mali. Christus igitur ascendit ut per missionem spiritus
sancti corda debilia roboraret. psalmus. Verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris
eius omnis virtus eorum. Et Reddit turrimus conductus angelis et animabus coniunctum [illegible] -

Quinto ultimo. Jhesus elevatus est videntibus purgatis. Nam quia ipse est caput
nostrum. oportet illuc sequi membra. quo caput precessit. Jo. 14. Ut ubi ego sum et
vos sitis. Ideo cum se quod animas sanctorum quas de inferno eduxerat. in celum
introduxit. sicut dicitur in psalmo. Ascendens in altum. captivam duxit captivitatem. quia
eos qui fuerant captivati a dyabolo. secum duxit in celum. Scilicet animas eorum que erant
in purgatorio. ideo Christus dicit de gen. 22. Ecce cum duabus turmis regredior. Et ad
col. 3o. Expolians principatus et potestates. scilicet infernales auferens Ysaac et Jacob
et ceteros iustos, et duxit eos. i. longe ab hac regione tenebrarum. ad celum deduxit.
Et Augustinus in epistola ad evodium dicit. Christum venisse apud inferos, et inde eorum doloribus
constitutos, hos beneficiis liberatos per salutis se non dubito. Ut Augustinus. non vult quod
omnes illi qui erant in purgatorio, fuerint a purgatorio liberati. sed quod aliquibus eorum
fuit hoc beneficium collatum. scilicet illis qui iam sufficienter purgati erant. ut et qui dum
adhuc viverent, venerant per fidem et dilectionem et devotionem ad mortem Christi, ut eo
descendente ad ipsos. liberarentur a temporali pena purgatorii. Christus igitur assimilatus
p sanctos patres et purgatos. unde ex presentia d. ideo gen. 32. Recente in terra
nativitatis tue. reddit dicitur cant. 7. Ascendam in palmam et apprehendam fructus
eius. Ut sicut hoc videntibus illis elevatus est. Et ille sit cum angelis prius elevati
sunt. non ad equalem gloriam cum Christo. qui sedet ad dexteram patris. Ut Augustinus in sermone
de symbolo. Ipsam dexteram intelligite potestatem quam accepit ille homo susceptus
adeo ut veniat iudicaturus qui prius venerat iudicandus. qui et resurrectionibus
nos et concedat secum sedere in celestibus. quo nos perducere dignetur Jhesus Christus
dominus noster. Amen.

In festo pentecostes. Sermo

Spiritus sanctus docebit vos omnia. Jo. 16. et tenetur pentecostes susceptis benedictionibus.
In sermone hodierne sic dicit. Spiritus paraclitus dat pignus salutis, robur vite,
spei lumen. Pignus salutis ut ipse spiritus reddat testimonium spiritui nostro quod filii.

dei sumus. robur vite. ut quod per naturam est nobis impossibile per gratiam eius non solum possibile sed
et facile fiat. Unde sanctus Iohannes ut quod bonum in nobis meremur, illo tribuente agimus omne
bonum. Item ille spiritus sanctus docebit nos omnia que pertinent ad salutem. hec ille. Super
quo etiam monemur quoniam utique dona spiritus sancti sunt tante virtutis quod sine ipsis homini
nulla sit spes salutis. Ad eorum quoque credendum dicit doctor. nomen testis. primus est beatus
Ambrosius hec de spiritu sancto dicens. Ciuitas dei illa ierusalem celestis. non meatu alicuius
fluminis terrestris abluitur. sed ex vite fonte procedens spiritus sanctus. cuius nos brevi saciamur
haustu. illis celestibus spiritibus redundare videtur affluere pleno septem virtutum spiritualium
fervens meatu. hec ille. Secundus est sanctus Thomas. 12. q. 68. ar. 2. in responsione
dicens sic. Dona spiritus sancti sunt quedam hominis perfectiones quibus homo disponitur ad hoc
quod bene sequatur instinctum divinum. Unde in hiis in quibus non sufficit instinctus racionis
est necessarius spiritus sancti instinctus. et sic necessarium est donum. Sed inter dona spiritus sancti, sunt
ut esse sapientia. postremum autem timor. Utrumque autem horum est necessarium ad salutem.
de sapientia dicitur sapientie 7°. Neminem diligit deus nisi qui cum sapientia inhabitat. Et de
timore dicitur ecclesiastici 1°. Qui sine timore est, non poterit iustificari. Et ad Romanos 8
Qui spiritu dei aguntur hii filii dei sunt. quod si filii et heredes. et psalmista. Spiritus
bonus deducet me in terram rectam. quasi diceret in hereditatem illius terre beatorum nullus potest
pervenire nisi moveatur et deducatur a spiritu sancto. Et ideo ad illum finem consequendum ne
cessarium est homini habere donum spiritus sancti. Unde Gregorius hec 2 moralium dicit. quod spiritus sanctus
dat sapientiam contra stulticiam. intellectum contra hebetudinem. consilium contra precipitationem
fortitudinem contra timorem. scienciam contra ignoranciam. pietatem contra duriciem. timo
rem contra superbiam. hiis donis spiritus sanctus nos tutos ab hiis defectibus reddit. hec
Thomas. propterea dicit verbum propositum. Spiritus sanctus docebit nos omnia ~

Patriarchas.
Prophetas.
Apostolos.
Iustos.
Doctores.
Penitentes.

Primo spiritus sanctus docebit nos patriarchas. quibus revelavit
utilitatem filiorum posse celestis regni cuius. nam per spiritum sanctum
sanctificantur nos ab omni macula. hic est enim spiritus ille quo Ada
inspirante evigilans ab extasi prophetavit dicens. hoc nunc os
ex ossibus meis. et caro de carne mea. per quod intel
lexit homini posteritatem coheredem fieri celestis patrie. ad
Ephesios 4. Sacramentum hoc dico magnum in Christo et in ecclesia. id est in eius fidelibus. hic
est ille spiritus quo inspirante Abel obtulit oblationem acceptam deo quia respexit
dominus ad Abel et ad munera eius. mittens ignem qui consumeret hostiam eius.
hic est ille spiritus quo dictante Noe fabricavit archam in qua salvatum est
genus humanum. sapientie 14. hic est ille spiritus quo inspirante credidit Habraam
deo et reputatum est ei ad iusticiam. ut patet Genesis 12. hic est ille spiritus quo
suadente Rebecha uxor Ysaac. mandavit Iacob filio suo ut surriperet
benedictionem Esau. Genesis 27. hic est ille spiritus quo docente intellexit Iacob viso
in scala eum dixisset erat dominus. dicens. Vere dominus est in loco isto et ego nescie
bam. Genesis 28. hic est ille spiritus quo suggerente Ioseph. exposuit sompnia
pharaonis de vaccis pinguibus et macris. et de 7 spicis. Genesis 40. hic est

ille spiritus qui precedebat moysen et filios ysrael in columna nubis per diem et
in columna ignis per noctem. Exodi 13. hic est ille spiritus qui tamquam digitus dei scripsit
in tabulis lapideis legem dei de quo dicit moyses. Numeri 11. Quis det ut omnis
populus prophetet. et det eis dominus spiritum sanctum suum. Unde et dominus de hoc spiritu abstulit
a moyse ut daret senioribus populi. quia ad mandatum domini. et consilium Jetro. ele
git 70 viros ad iudicandas maiores causas totius populi ysrael. ut habetur Numeri 11.
hic est ille spiritus qui induxit Caleph in terram promissionis. de quo Numeri 14. Servum
meum caleph. qui plenus spiritu sancto secutus est me. inducam in terram hanc quam circuivit
et semen eius possidebit eam. hic est ille spiritus qui instruxit Iosue ducem populi dei post
moysen. Unde dicitur Deuteronomii 33. Iosue filius Nun repletus est spiritu sapiencie quia moy
ses posuit super eum manus suas. hic est ille spiritus qui confortavit Gedeonem. de
quo Iudicum 6. Spiritus domini replevit Gedeonem dicens. Vade in hac fortitudine
tua et liberabis ysrael de manu madian. hic est ille spiritus qui irruit super Iepte de
quo Iudicum 11. Spiritus domini super Iepte transiit ad filios Amon. ut pugnaret
contra eos quos tradidit dominus in manu eius. hic est ille spiritus qui dedit Sampson forti
tudinem in septem capillis. de quo Iudicum 14. Irruit Sampson et bindixit eos
dominus. Spiritus domini cum eo. hic est ille spiritus qui docuit Mariam sororem Aaron
canticum quod cecinit deo post habitam victoriam. dicens. Cantemus domino. gloriose enim
magnificatus est. 20. Exodi 15.

Secundo spiritus sanctus docebit nos prophetas. Nam in prophetia requiritur quod intentio
mentis elevetur ad percipiendum divina. postquam intentio mentis elevata est ad
superna, percipit divina. Quod autem spiritus sanctus doceat prophetas declarat petrus
in epistola 2 c. 1 dicens. Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia. sed
spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. hic enim est ille spiritus de quo dicit
in psalmo. Exibit spiritus eius et revertetur in terram suam, in illa die peribunt omnes cogita
tiones eorum. Et iterum. Verbo domini celi firmati sunt. et spiritu oris eius omnis virtus eorum.
Et iterum. Ne proicias me a facie tua. et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.
hic est ille spiritus de quo Salomon. sapientie 1. Spiritus domini replevit orbem terrarum et hoc quod
continet omnia scientiam habet vocis. 1. hoc scientiam habet vocis quia loquitur omnibus linguis. Et
ecclesiastici c. Iesum ait tu. quod fecit in tu doctrinis sapientiam et intellectum et spiritus
sanctus de altissimis. hic est ille spiritus sanctus de quo Iob 32. Spiritus est in hominibus. et inspi
ratio omnipotentis dat intelligentiam. hic est ille spiritus quo suggerente nathan propheta corri
puit David. et prohibuit ei ne domum domino edificaret. 2 Regum 13. hic est ille
spiritus de quo ait abdias propheta ad helia. Et cum recessero a te. spiritus domini asportabit
bit te in locum quem ignoro. 3 Regum 18. hic est spiritus helie qui factus est duplex in
heliseo. 4 Regum 2. hic est ille spiritus ~~helie~~ helisei de quo ecclesiastici 48. quod corpus eius
mortuum prophetavit. hic est ille spiritus de quo ysaie 4. Sanctus vocabitur
omnis qui scriptus est in vita in ierusalem. Si abluerit dominus sordes filiarum syon, et sangui
nem ierusalem laverit de medio eius in spiritu iudicii et spiritu ardoris. Et iterum 44.

Effundam spiritum meum super semen tuum et benedictionem meam super stirpem tuam. Hic est ille spiritus quem Iherusalem cuncti sitiebant. quem cum apprehenderit propheta dicunt ut patet Iezechielis 1. quem ubertatem siue uinum euangelicum ipsi ecclesie dederunt. Hic est ille spiritus de quo Eze. 36. Cum sanctificatus fuero in uobis congregabo uos de uniuersis terris et adducam uos in terram uestram et effundam super uos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis uestris et dabo uobis cor nouum et spiritum nouum ponam in medio uestri. Hic est ille spiritus qui dedit Danieli intelligentiam uisionum et supernaturalium de quo Dan. 2. c. Est deus de celis reuelans misteria. Hic est ille spiritus de quo Ioel. 2. Effundam spiritum meum super omnem carnem et prophetabunt filii uestri et filie uestre. Hic est ille spiritus de quo Zach. 13. Effundam super domum David et super habitatores Ierusalem spiritum gratie.

3°. docebit uos s. apostolos primo quatuor. Primo prophetiarum reuelatione. Nam donum prophetie est utilius quam donum linguarum. quia per prophetiam infidelis conuertitur manifestatis occultis cordis eius ut 1. cor. 14. Maior est qui prophetat quam qui loquitur linguis. 2°. linguarum locutione. et ideo quia qui mittebantur pauperes et impotentes erant nec de facili apostoli repperissent qui eorum uerba aliis fidelibus interpretarentur ut uerba eorum eis exponerent maxime quia ad infideles mittebantur. et ideo necessarium fuit ut super hoc eis diuinitus prouideretur per donum linguarum. ut sic gentibus ad ydolatriam declinantibus introducta est diuersitas linguarum ut dicitur Gen. xi. ita et qui erant gentes ad cultum unius dei reuocarentur contra huius diuersitatis remedium adhibetur per donum linguarum. unde dicitur act. 2. Repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui uariis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Unde dicit glossa Gregorii. quod spiritus sanctus super discipulos in igneis linguis apparuit. et eis omnium linguarum scientiam dedit. 3°. persuasionis sermonis. Nam spiritus sanctus non deficit in aliquo quod pertinet ad ecclesie utilitatem. Nam sic prouidet ministris ecclesie in locutione. non solum ut a diuersis sic loquantur ut a diuersis possint intelligi quod pertinet ad donum linguarum. sed et quod efficaciter loquantur quod pertinet ad gratiam sermonis. Et hoc 3. Primo quidem ad instruendum intellectum quod fit dum aliquis sic loquitur quod doceat. 2° ad mouendum affectum. s. ut libenter audiat uerbum dei. quod fit dum aliquis sic loquitur quod auditores delectet. 1. cor. 2. Sermo meus et predicatio mea non fuit in persuasibilibus humane sapientie uerbis. sed in ostensione spiritus et uirtutis. 3° ad hoc quod amet ea que uerbis significantur et uelit ea implere. quod fit dum aliquis sic loquitur quod auditorem flectat. ad quod quidem efficiendum spiritus sanctus utitur lingua hominis quasi quodam instrumento. unde Gregorius in omelia hodierna dicit. Nisi corda auditorum spiritus sanctus repleat. uox docentium ad aures corporis in cassum sonat.

4°. miraculorum operatione. Nam spiritus sanctus sufficienter prouidet ecclesie in hiis que sunt ad salutem utilia. ad quod ordinantur gratie gratis date. Et sic oportet quod notitiam quam quis accipit in notitiam aliorum deducatur per donum linguarum et per gratiam sermonis. ita necesse est quod sermo prolatus confirmetur ad hoc quod fiat

credibilis. hoc autem fit per operationem miraculorum. super illud Marci ultimo. Sermonem confirmante sequentibus signis.

4°. docebit uos s. electos uestros in quibus mirabilia facit. Primo caritatem creat ad ro. 5°. Caritas diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. 2°. hominem inhabitat. 1. cor. 3°. Nescitis quia templum dei estis et spiritus sanctus habitat in uobis. Et Io. 14. Ad eum ueniemus et mansionem apud eum faciemus. 3°. homo in deo habitat. deus enim maxime amat illos quos sui amatores per spiritum sanctum constituit. quia nemo deum nisi amando conceperit. prov. 8. Ego diligentes me diligo. non quod nos prius dilexerimus deum. sed quoniam ipse prius dilexit nos. ut dicitur 1. Io. 4. Omne autem amatum in amante est. necesse est quod per spiritum sanctum non solum deus sit in nobis. sed et nos in deo. 1. Io. 4. Qui manet in caritate in deo manet. Et iterum. In hoc cognoscimus quod in deo manemus et ipse in nobis. quoniam de spiritu suo dedit nobis. 4°. secreta reuelat. Est enim hoc amicitie proprium quod amico suo secreta reuelet. Nam cum amicitia coniungat affectus et duorum faciat quasi cor unum. non uidetur ex corde suo quis illud protulisse quod amico reuelat. unde et dominus dicit discipulis. Io. 15. Iam non dicam uos seruos sed amicos meos. quia omnia que audiui a patre meo nota feci uobis. quia igitur per spiritum sanctum amici dei constituimur. conuenienter per spiritum sanctum hominibus dicuntur reuelari diuina misteria. unde apostolus 1. cor. 2. Scriptum est quod oculus non uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que preparauit deus diligentibus se. nobis autem reuelauit per spiritum sanctum. 5°. omnia dona donat. proprium enim amicitie est quod ea que habet amico conferat. quia cum homo habeat amicum ut se ipsum. necesse est quod ei subueniat sicut sibi ipsi. unde et proprium amicitie ponitur uelle et facere bonum amico. secundum illud 1. Io. 3. Qui habuerit substantiam huius mundi et uiderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit uiscera sua ab eo. quomodo caritas dei manet in eo. hoc autem maxime in deo habet locum. cuius uelle est efficax ad effectum. et ideo conuenienter omnia dona dei per spiritum sanctum nobis donari dicuntur. 6°. hominem sibi configurat. Sicut enim ad hoc quod corpus aliquod ad locum ignis perueniat. oportet quod igni assimiletur leuitatem acquirens ex qua motu igni proprio mouetur. Ita ad hoc quod homo ad diuine fruitionis beatitudinem que deo propria est secundum suam naturam perueniat. necesse est primo quidem quod per spirituales perfectiones deo assimiletur. deinde quod secundum eas operetur et sic tandem beatitudinem consequetur. dona autem spiritualia nobis per spiritum sanctum donantur. et ~~per spiritum ad bene operandum~~ ita per spiritum sanctum deo configuramur. et per ipsum ad bene operandum habiles reddimur. et per eundem ad beatitudinem nobis uia paratur.

7°. hominem sibi in filium adoptat. Nam ex beniuolentia quam quis habet ad aliquem contingit quod eum sibi adoptat in filium. ut sic ad eum hereditas adoptantis pertineat. Conuenienter itaque spiritui sancto adoptio filiorum dei attribuitur. secundum illud ad ro. 8. Accepistis spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus Abba pater. 8°. hominem a culpa liberat. pro hoc enim quod aliquis amicus alterius constituitur omnis offensa remittitur. prov. 10. Uniuersa delicta operit caritas. Cum igitur per spiritum sanctum amici dei constituamur. conueniens est quod per ipsum nobis a deo remittantur peccata. Io. 20. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis etc. 9°. hominem renouat. Cum enim uetustas peccati aufertur. sic anima lauatur et purgatur. et etiam renouatur. hoc autem fit per spiritum sanctum. ephe. 4.

Renouamini spiritu mentis vestre. 10. linguam hominis format. Ex hijs enim que
ho. nouit format eius loquelam. id quod nouit per spiritum sanctum ho. loquitur diuina mista-
ria. i. cor. 14. Spiritus loquitur misteria. Et mt. 10. Non estis vos qui loquimini. Sed spiritus
patris vestri qui loquitur in nobis.

Primo. dabit nobis s. peccatoribus nouam creationem. Cum enim gratia spiritus sancti peccatori adue-
nerit. tunc peccator nouiter creatur. Secundum illud Judith. 16. dixisti et facta sunt. Immi-
sisti spiritum tuum. et creata sunt. Sicut enim deus apparuit 7. diebus mundum creauit. Ita
spiritualem mundum. i. hominem per 7. peccata mortalia ad nichilum re-
dactum. 7. donis que 7. diebus per spiritum sanctum recreat. Primo die. creauit deus
lucem. gen. 1. dixit deus. fiat lux. In anima peccatoris sunt tenebre peccatorum
sapie. 7. vna cathena tenebrarum erat omnes colligati. Quia peccator quan-
tum de peccato cogitacionis consensus, delectacionis operacionis consuetudinis et [illegible] quasi
cathena. Spiritus autem adueniens in animam. nouam lucem creat in anima per
donum timoris. Et sic lima purgat ferrum et splendidum facit. Sic
timor domini purgat animam per cognicionem proprie fragilitatis et vilitatis
peccati, et sanitatis Judicij. eccl. 2. Qui timetis deum diligite illum
et illuminabit corda vestra. Et sic dissoluitur peccatum superbie. eccl. 1. Timor
domini expellit peccatum. i. superbiam. 2o. die. creauit deus firmamentum. In
anima peccatoris est instabilitas. quia modo deprimitur per aduersitatem modo ele-
uatur per prosperitatem. tre. 1. peccatum peccauit hierusalem. propterea instabilis facta
est. Spiritus autem sanctus adueniens in animam. ipsam in bono stabilit et firmat.
hebr. 13. Optimum est gratia stabilire cor. Et ps. Confirma hoc quod operatus
es in nobis. hec autem firmitas creatur in nobis per donum pietatis. eccl. 3.
Ignem ardentem extinguit aqua et elemosina resistit peccatis. et in tempore casus
sui inueniet firmamentum. Per hoc autem opus dissoluitur peccatum inuidie quod
gaudet cum aliis malis. et dolet de alienis bonis. Sed pietas subuenit eis.
3o. die produxit deus herbam virentem et lignum fructiferum. gen. 1. Anima
enim peccatoris ante aduentum spiritus sancti est quasi arbor mortua et arida sine
humore gratie. et sine fructu. Vnde apta est incendio infernali. luc. 3. Omnis
arbor que non facit fructum. exciditur et in ignem mittitur. Spiritus autem sanctus
adueniens in animam. reddit ei humorem gratie. ps. ego autem sicut oliua
fructifera in domo dei. Oliua enim in se est pinguis et alijs medicinalis
Sic anima vnificata spiritu sancto. est in se pinguis per deuocionem, et alijs
medicinalis per sustentacionem bonorum operum. verbis et exemplis. hanc fruc-
tificationem facit spiritus sanctus in anima per donum scientie. quod docet hominem conuersari
[illegible] in medio nationis praue et peruerse per mansuetudinem et patienciam
Et sic dissoluitur peccatum ire. que hominem impedit ne alijs fructificet
per bonum opus. quia eis odibilem reddit. 4o. die fecit deus luminaria

s. solem lunam et stellas. Ante aduentum spiritus sancti. licet anima aliquod bonum proponat
et aliqua opera de genere bonorum faciat. tamen statim deficit et inflatur mane [illegible].
Vnde non perseuerat in bono. luc. 8. Ad tempus credunt et in tempore temptacionis recedunt
Spiritus autem sanctus adueniens in animam fortificat et roborat eam in bono. Vnde b. petrus
post receptionem spiritus sancti reputauit leuiter mori pro christo. qui tamen prius in negacione
[illegible] christum ad vocem ancille. hanc perseuerantiam facit spiritus sanctus in anima per donum
fortitudinis. Per hoc autem dissoluitur peccatum accidie quod eneruat vires hominis
5o. die. creauit deus ex aqua et terra pisces et aues. Ante aduentum spiritus
sancti in anima. cor ad terram deprimitur per nimium amorem. ps. Oculos suos
statuerunt declinare in terram. Spiritus autem sanctus adueniens in animam, eleuat cor a
terrenis ad celestia per perspicaciam omnium mandatorum dei. Job. 39. Ad preceptum
tuum eleuabitur aquila. i. cor nobile dictum apparuit sancto. hanc perspicaciam
facit spiritus sanctus in anima per donum consilij. quod dicit. vade et vende omnia que habes et da pau-
peribus et veni sequere me. mt. 19. Per hoc autem dissoluitur peccatum auaricie que est ydolorum
seruitus. Vbi enim spiritus domini. ibi libertas ut dicitur. 2. cor. 3. 6o die creauit deus hominem
ad ymaginem et similitudinem suam. Ante aduentum spiritus sancti in anima, nichil homo cogitat. nichil
cupit nisi quod in dictis luxurie ut patet in ipso mundi. gen. 7. Omnis quippe caro corrum-
pat viam suam coram deo. Spiritus autem sanctus adueniens in animam, eleuat ipsam ad
contemplacionem celestiorum per donum intellectus. quia spiritus omnia scrutatur et profunda dei. i. cor. 2.
Per hoc autem dissoluitur peccatum luxurie. Job. 34. Si dixerit ad deum cor suum, spiritum illius
et flatum ad se trahet et deficiet omnis caro. i. carnalitas. 7o. die. requieuit deus
ab omni opere quod patrarat. hoc enim est consumacio post laborem dierum. Ante aduentum s. s. in
anima, non sapiunt ei bona celestia. cum habeat gustum et palatum infectum. phi. 3.
Quorum deus venter est. et gloria in confusione eorum. Spiritus autem sanctus adueniens in animam. vocat
eam ad gustum diuine contemplacionis. apoc. 14. Amodo iam dicit spiritus ut requiescant a la-
boribus suis. Et hoc per donum sapientie. quo pregustatur cena eterne beatitudinis. eccl. 24
Spiritus meus super mel dulcis. Per hoc autem dissoluitur peccatum gule. gregorius. gustato
spiritu desipit omnis caro. etc.

6o. Spiritus sanctus dabit nobis s. penitentibus sex vobis necessaria ad iustificacionem.
Primo. consolacionem. vnde dicitur. Jo. 14. paraclitus. quod idem est quod consolator. ysaie. 61. Spiritus
domini super me etc. ut ponerem consolacionem lugentibus syon. gregorius. Consolator spiritus
dicitur. quia de peccati perpetracione merentibus dum spem venie preparat ab afflictione et
tristicie mentem leuat. 2o. vnificacionem. vnde dicitur spiritus. quia spiritus est qui viuificat
s. peccatores penitentes. 3o. sanctificacionem. vnde dicitur sanctus. i. mundus. ps. fluminis
impetus letificat ciuitatem dei. i. habundans gratia spiritus sancti letificat ciuitatem dei. i. ecclesiam dei. 4o.
dilectionem. vnde dicitur. quem mittet pater. Dicitur enim pater. quia naturaliter diligit nos. Jo. 13. Ipse
enim pater amat vos. Si ipse est pater. et nos filij. Sed et filios carnales prius debemus
eum naturaliter diligere. 5o. saluacionem. i. dicitur in nomine meo. quod est yhesus. i. saluator

quia in nomine salutis pater misit spiritum ad salvandas gentes. Act. 2. Ipse enim salvum faciet
populum suum. 6. instructionem. Io. 16. Ille docebit vos omnia. quia eramus ignari eius
per quod possemus salvari. Missus est spiritus sanctus quod nos doceat omnia. Haec pro secunda parte.

Qualiter debemus nos disponere ad recipiendum spiritum sanctum. quod quidem fit 7 modis.
Primo debemus esse in otio quietis. quod notatur cum dicitur. Dum complerentur dies pentecostes, id est quietis.
Illud enim festum erat deputatum ad quietem. Ysaie 66. Super quem requiescet spiritus
meus nisi super humilem et quietum. 2o debemus esse dilectione uniti. cum dicitur. Erant
omnes pariter. Erant enim apostoli qui receperunt spiritum sanctum cor unum et anima una. Sicut enim spiritus
hominis non vivificat membra corporis nisi unita. sic nec spiritus divinus membra spiritualia.
Et sic ignis linguarum divisionem extinguit. Sic spiritus per divisionem in habitu de
apostolis citatur. Tunc erit eos concordes caritate. et illustrent eos in unitas divisas
dicit. 3o debemus esse loco secreto. cum dicitur. in eodem loco. scilicet in cenaculo. Osee 2o.
Ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius. 4o debemus esse oratione assidui. cum
dicitur. Erant perseverantes in oratione. Sapientie 8. Invocavi scilicet per orationem et venit in me spiritus
sapientie. Et Io. 14. Rogabo patrem et alium paraclitum dabit vobis. Et de apostolis dicitur
orantibus apostolis dicitur venisse initiatum. Et postea. Os meum aperui scilicet in oratione. et attraxi
spiritum. 5o debemus esse humilitatis perditi. cum dicitur. sedentes. postea. Qui emittit fontes
in convallibus. scilicet gratiam spiritus sancti. Animas humiles. 6o debemus esse pace quieti. cum dicitur
habitantes. quod interpretatur visio pacis. Unde Christus primo discipulis suis obtulit pacem dicens. pax
vobis. Deinde insufflavit et dixit. Accipite spiritum sanctum. Io. 20. 7o et ultimo debemus
esse contemplatione erecti. cum dicitur. qui receperunt spiritum sanctum in superiori cenaculo. ubi
dicit glossa. Qui spiritum sanctum desiderat. carnis domicilium mentis contemplatione transcendat.

Nota quod spiritus sanctus duobus modis mittitur, invisibiliter et visibiliter. Invisibiliter cum hominibus
castis illabitur. Visibiliter cum in aliqua figura visibili demonstratur. Unde quinque demonstratus
est spiritus sanctus in signo visibili. Et primo in specie columbe super Christum baptizatum. Luc. 3. descendit spiritus sanctus corporali specie
sicut columba in ipsum. 2o in specie nubis lucide. Mt. Ecce nubes lucida obumbravit eos.
3o in specie flatus. Io. 20. Insufflavit et dixit. Accipite spiritum sanctum. 4o in specie ignis. 5o in specie
lingue. Et in hac duplici specie apparuit hodierna die. Ideo in hac quadruplici specie
rerum monstratus est ut detur intelligi quod harum rerum proprietates in cordibus in quibus illabitur
operatur. Columba habet gemitum pro cantu. felle caret. in foraminibus petre manet.
Sic spiritus sanctus illos quos replet. facit pro peccatis suis gemere. Ysaie 59. Rugiemus
quasi ursi omnes et quasi columbe meditantes gememus. 2o sine felle id est amaritudine.
Sapientie 12. O quam bonus et suavis est spiritus tuus in nobis. Vocatur suavis benignus
humanus. ex eo quod suaves benignos et humanos facit. suaves in sermone. benignos
in corde. et humanos in opere. 3o in foraminibus petre id est Christi vulneribus habitat. Cant. 2o.
Surge amica mea sponsa mea columba mea. et veni in foraminibus petre. glossa id est in
Christi vulneribus. 2o demonstratus est in specie lucide nubis. Nubes aere levatur. re
frigerium prestat et pluviam generat. Sic spiritus sanctus quos replet. a terra elevat per contemptum
terrenorum. 2o refrigerium prestat contra incendium vitiorum. Unde et beate virgini dicitur. Spiritus sanctus super
veniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi id est ab omni estu vitiorum te refrigerabit. 3o

pluviam generat lacrimarum. Postea. flavit spiritus eius et fluent aque. scilicet lacrimarum. Io. 7o.
Flumina de ventre eius fluent aque vive. Hoc autem dixit de spiritu sancto quem accepturi erant
credentes in eum. 4o in specie flatus. Flatus est levis. calidus et ad respirandum necessarius est.
Sic spiritus sanctus levis est id est velox ad se diffundendum. Glossa super Act. Factus est repente etc. Nescit
tarda molimina spiritus sancti gratia. 2o calidus est. Luc. 12. Ignem veni mittere in terram.
quid volo nisi ut ardeat. 3o necessarius est ad respirandum. adeo quod spiritus necessarius est quod
si ad horam subtrahatur homo continuo moritur. Sic de spiritu sancto intelligendum est. Postea. Auferes
spiritum eorum et deficient et in pulverem suum revertentur. Item. Emitte spiritum tuum et creabuntur.
Io. 6. Spiritus est qui vivificat. 4o demonstratus est in specie ignis. propter quinque rationes.
propter splendorem. valorem. fervorem. timorem. et eius efficaciam. Primo propter sple
ndorem. scilicet ut homines de spiritu sancto cogitent per creaturam. eo quod per se ipsum videri vel co
gnosci non valemus. Unde quia deus ignis consumens est ut dicitur Deut. 4. Io. spiritus sanctus
qui verus deus est voluit sub specie ignis apostolis apparere. Unde super illud verbo Act. 2o. Ap
paruerunt apostolis dispertite lingue. Glossa sic ait. Deus in corpore et invisibilis
et incircumscriptus natura. sed assumpto aliquo corpore visibili diversi coloris propter magis in quibus
ardet. Sic spiritus sanctus videri non potest nisi per creaturas in quibus operatur. 2a ratio. propter va
lorem. Unde super apostolos in igneis linguis apparuit. ad ostendendum effectum doctrine. Unde
dicitur Act. 2. Ceperunt loqui variis linguis. hanc rationem tangit sanctus Tho. 1 p. q. ~~3~~
43. ar. 7. 3a ratio. ad ostendendum fervorem. quo corda eorum erant inflammata
et commota. ad hoc quod Christum ubique sine timore cum fervore predicarent. et ideo
in linguis igneis apparuit. Act. 2. 4a ratio. ad ostendendum timorem. Unde super illud ver
bo Luc. 3. descendit spiritus sanctus sicut columba super ipsum. Crisostomus sic ait. ut declara
ret Christi mansuetudinem et innocentiam. in specie columbe apparuit super Christum. Apostolis autem in
ponit in specie ignis ut ostendat penam. Et subdit Crisostomus hanc rationem ibidem dicens.
Cum enim oportebat delicta ignoscere, mansuetudine tamen multa necessaria erat. sed
ubi adepti sumus gratiam. restat examinis et iudicii tempus quod fiet per ignem.
Et ideo in igne apparuit. has duas rationes tangit sanctus Tho. 3 p. q. 39. ar.

5a ratio. ad ostendendum eius efficaciam. quia sicut ignis habet quatuor proprietates. Ita spiritus sanctus.
Unde super illud verbo Act. 2. tanquam ignis. Glossa sic ait. Sicut ignis spiritus sanctus venit. quia
spiritus sanctus purgat corda. urit peccata. illuminat ignorantias. Calefacit et tor
porem ignavie excutit. Inflammat per humilitatem. educat per fortitudinem. se gerat
per minimum. Summum tendit per desiderium eternorum. 5o demonstratus est in specie lingue
propter quatuor effectus spiritus sancti. Unde dicitur de illis Act. 2. Apparuerunt illis dispertite lingue etc.
tanguntur quatuor proprietates velut quatuor effectus spiritus sancti. Verum quod erat ut apparuerunt lingue
ignee. dispertite. et varie. Primo quia apparuerunt lingue. et hoc non propter se. Sed ut
alios predicarent. nam linguam attulit qui proprio verbo venit. Cognationem habet
lingua cum verbo. ut ab invicem nequeant separari. Sic verbum patris et spiritus sanctus inseparabi
les sunt et invicem. Io. 14. Non relinquam vos orphanos etc. 2o quia ap

apparuerunt linguae igneae propter congruentiam. quia assimilatur ei quo denotatur. Quarto, dicuntur linguae conformes. unde Gregorius super illud Jo. [14]: Si quis diligit me etc. sic ait: Spiritus sanctus in linguis igneis apparuit, quia omnes quos repleverit ardentes pariter et loquentes facit. Et idem Gregorius dicit: Spiritus sanctus in linguis igneis apparuit quia discipulos zelo succensos et verbo eruditos fecit. Et quia quos replet et ardere ex se et loqui de se facit. Tertia proprietas est quia erant linguae dispertitae. Quod exponitur tribus modis. Primo Rabanus sic ait: Divisio linguarum facta est in turre. et videtur quod dispersit superbia collegit humilitas. In superbia est discordia, in humilitate concordia. Secundo sic dispertitae, ad significandum quod ecclesia erat linguis gentium locutura. Tertio sic dispertitae, id est diversae in specie ignis ut linguis omnium loquerentur. Quarto sic dispertitae glossa scilicet extrinsecus igneo colore, et intrinsecus metallo ut spiritualis operatione etc. Quinta proprietas quia erant variae. Unde dicitur ibidem: loquebantur variis linguis. Quod exponitur duobus modis. Primo litteraliter scilicet linguis omnibus loquebantur, ut super scilicet hebraea lingua loquentes ab omnibus intelligebantur, ac si propriis singulorum linguis loquerentur. Et super illud: Audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Glossa sic ait: Linguae omnes datae sunt LXXta duobus discipulis secundo ordine sub hoc modo sunt electi ut unusquisque praedicans concordaret omnium linguarum. Secundo spiritualiter varietas linguarum donorum sunt gratiarum. Ideo per linguas hominibus dedit spiritus sanctus quibus humana sapientia docetur et discitur, ad ostendendum quod facile sapientes efficit sapientia dei. Et ideo concluditur ibidem scilicet actuum 2: prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Unde beatus [...] in glossa: Spiritus dividens singulis prout vult, cui vult, quibus vult, ubi vult, quando vult, quantum vult. Haec omnia in glossa ibidem.

Notandum quod spiritus sanctus dupliciter potest intelligi. Uno quidem modo in virtute duarum dictionum. Et hoc modo quaelibet persona trinitatis potest dici spiritus sanctus. Nam pater spiritus est et est sanctus. Filius spiritus est et sanctus. Jo. 4: deus spiritus est. Per hoc enim quod dicitur spiritus immaterialitas divinae substantiae designatur. Per hoc enim quod dicitur sanctus significatur divinae eminentiae bonitas. Alio modo potest accipi spiritus sanctus in vi unius dictionis. Et hoc modo ex usu ecclesiae hoc nomen spiritus sanctus est accomodatum ad significandum unam trium personarum trinitatis quae procedit per modum amoris a patre et filio etc.

In festo sanctissimae trinitatis.

Si dixero vobis caelestia credetis. Jo. 3. Et circa principium [...] beatus Bernardus in sermone de trinitate sic ait: Fugere de trinitate perversa curiositas est. Credere et tenere sicut sancta ecclesia tenet fides et securitas est. Videre autem eam sicuti est perfecta et summa felicitas est. Haec ille. Super quo thema moveo quaestionem: Utrum explicite credere misterium trinitatis sit ad salutem maxime necessarium. Ad istam quaestionem respondent duo doctores novi testamenti. Primus est beatus Augustinus libro de trinitate sic dicens: Ubi quaeritur unitas trinitatis et trinitas unitatis patris et filii et spiritus sancti, nec periculosius

alicubi erratur nec laboriosius aliquid quaeritur nec fructuosius aliquid invenitur. Haec ille. Secundus est sanctus Thomas 22 q. 2 ar. 8 dicens sic: Misterium Christi explicite credi non potest sine fide trinitatis. Quia in misterio Christi hoc continetur quod filius dei carnem assumpsit, et quod per gratiam spiritus sancti mundum renovavit, et iterum quod de spiritu sancto conceptus fuit. Et ideo eo modo quo misterium Christi ante Christum fuit quidem a maioribus explicite creditum, implicite autem et quasi obumbrate a minoribus, ita et etiam misterium trinitatis. Et ideo etiam post tempus gratiae divulgatae tenentur omnes ad explicite credendum misterium trinitatis. Et omnes qui renascuntur in Christo hoc adipiscuntur per invocationem trinitatis secundum illud Matthei ultimo: Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Haec Thomas. Si dixero vobis caelestia.

Elementorum credetis.
Patriarcharum credetis.
Prophetarum credetis.
Apostolorum credetis.
Miraculorum credetis.
Paganorum credetis.
Virtuosorum credetis.

Primo: Si dixero vobis caelestia elementorum in quibus resplendet signum sanctissimae trinitatis, credetis. Sunt enim quattuor elementa velut prima corporum corruptibilium, in quibus est expressum signum sanctae trinitatis. Primum elementum est ignis in quo quidem est species ignis, splendor et calor. Splendor ab igne nascitur. Calor ab igne et splendore generatur. Unde dicit Augustinus: Splendor est de igne. Calor vero de utroque, et tamen coaeva sunt. Da mihi ignem sine calore et splendore, et credam patrem sine filio et spiritu sancto. Secundum elementum est aer in quo sanctissimae trinitatis mirabiliter operatio est. Nam pater divina potestate manifestatur super Christum baptizatum tamquam actor vocis ut loquens per vocem. Et quia proprium est patris producere verbum quod est dicere vel loqui, ideo convenientissime pater per vocem manifestatus est, quae significat verbum. Unde et ipsa vox a patre emissa filiationem verbi protestatur Matthei 3: Ecce vox de caelis dicens: Hic est filius meus dilectus. Filius etiam in sua passione voluit pati sub tecto nec in templo iudaico, ne putaretur tantum pro una plebe oblatus, sed in aere eo ut sacrificium esset eo quod commune est pro universitate. Etiam ascendens in caelum per aerem transivit ut per sacram ascensionem sui corporis mundaretur aeris infectio. Spiritus autem sanctus datus est apostolis in specie flatus et aeris Jo. 20: Insufflavit et dixit: Accipite spiritum sanctum. Tertium elementum est aqua in qua trinitatem personarum ostendit. Dicit Augustinus libro de [...] Pater enim est instar fontis. Filius instar rivi a fonte procedentis. Spiritus sanctus instar stagni a fonte et rivo emanantis. Et sicut fons generat rivum, sic pater generat filium. Fons et rivus faciunt stagnum, quia pater et filius spirant spiritum sanctum. Fons a nullo procedit, quia pater a nullo existit. Et tamen in fonte, rivo et stagno est eadem aqua, quia in patre et filio et spiritu sancto est eadem substantia. Quartum elementum est terra in qua demonstrata est personarum trinitas. Ex hoc quod dicitur 3. Jo. 1: Tres sunt qui testimonium dant in terra: Spiritus, aqua et sanguis. Nam ex latere Christi fluxit aqua ad nos abluendum per sacrum baptisma. Sanguis autem ad redimendum. Spiritus autem positus est a Christo ad nos patri restituendum, quod testatur

trinitatem personarum –

[2]. Si dixero vobis celestia patriarcharum in quibus figurata est trinitas divinarum personarum credetis. Adam credidit misterium trinitatis quia sic fuit creatus et instructus adeo ut haberet scientiam vite ad instructionem et gubernationem generis humani. Ad gubernationem autem vite proprie et aliorum non solum requiritur cognitio eorum que naturaliter sciri possunt. Sed etiam cognitio eorum que eorum naturalem excedunt. eo quod vita hominis ordinatur ad quendam finem supernaturalem. Sic nobis ad gubernationem vite nostre necessarium est cognoscere que fidei sunt. unde et de hiis supernaturalibus primus homo tantam cognitionem accepit quanta erat necessaria ad gubernationem vite humane secundum statum illum. unde vidit deum in tribus personis in raptu quem deus immisit soporem in adam. gen. 2. Noe credidit misterium trinitatis quem in archa salvavit cum. i. tradesset gratia cum tribus filiis. i. confidere in sancta trinitate. Abraam credidit misterium trinitatis in tribus viris descendentibus per viam. nam tres vidit et unum adoravit. gen. 18. Ysaac credidit misterium trinitatis qui fodit tres puteos. ut dicitur gen. 22. Jacob credidit misterium trinitatis qui vidit scalam trium graduum. gen. 28. Joseph credidit misterium trinitatis qui vidit tres palmites in una vite. gen. 40. Moyses credidit misterium trinitatis qui tres solempnitates principales instituit. ad quas convenire debebat omnis judeus. exo. 23. Item exo. 5. deus hebreorum vocavit nos ut eamus viam trium dierum in solitudine. i. ut per fidem trinitatis eciam in hac vita in qua peregrini sumus fideliter ambulamus. quia sic ad salutem pervenimus etc. –

[3]. Si dixero vobis celestia prophetarum credetis. qui spiritu prophetico misterium trinitatis cognoverunt et nobis annunciaverunt. Unde in psalmo dixit. Verbo domini celi firmati sunt. et spiritu oris eius omnis virtus eorum. per dominum intelligens patrem. quia ipse invocabit me pater meus es tu. per verbum intelligens filium. dominus dixit ad me. filius meus es tu. per spiritum intelligens spiritum sanctum. quia spiritum sanctum tuum ne auferas a me. Salomon prover. 30. Tria sunt michi difficilia. quia trinitatem in unitate imperfecte cognovit. Ysaias. 6. c. dixit Seraphin clamant et dicunt. Sanctus. Sanctus. Sanctus. dominus deus exercituum. plena est omnis terra maiestate eius. Cum ergo ter dicit sanctus. ostendit trinitatem personarum. Cum semel dicit dominus deus. ostendit unitatem essentie. Jeremias. i. c. dicit A. A. A. domine deus. Cum 3o dicit A. designat trinitatem personarum. quod autem singulariter dicit domine deus ostendit unitatem essentie. Daniel. 5. c. dicit quod apparuerunt tres digiti quasi manus hominis scribentis. Appendit. numeravit. divisit. Manus ista est dei qui omnia creat. in qua manu sunt tres digiti. i. tres persone. de quibus ysaie. 40. Qui appendit tribus digitis molem

terre. Et quia isti tres digiti habent appendere, numerare et dividere. Nam pater per suam potentiam omnia appendit. i. omnia portat et custodit. filius per suam sapientiam omnia numerat. i. cognoscit et investigat. Spiritus sanctus per suam bonitatem omnia dividit. i. dona sua omnibus tribuit.

[4]o. Si dixero vobis celestia apostolorum expresse docentium misterium trinitatis credetis. Math. ultimo. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Mar. ultimo. Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. luc. i. Spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. usque filius dei. Jo. i. In principio erat verbum. Et i. Jo. 5. Tres sunt qui testimonium dant in celo. pater verbum et spiritus sanctus. et hii tres unum sunt. paulus. 2. cor. 13. gratia domini nostri yhesu christi. et caritas dei. Et communicatio sancti spiritus sit semper cum omnibus nobis etc.

[5]. Si dixero vobis celestia miraculorum declarantium misterium trinitatis credetis. unde de tribus miraculis declaratur. Primum ponit magister historiarum scolasticarum et eusebius. quod in nativitate christi in oriente apparuerunt tres soles qui paulatim sibi appropinquantes in unum solem redacti sunt. per quod significabatur quod cognitio unius dei et trium personarum toti mundo imminebat. Secundum miraculum ponit Eutropius. Cum quidam sacerdos arrianus quendam baptizaret et formam trinitatis mutaret. dicens. Ego te baptizo in nomine patris per filium in spiritu sancto. volens ex hoc ostendere quod filius et spiritus sanctus non essent pares patri et equales. subito aqua disparuit et baptizandus ad ecclesiam confugit catholicam. Tertium miraculum ponit. Sigibertus. quod cum annos domini quingentos quinquaginta circa gallias arriana heresis pullularet, que filium et spiritum sanctum minores patre affirmat, in urbe vasacensi dum episcopus eiusdem urbis missarum celebraret vidit tres guttas clarissimas equalis magnitudinis de celo super altare descendisse que sibi paulatim appropinquantes unam gemmam pulcherrimam efficerent quam cum in medio cuiusdam aurec crucis posuissent gemme que ibi erant, tamen eius pulchritudinem non ferentes subito ceciderunt. Gemma in mundis autem hominibus videbatur horribilis et obscura. Mundis autem et puris, delectabilis et clara, miraculis confirmans presertim sanctitate et adorationibus ipsam crucem auxit virtute. unde ricardus li. i. de trinitate dicit sic. Ut attenderet judei. ut adverterent pagani. cum quanta consciencie securitate pro hac fide trinitatis ad divinum judicium potuimus accedere. Nonne cum omni confidentia deo dicere poterimus. domine si error est, a te ipso decepti sumus. Nam hec fides tantis signis et prodigiis confirmata est. que non nisi per te fieri possunt. et certe a summe sanctitatis viris nobis est tradita cum summa et authentica auctoritate et attestatione probata, te ipso cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. hec ille –

[6]o. Si dixero vobis celestia paganorum prefigurantium misterium trinitatis credetis. Non enim cognoverunt philosophi misterium divinarum personarum per propria

que sunt proprietates· filiatio· et processio· secundum illud apostoli· 1· cor· 2·
Loquimur dei sapientiam quam nemo principum huius seculi novit· 1· philosophi secundum glo.
Cognoverunt tamen quedam essentialia attributa que appropriantur personis
sicut potentia appropriatur patri· sapientia filio· bonitas spiritui sancto· de quibus philosophi
quatuor sunt principales· qui per hec appropriata cognoverunt aliquid de misterio
trinitatis. Aristoteles primo· de celo et mundo dixit· Omne et totum ponimus super tria·
per hunc enim numerum adhibuimus nosipsos magnificare deum unum eminentem
proprietatibus eorum que sunt creata. Non quod intellexerit trinitatem personarum
in divinis· sed vult dicere quod antiqui ternario numero utebantur in sacrificiis
et orationibus propter quandam ternarii numeri perfectionem. Plato etiam in libris suis
ponit· quod in principio erat verbum et verbum erat apud deum· et deus erat verbum·
secundum quod dicit Augustinus· 7· libro confessionum· se in eis legisse. Magi pharaonis dicuntur
defecisse in 3· signo· i· in notitia 3· persone· scilicet spiritus sancti· ut dicit glo· ad ro· 1·
et exo· 7· quia licet appropriata duarum personarum cognoscerent· dicuntur tamen in 3· signo
defecisse· i· in cognitione 3· persone· qui bonitatem que spiritui sancto appropriatur dimi-
nerit· deum cognoscentes deum, non sicut deum glorificaverunt· ut dicitur ad ro· 1·
Trismegistus etiam dixit· Monas gignit monadem· et in se suum reflectit
ardorem· non tamen referendo ad generationem filii et processionem spiritus sancti· sed ad
productionem mundi· unus enim deus produxit unum mundum· propter suum ipsius amorem.
Et propter hoc dicit Hylarius libro de trinitate· Non putet homo sua intelligentia sacrum
generationis et processionis se posse consequi· Ambrosius etiam dicit· Michi impossibile scire
generationis divine secretum· mens deficit· vox silet· non mea tantum· sed etiam omnium
angelorum –
Quarto et ultimo· ad celestium thesaurorum manifestationem misterium trinitatis
credentis virtutibus enim theologicis de quibus dicitur 1· cor· 13· Nunc autem manent fides
spes· et caritas· Tria hec satis manifestant personarum trinitatem· unde b.
in sermone de trinitate dicit· Est trinitas per quam homo resurgit· scilicet fides spes caritas
fides preceptorum· articulorum· sacramentorum· Spes venie· gratie· glorie· Caritas
de corde puro· conscientia bona· et fide non ficta· hec ille· fides trinitatis divinarum
personarum est nobis necessaria triplex. Primo ad rectam sententiam de creatione rerum.
Per hoc enim quod dicimus deum omnia fecisse verbo suo· excluditur error ponentium deum
produxisse res ex necessitate nature· Per hoc autem quod ponimus in eo processionem
amoris· ostenditur quod deus non propter aliquam indigentiam produxit creaturas
neque propter aliquam causam extrinsecam· sed propter amorem sue bonitatis· unde et moyses postquam di-
xerat· In principio creavit deus celum et terram· subdidit· dixit deus fiat lux· ad manife-
stationem divini verbi· et postea dixit· vidit deus lucem quod esset bona· ad ostensionem
approbationis divini amoris· et similiter in aliis operibus. Alio et principalis ad rectam

sententiam de salute generis humani que perficitur per filium incarnatum et per donum spiritus sancti·
3o ad consecrationem baptismi· cuius principalis est aqua verbo virtute habet in sancte trinitatis in cuius
significationem fit trina immersio in baptismo aque· unde Augustinus in quodam sermone de symbolo dicit
ad baptizatos· Recte 3o mersi estis qui accepistis baptismum in nomine trinitatis· hec autem
fit ad maiorem expressionem non autem ad necessitatem salutis. Opus autem trinitatis est
nobis necessarium propter tres partes penitentie· que sunt· contritio· confessio· et satisfactio· Nam ex
parte penitentis requiritur primo voluntatis regressio· quod quidem fit per contritionem 2o quod
se subiciat arbitrio sacerdotis loco dei· quod fit in confessione 3o quod recompenset secundum arbi-
trium ministri dei· quod fit in satisfactione· Luc· 3· Facite fructus dignos penitentie· Ce-
terum autem trinitatis est nobis necessaria propter tria· Primo propter demonum expulsionem
quod significatur in quodam fideli notario apud constantinopolim qui cum quosdam magicos
duxisset ad consortium maxime multitudinis demonum assidentium in throno interrogatus cui
servire vellet· signans se signo crucis ait· ego sum servus sanctissime trinitatis
et statim illa multitudo demonum aufugit· 2o propter tribulationum propulsionem· Cum
enim quondam pestilentia constantinopolim opprimeret· quidam puer de medio populi raptus in
celum canticum sancte trinitatis· scilicet Sancte deus· Sancte fortis· Sancte et immortalis sal-
vator mundi miserere nobis· ab angelis edoctus est· quem cum rediens coram
populo decantasset· mox omnis pestilentia est fugata· 3o ad malorum confusionem·
Nam cum archiepiscopus obrianensis(?) symmoniacus esset· et omnes testes pecunia cor-
rupisset· quidam legatus vir sanctus ei precepit· ut versum sancte trinitatis· Gloria
patri et filio et spiritui sancto diceret· rogans deum· quod si symmoniacus esset· spiritum sanctum
nominare non possit quod et factum est· Et sic ille depositus
humiliter peccatum suum est confessus· et penitentiam egit· hanc trinitatem debemus invocare(?)
dicit apostolus· benedicat nos deus deus noster· benedicat nos deus· et metuant eum
omnes fines terre· sed hoc quod dicit ter deus· ostendit personarum trinitatem· sed hoc quod semel
concipit dicit eum· ostendit essentie unitatem· Credamus ergo firmiter hanc trinitatem
personarum et essentie unitatem· ut hic habeamus gratiam et in futuro gloriam· Amen –

In festo corporis christi –

Caro mea vere est cibus· et sanguis meus vere est potus· Jo· 6· Non loquitur
de manducatione corporali sed spirituali· sicut dicit Augustinus libro de remedio penitentie· ut habetur
de consecratione d· 2· Ut quid paras dentem et ventrem· Crede et manducasti· Credere
enim in eum hoc est panem vivum manducare· qui credit in eum manducat eum· hec ille·
Christus ergo non manducatur corporaliter ad refectionem vite corporalis· sed spiritualis·
quod patet· Nam cum dominus dixisset· Nisi manducaveritis carnem filii hominis etc· multi
ex discipulis eius murmurantes dixerunt· durus est hic sermo· quibus ipse dixit· Spiritus
est qui vivificat· caro autem non prodest quicquam· quod dicit secundum expositionem Augustini super
ps· 4· Spiritualiter intelligite quod locutus sum· non hoc corpus quod videtis manduca-
turi estis et bibituri illum sanguinem quem fusuri sunt qui me crucifigent·
Sacramentum aliquod vobis commendavi quod spiritualiter intellectum vivificabit vos· non enim
erat manducandum in ea specie qua ab eis videbatur· sed spiritualiter· Nam sacramenta

cecitie ordinatur ad subveniendum homini in vita spirituali. Vita autem spiritualis vite
cordis conformatur, eo quod cordis spiritualem similitudinem gerit. Manifestum est
autem quod sicut ad vitam corporalem requiritur generatio per quam homo vitam accipit et
augmentum quo homo perficitur ad virilem [illegible]. Ita et requiritur alimentum quo homo conse
rvatur in vita. Et ideo sic ad vitam spiritualem oportuit esse baptismum quod est spiritualis
regeneratio et confirmationem que est spirituale augmentum. Ita oportuit esse sacramentum
eucharistie quod est spirituale alimentum. Ordinatur etiam ad spiritualem refectionem que cordi
conformatur. Ad cordis autem refectionem duo requiruntur scilicet cibus qui est alimen
tum siccum. et potus qui est alimentum humidum. Et ideo et ad integritatem
huius sacramenti duo concurrunt scilicet spiritualis cibus ad salutem corporis. et spiritualis potus
ad salutem anime. propter quod dicitur. Caro mea vere est cibus.

Panis Angelorum. Pastorum. Philosophorum.

Primo caro Christi vere est cibus angelorum. Nam quantum ad effectum
huius sacramenti manna fuit precipua eius figura quantum ad sex.
Primo manna erat valde mirabilis. quia in radio solis lique
fiebat. et ad ignem indurabatur. Sic corpus Christi in cordibus
vanis liquefit et evanescit. in cordibus vero ignitis per caritatem perdurat et
in eternum ducit. Et sic mali sumunt hoc sacramentum ad sui dampnationem. Sed
boni ad consolationem. 2° quia descendebat manna de celo. descendebat simul
et ros celi. Sic quia corpus Christi sumitur a dignis confertur eis sol et gratia dei. et
virtutes. immo eas auget cum invenit. 3° manna erat alba. et ad modum
nivis erat candida. Sic communicans debet habere cor purum et mundum. 4°
manna habebat in se omne delectamentum cibi terrestris. sic eucharistia habet in se
delectamentum cibi celestis. quod non sentitur in masticatione cibi. sed in celestibus me
ditationibus et contemplatione celestium secundum elevationem mentis per gratiam. 5° gustus
manne convertebatur in omnem saporem ut quilibet desiderabat. Sic dulcedini
huius sacramenti nullus sapor assimilatur. quia si quis perfecte gustaret eius dulcedinem
reputaret delectationes huius mundi absynthium. Exemplum. petrus in monte thabor gu
stans de hac dulcedine dixit Christo. domine bonum est nos hic esse etc. Unde gregorius. gu
stato spiritu desipit omnis caro. 6°. Moyses precepit populo. ut mane ante
solis ortum exiret. et singuli pro illo die unum gomor colligerent. Sed mi
raculo dei [illegible] qui plus collegerat quam redibat ad propria. non invenie
bat plus quam unum gomor. qui autem non plenum gomor collegerat. quam redi
bat ad propria plenum gomor inveniebat. Sic communicans qui plures hostias
sumit. non habet plus quam ille qui unam tantum sumit. Similiter ille qui accepit parti
culam hostie non minus habet quam ille qui integram ut plures suscipit. Recte ergo
manna que significabat corpus Christi dicitur cibus angelorum. quia formabatur in celo
ministerio eorum. ps. Panem celi dedit eis. panem angelorum manducavit homo
glossa. id est. corpus Christi quod vere est cibus angelorum.

2°. Caro Christi vere est cibus pastorum. Christus enim dicitur sacerdos secundum ordinem melchisedech.
quia melch. gessit figuram sacerdotii Christi. offerens panem et vinum. Unde quantum ad id
quod est sacramentum tantum. potissima figura huius sacramenti fuit oblatio melch. qui obtulit
panem et vinum. Et hoc satis rationabiliter. quia per hoc sacramentum continetur similitudo proprie
quo ad [illegible]. 3° quia celebratur in materia triticea. quam suavitas nove
legis figurat. Nam panis ordaceus quem Christus panit turbas in monte
ut dicitur Jo. 6. significat duritiam veteris legis. tum propter duritiam panis. tum quia
et ut Aug. dicit libro 83. q. ordei medulla que tenacissima palea tegitur
ut ipsam legem significat que ita data erat ut in ea vitale anime alimentum corporalibus
sacramentis obtegeretur. ut ipsum populum nondum expoliatum carnali desiderio. quod
tanquam palea corde eius inherebat. hoc autem sacramentum pertinet ad suavem [illegible]
Christi. et ad veritatem in manifestum et ad populum spiritualem. Unde materia conveniens
huius sacramenti est panis triticeus. quia in hoc sacramento consecratur Christus qui se grano frumenti
comparat. Jo. 12. Nisi granum frumenti cadens in terram etc. et Christus credit in hoc panis
ipse hoc sacramentum instituisse. ps. panis cor hominis confirmet. 2°. in dispositione azi
ma. quia sinceritatis populum devovetur. Nam confectus de pane azimo
conficere rationabiliter est. tum propter institutionem Christi qui hoc sacramentum instituit prima die
azimorum ut habetur mt. 26. et mr. 14. et luc. 22. tum quia panis est proprie
sacramentum corporis Christi. quod sine corruptione est conceptum. tum quia hoc competit magis
sinceritati fidelium que requiritur ad usum huius sacramenti. secundum illud i. cor. 5. pascha nostrum
immolatus est Christus. itaque epulemur in azimis sinceritatis et veritatis. 3°. in
commixtione vini cum aqua. per quam coniunctio capitis et membrorum consideratur.
Nam sicut deus comparavit se grano frumenti. ita et se comparavit viti. dicens Jo. 16.
ego sum vitis vera. et ideo de solo vino vitis potest confici hoc sacramentum. tum propter institu
tionem Christi qui in vino de vite hoc sacramentum instituit ut patet ex eo quod ipse dicit. luc.
22. circa institutionem huius sacramenti. dico enim vobis quia amodo non bibam de hoc genimine
vitis. tum quia vinum vitis competit ad effectum huius sacramenti. qui est spiritualis leticia. quia
scriptum est in ps. vinum letificat cor hominis. vino autem quod conficitur in hoc sacramento debet
aqua commisceri. quia ambrosius dicit. ut habetur de conse. d. 2. Sic sacrificium Christi significatum
est per oblationem melch. qui obtulit panem et vinum. ita et significatum est per aquam
que in heremo fluxit de petra. secundum illud. i. cor. 10. bibebant autem de spirituali conse
quente eos petra. miscetur autem aqua vino. tum propter institutionem Christi qui hoc sacramentum instituit
in vino aqua permixto. prov. 9. bibite vinum quod miscui vobis. tum quia convenit
representationi dominice passionis. Unde dicit Alexander papa. et habetur de conse. d. 2.
Non debet in calice domini aut vinum solum aut aqua sola offerri. sed utrumque permixtum
quia utrumque ex latere Christi in passione sua legitur profluxisse. tum quia hoc competit ad significandum
[illegible] effectum huius sacramenti. qui est unio populi christiani ad Christum. quia ut Johannes apocalypsis dicit
videmus in aquis populos intelligi. in vino vero cruorem sanguinis Christi. quando ergo in calice vino
aqua miscetur Christo populus adunatur. 4°. in confectione duplicis speciei. per quam

Christi et quantas unitas designatur. Nam ut Ambrosius dicit super epistolam ad Corinthios, hoc sacramentum valet ad tuitionem corporis et anime. Unde caro Christi sub specie panis pro salute corporis, sanguis vero sub specie vini pro salute anime offertur. Sic dicit glossa … quod … cum sanguine … Similiter ad representandum effectum totius ecclesie que constituitur ex diversis fidelibus. Sicut panis conficitur ex diversis granis et vinum fluit ex diversis uvis, ut dicit glossa super illud 1 Cor. 10: Multi unum corpus sumus etc. Augustinus dicit super Johannem: Caro mea vere est cibus. Dominus noster corpus et sanguinem suum in eis rebus commendavit que ad unum aliquid rediguntur ex multis. Namque aliud scilicet panis ex multis granis in unum constat, aliud scilicet vinum ex multis racemis confluit. Et ut habetur de consecratione d. 2. Unde Augustinus dicit: O sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum caritatis. Iste est panis … ministro sumunt et contemplatione devote propter effectus quos perquire in alio loco.

Debet autem homo ad hoc sacramentum suscipiendum se preparare quadrupliciter. Primo cum fecunda sanctitate. Nam reverentia huius sacramenti habet amorem timori coniunctum, timor reverentie ad deum est timor filialis. Ex amore enim provocatur desiderium sumendi, ex timore autem consurgit humilitas reverendi, ut scilicet devote et reverenter sumatur. Augustinus: Accipe quotidie quod quotidie tibi prosit. Sic vive ut quotidie merearis accipere. Secundo cum consumpta tepiditate, scilicet ut purgetur ab omni peccato. Unde Damascenus libro 4 dicit: Ignis eius qui est in nobis a desiderio assumimus ea que ex carbone, id est hoc sacramento, ignitionem comburet nostra peccata et illuminabit nostra corda, ut participatione divini ignis igniamur et deificemur. Tertio cum contritionis alacritate. Ambrosius: Contritio namque cordis … et que lacrimarum fonte, contritio reverentie et timore, contritio cordis et … puritate … sacramentum celebrari, ubi caro tua in veritate sumitur, ubi sanguis tuus in veritate bibitur, ubi summis yma iunguntur, ubi … presentia angelorum, ubi tu es sacerdos et sacrificium mirabiliter et ineffabiliter. Unde Gregorius in omelia paschali, et habetur de consecratione d. 2 c. Quid sit, dicit sic: Quis enim fidelium habere dubium possit in ipsa ymmolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri, in illo Jhesu Christi misterio choros angelorum adesse, summa ymis sociari, terrena celestibus coniungi, unum quid ex visibilibus atque invisibilibus fieri. Hec ille. Quarto cum fidei puritate credens fieri hoc esse verum corpus et sanguinem Christi. Augustinus contra Felicianum: ut hec fides credat, intelligentia non exquirat, ne aut non inventum putet incredibile, aut inventum non credat singulare, quod potentia creatoris hoc non potest, sed solummodo creatoris. Unde Eusebius: Invisibilis sacerdos visibiles creaturas verbo suo secreta potestate commutat etc. Alexander papa, et habetur de consecratione d. 2 c. Nichil in sacrificiis: Nichil in sacrificiis maius esse potest quam corpus et sanguis Christi, nec ulla oblatio hac potior est, sed hec omnes excellit, que pura conscientia domino offerenda est et pura mente sumenda atque ab omnibus veneranda. Et sicut potior est ceteris, ita potius excoli et venerari debet. Hec ille. Si enim miraculose corpus Christi in altari sub specie carnis appareat aut sanguinis, non est sumendum. Dicit enim Thomas super … De hac … hostia que … Christi … mirabile fit de illa non quando Christus in ara crucis obtulit … Concluditur enim quod hoc miraculum ad veritatem fidei comprobandam. Exemplum.

Sacerdos quidam veniens Bolsenam oppidum non longe distans ab urbe veteri, in qua civitate Urbanus papa quartus cum curia residebat, dum celebraret missam et verba consecrationis dubius protulisset, visibiliter vidit hostiam in forma … et sanguine … conspiceret cum corporali apparuit forma … in singulis partibus corporalis. Cumque se non celare valeret, cunctis e populo assistentibus miraculum patefecit. Et ut populus cognovit, subito pervenit urbe veteri … romano pontifici mirabiliter hoc sacramentum … Stupefacta autem curia per summum pontificem celebratum est … quod festum corporis Christi per universam ecclesiam celebraretur. Imposuitque sancto Thome de Aquino ordinis predicatorum ut officium de corpore Christi conficeret secundum usum … quod et fecit. … in ecclesia Bolsene depictum est miraculum sacerdotis celebrantis. Postea depictus est sanctus Thomas sedens in cathedra coram curia hoc sacramenti officium dictans. Ultimo depictus est crucifixus alloquens sanctum Thomam coram eo genuflexum et dicens: Bene scripsisti de me Thoma etc. … ecclesia hoc festum celebrat etc. … Corpus Christi egrotis est medicina, peregrinantibus dieta, debiles confortat, valentes delectat, languorem sanat, sanitatem servat. Fit homo mansuetior ad correptionem, patientior ad laborem, sagacior ad cautelam, fortior ad … ad obviam promptior, ad gratiarum actionem devotior. Hec ille.
3. Caro Christi vere est cibus philosophorum, requirere alibi etc.

In festo apostolorum Philippi et Jacobi.

Philippe qui videt me videt et patrem. Jo. 14. Gregorius libro 4 dyalogorum dicit sic: Quid est quod non videat qui videntem omnia videt? Super quo thema moveo questionem: Utrum beati apostoli Philippus et Jacobus videntes trinitatem eternam consequantur sine beatitudinis sufficientiam. Ad istam questionem respondent quatuor doctores, duo veteris testamenti et duo novi. Primus est Moyses Exo. 3. Cum dixit … vere … omne bonum. Secundus est Ysaias 60: Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem, neque splendor lune illuminabit te, sed erit tibi dominus in lucem sempiternam et deus in gloriam tuam. Tertius est Paulus 1 Cor. 13: Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Quartus est Jo. Apoc. 22: Civitas illa scilicet dei … non eget sole neque luna, nam claritas dei illuminabit illam. Psalmus: Beati qui habitant in domo tua domine, in secula seculorum laudabunt te. Et … Ysaie 33: Oculi tui videbunt Jerusalem civitatem et habitationem opulentam etc. Apoc. 3: Qui vicerit faciam illum columpnam in templo dei mei et foras non egredietur amplius. Hec autem beatitudo est … Primo quia desiderium beati non frustratur. Sicut enim naturaliter … desiderat felicitatis perpetuitatem. Psalmus: Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum. Secundo quia voluntas beati non … Omne enim quod cum amore possidetur, si scitur illud amitti, timorem infert. Sed illa beatitudo maximo amore possidetur. Psalmus: Satiabor cum apparuerit gloria tua. Ergo non potest amitti. Ad hanc beatitudinem requiritur rectitudo voluntatis, qua amat quicquid amat sub ordine ad deum, de qua dicitur Mt. 5: Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. De qua beatitudine dicit … Philippe qui videt me videt et patrem.

Veritate religionis.
Dignitate glorificationis.
Studiositate predicationis.

Acerbitate passionis.
Sublimitate honorationis.

Primo: Philippe qui videt me videt et patrem. Veritate religionis: videt et patrem.

fulgarite vocatois. Decey qz scitas bti philipi appet ex quatuor si
gis. p° dum̃e ꝯspiratoi obedieȝ uoluit. i. mache 6. vocauit philippuȝ
vnu de amicis suis. et ꝑposuit eu sup regnum suu. z dedit ei dyadema z stolla
z anulu. Cu ei xpo dixit ei. Sequere me. ꝓtinus secutꝰ e eu. ut hz. Jo. 10
Vult ꝑpizat. Et ex Vtute exterioris doctrine. Et ex bona dispone hois
ꝯstitutois. 2°. ꝑimaȝ coluit ꝑ choraȝ°. fuit ei vnꝰ d ꝑimis disciplis q ad xm
ꝯusi sut. ꝑimꝰ fuit Andreas. 2°. fuit petrꝰ. 3°. philipus. Jo. i. Erat aut
philipus a bethsayda ciuitate andree z pet. Eius ei ꝑima fuit huiꝰ. qui
no ꝑcessit. s3 secutꝰ e xm ad vnu iussionis voce. fuit ei facilis. qz oia ꝑpalia
ꝯtempsit. Nam relictis oibꝫ secutꝰ e eu. fuit et vtilis qz labores z afflictões
patient sustinuit. ysi. Que in vite fine ꝑima diligent excogitat. mala oia
vite ꝑnti equanimiter portat. 3°. diua recepta fideli ꝑxio ꝯmitar°. Jo. i. Inuenit
philipus Natanael z dixit ei. Quem scripsit moyses i lege z ꝑphe inuenimꝰ
yhm filiu ioseph a nazareth. et dt ei philipus. veni z vide. apoc. 22. Qui
audit dicat veni. 4°. dum̃e electoi Xatit ꝯsentiendo. qz electꝰ fuit ad gra
du aplicu ut pz. Jo. i. Scitas bti Jacob. appet et ex quatuor sigis. p°
qz fuit intus scificatus. ysaie. 44. h dt dns formãs te ab utero zel. Jheroꝰ
et ieh°. de viris illustribꝫ dt. qz Jacobus ex matris vtero scus fuit. et aple
capto orili purgatus. 2°. fuit aperto morali ꝑpetuatus. licꝫ ei ꝑpaine x tomeo
apli ꝑtinuerit mor. tn ab illa qualitate Jacobꝫ e excipiendus. tn qz
scificatu i vtero no pmt ꝑire mor. tu qz sm Jheroꝰ ut sup. ipasciene se
voto astrinxit qz no comedet, donec xm resurexisse videret. Ad qd ei se uoto
astringet. se d x resurrectione fide no habet. vnde. i. cor. 15. Deinde visus e Jacobo.
3°. i virgitate vitis z moris fuit ꝯfirmatꝰ. Nam sm Jheroꝰ ꝑpetua virgi
tate vixit. 4°. ad gradu aplatꝰ fuit sublimatꝰ. fuit ei, nomi ꝑmo aplos
vt dz. mt. 10. Cui dns reuelauit secreta celestia. luc. 8. vobis datu est
nosce regni dei. Cui et dns dedit potestateȝ miracla faciedi. ut pz. mt. x.
Et sic pz Scitas religiois vtrusqꝫ hoꝝ aploꝝ.

II°. philipe q videt me bonitate ꝯsatois. videt z pateȝ facilitate acceptiois
Decey qz bonitas bti philipi appet ex quatuor sigis. p°. qz fuit hostiarius
xpi. Jo. 12. gentiles qdi venerat ad philipu d. Dne volumꝰ yhm vide. 2°.
fuit mediator x z ꝑpli. ipe ei z andreas fuert mediatores int x z gentiles.
vt eu videnꝫ z cognoscerent. Jo. 12. 3°. fuit aduocatus cetꝰ aploꝝ. Audierat
ei apli a x° qz ascensurꝰ erat in celu. z qz missurꝰ erat eis spm sctm. sue
deciert qz videret pateȝ. et de hoc plurimꝰ mirabatur. nullꝰ tn fuit ausus eu
interogare. philipus aut tanqꝫ omꝰ aduocatus petiuit. d. dne ostende nobis
patreȝ z sufficit nobis. i hoc ei vtrisqꝫ philipus e valde ꝯmendabilis. qz int
aplos qda petierat scilicet potestate. ut Jacobꝫ z Johnes. mt. 20. dic ut se
deant hij duo filij mei zel. quida futura scire. mt. 24. dic nobis qn hoc
erit. quida inimicoꝝ vindictam. vt Jacobꝫ z Jo. luc. 9. vis. dicimꝰ ut

ut descedat ignis de celo z ꝯsumat illos. Qdam visione pateria ut philipus.
q erat i patria. q e lucida. ꝑfecta. z suauissima. ysaie. 51. gaudiu z leti
tia obtinebut et fugiet dolor z gemitꝰ. et in xo sibi sua secreta reuelauit.
d. philipe q videt me videt z pateȝ. sapie. 7. In nacs sctas se transfert. amicos
dei z ꝑphas ꝯstituit. In aiaȝ sctam se transtulit. qn gratiaȝ sibi infudit. amicu
ipm ꝯstituit. qn sibi sua secreta reuelauit. ꝑphas ꝯstituit qn filialis suis
ipm ꝯstituit. qn sibi sua secreta reuelauit. ꝑphas ꝯstituit qn filialis suis
ꝑpm ꝑphie dedit. Et ipe et fuit i aductu ꝑpo sctis sup aplos. 4°. fuit pro
curator totiꝰ collegij. de turba ei pascenda ꝯsulto xꝰ ꝯsulit, in ꝯ discipulo suo
philipo. d. vnde ememꝰ panes ut manducent hij. Jo. 6. Ex quo vz qz i colle°
x erat dispensator. luc. 12. Quis putas e fidelis dispesator z prudens. ipe
ei fuit fidelis. qz bona d' sui fideli custodiuit. fuit dispensator. qz ea sibi
no retinuit, s3 ꝑplo distribuit. fuit prudens. qz bona d' sui augere sciuit.

Dignitas ꝯsatois bti Jacobi appet ex quatuor. p° qz fuit mire au
steritatis z abstinentie quo ad seipm. dicit ei Jheroꝰ de viris illustribꝫ. vinu z
siceram no bibit. carnes nuqꝫ comedit. oleo no e vnctus. balneis no
e vsus. 2°. fuit mire deuotionis z gratie quo ad deu. qz totiens i orone
genua flectebat. ut callos i genibꝫ sic i calcaneis haberet. hnc. vnde dicit
Jheroꝰ de viris illustribꝫ. qz fixis genibꝫ ꝑ ꝑplo depcabatur. i tm qz callos
duritia traxisse eiꝰ genua viderentur. 3°. fuit mire reuerentie quo ad pxim.
qz apli ipm i magna reuerentia habuerunt. cu eu i epm Jherosolis elegerunt
Et sicut dt anacletꝰ ꝑpa. petꝰ z Jo. ipm ordinauit z ꝯsecrauerunt. hic
ꝑimꝰ int aplos missam celebrauit hierosolis. vnde dz de ꝯse. d. i. Jacobꝫ
fr dnj. cu ꝑimꝰ crederet e hierosolimitane eccles, tradidit nobis misse
celebrationem. hic solus int aplos ꝑp nimia scitate sua ꝑmittebatur in
scta sctoꝝ intrare. no qdi ymolatois cã. s3 orois. ut dicit egesipus.
4°. fuit mire Vtutis z efficatie. qz ut dt Jheroꝰ ut sup. Tante reue
rentie z scitatis i ꝑplo extitit. ut fimbria vestimti eiꝰ certati tangere
cupient. vnde et fr dnj dicebatur. tu ꝑp similitudinem facie. vnde cum
Judei ad capiendum xm ꝑgerent, a iuda q xpm a iacobo tanqꝫ eiꝰ facie
ꝯs optime discernebat. sigm osculi acceperut. hoc et testatur Jgnatius.
i epla ad Jo. euuaglistam. d. Si licitu e m ap te hierosolime ꝑpetrare
volo ascedere ut videa illu venerabile Jacobu q cognoiatur iustus. que referut
xpo yhu simillimu. facie vita. z mo ꝯsatois. ac si eiusdem vtri fr esset
gemellus. que dicut si video. video et ipm yhm. sm oia eiꝰ corporis linia
menta. tn ꝑp cognatione. qz mr sua fuit soror matris x. et pr eius
s. cleophas fuit fr Joseph. q fuit pr x putatiuus —

3°. philipe q videt me studiositate ꝑdicatois. videt z pateȝ familia
ritate subuetois. vnde dz cant. 8. lampades eiꝰ lampades ignis atqꝫ
flammaꝝ. Sic ei i teplo accenduntur lampades materiales ad illuminatione tepli.

sic in uideo accenduntur lampades spirituales .i. apostoli ad illuminationem mundi. Nam phi-
lippus interpretatur os lampadis. in ore enim lampadis ardet ignis a quo diffunditur lumen. et
Jacobus dicitur lampas. Ambo fuerunt lampades ignee quibus accendimur ad amorem
dei. et flamme quibus illuminamur ad cognitionem fidei. Philippus enim gentilibus
eciam christum predicauit per 20 annos discurrens per Scithiam, et ecclesias construens et presbyteros
ordinans. Iacobus uero per unum annum ibidem predicauit. Ubi quatuor miracula fecit. Primo
draconem expulit. Nam cum quidam draco qui erat sub statua martis exisset
et filium pontificis et duos tribunos cum pluribus occidisset. Iussu beati philippi
locum desertum descendit. ultraque omnino nocuit. Secundo ydolum martis confringi iussit
et loco eius crucem christi erexit. quam omnes deuote adorauerunt et fideliter. Tercio omnes
morbidos flatu draconis perfecte sanauit. et illos tres mortuos uite restitutos
recepit. quod omnes crediderunt in christum et baptizati sunt. Quarto heresim hebyonitarum qui
carnem christi fantasticam dogmatizabat extirpauit. Erat autem illi due filie sacra-
tissime virgines. per quas deus multas virgines ad fidem christi conuertit. Beatus autem iacobus
predicauit iudeis fidem christi. Unde dicitur iustus quadrupliciter. Primo quia iusticiam fidei
quam hic iustificatur in corde habuit. ad Ro. 5. Iustificati igitur ex fide pacem habeamus
ad deum. Et sic dicitur iustus qui iusticiam tenes. eccl. 15. Qui continens est iusticie
apprehendet eam. Secundo quia iusticiam ore predicauit. ps. Annunciauerunt celi iusticiam eius.
Nam 7o anno episcopatus sui conuenientibus apostolis Jherosolimis ad diem pasce. Jacobus
predicauit illis septem diebus pasce in templo coram Cayphe et aliis iudeis. et sic
dicitur iustus qui iusticiam tonas. ps. Pronunciauerunt(?) [illegible] Tercio quia iusticiam operibus
ostendit. sicut iudei de ipso testificati sunt dicentes. de te tu nos quia omnis populus
testimonium ferimus quia iustus es. et personam nullius accipis. et sic dicitur iustus qui iusticiam
tenes. Quarto quia iusticiam fidei usque ad mortem defendit. eccl. 4. pro iusticia
agonizare pro anima tua usque ad mortem. Unde 30 anno episcopatus sui conuenientibus
iudeis in die pasce Jherosolimis. predicans de yhesu clamauit uoce magna dicens
Christus yhesus quem uos occidistis suspendentes in ligno. ecce ipse sedet in celis a
dextris summe virtutis dei. Venturus iudicare uiuos et mortuos. et sic dicitur
iustus qui iusticiam tutatus. quia christianos tutatus est asserens eos de premio in-
structe fidei etc —

Item phi. quidam uidit(?) me acerbitatem passionis uidet et premium affabilitatem conso-
lationis. Sapiencie 5. Stabunt iusti in magna constancia etc. Nam quidam sunt qui penas
fugiunt. ps. In labore hominum non sunt. Iste autem apostolus pro christo pati elegit. ps. propter
te mortificamur tota die. Quidam sunt qui et si penas susceperunt. impaciencier eas por-
tauerunt. sunt enim sicut rota plaustri quia omnis portat et tamen remurmurat. eccl. 32.
Precordia fatui quasi rota plaustri. Iste autem apostolus in penis gloriabatur. Ro. 5.
gloriamur in tribulationibus. scientes quod tribulatio pacienciam operatur. Quidam sunt
et si eas pacienter portant, non tamen perseuerant. Iste autem apostolus usque ad mortem perse-
uerauit. 2 cor. 4. In omnibus tribulationem patimur sed non angustiamur. perse-
cutionem patimur sed non derelinquimur. Semper mortificationem yhesu in corpore nostro

circumferentes ut et uita yhesu in corporibus nostris manifestetur. De passione beati phi-
lippi. Ysidorus li. de uita et obitu sanctorum. Philippus gentilibus predicat christum. barbarasque gentes
uicinasque tenebras. mari oceano coniunctas. ad scientie lumine fideique portum ducit.
Deinde in Jerapoli frigie prouincie urbe crucifixus lapidatusque obiit. simulque
cum filiabus suis ibi requiescit. hec ille. De passione beati Jacobi refert Egesippus
apostolorum contemporaneus. li. de ecclesiastica historia. quod fuit de pinnaculo templi precipi-
tatus. deinde lapidatus. cum pertica fullonis excerebratus. Ipse super genibus orabat
pro persecutoribus dicens. rogo domine. dimitte eis. quia nesciunt quid faciunt. fullo purgator pannorum

In festo inuentionis sancte crucis.

Inuentum est scandalum crucis christi. Ad gal. 5. Crisostomus in omel. de cruce. dicit.
Crux nobis totius beatitudinis causa est. hec nos a cecitate liberauit erroris. hec
a tenebris reduxit ad lucem. hec debellatos quieti sociauit. hec alienatos
deo coniunxit. longe constitutos proximos fecit. peregrinos ciues effecit.
hec discordie amputatrix est. hec pacis firmamentum. hec bonorum omnium abun-
dans largitio. hec paradisum preclusum nobis aperuit. Super quo [illegible]
[illegible] Ut crucis christi scandalum digne euitaretur. si adoratione latrie ado-
retur. Ad istam quorum [illegible] dico. nouum testamentum. Primum est damascenus.
li. 2 c. 3. dicit sic. Omnibus mirabilibus mirabilior est crux. per nullum enim aliud
mors euacuata est. primi parentis peccatum solutum est. infernus spoliatus est. resur-
rectio donata est. Virtus nobis ad contemplandum presentia et [illegible] morte [illegible]
ad pristinam beatitudinem reuersio data est. porte paradisi aperte sunt. natura nostra in dextris
dei sedet. Filii dei coheredes per eam facti sumus. per ipsam post dei nobis manifesta
festa est .i. victoria christi demonstrata est. Ista nobis signum in fronte data est. quemadmodum
ysraeli circumcisio. per ipsam enim fideles ab infidelibus cognoscuntur. hec galea et scutum
et tropheum aduersus dyabolum. hoc signum ut non appropinquet nobis ultor uastator. hec
dormientium resurrectio. infirmorum baculus. pastorum uirga. conuersorum manuductio
perfectorum perfectio. salus anime et corporis. omnium malorum auersio. omnium bonorum datrix
peccati interemptio. arbor resurrectionis. lignum uite eterne. Proinde ipsum lignum ut sanctificatum
contactu sancti corporis et sanguinis decet adorari. hec ille. Secundus est sanctus tho. 3 p. q. 25.
ar. 4. d. sic. honor seu reuerencia non debetur nisi rationali creature. Creature
autem insensibili non debetur honor uel reuerencia nisi ratione nature rationalis. Et hoc dupliciter.
Uno modo in quantum representat naturam rationalem. Alio modo in quantum ei quocumque modo coniungitur. Primo modo
consueuerunt homines uenerari regis ymaginem. Secundo eius uestimentum. Utrumque autem
ueneratur homines eadem ueneratione qua ueneratur et regem. Si ergo loquimur de
ipsa cruce in qua christus crucifixus est. Utroque modo a nobis est ueneranda. Uno modo
in quantum representat nobis figuram christi extensi in ea. Alio modo ex contactu ad membra christi
et ex hoc quod eius sanguine est perfusa. Unde utroque modo adoratur eadem adoratione
cum christo .s. adoratione latrie. et propter hoc et crucem alloquimur et deprecamur. quasi ipsum crucifixum. Cantat enim ecclesia. O crux aue spes unica, hoc passionis tempore. auge
piis iusticiam. reisque dona ueniam. Si uero loquamur de effigie crucis christi.

i quacumque alia materia, puta lapidis vel ligni, auri vel argenti. Sic veneramur crucem
tamquam ymaginem Christi qua veneramur adoratione latrie. Hec Tho. Tercio quia per crucem
Christus multis scandalizatur, audientes Iudei quod in Christo fuerit [illegible] pariter eius. Primo in incarna-
tione, quia in illa deus et homo venit, in ista deus et homo moritur etc. Secundo in educatione
quia in nativitate nascitur in stabulo, in ista moritur in calvarie loco etc. Tercio in circumcisi-
one, quia in illa secundum legem circumciditur, in ista sanguis undique cruentatur et cetera
etc. Quarto in glorificatione, quia in illa a sancto Johanne [illegible] baptizatur, in ista a synagoga cruci-
figitur etc. Ecce enim crux Christi [illegible] ad perdendam vitam Christi scandalizavit plures,
non autem [illegible] ad redemptionem et salutem totius universi. Hoc est ad maiorem dignitatem hominis pertinet
ut sic homo victus fuerat et deceptus a dyabolo, ita et homo esset qui dyabolum vinceret. Et sic homo
morte meruit, ita homo moriens mortem superaret. Unde i Cor. 15. Deo gratias qui dedit
nobis victoriam per Ihesum Christum. Et i Cor. i. Verbum crucis pereuntibus quidem stultitia est. his autem
qui salvi fiunt, id est nobis dei virtus est. Ergo evacuatum est scandalum crucis Christi.

Hominis formatione. — Primo hominis formatione qui extenso corpore brachiis gerit similitudinem crucis.
Figurarum visitatione. — Secundo in figurarum visitatione. Nam misterium crucis fuit fi-
Peccatorum reconciliatione. — guratum primo in ligno scientie boni et mali. quia hoc genus mortis
Corporis glorificatione. — maxime conveniens erat satisfactioni pro peccato primi parentis

qui fuit ex eo quod contra mandatum dei pomum ligni vetiti sumpsit. Et ideo conveniens fuit
quod Christus ad satisfactionem pro peccato illo suspensus pateretur in ligno affixus, quasi restituens quod Adam
subtraxerat. Psalmus. Que non rapui tunc exsolvebam. Unde Aug. dicit in quodam sermone de passione.
Contempsit Adam preceptum accipiens ex arbore pomum. sed quicquid Adam perdidit Christus invenit
in cruce. Secundo in archa Noe. Ut enim Aug. dicit [illegible] de passione. Sicut de diluvio aquarum
humanum genus archa lignea liberavit. sic crux Christi a diluvio pene infernalis. Tercio
in virga Moysi. Nam Moyses mare divisit virga. et Pharaonem prostravit. et populum
dei redemit. Quarto in extensione manuum Moysi contra virgam ad subversionem Amalech.
Nam ut Amalech vinceretur contra virgam Moyses expansis manibus extendit. Quinto in
archa testamenti. quia lex dei archa credere testi. in qua erat recondita. Sexto in altari
holocaustorum quod erat factum de lignis. in quo in sacrificia alium offerebat. ut habetur
Exo. 26. Septimo in palo serpentis. Jo. 3. Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto.
ita exaltari oportet filium hominis etc. Super quo verbo Crisostomus dicit. Exaltari audiens
suspensionem intelligas in alto ut sanctificaret aerem qui sanctificaverat terra ambulans in ea.
Octavo in virga lignea quam Moyses in aquam misit, et amara aqua in dulcedinem
conversa est et ex lignea virga de spirituali petra salutaris unda profluxit.
Nono in Jacob qui cancellatis manibus in modum crucis benedixit filios Joseph. Decimo in
Ysaac. qui portavit ligna pro sua ymolatione. Undecimo in manna quod suspensus
in cruce. Hester 6. Duodecimo in signo Thau. Ut habetur Exo. 7 [illegible].
Tercio evacuatum est scandalum in peccatorum remissione. seu reconciliatione. ad Col. i. c.
pacificans per sanguinem crucis eius. sive que in celis. sive que in terris sunt. Item Zach. 9.
Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos etc. Crisostomus dicit. quod Christus in cruce ex-
pansis manibus moritur ut altera manu veterem populum. altera eos qui ex gentibus
sunt trahat.
Quarto evacuatum est scandalum crucis Christi corporis glorificatione. ligatur autem crucis Christi.

licet diu sub terra latuerit. tamen hoc clarum splenduit per multa. Primo quia regina Sabba
illud predixit. Secundo quia Christus suo cruore decoravit. Tercio quia Constantino in celo ostensum fuit.
Quarto quia Helena mater sua illud reperiens ornavit. Quinto quia reptor per martyrium pal-
mam triumphavit. Sexto quia fideles per hoc signum dyabolum confregerunt. hec omnia patent in
legenda huius diei. Et sic patet quomodo per ductionem crucis Christi evacuatum est scandalum eius,
hic per gratiam. tandem per gloriam. Amen.

De nativitate sancti Johannis baptiste

Quis putas puer iste erit. Luc. i. Et de eius partus solempnitate Beatus Aug.
sermone 12 de nativitate sancti Jo. b. dicit sic. Sancti Jo. b. natale hodie celebramus.
que prius re propositum occurrit quod non pretereundum. quia natale quo est ortus ex utero
Jo. potius celebramus quam cuiuslibet apostoli vel martyris vel patriarche vel prophete. si interroga-
mus quid respondebimus. quantum in vero quamvis mearum virium mediocritate occurrit. Hec ille.
Discipuli domini nati et per etatis accessum ad annos capaciores perducti in discipu-
latum assumpti sunt. et illorum fides postea domino adhesit. sed nullus eorum nativitas domino mi-
litavit. recordemur prophetas, recolamus patriarchas, nati sunt ut homines etatis accessu
impleti spiritu sancto prophetaverunt Christum. nati sunt ut postea prophetarent. Johannes autem dominum Christum
ipsa nativitate sua prophetavit. quem conceptum ex utero salutavit. Hec ille. Et Leo ho-
mel. 89 dicit sic. Denique quia in magno sacro natus est Jo. ipsius solius iuste ecclesia
natale diem celebrat. et natale domini celebratur. sed tamen domini dicte in alium sanctum
post Jo. ut patriarchas et apostolos cuius natale diem celebrat ecclesia Christi. passionum dies
pluris sanctis celebramus. nativitatem diei nemini nisi Johanni. Hec ille. Tercio quia prenunciati
in veteri testamento antequam nati fuerunt septem. primus fuit Ysaac. Gen. 17. dixit angelus ad
Habraam. Qui egredietur de utero tuo ipsum habebis heredem. Secundus fuit Ysmael. Unde Gen.
17 dixit angelus domini ad Agar. Concepisti et paries filium vocabisque nomen eius Ysmael.
Tercius fuit Sampson. Unde Judic. 13. Angelus domini apparuit uxori Manue et dixit ad eam.
sterilis es et absque liberis. sed concipies et paries filium vocabisque nomen eius Sampson. Quartus
fuit Josias. 3 Re. 13. Vir dei propheta [illegible] venit de Iuda in sermone domini in Bethel. et ex-
clamat contra altare et ait. Altare altare. Hec dicit dominus. Ecce filius nascetur domui
David Josias nomine. Quintus fuit Cyrus. Ysaie 45. Hec dicit dominus christo meo Cyro cuius apprehen-
di dexteram. Sextus fuit Agag. Unde Num. 24 dixit Balaam. Extolletur propter Agag rex eius
et auferetur regnum eius. Septimus fuit Jeremias. Jere. i. dicit dominus. priusquam te formarem in utero
novi te etc. Quare autem fuerunt prenunciati duo est. quia in veteri testamento nulli fuerunt prenunciati
nisi vel quia fuerunt promotores salutis [illegible] aut quia specialem removerunt impedimentum. Nam
Ysmael prenunciatur quia fuit persecutor Ysaac in quo persecutore magis claruit virtus Ysaac.
et in hoc fuit Ysaac salvatoris figura. Sampson prenunciatur quia nomine et actu fuit sal-
vatoris figura. Josias religione et opere pretendit salvatorem. Cyrus fuit liberator populi
a babilonica captivitate. Agag fuit cum translatus regis Saul in quo significabat
regni veteris in regnum Christi translationem. Jeremias autem prefiguravit sanctificationem per Christum fiendam
i. per eius passionem sicut dicitur ad Hebr. ultimo. Ihesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum extra
portam passus est. quam quidem passionem Jeremias verbis et gestis aptissime predicavit.
et suis passionibus expressissime prefiguravit. In novo autem testamento prenunciatur Jo. Baptista
et sanctificatur in utero. Luc. i. dixit angelus Gabriel. ne timeas Zacharia. quia exaudita
est oratio tua. et Elizabeth uxor tua pariet tibi filium et vocabis nomen eius Jo. et spiritu sancto reple-
bitur adhuc ex utero matris sue. quia figurabat Christum per baptismale sanctificationem. i. Cor. 6.
sed abluti estis. sed sanctificati estis. ad quem quidem baptismum Johannes suo baptismo
homines preparavit. Et quia universi homines attendentes ad prenunciationem eius extrahebat

Illa magna et ysrl fuit. Mirabatur dicens: quid est? nativitate considerantes: Quis putas puer iste erit.

Sua annuntiatione.
Sua conceptione.
Sua generatione.
Sua religione.
Sua revelatione.
Sua predicatione.
Sua commendatione.
Sua consummatione.

Primo puer iste scilicet beatus Johannes erit gloriosus in sua annuntiatione. Cuius annuntiatio est mirifica quadruplex. Primo ex parte persone annuntiantis. Nam ab eodem angelo fuit nuntiatus quo et Christus, scilicet a Gabriele. Luce i. Apparuit autem Zacharie angelus domini stans a dextris altaris incensi et ait: Ne timeas Zacharia quoniam exaudita est oratio tua, et Helisabeth uxor tua pariet tibi filium et vocabis nomen eius Johannem. Ego enim sum Gabriel qui asto ante deum et missus sum loqui ad te et hec tibi nuntiare et evangelizare. Secundum quod Petrus Damianus dicit: Sic possumus. Vir iste quem eminet, qui inter prophetas ante predictus et ab eodem quo dominus angelo nuntiatus. Et Maximus episcopus dicit sic: Hic est cuius per angelum Gabrielem pronuntiatur nativitas nomen et merita. Secundo ex parte temporis congruentis. Nam solus pontifex intrabat in sancta sanctorum. Septimus enim mensis quod tunc erat apud iudeos solempnis, sicut et septimus dies. In principio enim die septimi mensis erat festum tubarum in memoria liberationis Ysaac, quem Abraham duxit ariete herente cornibus, quod representabat per cornua quibus buccinabatur. Erat enim festum tubarum quia quondam instructio ut prepararet se ad sequens festum quod celebrabatur die decima, et hoc erat festum expiationis in memoria illius beneficii quo deus propitiatus est peccato populi de adoratione vituli ad preces Moysi, ut habetur Numeri 29. Quo tempore facta est ista annuntiatio. Luce i. Factum est autem cum sacerdotio fungeretur Zacharias in ordine vicis sue ante deum, secundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit ut incensum poneret ingressus in templum domini. Et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi. Tertio ex parte loci excellentis. Nam ad istum locum scilicet sancta sanctorum solus pontifex intrabat. Illa enim pars templi que dicitur sancta sanctorum figurabat celum aliud quod est secretum spirituale, in qua parte solus summus sacerdos et semel in anno intrabat ut designaret quod hec est finalis perfectio hominis ut ad id solum introducatur. Ad hunc perpetuum sanctissimum locum Zacharias introierat. Luce i. Et erat plebs expectans Zachariam et mirabatur quod tardaret ipse in templo. Quarto ex parte miraculi subsequentis. Nam Zacharias quia non credidit verbis angeli factus est mutus. Considerans Zacharias suam senectutem et uxoris sterilitatem dubitare cepit et more iudeorum signum ab angelo requisivit. Angelus autem pro eo quod verbis suis non credidit ipsum taciturnitatis plaga percussit. Luce i. Et dixit Zacharias ad angelum: Unde hoc sciam? ego enim sum senex et uxor mea processit in diebus suis. Et respondens angelus dixit ei: Ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo hec fient pro eo quod non credidisti verbis meis que implebuntur in tempore suo. Hec punitio accidit Zacharie quadruplex. Primo quia discredens locutus est, in silentio plectitur, ut tacendo credere discat. Secundo ut maius miraculum in nativitate filii appareret. Cum enim in nativitate Johannis loquela patri redditur, miraculum miraculo cumulatur. Tertio congruum fuit ut vocem amitteret cum vox nascebatur et legi silentium imponebatur. Quarto cum ipse a deo signum peteret, ipsam taciturnitatem pro signo recepit. Et sic patet.

Secundo iste puer erat gloriosus in sua conceptione quadruplex. Primo quia deus magnis eum sanctificavit dum per miraculum fuit genitus. Unde Maximus in sermone dicit: Decebat ut de matre sterili nasceretur qui fecunditatem virginis revelabat, quod mirabile partu mirabilis natus ostenderet. Et Petrus Damianus dicit: Cum enim incredibili nativitate Johannis non mox occurrit nativitas Christi, post cum nascendi Johannis de patre sene et sterili matre nulla extitit causa alia nisi ut mirabilis natus predicit

singularis nasciturus. Hec ille. In eius signum dixit angelus ad Mariam virginem: Et ecce Helisabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua. Luce i. Secundo quia eum deus gratificavit dum a culpa originali fuit purgatus. Licet enim circumcisio auferret originale peccatum, Johannes tamen illa non indigebat, cum esset alia sorte sanctificatus in matris utero. Jere i. Antequam exires de ventre sanctificavi te. Tertio deus magnis eum sibi assimilavit dum fuit divina gratia illustratus, et hoc quantum ad divinam cognitionem. Unde Maximus episcopus ait: In isto autem beato Johanne spiritus propheticus effulsit electio, ut ante inciperet annuntiare dominum quam linguam qua annuntiare posset acciperet. Denique Helisabeth vetus illa mulier et nova mater veniente ad se beata Maria in ipso salutationis occursu ait: Ecce ex quo facta est vox salutationis tue in auribus meis exultavit in gaudio infans in utero meo. O res mira, quem tantorum novitas gaudiorum ut hec se in utero Helisabeth testaretur infante, quod nondum semetipsum sentiens divinum iam sentiret adventum. Vere puer iste omnium beatissimus parvulorum, qui intra viscera materna adhuc conclusus ad ecce salvatorem mundi clamavit, quod quem nondum sermone poterat prophetico gaudio revelavit. Nullus ignorat carissimi omnem parvulum matris ab utero procedere, et ipsa lucis exordia mestis crepare vagitibus. Solus beatus Johannes ut legimus nascendi naturam sui letitie exultatione precurrit. Hec ille. Beata virgo habuit tres filios. Unum naturalem scilicet Christum quem de suis visceribus generavit, et hec est cognatio naturalis. Alium legalem scilicet Johannem evangelistam quem ex mandato principis in filium adoptavit, quando Christus ei dixit: Mulier ecce filius tuus, et hec est cognatio legalis. Tertium spiritualem scilicet Johannem Baptistam quem per spiritum sanctum in matris utero baptizavit. Cum enim Helisabeth salutavit, mox infans in utero exultavit et spiritum sanctum recepit et ab originali peccato mundatus fuit. Et sic virtute verbi virginei baptismum spiritus sancti recepit, et beatus Johannes spiritu sancto iam repletur. Luce i. Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris sue. Sensit filium dei venire ad se et pre gaudio in matris utero tripudiavit et motu salutavit quem voce non potuit. Exultavit enim quasi gestiens salutare et dominum suum assurgere. Unde Crisostomus ait: Ideo Christus salutare fecit Helisabeth ut sermo procedens de utero matris ubi habitabat dominus per aures Helisabeth ingressus descenderet ad Johannem, ut illic eum ungeret in prophetam. Quarto deus magnis eum in gratia augmentavit dum in matris utero est letificatus. Nam gratiam obtinuit quam suis meritis nec prophetis tribuit. Unde Crisostomus ait: Quis prophetarum cum esset propheta prophetam facere potuit? Helias quidem unxit Heliseum in prophetam, non tamen illi prophetandi gratiam donavit. Iste autem in utero matris existens dominum existens sanctitatis gratiam donavit, et os illius in verbo confessionis aperuit, ut quem non videbat personam cognosceret dignitate, dicens: Unde hoc mihi ut veniat mater domini ad me. Hec ille. Et sic patet.

Tertio iste puer erat gloriosus in generatione, id est in nativitate sua ex utero, in qua fuerunt quattuor miranda. Primo matris prophetatio. Unde Ambrosius super Lucam dicit: Nomen filii per prophetam didicit quod a marito muto discere nequivit. Nam in circumcisione vocabant eum nomine patris sui Zachariam, et dixit mater eius: Nequaquam, sed vocabitur Johannes. Luce i. Secundo lingue patris reseratio, qua postulans Zacharias pugillare mox ut Johannem nomen scripsit soluta est a vinculis lingua eius. Tertio prophetalis predicatio. Nam Zacharias pater eius impletus spiritu sancto prophetavit dicens: Benedictus dominus deus Israel etc. Luce i. Quarto singularis exultatio. Nam angelus predixerat: Et multi in nativitate eius gaudebunt. Luce i. Unde Beda in omelia dicit: Genus ac diu incensi ponentes dono nobilissime plebis exultavit. Unde merito sancta per orbem ecclesia huius tantum post dominum et nativitatis diem celebrare consuevit. Quia sicut nato domino pastoribus apparens angelus ait: Ecce evangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo, quia natus est vobis hodie salvator qui est Christus dominus, ita et angelus nasciturum Zacharie predicens Johannem: Et erit gaudium tibi et exultatio et multi in nativitate eius gaudebunt. Hec ille etc.

Quarto puer iste erat gloriosus sua religione. Unde beatus Johannes Baptista merito potest dici homo

angelicos quatuor modis. Primo per gratiam gratum facientem. quam adeptus est virtute humilitatis et subiectionis quia noluit se preferre servitori cui erat tante sanctitatis ut extimaretur esse Christus. regestis ... Non sum ego Christus. Sed dixit se esse vocem. Ysaye 40. et Iohannis 3. ego vox clamantis in deserto et non equalis. cum dixit non sum helias. cum tamen spiritu et virtute fuit helie equalis. unde Christus dixit de eo Matthei 11. Et si vultis scire ipse est helias et angelus dixit. luce 1. Ipse precedet illum in spiritu et virtute helie. Nec etiam superiorem. cum dixit. Non sum propheta. cum tamen erat plus quam propheta, ut testatur de eo Christus Matthei 11. Et in hoc habuit officium seraphin per caritatis incendium. zelo enim dei velut helias succensus est.

2o. per gratiam gratis datam. quam adeptus est virtute puritatis et innocentie. Nam septennis etatis sue anno contempta mundi fugiens desertum petiit. V. 24. annis ibi heremitica vita conversus sive ad usque. Unde habuit officium cherubin per scientie plenitudinem. propter quod dicitur lucifer. Job 38. quia fuit terminus noctis ignorantie et initium lucis gratie. Habuit et officium potestatum per quas potestates ... arcentur quod non potuerint nocere sibi in sanctificatione. Angelis etiam arcebat cum ad baptismum nos disponebat. Habuit et officium virtutum per quas fiunt miracula. que ipse se exhibuit. s. locustis et mel silvestre comedens pellibus camelorum indutus etc. 3o. per ministrationem quam adeptus est virtute paupertatis et indigentie, mundum penitus abnegans. ne ... vitam sancte posset. Unde habuit officium tronorum per iudicii equitatem quia arguebat herodem Iohannes dicens. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Marci 7. Et habuit officium dominationum, que docet nos erga subditos ... Iohannes autem amabatur a subditis quia omnis Ierosolima exibat et veniebat ad eum. Matthei 3. A regibus autem timebatur. quia herodes metuebat Iohannem. sciens eum virum sanctum et iustum. Marci 7. Habuit et officium principatuum. qui docet nos superiores revereri. Et Iohannes de se dicebat. Qui de terra est de terra loquitur. De Christo autem dicebat. Qui de celo venit super omnes est. Et iterum. Qui post me venit s. nativitate ante me factus est i. prelatus in dignitate ... cuius non sum dignus corrigiam calciamenti solvere. i. sacramentum incarnationis intelligere. 4o. per illuminationem quam adeptus est virtute ... Unde habuit officium archangelorum per maiorum revelationem. sic quod revelavit sacra ... Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mundi. Habuit et officium angelorum per minorum annunciationem. s. spectantium ad mores. dicens. penitentiam agite. Matthei 3o etc. —

2o. puer iste erat gloriosus sua revelatione. Factum est autem verbum domini super Iohannem zach. filium in deserto. et venit in omnem regionem Iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. luce 3. Et ecce quod revelatio et manifestatio Iohannis fuit. quando exivit de deserto ad predicationem baptismi penitentie in remissionem peccatorum. Ille enim baptismus ut beda dicit. erat quoddam inductivum ad penitentiam, et quedam protestatio qua protestabantur homines se penitentiam acturos. Unde predicabat baptismum penitentie i. inducentem ad penitentiam. que quidem penitentia inducit homines ad remissionem peccatorum. Tota enim doctrina et operatio Iohannis erat preparatoria ad Christum. sicut ministri et inferioris artificis est preparare materiam ad formam, quam inducit principalis artifex. Gratia autem conferenda erat hominibus per Christum. Sicut in Iohannis 1. gratia et veritas per ihesum christum facta est. et in baptismo Iohannis gratiam non conferebat. Sed solum ad gratiam preparabat quadrupliciter. Primo per doctrinam Iohannis inducentem homines ad fidem Christi. Iohannes quando vidit Christum venientem ad se dixit. Ecce agnus dei etc. Iohannis 1. quem spiritu sancto revelante cognovit. Unde et discipulos suos ad Christum misit instruendos. dicens. Tu es qui venturus es an alium expectamus Matthei 11. 2o. assuefaciendo homines ad ritum baptismi. Unde Augustinus in enchiridion. et habetur de conse. di. 4.

Non regenerabatur ut renascebatur qui baptizabatur baptismo Iohannis. Sed quodam precursorio illius ministerio. qui dicebat. parate viam domino. i. Christo in quo solo renasci poterant. qui parabantur. hec ibi. Unde et Christus ex reverentia baptizare timuit. dicens. Ego a te debeo baptizari. et tu venis ad me. Et dixit ad eum. Sine modo. Unde ut Crisostomus dicit. creditur quod Christus postea baptizavit Iohannem. Certum enim est ut Ieronimus dicit. quod sicut Christus baptizatus fuit a Iohanne in aqua. ita Iohannes a Christo erat in spiritu baptizandus. 3o. per penitentiam preparans homines ad suscipiendum effectum baptismi Christi. Unde beda dicit. quod quantumcumque cathecuminis nondum baptizatis prodest doctrina fidei. tantum profuit baptismus Iohannis ante baptisma Christi. quia sicut ille predicabat penitentiam et baptismum Christi prenuntiabat et in cognitionem veritatis que mundo apparuit attrahebat. sic ministri ecclesie qui primo erudiunt postea peccata eorum redarguunt. deinde in baptismo Christi remissionem promittunt. Iohannes Iohannes dixit ut habetur Iohannis 1. Qui misit me baptizare in aqua. ille dixit mihi. Super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum. hic est qui baptizat in spiritu sancto. et ego vidi et testimonium perhibui quia hic est filius dei. Inde est etiam quod baptizati a Iohanne confitebantur peccata sua. ut habetur Matthei 3. non quod illa confessio peccatorum fieret ad remissionem peccatorum statim per baptismum Iohannis exhibendam. Sed quedam per penitentiam quantum gratie et effectum baptismi Christi ad quem penitentia illa preparabat. 4o. ad manifestationem divinitatis Christi. Unde ipse Iohannes dicit i. co. ut manifestetur s. Christus in Israel. propterea veni ego in aqua baptizans. Concurrentibus enim turbis Christum annuntiabat. quod quidem sic facilius factum est quam si per singulos discurrisset. ut Crisostomus dicit super Iohannem. Quod patet ex forma baptismi eius. dicit enim paulus act. 19. Iohannes baptizabat baptismo penitentie populum dicens. in eum qui venturus est post ipsum ut crederent. hoc est in ihesum. Licet enim Christus venisset in carne et ad baptismum. nondum tamen venerat in cognitione hominum. de cuius notitie adventu Iohannes intelligebat quos baptizabat. et hic credebatur. quia in baptizando Christum. vidit celum apertum. quia intellexit baptismo in sanctificatione per Christum apertum esse celum hominibus. quod primo homini preclusum fuerat per peccatum. Vidit spiritum sanctum in specie columbe super Christum baptisatum. Audivit vocem patris protestantis. Hic est filius meus dilectus. Audivit et Christum orantem. Unde signanter dicit luce 3. quod ihesu baptizato et orante apertum est celum i. omnibus propter eum. sicut si imperator diceret alicui pro alio petenti. ecce hoc beneficium non illi do. Sed tibi i. propter te illi. ut Crisostomus dicit super Matheum —

3o. puer iste erat gloriosus in sua predicatione. Ipse namque suam predicationem inchoavit a penitentia dicens. penitentiam agite etc. Matthei 3. In qua predicatione quatuor generibus hominum dedit leges quibus bene viverent. Unde Ambrosius super luce et habetur d. 86. dicit sic. In singulis quorum generibus hominum quomodo tribuit sensus libera responsum unum omnibus. Omnes enim communiter ammonet ut conferat non habenti. Misericordia enim plenitudo virtutum est. et in omnibus est proposita forma virtutis. 1o. phariseis dedit legem penitentie. dicens. id. Matthei 3. progenies viperarum quis demonstravit vobis fugere a futura ira. Facite ergo fructum dignum penitentie. et ne velitis dicere intra vos. patrem habemus habraam. dico enim vobis quia potens est deus de lapidibus istis suscitare filios habrae. Iam enim securis ad radicem arboris posita est. Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. ego quidem baptizo vos in aqua in penitentiam et luce 3. ponuntur eadem verba. 2o. inventoribus dedit legem misericordie. dicens. illud. luce 3. Qui habet duas tunicas. det unam non habenti. Similiter et escas. 3o. officialibus et peccatoribus dedit legem iustitie. dicens. id luce 3. Nichil amplius quam quod constitutum est vobis faciatis. 4o. militibus dedit legem clementie. dicens. id. luce 3. Neminem concutiatis neque calumpniam faciatis. et contenti estote stipendiis vestris. et d. 86. c. In singulis dicit sic. Militibus ne calumpniam faciat et ne predam requirat. docens idcirco constitutum militie stipendium, ne dum sumptus q

quereret pro crassitie. Hec ibi. Et sic patet.

Vo. puer iste erat gloriosus in sua grandatione. Sciendum quod in veteri testamento fuerunt singulariter grandati quatuor. Primo Noe cui dixit deus Gen. 7. Te enim vidi iustum coram me ex omnibus gentibus. 2o Moyses de quo dixit deus Numeri 12. Si quis inter vos fuerit propheta domini in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad eum. At non talis servus meus Moyses, qui in omni domo mea fidelissimus est. 3o David de quo dixit deus 1 Reg. 13. Inveni hominem secundum cor meum. 4o Job de quo dixit deus ad Sathan Job 1. Numquid considerasti servum meum Job, quod non sit ei similis in terra, vir simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo. In novo quoque testamento fuerunt et quatuor grandati. Primo Nathanael de quo Christus ait Jo. 1. Hic est vere israelita in quo dolus non est. 2o Petrus de quo dicit Christus Matth. 16. Beatus es Symon Bariona quia caro et sanguis non revelavit tibi sed pater meus qui est in celis. 3o Centurio quo Christus ait Matth. 8. Amen dico vobis non inveni tantam fidem in Israel. 4o Paulus de quo Christus ait Act. 9. Vas electionis est mihi iste ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israel. Super autem omnes Johannes grandatur. Unde Christus ait Matth. 11. Amen dico vobis inter natos mulierum non surrexit maior Johanne baptista. Precellit cunctos, eminet universos, antecedit prophetas et excedit [?] de mulieribus natus, inferior est Johanne. Diceret fortasse aliquis: Ergo inter natos mulierum Jo. maior est, ergo maior est salvatore. Absit. Johannes enim ex muliere, Christus ex virgine natus est. Hec ille. Habuit enim perfectionem ordinum celestium [?]. Primo angelorum. Malach. 2. Ecce ego mitto angelum meum qui preparabit viam ante faciem meam. 2o principatuum [?] quia assimilatur lucerne. Jo. 5. Ille erat lucerna ardens et lucens. 3o prophetarum. Matth. 11. Quid existis videre? prophetam? Etiam dico vobis plusquam prophetam. Fuit enim excellentior Moyse et ceteris prophetis. Johannes namque pertinet ad novum testamentum, cuius ministri preferuntur et ipsi Moysi quia magis revelate speculantur, ut habetur 2 Cor. 3. 4o apostolorum quia fuit missus a deo ut testimonium perhiberet. Jo. 1. Propterea assimilatur voci cum dicit: Ego vox clamantis in deserto. 5o martyrum quia pro iustitia mortem sustinuit. 6o confessorum quia confessus est et non negavit. 7o virginum quia virginitate preservavit [?]. Unde cantat ecclesia: Serta ternis alios coronant aucta crementis, duplicata quosdam, trina centeno cumulata fructu te sacer ornat. Et sic patet.

6o et ultimo puer iste erat gloriosus sua consummatione. Nam descendens ad limbum confortavit sanctos patres qui ibi erant apportando eis bonum nuntium de adventu salvatoris qui cito erat descensurus ad eos liberandos. Unde confortati sunt propter quatuor. Primo quia ibi erant in magna tristitia. 2o quia de visione carebant. 3o quia in loco tenebroso manebant. 4o quia demonum vicinitatem habebant. Et quamvis ad limbum descenderit, eius tamen passio ab ecclesia celebratur. Et sic patet eius consummatio. Unde beatus et diligetur [?].

In festo beati Petri apostoli.

Tibi dabo claves regni celorum. Matth. 16. Et in eundem patet solemniter [?]. beatus Jo. Apoc. 3. Ecce dedi coram te hostium apertum in celo, quod nemo potest claudere, quia servasti verbum et non negasti nomen meum. Super quo verbum movemus [?] questionem. Utrum beatus Petrus ecclesie Christi fuit pastor excellentior quam Moyses synagoge dei rector et tutor [?]. Ad istam questionem respondent duo doctores

novi testamenti. Primus est Innocentius papa ut habetur d. 21 c. decretis [?] quo dicit sic: Maiorum pontificum et reliquorum sacerdotum institutio in veteri testamento est inchoata et in novo plenius consummata. Summi enim pontifices et minores sacerdotes a deo sunt instituti per Moysen qui ex precepto domini Aaron in summum sacerdotem, filios vero eius unxit in minores sacerdotes. Simpliciter [?] vero maiorum et minorum sacerdotum in novo testamento discretio ab ipso Christo sumpsit exordium, qui 12 apostolos tamquam maiores sacerdotes et 72 discipulos quasi minores sacerdotes instituit. Petrum vero quasi in summum sacerdotem elegit, dum ei pre omnibus et pro omnibus claves regni celorum tribuit et a se petra Petri nomen imposuit, atque pro eius fide se specialiter rogasse testatus est, et ut ipse ceteros confirmaret sibi iniunxit dicens: Ego pro te rogavi Petre ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Hec ibi. 2us est Anacletus papa ut habetur d. 22 c. Sacrosancta romana et apostolica ecclesia non ab apostolis sed ab ipso domino salvatore nostro primatum obtinuit. Sic beato Petro apostolo dixit: Tu es Petrus et reliqua usque soluta et in celo. Licet enim omnes essent apostoli, Petro tamen concessum est a deo et ipsi inter se voluerunt idipsum, ut reliquis omnibus preesset apostolis. Et Cephas id est caput et principium teneret apostolatus, qui et eandem formam suis successoribus et reliquis episcopis tenendam tradiderunt. Et non solum hec in novo testamento constituta sunt, sed et in veteri fuerunt. Unde scriptum est: Moyses et Aaron in sacerdotibus eius, id est primi inter eos fuerunt. Hec vero apostolica sedes caput et ordo a deo et non ab alio constituta est. Hec ibi. Sciendum quod sicut in fundatione synagoge deus pelegit Moysen, sic in novo testamento in fundatione ecclesie Christus pelegit beatum Petrum apostolum. Et sicut Moysi deus contulit multa privilegia secretorum [?], sic contulit et beato Petro quod est certe privilegia. Claves regni celorum a domino accepit. Propterea dixit ei Christus verbum propositum: Tibi dabo claves regni celorum.

Collationis.
Iurisdictionis.
Remissionis.
Dilectionis.
Operationis.
Passionis.
Sublimationis.
Glorificationis.

Primo tibi dabo claves regni celorum collationis. Christus enim beatum Petrum summum pontificem fecit et vicarium suum instituit, cum ei dixit: Pasce oves meas. Ad quam collationem concurrunt quatuor. Primo pater ipsum elegit. Matth. 16. Caro et sanguis non revelavit tibi, sed pater meus qui est in celis. 2o filius electum exaltavit, et maxime in duobus, scilicet in fide recta, cum dixit: Quem dicunt homines esse filium hominis? Et Petrus respondit: Tu es Christus filius dei. Et in dilectione sincera cum dixit: Symon Johannis diligis me plus his? Et Petrus respondit: Tu scis domine quia amo te. 3o spiritus sanctus electum et exaltatum confirmavit, cum in pentecoste ad robur se sibi effudit. Propterea eum confirmavit columpnas eius [?]. 4o tota trinitas electo exaltato et confirmato potestatem predicationis ei donavit. Ista autem potestas est in peccatorum remissione. Jo. 20. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis etc. Et licet dicatur Luc. 5. Quis potest remittere peccata nisi solus deus? tamen deus remittit peccata per auctoritatem, Christus per excellentiam, et sacerdos per ministerium. Nam peccatum facit in homine tria, scilicet dei inimicitiam, defor-

deformitatis maculam et obligatorium ad penam eternam. Ista tamen solus deus in virtute contritionis
remittit, qui solus remittit offensam, lavat maculam et dissolvit obligatorium eternam.
ut patet luc. 15 in filio prodigo, de quo dicitur quod pater osculatus est eum, quia remisit ei offensam,
et stola prima ipsum induit. quia lavit maculam et ornavit animam. et quod mortuus
fuerat revixit, quia abstulit ab eo penam eternam. Sacerdos autem remittit peccata quantum
ad alia tamen. Nam peccatorem a deo absolutum esse demonstrat. pene purgatorie et satisfactorie
ipsum ligat, et de ipsa pena partem relaxat. Ista tamen notantur Jo. XI. in suscitatione
Lazari. solus enim Christus ipsum a mortuis suscitavit. Discipulis tamen iussit scilicet ut la-
pidem tollerent. ut ipsum solverent. et ut libere abire permitterent. Lapidem tollere
est penam purgatoriam in satisfactoriam commutare. peccatorem solvere est ipsum absolutum
esse a deo ostendere. libere abire permittere est penam aliquam libere indulgere. que omnia
habet petrus a tota trinitate acceptum —

Secundo. tibi dabo claves regni celorum. scilicet iurisdictionis. scilicet in excommunicatione et absolutione. Iste
autem ligationes et solutiones non sunt in celo. quia ibi omnes sunt soluti. nec sunt in inferno. quia ibi sunt
omnes ligati. Sed sunt in mundo ubi sunt quidam ligati et quidam soluti. In inferno sunt qui omnes ligati
et excommunicati per illam sententiam. Mt. 25. Discedite a me maledicti in ignem eternum etc. Jo. sed
eisdem loquitur. Sed hii ab eis auferentur. ps. Dirumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis
nec participabunt cum eis in divino officio. apoc. ultimo. foris canes veneficii. nec possessa
distribuentur. salute eterna non optabuntur. ymo sic dicitur in ps. letabitur iustus cum viderit
vindictam. Exclusi etiam erunt a participatione sanctorum. et maxime a participatione panis vite.
Mt. 15. non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. non participabunt etiam cum eis
in mensa. ysaie 65. Ecce servi mei comedent et vos esurietis etc. —

Tercio. tibi dabo claves remissionis in indulgentiarum largitione. Sciendum est quod indulgentie
valent quantum ad forum ecclesie, quantum ad iudicium dei. ad remissionem pene. Ideo autem quia valeant
iste indulgentie est unitas corporis mistici, in qua multi in operibus iustitie superogaverunt ad
necessarium debitorum suorum. et multas etiam tribulationes iniuste sustinuerunt patienter. per quas
multitudo penarum poterat expiari. si eis deberetur. quorum meritorum tanta est copia quod
omnem penam debitam nunc viventibus excedunt. et maxime propter meritum passionis Christi. Et
ista merita passionis Christi et aliorum sanctorum sunt thesaurus ecclesie. Non enim est iste thesaurus de
auro argento aut de lapidibus preciosis. Sed de precioso sanguine Christi et aliorum sanctorum
ac de labore Christi et sanctorum etc. huius autem thesauri petrus et successores sui habent
claves. qui ipsum prout iusta causa exigit. possunt distribuere. Ad quam exiguntur
quattuor. primo auctoritas ex parte facientis. 2. caritas ex parte recipientis. 3. pietas
scilicet ad honorem dei. quia pietas est cultus soli deo debitus. quarto utilitas scilicet proximi
quo ad opera misericordie. Queritur primo ad quid valeat iste indulgentie. Respondetur
quod valet ad pene remissionem. Exemplum. quidam debet stare in purgatorio pro peccato non
satisfacto per X annos. habita ista indulgentia X annorum satisfactum erit pro pena
illa. Si quis non plus perpetravit de indulgentia quam meruisset pro peccatis pena
tunc illa indulgentia valet sibi ad maius meritum quo ad premium accidentale
in vita eterna vel premium essentiale. Queritur 2o. An equaliter habeat indulgentiam
distans in foribus illius ecclesie. sicut distans per C. miliaria vel ultra. Respondetur
quod equaliter habet indulgentiam. Sed distans habet maius meritum vel premium ratione la-
boris in caritate assumpti. quem laborem non sustinuit vicinus ecclesie. Queritur
3o. quid operatur indulgentia a pena et a culpa. Respondetur quod talis indulgentia
valet ad hoc. quia talis anima sic decedens non tangit penas inferni. nec

purgatorii. Sed subito volat ad celum. Sic quilibet in anno iubileo vel indulgentia de passagio
facto contra infideles pro recuperatione terre sancte. et pro ingressu religionis. Queritur quarto
An iste indulgentie valeant defunctis. Respondetur quod indulgentia valet sicut verba privilegii
sonant. unde indulgentia quando datur sub illa forma. Quicumque iverit vel miserit contra
infideles habeat indulgentiam plenariam pro se. et pro patre et matre defunctis. et tunc ille anime
exirent de purgatorio. hac conditione impleta. statim volarent ad celum. Cum enim anime
existentes in purgatorio sint membra huius corporis mistici propter caritatem cum qua decesserunt
capaces sunt omnium bonorum que fiunt et que facta sunt. Et sicut stomachus omnibus membris corporis
suum cibum distribuit. sic ecclesia omnia merita tamen purita quam preterita suis membris distribuit
tam vivis quam satisfacere pro defunctis. sicut liber pro testamento. Queritur 5o. An vivus
indulgentiam quam acquirit possit dare alteri vivo vel defuncto. Respondetur quod si privilegium sic con-
tineat quod talis indulgentia posset acquiri et non cuilibet personaliter tunc illa indulgentia eis
perficit non. Nam privilegium tantum valet quantum sonat. Queritur 6o. An habeat indulgentiam
qui non facit elemosinam. Respondetur quod si privilegium sic continet. quicumque porrexit manum adiu-
trices etc. tunc non dans non est capax indulgentie. Queritur 7o. An intelligitur dedisse
qui dedit panem. vinum. oleum et huiusmodi. Respondetur quod sic. quia debet pensari conditio personarum secundum
facultatem earum prout quasi consuetudo pot —

Quarto. tibi dabo claves dilectionis. Nam beatus petrus fuit ferventior in amore Christi. cuius
signa fuerunt quattuor. primo amor paupertatis. quia propter eius amorem omnia terrena contempsit. Mt. 19.
Ecce nos reliquimus omnia etc. Quidam enim sunt procrastinantes. contra quos dicitur. Ecce. Quidam
ad tempus reponentes. contra quos dicitur. reliquimus. non reposuimus. Quidam dimittentes. contra quos
dicitur omnia. Quidam res suas exteriores relinquentes. Sed suas voluntates retinentes. contra quos
dicitur et secuti sumus te. Secundum signum fuit in passione. quia secum mori voluit. quando dixit luc. 22. paratus
sum tecum et in carcerem et in mortem ire. Non enim volebat mori ante eum. quia nolebat carere
tam dilecta presentia. nec volebat vivere post eum. quia non reputabat vitam. Sed mortem amaram.
volebat autem mori cum eo. quia hoc reputabat sibi gloriam et coronam. Tercium fuit post passionem
quia sunt in lacrimis. huius enim lacrimas doloris. eo quod magistrum negavit. luc. 22. Egres-
sus foras flevit amare. unde dicit clemens. quod quocumque galli cantum audiebat lacrimas
emittebat. habuit lacrimas compassionis. eo quod ipsum mortuum videbat. Jo. 16. plorabitis
et flebitis vos. mundus autem gaudebat. habuit lacrimas devotionis. eo quod ad eternum
videndum semper se parabat. habuit lacrimas consolationis. unde dicit clemens. quod semper in sinum sudarium
ferebat quo fluentes lacrimas detergebat. Sic enim in consuetudinem duxerat flere. quod
totum eius facies adusta lacrimis videbatur. ps. fuerunt mihi lacrime etc. Quartum signum fuit
post resurrectionem. quia ipse ad monumentum cum Johanne pervenit. Et sic dicit gregorius. Illi prestis
cucurrerunt qui pretius amaverunt. Alius enim cucurrerat scilicet. alius Johannes prevenit alium
petrus. alius petrus autem Johannem. quia prior monumentum intravit. per quod datur intelligi quod
ambo dilexerunt Christum inseparabiliter. Sed Johannes magis dilectus. petrus autem magis constanter etc. —

Quinto. tibi dabo claves operationis. Fuit enim eius operatio efficax propter virtutem. et hoc quadru-
pliciter. primo propter virtutem credendi. quia dixit. Tu es Christus filius dei vivi. De eius
fide dixit Christus luc. 22. Simon. ecce sathanas expetivit vos ut cribraret sicut
triticum. ego autem rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. et tu aliquando conversus
confirma fratres tuos. Ubi habetur quod eius fides multum fuit adversus temptationem. cum dicitur. ecce
sathanas. etc. hostis enim ubi invenit locum magis munitum, ibi maiorem exercet conatum.
Eius fides fuit valde a Christo roborata. cum dicitur. ego autem rogavi etc. Eius
fides fuit aliis in exemplum data. cum dicitur. Et tu aliquando conversus etc. 2o. propter virtutem sanandi
non solum enim sanabat sicut actuum 3o verbo orationis. Sed et verbo iussionis. sicut patet in sanatione
enee. actuum 9. Verum et umbra corporis sui ut dicitur et actuum 5. et in impositione bacu-
li sui. sicut patet in discipulo eius per quadraginta dies defuncto qui ad impositionem baculi sui resuscitatus

est. 3º scilicet virtute predicationis. Tam generose enim predicabat quod aliquando una die tria milia hominum convertebat. ut dicitur act. 2. Hoc est ei propter predicationis. Unde Crisostomus super mt. dicit. Testimonium studiosi agricole est messis fecunda. assiduum doctoris ecclesia plena. 4º scilicet virtute orationis. Nam eius oratio aliquando aperiebat celum ut patet act. 10. ubi dicitur quod postquam eum accidit mentis excessus. et vidit celum apertum. Aliquando faciebat descendere spiritum sanctum. sicut patet act. 8. in samaritanis. Aliquando expoliabat infernum. sicut quando suscitavit defunctum. quem Symon magus suscitare non potuit. Aliquando vincebat demonium. sicut patet in demone qui Symonem magum per aera deferebat.

6º. Tibi dabo claves passionis. passus est enim consimili pena cum Christo. puta quia Christus ei dixit. Jo. ultimo. Sequere me. Sap. 18. Simili pena dominus cum servo afflictus est. Noluit autem pati rectus. sed reversus propter quatuor causas. quas ipsemet assignat. 1º quia propter honorem domini non reputabat se dignum. 2º quia Christus passus est propter mundum redimendum. ideo debuit ad mundum respicere. ipse autem patiebatur propter acquirendum celum. ideo debuit ad celum respicere habere. 3º ad significandum quod sicut Christus autem propter rectus stetit et usque per peccatum cecidit. homo non caput mentis in terram deflexit et postea dominum recalcitravit. 4º ad innuendum quod homo mutaverat amorem spiritualem in mundanum. homo enim rectus in cruce positus. si revolvitur illud quod erat dextrum efficitur sinistrum. tunc igitur homo dextram mutavit in sinistram. quia amorem celestium convertit in amorem mundanum etc. —

7º. Tibi dabo claves sublimationis. Nam in iudicio habiturus est magnam sublimitatem. quia super tronos xii. sedebit. et ceteros iudicabit. et ille [illegible] erat ad finem mundi approbaturum. ps. Ut faciant in eis iudicium conscriptum. Hec autem sublimitas est ei ad quadruplicem dignitatem. 1º ad eius immensum honorem. pr. ultimo. Nobilis in portis vir eius. quando sederit cum senatoribus terre. 2º ad magnam demonum confusionem. i. cor. 6. Nescitis quia angelos iudicabimus. 3º ad malorum condempnationem. ibidem. An nescitis quia sancti de hoc mundo iudicabunt. 4º ad bonorum consolationem. scilicet quia videbunt sanctum fratrem suum Christum esse iudicem. et sororem suam virginem mariam esse mediatricem. et fratres suos apostolos esse consessores et assessores etc. —

8º. tibi dabo claves glorificationis. Christus enim fecit eum in celis [illegible] ianitorem. apoc. xi. habet potestatem claudendi celum nubibus et aperire portas eius. dicitur enim habet quadruplicem domum. 1º habet ecclesiam militantem in qua habitant peregrini. clavis huius domus est clavis indulgentie. peccatori igitur volenti redire ad ecclesiam per penitentiam. petrus aperit hostium cum clavi remissionis et indulgentie. Jo. 20. quorum remiseritis etc. 2º habet patriam celestem in qua habitant filii. clavis huius domus est clavis potentie. Unde igitur sanctorum volentibus intrare in domum celestis patrie. aperit hostium cum clavi [illegible]. ps. Ianuas celi aperuit. 3º habet purgatorium in quo habitant debitis obligati. clavis huius domus est clavis iustitie. Nam iustitia dei requirit quod nullum malum remaneat impunitum. Unde igitur debitis intrare purgatorium. aperit hostium cum clavi iustitie. ps. Aperite mihi portas iustitie etc. Fuit enim alius quondam venerabilis servus portarius. has regulas nos Christus tradidit petro. Unde .d. ho. Considerans dicit gregorius. Considerans nobis est cur opus deus eum quem ante ecclesie preferre disposuerat. ancille vocem

pertimescere et seipsum negare permisit. quod nimirum magne actum pietatis dispensatione cognoscimus. ut is qui futurus erat pastor ecclesie in sua culpa disceret qualiter aliis misereri debuisset. prius itaque eum ostendit sibi. et tunc preposuit ceteris ut ex sua infirmitate cognosceret quam misericorditer aliena infirma tolleraret. hec ille. 4º habet infernum in quo habitant dampnati. clavis huius domus est clavis mortis eterne. Unde igitur dampnatis petrus non aperit hostium neque claudit. sed Christus aperit hostium et claudit. quia peccatores irrevocabiliter includit et clavem custodit. apoc. 1. habeo claves mortis et inferni. Item. 9º. Data est ei clavis abyssi etc. Rogemus igitur dominum etc. —

In festo visitationis marie —

Maria abiit in montana. luc. 1. et in evangelio presentis solempnitatis. Ambrosius in omelia dicit. Maria que sola in intimis penetralibus versabatur. non a publico virginitatis pudor. non a studio asperitas montium. non ab officio prolixitas itineris retardavit. In montana cum festinatione virgo officii memor. iniurie inmemor. affectu urgente non sexu. relicta perrexit domo. — Sciendum quod beata virgo abiit in montana ad visitandum helisabeth propter quatuor causas.

propter caritatem.
propter fidelitatem.
propter humilitatem.
propter sanctitatem.

1º propter caritatem quam more angelico in maria virgine ipsa tenebat. Unde petrus ravennas in sermone dicit. Accepto igitur consensu virginis ut sine virili semine conciperet dei filium discessit angelus ab ea. visum utique subtrahens non famulatum atque celestia petiit. que virgo sequitur dum in montana progreditur. Insuper plane et ultra angelos gratia succrescente procedit. Est igitur nimirum et in angelis caritas que superenituit in maria. hec ille. 2º propter fidelitatem. quam maria provexit usque ad dextram patris in excelsis. Nam sua fide concepit filium dei. Unde petrus raven. dicit. At non cum aliis dictum est. Sponso facto [illegible] Denique de terra virtus orta est. et non de angelica creatura. nec angelos. sed semen habrae apprehendit. hanc invenit gratiam maria virgo plena in gratia. hec ille. 3º propter humilitatem. Tantam enim humilitatem quam angelo maria exhibuerat dicendo. Ecce ancilla domini. hominibus et exhibere curabat. quod festinans abiit in montana. et zacharie domum intravit ut helisabeth visitaret. ac pregnanti vetule famulatum ministraret. Unde Ambrosius in omelia dicit sic. Didicistis virgines pudorem nunc discite humilitatem. Venit propinqua ad proximam. iunior ad seniorem. nec solum venit. sed et prior salutavit. Decet enim ut quanto castior virgo. sic tanto humilior. Noverit deferre senioribus. sit magistra humilitatis in qua est professio castitatis. est et pietatis. est et norma doctrine. Commendandum est enim quia superior venit ad inferiorem. ut inferior adiuvetur amore. hec ille. 4º propter sanctitatem. Maria enim venit ad helisabeth et Christus ad iohannem ut ipsum sanctificaret. sic et postea venit ad baptismum iohannes ut eum sanctificaret. Unde petrus ravennas in sermone dicit sic. Idcirco et maria post conceptum ad helisabeth properat quia iohannes qui in utero suo erat. [illegible] adhuc parvulum in ventre matris positum sanctificare festinavit. hec ille. propterea hodie maria abiit in montana ut dicitur verbum propositum etc. —

In festo sancte margarete virginis et martiris.

Inventa est una preciosa margarita. mt. 24. et in evangelio presentis solempnitatis. Beatus iheronymus contra iovinianum dicit sic. Apud indos gloria erat temporibus

et parturitionibus. et maledicta sterilis que non habebat semen in Israel. et benedicta que erat
semen in Syon et domesticam in Jerusalem et in benedictione masculorum ponebatur. Nam
uxor tua sicut vitis habundans in lateribus domus tue etc. hec ille. Super quo
etiam moveo questionem. Utrum beata Margarita ducit eternam benedictionem pro virgini-
bus pudicitie incorruptorum. Ad istam questionem respondent duo doctores. Nam testis primus
est beatus Augustinus libro de bono coniugali dicens sic. Non est impar meritum continentie in
Johanne qui nullas expertus est nuptias. et in Abraham qui filios generavit. Illius
enim celibatus. et istius connubium pro temporum distributione Christo militavit. hec
ille. 2us est beatus Jeronimus libro 2o contra Jovinianum dicens sic. Ceterum quis ignoret
sub alia dispensatione dei omnes veteres sanctos eiusdem fuisse meriti cuius nunc sunt
christiani. quomodo autem Abraham placuit deo in coniugio. sicut nunc virgines placent
deo in perpetua castitate. hec ille. Dicimus quod virginitas commendatur quadrupliciter. primo
in hebreis legibus. hoc patet primo in viris. Nam Abel qui primus est iustus admodum commendatur
virgo fuit. ut Augustinus dicit libro de mirabilibus sacre scripture. Helyas et Heliseus
et multi filii prophetarum fuerunt virgines ut Jeronimus dicit in epistola ad Eustochium.
Jeremias ac Daniel et propheta dignus fuit virgo. patet 2o in mulieribus. Nam Maria so-
ror Aaron fuit virgo que tympanum prophetavit. Filia Jephte fuit virgo. ut patet Judicum xi.
et Levitici 21. mandat dominus per Moysen quod summus sacerdos uxorem non accipiat vi-
duam non repudiatam non sordidam non meretricem. sed uxorem accipiat virginem de
populo suo. Et ibidem mandatur sacerdotibus filiis Aaron quod non contaminentur in mortibus
civium suorum. nisi tamen in consanguineis et propinquis id est patre matre filio filia fratre
et sorore que non est nupta viro. 2o in paganis gentilibus. Unde Jeronimus libro 1 contra
Jovinianum dicit sic. Certe romanus populus semper in maximo honore habuit vir-
gines etc. 3o in summis celestibus. Unde Jeronimus libro 1 contra Jovinianum dicit sic. Nuptie
terram replent. virginitas paradisum. Quam cito de paradiso virgines prorumpunt. eiecti de pa-
radiso copulati sunt. eiciuntur de paradiso. et quod ibi non fecerunt in terra faciunt. ut statim
apostolus conditoris humane virginitatem paradisus. et terra nuptias dedicavit. In omni tempore sit
vestis tua candida. Candor vestium sempiternus virginitatis est puritas. hec ille. psalmus
Adducentur regi virgines post eam. proxime eius afferentur tibi in leticia et exultatione. adducentur
in templum regis. Nam in resurrectione mortuorum non nubent neque nubentur. sed similes erunt
angelis. Quod angeli in celis prius homines futuri sunt. hoc virgines in terra esse ceperunt.
Si angelorum nobis similitudo promittitur. et angelos autem non est sexus diversitas.
Aut sine sexu erimus quod angeli sunt. aut certe quod liquido comprobatur resurgentes
in proprio sexu erimus. sed sexus non fungemur officio. 4o in propriis sequacibus. Unde
Jeronimus libro 1 contra Jovinianum. Legimus in apocalypsi Johannis. et ibi reperimus agnum super montem
Syon. et cum eo 144 milia signatorum habentium nomen eius et nomen patris eius scriptum
in frontibus suis. qui cantabant canticum novum. et nemo poterat dicere canticum illud nisi
qui empti sunt de terra. isti sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. virgines enim per-
manserunt. hii sequuntur agnum quocumque vadit. Ad hoc autem ut virginitas sequatur Christum requiritur
quod omnis virgo ipsum in corde suo ingiter exaltet contra motus. post seipsum humi-
liando. Nam propter defectum humilitatis reprobate sunt virgines fatue in scripturis contra
Matthei 25. Unde dicit Ambrosius libro de virginitate. Non solum predicanda est virginitas ut a-
metur. sed et admonenda est ne inflectatur. Et Bernardus super missus est dicit. pulcra per-

permixtio est virginitatis et humilitatis. nec mediocriter placet deo illa anima in qua humili-
tas commendat virginitatem. et virginitas exornat humilitatem. 2o virginem Christum magnificando
dicitur cum virgo magnificare dominum cum beata virgine dicens. Magnificat anima mea dominum. Luce 1 c.
Tale est canticum quod cantant virgines sequentes agnum. et nullo alio cantare potest. Apoc.
14. 3o virginem deum confitendo. nullo virgo de se confidat. sed meminerit se in fictili vase
thesaurum incomparabilem ferre. Unde Jeronimus in epistola ad Eustochium dicit. Nolo tibi venire
superbiam de virginitatis proposito. sed timorem. onusta vadis in tedis auro. latro vitandus
est. stadium est hec vita mortalibus. hic contendimus ut alibi coronemur. Nemo inter
serpentes et scorpiones tutus ingreditur. hec ille. 4o solum virginem honorando. Ambrosius
de bono virginitatis dicit. virginitas non quia virginitas. sed quia deo dicata est honoratur. Unde
Valerius libro 1 dicit. quod in templo dee Veste erat quedam virgo pulchritudinis nove emula.
contra videns igne exstincto per negligentiam sortem. dea Veste adorant et orationem complete
velum quod in capite portabat foculo imposuit statimque ignis emicuit. Si ista virgo
tamen illi ydolo placuit. quanto magis virgo christicola deo vero placebit. Hec autem virginitas
maxime requirit verecundiam. Unde Bernardus super cantica sermone 68. dicit sic. Nescio an
quicquam gratius verecundia adulti in moribus homines queat. que est omnium ornatus etatum
sed in teneriori etate amplius pulchriusque enitescit. quid amabilius verecundia adole-
scente. quam pulcra hec et quam splendida gemma morum in vita et vultu adole-
scentis. hec ille. Cuius rationem assignat Valerius libro 4 capitulo 6o. quia parens est omnis ho-
neste consilii. tutela solempnium officiorum. magistra innocentie. cara proximis. accepta
alienis omni tempore omni loco. favorabilem preferens vultum. hec ille. Et Tullius libro 1 de
officiis. Sine verecundia nichil rectum. neque honestum. Et Ambrosius libro de virginitate.
pudor individuus comes debet esse virginitati. sine quo non potest esse virginitas. Et libro
1 de officiis dicit. Ut in senibus gravitas. in iuvenibus alacritas. Ita in iuvenibus adolescen-
tibus verecundia velut quadam dote commendatur nature. Ad hanc autem virginitatem conservandam
requiruntur quatuor. primo abstinentia. Unde Jeronimus ad Eustochium. pudicitia tuta esse non nisi
per abstinentiam potest. Et Origenes super Levit. dicit. Qui seipsum castrat propter regnum
celorum. id non assequitur nisi se ciborum affluentia resecet. et nisi abstinentia vitam ministra-
Et Crisostomus super Matth. dicit. Castitas sine ieiuniis suis. ieiunio et oratione reparata cito la-
besit. et si eis qui amicitiis roborati fuerint. perfacile coronabuntur. Unde Valerius
libro 2 capitulo 1 dicit. Quod vini usus olim romanis feminis ignotus fuit. ne scilicet in
aliquod dedecus prolaberentur. quia proximus a libero patre intemperantie gradus ad inconcessam
venerem esse consuevit. Et Jeronimus libro 1 contra Jovinianum. Esus carnium et usus vini
ventrisque saturitas seminarium libidinis est. Unde et poeta. Sine cerere et ba-
cho friget venus. 2o castigatio carnis. Unde 1 Cor. 9. Ego autem sic curro non
quasi in incertum. sic pugno non quasi aerem verberans. sed castigo corpus meum et in servitutem
redigo. ne forte cum aliis predicaverim. ipse reprobus efficiar. Exemplum de beato Be-
nedicto volutavit se inter spinas et vepres. propter illam temptationem carnis. 3o solita exer-
citatio. Gregorius libro 2 moralium. Sepe quos temptationis certamine superare non potuit
sua defensionis securitate stravit. et dum lapsu se quisque in otio reddit. dissolutum
mente in otio prosternit. 4o devota oratio. Nam hoc genus demoniorum scilicet luxurie
non eicitur nisi in ieiunio et oratione. Matth. 9. Et Matth. 26. Vigilate et orate ne intretis
in temptationem. Exemplum de beato Christoforo. qui cum in carcere duabus puellis associaretur etc.

Ut cum ad lasciviam provocarent, sua oratione ipsas ad deum convertit. has quatuor virginitatis
custodias Christus in se ostendit. Primo abstinentia. per hoc quod ieiunavit xl. diebus etc. Mt. 4°. Ubi
de lapidibus noluit facere panes. cum melior sit refectio mentis quam ventris. Et sitiens qui
sedens super fontem petiit a samaritana bibere. Jo. 4. 2°. maceratione carnis. 3°. sanctis
excitationibus. Unde circuibat castella et civitates. docens in synagogis et predicans regnum dei.
et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem. Mt. 4. 4°. devota oratione. Nam corpore quo
cepit predicare. egressus abiit in desertum ubique orabat. Luc. 5°. Hec autem virginitas facit quatuor
Primo temptationem pellet et vincit. Ex. de Joseph. qui relicta veste apud dominam suam [illegible]
tate ipsam de lasciviam virginitate sua custodivit. 2°. sensus meditationum sensus subarant
2 ingenia. quotiens quando virgo nesciret bis vincet, et de hoc verecundabitur arguet ingenii
ad honeste vinces. Et hoc quidem plures fecerunt sunt. qui seipsos deformaverunt ne la-
sciviam provocarent. Ex. de Spurinna elegantissimo adolescente qui cum mira sui spe-
cie placeret. Ex. de quodam virgine. Cumque viris et petentibus esset se suspectum
sollicitaret oculos plurium illustrem feminam. Cumque viris et petentibus esset se suspectum
sentiret, faciem decore vulneribus deformavit. 3°. carnalium cogitationum luxus
fugat et vitia. Ex. de illa virgine antiochena pulcra nimium. que conspectus
fugiebat. Sed ipsa hominum aspectus fugiebat. Cognito autem quod Christiana esset, coacta est aut
ydolis ymmolare. aut lupanar intrare. quod cum facere recusaret. ad lupanar ducta
est. Ad ingressum autem lascivorum irruentium. quod illa prius stupraret. apparuit miles
aspectu terribilis, confortans eam ne timeret. Mutatis igitur vestibus puella egreditur. miles
non clausus in camera manet. Quidam non adulteri invenere virum esse. et non puellam
exclamaverunt factum diaboli. Utrumque igitur ad martirium ducitur. et miles et puella. Sicque vir-
ginitas custodita est. Ideo Ambrosius super beati immaculati. pudor plerumque corrector nature est.
quod deus prepit nos pudor compulsi, ne divinus pudeat desiderare quod erubescenda sunt ad-
monet. 4°. uxorem actum securum dat vestigia. Unde Valerius li. 4°. narrat de Sci-
pione quod cum esset 24 annorum capta cartagine in yspania omnes obsides. quos pri-
ma urbe clausos tenebat. in sua potestate redegit. scilicet quandam virginem etatis adulte.
qua ut comperit illustri loco et celtiberorum natam. et credibili desponsata. accersit
parentibus inviolatam reddidit. aurumque quod pro redemptione allatum fuerat sponse dotis
adiecit. Ambrosius in quodam sermone. Solet certius mereri in indulgentia quam verecundius
deprecatur. beata Margarita habuit hunc thesaurum virginitatis in magnam custodiam per carnis
mortificationem. apostolus. Qui autem sunt Christi carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis
per sensuum cohibitionem. Job. 31. pepigi fedus cum oculis meis. per fugam et elongationem
1. cor. 6. Fugite fornicationem. Talem thesaurum consuevit Christus in suis fidelibus que-
rere. et in beata Margarita sicut dictum est. verbum propositum. Inventa est una preciosa margarita.
Una preciosa margarita inventa est.

A deo.	Primo. A deo. Nam precius salvatoris apparet in eo quod negotiator
Ab angelis.	factus est. et in mundum venit negotiari margaritas sive mercis-
A patriarchis.	monia. Unde simile est regnum celorum homini negotiatori querenti bonas mar-
A prophetis.	garitas. In isto negotiatore fuit. 7. admiranda. Primum
Ab apostolis.	est quia sua preciosa pro vili precio tradidit. Augustinus. Venale
A martiribus.	habeo. quid dicis. regnum celorum. quo emitur. paupertate
A confessoribus.	regnum. dolore gaudium. labore requies. ignominia glo-
A virginibus.	ria.
A fidelibus.	morte vitam. 2us est quia tam vilia care emit. dedit enim

preciosum sanguinem suum pro nobis. 1. pet. 1. Non enim corruptibilibus auro vel

argento redempti estis etc. et 1. cor. 6. Empti estis precio magno etc. ad ephe. 5°. tra-
didit semetipsum pro nobis. 3us quia ut hominibus ad solvendum omnia bona sua tradidit. sic
puere fatentur. psalmus. pro nichilo habuerunt terram desiderabilem. 4us est quia nullum decepit. Jo.
semper vult forte precium solvit. psalmus. Que procedunt de labiis meis non faciam irrita. Augustinus
Quod deus diligentibus se preparavit mittit cum transcendit et vota. ad ro. 8. Non sunt condigne
passiones huius temporis ad futuram gloriam etc. 5us est quia de datis et acceptis strictam rationem
exigit. Luc. 16. Redde rationem villicationis tue. Et Mt. 18. Voluit rationem ponere cum servis
suis. 6us est quia servos suos super bonis suis negotiari et lucrari voluit. Luc. 19.
Negotiamini dum venio. 7us est quia servis suis ad negotiandum bona sua dedit secundum cor-
qualitates. Mt. 25. Et uni quidem dedit. 5. talenta. Alii vero duo. Alii vero unum unicuique
secundum propriam facultatem. Iste negotiator venit in mundum istum. ut sibi hanc marga-
ritam emeret. pro qua dedit animam. carnem et sanguinem dedit. Et ipsa omnem
ydolorum culturam fugit. fuit ei rore celesti gratia. quia cor suum aperuit. et
rore spiritus sancti suscepit. et suggestioni dyabolice se clausit. Et sic preciosa mar-
garita gratie est. Aperuit namque ad deum suam memoriam. et ibi recepit dei gra-
tiam recordationis. aperuit suam intelligentiam. et ibi concepit dei recognitionem. aperuit
suam voluntatem. et ibi concepit dei amorem –
2us. Ab angelis. Nam angeli custodierunt eam. ut contereret suggestionem demonis qui
habet magnam potestatem. superbiam. astutiam et experientiam. Unde dicitur. apoc. 12. proiectus est
draco. ecce potentia. Magnus serpens. Ecce superbia. Antiquus. Ecce experientia.
qui seducit universum orbem. Ecce astutia. His armis pugnavit draco. i. demon contra
virginem Margaritam. Sed ipsa protectione angelorum contrivit omnia eius machinamenta. fre-
git eius potestatem. quia ipsum eam aperte in specie draconis virtute crucis evanescere fecit.
Fregit eius superbiam. quia pedem super collum eius posuit. Fregit eius astutiam. quia sibi in
nullo nocere potuit. et quia ipsum coegit fateri. quare ipse sibi apparuit. quod ei consulet
ut mortis preceptis obediret. Fregit eius experientiam. quia in nullo suis suggestionibus
consentire voluit. psalmus. Angelis suis deus mandavit de te ut custodiant te in omnibus
viis tuis. Et sic patet 2um –
3°. A patriarchis qui demones proprias reliquerunt ut habetur gen. 12. Et de beata
Margarita dicit psalmus. Audi filia et vide etc. et obliviscere domum patris tui. Et
concupiscet rex decorem tuum. Ipsa enim parentes quod pater suus intendebat ea tradere ad cul-
turam ydolorum. eius societatem fugit. et oves sue nutricis pascebat. precium est
ei bonis habitare cum malis. psalmus. Cum perverso perverteris. quia mali sunt igne concupiscentie
inflammati. in boni sepius comburunt. 1. cor. 15. Corrumpunt bonos mores colloquia
prava. Mali sunt luto avaritie inquinati. et in boni sepius etc. Mali sunt pice adhe-
rentes superbie. et in boni sepius denigrantur. Mali sunt tenebris ignorantie obscu-
rati. et in boni sepius obscurantur. Ideo beata Margarita noluit habitare cum malis. ne
aut inflammaretur igne concupiscentie. aut inquinaretur luto avaritie. aut inficeretur
pice superbie. aut obscuraretur tenebris ignorantie –
4°. A prophetis. Nam prophete maxime floruerunt virtute humilitatis. ut clarius
divina misteria intelligerent. beata Margarita. tanto humilior fuit in conspectu suo. ut
fulgidior esset in conspectu dei. Sepe enim res lucida. nigrum habet effectum. sicut ostendit
beatus Augustinus. li. de ci. dei. triplici exemplo. Nam oleum lucidum, maculas

nigras effudit. Argentum fulgidum lineas nigras tingit. Ideo splendidus niger facit cuncta que tangit. Et sic sancti viri prophete dei. Ideo lucent fuscior olei per pietatem. fuscior ignis per caritatem. fuscior argenti per fame sonoritatem. Tamen apud se nigrescebat per humilitatem. Unde Jere. dixit. A. A. A. domine deus ecce nescio loqui quia puer ego sum. beata margarita coram se fuit humilis ut dicitur fuit gradus. ps. Elegi abiectus esse in domo dei. Cum enim olibrius preses eam sibi coniugio copulare vellet. magis voluit affligi cum populo christianorum quam temporalis prosperitatis hac fecunditate –

4. Una prosa mar. dicitur est ab apostolis. quorum fidem imitata est. de hac fide dicitur ps. Eloquia domini eloquia casta argentum igne examinatum probatum purgatum septuplum. Ex quo elicitur quod fides catholica est casta per puritatem sinceram. quia nulla adulterina fictione polluitur. quod est contra fidem hereticorum. Est examinata per tribulationum immissionem. quia nulla adversitate frangitur. quod est contra fidem instabilium. Est probata per prosperitatem mundanam quia nulla prosperitate mundana allicitur quod est contra fidem avarorum. Est purgata per spiritus sancti gratiam quae septiformi dono spiritus sancti fulcitur. quod est contra fidem malorum christianorum. beata virgo Mar. hunc thesaurum fidei in corde suo fixit. Ut tyrannum argumenta facile devinceret. Cui cum diceret quod non congruit ut puella tam nobilis habeat deum crucifixum. ipsa respondit. Christus pro redemptione nostra crucifixus asseritur. Sed nunc cum deitatem vivere affirmatur. –

6. martiribus. qui pro christo occisi sunt. Eorum namque passio ultima fuit christi passioni conformis. Christus enim fuit denudatus in patibulo. Mar. expoliata in eculeo. Christus fuit flagellatus ad columpnam ut disciplinam pro nobis portaret. Mar. tota fuit virgis lacerata. ut post hanc vitam aliam disciplinam non sentiret. Christus fuit perforatus clavis. Mar. fuit lacerata ungulis. Christus passus est in patibulo quod erat supplicium latronum. Mar. non in eculeo quod erat patibulum malefactorum. Christus fuit totus sanguine plenus. Mar. tota fuit sanguine cruentata. Christus passus est in aere ad innuendum quod est mediator dei et hominum. Mar. passa est in aere. ad innuendum quod est nostra interventrix apud deum. Christus in sua passione pro ipsis [illegible]. et pro suis crucifixoribus interpellavit et pro aliis fidelibus exorant. Sic et margarita orabat deum. pro se. pro suis occisoribus. et pro ipsam invocantibus. –

7. confessoribus. Nam ipsa ardens caritate tota fuit adusta. Sed non combusta. Unde potest dicere id. eccl. 42. In medio ignis non sum estuata. Fuit enim in medio ignis quia fuit carnis propugnatione. ad gal. 5. Caro concupiscit adversus spiritum. demonis inflatione. Job. 41. Halitus eius prunas ardere facit. hominum solicitatione. quia prefectus eam in uxorem accipere cupiebat. pulcritudinem alliciente. que in ultimis decorat. pro ultimo. fallax gratia. et vana pulchritudo. Superavit enim omnia ista ardentissima caritate. propter quatuor que intrinsecus habebat. primo gratiam afflatum. daniel. 3. fecit medium fornacis

quasi ventum roris flantem. 2o. consciam delectationem. prover. 15. Secura mens quasi iuge convivium. 3o. spem letificantem. ro. 12. Spe gaudentes in tribulatione patientes. 4o. carnem virgineam refrigerantem. luc. 1. Virtus altissimi obumbrabit tibi :–

8. virginibus. Nam thesaurus virginitatis ducit quatuor modis. primo. dare deo proprium affectum ut scilicet non diligat nisi celestem sponsum. Est enim zelotipus. et non vult cum adultero adamari. 2o. dare deo proprium intellectum ut scilicet de nullo cogitet nisi de celesti sponso. 2. cor. 10. In captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium christi. 3o. dare deo proprium censum. scilicet bona sua non vane expendere. sed pauperibus christi tribuere. mt. 19. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. 4o. dare deo propriam intentionem et motum. Nam sic ymago dei in sensibus vires non inficit. sic virginitas recta intentione innovatur. 2. cor. 4. licet is qui foris est homo noster corrumpatur. tamen is qui intus est renovatur de die in diem :–

9o et ultimo una prosa mar. dicitur est infidelibus. Nam magnas virtutes in sua passione ostendit. ex quibus multa infidelium milia conversa sunt ad fidem christi. Nam in igne fuit posita sed non adusta. In aere fuit in eculeo suspensa. non tamen in aliquo lesa. In aqua. quia in aquis gelidis fuit posita. et permansit illesa. In terra quia fuit terremotu concussa. Factus est enim terremotus. ac si terra non posset tantum facinus sustinere. Terremotus fit quatuor de causis. primo in detestationem sceleris. osee. 4. Maledictum. mendacium. furtum et adulterium inundaverunt. propter hoc lugebit terra. 2o. in signum doloris. 3o. in signum et concussionem timoris. Et sic factus est terremotus in passione christi. ut dolorem ostenderet et custodes terreret. 4o. in confusionem pectorum quorum valde confunditur quoniam ad preceptum dei insensibile elementum movetur. et ipse ad penitentiam non commovetur. Terremotus quoque factus est in passione beate margarite. Detestans sceleris detestationem in doloris et compassionis ostensionem. in timoris concussionem. et in pectorum confusionem. Unde quidam scriptus sic dicit de ea. beata mar. fuit timoris dei instructa perdita. religione conpta compunctione perfusa. honestate laudabilis. patientia singularis. nichil quod in ea [illegible] christiane religioni inveniebatur. odivit patrem suum. dilexit deum yhesum christum. cum quo vivit et regnat in secula seculorum. Amen :–

In festo sancte Marie magdalene –

Vides hanc mulierem. luc. 7. [illegible] post solempnitatem. Crisostomus in omel. de proditione iude que incipit pavens hodie. dicit sic. Ante proditoris tempus meretrix unguentum super domini caput effudit. grandem fidem. ultimam reverentiam. mirandam correctionem ostendit. Et quasi prostituta lupanar exiit. sic discipulus gehennam intravit. quia illa vicarium sui corporis abdicabat. tunc ille precium magis sanguinis postulabat. hec ille. Super quo thema movere possum. Ut beata maria magda. post amissam virginitatem recuperavit per penitentiam pristinam dignitatem. Ad quam [illegible] ponere quatuor conclusiones. ex intentione sanctorum doctorum. prima conclusio est ista. beata maria magda. non solum mente. sed et corpore fuit corrupta. patet testimonio christi dicentis. mt. 21. Amen dico vobis quod publicani et meretrices precedent vos in regnum celorum. Super quo dicit glo. intelligimus publicanum ut matheum. meretrices ut Magda. Cirillus super id. luc. 7. Ecce mulier que erat in civitate peccatrix. dicit. Mulier erat inhoneste vite. [illegible] erat [illegible] affectum [illegible].

ad xm. q petrus veniam gmisisset sibi elargiri. Aug. sup ps. 140. dt sic. Illa
mulr q erat i ciuitate petrix. venit et accessit ad pedes Ihu. illa ipudica quod
frontosa ad fornicatiom frontosior ad salute irrupit i domu aliena. gg i omel.
sic dt. Qua ei hc mulr turpitudis sue maculas aspexit lauanda ad fontem
mie cucurrit. Tenet tho. 2o sen. d. 9. ar. 8o. i rnsiōe. dt sic. Quidam
dicunt q sola virgines ad ordines angelor assumunt. eo q cognate e anglis vir
ginitas. Ut hieron dicit. Alij no electi decimu ordinem gstituunt. Sz hc no vr
vim. cu multi no virgines ut petrus et magda. multis et virginibus eminentio
res sunt. Speculu eccliē i sinodo. Nō veni vocare iustos etc. dt sic. hec
mr i magdalu castellu maritō edit. Sz ab eo ipietu fugiens gmisit me
mor legis oblita. vulgaris meretrix efficit. Et ppterea sic fecit sponte turpitudis
gstibuliu facta e mre demonior delubru. 2a gclusio e ista. hc mulr meretrix
e eadē q fuit soror lazari et que vnxit dnm vnguento. Ista gō e hieron
et Crisostō. Sz origenes dt. q no e eadē. q probat ex tribus. Pmo ex tpre.
Nam soror lazari vnxit dnm an sex dies pasce. ut hr. Jo. 12. Ille no petrix
ista biduu an pasca. pmittit ei matheus dnm dixisse. Scitis q p biduum
pasca fiet. Mar. aut dt. Erat pasca et azima p biduum. 2o ex loco.
Nam illa petrix lr dnm vnxisse i domo symonis leprosi. magda no soror
lazari vnxit dnm i domo marthe. q dr q martha ministrabat. 3o ex
facto. Nam illa petrix vnxit pedes dni. Magda no soror lazari vnxit
caput dni recubentis. Aug. aut et gg. dicunt. q fuit vna et eadem
mulr. quam quatuor euangte narrat dnm vnxisse. Sz bis hc fecit. Pmo qdm i pmo
sue gūsionis i tpe pdicationis xi. q lucas narrat. 2o no hc fecit immine
te x passione. q tres alij euangte narrat. Ad pm. de dissonantia tpris. dicēdū
e sm Aug. q Jo. seruat ordinem historie. Matheus aut et Mar. p recor
dationem ipsonunt. q pus fuerat factu qm aut an proditonem Jude. que ex hc
facto credr occasionem sumpsisse. Ad 2m de dissonantia loci pot dici q eadē
sit domus symonis leprosi. et mr et marthe. ita q symon fuit pater familias domus
dr at leprosus. q prius leprosus fuerat. et a xo curatus. Ad 3m dr sm Aug.
q eadē mulr vnxit pedes et cap ipius xi regbus. 3a gō. btā mr magda.
p sua pniam no potuit recupare virginitatem amissam. Istud declarat sctus
tho. 3. p. q. 89. ar. 3. d. hō p petū duplicē dignitatem amittit. vnā
qstū ad deū. s. qua gputatus erat īt filios dei p gram. et hac dignitatem
recupat p pniam. q significat. luc. 15. de filio prodigo. cui pr penitenti iussit
restitui stolla pma et anulu et calciamenta. Alia no dignitate amittit secunda
rā. s. innocentiam. de qua sic dt eb lr. gturbar filij senior. d. Ecce tot anis
seruio t. et mandatū t. nunq ptrii. Et hac dignitate penitens recupare no
pot. Et eadē rō est de recupatiōe virgitatis. et de recupatiōe innocentie. q sup d
Amos. 5o. virgo ysrl cecidit. dt glo. Nō negat ut resurgat. Sz ut resurgere
virgo possit. q semel oberrās ouis et si reporte i humeris pastoris. no ht
tantam gloriam qstum nunqz errauit. hc tho. Et quolibz. 4. dt sic. In virgi
tate duo possumus gsiderare. Quorū vnū e ipa integritas mentis et corporis.

et sic deus pt virginem repare p ruina. pot ei et mente reintegrare p gram. et corpus
solidare p miraclm. Aliud aut e ea integritatis pfecte. s. q mulr virgo no fuit
cognita a viro. et qstum ad hc deus no pt virgine repare p ruina. No ei pot
facere ut ea q ia e cognita a viro. no fuerit cognita. sicut nec de aliquo q factum
e. pt facere q no factum fuit. pō ei dei se extendit ad totum ens. vn si id
adu pō excludit. q repugt rōi entis. et hc e idē sil ee. et no ee. et
eadē rō e q fuit no fuisse. vn Aug. dt. 22. gt faustu. Quisqs dt si
omps e deus. faciat ut ea q facta sut. facta no fuerit. no videt se hc dice. fa
ciat ut ea q vera sut. eo ipo quo vera sunt. falsa sut. Et hieron ut hr. 32. q. 5.
dt sic. Cu deus cetera possit. no pot virginem repare p ruina. hc tho. Quis
tn penitens repat ad maius. q ut gg dicit i omel. de c. oubz. Qui crassi
adeo se gsiderat dapnu precedentis lucis sequentibus recompensant. Maius gō gau
diu de eis fit in celo. q et dux i prelio plus diligit eu militē. q post
fugam reuersus hoste fortit premit qz illu q nunqz tga pbuit et nunqz aliqd
fortit fecit. hic ei q sm ppōnem vocati st scti. s. pdistinati. q quamvis qz cadunt
finali tn resurgunt. Cadit in bonum. s. hoc q cadut. no q sp i maiori gra
resurgunt. Sz q resurgit i pmanentiori gra. no qdē ex pte ipius gre. q qstō
gra est maior. tanto de se e pmanentior. Sz ex pte hoīs q tanto stabilius
i gra pmanet qsto e cautior et humilior et feruentior. ad ro. 8. Diligē
tibz deū oia cooperant in bonum. 4a gō btā mr magda. virginitate mentis et corporis
p sua pniam recupauit. Istud declarat sctus tho. 22. q. 152. ar. 3o. dicit sic.
virtus p pniam repat qstum ad id q e formale i virtute. no qstum ad id q e male
i ipa. no ei si qs magnificus gsumpsit suas diuitias. p pniam peccati restituunt
ei diuitie. Et sile ille q peccando virginitate amittit. p pniam no recupat virgi
nitatis maiam. Sz recupat virginitatis ppositum. s. ppetuo abstinendi a delectatione vene
rea. ad vacandu rebus diuinis. Circha maiam at virginitat est aliud q miraculose
reparari pt diuinitus. s. integritas membri q accidentalit se ht ad virginitatem. Aliud
aut e q nec miraclo reparari pot. vt. s. q expts e voluptate venerea. fuit
no expts. No ei pt deus facere. ut ea q facta sut no sint facta. hc tho. Et pō
pt. q. 24. ar. 4. dt sic. Omem corruptionem mentis et corpis pot deus auferre
a mulre corrupta. lz ab ea auferre no possit q corrupta no fuit. sic nec
ab alio peccante auferre pt q no peccauit. et q caritate no amisit et e
btā mr magd. p pniam hunc ppōnem firmatum voto integritatis sumpsit. et p
miraclm recupauit integritatem membri. Cuius signum e q q ipa prima bienniu
petijt. et in loco angelicis manibus pparato. p 30. annos i cognita mansit. qualz
at die. septe horis canonicis ab anglis in ethera eleuebatur. et celestiu agmi
gloriosos concentus. corporalibus et auribus audiebat. vn diebus singlis his
suauissimis dapibz saciata. et inde p eosdē anglos ad locu pprium reuocata
corporalibz alimentis nullatenus indigebat. prout narrat egesipus in qdā tractatu.
Sic at eleuari p anglos e signum virgitatis. ut ps de adam i statu innocentie.
helyseo ppha. btā virgie. Johne bapta. paulo. Johne euangelista. thoma
de aquino. gō btā mr magd. vacat recupauit integritate virginitatis qstum ad
aiam et qstum ad corpus. Ideo dr. vides hanc mulierem. s. p pniam recupasse

dtegre virginitate pro qua adipiscenda tam lamentabiliter flevit –

Vides hanc mulierem –

In statu offensionis. | p° vides .i. considerans hanc mulierem .s. beatam mariam
In statu commissionis. | magd. in statu offensionis. gravitas eius offensionis
In statu satisfactionis. | eius in tribus consistit .s. in peccatorum magnitudine. in peccatorum
In statu attractionis. | certitudine. in peccatorum multitudine. Magnitudo peccatorum
In statu protectionis. | notatur cum dicitur in civitate. Et ecce mulier. Certitudo peccatorum
In statu glorificationis. | notatur cum dicitur que erat in civitate peccatrix. Multitudo

peccatorum notatur cum dicitur peccatrix. Magnitudo peccatorum eius causabatur ex quatuor que ipsam induxe
runt ad ruinam. p° pulcritudo. prov. xi. Circulus aureus in naribus suis. mulier
pulcra et fatua. 2° divitie. 3° libertas. dicitur. non est sub lege viri. 4° sim
plicitas. dicitur. non habuit providentiam in se quo ad regimen vite sue. Sed facile seduce
bantur viri procaces ut donarent mulieres. hiis .7. prodimenta ad seducendum eas. Et
quia sequuntur passiones sensus. facile vincuntur ut patet. primum prodimentum est laudatio.
procax enim laudat mulierem .d. Tu pulcior es omni muliere. nam non posset fingere
aliam pulcriorem. beata illa mater que te genuit. tam delicate nutrivit. tota pulcra es
amica mea et macula non est in te. Ecce tu pulcra es amica mea, oculi tui columbarum
favus distillans labia tua. quod non ardeat in amore tuo 2m est locutio. procax
enim dicit amasie sue. O si possem tecum loqui in secreto. bene esset tibi. nichil mali
nec quod ad confusionem tui accedat. Sed potius ad laudem et gloriam tui. O si scires
quam magnum sit quod dicta fuerunt pro te de te. vehementer exultares. Etiam plu
res fuerunt qui male locuti sunt de te quos ego dure increpavi. Tu credis quod illa
quam aplaudunt et confitetur. Sed retro te pungunt 3m prodimentum est promissio pro
cax enim promittit fidem amasie sue. quod ille nunquam nunquam diceret alicui. propter honorem
suum. et quod nunquam aliam cognosceret. Sed caveat sibi mulier fragilis. quia quam primum
consensit ei, divulgabit eam per civitatem quod talis est amasia sua. et habet eam pro re
beneplacitum suum. Nam quatuor sunt que non possunt celari .s. ignis. scabies. tussis.
et amor. Iste se ipsum manifestat ullo prodente 4m impedimentum est vel melius
prodimentum est copulatio. procax enim promittit se illam ducere in uxorem.
Cum autem satisfecerit libidini sue et cognoverit eam gravidam, recusat illam ducere.
Si autem vir promiserit eam in uxorem ducere et secuta fuerit copula carnalis. tenetur
eam ducere. Si autem aliam duxerit ista rejecta. non est illa uxor eius. Sed concubina
ut patet 5m prodimentum est comminatio. procax enim minatur juvencule. quod nisi consenserit
ei. divulgabit eam mentiendo per totam civitatem et manifestabit generationem eius et
abaxietatis quod mittit quibusdam juvenibus. sic fecerunt illi sacerdotes senes contra su
sannam. quam tamen deus protexit per danielem prophetam. daniel .13 6m prodimentum est fictio.
procax enim fingit se esse divitem et quod inducet eam velut nobilem. et dabit ei quicquid
ipsa petierit. immo omnia bona sua dabit arbitrio suo. cum ipsa videatur prudentissima.
et non curat de dote eius. immo ipse vult eam dotare de suo et tenere matrem eius libe
ralissime 7m prodimentum est immissio. procax enim committit alicui antique vetule
que tractat abaxietatem illius juvencule. et que ardet amore ipsius. et tanquam desperatus occi
det se ipsum nisi habeat eam. Et dicat illi aliquid mulier, et mittat donaria mittit
illi per istam antiquam. que confortabit eam. et illa juvencula fidens in ista consentiet
illi procaci etc. Certitudo peccatorum causatur ex hoc quod mulier .7. modis committit peccatum.
p° ornando visum et faciem suam ultra debitum. Unde Cyprianus libro de habitu virginum.

dicit sic. Non virgines tantum aut viduas. sed et nuptas puto et omnes feminas admonen
das quod opus dei et facturam eius et plasma adulterare nullo modo debeat, adhibito flavo colore
vel nigro pulvere aut rubore. aut quolibet lineamenta nativa corrumpente medicamine.
manus enim dei deo inferunt. cum illud quod ille formavit reformare contendunt. Impugnatio
ista est divini operis prevaricatio et veritatis. deum videre non poteris. cum oculi tibi non sint quos
deus fecit. sed quos diabolus infecit. hec ille. Unde mulieres fucatio de qua Cyprianus loquitur
est quedam species fictionis que non potest esse sine peccato. unde Aug. dicit in epistola ad posse
dium. fucare figmentis quo rubicundior ut candidior appareat, adulterina falla
tia est. qua non dubito etiam ipsos maritos se nolle decipi. quibus solis permitte
de femine ornari sinuntur, venia non sinuntur jussione. Sciendum quod non propter talis fucatio
est contra peccato mortali. Sed solum cum sit propter lasciviam ut in dei contemptum. in quibus casibus
loquitur Cyprianus. Nam aliud est fingere pulcritudinem non habitam. et aliud est occultare
turpitudinem ex aliqua causa provenientem, puta egritudine et aliquo huiusmodi. hoc enim
est licitum. quia sicut apostolus .i. cor. 12. Que putamus ignobiliora esse membra
corporis hiis honorem habundantiorem circumdamus 2° portando capillos alienos
aut ultra modum colorando suos. unde .i. pet. 3°. Sit non extrinsecus capillatura
aut circumdatio auri aut induitus vestimentorum cultus. Unde dicit glo. Cyprianus
Sericum et purpuram indute, christum sincere induere non possunt. auro et margaritis
ornate et monilibus. ornamenta mentis et corporis perdiderunt. hec ille. non autem pro
hibet mulieribus coniugatis ornari ut placeant viris, ne detur eis occasio pravis
galys. Nulla est mulier que vellet dormire cum muliere mortua ut haberet capillos
eius. quomodo ergo est ausa portare capillos mulieris mortue 3° dum est vestibus
ornata apparere ut appareat delectabilior. Nam muliebris cultus sepe viros ad la
sciviam provocat. prov. 7. Ecce mulier occurrit tibi ornatu meretricio preparata
ad capiendas animas. que laqueus venatorum est. hoc enim est dare viris incentivum pec
cati. Et si quidem hac intentione se ornet ut alios provocet ad concupiscentiam
mortaliter peccant 4° vanas cantilenas addiscendo. in quibus verba lascivia
ad luxuriam provocantia continentur. Nam corrumpunt bonos mores colloquia mala
ut apostolus dicit 5° faciendo vanis verbis. Mulier enim non debet cum viris loqui ea
per que vir possit ad lasciviam provocari. debet enim pro sua honestate esse taci
turna et ad necessitatem viri parata 6° molestatio in peccatis credendum. Tunc enim
amissa verecundia et pudicitia. effrenate peccat. Jerem. 3. Frons mulieris
meretricis facta est tibi. propterea noluisti erubescere 7° perseverans in peccato. Na
inprimis cum in profundum venerit peccatorum contempnit. Jo. ps. Non me demergat tempestas
neque absorbeat me profundum etc. Multitudo peccatorum causatur ex lascivia et va
nitate mulieris, quam deus odio habet. ps. Odisti omnes qui operantur iniquitatem. et Odisti
observantes vanitates supervacue. Sunt enim due mulieres valde contrarie .s. domina honesta et
domina vana. Domina honesta mulier fuit apreciata a viro suo ratione fidelis
dispensationis. unde Os. osee. 2. Desponsabo te mihi in fide. unde vir fragit fidem
uxori quando peccat quo ad deum, licet quo ad mundum gravius offendat mulier quam
vir. quia supponit alienum filium et facit legiptimos sue hereditatis 2° ratione
sincere dilectionis. ephe. 5°. Viri diligite uxores vestras sicut et christus dilexit ecclesiam
christus autem dilexit ecclesiam ad eius salvationem, pro ea sustinendo passionem. propter eius

pectoris contritione. 3º contra vitia carnalis desponsationis. apoc. 12. Signum magnum apparuit
in celo, mulier amicta sole et luna sub pedibus eius. et in capite eius corona stellarum
duodecim. Nam domina honesta est ornata virtutibus splendens in conspectu dei. tamquam sol. scilicet
fide. spe. et caritate. omnis enim eius fides. spes et caritas est magis in deo quam in viro.
Luna .i. vanitas mundi. est sub pedibus eius. quia hanc apparentiam pulchritudinis et vanitatis
vilipendit. potius volens turpis apparere quam honestate. quam pulchritudini quam vanitati.
unde scriptum. fallax gratia et vana est pulchritudo. Et sic sol est pulchrior rebus mundi
sic mulier honesta est pulchrior rebus in domo viri sui. eccl. 26. Sicut sol oriens in altissimis
dei. sic mulieris ornamentum est domus viri sui. et sicut subtracto sole omnia corrumpentur
sic tota domus sine domina honesta est inordinata. In capite eius est corona stellarum 12.
propter 12. conditiones mulieris honeste. 1º est discreta. prov. 14. Mulier sapiens edificat
sibi domum. 2º est immaculata. eccl. 40. Edificatio civitatis confirmabit nomen.
et super hanc mulier immaculata computabitur. 3º est virtuosa. Ruth. 3º. Scit omnis populus
te esse mulierem virtutis. 4º est sancta per exemplum. Judith. 8. Ora pro populo
quia mulier sancta es. 5º est sobria. eccl. 30. Qui possidet mulierem bonam inchoat
possessionem. 6º est tacita in verbis. eccl. 26. Mulier sensata et tacita non est
immutatio erudite anime. 7º est verecunda in signo. eccl. 26. Mandata dei in corde
mulieris sancte. 8º est verax in sermone. Judith. 8. Omnia que locuta es vera sunt. 9º
est grata viro suo. eccl. 7. Mulier si est tibi secundum animam tuam non proicias illam. 10º est
diligens in opere. prov. 12. Mulier diligens corona est viro suo. XI. est obediens
viro suo. ephe. 5º. Mulieres subdite sint viris suis. 12. est misericors et elemosinarum
exhibitiva. prov. ult. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pau-
peres. Domina autem vana est mulier detestanda a viro. prov. 7. Et ecce mulier occurrit
in ornatu meretricio preparata ad capiendas animas. garrula et vaga, quietis impatiens
nec valens in domo consistere pedibus suis. nunc foris. nunc in plateis. nunc iuxta an-
gulos. etc. De hac vanitate potest dici. Signum magnum apparuit in celo .i. in obscuritate
mundi. Mulier amicta mole. et cauda sub pedibus eius. et in capite eius corona
stultitiarum 12. Cum enim mulier propter honestatem licite possit aliquam caudam deferre
scilicet quantum sufficere possit ad cooperiendos talos. si inclinaretur. sic et quidam vestes sunt
talares in veteri testamento. Excessus tamen caude in uno aut duobus brachiis panni
est omnino prohibitus propter multa. Primo quia hoc quod superflue expenditur est pauperum. Et
clamant nudi. clamant famelici. quid prosunt tot mutatoria extensa in
perticis. Nostrum est quod expenditis vane etc. Unde XI. luc. 6. Quod superest date
etiam. 2º. quia in hyeme cauda per cenum et lutum trahitur. et sic pannus corroditur.
Abacuch. 2º. Ve qui multiplicat non sua. 3º. quia cauda colligit pulveres
et inde generantur vermes. et tinee corrodunt pannum. Jacobi 5º. Vestimenta vestra
comesta sunt a tineis, et manducabunt carnes vestras sicut ignis. 4º. cauda
suscitat pulveres et offendit alios gradientes per viam. ps. In pulverem
mortis deduxisti me. Talem incensum porrigit domina vana tamquam clericus
dyaconus. 5º. cauda scopat vias et stratas. Maritus enim talis domine ut facit
et hanc caudam scopant bona pauperum. rapinis. usuris et huiusmodi. 6º. propter purgandum
hanc caudam oportet tenere famulum vel famulam. qui blasfemat talem dominam. et ideo
suscitatur rixa in domo si non sit bene mundata cauda. 7º. quia tales famuli
peccant in amissione temporis quo occupantur in purgatione caude. quod debent expendi

in opus honestum et talis domina est causa. et ipsa peccat mortaliter. 8º. Talis mulier assimilatur an-
cipitri qui non bene volat ad rapinam nisi habeat pulchram caudam. 9º. Talis mulier assi-
milatur serpenti propter fraudulentiam. qui cum caudam facit viam tortuosam ne cognoscatur quo
vadat. eccl. 25. Commorari leoni et draconi placebit quam habitare cum muliere nequam.
10. Cauda ista est sella dyaboli. Exemplum. Sanctus zeno dum semel iret per viam cum fra-
tribus vidit quandam mulierem cum longa cauda incedere. et cepit ridere. Requisitus
autem a beato ambrosio cur risisset. ait. Vidi quosdam demones dormientes super
caudam talis mulieris. et dum ipsa transiret per viam lutosam. elevavit caudam. et de-
mones in ea dormientes ceciderunt in lutum. Unde alii demones aspicientes illam mulierem
valde riserunt. propterea risi. Sanctus ambrosius oravit dominum ut et ipse videret que
sanctus zeno videbat. et exaudivit adeo eadem vidit. XI. cauda est receptaculum
oculorum pulicum. in qua recondunt. 12. Sicut pavo habet gloriam suam in cauda factam rotam.
sic talis mulier in cauda gloriatur. Sed domina vana est amicta mole. quia maxima generatur
peccata in sua vana exornatione. ysaie 3º. In die illa auferet dominus ornamenta
calciamentorum. et erit pro suavi odore fetor. et pro zona funiculus etc.
Nam in talibus excessibus offenduntur 12. modis. Primo offendit deum deformando
sibi factam et formam a deo datam. non propter occultanda macula. sed ad levitatem
et lasciviam ostendendam. et tunc peccat mortaliter. nec potest excusare. 2. offendit vir-
ginem matrem quam ipse redemit. dum eas ad peccatum provocat. ut et a bono ex-
citatio distrahit. 3. offendit beatam virginem. que summe diligit castitatem et hu-
militatem. detestatur autem lasciviam et superbiam. 4º. offendit angelos qui sunt dati
hominibus ad custodiam. eos impediendo a functionis ministerii sui. 5º. offendit sanctos
omne tempus sibi datum ad salutem et privatam expediendo. 6º. offendit sanctos per
indevotionem. ad missam stando. 1. cori. XI. Mulier orat velato capite propter an-
gelos .i. propter sacerdotes qui talibus vanitatibus contaminantur. vel propter angelos .i. propter
honores ad missam stantes et ad divina officia qui scandalizantur. vel propter angelos qui
adsunt celebrationi misse et officiorum. ps. prevenerunt principes coniuncti psallentibus
etc. 7º. offendit semetipsam. nutrit sine orationis perditione. ysaie. 1. Cum multiplica-
veritis orationes vestras non exaudiam. 8º. offendit semetipsam multipliciter infamando.
9º. offendit proximum in debitis aliorum retinendo. Nam si quis creditor debet here-
ditatem ad maritum domine vane. non propter exigentiam. propter superfluas expensas quas facit
[illegible] temptationem. concupiscat [illegible] etc. XI. scilicet dampnum marito domine honeste.
etc. 12º. proximum de ipsa murmurando. Talis domina vana sepius excusat se
dicens. ideo se pulchram facere ut placeat viro suo. Sed ista est excusatio in peccatis
quia vir eius magis videt eam in domo quam extra. Est enim mulier talis sicut taberna
vini. qui cum duplex habeat vinum in taberna. scilicet bonum et malum. servat bonum pro extraneis
quod est in taberna. et malum pro forensibus. Ista non domina vana dum exit
[illegible] quod non diligit eum. In capite domine vane corona .12. stultitiarum
propter 12 malas eius conditiones. primo est superbia quia se comparat voluntate. et vult
esse domina in domo. eccl. 25. Mulier si primatum habeat in domo. gravis est viro suo.
2º est odiosa propter infirmam gustationem. prov. 30. Per tria movetur terra. et quartum.

q̄ nō pot sustinerī. s. p odiosam mulierem cū dimicionis fuit assūpta. 3º cupida
s. p amore terrenorum. zacharie. 5º. Ecce due mulieres egredientes & habebant alas
q̄i alas milui q̄ est rapacissimus. 4º. est luxuriosa. Jere. 2º. In oī colle sublimi
& sub oī ligno frondoso prosternebaris tu meretrix. 5º. est ebriosa. eccī. 26. Mulier
ebriosa ira magna & contumelia & turpitudo illius nō tegetur. 6º. est clamosa
prū. 9º. Mulier stulta & clamosa plenaq3 illecebris & nihil omnino sciens. sedit in
foribus domus sue &c. 7º. est crudelis. eccī. 25. Negra mulieris immutat faciem
eius. et obcecat vultum suum tamq3 vrsus. 8º. est inverecunda. Jere. 3º. frons
mulieris meretricis facta est tibi. noluisti erubescere. 9º. est fallax in sermone. prū. 5º.
Ne attendas fallacie mulieris. nouissima autem illius amara q̄i absinthium. &
acuta lingua eius q̄i gladius. 10. est vaga. prū. 7. garrula & vaga et
quietis impatiens. 11. est dæmoniaca. luc. 13. Erat mulier habens spiritum immundum.
12º est fatua. prū. 11. Mulier pulcra & fatua. Cum ergo beata maria magdalena
his vitiis replecta fuit procul dubio deum offenderat. Ideo vides hanc
mulierem in statu offensionis. et sic patz primum.

2º. Vides hanc mulierem in statu conversionis. vnde gregorius in omelia hodierna dicit sic.
Cogitanti mihi de marie penitentia flere magis libet q3 aliquid dicere. Cuius enim cor ut saxeum
pectus hoc peccatricis lacrime ad exemplum penitendi nō emolliat. Considerauit enim quod
fecit. et noluit moderari quod faceret. Super conuiuantes ingressa est. non inuiss-
venit. et epulis lacrimas fudit. discite quo dolore ardet q̄ et epulas nō
erubescit. hec ille. Ad perfectam penitentiam requiruntur quatuor. Primum q̄ sit volun-
taria. cum est quedam medicina anime infirme peccatis. Curatio autem coacta nō
est salubris. si aliqua postea remaneat egrotatio. Ita et penitentia de vitio peccatoris
nō de vitio non est volūtaria. vnde dicit eze. ysaie 38. Recogitabo tibi omnes annos meos
in amaritudine anime mee. 2º q̄ sit interualis. Aqua enim penitentie nō perfecte lauat
animam a sordibus peccatorum. nisi ad intrinseca anime ingrediatur. Jere. 4º. Laua a
malicia cor tuum. 3º. q̄ sit penalis. Nam in vulneribus corporis quanto dolor est
maior in extractione ferramenti. ita in moribus mentis. pene sunt quedam medicine
quibus anima sanatur. ps. Quoniam ego in flagella paratus sum. et dolor meus in conspectu
meo semper. 4º. q̄ sit liberalis. q2 sicut in ciuilibus pena est satisfactoria
si sit voluntarie accepta. sic in moralibus. quanto penitentia est magis volunta-
ria tanto est magis satisfactoria. Ideo modica penitentia in homine viuente plus satisfacit q3 multa
penitentia in purgatorio. Perfectam penitentiam impediunt quatuor. Primum consuetudo duri-
tie. Sunt enim quedam anime ita dure sicut saxa. q̄ nulla compunctione aut inspiratione
valent immutari. sicut iudei ab initio fuerunt dure ceruicis quibus dicit eze. 36. Au-
feram a vobis cor lapideum & dabo vobis cor carneum. Tales enim nō sunt apti
ad penitentiam. sed ad eternam reprobationem. eccī. 3º. Cor durum male habebit in nouissimo.
hoc impedimentum nō fuit in magdalena. vnde dicit in euangelio. Mulier. nam mulieres faciliter con-
patiuntur infirmo propter mollitiem cordis sui. vnde puberatz dicit. Vbi nō est mulier
ingemiscit eger. et propter hoc faciliter inclinatur ad penitentiam. 2º. consuetudo firmata.
Nam consuetudo vertitur in naturam. et ita in necessitatem. Sic enim cibus malus pot
nō sumi. sed sumptus necesse nocet. Et sicut egritudines in veritate sunt incu-
rabiles. Sic consuetudo peccatorum firmat homini malum vt nō posset tolli. Jere. 13.

S. mutare potest ethiops pellem suam aut pardus varietates suas. ita nos poteritis benefacere cum
didiceritis malum. hoc impedimentum nō fuit in magdalena. Ideo dicit in euangelio. Erat. q̄ est
tempus preteriti imperfecti. q2 peccatum eius nō erat inueteratum. sed facile sanabile. 3º. dissensio
prouocata. Nam pugna contraria est inter rationem & passionem. inter intellectiuam & sensitiuam
partem. gal. 5º. Caro concupiscit aduersus spiritum &c. Et ad ro. 7º. Video in membris meis
aliam legem repugnantem legi mentis mee. hoc impedimentum nō fuit in magdalena. Ideo dicitur
in euangelio. In ciuitate. s. ytheli q̄ dicitur visio pacis. q2 anima perfecte contrita subiicit sibi pro-
nos suos. 4º innocentie estimatio. Sicut enim aliqui peccatores sunt fixa opinione existant se
innocentes. nō flectuntur ad penitentiam. Exemplum. infirmum nō vult recipere medicinam. qui existimat
se nō infirmari. vt patz in frenetitis & fatuis. Vnde dicit comitator. q̄ deus nunq3 fecit
de fatuo sapientem. 20 c. q2 nunq3 accessit ad christum. q̄ diceret & estimaret se fatuum.
& rogaret pro sapientia habenda. Jere. 2. Dixisti. cum innocens sum. absq3 peccato sum. propterea
dicit deus. ego iudicio contendam tecum. q3 vilis facta es nimis iterans vias tuas.
hoc impedimentum nō fuit in magdalena. Ideo dicit in euangelio. peccatrix. nō enim reputauit se inno-
centem. Perfectam penitentiam precedunt quatuor. Primum diligens inuestigatio. Nam qui penitentes
diligenter inuestigant. quomodo possunt inueniam dei inuenire. Canti. 2º. Surgam & circuibo
ciuitatem. queram quem diligit anima mea. Exemplum. Illi q̄ sunt deiecti a gratia alicuius prin-
cipis. querunt. quomodo valeant perfectam gratiam recuperare. patz de semey. q̄ cum prouocasset
dauid ad iram. quesiuit diligenter ut in gratiam rediret. 2. reg. 19. Sic magdalena. longa
inuestigatione quesiuit gratiam christi. quam tandem inuenit. vnde dicit in euangelio. Vt cognouit. &c. 2º.
diligens preparatio. Vnde penitens post inuestigationem solicite se debet preparare per bonum propositum et
firmam voluntatem. perseuerandi in bono. Exemplum. de filio prodigo. luc. 15. Sic magdalena
postq3 inuenit quem querebat sufficienter se preparauit ad perfectionem q̄ intendebat. vnde dicit in
euangelio. Attulit alabastrum vnguenti. voluntas enim est sic alabastrum per firmitatem boni
propositi. continens vnguentum preciosum. s. gratiam spiritus sancti. ysaie. 11. Spiritus domini super me eo
q̄ vnxerit me. 3º erubescens attritio. Nam vbi penitens veniens ante conspectum dei
omnia commissa debet vehementer erubescere. verecundia enim est passio quam incurrit appetitus
de aliquo turpi. & maxime in conspectu honestiori. Cum autem feditas peccati sit maxima et
turpissima. et puritas vultus dei sit honestissima. ideo peccator veniens ante conspectum
dei per penitentiam debet vehementer erubescere. contra quod dicit Jere. 3. Frons mulieris meretricis facta
est tibi. noluisti erubescere. Sic magdalena. postq3 preparata venit ante faciem christi. ducta de
peccatis contritione. maxime habuit verecundiam. vnde nō stetit ante conspectum christi. sed querebat se
occultare. vnde dicit in euangelio. Et stans retro. s. vultum christi. ferre nō sustinuit. 4º. inclinans
humiliatio. Nam perfecte penitens debet semper perfecte humiliari. q2 sicut contrarius curatur contrario
ita peccatum ex superbia procedit. cum ullus peccet mortaliter nisi ex inobedientia contraria diuinorum preceptorum. Nam eccī. 10. Initium q̄ peccauerunt per superbiam perdiderunt de populo suo. quia aduersus deum
rebelles fuerunt. Sic magdalena. postq3 erubuit. seipsam humiliauit. vnde dicit in euangelio. Secus
pedes domini. s. humiliter se prostrauit. ut sic faciliter misericordiam adeo consequeretur. Perfectam penitentiam
concomitantur quatuor. Primum confessio pura. Nam sicut aqua munda inquinata carnis
abluit. sic confessio pura sordes mentis diluit. ps. Dixi confitebor aduersum me iniustitiam
meam domino. et tu remisisti impietatem peccati mei. q2 nō in diluuio lacrimarum peccata nostra dimittuntur
sed et elongantur. vnde dicitur. Verumtamen in diluuio aquarum multarum ad eum nō approximabunt. hanc
confessionem habuit magdalena. quam signat pedum ablutio. et ipsa lauit pedes ihesu. vnde dicitur
in euangelio. lacrimis cepit rigare pedes eius. 2º. satisfactio perfecta de peccatis in confessione.
Nam sicut per confessionem abluitur culpa. ita per satisfactionem q̄ fit in penitentia dimittitur pena

et abstergit. ps. 3. licor vulneris sanat mala. i. opus satisfactionis abstergit penam
ad quam peccator erat obligatus persoluenda. duruisset enim alio seculo, si non persoluit in isto.
hac satisfactionem habuit magda. quam significat pedum abstersio. et ipsa abstersit pedes yhesu. Jo. dicit
in eius. Et capillis capitis sui tersit. licet ei per actum confessionis ablata culpa. non tamen pena. Aliqui
fuit. imponitur pena post confessionem. 3o. recordatio consumata. post perfectam satisfactionem. Nam
post plenam satisfactionem, anima deo reconciliatur. quia si illis tunc moreretur. statim ad celum assumeretur.
hac recordationem habuit magd. quam significat actus osculandi. Jo. dicit in eius. Et osculabatur
pedes eius. Cum ei mutuo reconciliatur solet osculari. Unde dd quando reconciliatus sibi absalon.
osculatus est eum. 2 reg. 14. 4o. consolatio amena post reconciliationem. dignum enim erat actus
tuos sic ut delectationem afferat post tristiciam. sicut actus virtuosus vitiosus relinquit tristiciam
post delectationem. Prov. Extrema gaudij luctus occupat. Salom. Risus dolore miscebitur
Unde angelus bonus in principio visitationis sue conturbat. sed postmodum letificat. luc. i. Cuius angelus
malus. hac consolationem habuit magd. quam significat actus unctionis. Jo. dicit in eius. Et un-
guento ungebat. Unde vehementer exhilarata fuerat ex delectatione que debriata spi-
ritu unguenta patebat fragrans hodie manifestatis. sua prima non occultans. in cospe-
ctu convivatu cuncedens. domum aleonta absque lumine in rueb. que importuna quomodo. opportune
bus. Unde ex post sententia duxit verum. Ut patet:—

3o. vides hac mulierem in statu satisfactionis. Nam quia peccata multa habuit. ideo multiplex satisfecit.
Primo per opera pietatis et misericordie. quia xpum pauit. Jo. xi. fecerunt autem ei cenam martha et maria
xpum hospitio recepit. luc. x. Intrauit yhesus quoddam castellum. etc. xpo tribulato condoluit.
Jo. 19. Stabat iuxta crucem yhesu mater eius. et magda. xpo sepulto exsequias prebuit.
mar. 16. Maria magda etc. emerunt aromata ut venientes ungerent yhesum. 2o. per opera
humilitatis et penitentie. quia offenderat deum oculis. capillis. ore. unguento. Jo. in hijs omnibus
satisfecit. s. de oculis. lacrimas emittens. Capillis pedes tergens. ore. pedes osculans.
unguento pedes ungendo. greg. Quot in se habuit oblectamenta. tot de se invenit holo-
causta. Convertit ad numerum virtutum, numerum criminum. ut totum seruiret deo in penitentia quod
deum contempserat in culpa 3o. satisfecit per opera liberalitatis et gratie. Nam xpo dedit munus
a corde. cum dicitur. dilexit multum. munus ab ore. cum dicitur. osculabatur pedes eius. munus
amantis. cum dicitur. unguento ungebat. munus ab obsequio. cum dicitur. lacrimis cepit rigare
pedes eius. Ista quatuor xpo sinus hospitibus exhibebat. quod phariseus xpo exhibere contempsit
s. munus a corde. quia recipiebat eos. ex caritate. hac caritate phariseus xpo exhibere
contempsit. quia parum dilexit. Jo. dicit. Cui minus dimittitur. minus diligit. Exhibebat
munus ab ore. s. osculum quod significatur seruus hospitij. Istud phariseus non habuit. quia xpo osculum
non dedit. Exhibebat munus amantis quia ungebat caput ad refrigerium. Istud pha-
riseus non habuit. quia caput xpi non unxit. Exhibebat munus ab obsequio quia lauabat
eius pedes pro labore itineris. Istud phariseus non habuit quia pedes xpi non unxit.

4o. vides hac mulierem in statu affectionis. Nemo enim potest venire ad deum, nisi ab ipso
trahatur. Jo. x. Nemo potest venire ad me nisi pater meus traxerit eum. Traxit autem xpus
Magd. quatuor funiculis. Primo sua amabili visione. In facie enim eius xpi splendor
diuinitatis relucebat. quia ad se peccatores trahebat. hieron. Certe fulgor et ma-
iestas diuinitatis occulta in humana facie relucebat. Nam ad se trahere poterat suo aspe-
ctu. ps. Valde amabiles eos et fratres tuos. plena est gratia 2o. potenti dignatione.

Sicut in magnete lapide hec virtus est. ut anulos et festucas sibi copulet. Quanto
magis dominus omnium creaturarum ad se trahere poterat quos volebat. Ut dicit hieron. 3o. cordiali
inspiratione. quia cum omnes. Quid miraris fratres. maria veniente. an deus suscipiente. suscipien-
te deo, an trahente. dicam melius. suscipiente et trahente. quia nimirum ipse eam per misericordiam
traxit intus. et per misericordiam suscepit foris. 4o. odorifera gustatione. can. i. Trahe me post
te curremus in odore unguentorum tuorum. b. Omnis propter mansuetudinem quod in te predicatur domine
yhesu curremus post te audientes quod non spernis pauperem peccatorem non horreas. non publicanum
supplicantem, non penitentem lacrimantem. etc. 5o. deuota oratione. Orationes enim sunt quidam funiculi
per quos nos ad se deus trahit. Augustinus. Quem trahat et quem non trahat. quare istum trahat. et
illum non trahat. noli velle inuestigare. si non vis errare. Nondum traheris. ora ut
traharis etc. Et sic patet quartum —

5o. vides hac mulierem in statu protectionis. Nam ipsa habuit. 7. murmuratores contra se.
Primus fuit phariseus. Jo. dicit in eius. Videns autem phariseus qui vocauerat eum etc.
Et iste murmurabat ex superbia 2o. fuerunt sedentes. ibidem. Unde ceperunt quidam qui simul
accumbebant dicere intra se. quis est hic. etc. Et isti murmurabant ex inuidia. 3us fuit
martha. luc. x. Domine non est tibi cure quod soror mea reliquit me solam mini-
strare. Et ista murmurabat ex zelo ut laboris angustia. 4us fuit judas.
Jo. 12. dixit quoque judas. Quare unguentum istud non venijt 300. denarijs. et
datum est egenis. Et iste murmurabat ex auaritia. quia fur erat 5us. fuerunt disci-
puli. mat. 26. Indignati sunt discipuli dicentes. Ut quid perditio ista unguenti facta
est. Et isti murmurabant ex indiscreta ira 6us. fuerunt angeli. Jo. 20. videt duos
angelos qui dicunt ei. Mulier quid ploras. Et isti murmurabant ex leticia 7us.
fuit xpus. Jo. 20. qui dixit ei. Noli me tangere. Et iste murmurabat propter
fidem maddalene imperfectam. Unde dixit ei. Nondum enim ascendi ad patrem meum.
s. in corde tuo. Licet circha murmuratorum pharisei sciendum quod phariseus in corde suo
murmurabat. quinque modis. quibus xpo redebat per singulas partes euangelij Primo.
cum adduxit. xpus redit. dicens Ego qui hunc mundum veni peccatores saluos fa-
cere. ipsam in mundam. ipsam vocaui. Cum dixi. Si quis sitit veniat ad me
et bibat. non quasi temerarie. sed prudenter accessit. Non enim domum tuam intraui propter
sumendum tuum cibum. sed ad reficiendos peccatores et sanados egrotos. quia meus cibus
ut faciam vo. patris mei. etc. 2o. dicebat. Ista mulier est vaga et instabilis. motus eius
xpus redit. dicens. Omnia vana mundi contempsit. stabilisque animo ad fontem misericordie accessit
lauanda. non decipis casura in peccatum. Unde dicit in eius. Ut cognouit quod yhesus. i. sal-
uator accubuisset in domo symonis leprosi. Ecce quod fuit vocata. attulit alaba-
strum. i. firmum propositum. in ipsa perseuerans 3o. dicebat. Ista mulier sine rubore et verecundia
turpiter. fronte inuerecunda et presumptuose huc accessit. xpus redit. dicens. Aduertas se
bubissime magnis scandalum toti ciuitati erubesset coram nobis apparere. Unde habuit ac
cedens. stat retro. peccatis sibi indulgere 4o. dicebat. Ista mulier non recognoscit
peccatum suum. quia cum arrogantia veniens salutans. neciens reliens. nec inclinans.
ad nos introiuit. xpus redit. dicens. Omnia cogitat. pro sua. et se cum dicit deum et homines offen-
disse. non salutat. non veretur homines. quod eos ad peccatum alliciebat. ut prius fatetur
bat. sed mutatis moribus, manum dei compellat. ideo stat secus pedes domini 5o. dicebat

nos hebamus colloquia valde honesta propter quod augebatur in nobis devotio et consolatio
et ista mulier venit ad consolandum nos. Christus respondit dicens. gaudium est angelis dei super uno peccatore
penitentiam agente. quam super nonagintanovem iustis qui non indigent penitentia. Unde non interrupit
consolationem nostram. sed sua penitentia nos letificat. Ideo lacrimis pedes domini lavat. 6°. dicebat.
Ista mulier consumpsit corpus suum unguentis luxuriose gaudens et delectans. modo autem venit
ut fricet consolationibus et deo devotis. Christus respondit dicens. Non venit fricare cum abluerat
omnia delinquentia ad fornicationem. sed secundum legem venit ad sacerdotem aspectus suos mundari. Ideo
capillis capitis sui tergit pedes domini. Unde obsecro vos deputat. quos ad peccatum prius
exponebat. 7°. dicebat. Ista mulier venit propter fallaciam et proditionem. sicut legitur 2. regum. 20.
de Ioab. qui osculans amasam ipsum occidit. forte aliquis promisit sibi magnum thesaurum. si nos
in eius compipinam adduxerit. Christus dicit. Ista mulier ex devotione osculatur pedes domini in
signum reconciliationis. quia ei fuerat dei inimica. ideo osculatur pedes domini. ad innuendum
quod erat deo reconciliata. 8°. dicebat. Ista est mulier fatua et imprudens. Nonne potuit
expectare in alia hora et forte magis sobria. Christus respondit dicens. Non est fatua sed pru
dens. quia sobria. Non tardes converti ad dominum deum tuum. et ne differas de die in diem. non
debet expectare horam magis sobriam. quia in quacumque hora ingemuerit peccator et conversus
fuerit ad dominum, omnium iniquitatum eius quas fecerat. non recordabor. ideo unguento precioso
unxit pedes domini. et domus. i. ecclesia impleta est ex odore unguenti. 9°. dicebat.
Iste Christus dicitur esse filius huius mulieris. quia si hic esset propheta, sciret utique que et qualis
est mulier que tangit eum. quia peccatrix est. Christus respondit dicens. Symon habeo tibi aliquid dicere. recte
usque recte iudicasti. Unde Christus ondit se esse verum deum. qui venit condonare peccata. Tu
petis rationem. dicitur. Erras pharisee. lutum tangit sol. sed non mutat solem. Medicus
cum tangit vulnera, putredo non corrumpit. iudicium quemvis tangit reus. maculare
non potest. Ideo dicit Christus mulieri. Remittuntur tibi peccata tua. fides tua te salvam fecit. Vade
in pace et sic patet.

E[r]go. vides hanc mulierem in statum glorificatoris. Nam Christus de ea dixit. luc. x. Maria
optimam partem elegit que non auferetur ab ea. Per quod verbo denotatur Christus partem marie
fore maioris glorie. quam partem marthe. Inseptem. primo. maria elegit optimam partem. i. dulci
orem. quia vita contemplativa hic incipit. et in celesti patria perficitur. quia amoris igne qui
hic ardet incipit. cum ipsum quem amat viderit, in amore amplius ignescit. 2°. meliorem
. i. quietiorem. quia vita activa in labore corporis consistit. contemplativa non est otio metus.
Io. xi. Maria autem domi sedebat. glo. Maria sedet. quia in Christo mentis requie fruitur.
3. meliorem. i. digniorem. quia activa corpore ministrat Christo. contemplativa non spiritu mi
nistrat deo. ps. Michi autem adherere deo bonum est. ysidorus. Contemplativa vita est que
vacat ab omni negotio, et in sola dilectione defigitur. 4°. meliorem. i. pulchriorem. Rachel
enim erat pulchra facie. lia lippis erat oculis. gen. 33. Unde enim eius vie pulchre. 5°.
meliorem. i. securiorem. quia activa cadit per viam ubi sunt pericula. Contemplativa
verbo per ocelum. genesis. facile evadit laqueos inimicis. qui mente habet celos. pri. 4°. c°.
Omnes semite eius pacifice. 6°. meliorem. i. profundiorem. et carniorem. quia activa inferior
est. contemplativa non parior. quod significatum est in archa noe. que inferius erat lata. et superius
in cubito consumata. gen. 6. 7°. meliorem. i. iocundiorem. et devotiorem. quia maria
unxit. martha non pinguit. Nam Christus in ressurrectione sua primo marie apparuit. ioh. 20.
2°. more solito eam alloquens est. ut quem non cognoscebat videns, cognosceret audiens.

quem dixit ei. Noli me tangere. 3°. sic palpandum et probans. quia mulieres accesserunt et tenue
runt pedes eius. 4°. officium apostolatus et in magnis. cum dixit. Vade ad fratres meos et dic eis.
Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum. deum meum et deum vestrum. Io. 20. Ut sic cognosceret
ipse gaudia sine glorificationis per ipsum Christum dominum nostrum. Amen.

In festo sancti Iacobi apostoli.

Sedeat unus ad dexteram tuam. matth. 20. et in evangelio presentis solempnitatis. matth. 24. dicitur. Duo
erunt in lecto unus assumetur et alter relinquetur. Super quo verbo thema moneo
quomodo. ut beatus Iacobus venerabilis assumptus fuit ad spiritualem dispensationem. quod
Christo attinebat secundum temporalem cognitionem. Ad istum quomodo rendent duo de ecclesie.
Primus est beatus Augustinus. super epistolam Iacobi. 2°. Nolite in personarum acceptione fidem habere domini
nostri ihesu Christi. dicit sic. Quis ferat si quis divitem eligat ad sedem honoris ecclesie.
contempto paupere instructiore et sanctiore. hec ille. 2°. est sanctus thomas. 2a 2e. q. 63. ar. 2°.
dicit sic. Circha consanguineos distinguendum est. quia quandoque sunt minus digni et simpliciter
et per respectum ad bonum commune. Et sic si dignioribus preferantur est peccatum personarum accep
tionis in dispensatione spiritualium. quandoque non consanguinei sunt eque digni ut alii. et tunc
licite possunt consanguinei absque personarum acceptione aliis preferri. quia saltem in hoc preminent
quod de ipsis maiorem fiduciam habere potest. ut unanimiter secum negotia ecclesie tractent. hec thomas.
Tercium quod ad dignitatem ecclesiasticam potest quis assumi. quatuor modis. Uno modo attenta conditio
ne non sanctitate ad eum propter quam sit dignus hoc dono. exemplum. Si quis promoveat petrum
ad platum ut magistrum. quia est dives ut quia est consanguineus suus. et tunc est peccatum
acceptionis personarum. deuteronomio. 16. Non accipies cuiusque personam nec munera. Consa
quinitatis enim facit aliquem dignum. ad hoc quod instituatur heres patrimonii. non autem ad
hoc quod conferatur ei platio ecclesiastica. 2°. attenta conditione sanctitate ad eum dignitatis
vel debita. Exemplum. Si quis promoveat aliquem ad magisterium propter sufficientiam suam. hic
attenditur causa debita. et non persona. Et sic maioris dignitatis est ille qui magis habundat
in spiritualibus bonis et gratie donis. Unde glo. super illud. ephe. 6. Non est personarum
acceptio apud deum. dicit sic. Iudex iustus causas discernit, non personas. 3°. modo attenta
conditione boni communis. Exemplum. Ille qui est minus sanctus et minus sciens potest magis conferre
ad bonum commune propter potentiam et industriam secularem. Et quia dispensationes spiritualium principaliter
ordinantur ad utilitatem communem. secundum id. i. cor. 12. Unicuique datur manifestatio spiritus
ad utilitatem. ideo quandoque absque acceptione personarum in spiritualium dispensatione, illi qui sunt
simpliciter minus boni, melioribus preferuntur. sic et etiam deus gratias gratis datas. quandoque concedit
minus bonis. Unde ex de officio custodis. c°. ultimo super verbum. Sanctiores. dicitur. quod
sufficit eligere bonum. non autem requiritur quod aliquis eligat meliorem. quia sic omnis electio
posset habere calumpniam. 4°. modo attenta liberalitate assumentis. quod si gratis datur
aliquid quod ei non debetur. Et talis est collatio munerum gratie. pro quo peccatores assumuntur
a deo. Et in hac donatione non habet locum acceptio personarum. quia apud deum nulla potest esse
iniusticia. Nam quilibet potest absque iniusticia de suo dare quantum vult et cui
vult. secundum illud. matth. 20. An non licet michi quod volo facere. tolle quod tuum est et vade.
Et sic dixit Christus Iacobo et Iohanni filiis zebedei. Sedere meum ad dexteram
ut sinistram non est meum dare vobis. sed quibus paratum est a patre meo. quod exponitur
quadrupliciter. secundum Crisostomum. Non est meum dare vobis. quia non habeo id a me. sed
a patre. secundum rabanum. Non est meum dare vobis, sine vestro merito et labore. secundum
regulam. Non est meum dare vobis. talibus quales vos estis. scilicet superbis et am

bitiosis. s3 humilib3. s'm hiero. No est meu dare vobis, rone carnalis cog-
tionis. s3 electionis eternalis. Dicit at Criso. Qd desiderare bo opus bo e. q2
est nre volutatis 2 nra merces. desiderare pmatu terrene vanitas est. desiderare
pmatu ecclasticu vanitas 2 fatuitas est. q2 oz qst sup subditoru. desiderare
pmatu celeste. temeritas e. desiderare ipm ex meritis promeditia e. Quia
no Jacob desideravit remunerationem celeste 2 gliam ex meritis cu xpo itrogat
potestis bibe calice que e° bibiturus sum. rndit. possumus. Jo pz xpo ut. Se
deat unus ad dextram tua p pdestinatom eternalis electois. sm d. Elegit nos in
ipo an mudi qstitutiom 2c.

Sedeat unus ad dexteram tuam.

- Per electionem.
- Per humiliationem.
- Per assumptione.
- Per predicationem.
- Per passionem.
- Per glificatione.
- Per subvectione.

P°. Sedeat unus 2c. p electionem. Diuina ei electio non
attedit qsanguinitate. ut pz i filijs zebedei cognatis
suis. quos no elegit ad custodia ecclie. s3 petru. nec
et ad reg' sine merito. quibz dixit. Nescitis qd petitis.
Multis ei grauat' dus q eligut ad platures eccliasticas.
qsanguineos. p abachuc. 2°. d. Ve illis q edificant syon
i sanguinibus. figura. Judic. 20. de Abimelech
spurio qui voles regnare sup sichimitas. ut. Cosiderate q2 os vnu 2 caro
vra su. 2 promotus occidit. 70. fres suos. vno excepto. 2°. diuina electio no
attedit nobilitate. baruch. 3°. Ibi fuert gigates noiati illi q abinitio fuerut
statura magna scietes bella. nos hos elegit d's. i. cor. i. Videte vocatione
vram fres. q2 no multi sapietes sm carne. no multi potetes. no multi nobiles
s3 q stulta st' mudi elegit deus ut qfudat sapietes. et q isrma mudi sut elegit
ut qfudat fortia. 2 ignobilia mudi 2 qteptibilia elegit d's 2c. 3°. diuina electio
no attedit fragilitate. ysaie. 3°. Dabo pueros pricipes eoru. et effeminati
dnabut' eis 2 coruet pplus. Et' leuitic. a 25. anis 2 sup debebat ministrare
i tabnaculo dni. ut hz leuitici. 4°. 4°. diuina electio no attedit l' pusillanimi
tate. deut. 20. Qui formidolosus e 2 corde pauidus reuertat'. 5°. diuina electio
~~no attedit~~ reprobat supbie vanitate. ut pz i chore dathan 2 abiron. qt qs
deserit ira dei. q2 post supbia 2 violetia volebat accipe summu sacdotiu
nu. 16. et i ozia qui pcussus e lepra, qm psumebat adolere icesum coram
dno. 2°. paral. 26. 6°. diuina electio reprobat fltate. Osee 4. Quia tu
sciam repulisti repellam te. ne sacdotio fugaris m. Et ysaie. 22. hc dicit
dns d's exercituu. Vade 2 igredere ad eu qui hitat i tabnaculo ad Sobnam p
positu tepli 2 dices ei. quid tu h'. aut qi quis hic. quia excidisti t' hic
sepulcru. excidisti t' i excelso memoriale. diligeter ipetr tabnaculu t'. Ecce
dns apportari te faciet sic apportat' gallus gallinatius. 7°. diuina electio
reprobat cupiditate ut pz i Jasone. 2. machab. 4°. Quia no qda ystoria
erat i Jacobo. io xpus refrenauit petitom eius. Est aut qsiderandum qd btus
Jacobus ex diuina electoe pp quatuor. P°. rone religionis. Na bta a
na huit p° viru Joachi. de quo genuit btam virgine matre x. quo
mortuo accepit 2° viru cleofa. de quo genuit alia maria matre
Jacobi minoris. Joseph iusti. Symonis 2 tadei. quo mortuo accepit 3m
viru. Salome. de quo genuit 3am maria matre Jacobi maioris 2

Johnis euaglste. hec at pp xpm viru sum reliqt. Criso. No eni vicit maritalis
affectus. q2 ille tpalis erat maritus. ille aut eternus sposus. Cognouit ei q aplus
pdesset marito suo. si pp deu reliquet viru. q3 si pp viru reliquet deu. Cui' reli
gione 2 ad xpm reuerentia btus Jacob valde approbauit. et ipam i h° bono pposito
qfirmauit. suadentes zebedeo pri suo ut sup h° no qtstaret'. qm sic eet voluntas dei.
cui nemo resiste' pt. 2°. rone vocatois. Nam ut dr. mt. 4°. Ambulas yhs iux mare
galilee vidit duos fres Jacobu 2 Johne fres eius q zebedeo pre eoru reficietes retia sua
2 vocauit eos. Illi at relictis retibus 2 pre secuti sut xpm. Cu ei xps sit lux mudi
q se eu illumat'. Jo. 8. Ego su lux mudi qui se me. no ambulat i tenebris. s3 hebit
lume vite. 3°. rone annumeratois. fuit ei 3' it aplos. p'mus fuit pet'. 2us. Andreas. 3us
Jacobus ut dr. mt. 10. 4°. rone scificatois. xpus ei discipulos suos baptizauit. Jo. 14
Jam vos mudi estis pp smone que locutus su vobis. Et it'. Qui lotus e no iiget
nisi ut pedes lauet'. i quo tbno puritate innocetie assecuti sut. q3 mus ipeut. ple
nius scificati fuerit. p aduetu sps scti. ps. Ego at i innocetia mea igressus sum.

2°. Sedeat unus ad dextram tua p humiliatom. Vn Ambros. Qui sps cupit diuinitatis
tene fastigia. humilitatis yma sectet'. quicuqz vult fretm pueire regnu°. prius
illu pueiat obsequio. sicut ait aplus. honore iuice pueientes. vicat eu offitijs
ut possit eu vices scitate. h° ille. Dicu q mr Jacobi 2 Johnis q vocata e
maria salome. huit oppione regni ex h° q dus dixerat. die 3a resurgam. puta
bat eu illico regnaturu. et auiditate feminea putia cupiuit immemor futuroru.
ambitio ei filioru eius appet i qtuor. P°. i submissione. Rogaret ei fuert i h° qd
p se no petieret. s3 mrem submiserut. tn ne ceteros qdiscipulos scadalizarent.
Criso. Si nos rogamus magnu, forsitan ceteroru fuim corda grauimus. tn ut sa
alis ipetret. Criso. Ipse dus q matnos aios filioru inspiratione iplevit.
facilius exaudiet matnu affectu. tn q2 si no discrete petierit xpus sibi facilius
idulgeret. Criso. Si rephesibilis fuit iuecta. facile merebit' veniam. ipe sex'
excusabit errore. 2°. i excusatione. Nam petere pmatu p aliqu°, ipo ignorante
tollerabile e. p qsciencie rephesibile e. pro se aut vitupabile e. hic at ut
excusaret' ab ambitois nota matre submiserut. ne viderent' ipi petere. 3°. i diuisione
Nam xps brugue ipos rephedit d. Nescitis qd petatis. Criso. brugue eos rephedit
no ei dixit. no scdbitis. ne duos qfudaret. nec dixit scdbitis. ne ceteros irritaret.
Matre aut noluit rephede. pp simplicitate antiqtate. 2 matnu amore. s3 dixit
eis. potestis bibe calice que ego bibiturus su. Illi aut rnderut. possumus. no itelligetes
de calice passionis. que et no potuerut viribus suis bibe. si gra dei no adiuuisset
eos. q pz i passione xpi. i qua os relicto eo fugerut. mt. 24. 4°. i zelatione
seu vindicatione. Nam zelo dni iflamati voluert ut igis descederet de celo.
2 qsumeret samaritanos. quibus xps dixit. Nescitis cuius sps estis. filius hois
no venit aias pde'. s3 saluare. luc. 9°.

3°. Sedeat unus ad dextram tua p assumptom. Fuit ei btus Jacobus cora xpo
in vita sua vald' gratiosus p eius assumptom quadruplr. P°. Cu xps huit
72. discipulos. si voluit eligere ad qdam singlaria fata. duodecim ex illis. Iste
fuit vnus ex illis 12. qui i aplatu e assumptus. 2°. si xps voluit face' gram
q aplis. i reuelatoe misterioru dei. iste fuit assumptus i eis. m'. 13. 3°. si xpus
voluit face' gram tribus. iste fuit vnus ex illis. q2 pet'. Jac' 2 Johem assump
sit ad sua gloriosam tussiguratom. mt. 17. 4°. si xpus voluit ondere potetia
sue diuitatis i miraclis cora tribus aplis. iste fuit vnus ex illis ut pz i susci
tatione puelle archi. luc. 8. Magna e g° Jacobi gradatio ex assumptione.

4°. Sedeat unus 2c. p pdicatom. Vn mt. 10. dr. yhus qvocatis 12. discipulis
suis dedit illis ptate sup oia demonia ut eicerent ea 2 curaret omnez lan
gore 2 omne infirmitate. proptes eis 2 d. Euntes pdicate dicetes. q2 app

predicavit regnum celorum. Infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos mundate.
demones eicite. Hec ibi. Beatus Jacobus post ascensionem domini cum per Judeam et Samariam
predicaret. In hispaniam tandem ivit ut ibi verbum domini seminaret. Sed .9. discipulos ac-
quisivit. tandem modicum ibi proficiens in judeam rediit. Ubi quatuor magna fecit.
Primo philetum convertit. Nam cum in Judea predicaret. Hermogenes magus cum phariseis
discipulum suum nomine philetum misit ad Jacobum convincendum. Cumque Jacobus philetum
redarguendo convicisset et multa miracula coram eo fecisset. scilicet cecos illuminando. infirmos
curando. leprosos mundando et mortuos suscitando. tandem philetus ad fidem conversus
est. 2º. artem magicam subvertit. Nam Hermogenes perditus videns philetum ad
fidem Christi conversum. iratus arte sua magica eum immobilem fecit. dicens. Videbimus si Jacobus
tuus te solvet. Quod cum philetus Jacobo per puerum nunciasset. misit ad eum Jacobus
sudarium suum. dicens. Accipiat sudarium et dicat. Dominus erigit elisos et ipse solvit
compeditos. Statimque ut sudario tactus est solutus est a vinculis. 3º. demones
accendit. Nam Hermogenes iratus demonibus precepit eis ut Jacobum cum phi-
leto ad se adducerent volens se de ipsis vindicare. Venientes autem demones ut
iussa perficerent in aere ululare ceperunt. dicentes. Jacobe apostole miserere nobis. quia
antequam tempus nostrum adveniat ardemus. Nam angelus dei cathenis igneis nos re-
ligatos tenet et cruciat. 4º. Hermogenem ad penitentiam adduxit. Nam Hermogenes
ligatus a demonibus ad Jacobum adductus est. a quo cum peterent demones licentiam seviendi
in eum. non consensit hoc Jacobus. Sed ait phileto. ut bona pro malis reddamus. tu
Hermogenem solve. quo soluto. ait Jacobus Hermogeni. Vade liber quo volueris
non enim est legis nostre ut invitus quis convertatur. Ille autem pro timore demonum suscepto ba-
culo Jacobi abiit et omnes libros artis magice ad Jacobum adduxit. quos ille
in mare proici iussit. quibus proiectis Hermogenes penitentia ductus fidem Christi susce-
pit. predicavit et virtutes plurimas in Christi nomine fecit. Unde multos convertit. —

IIº. Sedet rex per passionem. Sic enim Christus intravit in gloriam dei passionibus sine miro.
Luc. 24. Hec oportuit Christum pati et ita intrare in gloriam suam. Et sic modo fideles
intrant in gloriam dei per passiones. Act. 14. per multas tribulationes oportet nos intrare in
regnum dei. ut celorum. Et ad Ro. 8. Si filii et heredes. heredes quidem dei coheredes autem
Christi. Si tamen compatimur ut et simul glorificemur. Beati Jacobi passio commendatur ex quatuor.
Primo ratione demonstrationis. Cum enim Christus dixisset ei. Calicem quidem meum bibetis. ut
sciret de quo calice loquebatur tempore sue passionis vadens ad ortum ut oraret secum
assumpsit Jacobum cum petro et Johanne. dicens. Pater si possibile est. transeat a me calix iste. 2º
ratione consultationis. Cumque enim apostoli dispergerentur per mundum ad predicandum, congregato consilio
in Jerusalem. symbolum composuerunt. in quo quilibet suum articulum posuit. Jacobus autem
3um articulum posuit. dicens. Qui conceptus est de spiritu sancto. quos articulos [illegible] predicaverunt
et scripturis sacris exposuerunt ut patet in actibus apostolorum. pro quorum tamen defensione
mortem subire non dubitaverunt. 3º. ratione miraculose operationis. Nam cum du-
ceretur ad decollandum. convertit Josiam qui funem in collo eius trahebat. qui et baptizatus.
Cumque transiret per viam ad passionem paraliticum in via iacentem perfecte sanavit. 4º.
ratione premiationis. Nam primus inter ceteros apostolos passus est capitis obtruncatione.
licet et cum eo decollatus fuit Josias. Et sic primus inter eos premia eterna vidit. —

IIIIº. Sedet unus ad dexteram per glorificationem. Nam eius anima sedet ad dexteram per
contemplationem divinitatis et humanitatis Christi. Eius autem corpus sedet ad dexteram per mi-
raculosam translationem in qua ostendit miracula in quatuor elementis. Primo in aq-

quia discipuli mari se exponentes sine remige tranquillum mare habuerunt. Primo in mari
via tuta et secura in aquis multis. 2º. in aere quia ventus secundus eis flavit. qui
eos in portus deduxit. Primo deduxit eos in portum voluntatis eorum. 3º. in terra. quia cum
corpus in terra super unum lapidem posuissent. mox lapis cessit. et in sepulchrum se mi-
rabiliter coaptavit. 4º. in igne quia draconem ignem spirantem virtute crucis per me-
dium [illegible] occiderunt discipuli qui portabant. Post. Conculcabis leonem et draconem. —

IIIº. Sedet rex per subventionem. Nam in omni statu beatus Jacobus subvenit suis devotis
fidelibus scilicet morientibus. peccatoribus impetrat peccatorum remissionem. sicut refert beda
de illo qui peccatum in cedula scripsit. et remissionem promeruit. Morientibus subvenit
contra demonum infestationem. sicut patet in illo cui laboranti in extremis apparuit beatus Jacobus
et burdone utens pro lancea et sacculo [illegible] pro scuto demones effugavit.
Mortuos protegit ne incurrant eternam dampnationem. sicut refert hugo de sancto victore
De quodam vadens ad sanctum Jacobum cum suasu demonis se ipsum occidisset et ad
infernum ductus fuisset. a beato Jacobo liberatus est. Alios plures a diversis infortuniis
et periculis defendit. sicut patet de illo qui liberatus est a custodia [illegible]. et de illo qui iniuste
suspensus celesti dulcedine refocillatus est, et patri redditus est. Et sic de multis ad gloriam
sed sui. Amen. —

In festo sancti dominici [illegible].

Non potest civitas abscondi super montem posita. Matthei 5. [illegible] sollempnitatis.
Sanctus Thomas 3º quodlibeto dicit sic. Maxime utile est peccatoribus ut ad religionem
transeant. Peccatoribus enim duo sunt necessaria ad salutem. Primo quidem ut de peccatis preteritis
penitentiam agant. 2º ut de cetero abstineant. Ad utrumque autem horum maxime operatur religio.
Primo enim status religionis est status perfecte penitentie. ita quod nulla satisfactio adequatur penitentie religio-
sorum. qui se et sua totaliter deo dant. Unde pro nullo peccato imponitur hoc pro penitentia ut
religionem intrent. Nam in commutatione satisfactionis quarumcumque penitentiarum consulitur religionis
ingressus. ut patet 33. q. 2. c. Admonere. Ubi stephanus papa quendam qui uxorem inter-
fecerat inducit ut ingrediatur monasterium. et humilietur sub manu abbatis cuncta observet
que sibi fuerint imperata. Aliquin iniungit ei gravissimam penitentiam. si elegit in seculo re-
manere. Sed et ad vitandum peccata plurimum valet religionis status. Difficile
enim est quod in seculo commorantes a rebus mundi non illaqueantur. propter quod Matthei 19. Sic exponens
[illegible] dominus dicit. Hoc est impossibile. scilicet quod divites qui divitiis inherent pro amore intrent
in regnum celorum. Sed divites qui habent divitias quod intret est valde difficile. Unde
Eccl. 31. Beatus dives qui inventus est sine macula. et huius difficultatem subdit dicens.
Quis est hic et laudabimus eum. propter quod ut Gregorius dicit. Sancti viri ut ab illicitis ab-
stineant, et licita pretermittunt. Et dominus dicit. Non veni vocare iustos. sed peccatores ad
penitentiam. Nam Mattheum publicanum ad statum perfectionis vocavit. Mt. 9. Secundo
quod religio predicatorum commendatur. quoniam ad quatuor. Primo quia ordinatur primo ad docendum
predicationem et confessiones audiendas. Nam religio fratrum predicatorum ordinatur ad utilitatem proximorum
ad obsequium dei. et ad observationem divini cultus. Magis autem procuratur utilitas pro-
ximorum per ea que pertinent ad spiritualem animarum salutem. quam per ea que pertinent ad subve-
ntionem corporalis necessitatis. quanto spiritualia corporalibus sunt potiora. Nullum sacrificium est deo
magis acceptum. quam zelus animarum. ut Gregorius dicit super ezech. 2º. quia ordinatur primo ad
studium. Nam studium litterarum est necessarium religioni constitute ad predicandum et ad alia huiusmodi
exercenda. Unde ad Titum 1º. de episcopo ad cuius officium huiusmodi actus pertinet. Amplectentem
eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem. ut potens sit exhortari in doctrina sana et

eos q ꝯdicit arguet. Competit ei hanc religionem prius ꝯtendi studio lectionis p
tinentem ad doctrinam q prius preceptum est. ut ad thi. 1. Aliquis aut doctrine studere
non ptinet ad fratres predicatores quorum tota vita divinis obsequiis mancipatur
ut et qz ordinatur ad doctrinam sacram. ut pz in ꝯstitucionibus eorum. c° de predicatoribus.
et c° de studentibus. 3° qz pfessio predicatorum est securior. Nam sanctus pater hanc religionem
instituens nolens hominibus inicere dampnacionis laqueum. sed magis viam salutis ordi
naverit tenere pfessionis formam in qua periculum esse non possit. Unde professio eorum est
cautissima et securissima forma profitendi. qua non promittit se servare re
gulam. sed obedire secundum regulam. Unde ex voto obligatur ad observanda ea q ponuntur
in regula tamquam precepta. et q prelatus secundum tenorem regule eius precipere voluit. Cetera
vero q non ꝯtinentur in regula sub precepto non cadunt directe sub voto. Unde ea pter
mittendo non peccant mortaliter. ut pz in ꝯstitucionibus eorum. c° de professione. 4° quia
religio fratrum predicatorum non obligat ad culpam. Nam pfessionem fratrum predicatorum non ꝯtra ni
si q est ꝯtra precepta regule. Transgressio aut ut omissio ~~eorum~~ aliorum non obligat
nec ad veniale nec mortale ex suo genere. sed solum ad penam taxatam sustinendam. Unde
in ꝯstitucionibus eorum in prologo dicit sic. Volumus et declaramus ut ꝯstituciones nostre non obligent
nos ad culpam sed ad penam tantum. nisi propter preceptum vel ꝯtemptum. Ista religio figurata
est per montem in quo loth salvatus est ut dicitur gen. 19. propterea non potest civitas ab
scondi. i. religio fratrum predicatorum posita super montem. i. firmitate et altitudinem et
ne salutis. quam beatus dominicus spiritu sancto inspiratus invenerat et instituerat etc.

Non potest civitas abscondi super montem posita.

Iucunditatis superiorum.
Ordinabilitatis angelorum.
Nobilitatis apostolorum.
Immobilitatis doctorum.
Caritatis confessorum.
Venustatis immaculatorum.

Primo beati dominici religio et vita non potest abscondi
posita super montem superiorum. Nam beatus
dominicus primus est cum filius filio dei. daniel
3. c°. Ecce ego video viros solutos et
ambulantes in medio ignis. et nichil corrupcionis in
eis est. Et species quarti est filius filio dei. Tres
viri in camino ignis. i. ardentes caritatis. sunt
pater. filius. et spiritus sanctus. dominicus. 4°. Deus noster ignis ꝯsumens est. Et quartus
est beatus dominicus. qui maxime ardebat caritate. Apocalipsis 1°. Vidi filium filio
hominis. Recte beatus dominicus est filius filio dei in mundi ꝯversione. sic christus fuit
filius dei in mundi redempcione. luc. 14. Misit servum suum hora cene dicere invitatis
ut venirent. s. per primam. Unde cantatur de eo. Mundum vocans ad agni nuptias
hora cene preficiens servum mittit premittens varias vite delicias. Ad hoc quidem
tempus per magisterium elegit vitam sanctus dominicus. Quamvis beatus dominicus fuit in
statu mundi. ꝯversionis. sed ut mundus fructus generaret. debuit in orbe esse filius
filio dei per ardentissimam caritatem. Primo in imitacione. Sicut enim christus
fuit imitatus beate virginis per angelum. d. Ecce concipies in utero et paries filium. luc.
Ad ostendendum plus magnitudinem quam ad effectum humane redempcionis. Sic beatus
dominicus in matre sue per speciem sanctam in specie catuli accensam faculam in ore bai
lantis que totum mundum illustrabat monstratus est. Ad ostendendum eius offitium quam ytum
ad effectum humane ꝯversionis. Unde id luc. 16. Sed et canes veniebant et
lingebant ulcera eius. i. predicatores ulcera peccatorum lingua medicinalis pre
dicacionis sanabant. etc. 2°. in demonstracione. Sicut enim christus monstratus

est gentibus quas ad se vocavit per apparicionem stelle. Unde dicitur. mt. 2. Vidimus
stellam eius in oriente et venimus adorare eum. Sic beatus dominicus cuidam matrone
dum ipsum de sacro fonte levaret. stellam lucidissimam in fronte gestans per spiritum sanctum
demonstratus est. Unde cantatur de eo. Stella micans in fronte parvuli novum jubar
premonstrat secli. 3°. in recollacione. Sicut enim christus venit in mundum ut ipsum re
conciliaret deo patri per caritatem. Ad ro. 5°. Cum inimici essemus reconciliati su
mus deo per mortem filii eius. Sic beatus dominicus missus est in mundum ut reconcilia
ret ipsum filio dei. qui venerat mundum inducere in fine peccatoribus imponere. Sicut
pz in visione ostensa quibusdam sanctis viris. 4°. in predicacione. Sicut enim christus venit
in mundum ut predicaret misterium regni dei. luc. 4°. Aliis civitatibus oportet me evan
gelizare verbum dei quia ideo missus sum. Sic beatus dominicus missus est ad predi
candum. Unde illud ad gal. 1. Cum autem complacuit ei qui me segregavit ex utero matris
mee et vocavit per graciam suam ut revelaret filium suum in me ut evangelizarem
illum in gentibus etc. 5°. in institucione. Sicut enim christus elegit 12. apostolos quibus traderet
regulam et formam vivendi sub caritate. luc. 10. Quibus mandavit ut predicarent
m. 5. Sic beatus dominicus volens elegere regulam bene vivendi premissis oracionibus et
ieiuniis cum 12. fratribus. novum ordinem q dicitur fratrum predicatorum instituit. quem a papa ho
norio ꝯfirmare instanter peciit. Et sic factum est. 6°. in refectione. Sicut
enim christus semel saciavit quatuor milia hominum ex septem panibus. m. 7. Et alia
vice. 5. milia hominum ex. 5. panibus. Jo. 6. Sic beatus dominicus semel bononie
saciavit. 40. fratres ex uno pane multiplicato in manibus eius celesti benedictione
Item rome inspexerunt adeo panes sufficientes ad saciandum eos. fratres apportatos
ministerio angelorum ut pz etc. 7°. in solucione. Sicut enim christus misit petrum ad
mare ut denarium in ore eius inventum daret pro tributo. mt. 17. Sic beatus dominicus
non habens unde solveret pro naufragio. oravit ad deum. et apparuit denarius in terra mira
culose. quem solvit naute. 8° in suscitacione. Sic enim christus adolescentem mortuum
suscitavit. luc. 7. et filiam archisinagogi. mt. 9. Et lazarum quatriduanum. Jo. 11. Sic
beatus dominicus. nepotem domini stephani de fossa nova cardinalis suscitavit. Et
architectorem laborantem in ecclesia sancti sixti diu mortuum sub maceria cadente
suscitavit. Et tholose. 40 peregrinos in flumine submersos. suscitavit. 9°. in
renunciacione. Sicut enim christus ut cognovit quod venturi erant homines ad ipsum ut
raperent eum et facerent eum regem. fugit ab eis. Jo. 6. Sic beatus dominicus p
senciens se electum episcopum coceranensem omnino renuit et ab eis fugit. 10.
in penetracione. Sicut enim christus ut certificaret discipulos suos de veritate sue
resurrectionis intravit ad eos januis clausis. et multis argumentis se resur
rexisse probavit. Jo. 20. Sic beatus dominicus. cum sero ad quoddam monasterium
declinasset. oracione fusa clausis januis ꝯfestim intravit. Item discedentes
ꝯflictum hereticorum cum quodam ꝯverso cisterciensi sero ad quandam ecclesiam de
clinavit in qua januis clausis mox intravit ꝯfestim. prece ad deum premissa.
11°. in transsubstanciacione. Sicut enim christus mutavit aquam in vinum in nupcias discipulorum
suorum. Jo. 2. Sic beatus dominicus in partibus tholosanis cum multis fratribus et fratres
ꝯpaties in ꝯfraternitatem eorum ob stomaci necessitatem cum vino deficeret. iussit
vas magnum impleri aqua quam in vinum ꝯvertit oracione sua. 12°. in disciplinacione
Sicut enim christus in fonte divinitatis omnia didicerat etiam ut mirarentur iudei. d.

quod h' fecit Iudas cum eo dedicerit. Jo. 7. Sic beatus dominicus requisitus a quodam
doctore in quibus libris studuerat magnalia et secreta misteriorum dei que predica
bat. respondit. In libro caritatis qui de omnibus docet. 13o. In superatione. Sicut
enim xpus superavit dyabolum temptatorem eum. ut de pinnaculo templi se deiceret. Matth. 4.
Sic beatus dominicus dum quadam nocte devotius oraret. dyabolus de tecto ec
clesie magnum lapidem iuxta eum proiecit. ut eum tangeret caputium cappe eius. Sed
vir dei immobilis perseverans in oratione dyabolum superavit. Nam subito cum
clamore horribili eiulans confusus abscessit. 14o. In misericordia. Sicut enim xpus
fuit misericors ita ut etiam iuvenem volentem se sequi doceret ut venderet omnia et pretium
eorum pauperibus erogaret. Matth. 19. et Luc. 18. Sic beatus dominicus dum palentie [?] ubi
studebat. fames valida esset libros cum omni sua supellectili vendidit et pretium
eorum pauperibus erogavit. 15o. In maceratione. Sic enim xpus ieiunavit quadraginta
diebus et quadraginta noctibus. ut habetur Matth. 4. Sic beatus dominicus cum pluribus tholosanis ut
ab heresi revocaret quasdam matronas per totam xlam in pane et aqua ieiu
navit. et super nuda tabula post longas vigilias lassa membra reclinabat
quas tamen raras habuit. 16. In preservatione. Sic enim xpus iussit petrum ad se
venire illesum super aquas. Matth. 14. Sic beatus dominicus cum pluribus tholosanis
quoddam flumen pedes transiret. libri eius in aqua ceciderunt. die autem tertia piscator
quidam hamo ibi proiectos libros illesos extraxit nullam maculam habentes.
17. In oratione. Sicut enim xpus in monte exivit solus orare. Matth. 14. Sic beatus
dominicus continue in ecclesia pernoctabat vigilias et orationes. et tres singulis noctibus disci
manu propria sibi dabat disciplinas cum cathena ferrea. scilicet unam pro se. secundam
pro peccatoribus. tertiam pro animabus purgatorii. 18. In compassione. Sic enim xpus
maxime compatiebatur peccatoribus eos benigne suscipiendo. quia non eget qui sani
sunt medico. sed male habentes. Matth. 9. Sic beatus dominicus super peccatis hominum mi
rabiliter compatiens. cum appropinquabat ville vel civitati quam posset a longe
videre. totus in lacrimas resolvebatur. 19o. In curatione. Sic enim ad tactum fim
brie vestimenti sui mulier que 12 annis fluxum sanguinis patiebatur salva facta est.
Matth. 9o. Sic ad osculum beati dominici manus. missam celebrantis. restituta est lubri
cum caris in quadam scolari. 20. In expulsione scilicet demonum. Sic enim xpus ab ob
sessis corporibus multa demonia expulit. Matth. 12. Et Luc. 8. Sic beatus dominicus
cum sibi presentatus esset quidam obsessus demonibus. suo scapulari eum et collum cinxit
et eum liberavit. 21. In fatigatione scilicet itineris. Sicut enim xpus fatigatus ex itinere
sedebat super fontem. ad quem confluebat multitudo populorum quibus predicabat. Jo. 4.
Sic beatus dominicus post laborem itineris ad aliquem fontem declinabat. et multitu
do populorum ad eum exibat ut audiret verbum dei. quos ad penitentiam convertebat. 22. In
consolatione. Sic enim xpus. nova instituens ecclesiam in sacra sua institutione. previderet
multos ex discipulis suis retro abeuntes. et alios convertens ait. Numquid et vos vultis
abire. qui dixerunt. domine. Ad quem ibimus. verba vite eterne habes. Jo. 6. Sic
beatus dominicus in primordio sui ordinis. super eum facto spiritu dei. convocatis fratribus ad eum
predixit eis quosdam ex suis fratribus ab ordine egressuros. quod non multo post re
probavit eventus. aliis remanentibus in ordine. 23. In conversatione. Sicut enim
xpus communem vitam duxit cum peccatoribus. adeo ut pharisei dicerent. quia cum publi

canis et peccatoribus manducat magister vester. Matth. 2. Sic beatus dominicus salvo hone
statis timore cum fratribus suis conversabatur. firma mentis equitate. placida facie. ma
gna benignitate. suavi eloquio. mira iocunditate. 24. In destinatione. Sicut enim xpus desi
gnavit 72. discipulos suos et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem
et locum quo erat ipse venturus. Luc. 10. Sic beatus dominicus fratres suos per totum mundum
binos dispersit ut verbum dei predicarent. 25o. In exhortatione. Sicut enim xpus antequam ex
hoc mundo transiret ad patrem. hortatus est discipulos suos ad caritatem. humilitatem et paupertatem.
Jo. 14. Sic beatus dominicus. instante vite termino. convocatis 12. fratribus quem bononie
testamentum condidit dicens. Hec sunt que vobis filiis hereditario iure possidenda relinquo. Cari
tatem habete. humilitatem servate. paupertatem voluntariam possidete etc. 26. In recorda
tione. Sic enim xpus cum discipulis suis. cenam fecit in qua passionem suam eis predixit.
Matth. 26. Sic beatus dominicus paulo ante obitum suum bononie quosdam compatriotas suos
valde devotos visitavit predicens eis dum adhuc esset sanus. Scitote quod ante assumptionem
domine nostre submovebor ab hac vita mortali. quod res probavit eventus. Nam parum
ante assumptionem domine nostre obiit. 27. In dilatatione. Sic enim xpus in cena oravit
pro dilatatione xpiane religionis. dicens. pater manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi. etc.
et pro eis rogo etc. Jo. 17. Et ad petrum ait. Ego rogavi pro te petre ut non
deficiat fides tua. et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Matth. 27. Sic beatus dominicus
in deum absortus elevatis manibus ait. pater sancte tu scis quod libenter perstiti in voluntate
tua. et eos quos dedisti mihi custodivi et conservavi. quos in manibus tuis commendo. Et
consolans eos ait. Scitote me utiliorem vobis fore mortuum quam vivum. quia ad patrem
vadam. 28o. In revelatione. Sicut enim instante xpi morte centurio videt gloriam
dei et ait. vere filius dei erat iste. Matth. 27. Sic instante beati dominici obitu quidam scho
laris bononie vidit in ecclesia sancti nicholai fratrum predicatorum. beatum dominicum sedentem in ca
thedra gloria et honore coronatum. sicut ipse eidem revelavit. et eius deficientis
est. 29. In propagatione scilicet miraculorum. Sic enim in morte xpi. multa corpora sanctorum qui dor
mierant surrexerunt. Matth. 28. Sic in morte beati dominici multi mortui suscitati sunt
et multi alii a variis langoribus sanati. ut patet eius sanctis [?]. 30. In incorrup
tione. Sicut enim corpus xpi in sepulchro quo fuit in sepulchro non vidit corruptionem
ps. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Sic beati dominici corpus diu iacens
in sepulchro. scilicet per decennium. in die translationis eius integrum inventum est et incorruptum
mira fragrantia odoriferum. Recte igitur beatus Johannes dixit. Vidi similem filio
hominis. i. sanctum dominicum similem filio dei etc. —
2o. Vita et religio beati dominici non potest abscondi posita super montem angelorum. de
quo dicitur. Ezech. 28. Tu signaculum similitudinis et deliciis paradisi dei fuisti. plenus
sapientia. perfectus decore. omnis lapis preciosus operimentum tuum. Tu cherub extentus
et protegens posui te in monte sancto dei. In medio lapidum ignitorum ambulasti. per
fectus in viis tuis. a die conditionis tue. Hec ille. Sunt ergo angelos beata virgo sed
supremum locum [illegible] id. Exaltata est sancta dei genitrix super choros angelorum ad
celestia regna. Et hoc per virginitatem et humilitatem. Secundum autem has similitudines fuit
beatus dominicus. ps. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. scilicet per mundiciam
virginitatis que quidem fuit similis virginitati sancte marie quantum ad quatuor. Primo per inte
gritatem. Sicut enim beata virgo habuit virginitatem mentis et carnis. Sic beatus dominicus
integritatem carnis habuit. et puritatem mentis servavit. Unde cum sit alia non su
ficit. beatus dominicus fuit angelicus per integritatem carnis quam in pectore fuit cinctus
per munditiam cogitationis. et zona aurea per caritatem cordis. etc. 2o. per dedi

cetione. Sic et beata virgo primo deo vovit et dedicavit suam virginitatem. ut habetur
q. 2. §. beata maria proposuit se conservaturam votum virginitatis in corde. Sic beatus
dominicus suam virginitatem deo devovit et vendidit. pro ultimo. Syndonem fecit et
vendidit et super cingulum reddidit chananeo. per syndonem que multis candoribus ad
candorem deducitur virginitas designatur. que multis maceracionibus habetur. Ista deo ven-
ditur qui ei dedicatur. Cingulum castitatis quo sinus fluxibilium cogitationum
restringitur. chananeo redditur. quia christo velut zelatori sue sponse ipsa virgi-
nitas devovetur. 3° per diffusionem. Sic et beata virgo licet fuit pulcherrima a
nullo tamen potuit concupisci. quia puritas eius in alios diffundebatur. et omnes
motus illicitos extinguebat. Sic beatus dominicus virginitas omnem concupi-
scentiam ex osculo manus sue a lubrico scolari extraxit. iuxta illud Cant. 5°.
Manus mee distillaverunt mirram. 4° per confirmationem. Sic et beata virgo in
habitus dignitas annunciatione fuit confirmata in gratia ut nullum esset libidinis sensit in conceptione
christi. luc. 1. Spiritus sanctus superveniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Sic beatus
dominicus in institutione sui ordinis. confirmatus fuit in gratia. ut ex tunc nullum vitium
sensit stimulum veneree voluptatis aut peccati mortalis. ps. ego confirma-
vi columpnas eius. In cuius signum beata virgo hunc habitum quem portant fratres pre-
dicatores. eisdem reddidit. Cum enim ipsa sanasset magistrum reginaldum.
virum peritissimum per sacram unctionem. et desideraret hunc ordinem ingredi. dixit
ei beata virgo. Constans esto. quia votum tuum implebo. in cuius signum. Ecce hic est
habitus quem tu et fratres ordinis predicatorum portabunt. quo assumpto reddidit beato domi-
nico revertenti illum suscipiens. eo se et priorem magistrum et fratres suos induit. O pre-
tiosum habitum. O venerandum prodigium. O celeste misterium. Regina celorum
que in receptione matris christum eternum propria carne induit / ipsum sancto scapulare ca-
nonicos in regularitatione sancti portitores domini christi. proprio habitu induit ipsum sancto confirma-
te. O cum quanta devotione et reverentia debet hic habitus portari. Nulla religio
potest gloriari quod suum habitum a virgine matre celitus missum assumpsit. Nec vacat a
misterio hic habitus. Cappa nigra mortificationem carnis designat. quia fratres pre-
dicatores debent esse mortui mundo. ut de eis dicatur ad col. 3°. Mortui enim estis
.s. a mundo non creature. et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Tunica alba
significat puritatem mentis quam debent habere. si deum cupiunt videre. mt. 5°. beati
mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. Scapulare significat obedientiam. que est iugum christi
mt. xi. Tollite iugum meum super vos etc. Zona significat Castitatem. hieronimus.
Quacunque virtute polleas. quibuscunque opibus niteas. si cingulo castitatis ca-
reas, omnia perire necesse est. Thas. Calciamenta significant sanctorum exemplorum
imitationem. Exo. 12. Calciamenta habebitis in pedibus vestris. Ad ephe. 6. Cal-
ceati pedes in preparatione evangelii pacis. pedes enim sunt nec affectiones que calcia-
ntur exemplis sanctorum etc. habet autem hec religio ad sui protectionem Angelos custodes. iuxta
illud. ysaie. 62. Super muros tuos ierusalem constitui custodes. Nam cum quidam
legista bononiensis intrasset ordinem predicatorum. Amici et parentes eius curarent ad
conventum ut vi illum extraherent. Cumque fratres pavidi vellet mittere ad milites
patronos querentes ait beatus dominicus. Non indigemus auxilio hominum. quia ecce que
tum video plusquam ducentos angelos ad nostri custodiam et protectionem paratos. Et appro-
pinquentes portis ecclesie orationibus se dedit. Territi et confusi et nichil videntes fu-

illi fratrum indulgentiam et misericordiam humili a beato dominico impetraverunt. Ipse autem
reversus fratrem illum legistam in ordinis proposito confirmavit et plures eorum ordinem
intraverunt. in quo profecerunt etc.:—

8°. Vita et religio beati dominici non potest abscondi posita super montem apostolorum. Unde abbas
Joachim super Ieremiam dicit sic. Nunc quorum tertio loco suscitati sunt alii viri evangelici
apostolorum officium imitantes. qui abeant predicationis fodiant cisternas dissipatas etc. hec ille.
Sicut quod apostoli habuerunt. 4or. prerogativas quibus fuit dotatus beatus dominicus. Prima fuit
electionis. Jo. 15. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos. Sic beatus dominicus
a christo electus est. etc. 2a fuit confirmationis. ps. Ego confirmavi columnas eius. Et luc. 24
ego promissum patris mei mittam in vos. Sic beatus dominicus fuit confirmatus. Unde semel
orante beato dominico rome in ecclesia sancti petri. apparuerunt beati apostoli petrus et paulus.
petrus dans ei baculum. et paulus librum. dicens. Vade et predica verbum dei quia ad hoc
ministerium a deo missus es. Et statim spiritus sanctus in similitudine lingue ignee apparuit.
super caput beati dominici. Unde in gratia et sapientia confirmatus est etc. 3a fuit predicationis
mr. 16. predicate evangelium omni creature. Ad hoc autem officium institutus est ordo fratrum predicatorum
Unde beatus dominicus apparuit in visione pape Innocentio. tamquam sustentator ecclesie
romane. dum instaret pro confirmatione ordinis sui qui dicitur fratrum predicatorum. Nam dictus
papa videt in sompnis quod ecclesia lateranensis grandem minabatur ruinam. et tre-
mens videt ex adverso quod beatus dominicus. ne ipsa caderet. humeros supposuit
sustentabat. Evigilans autem intellexit quod beatus dominicus tamquam verus apostolus
ecclesiam dei sustentaret. etc. 4a fuit locutionis. act. 2. Loquebantur variis linguis
apostoli magnalia dei. Et beatus dominicus donum linguarum accepit a spiritu sancto. Nam
de tholosa vadens parisius quosdam peregrinos obvios habuit in via diversi idio-
matis quibus evangelizavit. proprium sermonem eorum ydiomate loquens eis. et eos
intelligens etc.:—

9°. Vita et religio beati dominici non potest abscondi super montem posita .s. martirum.
Unde abbas Joachim super Iere. dicit sic. futurum est ut quemadmodum iudei contra christum et disci-
pulos fremuerunt. ita et nunc in ipsum dominicum. et eius alumpnos seviant filii xanime. tam
layci quam populi et clerici. corporis salutis sermonibus non intendant. hec ille. Sicut
quod beatus dominicus. quatuor modis passus est martirium. primo ex voto. Nam assidue
deum orabat ut sibi hanc gratiam infidelis dignaretur. quod se totum aliis saluti posset im-
pendere proximorum. 2° Ex itinere. Nam cum semel indicta esset generalis disputatio
contra hereticos. et episcopus civitatis vellet cum pomposa societate procedere. beatus dominicus
ait. Non in confidentia hominum. sed in auxilio dei congrediendum est. Armemus nos devotis
orationibus. humilitatis exemplo et discalciatis pedibus contra goliath procedamus. Annuentes
itaque viro dei. Sed divina providentia per quendam nomine ducunt a quodam heretico
per spinas et vepres. dum ambulantes. sanguine cruentabantur pedes eorum. Itaque vir
dei patientissime ferens. et in laudes prorumpens hortabatur eos ad patiendum. promittens
quod victoriam reportaret ex hostibus. Mirum prodigium. hereticus iste ad fidem
christi vera convertitur. et ceteri abiurata heresi ad gremium ecclesie fideles reddunt.
Unde Abbas Joachim super Iere. dicit sic. Cum ei ecclesia generalis desiret quo ad
laborem. et mundi superbia corruet quo ad errorem. quia finis universi casus im-
minebat ad dominum. Viri evangelici populum exhortationi desiderent. Nam iure erunt. quo
ad sanctum. conversum quo ad obviam. aquarum quo ad habundantiam. Tales aque

cuelli nequeunt p alios malicia. h° ille. 3° ex congressu. Cu ei dispu
tione multe cont hereticos adduxisset. et i libellu quosdam redegisset. uni here
siarche libellu obtulit. ut ad rones fidei redderet. qui libellu oblatu in
igne pities 3° existente ab igne illeso cora alijs hereticis cuncti cognit.
Statim de btus ducus i igne cu libello igrediens illis videntibus dustus exi
uit. zc. 4° ex agressu. Transies cu alijs p locu ubi pate erat sibi insidie
gaudentes laudans deu. cophendus e ab hereticis. q dixerut ei. Nuqd tu mort
horore gauderes. Quid acturus eras. si te cophendissemus. At ille. Rogasse
vos ne repetinus me subito primentes vulneribus. sz paulati et successive
mebra singla mutilatis. dein ouslis cora meis oculis detruncatis mbrorum
proculis, ipos oculos cruentes. ad ultim semiuiuum laceratiqz corpus sic pe
mitteretis i suo sanguine volutari. ut presus ad libitu morerer. Sicut
ei habraa liberatus e de hur caldeorum pdicans unu deu cont eos. Sic btus ducus
euasit illesus ab i ardo heretico, confutans veritate fidei adusus eos. Et
sic ysac portat ligna sue ymolacois. Sic btus ducus offert votu sue isti
tionis. Et sic Jacob sentit molestias esum i sua psecutoe. Sic btus ducus
sentit insidias hereticorum i fidei defensione. Et sicut Joseph erat i agro
ut fres suos i ueniret. Sic btus ducus it vepres et spinas pedes sautiat
ut hereticos ad fide ouertat. Et sic moyses ab exploratoribus calumna pa
titur. Sic btus ducus ab eccle pastoribus repulsa dare afligitur. De
bto at duco citat eccla. Stetebat seruus xpi morum. sicut sitit ce
uus ad aque flumina zc.

Ch°. Vita et religio bti duci no pt abscondi posita sup monte Cofessorum
q dilectus suu diuine sapie dederunt. ut ea ad salute aiarum effunderent
unde Abbas Joachi. sup Jere. dicit sic. Viri illi euangelici eorubut pdicacionis
et gladiorum opa singlorum scrutantes i luciis Xbi et opis ymbris ecclesias
uniusam. Ipi exploratores Jericho eccle clericorum et subiectorum eorum. et
qz aliud probat eos facere qz docet, nuncios eorum rectores i tuba ex
hortacois cuntur. et carnalia eorum studia et corrupta amara et lagida
ex Xbo aureis euangelice sanus reddunt. h° ille. Gracia confessores ha
buerut quoruor progratias quibus ditatus fuit btus ducus. prima e absti
ecia. 2°. Cogitaui a vino abstrahere carne mea. ut animu meu trasfe
rem ad sapiam. btus at ducus ut sapiam adisceret. vinu p decem no
bibit. 2a est lacrimarum. ps. fuerut m lacrime zc. Proprium at studiu
bti duci fuit usqz et oibus horis lacrimas fundere pro peccatoribus. p compu
tione vince. qua nup ipe plataerat. unde dr de eo. q claustru et altare
lacrimis oserabat. Et fr°. pnox cu xpo ppriu no possidebat lectulu. p
lacrimarum fluuiu vix humi dans corpusculu. 3a est oracois. glo sup
thobia. 3° c°. ut. Oro lenit deu. lacrima cogit. hec mungit. illa pu
git. Cu quidam fr discretus et deuotus septe noctibus vigilasset ut videret qua
lit btus ducus oraret. asserunt qi i orone. mo stans. mo igeniculans. mo
prostratus i terram. mo eleuatis manibus i celu. mo extensis i similitudine crucis
mo cancellatis et iunctis manibus. mo iclinans pfunde deu orabat. pp qd multo
sue oronis multa miracula fecit i vita. De moyse ex le. d. 36. Sequitur.

Est aliud opus q facit moyses. Ad bella no vadit. no pugnat cont inimicos
sz quid fac. orat. et dum orat. vicit ppls eius. Si relaxauit, dimisit manus
populus eius vincit et fugit. Oret g° sacerdos ecce i desinet ut ppls q sub eo est.
hostes i visibiles amalechitas q sunt demones ipugnantes eos q pre volut vincere
i xpo. h° ib. h° adiuues btus ducus. Cu quidam fr thomos apulus seducet agbula
satellitibus dyaboli, et cogeret exire ordinem. i dutus vestibus secularibus cu eis ibat. Quo
cognito btus pr i ecclesiam intrauit. ubi qz ducus oras. fratrem illum ab ordie reuocat.
Et sic moyses sua orone aquas marath i dulcedinem couertit. Sic btus ducus
i Cremona cora bto francisco i cuentu minorum, aqua putei salsam et turbi
dam, i dulce et clarissima couertauit. Et sic moyses quidam deu blasfemante
lapidari fecit. sic pz nu. Sic btus ducus quadam mulierem deu blasfemante
quasi nisibus loquella priuauit. Sic helias orauit et celu dedit pluuia. et terra
dedit fructu suu. Sic btus ducus. ap Segobiam ciuitate ex muros pdicans cu
sto natiuitis dni. cu mirch erat sciatu pp sterilitate terre. q p anni et ult no pluerat
zat orauit dnz pro sterilitate terre. et subito pluuia magna i rigauit terra. et ex
tunc seriauit et messem ubere sequti anno huerut. Et sic helias i eremo fame
gatus sua orone pane adeo prmeruit. 3. R. 19. Sic btus ducus rediens in
ytalia cu fre Johne quiso it alpes lombardie valde fatigato, orauit ad
dnz et impetrauit pane suauissimum miro candoris ad refectionem pdicti quisi.
Et sicut heliseus suscitauit pueru sunamitis. Sic btus ducus p fratra
vadis. cu puenisset ad castrum castellionis filiu sororis capellani q eu hospitio
receperat amortuus suscitauit. orone fusa ad dnm. 4a e doctrine et veritatis
ecc. 14. hic me° eccle appuit zc. Et de bto duco dr. O lumie eccle
doctor veritatis, rosa pacientie. ebur castitatis, aquam sapie propinasti gratis
pdicator gracie. nos iunge p btis. Unde romanus pontifex ipm et successores
eius istituit magistrum sacri palatii. et inquisitore heretica prauitatis post
sedem apliceam zc.

6°. ultro vita et religio bti duci no pt abscondi sup monte posita. i
uginitate. unde eius virginitas assimilat lilio. ps. Justus germinabit sicut liliu
et florebit i eternum ante dnm. fuit aut os iustus q tuc tporis erat. btus
ducus fuit sublimior. de quo dr i apocalis. esdre. 14. Ex oibus floribus
orbis elegisti tibi liliu unu. i. btm duncu. Hic cuius signum glz scius defert
spale signum. petrus claues. paulus ensem. i. dum Xbi. iuxt illud. Assu
mite gladiu spus qd est Xbu dei. Andreas cruce. petrus mr palmam.
thomas de aquino libru apertu cu radijs solis coruqz. francisci stigmata
et de alijs. Sic btus ducus defert liliu i viridario sce matris eccle. qua
illis sci admirates interrogat d. Cat. 6. Quo abijt dilectus tuus. o. xl
o. pulcherrima mulier. quo declinauit dilectus tuus. et queremus eu tecu. Et ipa
rndit. d. Dilectus meus descendit i ortu suu ad areola aromatis. i.
ad religione fratrum pdicatorum ut pascatur in ortis sacre doctrine et regularis vite
et lilia. i. virtutes bti duci colligat. Qui recte defert liliu pp. 4°r.

1° rone coloris.
2° rone odoris.
3° rone vigoris.
4° rone saporis.

P°. rone coloris. hic eius cu stipite e viriditas p
quam fides desigit. Jerem. 11. Viridem olivam
i duxit et erit foliu eius viride. viriditas qz in
folio e signum vite. et fidei q° signum e spualis vite.
In folijs lilij est candor. p quem caritas virginitatis designatur. In granis istis
aureis est qi auri splendor. que caritas x. demonstrat. Cant. 5°.

dilectus meus. i. sanctus dominicus candidus per virginitatem. rubicundus per caritatem. electus ex
milibus. i. pallijs sanctis. 2º. ratione odoris. quo ad vitam odoriferam. 2. cor. 1. christi
bonus odor sumus. Et sicut in lilio sunt sex folia. Sic beatus dominicus sex odores est
primus est odor constantie. ut a sancto proposito non posset moveri quoque modo. 2us est patientie
ut in adversis non conturbaretur. psalmus. probasti me domine et cognovisti. Et etiam proba me
domine et tempta me. 3us est gratiarum actionis. ysaie. 35. Letabitur deserta et invia et exul-
tabit solitudo et florebit quasi lilium. 4us est devote orationis. psalmus. dirigatur oratio mea sicut in-
census. 5us est pietatis ut pro inimicis oraret et pro ipsis intercederet. 6us est perseverantie. ecc. 40.
Quasi lilia que sunt in transitu aque. i. perseverans in mundo habet. 3º. ratione vigoris. Nam
radix lilij est magni vigoris. quia valet contra tumorem splenis. et significat humilitatem
beati dominici contra superbiam seculi. qui cum esset generalis magister ordinis predicatorum voluit tamen vocari ma-
gister non et officium cuiusque successores eius fuit perpetuum. psalmus. humiliata est in pulvere
anima nostra. 4º. ratione saporis. Nam succus lilij valet contra morsum serpentis
Sic succus beati dominici valet contra temptationem dyaboli. apparuit in forma draconis qui nitebatur
absorbere fratres qui erant in societate eius. ut ab eo discederent. quos tamen ad ordinem
convertit. Sic beatus dominicus tamquam lilium valet ad clarificationem visus quo ad ce-
cos quos illuminavit. Valet ad faciei colorationem quo ad leprosos quos sa-
navit. Valet ad maturanda apostemata quo ad infirmitates. febres. ydro-
pisim et reliquas corporis passiones quas curavit. Ut sibi dicatur id. Judith 14
Subvenisti ruine ante conspectum dei nostri.

In festo sancti Laurentij martiris.

Dispersit in corde suo. 2. cor. 9º. et in epistola presentis solempnitatis. beatus maximus
in sermone huius diei dicit sic. Certum est ac deo placitum. ut natale sancti laurentij
precipua veneratione veneremur. cuius radiantibus flammis victrix in hunc hodie
die toto orbe christi triumphat ecclesia. hec ille. Super quo item nota quod ...
beatus laurentius diversorum ~~[illegible]~~ potentiam demonstravit. quia tormentorum incendia
superavit. Ad istam quoque reddunt tres doctores. nomine testes. primus est beatus ambrosius
in sermone huius diei dicens. Fortissimum martirem, sevissima persecutoris flamma superare
non potuit. quia longe ardentius virtutis radijs mens eius accensa fervebat. hec ille.
2us est beatus augustinus in sermone huius diei dicens. Sevisti persecutor in martirem. crevisti
et auxisti palmam dum aggeras penam. Nam tua ad victorie gloriam ingenium
tuum rapit. qui in honorem transierit triumphi ista supplicij. hec ille. 3us est hugo
libro soliloquiorum. dicens sic. hec sunt beneficia tua magna domine deus sanctificator sanctorum tuorum
quibus repletur iis copia meritorum filiorum tuorum. quibus factus es spes desperatorum et
consolatio desolatorum. tu corona spei. que est corona preparata victoribus. tu sati-
tas famelicorum, eterna danda esurientibus. tu consolatio sempiterna que solum illis
te tribuis qui pro consolatione tua. consolationem huius mundi contempnunt. nec quod hic
consolatur. tua consolatione indignus habetur. et quod hic cruciatur. a te consolatur. et quod
participat passionibus, a te coronatur. tua enim dulcedo, stephano lapides torrentis
dulcoraverunt. pro tua dulcedine ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij. hanc ut gustavit
petrus, omnium terrenorum oblitus clamavit. domine bonum est nos hic esse. tua dulcedo crati-
cula laurentio dulcem fecit. hec est illa beatitudo domine deus noster quam expectamus dabitur
te nobis. pro qua tibi domine contendimus militantes. pro qua mortificamur tota die. ut
in tua vita vivamus hec ille. beatus laurentius hec attendens inter victoriosissimos pugiles
christi se constituit. unde augustinus in sermone huius diei dicit sic. Ad erudiendum dei populum nullus
est utilior forma quam martyrum. Eloquentia facilis fit ad exorandum. zelo efficax
ad persuadendum. validiora tamen sunt exempla quam verba. et plus est opere docere quam voce

In quo excellentissimo genere docendi beatus martir laurentius quam gloriosa polleat dignitate
et persecutores ipsius sentire potuerunt. quia illa mirabilis animi fortitudo non solum non
cedere. sed et alios exemplo sue tollerantie roborare. hec ille. Et quia maximam gratiam in
superatione tormentorum adeo obtinuit. ut plus posset ipse quam torquebatur quam tortores qui
in eum seviebat. Ideo disposuit in corde suo sic constanter persistere. ymo deus ipse ab eterno
disposuit in corde suo mittere beatum laurentium in mundum, tamquam ecclesie sue ministrum et
martirem dignissimum cuius exemplo ceteri fideles in fide firmarentur.

Disposuit in corde suo.

Eius generationem.
Eius nuncupationem.
Eius assumptionem.
Eius dispensationem.
Eius obedientiam.
Eius victoriam.
Eius permanentiam.

Primo deus ab eterno disposuit in corde suo. beati laurentij
generationem. Generem quod generatio electorum valde gaudet
sapientie. 4. O. quam pulchra generatio casta cum claritate
immortalis est enim memoria illius. quia apud deum nota est
et apud homines. Est enim generatio electorum gaudiabilis quia
ad quatuor. 1º. quia est pulchra quo ad nomen 2º. quia
est casta quo ad rectificationem de qua dicitur in psalmo. generatio
rectorum benedicetur. 3º. quia est clara quo ad electionem. de
qua .i. pet. 2º. vos estis genus electum regale. 4º. quia est immortalis quo ad glorifica-
tionem de qua dicitur in psalmo. hec est generatio querentium deum. qui non solum generat nativitatem
sed ex gratia. Et hij fuerunt quatuor. primus fuit ysaac. quia natus est per repromissionem
gen. 18. 2us fuit Sampson. ut habetur judicum. 13. 3us fuit samuel ut dicitur. Reg. 1. c.
4us fuit Johannes baptista. ut habetur luc. 1. hos enim elegit deus ad maxima facta peragenda
beatus laurentius per singularem prerogativam gratie natus est. Cum enim quidam nobilis dux in hispania
filium non haberet quem tamen maximo desiderio cupiebat. et a suis dijs impetrare nequiret
consuluit quendam christianum virum sanctum qui dixit ei. Credo te nunquam filium habiturum. nisi
perfidie deorum abrenuncies. et te christianum fieri promiseris. Quod cum spopondisset. filium
ex propria uxore suscepit. dyabolus autem hoc cognoscens fieri voluntate dei.
et puerum natum futurum fore christi. et demonum acerrimum expugnatorem. quatuor
cautelas usus est contra eum. primo nocte quadam. puerum de cuna accipiens longe
apportavit. et sub quadam lauro reponit ut ibi fame periret. sed deus ipsum
a demonis insidijs custodivit. mittens angelos suos qui eum cibo celesti alerent
et protegerent. 2º. post multa tempora. ipse dyabolus in proprio puero nato in cuna se
posuit. Ubi se multipliciter deformem exhibuit. nunc gibbosum. nunc monstruosum.
omnibus horrorosum et infestum se prebens. 3º. multas vexationes et molestias parentibus
eius intulit. quod tamen pater tollerabat putans ipsum esse filium suum. 4º. puer
verecundia usque ad etates. ad fidem christi vertere non audebat Et sic patet primum.

2º. deus ab eterno disposuit in corde suo. beati laurentij nuncupationem. Deus
enim promisit beato laurentio quadruplicem. primo intimitendo sibi gratiam 2º. intimi-
tendo sibi fidei notitiam 3º. intimitendo sapientiam 4º. intimitendo verbi dei effi-
caciam. propter istam quadruplicem promissionem recte vocatur laurentius. quasi
lauream tenens. que est corona de lauro facta. qua olim de hiis ro-
manis victores coronabantur. hec autem arbor habet quatuor proprietates. primo
est continua viriditate amena. Et beatus laurentius habuit viriditatem. per
cordis mundiciam et puritatem. Nam beatus Sixtus magnus philosophus et curie ro-
mane legatus vir bonus et sanctus. ad predicandum fidem christi in hyspaniam pergens
deo disponente. puerum sub lauro invenit. quem accipiens baptizavit. et
a lauro laurentium nuncupavit. ac nutrici fratres ipsius in spiritualem filium adop-
taverunt. Et sic habuit divinam gratiam. 2º. est odore grata. Et beatus laurentius.

odore sue sanctitatis longe lateque diffudit. Cum ei iam acquisisset beato Sixto et toti curie
sue mirabile erat gratiosus. Audierat enim quod beatus Sixtus invenerat ipsum et in
filium suum adoptaverat. et hoc propter notitiam fidei qua plurimum pollebat. 3o est vic
torie ostensiva. Et beatus Laurentius prius omnes in sua passione devicit. Cum
enim quidam seneschalcus curie beati Sixti Laurentio invideret propter eius generositatem. calcem ipsi
porrexit in propinans ei, quod nec patris sui notitiam haberet. Innuitur autem non cepit cog
itare et ingerere quod esset pater suus. et hoc cum multa sapientia 4o est efficientia victoriosa
quia calicula fregit, veritati subiecit. fidelitatem non nocuit. Et beatus Laurentius
fregit cor dux, pontificale reddidit virtute, protexit petros absolute sine repro
bo. Nam a beato Sixto recedens, ibat per devia et nemora vagabundus. Sed
ut frequenter ascendit quandam arborem. ut feras periculum evaderet. Media
vero nocte, ipso vigilante, deo se commendante. maxime demonem vidit sub arbore
iaceat ad sua figmenta et temptamenta declaravit. Fuit quondam vir autem. Tot
anni preterierunt quod dux Hispanie filium habere non potuit. Cursu autem dicta ... Nam
a deo filium petivit. post eius ortum et nativitatem ipsum de cuna accepi. et
sub quadam lauro posui. quem beatus Sixtus de tusciis accepit et baptizavit.
Ego non in cuna me reposui, et infirmitatem deformitatis simulans. molestus
fui quam plurimis. Ubi dux et ducissa ad fidem christianam converti distulerunt. Alii de
mones hoc audientes. ipsum laudibus extulerunt. Mane autem facto abeuntibus
demonibus. Laurentius letus et gratias agens deo, descendit et abulavit quousque
ad palatium predicti ducis pervenit. Cumque demonem in cuna repperisset. turpiter
a domo effugavit. Et narrans predicto duci singula que contigerant. se esse verum
filium suum declaravit. Et tunc patrem et matrem, et maximam paganorum
multitudinem ad fidem Christi convertit. Et sic patet 2m.:—

3o. deus ab eterno destinavit in corde suo beati Laurentii assumptionem. Qualis
debeat esse vita et conversatio eorum qui ad ordines sacros ecclesie eliguntur et as
sumuntur. declarat Ysidorus de vita clericorum ut habetur 33. d. co. hiis igitur. d. sic.
hiis igitur lege patrum cavetur. ut a vulgari vita seclusi a mundi voluptatibus se absti
neant. non spectaculis. non pompis intersint. quinimmo publica fugiant. usuras ne
quaque exerceant, neque turpium occupationibus lucrorum. neque fraudibus cuiusque stu
dium appetant. amorem pecunie quasi materiam cunctorum criminum fugiant. secularia offi
cia negotiaque abiciant. honoris gradum per ambitionem non suscipiant. pro beneficiis
munera non capiant. pudore ac verecundia mentis, simplicia habitu incessuque ostendant.
Castitatem quoque inviolati corporis perpetuo conservare studeant. senioribus debitam
prebeant obedientiam. Tales enim esse debent qui divinis cultibus sese mancipandos student.
hec ille. huius fuit beatus Laurentius spiritu sancto plenus qui devotione et fervore divini
amoris fuit totaliter inflammatus. unde poterat dicere illud psalmi. Quia inflammatum est cor meum
et renes mei commutati sunt et ego ad nichilum redactus sum et nescivi. ut iu
mentum factus sum apud te. et ego semper tecum. Sciendum quod iste amor divinus exti
nguit quadrupliciter amorem inordinatum. primo extinguit amorem carnalem. unde dicit
renes mei commutati sunt. quia gustato spiritu desipit omnis caro. Istum amorem
carnalem extinguit in beato Laurentio ignis divinus. quia voluptate mentis et corporis
integre servavit. 2o. extinguit amorem terrenum. unde dicit. Et ego ad nichilum redactus
sum. Qui enim mundum despicit. nichil amodo habitum reputatur. Istum amorem
terrenum extinxit in beato Laurentio divinus amor ut ignis. quia non solum terrenum contempsit
ymo qui esset filius nobilissimi ducis. hereditatem suam sprevit. unde Crisostomus dicit
Ut non habet super terram quod amet. qui donum celeste gustavit. 3o extinguit

amorem domesticum. i. patrum. unde dicit. Et nescivi. Istum amorem domesticum extinxit
in beato Laurentio ignis divinus, quia patriam et parentes suos qui erant in Hispania deseruit.
et ob amorem principum apostolorum Romam cum beato Sixto perrexit. in hoc filius Abrahe qui
egressus de terra et cognatione et domo patris sui venit in terram quam monstravit sibi
deus. Genesis 12. 4o. extinguit amorem proprium et privatum. unde dicit. Ut iumentum factus
sum. Qui enim se despicit propter Christum. fit iumentum. quem amor divinus cum deo
coniungit. i. cor. 6. Qui adheret deo unus spiritus est cum eo. Istum amorem priva
tum extinxit in beato Laurentio ignis divinus. quia deum super omnia dilexit. propter quod
beatus Sixtus in papam electus et coronatus, ipsum fecit suum archidiaconum.
ordinavit. post quem in Romana sede archidiaconus non prefuit. Et sic patet 3m.

4o. deus ab eterno destinavit in corde suo beati Laurentii dispensationem. que fuit quadruplex. prima predicationis. Nam predicator gratiosus extitit. quia sub persecutione
dum Cesaris. multam multitudinem gentilium sua predicatione convertit. qui tunc merito coronati
sunt. i. cor. 9. Dispensatio michi credita est ut evangelium predicans sine sumptu ponam evangelium.
qui sine lege erant. 2a. fuit gratie. ephe. 3o. Audistis dispensationem gratie que
michi data est in vobis. Nam gratiam quam beatus Laurentius a deo accepit fidelissime
dispensavit. veniens enim ad domum cuiusdam vidue que multos christianos in domo sua
abscondebat. quam longus dolor capitis detinebat. liberavit eam per suam ma
nuum impositionem. Rursus eadem nocte in domum cuiusdam christiani veniens. quendam
cecum ibidem reperit. et facto signo crucis eum illuminavit. 3a. fuit rerum temporalium.
unde propter. et habetur. 12. q. i. co. expedit. Expedit facultates ecclesie possideri
et propria perfectius amore contempni. Non enim propria sunt. sed communia ecclesie fa
cultates. hec ille. que debent pauperibus distribui ut subveniatur eorum ne
cessitatibus. sicut habetur. 12. q. 2. co. Aurum. et co. gloria episcopi. hoc autem attendens
beatus Laurentius. thesauros ecclesie quos tradiderat ei beatus Sixtus. clericis et
pauperibus fideliter dispensavit. unde dicit psalmista. Dispersit dedit etc. Ipse enim dispersit
quia pluribus condivisit. et non uni. dispersit. et non ad avaritiam retinuit. de
dit. et non vendidit. dedit libere sine spe mercedis huius. aut commodi.
aut obsequii. dedit. non dans post mortem relinquit. pauperibus. sed christianis. non paren
tibus. non amicis. non divitibus. 4a. fuit sacrorum. unde i. cor. 4o.
Sic nos existimet homo ut ministros Christi etc. beatus Laurentius velut fidelis
dispensator, sacra ecclesie magna caritate ministravit. Nam cum lucillus
cecus ob nimium ploratum. promisisset se fidem christianam suscipere, instanter
postulabat baptizari. quem diligenter examinans beatus Laurentius de articulis
fidei. tandem ipsum baptizavit. Statimque qui cecus fuerat lumine recepit.
Etiam multi ceci veniebant ad eum et baptizabantur ab eo. et illuminabantur.
Rursus baptizavit Ypolitum cum familia sua numero. 19. Postea baptizavit
Romanum militem afferentem urceum cum aqua. Et sic patet 4m:—

5o. deus ab eterno destinavit in corde suo beati Laurentii obedientiam in passione.
Nam gravissima supplicia pertulit. utpote qui super cratem ferream assatus
fuit. etc.

6o. deus ab eterno destinavit in corde suo beati Laurentii victoriam. unde beatus Augustinus

in passione dicit sic. Beatus laurentius mansit in proposito usque ad receptionem, usque ad tyrannicam interrogationem. Usque ad acerrimam comminationem, usque ad perceptionem, in qua longe mortis quod bis induerat et bis biberat. tamquam illa esset saginatus et illo calice ebrius tormenta non sensit. non cessit, et in rogum successit. Hec ille. Fuit autem adeo constans et fortis quod non solum tormentis non succubuit, ymmo ex ipsis factus est fortior in more feruentior in amore, et ardentior in ardore. Unde Gregorius: quod beatus laurentius quatuor ignes fortiter superauit et extinxit. [P]rimus fuit carnalis generis. Nam sequens beatum sixtum ad martirium clamabat, prout ex eod. Quo progrederis sine filio pater. quo sacerdos sancte sine ministro properas. tu sine ministro numquam sacrificium offerre consueueras. Quid in me displicuit paternitati tue. numquid degenerem me probasti. Experire certe utrum idoneum ministrum elegeris, cui commisisti dominici sanguinis dispensationem. Cui beatus sixtus respondit. Non ego te desero fili, neque derelinquo. Sed maiora tibi debentur pro fide christi certamina. Nos quasi senes leuioris pugne cursum recipimus. te autem quasi iuuenem manet gloriosior de tyranno triumphus. post triduum me sequeris sacerdotem leuita.

[S]ecundus fuit ardentis auaritie. Nam cum beatus sixtus ad decollandum duceretur, beatus laurentius clamabat prout ex eod. Noli me derelinquere pater sancte, quia thesauros tuos iam expendi quos tradidisti michi. [T]ertius fuit ignis materialis flamme. Nam milites audientes thesauros laurentium tenuerunt. et parthenio tribuno tradiderunt. ipse autem eum decio presentauit. Cui decius cesar ait. Ubi sunt thesauri ecclesie quos apud te nouimus esse absconditos. qui cum sibi non responderet, tradidit eum valeriano prefecto, ut aut thesauros prodat et sacrificet ydolis aut diuersis eum faciat interire suppliciis et tormentis. Cumque nollet laurentius uotis eius annuere dixit decius cesar. Sacrifica diis, aut nox ista in te cum suppliciis expendetur. Et beatus laurentius ait. gaudeo plane quia hostia christi effici merear. ego me obtuli sacrificium deo in odore suauitatis. Cum decius cesar afferri iussit lectum ferreum ut requiesceret in eo contumax laurentius. Ministri itaque eum exuunt, super cratem ferream extendunt, et prunis suppositis cum furcis ferreis comprimunt. Dixitque laurentius valeriano. Disce miser quia carbones tui michi refrigerium prestant. quod ipse dominus nouit. tibi autem supplicium eternum. nouit dominus quia accusatus non negaui eum. interrogatus christum confessus sum. assatus gratias ago. Ideo canit ecclesia meruit esse hostia pro leuita laurentius. quia dum in craticula positus assaretur non negauit deum. et in ducatu in sacrificium laudis. propterea alacri vultu dixit laurentius ad decium. Ecce miser assasti unam partem. gyra aliam et manduca. Sed in sua passione christus dedit ei quatuor consolationes. de quibus dicitur in ps. Nox illuminatio mea in deliciis meis etc. [P]rima causabatur ex diuini amoris dulcedine. cum dicit. Nox illuminatio etc. tunc enim nox in delicias uertebatur. quia tribulatio amoris dulcedine superabatur. Unde dicebat. Tormenta tua epule michi sunt. [S]ecunda causabatur ex securitate gratie. Unde subditur. quia tenebre non obscurabuntur a te. Tunc tenebre non obscurantur quando quis in tribulatione positus per peccati caliginem non obnubilatur. Unde securus dicebat. Deum meum colo. et ipsi soli seruio. et ideo non timeo tormenta tua. [T]ertia causabatur ex serenitate conscientie. cum dicit. Nox sicut dies illuminabitur. quod quando fit quando tribulatio luce conscientie serenatur. Unde dicebat. Mea nox obscurum non habet. sed omnia in luce clarescunt. [Q]uarta causabatur ex certitudine glorie. Ideo subdit. Sicut tenebre eius, ita et lumen eius. Tunc lumen est sicut tenebre. quando quis recipit [illegible] gaudiorum. secundum multitudinem passionum. Istam certitudinem habebat beatus laurentius quando dicebat.

gratias tibi ago domine quia ianuas tuas ingredi merui. Et sic pro astantibus orans tradidit emisit spiritum etc.

In festo assumptionis virginis marie.

Maria optimam partem elegit. luc. x. et in euangelio presentis solempnitatis. Damascenus in sermone hodierno dicit sic. Hodie virgo celesti templo inducitur. Sacra et animata archa in templo non manufacto reponitur. columba innocens auolans ex archa id est corpore. quo deum suscepit pedibus, requiem aduenit. Hec ille. Super quo verbum moueo questionem, utrum beata virgo per suam gloriosam assumptionem obtinuerit beatitudinem omnium sanctorum fructuosam perfectione. [A]d istam questionem respondent tres doctores noui testamenti. [P]rimus est beatus ieronimus in sermone hodierno dicit. Legimus quod sepe ad funera sepulturasque sanctorum angelos aduenisse, et ad exequias eorum obsequia prestitisse. animas etiam eorum usque ad celos cum ymnis et laudibus extulisse. et eosdem multo lumine splenduisse fusi et adhuc uiuentes in carne ibidem miro odoris fragrantia presensisse. Si ergo talia et tanta et defectibus clementer dignatus est exhibere. quanto magis eius genitrici in die obitus sui credendum est celorum militiam obuiam aduenisse eamque ingenti lumine circumfulsisse. et usque ad tronum glorie perduxisse. nulli dubium est tota illa celestis curia sine zelo ineffabili letitia exultasse. et tunc inundata fuisse ineffabili claritate. lucemque cum iubilatione congratulasse. Hec ille.

[S]ecundus est beatus bernardus in sermone hodierno dicit. Que in plenitudine sanctorum detentio eius cum nusquam defuit fides patriarcharum. nec spes prophetarum. nec zelus apostolorum. nec constantia martirum. nec sobrietas confessorum. nec castitas virginum. nec fecunditas coniugatorum nec puritas angelorum. Hec ille. Patet ergo quod fuit prima gratie plenitudine predita quod si ipsa sola in una parte penderet. et ceteri angeli et omnes sancti tam ueteris quam noui testamenti in statera alia ponerentur. ipsa premia gratie habundantia amplius ponderaret. quia omnes gratias quas alii habuerunt precellit. ipsa habuit ultra. Ideo ipsa est luna ciuitatis superne. quod notatur cum dicitur. Maria id est illuminatrix. Unde bernardus dicit. Marie partu toti illuminatur orbis, adeo ut et ipsa superna ciuitas clarius rutilet virginee lampadis illustrata fulgoribus. Hec ille. [T]ertius est beatus thomas 3. p. q. 27. ar. 5. dicit sic. In rebus naturalibus [p]rimo quidem est perfectio dispositionis, puta cum materia est perfecte disposita ad formam. [S]ecunda autem est perfectio forme que est potior. Nam et ipse calor perfectior est qui prouenit ex forma ignis. quam ille quo ad formam ignis disponebat. [T]ertia autem est perfectio finis. sicut cum ignis habet perfectissime suas qualitates cum ad locum suum peruenit. Et similiter in beata virgine fuit triplex perfectio gratie. [P]rima quidem quasi dispositiua per quam reddebatur ydonea ad hoc quod esset mater christi. Et hec fuit perfectio sanctificationis. [S]ecunda autem perfectio gratie fuit in beata virgine ex presentia filii dei in eius utero incarnati. [T]ertia autem perfectio est finis quam habet in gloria. [Q]uod autem secunda perfectio sit potior quam prima, et tertia quam secunda, patet per ordinem ad bonum. Nam primo in sua sanctificatione adepta est gratiam inclinantem eam ad bonum. In conceptione autem filii dei consummata est ei gratia confirmans eam in bono. In sua uero glorificatione consummata est eius gratia perficiens eam in fruitione omnis boni. Hec thomas. Secundum quod beata virgo est imperatrix et regina celi propter quatuor. Primo.

1 Ratione propinquitatis.
2 Ratione dignitatis.
3 Ratione pietatis.
4 Ratione auctoritatis.

[P]rimo ratione propinquitatis. Nam inter christum et beatam virginem est propinquitas filiationis. dispositionis. et meritatis. Est enim filia dei patris. ipse sibi fidauit eam altissimus. ideo habet ad ipsam precipuum affectum. propter audi filia et vide et inclina aurem tuam. usque ad

qui ipse est dominus deus tuus. Est et sponsa dei. Jo. 3. Qui habet sponsam
sponsus est. sponsus autem est spiritus sanctus. ps. Ipse tamquam sponsus procedens de thalamo
suo. ideo ad ipsam habet amorem sincerum. Sapie. 8. hanc amavi et exquisivi et
quesivi eam mihi sponsam assumere et amator factus sum forme illius. Est et mater dei.
ps. homo natus est in ea etc. ideo super ipsam habet maiorem auctoritatem et potestatem. Sibi
inter filio imperare. hoc figuratur 3. Re. 2. Ubi bersabee mater salomonis imperavit eum dicens
petitionem unam petto a te ne confundas faciem meam. Tunc ei rex sua consi
dixit. quod id quod peteret denegaret. Ideo rex sibi respondit. pete mater mea.
Neque enim fas est ut avertam faciem tuam dixit a te.

2° zone dignitatis. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata
varietate. Ubi dignitas beate virginis declaratur quo ad tria. Primo quo ad locum
cum dicitur. Astitit regina a dextris tuis. hoc figuratur 3. Re. 2. Ubi dicitur positus est thronus
matris que sedit ad dexteram eius. 2° quo ad habitum. cum dicitur in vestitu deaurato.
pu. ultimo. bissus et purpura indumentum eius. ps. Mirra et gutta et cassia
a vestimentis tuis. Super quo dicit glo. hic laudat propheta sponsam ab ornamentis
hiis at aromatibus. odor virtutum significatur quod odores nuptiali gaudio adhibentur
ut in nuptiis fieri solet. Sunt enim iste species aromatice has proprietates. Mirra
enim est amara et consumit carnem a putredine et vermes expellit. Et ideo mirra
significat carnis mortificationem que licet sit carni amara tamen conservat a putredine
luxurie et expellit vermes corruptionis male. et sic castitatis custoditur. Gutta
expellit omnes inflaturas et tumores. Et ideo significat humilitatem que cordis tu
morem curat. Cassia in aquosis locis nascitur et crescit. et significat pietatem que
nascitur in cordibus illorum qui sunt compassibiles et devoti. Iste tres species aroma
tice i. virtutes. s. Mirra castitatis. gutta humilitatis. et cassia pietatis excellen
tissime in beata virgine fuerunt. Eius enim virginitas fuit odorifera angelis. humili
tas deo. pietas toti mundo. hoc vestimentum est aureum. quo ad prosperitatem et ful
gorem. 3° quo ad obsequium famulorum. cum dicitur. circumdata varietate. s. angelorum et
sanctorum diversitate. qui omnes beate virgini famulantur.

3° zone potestatis. Ipsa enim tamquam imperatrix angelos in ministerium mittit. et secreta
palatii celestis eis committit. Unde b. in quodam sermone dicit sic. Persuadet ymo
compellit nos celsitudo tua credere ut regno filii tui beatissima virgo mater etiam ipse
principis. quod per angelorum ministeria tuis sepe devotis subvenias. Si enim angelus
angelis mittit. confidenter credendum est sancta devotio quod imperatrix angelorum tanto
magis habet angelos ad obsequium. Quanto differentius pre illis nomen hereditavit.
Si cum Josue dux ysrael iussit sole stare. quo non omnia sydera ad nutum
imperatricis glorie discurrunt. Si cherubin et seraphin de fonte biberunt inferioribus
angelis quedam archana revelant. Quanto magis gloriosa virgo de osculis filii sui
amplexum eius degustato. ministeria angelis suis copiosius effudit. hec ille.
Eternam demones de palatio celesti expellit.

4°. zone auctoritatis. Tantam enim auctoritatem habet in celesti palatio. quod omnibus
aliis sanctis omissis. ad ipsam licet ab omni curia appellare. Primo si quis
gravatur a dyabolo ad ipsam appellare potest. sicut ad imperatricem. Exemplum de theophilo
deposito a vicedominatu ab episcopo suo. qui desperatus dyaboli servum se fecit. Cirographo
propria manu scripto et dyabolo tradito. Tamen in se reversus et penitens. ad celi
reginam appellavit. et ipsa omnia restituit. Cirographum theophilo reddi iussit
et veniam et graciam eidem procuravit. 2°. Si quis gravatur a tyranno. ad ipsam
appellare potest. sicut ad reginam mundi. Exemplum de basilio. cum Juliano apostata

volens ad plenum cum minatus fuisset quod in redditu suo civitatem eius destrueret. Sanctus basi
lius ad beatam virginem appellavit. que militem quendam nomine mercurium suscitavit.
qui super equum ascendens et ad Julianum pergens. lancea in eum directa ipsum occidit.
Unde gilbertus dicit sic. Veniant ad beatam mariam iusti cum basilio. effectum celerem
percepturi. Veniant et peccatores cum theophilo in auxilium maria adepturi. hec ille.
3° si quis gravatur a corpore proprio. ad ipsam appellare potest. sicut ad reginam. Exemplum
de maria egipciaca que multo tempore carnali corruptione consumpsit. tandem ad beatam
virginem confugit et appellavit. et sic corruptionem vicit. et castitatem servavit. 4°
si quis gravatur a iusticia dei. ad ipsam appellare potest. sicut ad imperatricem. Exemplum de hest.
2°. Cum enim rex assuerus iudicio esset iratus. regina hester ad eum placandum
accessit. Cui rex dixit. Etiam si dimidium regni mei petieris dabo tibi. Iste
est beata virgo cum qua deus divisit regnum suum. Nam cum deus habeat iusticiam et
misericordiam. Iusticiam sibi retinuit. Et beate virgini misericordiam contribuit. ideo
si quis gravatur a foro iusticie dei. appellat ad forum misericordie dei. hebr. 4. Adeamus
cum fiducia ad thronum gratie. ut misericordiam consequamur. et gratiam inveniamus in tempore opportuno.
Et enim beata virgo sit thronus misericordie dei. que superexaltat iusticiam dei. Ideo merito optimam
partem elegit:—

Maria optima partem elegit —

Legis divinalis.
Legis naturalis.
Legis prophetalis.
Legis sapientialis.
Legis spiritualis.
Legis finalis.

Primo Maria optima partem elegit. legis divinalis. Circa quam
Lege divinali continentur septem mirabilia. que beata virgo perfectis
sime in se habuit. Primo ignis eternus. hebr. 12. deus noster ignis consu
mens est. Hic enim ignis ullam permixtionem patitur propter suam
puritatem. sed alia purificat. Sic domina est tante puritatis
quod ullam corruptionem in se recepit. quamvis potius alia purificat. Hic
ignis in ventre virginis 9. mensibus habitavit. quo tota fuit inflammata. quia tota ipsam
divinus amor implevit. hieronymus. Maria tota impleverat spiritus sanctus. tota incalue
rat divinus amor. ita ut in ea nichil esset quod mundanus violaret affectus. igne inter mutuit.
Et sicut aurum ad puritatem ignis liquescit. sic anima beate virginis ad puritatem ignis divini
tota liquefacta fuit. Canti. 5°. Anima mea liquefacta est. 2°. in lege divinali conti
netur splendor divinus. hebr. 1. Qui cum sit splendor glorie. hic enim splendor
9. mensibus in ea habitavit. quod eam totam splendidam fecit et illuminavit. apoc. 12. Signum
magnum apparuit in celo. mulier amicta sole. i. divino splendore. Ipsa enim illuminat obstina
tos. ad expellendum tenebras peccati. Ipsa et illuminat negligentes et tepidos. unde in
ephe. 5°. Surge qui dormis et exurge a mortuis. et illuminabit te xpus. Ipsa et illu
minat in deo sperantes et sibi devotos. consummatos in lumine gratie dei. 3°. in lege divinali
continetur thesaurus sapientie. Col. 2. In quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi.
hic thesaurus sapientie fuit in ventre virginis 9. mensibus. quod eam sapientissimam fecit. 4°. in
lege divinali continetur fons misericordie. hic fons procedit ad nos per beatam virginem. sicut
per aqueductum. per istum aqueductum fluunt aque gratiarum de celo in mundum. b. Aque
ductus est maria cuius nimirum summitas instar scale iacob celos tangit. ymo
et transcendit. ut illum aquarum fontem qui super celos sunt attingere possit. Nam
in fons usque ad nos. que descendit illa celestis vena per aqueductum. non tamen fontis
copia nobis exuberans. sed stillicidia gratie cordibus nostris attentius. Alii quidem plus. Alii
minus accipiunt. Aqueductus est maria quod plenitudinem fontis de corde patris accepit
et nobis illam non prout est. sed prout capere poteramus edidit. Quo non hec noster aque
ductus fontem illum attingit tam sublimem. Quo non putas. nisi vehementia desiderii.
fervore devotionis. puritate orationis. Quo non nunc iterum attingit. nisi pulsans pe
tendo et querendo. hec ille. 5° in lege divinali continetur nimius candor. Sapie. 7°.
Candor est enim lucis eterne et speculum sine macula. hic candor puritatis refulsit
in beata virgine. Canti. 4°. Tota pulcra es amica mea. et macula non est in te. 6°.

Sexto in lege divinali continetur divinus odor, de quo dicitur Eccli. 24. Ego quasi vitis
fructificavi suavitatem odoris. Hic odor fuit in beata Virgine. Eccli. 24. Sicut cynamomum
et balsamum aromatizans odorem dedi. Nam cynamomum quod est bonum et laudabile habet multas
Nota: plicas [illegible] et maxime valet contra vulnera laborum. Que autem sunt vulnera laborum
nisi prava locutio. Ista locutionum vulnera sanat Virgo beata ex sua locutione
moderata. Omnia enim verba sua fuerunt virtutum rerum medicina et [illegible] locuta
est. Ipsa enim fuit discreta in querendo quando dixit. quomodo fiet istud. fuit humilis in
obediendo quando dixit. Ecce ancilla domini. fuit curialis in salutando quando salutavit
Helisabeth. fuit grata in regratiando quando beneficia dei recognoscens dixit. Magni-
ficat anima mea dominum. fuit modesta in reprehendendo quando dixit. Fili quid fecisti nobis
Non enim eum maledixit ut turbata decrepavit. Sed cum modestia corripuit. fuit
pia in compatiendo quando compassa est sponso cum vinum defecerat. Unde dixit. Vinum non habent
fuit sapiens in consulendo quando dixit ministris. Quodcumque dixerit vobis facite. Septimo
in lege divinali continetur suavis dulcor. Sicut enim petrus in Christi transfiguratione tantum fuit
plenus dulcedine quod inde nolebat descendere. Postquam gustaverat et viderat quam suavis est
dominus. et dixit. Quam magna multitudo dulcedinis tue domine. Sic beata Virgo in con-
ceptione mira suavitate fuit repleta. ut omnibus memoria suavitatis et dul-
cedinis sine cessarent. O quam non beata Virgo meruerit esse mater dei et [illegible]
raria secretorum celestium. Ideo deus pater filius et spiritus sanctus hoc volentes eam honorare super
omnes creaturas. convocatis ad celum quatuor dotibus. quarum diffinitione gene-
raliter proposuerunt. An beata Virgo hoc debeat assumi in celum corpore et ani-
ma. Primo accessit domina justitia. dicens. justum est dicit et rectum [illegible]. Cum ergo valde hono-
res corpora sanctorum in terris. multo magis honorare debes corpus tue matris
magis enim honore vis vere curare quam Christus ad horam portavit. Corpora sanctorum que
fuerunt organa spiritus sancti. ymagines pictas que sanctos representant. ergo magis honorare
debes corpus beate Virginis. in quo Christus novem mensibus habitavit. et quod fuit spiritus sancti or-
ganum. et Christi spirituale tabernaculum. et totius trinitatis nobile triclinium. et in quo di-
vina ymago [illegible] paruasit. in quo filius dei qui est ymago patris habitavit. per quam
ymago hominis que corrupta erat. reparata fuit. Et multorum sanctorum corpora in terra
et libertate conservas. quorundam non corpora miraculorum gloria illustras. quorun-
dam crebra visitatione fidelium magnificas. quorundam vero sepulcra auro
et gemmis exornas. quorundam angelicis manibus sepulcris preparatis exaltas.
Cum ergo corpus beate Virginis non sit minoris dignitatis. ymo maioris. ideo magis
debet honorari. scilicet per assumptionem in celum. Secundo accessit domina potentia. dicens
Augustinus. Si potestati salvatoris est de sanctorum corpore capillum non perire. et et
matrem suam in anima et corpore posse integram servare. Et si nullus dubitet. hoc
eum posse credat. Credere dubitandum non est et eum velle. Bene in uno
in veteri testamento. post naturale [illegible] servavit incorrupta. sola [illegible]. maria incorrupta
post nunc non servabit gratia. [illegible] [illegible] forme [illegible]
in summa maior dotata [illegible] dignitatem. qua in vita precipua gratia sua [illegible]
honoravit. hoc Augustinus. Qui ex ea nasci potuit virginem relinquere. ergo
ergo in morte singulari salvator et spirituali gratia potes eam a putredine et pulvere
alienam facere. Tertio accessit domina bonitas. dicens. boni filii est magis parere matri
quam sibi. Tam bonus filius fuit Christus. quod hanc vitam mortalem et maxime in
parte magis peperit matri. quam sibi. quia tunc voluit matrem gaudere. unde [illegible]
Cum pius et gaudens. cantat celi agmina laudes. Ipse et voluit flere. unde
illud sapientie 7. primam vocem similem omnibus emisi plorans. Cum ergo pius hanc vitam

sibi peperit ab illa sua quam dicta est pulvis es et in pulverem reverteris. Gen. 3.
ad bonitatem filii pertinet quod matrem exceperit ab eadem sua. unde idem ps. Non
dabis sanctum tuum videre corruptionem. Quarto accessit domina sapientia. dicens. idem prov. 9. Sa-
pientia edificavit sibi domum. Sapiens autem architector domum pulcram facit
intus et extra. Domus autem beate Virginis et in vita mortali fuit tota pulcra. et intus
in anima per puritatem. et extra in corpore per virginitatem. Si ergo in hac vita sapientia
dei edificavit sibi domum pulcram. Ad eandem sapientiam pertinet et post hanc vitam
non diminuere sed augere. ut sit pulcra intus in anima per felicitatem. et extra in corpore
per immortalitatem. unde idem cant. 4. Tota pulcra es amica mea. Hiis au-
ditis [struck]. Circa Virginem hoc nove miranda fuerunt exhibita. et indubi-
tanter ab omnibus catholicis tenenda. Primum est commendata consolatio scilicet per angelum. ad no-
missionem quam eam venerunt salutavit. Secundum est omnium apostolorum congregatio. scilicet per angelos
que eos per predicationem dispersos congregaverunt ad hostium Virginis. Tertium est. sine dolore consummatio
scilicet ut sine dolore moreretur. Quartum est sepultura in valle Josaphat preparatio. similis
sepulture Christi de novo constructe. Quintum est exequiarum devotio. scilicet per Christum et eos qui
secum advenerat et per apostolos. Sextum est Christi et totius curie celestis obviatio. scilicet post
tres dies sine morte. Nam cantatum est celum [illegible] videtur. Primo quod Christus descen-
dit in uterum Virginis. tunc enim tota [illegible] trinitas et omnes angeli assisterant Christum in
incarnatione. Secundo quia Christus constituit corpus et sanguinem suum sub sacro in cena.
Tertio in die ascensionis Christi. tunc cum ullus angelus in celo remansit. sed omnes obviaverunt
sibi. Quarto in assumptione beate Virginis ad gloriam dei. Septimum est judeorum persecutio vole-
tium feretrum evertere et corpus comburere. Octavum est miraculorum commonstratio et eos qui
manus ad feretrum applicuerant. Nonum est in anima et corpore sua assumptio. et quod. deus
pater clamavit ad beatam Virginem. dicens. idem cant. 2. Surge propera amica mea. columba
mea formosa mea. Iam enim hyems transiit. imber abiit et recessit. Veni
de libano sponsa mea. veni coronaberis. Ubi dicit Virgo de [illegible] ver. hyems et
imber in vita mortalis quem transiit hyems ad aggrediendum bonum est pigra. ad per-
[illegible] mobile et transiit imber in ad mala lascivia. beata non Virgo merito reddit
idem ps. Tenuisti manum dexteram meam et in voluntate tua deduxisti me. et cum gloria
suscepisti me. Unde hieronymus in sermone dicit sic. Regina celi hodie de [illegible] solo nequam [illegible]
pit. serenaque de sua inaccessibili gloria celi palatium ingreditur. Ubi una cum
[illegible] superiorum. Ubi dulces fruitur angelorum. Ubi post labores et erumnas
felix et summa refectio manet. hec ille. Que assumpta in sede trinitatis sanctis-
sime collocata est. unde b. dicit sic. Sublimis iste dies et splendor solis
refulgens in quo Virgo regalis ad tronum dei patris vehitur. et in repositum trinitatis
sede reposita. nam angelicam sollicitat ad vultum. hec ille. Tunc deus pater
posuit coronam auream super caput eius expressam signo sanctitatis. Eccli. 45.
de qua corona dicitur apoc. 12. In capite eius corona stellarum duodecim. que
sunt 12. beneficia que nobis exhibet. Unde regina [illegible] merito [illegible] unde idem. Que
unde principes et regina. Prima stella est lapsorum sublevatio. Judicum 11. c.
Quicumque ceciderit sublevabitur auxilio paulo, id est auxilio beate Virginis. Que
puella dicitur propter eius humilitatem. Secunda stella est sordidorum lavatio. Tertia stella
est cecorum illuminatio. Eccli. 24. Illuminabo omnes sperantes in domino. Quarta stella
est desolatorum letificatio. Quinta stella est temptatorum adiuvatio. ps. Apprehende
arma et scutum et exurge in adiutorium michi. Sexta stella est obduratorum
mollificatio. Septima stella est mortuorum vivificatio. Octava stella est in adversitate
roboratio. Nona stella est vie salutis demonstratio. Hec est columpna que filios
Israel conducit in terram promissionis. ps. Dedit nubem in protectionem eorum. et

igne ut luceret eis per noctem. 10a stella est in morte protectio. Eccl. 1. Obvia-
bit illi qui me honorificaverit. 11a stella est contra ignem purgatorii refrigeratio.
12a stella est in vita celesti superne patrie delectatio. Judith 15. Tu gloria Ierusalem,
tu leticia Israel, tu honorificentia populi nostri. Et in eius benedictione tunc esse
patet. Quomodo iiiia optimam partem elegit legis [illegible].

1o. Hec optimam partem elegit legis naturalis. Sicut quidem est actu creata, racionalis
creatura excellentiori quodam modo divine providentie subiaceret in quantum et ipsa fit di-
vine providentie particeps, sibi ipsi et aliis providens. Unde et ipsa participat
racionem eternam per quam habet naturalem inclinationem ad debitum actum et finem. Et talis parti-
cipatio legis eterne in racionali creatura lex naturalis dicitur. Unde cum psalmista dixisset: Sacri-
ficate sacrificium iusticie, quasi quibusdam querentibus que sunt opera iusticie, subiungit: Multi
dicunt: quis ostendit nobis bona? Cui questioni respondens ait: Signatum est super nos lumen
vultus tui domine, quasi lumen naturalis racionis, quo discernimus quid sit bonum et quid malum,
quod pertinet ad naturalem legem, nichil aliud sit quam impressio divini luminis in nobis.
Continet ei lex naturalis duo precepta. Primum est negativum, scilicet Quod tibi non vis alte-
ri ne feceris. 2m est affirmativum, scilicet Omnia quecumque vultis ut faciant vobis homines
et vos eadem facite illis. Beata virgo elegit optimam partem huius legis naturalis, quia ordinavit
vitam suam quantum ad alios secundum ista duo precepta iusticie. Nam primum preceptum servavit
quia nulli umquam lesit. Unde Ambrosius libro de virginitate: Nullum fuit solita ledere, omnibus
bene velle, maioribus natu assurgere, equalibus non invidere, iactanciam fugere, ra-
cionem sequi, amare virtutem. Et Hieronymus ad Cromatium et Heliodorum: Hanc iracundam nullus
vidit, hanc maledicentem nullus audivit. Omnis sermo eius tam erat gratia plenus
ut cognosceretur in lingua eius deus. Hec ille. 2m preceptum servavit quia omnibus profuit
quadrupliciter. Primo verbo quia sotias suas semper ad bonum informabat. Hieronymus ubi supra:
Sollicita erat circa sotias suas ne aliqua ex eis in aliquo peccaret etc.
Si quis eam salutabat, illa pro salute deo gratias reddebat. Ab ipsa enim processit
ut deum salutantes homines semper deo gratias dicant. 2o profuit obsequio quia tribus
mensibus in obsequio Helisabeth mansit. 3o profuit temporali subsidio. Unde [illegible]
[illegible] ultra. Manu sua acquirebat [illegible] etc. Nam totum aurum quod magi
obtulerunt pauperibus tribuit, ita quod postmodum in purificatione non habuit unde posset
emere agnum. Hieronymus ubi supra: Tunc escam quam de manu angeli virgo accipiebat
ipsa reficiebatur; quam vero a pontificibus accipiebat pauperibus erogabat. Quottidie
videbatur angelus loqui ei et quasi carissimam obtemperabat ei. Hec ille. 4o profuit
exemplo, quia eius vita omnibus fuit sanctitatis speculum et religionis exemplar. [illegible]
Virgo mundum suis illuminabat exemplis. Unde dicitur Eccl. 26. Sicut sol oriens mundo in altissimis
dei, sic mulieris bone species in ornamentum domus eius. Nam sol est [illegible] mulier est beata
virgo, que illuminata adeo illuminat totam ecclesiam militantem. Nam perfectiones virtutum
quas patriarche habuerunt in lege nature, beata virgo plenius habuit ut patet. Adam vero
collata est adeo iusticia originalis per quam [illegible]
fuit primo [illegible] toti humani generis [illegible] ad mortem
homines [illegible] sua posteritate corrupit [illegible]
[illegible]. Beata virgo [illegible] vita omnium [illegible] Christum [illegible]
[illegible] iusticie per suum obitum de celo [illegible] ad terram per quem mortes et peccatores
sole iusticie per suum obitum de celo [illegible]. Uxori Noe [illegible]
ad statum [illegible] iusticie et vitam in morte [illegible].
[illegible] collata est adeo sapientia fabricande arche per quam genus humanum preservatum
in [illegible] diluvii. Beata virgo [illegible] sapientia fabricavit corpus humanum Ihesu Christi quod est archa
sapientie dei, omnes electos in una fide salvavit, qui ex hac archa inventi fuerint.

perhibit regnante diluvio [illegible] ut patet heretici scismatici apostate
obstinati velut corvi ex archa eiecti. Sine tamen prime matri collata est adeo
fecunditas originalis per quam sine corruptione genus humanum propagaret. Sed hanc per-
didit facta est mater seductionis mediatrix prevaricationis ex se nascituros tran-
smittens ad inferos. Beata virgo virginali fecunditate ministravit benedictum fructum
humano generi velut mater reparationis et mediatrix redemptionis ex sua prole
natos dirigens ad superos. Enoch collata est adeo gratia perseverationis quod cum deo
ambulans a peccatoribus segregatus translatus est in paradisum. Beata virgo copio-
siori sanctificatione benedicta est adeo quod non solum ipsius corpus sanctificavit sed et
vitam ab omni peccato immunem conservavit. Que vite fuit paradisus terrestris in quo deus
corporaliter translatus est. Melchisedech collata est adeo gratia benedictionis. Hic est sacerdos
dei summi obviavit Habrae regresso a cede regum et benedixit ei offerens
panem et vinum. Beata virgo eternum benedictum nobis attulit, generans Christum re-
gem et sacerdotem qui nobis ministravit carnem suam et sanguinem suum in sacramento
visibili sub speciebus panis et vini quibus salubriter vescimur. Habrae col-
lata est adeo gratia promissionis quod prolis fecunditate dotatus miraculose pa-
ter multarum gentium dictus est. Beata virgo super omnes creaturas ad ineffabile misterium incarna-
tionis divine vocata pariter et electa, redemptionis omnium mater dicta est, quod tam excelse
prolem genuit per quam omnis hominum generatio spiritualis procedit. Rebecce collata est
adeo gratia electionis quod deo disponente virum suum decepit ut abiecto Esau
Jacob benediceret. Beata virgo singulari beneficio et privilegio vite absque omni peccato
ducens peccati mortiferi peremptorem peperit, vite nostre munus omnibus [illegible] quod
divinitate occulta dyabolo decepto homines benedixit. Racheli collata est adeo
gratia dilectionis ob cuius formositatem et pulcritudinem servivit Jacob Laban
14 annis. Beata virgo [illegible] prefulsit pulcritudine quod plena fuit gratia de qua
dicitur Sapientie 7. Quesivi in hac sponsam assumere et amator factus sum for-
me illius. Cui servivit et obediens fuit 30 annis ut patet. Ysaac collata
est gratia predestinationis qui sua oratione sterilitatem ab uxore sua abstulit, que
geminos concepit. Hic etiam predestinatum implevit quia volens benedicere filium ma-
iorem benedixit minorem. Beata virgo fecunditatem sterilis Helisabeth obtinuit, me-
ruit sua oratione salutem populorum concipere scilicet Ihesum Christum germine [illegible] et unus
primo quam gentilem populum tamquam minorem pelegit iudaico populo in benedictione.
Jacob collata est gratia venerationis quod scalam in via posita attingentem celum per quam an-
geli descendebant ad eum confortandum et venerandum, et ascendebant, dumtaxat in [illegible]
scale videt. Beata virgo per plenitudinem gratie facta est scala per quam deus descendit
ad hominem ut homo ascenderet ad deum, quam angeli admirantes descendunt ad eam
venerandam et eam congratulando et ascendit per eius assumptionem ad ipsam hono-
randam cum Christo qui fecit eam consedere secum in celestibus ut patet. Joseph colla-
ta est gratia provisionis qui servus dominus Egypti providet per 7 annos universe ter-
re de frumento. Enutrivit et fratres suos ut comederent secum panem. Beata virgo
facta regina mundi adeo providet humano generi ne morte eterna periret de
frumento concipiens Christum, quod est granum frumenti. Enutrivit et homines in Christum credentes
ubi in sacro panis Christo communicat mox [illegible]. Ego sum panis vivus qui de celo descen-
di etc. Abel collata est gratia martirii et primus quod primus hostiam obtulit deo,
per quam sanguinem suum fudit propter quam iustus adeo vocatus est. Beata virgo suam
iustissimam hostiam obtulit deo patri et toti mundo scilicet Christum de quo dicitur: O vere digna
hostia etc. martirium passa fuit mox [illegible]. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius

divinis. Super quo b. Bernardus: Vere tuam, o beata mater, animam gladius pertransivit. Quando crudelis lancea filio iam mortuo latus aperuit, ipsius nimirum iam ibi anima non erat, sed tua plane avelli nequibat, ut plus quam martyrem te non immerito predicemus, in qua profecto sensum corporee passionis excessit affectus compassionis. Hec ille. Ecce quomodo iste devotus predicator salutabat beatam virginem dicens: Ave Maria, ut constat ex premissis. Laus sua vero nominis. Confitetur corona 12 lapidum preciosorum quam Christus hodie eidem imposuit. Ps.: Quoniam prevenisti eam in benedictionibus dulcedinis, posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Et hodie assumebat eam in celum in corpore et anima et collocavit. Unde b. Bernardus: Filioli, hec peccatorum scala, hec mea maxima fiducia est, hec tota ratio spei mee. Putas ne filius aut repellat aut sustineat repulsam? Quid ad Mariam trepidet humana fragilitas? Nil austerum, nil terribile, tota suavis est. Age gratias ei qui talem mediatricem benignissima miseratione providit. Hec ille. Ecce quomodo Maria optimam partem elegit legis naturalis.

3° Maria optimam partem elegit legis prophetalis. Dicitur quod beata virgo ut speculum prophetie mereretur accipere, ordinavit vitam suam quadrupliciter et ante conceptionem filii dei. Primo quo ad deum, quia in sua adolescentia dum adhuc in templo cum suis coetaneis moraretur, valde vitam suam ordinavit. De cuius ordinatione dicit Hieronymus ad Cromatium et Heliodorum: Hanc regulam virgo beata statuebat, ut a mane usque ad terciam orationi insisteret, a tercia usque ad nonam textrino operi se occuparet, iterum a nona ab oratione non recedebat quousque ille angelus appareret de cuius manu escam accipere solebat, et semper in dei amore proficiebat. Hec ille.
2° quo ad interiora, quia habuit sinceras cogitationes, affectiones rectas et intentiones rectas, ut dicit Ambrosius. 3° quo ad sua exteriora, in hoc sensibus corporalibus. 4° quo ad gubernationem honestam, qua ordinavit vitam per prudentiam, fortitudinem, iustitiam et temperantiam. Propter ista ei beata virgo pervenerunt speculum prophetie, quod in canticis prophetavit de Christo dicens: Suscepit Israel puerum suum etc. Et de Christo dicit: Ecce enim ex hoc beatam me dicent etc. Et de precursore occulto, quia Iohannem in utero matris eius revelavit. Super choros prophetarum ipsam exaltare pervenerunt in anima et corpore etc.

4° Maria elegit optimam partem legis sapientialis. Dicitur quod lex sapientie est lex Ihesu Christi, in qua diligenter se exercuit beata virgo maxime circa quatuor. Primo circa assiduas orationes et gratiarum actiones. Actuum 1°: Hi omnes erant perseverantes in oratione cum mulieribus et Maria matre Ihesu. 2° circa locorum sacrorum visitationem. 3° circa apostolorum instructionem. 4° circa eorum gubernationem etc.

In festo sancti Bernardi abbatis.

Lucerna fulgoris illuminabit te. Tob. xiij. et in evangelio hodierno. Apoc. 3°: Qui vicerit sic vestietur vestimentis albis et non delebo nomen eius de libro vite et confitebor nomen eius coram patre meo et coram angelis eius. Induebatur autem beatus Bernardus vestimentis albis puritatis et innocentie, succensus igne caritatis, ad quam omnes accendebat. Propterea dicitur verbum propositum: Lucerna fulgoris illuminabit te. O

Dives per liberalitatem.
Carnalis per castitatem.
Fidelis per obedientie nobilitatem.
Superbe per constantiam.
Inimice per paupertatem.
Devote per benivolentiam.
Simplex per gratiam.
Layce per prudentiam.
Religiose per temperantiam.
Professe per subiectionem.
Apostata per revocationem.
Temptate per exhortationem.

Primo beatus Bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te, o dives, per liberalitatem. Dicitur quod quidam ad res temporales credunt, quidam ad viros religiosos et mundanos: Quid est melius, an divitias retinere

vel contempnere. Religiosi dicunt quod melius est divitias contempnere. Et super hoc adducunt duas leges. Unam euangelii Mt. 19: Vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. Aliam apostoli 1 Thi. 6: Qui volunt divites fieri incidunt in temptationem et in laqueum diaboli et desideria multa que mergunt homines in interitum. Mundani non dicunt quod melius est divitias retinere, quia multe elemosine fiunt. Et adducunt similiter duas leges. Unam euangelii Luc. 16: Facite vobis amicos de mammona etc. Aliam apostoli 2 Cor. 9: Qui seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet. Sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus etc. Iudex autem Christus auditis allegationibus utriusque partis dat sententiam in favorem. Illud Mt. 19: Dives difficile intrabit in regnum celorum, et intelligitur de illis divitibus qui totum cor suum in divitiis posuerunt. Unde Ps.: Divitie si affluant nolite cor apponere. Bernardus super cantica: Filii Ade, genus avarum, quid vobis cum terrenis divitiis, que nec vere nec vestre sunt? Aurum et argentum nonne terra rubea et alba est, quam solus hominum error facit aut magis reputat preciosam? Denique si vestra sunt, tollite ea vobiscum. Camelus iste solum pondus habet. Dives vero terrenus possessor. Aliud peccatorum: primus in morte deponitur. Aliud velit nolit moriens retinet, ut in morte deponat. Vere ergo divitie non opes sunt, sed virtutes quas secum conscientia portat ut in perpetuum dives fiat. Hec ille. Terrenas divitias contempnebat beatus Bernardus. Primo sciebat derelictione. Nam in Burgundia castro Fontanis ex nobilibus valde et religiosis parentibus ortus est. Cuius mater ut ipsum peperit edidit, manibus propriis deo obtulit, alienis uberibus ipsum nutriri refugiens, quasi cum lacte materno materni quodammodo boni infudit ei naturam. Qui omnibus possessionibus paternis contemptis ad heremum transmisit, quando anno 22 etatis sue cum sociis plus quam 30 ordinem Cisterciensem est ingressus. 2° in fratrum conversione. Nam cum b. Bernardus fratres suos convertisset, quorum erat numero quartus, ut domum paternam egrederentur, Guido primogenitus adultus Nivardum fratrem suum minimum adhuc puerum in platea ludentem conspiciens: Eia igitur frater Nivarde, ad te respiciet omnis terra possessionis nostre. Cui non pueriliter puer respondit: Vos ergo celum habebitis et michi solam relinquitis terram. Non ex equo divisistis. Modico itaque tempore cum patre remansit, sed fratres postmodum secutus est. 3° in sororis reductione. Nam pater eius qui solus domi remanserat, ad monasterium beati Bernardi venit et ibidem post aliquod tempus in senectute bona decessit. Soror autem in seculo nupta cum divitiis et deliciis seculi periclitaretur, fratres suos cum comitatu et apparatu superbo visitatura ad monasterium venit, quam beatus Bernardus gravissime increpavit, quod esset rethe diaboli ad animas capiendas et stercus involutum in sericis. Illa autem in lacrimis resoluta sic repente mutata est ut in medio seculi vitam duceret heremiticam et ab omni seculi pompa se faceret alienam, que tandem monasterium intravit. 4° in fragilium compassione. Nam cum quidam abbas pro uno cenobio construendo sexcentas marchas argenti beato Bernardo misisset, predones afferentibus vi abstulerunt. Ait Bernardus: Benedictus deus qui nobis pepercit ab honere. Sed et illis qui tulerunt leniter parcendum est, tum quia humana cupiditas sustulit, tum quia magna pecunia magna temptatio fuit. Unde potest merito dicere cum Ps.: Pars mea Christus meus. Sic enim Christus habet in dextera sua stellas 7 et erat in medio 7 candelabrorum aureorum, ut Apoc. 1. Sic beatus Bernardus erat velut lucerna in medio 7 stellarum, quorum quinque fratres suos et hic fratres et sororem suam.

2° beatus Bernardus sic lucerna fulgoris illuminabit te, o carnalis, per castitatem. Dicitur quod inter viros spirituales et carnales incidit questio: Quid est melius, an castitatem servare ut matrimonium contrahere. Respondent viri

sponsales. quod melior est castitas propter duas leges. Una est euangelica per quam
fuerunt matrimonium abire et castitatem seruare. Mt. 19. Omnis qui reliquerit domum
aut patrem aut uxorem etc. Alia est apostoli. 1 Cor. 7. Qui matrimonio iungit
virginem bene facit. qui autem non iungit melius facit. Respondent carnales quod
melius est matrimonium propter duas leges. Una euangelica Mt. 19. Quod deus coniunxit
homo non separet. Hoc autem coniugium factum fuit in paradiso. Gen. 2. Crescite et
multiplicamini etc. Alia apostoli. 1 Thim. 5. Volo autem iuniores nubere
et filios procreare. Iudex noster Christus dat sententiam interlocutoriam. Luc. 19.
Filii huius seculi nubunt et tradunt ad nuptias. Illi vero qui digni habebuntur illo seculo
non nubent neque nubentur. quasi dicat. Illi qui volunt hic consolationes suas in
mundo habeant uxores et ducant. Illi vero qui volunt placere deo uxorem non
accipiant. Castitatem mentis et corporis conseruat beatus b. quia primo per morti
ficationem. Cum enim in quadam feminam oculos diutius defixisset in stagnum corruit
et in stagno gelidarum aquarum tam diu permansit donec pene totus exanguis
effectus per gratiam dei a calore ignis carnalis concupiscentie refrigeratus totus.
2o per alienationem. Cum enim puella quedam in lectum eius nuda se ingessisset quod
ob pace et silentio ipse cedens cessit et in latus alterius se vertens dormiunt. Cumque
immobilis et alienus persisteret misera illa atque impudentissima erubuit
et aufugit. 3o per excitationem. Nam matrona quedam in cuius domo hospita
batur vehementer concupiscens eum excitauit. Cumque impudens ipsa lectum
bernardi peteret ipse 3o plurimus ille exclamauit. latrones. latro
nes. Improba mulier sic expulsa tandem metu ut deprehenderetur
cessauit. 4o per exorcismum. Apud equitanam mulier quedam a demone incubo
petulanter vexata fuerat sex annis. Qui ut solet de ipsis barbis suum
mulieri reddidit in lecto ponens. Cumque demon ad eam non negaret accedere quant
multi ... Vir autem dei conuocato populo accensis candelis in manibus tene
nte demonem illum exorcizauit et accessu ad illam mulierem de cetero interdi
xit. Sicque mulier illa liberata est. Luc. xi. Et lubi ... preciosum etc.
3o beatus b. Sicut lucerna etc. Ostendit per obitum nobilitatem. Dicunt quod inter fi
deles quidam ad magnum incidit questionem. Quid est melius. an hec magna fides. an
opera magna. Respondent quidam quod melius est hec magna fides. et hoc propter duas
leges. Una est euangelica Mt. 17. Si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis
monti huic transi hinc et transibit. et nihil erit impossibile vobis. Alia est apostoli
Hebr. xi. Sine fide impossibile est placere deo. Respondent alii quod melius est
hec opera magna propter 2 leges. Una est prophetica. Ps. labores manuum tuarum quia manduca
bis beatus es et bene tibi erit. Alia est apostoli Jacobi 2. Vides ergo o homo quoniam quod
fides sine operibus mortua est. Habraam pater noster nonne ex operibus iustificatus
est. Iudex autem Christus dat sententiam interlocutoriam. Mt. 7. Non omnis qui dicit
mihi domine domine intrabit in regnum celorum. sed qui facit voluntatem patris
mei qui est in celis. hic intrabit in regnum celorum. Ille dicit bis domine
domine qui credit corde et confitetur ore. Iste non intrabit. non dicit
3o in opere. Unde sequitur. sed qui facit etc. Bernardus in sermone pasce
Sicut enim corporis vitam ex motu suo dignoscimus. sic et fidei
vitam ex operibus bonis. Hec ille. Beatus b. fidem cum operibus docuit. quia
primo per protestationem. Cum enim adhuc esset puerulus gravi
dolore capitis egrotaret. veniensque ad se carminatrice ut do
lorem suis carminibus mitigaret. protestans fidem Ihesu Christi

garet. protestans fidem Ihesu Christi ipsam libare indignans repulit. qui continuo se ple
ne sanatum invenit. 2o per predicationem. Cum sibi populo predicaret et omnes verba eius
attente ac devote susciperent. cuiusdam tales incepit temptatio. Vere nunc optime predicas.
et ab omnibus libenter audiris et sapiens ab omnibus reputaris. Advertens autem hanc malignus
esse temptationem mutabat animo an procederet vel desisteret. Statim divino confortatus
auxilio ait temptatori. nec per te incepi nec per te dimittam. Sicque securus predica
tionem usque in finem perduxit. 3o per prohibitionem. Cum quoddam monasterium quod
vir dei construxerat occupassent muscarum incredibiles multitudines ita ut omnibus
grauem molestiam inferrent. ait ille. Ego excommunico eas. Mane autem omnes pariter
inuente mortue. 4o per exhortationem. Cum enim vir dei exhortaretur plures
nobiles quos cum visitatione advenerat ut sacris diebus quadragesime a suis vani
tatibus et lusibus desisterent et ipsi non acquiescerent. iussit eis propinari vinum
dicens. bibite poculum animarum. Quo gustato subito mutati recesserunt. et qui non
diu ipso denegauerant toto tempore vite sue deo deseruierunt. —
4o. beatus bernardus. sic lucerna fulgoris illuminabit te. O. principes per constantia.
Dicunt quod inter divites et servos incidit questio. Quid est melius. an dominari. an subdi
aliis. Respondent humiles quod melius est subdi aliis propter duas leges. Una est
euangelica. Luc. 1. Deposuit potentes de sede et exaltauit humiles. Nam
lucifer quaerens locum altissimi cecidit. Adam de paradiso eiectus est. Pharao
submersus est. nabuchodonosor in bestiam mutatus est. Alia est apostoli. 1 Pe. 2. Sub
iecti estote omni humane creature propter deum quia sic est voluntas dei. Respondent
ambitiosi quod melius est dominari aliis propter duas leges. Una est diuina. Gen. 1.
faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram et presit universe creature.
Alia est apostoli. Ro. 13. Que autem sunt ordinata sunt. qui ergo potestati
resistit dei ordinationi resistit. Iudex autem Christus dat sententiam interlocuto
riam dicens. Luc. 22. Reges gentium dominantur eorum. et qui potestatem habent super
eos benefici vocantur. Vos autem non sic. sed qui maior est in vobis fiat sicut
minor et qui precessor est sicut ministrator etc. Beatus b. has abitionem
dignitatem contempsit dicens. quia cum a multis ciuitatibus electus esset
in episcopum. scilicet Ianuensi et aliis. renuit se non esse suum. sed aliorum seruitio
deputatum. fuit principes autem et tyrannos ecclesiarum persecutores fulsit
per constantiam. sicut patet in duce equitanie qui cum ecclesias persequeretur vir
dei post missam cum corpore Christi ignea facie ad eum exiuit dicens. Ecce
ad te venit filius virginis quem tu persequeris. resiste ei si vales. Statimque
ille ad pedes eius accessit. et ei in omnibus obediuit. Lc. 2. Reg. 10. quod
David misit nuntios ad regem Amon. Sed ille dimidiam barbam eorum ra
serunt et vestes preciderunt. David autem exercitum fecit et eos contriuit. Nuntii
David sunt clerici et prelati. Filii Amon sunt demones et principes mali.
Due partes barbe sunt vita et fama. vel ordo. et ecclesiastica beneficia.
demones ergo dimidiam barbam radunt cum tollunt vitam et dimittunt
famam. Tyranni et mediam barbam radunt cum auferunt famam te
porale et dimittunt eis ordinem clericale. Sed David qui interpretatur ma
nu fortis. id est bonus prelatus debet hec audire animo ut clericos non timeat
supprimere verbum ut eos reprehendat. et excommunicationi subiciat. et forte
manu. ut per brachium seculare ipsos coerceat. prout fecit beatus b.
de quo dicitur Pro. 31. Non extinguetur in nocte lucerna eius etc. —
5o beatus b. Sic lucerna fulgoris illuminabit te. O. sanctimonie pau
pertatem. Dicunt quod inter superbos et pauperes incidit questio. Quid est

melius. An diligere amicum vel inimicum. Respondet imperfecti quod melius est diligere
amicum propter duas leges. Una est divina. leuitici. 26. persequimini inimicos vestros
et corruent coram vobis. cadet inimicus vester in conspectu vestro gladio vestro. repleta vos
et multiplicabimini. Alia est euangelica. mathei 5°. Audistis quia dictum est antiquis. diliges
proximum tuum. et odio habebis inimicum tuum. Respondent perfecti quod melius est diligere inimicum
propter duas leges. Una est euangelica. luce. 6. Si diligitis eos qui vos diligunt
quam mercedem habebitis. Nam et peccatores diligentes se diligunt. Et si benefeceritis
his qui vobis benefaciunt que est vobis gratia. siquidem peccatores hoc faciunt. Alia est
apostoli. ro. 12. Si esurierit inimicus tuus. ciba illum. si sitit potum da illi.
hoc enim faciens carbones ignis congeres super caput eius. Iudex autem Christus dat sententiam
interlocutoriam. d. id. mathei 5°. Ego autem dico vobis. diligite inimicos vestros
benefacite his qui oderunt vos. et orate pro persequentibus et calumpniantibus vos ut
sitis filii patris vestri qui in celis est. Beatus bernardus inter inimicos cum perfectis
fulsit per patientiam. Nam patientie genus solitus erat dicere triplex. scilicet ad iniurias
verborum. ad dampna rerum. ad corporis lesionem. hec ipse his tribus se habere
probauit. Cum enim cuidam episcopo amicabiliter cum admonicionibus quibusdam scripsisset epistolam
ille vehementer exacerbatus amarissimam ei rescripsit epistolam in principio ita dicens.
Salutem et non spiritum blasfemie. tamquam ex spiritu blasfemie illa scripsisset. Ad quem
bernardus. Ego spiritum blasfemie me habere non credo. nec maledixisse cuique
nec maledicere me velle scio. presertim principi populi mei. Fuit et patiens
ad contumelias verborum. Cum enim quidam cum maxilla percussisset. viri dei circumstantes
adinuaserunt ne illum tangerent. sed in pace abire dimitterent :—

C. bernardus. Sic lucerna fulgoris illuminabit te. Questio deuote per beniuolentiam.
Gregorius quod inter pastores et subditos cadit questio. Quid est melius
An quod pastores se habeant ad subditos seuerius. An quod eos regant beniuolentius.
Respondent pastores quod debent esse seuiores propter duas leges.
Una est diuina. ecclesiastici 7. Noli querere fieri iudex nisi virtute valeas irrumpere
iniquitates. Alia est apostoli. Iacobi 2. facti estis iudices cogitationum
iniquarum. Respondent subditi. quod melius est eos regere per beniuolentiam
propter duas leges. Una est euangelica. Io. 10. bonus pastor animam suam dat pro
ouibus suis. Alia est apostoli. Tit. 1. Oportet episcopum sine crimine esse sicut
dei dispensatorem. hospitalem. benignum. sobrium. iustum. et sanctum. Iudex autem
Christus dat sententiam interlocutoriam. d. id. mathei 18. Accedens petrus ad ihesum. ait.
Domine quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei. usque septies. Dixit
ei ihesus. Non dico tibi usque septies. sed usque septuagies septies. Bernardus
super cantica dicit. Discite vos subditorum matres esse debere. non
dominos. studete magis amari quam metui. Et si interdum seueritate opus est.
paterna sit non tyrannica. matres fouendo. patres corripiendo vos exhibeatis.
Suppeditate verbera. producite ubera. pectora lacte pinguescant
non typo turgeant. hoc ille. Beatus bernardus inter humiles et deuotos fulsit per
beniuolentiam. Nam inter summos honores altius sibi inuitatus honorem
videbatur. seque potius reputabat abiectum velut quandam sepiuam suppositam.
ubi non inter simpliciores erat. et ideo se licebat humilitate frui. ubi
sese inuenisse gaudebat. et in propriam redisse personam. Videbat sane in
eo sublimitatem nominis. humilitas cordis. nec ipsum poterat tanto veneratus
erigere mundus. quanto se ipsum deicere solus. summum reputabatur ab omnibus

infimum se reputans et quem sibi omnes preferebant. ipse neminem se preferebat.
Primus eius humilitas apparuit in quatuor. primo in contemplatione. quia in celle nouiciorum
per annum habitans. nesciuit an haberet testudinem. et in illam ecclesiam sepius
nesciuit tres in capite illius fore fenestras. 2°. in refectione. quia multi
sibi indixerat abstinentiam. Sanguinem crudum pro butiro non discernens comedit.
oleum pro aqua bibit. pulmentum ex foliis fagi confectum diu sumpsit.
3°. in maceratione. Vigilabat enim ultra possibilitatem humanam. cibo in super
nullo tempore usus est. quousque cogi cogebatur vix potuit. In vestibus semper ei paupertas
placuit. sordes non umquam. 4°. in acquisitione ut patet ex confusione quam
fecit demoni. de tradicione celesti. quo furere illa obtinere crederet. Sicque
confusus demon incepit ab eo discessit. Et sic patet :—

7°. bernardus. Sic lucerna fulgoris illuminabit te. Questio simplex per gratiam. Gregorius
quod inter doctores et discipulos cadit questio. Quid est melius. An quod doctor semper doceat
an quod interdum desistat. Respondet doctor. quod non semper debent docere propter duas leges.
Una est diuina. prouerbiorum 23. In auribus insipientium ne loquaris. quia despiciet doctrinam
eloquii tui. Alia est euangelica. mathei 7. Nolite dare sanctum canibus. neque mittatis
margaritas ante porcos. Respondent discipuli. quod melius est quod doctores ad doctrinam non
desistant propter duas leges. Una est diuina. ecclesiastici 6. Fili a iuuentute tua
excipe doctrinam. et usque ad canos inuenies sapientiam. Alia est apostoli. 1. thi. 4.
Attende tibi et doctrine tue. hoc enim faciens. et teipsum saluum facies. et eos
qui te audiunt. Iudex autem Christus dat sententiam interlocutoriam. d. Io. 8. Si vos
manseritis in sermone meo. vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem
et veritas liberabit vos. Beatus bernardus inter simplices ad verba sua audiendos fulsit
per magnam gratiam. Vix enim eum videre se quisque gestare catulum totum candidum
dorso subrufum et latrantem. Ipse enim fuit catulus in quo lingua predicationis
sue vulnera peccatorum sanabant. Fuit candidus in quantum puritate mentis et
corporis sanauit. Fuit subrufus in quantum igne zeli succensus fuit. Fuit latrans
in quantum tyrannos redarguit. et hereticos a grege dei compescuit. zach. 4°.
Ecce candelabrum totum aureum et lucerna eius super caput eius :—

8°. bernardus. Sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Questio layce per prudentiam.
Gregorius quod inter laycos et religiosos cadit questio. Quid est melius. An seruire
deo in seculo. an in religione. Respondet layci. quod melius est seruire deo in seculo
propter duas leges. Una est euangelica. Io. 12. Ego lux veni in mundum ut omnis
qui credit in me. in tenebris non maneat. Non enim veni ut iudicem mundum
sed ut saluum faciam mundum. Alia est apostoli. 1. Io. 1. Si autem in luce ambulamus.
sicut ipse est in luce. societatem habemus ad inuicem. et sanguis ihesu christi
filii eius emundat nos ab omni peccato. Respondent religiosi quod melius est relinquere
seculum et seruire deo in religione propter duas leges. Una est diuina. leuitici. 26.
Affligetis animas vestras religione perpetua. Alia est apostoli. 1. Io. 1. Si
vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus. et habebis thesaurum
in celo. et veni et sequere me. Iudex autem Christus dat sententiam interlocutoriam
d. id. mathei 19. Omnis qui reliquerit domum vel fratres vel sorores aut patrem
aut matrem aut uxorem aut agros aut filios propter nomen meum. centuplum
accipiet et vitam eternam possidebit. B. super verbo. Symonis ad ihesum. Ecce
nos reliquimus omnia etc. Bene petre. et non insipienter tu. quia exultauit
ut gigas ad currendam viam. nec currere sequi potuit oneratus. Nonne

Vilis quantitatis pro eo q sepe oia e oia reliqisse. qui reliqua dispos
oia. te quoqz ist relinqda numerare mento. ymo Xo maxie z ppr
abnegare temetipm si desideras seq eu q examinit pp te semetipm. hc ille.
Btus b. fuisse ist lazaros quoqz ad religione qunt quadruplr. p° ipi
ratione. ppedus ei nd ee tute cohitare spe . fuga medicina repit. et
ordiem efficacter ex tuc egredi deliberauit. 2° zone. Sic fres suos car
nales quos Xbus salutarib ad religione adduxit. 3° opatione
Sicut pz de gerard fre suo i carcere posito. que miraculose
exiit z ad ordiem induxit. 4° i demonstratione. Sicut pz i quoda
misso ab archiepo ad eu trasmisso. q visa sctitate viri dei sclo
valefecit z ordiem itrauit. Et sic pz:

9°. btus. b. Sic lucina fulgoris illuabit te. O. religiose p
temptatiom. Quer q ist petros e filios cadit qo. O' d est
melius. An q filij pp obsequm petru remaneat i sclo. An
eis derelictis religionem igredit. Rndet petros q melius e
q filij remaneat i sclo ad obsequm ipor pp duas leges.
Vna e ciuil. ar. ij. vos dicitis. Quicuqz dixerit pri ut
mri munus quocuqz e ex me tibi proderit z no honorifi
cabit prem suu aut mrem sua. et irritu fecistis madatu
dei pp tradicionem vram. Alia e apli. i. thi. 5. Si qs aut suor
z maxie domesticor cura no ht. fidem negauit. et e ifideli
deterior. Rndet filij. q melius e religionem igredi pp duas
leges. Vna e euan. mt. 4°. Ille aut statim relictis retibz z nam
z pre secuti sut eu. Alia e apli. hebr. 2. patres humanos
carnis nre qd eruditores z reuerebamur eos. no multo magis
obtemperabimus pri spuum z viuemus. Judex at Xs dat snam
i interlocutoria d. id. mt. 8. Seqre me z dimitte mortuos se
pelire mortuos suos. b. i quoda smone dt. Si qd religiosis
bet. quicuqz resistit. quicuqz repugnt. plane cu egyptiis pmdo
nitere conat. ymo cu herode nascete psequitur saluatore. hc ille.
Btus b. nouicios carnali effectu reliquie satagebat. Vn cos
dicebat. b. ad ea q intus sut festinates. hec foris dimittere ad
q de sclo attulistis. Sola spus igredit. caro no pdest qcqz. re
ligiosus ei no dz portare ad religione corporis nouitate. ut si
pp vetere psonam igredit. nec dz portare corpus. i. carnale
parentu amore. qs. 12. Egredere de terra t. rel.

10. btus. b. Sic lucina fulgoris illuabit te. O. professe p sbiectiom.
Quer e q ist deuotos cadit qo. Q uid e melius. An seruire deo ex sola
liberalitate. An ex deuoti necessitate. Rndet qdam q melius e seruire deo
ex sola liberalitate z deuotione. pp duas leges. Vna e diuina. eccl. 35.
In oi dato ylarem fac vultum t. Da altissimo scdm datu eius z i bono
oculo adinuentione facito manuu tuar. qa deus retribuens e. z septies
tm retribuet t. Alia e apli. 2. cor. 9. hylare ei datore diligit
deus. Vnusqsqz put destinauit i corde suo. no ex tristicia aut ex necessitate.
Rndet alij. Q melius e seruire deo ex voto et hoc pp duas leges. Vna
est diuina. Isaie. 19. Colent eu i hostijs z muneribz z vota vouebut
dno z soluent. Alia est apli. ro. 6. Obedistis aut ex corde i ea for

forma doctrine i qua traditi estis. Judex at Xs dat snam i interlocutoria d.
d. mt. 12. Quicuqz fecit voluntate pris mei q i celis e. hic meus fr soror
z mr e. Btus b. professos virtutibz z moribz informabat. Quant eni
i vita sua tria z dicut. q morics dereliqt. d. Tria vobis obsuada re
linquo. que ego pluribus obsuaui. Nemi scandalu feci. Minus sensui
meo qz alteri credidi. Lesus de lesione vindicta nuqz expetij. Ecce ca
ritate z humilitate z obiam vobis relinquo. In hijs ei tribz qsistit suma
religionis. Et sic pz:—

XI. btus. b. Sic lucina fulgoris illuabit te. O. apostata p reuocatiom.
Quer. q ist inocetes z penitetes cadit qo. Q's magis obligat deo.
z quis recepit maiore gram a deo. An inocens. An. penitens. Rndet inocetes
q magis diligunt a deo pp duas leges. Vna e diuina. Job. 4. Recor
dare obsecro te qs vnqz inocens perijt. aut qn recti deleti sut. Alia
e apli. hebr. 7. Talis decebat ut nobis eet potifex. sctus. inocens.
impollutus. segregatus a peccatoribz. et excelsior celis factus rel. Rndent
penitetes. q ipi magis diligunt a deo pp duas leges. Vna e euan.
luc. 5. No veni vocare iustos. sz peccatores ad pniam. Alia e apli.
ad ro. 2. An ignoras qm benignitas dei ad pniaz te adducit. Judex
aut Xs dat snam. d. luc. 15. Dico vobis q gaudiu erit i celo
sr vno peccatore pniaz agete. qz sr nonaginta noue iustis q no indiget
pnia. b. dt. O felix penitetium humilitas. O bona spes qfitetiu. qz
potes ee q oipotem. qz facile viciis inuabilem. qz cito tenebu
du videre qdas ipissim prem. hc ille. Btus. b. apostatas reuo
cauit ad pniam z religionem. pz de illo monacho qui ad sclm redierat
vt luderet ad taxillos. Cuiqz oia amisisset meritis bti. b. ad religionem
regressus deuotissima egit seuer peccator pniam. pz et de alio mo
nacho sibi ppinquo que p eplam i yembre sceptam reuocauit:—

12°. btus. b. Sicut lucina fulgoris illuabit te. O. temptate p exhor
tatiom. Quer q ist timorosos z securos cadit qo. Q'd e melius
An q seruos deo probet temptatoibz. An q probet qsolatoibus. Rndet
timorosi q melius e q probet temptatoibz pp duas leges. Vna e
diuina. eccl. 2. fili accedens ad seruitute dei sta i timore. et ppara ai
am ad temptatom. Alia e apli. iaco. i. btus vir q suffert temptatom
rel. Rndet securi. q melius e q probet qsolatoibz pp duas leges.
Vna e diuina. ps. Consolatioes tue letifi. a. mea. Alia e apli.
phi. 4. Omnia possu i eo qui me qfortat. Judex at Xs dat snaz
d. id luc. 18. Descedit hic s. publicanus iustificatus i domu sua ab illo
s. phariseo. b. i quoda smone. Sicut i hoc mudo q i corpo cstitus posit
sum z qui ibi dolores aut plagas aut tribulatioes no suscepit. in
futuro gladius no apparebit. hc ille. btus b. temptatos qsolatoibz z oroibz
refouebat. Cu ei qda nouicius temptatus diceret. Nuqz amplius letus ero.
Vir dei sic eu qsolatus fuit. z pro eo orauit. q ille ait. Nuqz tristis
amplius ero. Etia cu qda rusticus diceret se habere cor firmu z stabile
i oroe. et ex hoc psumeret. b. ait. Si diuiniam oroem absqz ulla
cordis vagatione finire poteris iumentu cu isedeo protinus tibi
dabo. Ille at adnuo ut Xsm diceas. Vix dimidia oroem dixerat
z ecce i portata cogitatio illu exagitat. an sella cu iumento haberet

debeat. et hoc ipsum vero dei ederunt. et de corpore non presumpsit. Unde de eo pr
dicitur id ps. 20. Induit dominus operarios hominis. hic per gratiam. tandem per gloriam.

In festo sancti Bartholomei apostoli.

Crescit in templo sanctum in domino. ephe. 2. et in templo primus [illegible] Apoc. 3. Qui vicerit faciam illum columpnam in templo dei mei et foras non egredietur apostolus. Super quo themate monemus [illegible] beato Bartholomeo per fructuosam fidei predicationem. Ad istam [illegible] dicit [illegible] novum testamentum. August. sermone 4 de dedicatione ecclesie dicit sic. Istos sanctos apostolos debemus veneratione extollere in quibus videmus ecclesie fundata consistere. quia magnitudinis [illegible] nostra fortiter est fundamentum. quia sicut fundamentum in primo loco edificii po[illegible] per eos primitus religio christiana fructus suscepit. per eos fides novella [illegible] et qui super monte solida vestra [illegible] consedit. hec ille. Secundo de beato Theodorus in sermone hodierni diei dicit. Videte [illegible] sulcatem paradisum et vineas plantate. silvas evellere et sepe componere. hec ille. [illegible] quod necesse fuit [illegible] legem antiquam dare legem novam. propter 12 rationes.

1o Ratione iustificationis.	7o Ratione [illegible].
2o Ratione perfectionis.	8o Ratione salvationis.
3o Ratione promissionis.	9o Ratione collationis.
4o Ratione prohibitionis.	10o Ratione refectionis.
5o Ratione dilectionis.	11o Ratione puritatis.
6o Ratione assimilationis.	12 Ratione glorificationis.

Primo ratione iustificationis. Lex enim antiqua non iustificabat hominem. gal. 2. Si data esset lex que posset iustificare. Christus gratis mortuus esset. [illegible] ex quo patet quod lex nova iustificat et salvat. 2o perfectionis. Sicut enim non sufficit homini quod sit natus ad humane speciei consumationem. sed oportet quod fiat vir [illegible] perfectus. Ita ad perfectam salutem non sufficit status legis antique. in quo genus humanum assimilatur puero sub pedagogo. sed oportet quod constituatur sub lege nova in qua beatus apostolus genus electum assimilatur viro perfecto. qui de se ipso dicit. Cum essem parvulus loquebar ut parvulus. quando autem factus sum vir evacuavi ea que erant parvuli. 3 ratione promissionis. Nam lex antiqua non promittebat nisi terrena. exo. 3o. quando deus dedit legem moysi. promisit terram cananeorum. Lex autem nova promittit eterna. que in exordio sue predicationis Christus manifestavit. mt. 4. penitentiam agite appropinquabit etc. 4o ratione prohibitionis. Nam lex antiqua non prohibebat malum perfecte. quia prohibebat solum manum i. in opere exteriore. lex autem nova cohibet manum et animum. Unde enim illa dicit solum. Non occides. non mechaberis. Ista clamat. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam. iam mechatus est in corde suo. Et qui odit fratrem suum homicida est. Unde [illegible] legem antiquam et [illegible] novam [illegible] blasfemant pharisei. Christus dicit. mt. 5. Nisi habundaverit iusticia vestra plusquam scribarum et phariseorum non intrabitis in regnum celorum. 5o ratione dilectionis. Nam lex antiqua est lex timoris quia homo declinat a malo [illegible] non penam. lex autem nova est lex amoris quia remittuntur peccata propter caritatem. luc. 7. Remittuntur ei peccata multa quia dilexit multum. 6o ratione assimilationis. [illegible] lege patres antique assimilantur [illegible] terrestribus. patres novi testamenti assimilantur avibus celestibus. Unde in parabola de nuptiis. mt. 22. dicit Christus. Venite ad nuptias i. celestes. quia tauri mei occisi sunt. i. prophete et patriarche veteris testamenti. quorum primus abel. ultimus Jo. bap. Altilia i. patres novi testamenti i. Christus, Stephanus etc. 7o ratione [illegible]. Lex enim antiqua continet novam et nova continet in se veterem. 8o ratione salvationis. lex enim antiqua non

satiat. quemadmodum nova. quia illa dat paleas et herbas. ista non dat frumentum. Unde Christus [illegible] sed illa. mt. 4. Cum terra producat ex se fructum primo fructificat herba. deinde spica. postea plenum frumentum etc. dicit sic. per herbam intelligitur genus humanum in statu legis nature. per spicam status legis scripte. per granum status legis gratie. de quo granum. Jo. 12. Nisi granum frumenti i. Christus cadens in terram i. in carne mortuum fuerit. ipsum solum manet. i. iustum et verum. Si autem mortuum fuerit. i. redimens multum fructum affert. i. salvabit genus humanum. 9o ratione collationis. lex enim antiqua datur in lapide. lex nova i. spiritus vite datur in corde. eze. 36. Auferam a vobis cor lapideum i. legis antique. et dabo vobis cor carneum i. legis gratie. et spiritum meum ponam in medio vestri i. spiritum sanctum. 10. ratione refectionis. Lex enim antiqua est lex honerosa. lex autem nova est suavis. mt. xi. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. tollite iugum meum super vos i. legem novam. Iugum enim meum suave est et honus meum leve. XI. ratione puritatis. lex enim antiqua prophetarum [illegible] figurarum in figuris promittebat veritatem. lex autem nova [illegible] promissa perfecta. illa in umbra. ista in veritate. Illa promittebat dei filium nasciturum. ista Christum natum. passum. resurrexisse et in celum ascendisse. Illa vadit ad patriam terrestrem. ista ad patriam celestem. 12. ratione glorificationis. Nam status ecclesie [illegible] consistunt in triplici statu. i. in umbra legis antique. in luce gratie legis nove. in splendore glorie future. Et sic perfectissimus est status glorie. Iste perfectior est status gratie quam status legis antique. hec enim mandabat ad limbum non ad celum. [illegible] baptizato dicitur apertum fuit celum super eum. Ad insinuandum quod celum merito sue passionis aperiret baptizatis. Unde Stephanus primus martir post Christum non vidit se descensurum ad limbum. sed ascensurum ad celum. ut clamat. act. 7. Ecce video celos apertos et Jhesum etc. beatus Bartholomeus diligenter [illegible] nove legis ad Christum accessit. cuius se militem exhibuit portans insignia eius in clipeo sui corporis i. cappam albam per castitatem. danielis 7. Vestimentum eius candidum sicut nix. et tren. 4. candidiores nive nazarei eius. nitidiores lacte. portans in cruce clipei sui listam rubeam. per crucem sui passionem et sanguinis effusionem. apoc. 7. Vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei vivi. i. sanguinis effusionem in medio clipei huius bulla aurea per caritatem splendore. Jo. 15. hoc est preceptum meum ut diligatis invicem etc. Fulti itaque hoc clipeo [illegible] opera dei mirabilia et glosa. ps. [illegible] etc. Ecce quomodo crescunt in templo sanctum in domino. Sic dicit verba proposita. Crescit in templo sanctum in domino.

Per generationem.
Per [illegible].
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per impetrationem.

Primo beatus Bartholomeus crescit per generationem. beatus Bartholomeus ex nobilibus parentibus ortus i. [illegible] dictus [illegible] audita fama et sanctitate et miraculis Christi in Judea venit. Unde ad Christum [illegible] perpetuo ei adhesit et magnam [illegible] per [illegible] suis exigit etc. Et sic patet primum. 2o beatus Bartholomeus per imitationem. Interpretatur Bartholomeus filius suspendentis aquas. Dicitur enim a bar. quod est filius. et tholos quod est summitas. et moys quod est aqua. fuit Bartholomeus i. filius suspendentis aquas i. dei qui mentes doctorum sursum elevat ut aquas doctrinarum [illegible] fundat. Et est nomen syrum non ebreum. per quod notatur dignitas eius quod in filium dei adoptatus est. ps. Tu es qui restitues hereditatem meam michi. [illegible] Si filii et heredes. heredes quidem dei coheredes autem Christi. Sic autem [illegible] in possessionem terrene hereditatis octo modis potest intrare. Sic in possessionem celestis hereditatis octo modis potest

ītroire quib; modis pt ī filiū dei adoptari p grām. Primo adoptat̄ qs
ī filiū p vite puritatē ⁊ sanctitā. 2. cor. 6. Immūdū ne tetigeritis
⁊ ego recipiā vos et ero vobis ī patrē et vos eritis m̄ ī filios ⁊ filias. Talis
ē q expsse sīmitat̄ illū filiū naturalē q ē ꝑfectus sine macla. meret̄
ī filios adoptari. Talib; ē ꝯpetit p̄mus modus itraṇ ī possessionē alicuius
hereditatis s. iure propinquitatis. nu. 27. hereditas dabit eis q pxi sūt
ei. Certe h° filius ysrl̄. sctrum. i. sermo lege ꝑpetua. Incorruptio aut̄
facit pxīmū dei. Sapie 7. Spūs sctus ꝑ sūt inditā ī aīas sctas se trās
fert. amicos dei ⁊ ꝓphas ꝯstituit. Hec aūt vite inditā assequit̄ homo
p bap̄m. 1. cor. 6. Aliqñ fuistis peccatores. Sꝫ abluti estis ⁊ sctificati estis. Ad
hoc q° iure ꝓpinquitatis devolvit̄ hereditas. ps. Novit dñs dies īma
culatoꝝ ⁊ hereditas eoꝝ ī etnū erit. Btūs Btho° xpo fuit bapti
sic dixit aplis. Jo. 13. Iam vos mūdi estis. p⁹ bap̄m aūt servavit īnocētiā
vite. Cū ēī Judei ꝯpeŕet ab ydolo suo astaroth. Q° ē iste Btho°
aūt. Amicus ē dei optīus. et ī die pent. accepit spūm sctm. act. 1. Vos
aūt baptizabimini spū scto. 2°. adoptat̄ quis ī filiū p fidē xp̄ianā.
gal. 3. Omēs filii dei estis p fidē ī xpo yhu. Talis ē meret̄ ī
troire ī celeste hereditatē. iure ꝯmutatiōis. Que mō ē fides ē de hiis
q nō videt̄ s. de etnis. q aūt videt̄ sūt tpalia. io fides facit
ꝯmutatiōē tpaliū p etnis. et h° p paupertatē voluntariā ut pꝫ
de habraā. Btūs Btho° hāc ꝯmutatiōē fecit. mt. 19. Ecce nos re
liquimus oīa ⁊c. Cū ēī filiā lunaticā filia regis ī die sanasset. et
rex ei multa p̄ciosa munera mādasset mane sequēti ī aurora clausis
hostiis appēs regis aūt. Cur me tota die querere ⁊ rogato ꝯsimiliter
ista munera sūt neccīa hiis q terena req̄rūt. ego n̄l terenū. nichil
carnale desidero. qui h° oīa ꝑ amore dñi mei yhu x̄ ꝯtempsi.
3. adoptat̄ qs ī filiū p virtutē ⁊ iustitiā. 1. Jo. 3. Omīs q iustitiā facit
ex ipo natꝰ ē. In h° enim manifesti sūt filii dei ⁊ filii dyabl. Oīs q nō ē
iustus nō ē ex deo. Talis ē iusti meret̄ ītroire celeste heredit.
iure emptiōis. ps. Justi aūt hereditabūt tram ⁊ īhitabūt ī sclm sclī
sup eā. et mt. 5. Bti q esuriūt ⁊ sitiūt iustitiā. et ysaie. 55. Omēs
sitientes venite ad aquas. s. celestis glie. Btūs Btho° opib; iustitie ītendit
qd eius corꝯ dispositio demonstrant. Dic ydolū Berith nōie. p̄stat
est d. Capilli eius nigri ⁊ crispi. Caro cādida. oculi grādes. nares
equales ⁊ directe. barba prolixa. hñs canos paucos. statura eq̄lis
collobio albo. i. veste longa sine manicis. purpura vestit̄. viginti sex
ānis sūt ex quo vestes eius nec veterasc̄t nec sordidat̄ ⁊c. 4°. adoptat̄
qs ī filiū p ꝯpassionē ⁊ miām. ecc. 4°. In iudicādo esto pupillis mi
sericors ⁊ eris tu filius altissimi. Talis ē misericors meret̄ ī troire
ī celeste hereditatē iure rationalis ꝯfederatiōis. marcꝰ ē dz hic
p̄te hereditatis uxoris et eius. Btūs Btho°. miē opib; valde īsistebat
Cū ēī ꝓcepisset ydolo astaroth. ut demoni de exire ydolū ipm̄ qui
maret. statī exiens oīa ydola tpli p seipm̄ ꝯfregit. deī oratiōe fusa
ab aplo. oēs īfirmi protinus curati sūt. ps. Tibi derelictus est
paup. orphano tu eris adiutor ⁊c. 5°. adoptat̄ qs ī filiū p

p tribulatiōnū tolerātiā. hebr. 12. Quē ēī diligit dñs castigat.
flagellat aūt omēz filiū quē recipit. Q° ē eīz filius quē nō corripit
pr. q si ex disciplinā estis. eius ptcipes facti st oēs. q° adulti. et
nō filii estis. Talis ē tribulatꝰ ⁊ flagellatus acq̄rit hereditatē celeste
sicut ⁊ laurē. hebr. 6. hz et h° sīnd. et subdit. habraā longaīe
ferens adeptꝰ ē repromissionē. Btūs Btho°. ī tribulatiōib; ⁊ adūsitatib;
p eadē vultu ⁊ nō letus ⁊ hilaris pseūabat. act. 5. Ibāt apli gaudentes
a ꝯspectu ꝯcilii. 6°. adoptat̄ qs ī filiū p oratiōis istātiā. ad ro. 8. Nō ē aūt
pistis spm̄ s̄uitutis iterū ī timore. Sꝫ accepistis spm̄ adoptiōis filioꝝ ī quo
clamamus Abba pr. s. orād. Talis ē istat orās acq̄rit hereditatē ce
lestē solo desiderio. ps. Expecta dñm ⁊ custodi viā eius ⁊ exaltabit te ut here
ditate capias tram. ysaie. 57. Q° hz mei fiduciā hereditabit tram ⁊ posi
debit mōtē sctm meū. Btūs b. flexis genib; p die orabat dñm centies ⁊
p nocte totiēs. Cū ē quida demoniacꝰ nōie Seuteꝰ q multo tpe obsessus
fuerat a demone. clamasset apte dei Btho° ī credit me orōes t. aplo
ut obmutescere ⁊ exe ab eo. statiqꝫ liberatus ē. 7°. adoptat̄ qs ī filiū
p devotā obediā. ecc. 4°. Eris velut filius altissimi obediēs. ro. 8.
Q° spū dei aguntur hi filii dei sūt. Talis obediēs acq̄rit cele
stē patriā p fructū retributiōis. Btūs Btho° huic obia servivit deo. qui
nichil de loco ambulabat q nūqꝫ eū fatigari nec esurire permittebat
semp ītendēs hiis q dei erāt quo īpleret. 8°. adoptat̄ qs ī filiū per
pacis observatiā. mt. 5°. diligite inimicos vros. bñ. hiis q vos oderūt
ut sitis filii pris vri q ī celis ē. It. Bti pacifici qm filii dei vocabūt̄
Talis pacificꝰ acq̄rit hereditatē celeste sola grā ⁊ dono. ps. Mā
suet aūt here. t. ⁊ delectab. ī multitudine pacis. Btūs Btho° ondit viā salutis
sicut pretio corporis sui sanguinis yhu x°. Cū ē pontifices tpli ydolo sacri
ficare cepissent clamare demon aūt here. Cessate miseri sacrificare ne
cessat cepit clamare demon aūt here.
ne perurar me patiar q cathenis igneis ab angelis yhu xpi
que mihi cōstrixerit. religatus sū ⁊c.
9°. Creuit ī tplis sctis ī dño. p assūptionē. Cū mos ē ī domo de aliq
electū sit lapides vim servāt sm eoꝝ merita ī suis locis mx° d. verbi
bra ⁊c. fuit quos fecit bti Btho° quē x° assūpsit ad 12. ministeria. p°.
ad sui sequelā. mt. xi. Ecce nos q reliquimus secuti sumus te ⁊c. 2. ad
diviōr cognitiōnē. luc. 8. Vobis datū ē nosse misteriū regni dei. Ist Jo. 17.
Manifestaui nomē tuū hoīb; quos dedisti m. 3. ad miraculoꝝ opatiōnē. mt. 10.
Convocatis yhs 12. disci. dedit illis ptātē spuū īmūdoꝝ ut eicerēt
eos ⁊ curaret omnē īfirmitatē. 4°. ad evangelii pdicatiōnē. ibid. euntes
aūt pdicate d. q appropinquavit regnū celoꝝ. 5°. ad mali p̄secutiōnē
ibid. Ecce ego mitto vos sic oves ī medio luporum ⁊c. 6°. ad redēp
tionis hūane ꝯfusionē. mt. 16. Cepit yhs ondere disci. s. q oz. eū
ire ylem ⁊ multa pati a senioribus ⁊c. 7°. ad humilitatis exhibitiōnē. Jo. 13 discite a me
Si. ego lavi pedes vros dñs ⁊ mgr. et vos debetis alter alterius lavare
pedes ⁊c. 8°. ad sacri misterii celebratiōnē. 1. cor. xi. h° facite ī meā
comē. ⁊c. 9°. ad peccatoꝝ remissiōnē. Jo. 20. Accipite s.s. quoꝝ ⁊c.
10. ad resurrexiōnis xpi testificatiōnē. act. 4. virtute magna re. apli testio
resur. yhu xpi. xi. ad ascensiōnis yhu xpi ꝯprobatiōnē. luc. 24. act. 1.
videntib; illis elevatus ē ⁊c. 12. ad s.s. receptiōnē. act. 2. Repleti
sūt oēs s.s. ⁊ ceperūt loq variis linguis put s.s. dabat eloqui

illos. De beato autem Bartholomeo dicitur. quod omnia prouidet. omnia nouit. omnium gentium linguas nouit et intelligit etc.

Tercio beatus Bartholomeus crescit etc. per predicationem. Gratia quia beatus Bartholomeus a domino Ihesu Christo missus est ad predicandum. Mathei 10. Luce 6. etc. Unde beatus Theodorus abbas et doctor precipuus ecclesie dicit. beatus Bartholomeus dum ad predicandum mitteretur a domino audiuit. Vade discipule meus ad predicationem. exi ad pugnam. Certamen esto periculorum. ego premium operis consummaui. primus testis fieri. firmitatem ingentium emulatorem doctrine tue. Sagine (?) signis pone. Laboribus carnem trade. quia propter te passus sustinui pater. Armatus sit benignitas in sudoribus. mansuetudo in malefactis. patiens in hiis que patitur. non resultauit apostolus. Sed ut sanctus fidelis. dominus acquiescens precepto peregit gaudens tamquam lux mundi ut tenebrosos illuminaret. tamquam sal terre ut gentes insipidas saliret. tamquam agricola ut spiritualem culturam perficeret. hec ille. Sic hec ei predicatio quod fecit. Primo habuit solaciudinem (?) operationis. Unde beatus Ambrosius in prefatione dicit. Quod beatus Bartholomeus apostolus mirabile celebrauit. Cum dum ad seruandum fidem Christi preciosum corda non sufficerent populorum alacrium. qui vestigiis extremos terrarum fines penetrauit terrae. hec ille. Tres enim partes paganorum. Unde beatus Theodorus dicit sic. Apostoli dicti Bartholomei. primo in India predicauit. postmodum in India. Ad ultimum in Albano urbe. scilicet maioris Armenie. hec ille. Tres eo dicunt Indie. Prima que ad Ethiopiam ducit. Secunda que ad Medos. Tercia que finem facit. et ad vicinum pertinet. ... Sic iste quasi ut nubes volat.

Secundo habuit amplitudinem religionis. quia demonum cultum destruxit. et dei cultum et religionem ampliauit. Sicut autem dicit beatus Augustinus. hoc est de ciuitate dei. ... quamuis doctrina ... apostolorum. Alter apostolus scilicet Bartholomeus principibus ciuitatis huius ... fuit collocatus. post Simulacra gentium ... etc. Quod autem ista quamuis doceret. beatus Bartholomeus destruxit. Unde Ambrosius in supra. Templum ... demoniacum efferuit illico ut ultra cultoribus demonum prebet responsa. Quod sublime festum eius mirantis. ... antiquum huius generis inimicum sua fecit in nichilum redigere ... Quod dignissime ... miraculis celestibus ut miracula fidem commodaret certissima. Angelus apparuit supra delapsus ab aula. ... cathenatum demonem ... deforme salutifera saxo ... insculpeserat crucem. hec ille.

Tercio habuit plenitudinem dilectionis quia ... dei ... plenissime cognouit. dilexit. et numquam ob ... recedit. quia et regem Polemium ... caritate exposuit. ... uera redemptio facta est valde cognouit. potest. iuste et sapienter. ut patet in legenda. Cum ergo eius sacra fide predicasset. dixit regi quod si baptizari vellet. deum suum ligatum cathenis ostenderet. quod et fecit. Unde Ambrosius ubi supra. Rex regnaque sibi baptizatur cum gente urbibusque 12. etc. hec ille.

Quarto habuit pulchritudinem ... quia ... in doctrina dei usque in fine. Nam ... 10. Bartholomeus inter apostolos numeratur. 6 ... Sed actu 1. numeratur 7. tamquam medius inter eos. Et sic patet.

Quarto beatus Bartholomeus crescit per passionem. Gratia quia passio beati Bartholomei fuit valde felix pariter cum Christo. nam fuit expoliatus. flagellatus. crucifixus et sic mortuus. Sic beatus Bartholomeus fuit flagellatus. fuit crucifixus. fuit pelle sua expoliatus. et sic per capitis obtruncationem mortuus. Fuit enim datus per ... quia fuit decollatus. ... quia fuit in cruce ... dibus affixus. ... quia fuit manibus in cruce clauatus. ... quia fuit flagellatus in toto corpore. quia fuit excoriatus. ... abyssum in cheneo descendit ... Iste enim ille ... ad predicandum misit. ... crucifigens et feminium reliquit decollatus. Tunc enim fuit ...

feminini mortuus sunt relicti. quia quo ad corpus fuit mortuus. Sed quo ad animam viuus. Unde Ambrosius ubi supra. Ad extremum non ... delatum potestatem. neophite Polemius ... tyrannus fecit. beatum apostolum ... conspirante. ... excoriatum ... ma fecit suscipere mortem. quod tamen mortis uiuitur perfectionem ... gloriosi ... ad ... gaudium sine ... reportauit triumphum. hec ille. Et beatus Theodorus ubi supra.

Alii beatum Bartholomeum dicunt predicatum. quia ... apostolum ... ligna eius ... dicunt ... in Albano ciuitate maioris Armenie crucifixus ... capite ... Bartholomeus primo ... excoriatus est capite plectitur. hec ille. Nam primo fuit crucifixus. deinde viuus excoriatus ... capite truncatus. beatus Bartholomeus ... fuit excoriatus.

Primo insigniter ... caritatis. Secundo in augmentum maioris puritatis. Tercio in spe future immortalitatis. Quarto in ordine suauitatis.

... Solet enim ... calorem ... exprimere deponi vestimenta. Et quia beatus Bartholomeus igne amoris plenus fuit. ideo propter Christum pellem deposuit. Unde primo Regum 18. dicitur quod Ionathas diligebat Dauid quasi animam suam. nam expoliauit se tunica sua et dedit eam Dauid. Sic beatus Bartholomeus dono ... diligebat Christum quasi animam suam. propter quem nudauit se tunica sua et dedit eam Dauid quia propter Christum excoriatus est.

Secundo in augmentum maioris puritatis. Solet enim ramum arboris ... excoriari ... appare. Sic beatus Bartholomeus pelle mortalitatis exutus in alia extitit magis purus. ... sicut ... nudamus expoliamus eam. albi facti sunt rami eius. Tercio in spe future immortalitatis. Solet homo libenter deponere vestem veterem. ut vestem induat nouam. Sic beatus Bartholomeus libenter pelle mortalitatis exuitur. quia se decoram veste immortalitatis acquirit.

Quarto in ordine suauitatis. Solebat enim sacerdos ... lege ut dicitur Leuitici 1. pellem hostie detrahere. igne supposito ... in odorem suauitatis domino immolare. Sic sancto Bartholomeo est pellis detracta quia igne caritatis succensus in odorem suauitatis est domino ... Sapiencie 3. Tamquam aurum in fornace probauit illos etc.

Quinto beatus Bartholomeus crescit per glorificationem. scilicet quo ad animam et quo ad corpus. Quantum ad gloriam anime beatus Theodorus ubi supra dicit sic. Nunc igitur ... O beate beatorum. tu beate Bartholomee. qui es diuine lucis splendor ... piscator ... piscatorum ... dulcis fructus ... palmitis. Vulneratorum ... latrocinio vulneratus. gaudens sol orbis terre cuncta illuminans. os dei. lingua ignita. sapientie princeps. fons ... sanitatis ... quod mare mobilibus gressibus sanctificasti. quod ... purpuream tuo cruore fecisti. quod ad celos ... Vere ... ... refulgens in splendore ... gloria splendens ... exultatione ... iocunditatis ... gaudens. hec ille. Quantum ad gloriam corporis dicit ... ubi supra. Proiecit namque corpus sanctum in pelagus. motam ... de regionibus Armenie ... cum quatuor aliis aliorum martyrum archis. quod ... diu ... apparet ... in mare ... et per totum spatium maris. quatuor hiis precedentibus et tamquam ministeriis obsequium ... apostolo fecerunt. venerit ... insula que Liparis vocatur. ... suscepit eum ... Venit ad ... Venit ad ignobile ... magnificentiam ... laudibus et canticis et templum sibi magnificum fabricauit. hec ille. Et sic patet etc.

¶ Exemplo beati benedicti crescat etc. per superstitionem. Unde beatus theodorus
in super. dicit sic. postquam beatus apostolus migravit ex hoc mundo neglexit oratores
sed imitabatur miraculis preditos et prodigiis admirabilibus editos. hec ille.
Deus eum glorificat illum respectu merito [illegible]. ¶ Primo quia fecit eum advocatum peccatorum
sic ipse cuidam devoto apparuit dicens. Deus per merita ipsius [illegible] peccatis et meritis
populo hunc preparavit. ¶ Secundo liberatorem devotorum. sicut patet in magno qui ab
insidiis dyaboli liberavit. ¶ Tertio expugnatorem reproborum sicut patet in federico ypa-
tore. qui eius corpus de loco suo movere voluit. ¶ Quarto reprobatorem et
iniustorum iniurias (?) sicut patet in muliere que olim iniuste acquisita in lapide sibi
beato [illegible] voluit. sed nequivit. multis aliis miraculis coruscavit
et coruscat hic per gratiam et in celo per gloriam. Amen. ¶ In festo sancti Aug.
¶ Hic iste effulsit in templo dei. ecc. 50. et in epistola presentis solempnitatis. Cassiodorus
in prologo super psalterium dicit sic. Est enim facundissimus pater Augustinus [illegible] egre-
gius magister et cautissimus disputator. Decurrit quippe tanquam fons pu-
rissimus nulla fece pollutus. sed integritate fidei permanens nescit hereticis
locum dare. unde se possunt illa collectione defendere. totis catholicis totis
orthodoxis incedit et in ecclesia dei suavissimo nitore resplendens super
hunc claritate radiat. hec ille. ¶ Circa quod sciendum quod licet in omni opere dei relucet tum
sua et misericordia. tamen principalior est misericordia propter quatuor. ¶ Primo propter gloriosam
perfectionem. Nam sicut forma est nobilior materia, puta anima quam corpus. ita
potius nobilior est principalior. unde anima est potius principalis in homine. ¶ Secun-
do in naturalibus potius quod tenet locum forme ad effectum producendum est
nobilior et principalior. quam sit potius quod tenet locum materie. ut patet de
sole qui in generabilibus rebus tenet locum forme quia patet. terra non tenet
locum materie velut mater. unde sicut patet et sol sunt nobiliores ad
generationem. ita et principaliores. Nunc autem deus est nobilissimus actor
et operator. hoc non est factum in quo agit. quod tenet locum materie. ¶ Et hinc
homini convenit divina iustitia ut sibi proportionabiliter tribuat natura. Deus autem
tenet locum forme scilicet misericordie que movetur ad opus bonorum. unde sicut sol est
principalior in generatione. sic misericordia est principalior in divina operatione eo
quod attenditur penes dei [illegible]. quam sit divina iustitia que attenditur
penes bonorum [illegible]. Unde Jac. 2° ca. ¶ Misericordia superexaltat iudicium
glo. i. preeminet in iudicio quia licet deus sit iustus tamen [illegible]
tamen magis relucet in iudicio suo misericordia quam iustitia. quia est velut
agens potentior ad agendum per misericordiam quam sit hoc velut patiens ad susti-
piendum iustitiam. unde clamat psalmus. Miserationes eius super omnia opera eius. Ter-
tium quia quod est proprium alicui. excedit omnia alia minus propria et attri-
buta. ut patet de homine qui cum sit animal rationale. eius proprie proprium est
rationale. unde magis proprie convenit ei ut rationem. quam risibilitatem et
aliis proprietatibus et accidentibus. ¶ Licet deus sit iustus et misericors
et multas alias habeat proprietates optimas. tamen super omnia opera sua ut-
itur misericordia. unde [illegible] in oratione dicit sic. ¶ Deus cui proprium est misereri semper
et parcere. ¶ Quarto propter miraculosam dei operationem. licet enim in miraculis relu-
ceat dei omnipotentia. tamen magis relucet divina misericordia. que movet ad
miracula facienda. deus enim prudens in nobis miseriam ignorantie
fidelitatis atque malignitatis. volens nos reducere ad felicitatem per

per doctrinam et bonos mores nobis proponit viros optimos veteris ac novi testa-
menti quorum doctrinam et exempla ut acceptaremus tamquam adeo [illegible] voluit ipsos
facere divinos operatores i. miracula quibus moveremur ad acceptandum ipsorum
doctrinam et ad sanitatem [illegible]. quam enim misericorditer deus ostendat suam omnipotentiam
per miracula. ut educeret populum suum de miseria servitutis patet. Nam ut populus
hebreus moysi crederet. manus eius polluitur et sanatur. ut eius vultus
mutatur et resplendeat facies eius ut sol. ut pharao populum dimittat. dat per
moysen x. principales plagas. ut sciat viam eundi ad terram promissionis. datur
columpna ignis. ut non videatur ab inimicis. nec estu affligatur. datur
columpna nubis. exo. 13. ut non pereat fame. datur manna de celo. exo. 16.
ut eius appetitus delectetur pluit super eos sicut pulverem carnes. ibidem. Ne aquis
defectibus siti affligatur. educitur ei aqua de petra habundanter. exo. 17.
ut non capiatur ab inimicis [illegible] ad transfretandum mare sibi divi-
ditur. exo. 14. ut populus egypti ipsum non sequatur et molestet mare iungitur
et egyptii submerguntur etc. ibidem. ¶ Tandem ut genus humanum educeret de hoc seculo
per miracula misericorditer. sic eduxit populum de egypto. multiplicavit mi-
racula in novo testamento. in creaturis intellectualibus demonia expellendo. in crea-
turis celestibus nocte illuminando nascens. die obscurando moriens. in elemen-
tis ipsum mare sedando. ex terra mortuos suscitando. ipsum scilicet in ipse
ignis mittendo. in creaturis sensibilibus infirmos sanando. ipsos [illegible].
in creaturis [illegible] in quibus omnibus miraculis licet nobis
manifestet suam omnipotentiam. tamen principalior est sua misericordia. que movit [illegible]
ad facienda miracula. scilicet ut nos misericorditer educeret ab ista miseria.
¶ 3. propter virtuosam creaturam. licet enim deus ostendat suam omnipotentiam dans
auctoritatem sanctis patribus veteris et novi testamenti. tamen hoc fecit magis
misericorditer propter nos. Unde ut nobis proponeret fidem sine qua impossibile
est placere deo. Hebr. xi. dedit fidem quasi fontem. nam omnes fidei aquam
biberet. et eam reponit in patribus veteris et novi testamenti. Ut autem veluti
per conductum possemus potare. dedit eis sermonem sapientie. qua sapientia nos docuit
archana divina. Ut autem hanc aquam fidei et sapientie et scientie possent omnibus effun-
dere et omnes possent bibere auribus et mente. dedit eis donum linguarum. quo
domino omnium loquebantur linguis et ydiomatibus. et omnes intelligebant et intelligendo bibe-
bant. ut vero homines inde acceptarent hanc doctrinam aquam clarissimam adeo nobis
infusam. dedit eis testimonia divina. scilicet prophetiam qua predicabant futura. discretionem
spirituum qua penetrabant occulta cordium. gratiam sanitatum qua curabant insanabiles
infirmitates. virtutum gratiam qua operabantur miracula, mortuos suscitando et signa de celo
dando. ¶ Et hec omnia deus operatus est per suam omnipotentiam. non aliunde motus nisi per
suam misericordiam. quod utrumque dedit manifestandum propter ad utilitatem miserorum in terra.
Et sic divina misericordia est magis nobis ad confidentiam. quam iustitia ad timorem. ¶ Quarto propter
gloriosam [illegible]. Nam [illegible] in collecta sic dicit. Deus qui omnipotentiam tuam
parcendo maxime et miserando manifestas. quia scilicet deus peccata remittit. ostendit se
posse. et magnam ostendit potentiam. dum homines removet ~~ad felicitatem~~ a
miseria culpe et ipsos promovet ad felicitatem. ¶ Tria quoque enim mala peccato-
res miserie contingunt peccatori. ¶ Primum est macula. quia per peccatum expellitur splen-
dor gratie et nitor virtutum. quem solus deus potest restituere. ¶ Secundum est deordinatio
hominis in naturalibus. dum ratio [illegible] quod solum per deum [illegible]. ¶ Tertium est reatus
pene eterne. et transeunte actu peccati. quam penam solus deus potest remittere.
¶ Cum autem per suam misericordiam movetur ad iustificandum peccatorem. manifestat summam
omnipotentiam. quia ut Augustinus dicit. maius est peccatorem iustificare quam celum et terram

Job [illegible] offenditur [illegible] lex
et error [illegible]

errare. Ratio est quia celum et terra sunt creata ad gubernatorem corporis et conservatorem. Impius
autem iustificatur ad fruitionem supernaturalem. Creatio celi et terre consolabit.
Salus autem iustorum in eternum stat. Unde quanto maius bonum est eius possessio eternalis quam
quanto corporalia temporalia. tanto maius est impium iustificare quam celum et terram creare.
Ex quo patet quod maius est opus divine misericordie quam divine iustitie. Beatus Augustinus in adolescentia
sua infectus erat quinque vitiorum macula. Primo errore infidelitatis quia in secta manicheorum
qui Christum fantasticum fuisse affirmant et carnis resurrectionem negant. incidit et circa per annos
novem. Sed adhuc adolescens erat in sua civitate cartaginensi permansit. Ad hunc etiam
ingratus productus est ut arbore fici plorare dicit. cum ab ea ficus ut filum deposuit.
2o. errore pravitatis vanitatis. Unde ille confessionum ipse dicit sic. Iustitiam autem iudicare
et scripturas sacras. Quod visa est mihi scriptura indigna. quam tullianae dignitati comparare.
Tumor enim meus fugiebat modum eius. Illa autem erat que cresceret cum parvulis.
Sed ego dedignabar esse parvulus. et tumidus fastu mihi grandis videbar.
Hec ille. 3o. errore terrene cupiditatis. Nam de carthagine romam. et de roma
mediolanum perrexit. ut rethoricam doceret et sue cupiditati satisfaceret. Unde ipse
ait ut supra. Verba autem rethorica et verbosa loquacitate victus
cupiditate ardebam. 4o. errore carnalis voluptatis. Unde ipse ait ubi supra.
Exhalabantur nebule de limosa concupiscentia carnis et scatebra pubertatis et obnubilabant
cor meum. ut non discerneretur serenitas dilectionis a caligine libidinis. Hec ille.
Ab hiis erroribus purgatus est Augustinus magna misericordia dei. Unde ipse ait ubi supra. de deo
loquens. Cum te primum cognovi reverberasti infirmitatem aspectus mei radians
in me vehementer et contremui amore et horrore. et inveni me longe esse a te
in regione dissimilitudinis. tamquam audirem vocem tuam de excelso. Cibus sum grandium
cresce et manducabis me. nec tu me mutabis in te. sicut cibum carnis tue. sed
tu mutaberis in me. Hec ille. Primus autem angelus sua superbia precipitatus est de celo.
Pro dicto eius diu alienaretur. Unde angelica hierarchia gratulabantur. apostolorum
sectatores phisica magis. Beatus vero Augustinus sua miraculosa conversione ecclesiastica
hierarchia sublimavit. Unde hieronymus libro 12. de doctoribus dicit sic. Augustinus episcopus
volans per montium cacumina quasi aquila et ea que sunt in montium radicibus non negligens
dicens. multa celorum spatia terrarumque situs. et aquarum circulum claro sermone
pronuntiat. Hec ille. Quinto ... effulsit in templo dei :—

I. Pro conversione.
II. Pro imitatione.
III. Pro exhortatione.
IIII. Pro dilectione.
V. Pro sapientia.
VI. Pro providentia.
VII. Pro vigilantia.
VIII. Pro refulgentia.
IX. Pro diligentia.

Primo pro conversione. Circa quod ad conversionem eius precipue duo
nos movent. scilicet prosperitas et adversitas. Psalmus. Dixi dominus vocavi
et renuisti. extendi manum meam. et non fuit qui aspiceret.
Quamvis non beatus Augustinus non convertebatur per blandimenta dei sicut
in libro confessionum dicit. Heu mihi quam excelsus es in excelsis. quam
profundus in profundis. et nunquam recedis. et vix redimus
ad te etc. Sed per immissis flagellis conversus est ad dominum. Unde
subdit. Vocasti et clamasti et rupisti surditatem meam.
coruscasti et resplenduisti. et fugasti cecitatem meam.
fragrasti et duxisti spiritum meum. gustavi et esurio et sitio te. tetigisti me et
exarsi in pacem tuam. Hec ille. Fuit enim flagellatus quibusdam verberibus. sicut in libro confessionum
ipse refert. Primo stomachi dolore. Cum enim adhuc infans esset et nudum baptismum
gratiam rogabat stomachi dolore ut pene appetitum amisisset. Sed per matrem
eius voluit quod baptizaretur et sanatus est. parentes tamen prohibuerunt ne baptizaretur. ne
iterum fedaretur. 2o. corporis langore. Cum enim missus Romam valida egritudine
tudine. et hunc non nesciebat. quia si hoc valuerit fuerit unquam non curasset
sanaretur. 3o. dentium horrore. Nam in primordio sue conversionis tam valido dolo

re dentium torqueri cepit ut ad credendum opinionem cornelii philosophi duceretur qui summum
bonum in sapientia. summum non bonum corporis in nullo sentiendo dolore posuerat. Tam vehe
mens ille dolor fuit. quod et loquela amisit. Unde in tabulis ceris scripsit ut omnes pro eo
orarent. Ipse autem cum aliis genua flexit. et statim sanatum se sensit. 4o. mortis pa
vore. Cum enim quidam amicus eius obiisset. illius morte, cor Augustini. adeo conturbatum
est. ut quicquid aspiceret, mors ei videretur. Nam se semimortuum estimabat. Per ista
flagella conversus est ad dominum. 4o. mors. Primo pro contritione cordis. Nam sub quadam arbore fici se
proiecit et dimisit habenas lacrimis. et prorupit flumina ab oculis eius. et acceptabile
sacrificium deo. et iactabat voces miserabiles et plorabat amarissima contritione cordis sui.
2o. pro pura confessione. Unde deo confitebatur dicens. Recordari volo transactas feditates
meas. ut tu dulcescas mihi dulcedo non fallax. dulcedo felix et secura. Non
solum de hiis se accusabat. sed et de minimis etc. 3o. pro plena satisfactione. Pro venia
orationes etc. Unde dicitur de eo. Post mortem matris reversus est Augustinus ad agros proprios. Ubi
ieiuniis se eius et orationibus vacans scribebat libros et docebat indoctos. 4o. pro sincera
affectione. Cum enim tria mundanus homo appeteret. scilicet divitias. delitias. et honores.
Ubi iste sanctus tante perfectionis extitit quod divitias contempsit. honores respuit. volup
tates abhorruit. sicut ipse testatur libro soliloquiorum. ut patet in fine legende :—
II. beatus Augustinus effulxit. pro imitatione. Circa quod exempla sanctorum provocaverunt beatum
Augustinum ad fidelem conversionem quadruplicem. Primo exemplum beati ambrosii. ipsum incitavit ad conversionem.
Nam omni die dominica, eius predicationem audiebat. Mater eius et ambrosium quasi angelum dei di
ligebat. sciens quod per eum filius eius converti debebat. Sicut factum est. 2o. exemplum simpliciani
qui ipsum incitavit ad sancte vite electionem. Nam ad ipsum perrexit. et estus suos sibi retu
lit. et quis esset aptus modus vivendi ab eo petiit. Videbat enim ecclesiam dei esse
plenam clericis. et quam alius sic. alius sic ibat. Simplicianus autem viam salubrem eum
docuit. 3o. exemplum victorini qui ipsum incitavit ad imitationem. Unde cum simplicianus
narrasset quod victorinus philosophus rome in foro statuam meruisset. et quod
christianus factus fuisset. exarsit Augustinus ad imitandum eum. et cepit gemitus suspirare.
4o. exemplum beati antonii qui ipsum incitavit ad celestem affectionem. Cum enim quidam miles
nomine pontianus de africa venisset. et vitam et miracula beati antonii heremite narrasset.
cepit Augustinus exurgere et ad alipium exclamare. Quid patimur quid audimus. Surgunt
indocti et celum rapiunt. et nos cum doctrinis nostris in infernum demergimur. Exempla sanctorum
defunctorum ipsum incitavit ad ardentem caritatem. Sic ipse dicit in libro confessionum. Exempla servorum
tuorum. quos de nigris lucidos. de mortuis vivos feceras. congesta in sinum co
gitationis mee urebant et accendebant me valide. etc.
III. beatus Augustinus effulsit. pro exhortatione. Circa quod propter quatuor exhortationes conversus
est beatus Augustinus ad fidem catholicam. Primo propter doctrinam tullii. Cum enim esset annorum 19.
et quendam librum tullii qui hortensius dicitur legisset. qui exhortationem facit ad philosophiam
repente affectum eius mutavit et immortalitatem sapientie concupivit. 2o. propter doctrinam
pauli. Nam cum codicem apostoli aperuisset. et capitulum quod sibi primo occurreret legisset
Induimini dominum iesum christum etc. statim ardor eius omnes dubietatis tenebras diffugerunt.
3o. propter doctrinam beati ambrosii. Cum enim eius predicationem aure audiret. et quadam vice
contra sectam manicheorum diutius disputasset. error ille ab eius corde penitus est ablatus.
4o. propter solicitudinem matris. que sicut cum crine gerentes videbatur. caritatis visceribus.
parturiebat multo sepe lacrimarum gemitu christo. Et cum ad quendam episcopum veniret
fleret. ille ait. impossibile est ut filius tantarum lacrimarum pereat. Unde de ipsius conversione
certificata est. et per episcopi responsionem et per celestem revelationem. que sic vidua cum filio
in quadam linea stare apparuit. quod quidem completum fuit. Nam adveniente paschali tempore
cum esset annorum 30. a beato ambrosio baptizatus est. Ubi filius cum beato ambrosio iste

deu laudam⁹ resonat. ut testat^r honori⁹ i l^o. suo. q de speculis ecce.
Et sic ipse omnem qua hebat i seclo dereliquit :-
Primo. btus Aug. refluxit. p dilectionem. Nam q p⁹ bap^m. qu adh^c erat laycus.
incepit afferuens dilectione. sic ipe testat^r. l^o. gfess. sic d. Sagittaueras tu
cor meu caritate tua zcz. et sbdit. nec satiabar i illis diebus dulcedine
mirabili gsiderare altitudinez gsily diui sup salute generis humani. h^c ille. Qu
cu quda tores reduda ab oculis ei⁹ lacrime emanabat. qz q^or genera la
crimaz hunt. p^o. lacrimas gpunctois p peccatis ppriis. et h^o i p^s. sue gfessions
q⁹ sub quda ficu se pyriens lacrimas amarissimas effudit. Jo. i. Cum
esses sub ficu vidi te. 2°. lacrimas deuotois qs hunt p celestib⁹ desideriis
de qb⁹ dt i l^o. gfess. Qt̄u fleui i ymnis z canticis tuis suaue sonatis ecce
vocib⁹ gmot⁹ acr^r. voces ille ifluebat aurib⁹ meis. et eliqbat^r veritas
tua i cor meu. z fluebat lacrime. et bn̄ m erat g eis. 3°. lacrimas be
meritatois quas hunt p mdais pctis. Ordinat⁹ em i psbrm z p̄ea i ep̄m
gsiderans stat⁹ illi⁹ pctis mltm fleuit. vn dt. fy nulla re sentio in diu
sic irata. qz i ho^o q m no ecy dignus. poni ad remu. pouit me ad am
plustre i apice regiminis ecce. 4°. lacrimas gpassiois qs hunt p alieis
miseriis. Cu em barbari ciuitate vastaret. nec parceret sexui. ordi. ut etati.
Aug⁹ lugubre vita duxit. fuerutq sibi lacrime ei⁹ panes die ac nocte.
cu alios videt occisos. alios effugatos. eccias sacerdotalibus viduatas. ciui
tates cu rebus dissipatas zcz :-
Scd^o. btus Aug⁹ effluxit zcz p sapiam. vn i l^o. gfess. dt sic. Mirabilis p
funditas eloquiorum tuorum zcz. hac aut pfunditate sacre scpture i q̄stu hoi
fuit po^t. Aug⁹ scrutat⁹ e. et m copiositate exponu z finaz eduxit.
eccl. ho. fy diebus ipi⁹ emanauit putei aq̄z z qi mare adipleti st sup
modu. Erat em doctrina e solida pp. q^or gdi^nes qs hunt z ht. p^mo
ht purissima veritate. Sermones em Aug. sut puri. qz nllam hnt fl
cate. sut puriores. qz nllam hnt dubietate. sut purissimi. qz gtinet
veritate. 2°. ht altissima pfunditate. Job. 38. profunda fluuioz scrutat⁹
e. et abdita pduxit i luce. hnt em acute itelletu z nobile igeniu. sic
ipe dt. l^o. gfess. Omnes libros artiu qs liberales vocat. p meipm legi. z
itelxi quoscuq3 legere potui. Cu em doc. aly hnt spalem modu tractandi
sic hiero⁹ versat^r i expone. Ambro⁹ i spualis sensus. gg⁹ i istru
tione morales. Aug⁹ no ht spalem modu. qz ht omnez modu. vnde
tctat de diuitate i libris de trinitate. De huanitate x̄. i l^o. Cur. quo. qz
deus ho. z i mltis aliis. De duplici ciuit^e. s. ylm. z babilonia z ear
regibus. agit l^o. de Ci. d. De virtutib⁹ sctoz i mltis locis. De di
gnitatib⁹ aglor. De vitiis pctoz. De penis dapnatoz. De glia sctoz.
p diusos libros tctat epl̄as. subtilissime tctauit. 3°. ht firmissimam
soliditate. vn gpat^r maleo. b. sup Cati. Aug⁹ h^c e validissim⁹ ma
leus hereticoz. Na sic malleus i ictib⁹ suis. firmat iudc. ferru domat
z melodia gnat. Sic Aug⁹ doctrinis suis eccliaz firmauit. eccl. ho.
fy vita sua suffulsit domu z i diebus suis corroborauit teplu hereticos
domuit. z fugauit. ibidz. qui curauit gete sua z libauit eu a pditioe

prosp. l^o. de vita gteplatiua. dt sic. Sctus Aug⁹ fuit i quo^odcumq disputatib⁹
clarus. et i oi actione sua gposit⁹. acer igenio. suauis eloquio. secularis litte
ratus i eccia^stis laboribus operosus. i gdib⁹ solludiis acutus. i gautedis hereticis
eppetus. i expone fidei nre catholice. i explanadis scpturis canonicis caut⁹.
h^c ille. Tota em ecclia deu laudat. qz ta egregiu doctore sibi gcessit. vn
catat^r. Magnus dns z laudabilis vald' q de tenebris gentiu lumē ecclie
sue vocauit aug⁹. 4°. ht dulcissima suauitate. io gpat^r cibo dulcissimo
gg⁹ i epla ad Inno. pfectu afrce. dt sic. Si delitioso cupitis pabulo sa
giari. bti aug⁹ opuscula legite. vbi vocat gg⁹ doctrina aug⁹. pabulu
delitiosu z sagiatu. dr em pabulu. qz satiat. delitiosu. qz delectat. vn de eo
catat^r. Tu de verbis salutatoris. dulce panes gficis. vocat et pabulu sagi
natu. qz ipugnat. Et sic p3 :-
3°. btus Aug⁹ refulxit. p prouidetia. Nam ordinat⁹ i psbrm a bto
Valerio yponeñ epo mira sctitate monasteriu clericoz istituit. et cepit
viue^re fm regula sub sctis aplis gstituta. v nllus aliqd ppriu hebz.
s3 oia i coi viuebat. de cui⁹ monasterio. io. epi fuerut electi. fratrib⁹
aut suis quos canonicos regulares vocat. regula edidit. sub qua
mlte religiones militat. s. pdicatoz. heremitaz. carmelitaz. suitaz
z aly plures. Tandez i epm assupt⁹. mag^a prudetia offi^m suu exeruit
i quo sex diligetissime huauit. p^o. omnem fialiaritate suspectam
a se remouit. vn gg⁹. Le^r. qd bt⁹ aug⁹ n^c g sorore hitare gsensit. dices.
Que g sorore mea sut. sorores mee no sut. 2°. omnem abitom z popam
tei i veste et q3 i vasis a se remouit. veste^m em sua. n^c nitida nimiu.
n^c abiecta pluri⁹. s3 ex moderato z gpetet hitu erat. Ipe em dixisse
le^r. fateor de p̄ciosa veste erubesco. et io cu m dat^r. vendo eam. et qz
vestis cois ee no pt. p̄tiu sit coe. vasa et aurea ut argetea no hnt. s3
lignea ut marmorea vsus fuit. no necessitate s inopia. s3 pposito voluntat⁹. 3°. omnem
cupiditate z auaritia a se submouit. Nulla em villa ut agru eme^re voluit.
Multas et hereditates sibi dimissas respuit. z ppriis meliorib⁹ dari
ferit. 4°. ad paupes magna liberalitate osdit. adeo q quz vasa dni ex
mbebat frangi z gflari. z captiuis idigetib⁹ dari. Cu no peccuia sibi desiste
bat. h^o pplo denutiabat. et eos ad erogadu puocabat. 5°. i cibo z potu ma
gna pcitate hre voluit. vn scbit^r. Mensa frugali z parca vsus e. Fxipa
vo mensa lectionem pot⁹ q3 epulatonem diligebat. detractiones pter omnia gpescebat.
vn i mensa hos versus scptos hebat. Quisqs amat dictis absentu rodere vita
hac mensam idigna nouit ee sibi. Si detractio ibi redissz. dicebat. q aut
tacerent. aut versus illos delet. aut de mensa recederet. 6°. ad gsangui
neos nllam carnalitate hnt. vn dr de eo. Cognatos scit vt fecit. no
vt diuitias hrent. s3 ne nimis egeret :-
Quarto btus Aug⁹ refulsit p vigilatia. Nam ut dr dauclaq. 4°. Erat vigil
z sctus q de re^o dicedet. quando ~~de re^o discedet~~ btus Aug⁹ vigilat h^c modis
p^o. p magna gpassione. Cu em lecto recuberet. et barbari oia vastaret
amarissime fleuit z guocatis fratrib⁹ ait. Ecce rogam⁹ dnz. vt aut nos
ab istis piculis eruat. aut nobis patiaz tribuat. aut me de hac vita
suscipiat. In isto aut terio fuit exauditus. 2°. p magna deuotionem. Na 7.
ps. penitales sibi scribi fecit. ipsosq3 gt pariete positos. decubes legebat
z vberi⁹ flebat. 3°. p magna caritate. Qdam em eger ad ipum egro
tatem venit. rogans ut sibi manu iponeret z sanitate gferret. Cuz Aug⁹
se excusaret q sibi ipi sanitate gferre nequiret. istabat ille d. sibi p somp⁹

dentes etc. Ad Augustinum accedat ut sanitatem recipiat. Ille manus sibi
ponens pro eo oravit et sanitatem recepit. 4o per magnam puritatem. dice-
bat enim illud continuus exercitus meruit sine eucharistia et confessione de cor-
pore migrare deberet. quod et ipse in se voluit observare. 5o per magnam paupertatem.
Unde de eo dicitur. Testamentum nullum fecit quia unde faceret pauper Christi non habuit. Et
sic oratione fletibus et orationibus decurrit cum fratribus suis. —

Quinto beatus Augustinus effulsit etc. per refulgentiam. Unus enim gloria premonstrata
est quattuor modis. primo quia illustratus est luce celestis claritatis. Quidam enim
monachus in spiritu raptus vidit beatum Augustinum super nube lucida sedentem. cuius oculi
quasi solis radii totam ecclesiam illuminabant de quo nimius odor exalabat. 2o
quia immersus est in pelagus suavitatis. Unde cum quidam devotus beati Augustini meditaretur
legeret beatus Bernardus parum obdormiens vidit quendam iuvenem de cuius ore tan-
quam immensus fluvius exibat quod totam ecclesiam irrigabat. per fluvium ipsum etc. cum
revelatum hunc fore Augustinum. 3o quia collocatus est in culmine divine maiestatis.
Cum enim quidam in ecclesia sancti petri perorasset vidissetque sanctos quamplures cum multis episcopis
passionatis tacitus interrogavit quis. Sed et eos Augustinus erat. Ille audiit. Augustinus
excellentissimum virum de quo queris. alterum locum nobiscum tenet. 4o quia elevatus
est in plenitudine excellentissime trinitatis. Cum enim quidam in spiritu raptus omnes sanctos
in gloria aspexisset. et Augustinum minime vidisset. responsum est ei. Augustinus residet in
excelsis ubi disputat de gloria excellentissime trinitatis. —

Sexto beatus Augustinus effulsit etc. per diligentiam. qua sibi devotos iuvare potest. sic
patet in multis quos a diversis langoribus et afflictionibus liberavit. Nam virginem
quandam sponsam [illegible] et adolescentem quendam a demonio eripuit. Potedravam a
flegmata falso liberavit sine curavit. Puerum a dicto lapidis curavit.
Propositum quendam cere ... languore sanavit. Demonem in carta [illegible] hominem
septem diebus sibi obedire coegit. Sed quod adiutus se constrinxisset. quod ubi
compleret se aliis completorium ex oblivione non dixisse. mox in cera debitum
complendo negligentia sua abrasum de carta invenit. Et sic patet etc. —

In festo decollationis sancti Johannis baptiste =

Johannes sciebat virum iustum et sanctum. Marci 6. Jo. Crisostomus super Marcum dicit. Sic
Johannes schola virtutum magisterium vite sanctitatis forma norme iustitie virginitatis
speculum pudicitie titulus. castitatis exemplum. penitentie via. peccatorum venia. fidei di-
sciplina. hec ille. Tenens quod beatus Johannes fuit incarceratus pro triplici veritate.

Pro veritate iustitie.
Pro veritate doctrine.
Pro veritate vite.

Primo fuit incarceratus pro veritate iustitie quam di-
fendebat. quando dixit herodi. Non licet tibi habere uxorem
fratris tui. etc. 2o pro veritate doctrine quam pre-
dicabat. Unde Josephus dicit. quod herodes videns ad predicationem Johannis magnam
multitudinem concurrere. timens tumultum populi. ipsum incarceravit. Ubi ostendit
quattuor. primo quo ad herodem magnam constantiam. Crisostomus. Quod herodes illi
fatebat per iniuria. suscipiebat Johannes pro beneficio. et ira illius qui minari
debebat. quia virum gaudium sanctorum est exire de mundo. 2o quo ad Christum
magnam reverentiam. quia sciens se esse famulum eius et nuntium. misit discipulos
ad Christum ut sciret si eum debebat preminitiare inferis. quemadmodum preminitiavit
eum superis. 3o quo ad discipulos magnam diligentiam. Crisostomus. Johannes
missus in carcere. non de suo periculo. sed de discipulorum salute suorum sollicitus
misit eos ad Christum. ut miracula sua viderent quod tot fecit ut pauorem
aliis hincet quia melior est apud deum unius iusti quam totius mundus peccatorum plenus.
4o quo ad se magnam sanctitatem et gratiam. quia mundum reputabat carcerem
esse aut in carcere per Christo reputabat paradisum. Crisostomus. Johannes non homo
gratia angelus. quia carnis nihil erat in eo. nisi visu solo. corpore tenebatur

carcerem. animo autem in celo. hec ille. 3o pro veritate vite. quam tenebat. Sicut
enim lepores et bufones odore vinearum fugiunt. et sicut nocture lucem solis
oderunt. sic iudei vitam Johannis imitari non valentes ipsum odiebat. et attri-
demonium attribuebat. Matthei xi. Venit Johannes non manducans neque bibens. et dicunt
demonium habet. et hoc propter vitam eius sanctam. in qua omnis nostras imperfectiones possumus
speculari. Ibi superbi deformitatem elationis. quia profunde se humiliavit. Ibi va-
nagloriosi deformitatem ambitionis. quia de pellibus camelorum vestes portavit. Ibi
avari deformitatem cupiditatis quia omnia terrena contempsit. Ibi gulosi deformita-
tem voracitatis. quia valde abstinens fuit. Ibi immundi deformitatem corruptionis quam
virgo extitit etc. Herodes enim et herodias eius gentibus. filia herodiadis et iude
in occisione Johannis commiserunt sex imperfectiones. Prima fuit prepostatio nem. Cele-
braverunt enim diem natalis sue quod fuit ad miseriam. cum potius debet agere
memoriam mortis. Eccl. 7. Memorare novissima tua. et in eternum non peccabis. Jo-
hannes theologus dicit. Nullum alium legimus celebrasse diem natalis sue. nisi
pharaone et herode. ut quorum erat una celebritas. una esset imperfectio.
talis enim solempnitas cito deficit. quia ipsis mortuus non est apud eos celebrate
post. periit memoria eorum cum sonitu. 2a fuit saltatio puelle. cuius imperfectionis
plures fuerunt propter. scilicet ipsa puella quod saltavit. Crisostomus. Ubi est saltatio
ibi est dyabolus. neque enim deus dedit nobis pedes. ut cum camelis saltemus.
sed cum angelis coregemus. Item ipsa mater quod sic docuit filiam. non genuflexiones
non fletum. cum tamen dicatur. Jere. 9. Docete filias vestras lamentum. Item pater
scilicet herodes. cui dicitur placuisse. malis enim mala placent. Item scilicet discumbentes.
Cum saltatione ne assiduus sis 3a fuit iuratio
sed quod prius dicitur. ecc. 9. Iurationi non assuescat os tuum. quia
stulta. prov. 10. Labia iusti considerat placita. et os impiorum perversa. Quare
at iuravit herodes se daturum puelle quodque peteret. Rabanus. dicit.
Ad hoc forte iuravit ut videretur facere invitus quod sponte faciebat.
non enim hoc fecisset de amasia sua quod in Johanne complevit. 4a fuit postu-
latio matris et puelle que peterent caput Johannis. Quare autem hoc peterent.
hieronymus dicit. Optabat herodias in praetore linguam. que herodem arguebat.
hec fuit decollatio iniusta. Nam herodes misso speculatore iussit am-
putari caput Johannis in carcere 6a fuit spectatio temeraria. quia allatum
est caput Johannis in disco. id est in catino ut de ipso satiaretur turpissima he-
rodias. hec autem decollatio facta est propter iustitie defensionem. quia Johannes
herodem de stupro arguebat. Festa est autem cum multa sui devotione. quia
deo se recommendabat. Unde dicitur. In medio carceris stabat Johannes. et voce
magna clamabat dicens. Domine deus meus tu gaudes scilicet mei. Festa est cum multa
preparatione in tribus externum exultatione. Unde in evangelio Nicodemi dicitur. quod
eis dixit. Ego sum Johannes qui Christum baptizavi et digito demonstra-
vi. et descendi nuntiare vobis. quia nos in proximo visitabit. Quare
etiam. Credo re cetus populi ut dicens hiis qui victi sunt. exite. et hiis
qui in tenebris sunt relaxamini. Festa et est cum tanta veneratione. quia
celebratur ab ecclesia etc. —

In festo nativitatis gloriose virginis marie.

In me gratia omnis vite. Eccl. 24. Johannes damascenus in sermone de na-
tivitate virginis dicit sic. hodie facta mundi salutis primitium. Iubilate deo
omnis terra. cantate et exultate et psallite. exaltate vocem vestram et
nolite timere. Edita est nobis mater dei. de qua nasci voluit agnus

dei qui tollit peccata mundi. exultate montes et omnis creatura. et respirate celestium spatia contemplatorum. Super quo Hieronymus movet questionem utrum beata Virgo ab eterno in mente dei dedicata fuit in nativitate ex utero sanctificata. Ad istam questionem respondet sanctus Thomas 3 p. q. 27 ar. 1. dicens sic. De sanctificatione beate Virginis Marie quod scilicet fuerit sanctificata in utero nichil in scriptura canonica traditur. que etiam de eius nativitate nec mentionem facit. Sed sicut Augustinus de ipsius assumptione rationabiliter argumentatur quod cum corpore sit assumpta in celum. quod tamen scriptura non tradit. Ita etiam rationabiliter argumentari possumus quod fuit sanctificata in utero. Rationabile enim creditur quod illa que genuit unigenitum a patre plenum gratie et veritatis pre omnibus aliis maiora gratie privilegia accepit. Unde legitur Luc. 1. quod angelus ei dixit. Ave gratia plena. Invenimus autem quibusdam aliis hoc privilegialiter esse concessum ut in utero sanctificarentur. sicut Jeremias cui dictum est Jere. 1. Antequam exires de vulva sanctificavi te. et sicut Jo. B. de quo Luc. 1. Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris sue. Unde rationabiliter creditur quod beata Virgo sanctificata fuit antequam ex utero nasceretur. Hec Tho.

Tercio quod beata Virgo fuit quadrupliciter sanctificata. scilicet

Primo in sui conceptione.
2o in spiritus sancti perventione.
3o in filii dei conceptione.
4o in gloriosa sui assumptione.

Primo in sui conceptione. scilicet dum esset in utero matris posita. quod probatur auctoritate. ratione. exemplo. Auctoritate quidem ps. Sanctificavit tabernaculum suum altissimus. Et cant. 4o. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. R. Neque enim festis laudibus nascens honoraretur nisi sancta nasceretur. Est itaque Virgo regia virginis honoris titulis cumulata que procul dubio sancta fuit antequam nata. Hildefonsus Tolletanus archiepiscopus dicit sic. Si non in matris utero sanctificata fuisset eius nativitas celebranda non esset. Ratione. quia tamen preciosum thesaurum scilicet dei filium de sinu patris in eius utero non posuisset nisi sanctus et mundus fuisset. ps. Domum tuam decet sanctitudo domine. Et Damascenus dicit. Sanctus deus non nisi in sanctis habitat. Et Anselmus dicit. Decuit ut illius hominis scilicet Jhesu Christi conceptio ex ea matre fieret que ea puritate niteret qua maior sub deo nequit intelligi. Exemplo. quia Jeremias fuit in utero sanctificatus ut esset dignior dei propheta. multomagis beata Virgo sanctificari debuit ut esset dignissima mater dei. Item Jo. Baptista fuit sanctificatus ut esset dignus Christum baptizare et ipsum digito demonstrare. multomagis debuit beata Virgo sanctificari ut esset digna Christum de suis visceribus generare. 2o in spiritus sancti perventione. Luc. 1. Spiritus sanctus superveniet in te. Tunc spiritus sanctus ipsam sic in gratia confirmavit quod ulterius in nullum peccatum cadere potuit. Unde B. dicit. Ego puto quod copiosior sanctificationis benedictio quam in aliis sanctis ab utero sanctificatis in eam descenderit. que non solum ipsius ortum sanctificavit sed et vitam eius ab omni deinceps peccato immunem conservavit. quod alteri nec cuiquam in natis mulierum creditur esse donatum. Decuit namque reginam virginum ut singularis privilegio vitam absque omni peccato duceret. que dum peccati mortisque peremptorem pareret. vite iusticieque munus omnibus obtineret. Hec ille. Et Augustinus libro de natura et gratia. et allegatur a magistro sententiarum libro 3. d. 3. Excepta beata Virgine Maria si omnes sancti et sancte cum hic viverent interrogati fuissent utrum sine peccato essent. omnes una voce clamassent. Si dixerimus quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus. excepta itaque hac sancta Virgine de qua propter honorem domini cum de peccatis agitur nullam prorsus volo habere questionem. Hec ille. 3o in filii dei conceptione. Tunc enim omnino ad divinos usus tam mente quam corpore fuit dedicata et tota luce divinitatis resplenduit. 4o in gloriosa

sui assumptione. Tunc enim omnes penalitates deposuit. quia tam in anima quam in corpore glorificata fuit. Unde angeli admirantes dixerunt ad cant. 6. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens. pulchra ut luna. electa ut sol. Et quia sic mirifice pre omnibus sanctis a spiritu sancto fuit sanctificata. ideo dicit. In me gratia omnis vite.

Celestialis.
Patriarchalis.
Prophetalis.
Iudicialis et
Virtualis.

Primo in beata Virgine fuit gratia omnis vite celestialis. [illegible]

Docetur quod beata Virgo fuit recte comparata in luce prime creationis. de qua Gen. 1. Dixit deus. fiat lux et facta est lux. Sicut enim illius lucis creatio solis creationem precessit. et sic quodammodo ex ipsa corpus solis formatum est. Sic ortus beate Virginis Christi solis i. Christi formationem precessit. 2o beata Virgo comparata est in stelle matutine novitate. de qua Eccl. 50. Quasi stella matutina in medio nebule. Ista est stella plura habet nomina. Dicitur namque Venus quia disponit ad amandum. Dicitur matutina quia mane semper deducit ad diem inchoandum. Dicitur lucifer quia maiorem habet vim ad illuminandum. Dicitur hesperus quia nocte semper resplendet ad illustrandum. beata Virgo dicitur stella matutina propter istos quatuor effectus. in se eccl. 24. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. Ipsa quidem est Venus que inflammat homines ad amorem dei. ideo dicit. Ego mater pulchre dilectionis. Ipsa est principium nove vite scilicet legis Christi. ideo dicit. et timoris. quia timor est principium gratie et nove vite. ps. Initium sapientie timor domini. Ipsa est lucifer in quantum dat lucem agnitionis. Ipsa est hesperus in quantum respicit et illuminat peccatores qui sunt in tenebris culpe. et quo ad hoc dicitur mater sancte spei. Item vocatur stella maris que vulgariter dicitur tramontana. Unde B. dicit. Tolle corpus solare quod illuminat mundum. et ubi dies. Tolle Mariam maris stellam. et quid nisi caligo involvens et umbra mortis et tenebre relinquuntur. Item in angustiis. in periculis. in dubiis. Mariam cogita. Mariam invoca. non recedat a corde. non recedat ab ore. Ipsam sequens non devias. Ipsam rogans non desperas. Ipsam cogitans non erras. Hec ille. 3o beata Virgo comparata est in lune diminutione. Luna siquidem habet hoc proprium quod crescit usque ad quintumdecimum diem. quousque in ipsa appareat ymago hominis integra. et ulterius crescere non potest sed perfecta decrescit. Sicut nec beata Virgo crevit usque ad xv annum. quia in hac etate creditur Christum concepisse. et tunc ipse qui est ymago dei invisibilis in eius utero vir perfectus extitit non quantum ad etatem sed quantum ad sapientiam et omnium gratiarum plenitudinem. postquam autem in tantum crevit statim in sui reputatione decrescere cepit. quia non mater dei. non reginam celi. non dominam mundi. sed ancillam dei se appellavit. Luc. 1. Respexit humilitatem ancille sue. 4o beata Virgo comparata fuit in celorum distinctione. Sicut enim in prima rerum creatione primo formatum est celum. Gen. 1. In principio creavit deus celum. quod distinxit in celum sydereum. cristallinum et empyreum. Sic in mundi recreatione et redemptione creavit beatam Virginem velut celum sydereum. ecclesiastici 43. Species celi i. beate Virginis celestis gloria stellarum. i. glosa virtutum. apoc. xii. Et in capite eius corona stellarum 12. scilicet seraphin. quia fuit igne divini amoris totaliter inflammata. Cherubin. quia fuit splendore divine cognitionis totaliter illustrata. Thronorum. quia fuit tota mente tranquilla et quieta. Dominationum. quia corpori suo et omnibus viciis dominata fuit. Virtutum. quia gloria miraculorum illustrata extitit. Potestatum. quia demones

potestas referuntur. Principatuum quia de omnibus regnis et principibus prudentiam
magnam habet. Archangelorum quia de omnibus civitatibus et locis diligentiam grandem
gerit. Angelorum quia omnibus hominibus et singulis personis curam et custodiam habet.
Patrum in limbo de infernali carcere liberavit. Purgandorum de purgatorio cor-
ripuit. Fidelium in mundo eos in via salutis dirigens. Unde [illegible] ait. Ecce
igitur mundo. Ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Ecce intuentes et
admirantes in [illegible]. Ac si diceret. Ecce [illegible] quod factum sit de
me. quod fructus procedit ex me. quia et contra bonum non in solis sed omnibus
generationibus proveniet ex me. Nam et angelorum generatio numerum per meum
partum redintegrabitur et hominum generatio in Adam maledicta per benedictionem fructus
ventris mei ad eternam benedictionem regenerabitur etc. —

Secundo in beata virgine est gratia omnis vite preambulis. Oracius quod nativitas beate
virginis fuit multis figuris et enigmatibus prefigurata. Primo in paradiso voluptatis
in quo positus fuit Adam in statu innocentie. Sic beata virgo fuit ortus de-
liciarum in quo positus fuit Christus secundus Adam. Unde ipsa dicit. Cant. 6. Dilectus
meus descendit in ortum suum. Secundo in archa diluvii. de qua Gen. 7. Dixit
deus ad Noe. Fac tibi archam de lignis levigatis. mansiunculas in ea facies
et bitumine linies eam intrinsecus et extrinsecus. Ista archa est beata virgo. Quam
pater precepit filio suo ut faceret sibi archam hanc. Quia nunc enim erant rupti
fontes abyssi. ideo inundavit diluvium viciorum. Osee 4. Maledictum
et mendacium. homicidium et furtum et adulterium inundaverunt. Inundaverat
enim maledictum rupto fonte incredulitatis. Mendacium rupto fonte falsitatis.
Homicidium rupto fonte crudelitatis. Furtum rupto fonte cupiditatis.
Adulterium rupto fonte carnalis voluptatis. Propter hanc inundationem cla-
mabat David in psalmo. Salvum me fac deus quoniam intraverunt aque usque ad animam
meam. Contra istam inundationem adhibuit deus remedium scilicet archam beatam
virginem fabricando. in qua Noe i. Christus ingrediens mundum ab isto
diluvio salvavit. Ista archa fuit de lignis levigatis i. complanatis
quia ab omni appetitu peccati immunis. Fecit in ea mansiunculas scilicet patri
per humilitatem. filio per fecunditatem. spiritui sancto per virginitatem. Linivit eam
bitumine caritatis ne aque diluvii usque in eam subingrederentur. Bernardus super Missus
est sic. Quid humana fragilitas trepidat ire ad Mariam. Nichil in ea
austerum. nichil terribile. tota suavis est. Hec ille. Maria mater gratie. mater misericordie.

Tertio in beata virgine est gratia omnis vite prophetalis. Oracius quod nativitas beate Marie
fuit propheticis promissa. Balaam. Num. 24. Orietur stella ex Jacob. et
consurget virga de Israel. et percutiet duces Moab. Hec enim stella est
beata virgo. quasi de stella. Unde Augustinus in quodam sermone. [illegible] magis
apparuit tunc nobis apta. et ad sublimitatem tunc solum [illegible]
fuerat. nunc est dulcissima mater. i. stella maris dicitur. nobis namque
navigantibus per hoc mare magnum et spatiosum est. Virgo mutabilis mor-
talitatis fluctus. speciosa nimis tua speciosis sydera sydere refulgit.
ut nos per te recuperate felicitatis perducat in patriam. Felix profecto novum
non novit. quod est ore [illegible] auri melius. cordis nobilius. quod pre-
levat. species admirat aspectum. Hec ille. Et Bernardus super Missus est.
Ipsa est nobilis illa stella orta ex Jacob. cuius radius universum mun-

dum illuminat. cuius splendor prefulget in supernis et inferos penetrat. terras
et perlustrans et calefaciens mentes magis quam corpora. fovet virtutes.
extinguit vitia. Hec ille. Job. 24. Si subito apparuerit aurora.
arbitrantur umbram mortis. Demones enim velut latrunculi adventu
aurore fugiunt. quia nativitas virginis ipsos fugavit. eorum potestate ca-
ptivos [illegible] 3. ipsa conteret caput tuum. Unde Fulbertus Carnotensis
episcopus dicit. Quid est ei caput serpentis conterere nisi principalis dyaboli suggestionem
resistendo superare. Beata igitur maria eius caput contrivit. quia virginitate et humi-
litate servavit et custodivit. Hec ille. —

Quarto in beata virgine est gratia omnis vite iubilus. Oracius quod hoc nomen maria
fuit sibi ab angelo impositum. Luc. i. Nomen virginis maria. quod est nomen
magne [illegible]. Unde Jo. Damascenus in sermone hodierno. Constituimus
diem solempnem in nativitate beate marie genitricis dei. Letare Anna sterilis que
non paris. Erumpe clama que non parturis. O felix copula Joachim et
Anne. quibus nata est virgo maria. virgo in partu. virgo post partum. O filia
pulcherrima. O filia dulcissima. O lilium natum inter spinas. ex nobi-
lissima et regia stirpe davitica. Per te regia ditatur cum sacerdotio.
Per te fit legis translatio. per te revelatur spiritus latens sub litera. sacerdotalis
dignitate translata est a tribu levi ad tribum iuda. O rosa nata ex spi-
nis iudeis. que divino odore replesti omnia. O Ade filia. et dei
mater. beati ventres qui te portaverunt et beata que complexe sunt te. O sanctissi-
ma filia Joachim et Anne. O sacratissimi fetus quem minime portaveris in
brachiis. et potestates apostaticas abigis tremefactas. O plus sanctissi-
ma quem minime pedibus ab ubere angelorum obsequiis honoraris. O
soboles sanctissima. perpetua gloria. te generationes generationum benedicent.
Hec ille. Istud nomen maria componitur ex his literis. Per has huius beneficia que
beata virgo contulit mundo in hac sua nativitate. Per M. denotatur
quod ipsa est mediatrix nostra scilicet inter deum et homines. Psalmus. Suscepimus
deus misericordiam tuam in medio templi tui. Per A. denotatur quod est auxiliatrix nostra.
Bernardus. Domina nostra. auxiliatrix nostra. tuo filio nos reconcilia. tuo
filio nos recommenda. tuo filio nos representa. Fac benedicta per gratiam
quam invenisti. per prerogativam quam meruisti. per misericordiam quam pepe-
risti. ut sicut te mediante filius tuus dignatus est particeps fieri infirmitatis et
miserie nostre. sic quoque te intercedente participes nos faciat glorie
et beatitudinis sue. Hec ille. Per R. denotatur quod est reparatrix nostra.
Augustinus. Mater generis nostri penam intulit mundo. genitrix domini nostri sa-
lutem attulit mundo. Auctrix peccati Eva. auctrix meriti Maria.
Eva occidendo obfuit. Maria vivificando profuit. Percussit illa. sa-
navit ista. Hec ille. Per J. denotatur quod est illuminatrix nostra. 2 Reg. 23.
Lux aurore oriente sole mane absque nubibus rutilat. Nam in
beata virgine fulsit lux aurore quia in utero matris fuit sanctificata
et tunc omnem nubem peccati originalis spiritus sanctus ab ea fugavit
que omnibus sua beneficia contulit. [illegible] 49. Dedit te in
lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum terre. Per A. de-
notatur quod est advocatrix nostra. Bernardus. Advocatam premisit peregrinatio

nra q tanqȝ nubes nr̄a z nr̄a nunc supple z effican̄t nr̄a ne
gotia ptractabit. h° ille. ppea cātat ecclia. Eya ergo advocata
nra zc. Istud nomen mr̄a cōpetit ex. h°. lr̄is qz ipa e figurata
p quinqȝ dnas vetris testi. quaz noīa incipiunt ab aliqua lrāz
huius noīs. P. m. denotat q ipa fuit figurata p michol
que fuit uxor dd regis z pphe. et i tm ipa placuit dd
q cu dn fuisset ex regib' iudeoz noluit redire i statum regum
nisi primo putata eet sibi. ut h̄r. i. Rg. ult. Sic bta ugo
i tm placuit altissimo. q filius dei ex(ist)ens ex regibus mūdi no
luit i(n)gredi nisi prius ipa nasceret i mūdo. Michol eum
interptat' pictus. et ipa fuit pietate plenissima. P. A. denotat
q ipa fuit figurata p Abigail q et fuit uxor dd. Cu
eni nabal vir eius esset rusticus z male indissiz nuncios
dd. pposuit dd ipm occidere z omnes domu eius. At u abigail
cognouit obuiauit dd. z verbis humilib' ipm placauit. ut
h̄r. i. Rg. 25. Sic bta ugo cognoscens dni iram ct genus
huanu sua maxia humilitate placauit ipm. P. R. denotat
q fuit figurata p. Rachel. que fuit uxor Jacob. z genuit Joseph
qui interptat' saluator. ut h̄r. gn. 33. Sic bta virgo genuit sal
uatore mūdi. P. J. denotat q ipa fuit figurata p Judith. q
virtute castitatis occidit holofernē ut h̄r Judith. 13. Sic bta ugo
iusto sue humilitatis z virginitatis interfecit luciferu pncipe diaboloz
cu recurs' eius ptate z viu. P. A. denotat q fuit figurata p Abisag.
q fuit electa sup omnes filias yrlm. tanqȝ pulcrior z delectabilior ad
seruiendum z ad ministrandum regi dd. ut h̄r. 3. Rg. 1. Sic bta virgo fuit electa
sup oes uirgines ad ministrandum regi celesti. ecct. 24. In habitatione scta
coram ipo ministraui. Istud nomen cōpetit ex h. lr̄is significatis i bta
virgine virtutes z pfectiones. h. lapides pciosos. P. m. denotat q
ipa e margarita que e lapis pciosus pulcherrimus z confortat cor
i pectus. Sic bta ugo e refugiu nrm i pectionib' nris. P. A. de
notat q ipa e adamas q ht uirtute recōciliatiua. Sic bta ugo
recōciliauit huanu genus cu deo. P. R. denotat q ipa e rubinus
siue carbunculus. q e valde splendidus z nascit' in visceribus
saphiri habens splendore z colore celeste. Iste saphirus e bta
virgo. i cuius visceribus opatione spūs sci generat' e rubinus s. yhs
xpus. P. J. denotat q ipa e iaspis q reddit hoiem ipm ferentem
tutum sine timore. Sic bta ugo facit nos securos adiuuantib'.
P. A. denotat q ipa e alectorius q facit hoiem fortunatu ad
habendos honores. Sic bta virgo cōtribuit nobis maxios honores.
B. Si maria diliget' inspicitis. nichil virtutis. nl honoris. nl
splendoris. nl glie q ex ipa no splendeat. h° ille.
h. i bta ugine est gra oīs vite z virtutis. virtualis. Septies q glo
riosa z virgo bta virgo fuit cōpetentib' suis. fuit i teplo. fuit cu

cu anglo. fuit cu sponso suo. fuit cu helisabeth. fuit cu xpo filio suo.
fuit cu cetu aplōz. fuit cu Johne custode suo. P°. fuit cu ptib' suis.
s. Joach' z Anna q eā i timore dni nutrierūt. toto ablactatōis tpre
s. triennij. quo nec iudaim nec gentium corrupunt. Sz ipos seruis ma
gna abstinetia ipam docuit. a cibo. potu. sompno zc. eccl. 3. Cor
sapiens z intelligens abstinebat se a peccatis. 2°. fuit i teplo. qz qrto anno
etatis sue cu oblatōib' ad templum a ptib' suis fuit adducta. que
15. pos. gradus dixit. mx. 15. gradus ascēsiōis tpli. quos bta
virgo sine humano no tm sed diuino auxilio cōscendit. qua peracta eius
pfecta oblatione cu ceteris virginib' i templo dimiserūt. 3°. fuit cu
anglo. qz virgo quotidie i oi sctitate pfectus ab anglo visitabat'.
z visione diuina oi die fouebat'. A mane usqȝ ad 3am orōib'
instabat. A 3a usqȝ ad nonā texebat. A nona ab orōne no cessa
bat quousqȝ anglus apparens sibi escā ministrabat. 4°. fuit cu suo
sponso Joseph. cui nupsit. 14. etatis sue anno. ut hr̄ i legēdis
ubi diligent' vide. 14°. etatis sue ano pontifex zc. usqȝ dei ea na
sciturā dei filiu nuntiauit. 5°. fuit cu helisabeth cognata sua tbz
mēsibus. luc. 1. 6°. fuit cu xpo filio suo eunte i egiptu z in redeūte
usqȝ ad nuptias i quib' aqua cōuertit i vinu. luc. 2. et Jo. 2. 7°.
fuit cu cetu aplōz ab ascensione xpi usqȝ ad egressu eoz de yrlm.
act. 1. 8°. fuit cu Johne custode suo usqȝ ad assumptionem eius i celu. To
to igit' dt. Toto affectu ad auxiliu bte virginis cōfugiam'. omnes eam
sua patrocinia iplorem'. ut qu nos ea supplici obsequio fre
quentauim' i terris. ipa nos p scta cōmendare digneť in celis. Amen.

In festo sci mathei apli z euangeliste.

Vidit yhus matheu. mt. 9. et i euāgelio pñtis solēpnitatis. beda in
omel. sup mt. sic dt. Nō e mirum q ad pmā dni iubentis uocē
terrena que curabat lucra relinqt. opibusqȝ neglectis illius comi
tatum. quē nl diuitiaz hre cernebat adhereret. ipe eī dns foris
cu vbo vocauit. itus istinctu i(n)uisibili ut sequeret' edocuit. i(n)fudēs
illius menti gre lumē spualis. qua intelligeret. q is q a temporalib'
aduocabat i terris. i corruptibiles dare valeret thesauros i celis.
h° ille. Sup quo themate nonnulli zc. Vt tm bt's matheus de
theloneo vocatus fuit statim assumptus ad statum pfectōis z aplatus.
Ad hac cōmendant. quoz. dr. nom testi. Primus e bt's hieronimus
sup mt. sic d. Matheus de publicano repente fit aplus. 2us
est beda sup luc. sic d. Matheus de publicano i aplim. de theb
nario i euangelista est repente mutatus. h° ille. 3us e Ambrosius sup luc.
d. sic. Tanta expeditate sequi dnm dicitur ut i nullo penitus
huius vite respectus ut cogitationis sibimet reseruauit. ppt q ille me
rito obiit qui huana cōpendia negotia deseruit. diuinoz fidelis
dispensator fctus e. h° ille. 4us e sctus tho. quolibet. h. d. sic. qo
ista ex verbis euāgelii determinare pot. Si e loquamur de aplatu.

manifestum est ex verbis euangelistarum super vocacione mathei. mathei et luce. quod dominus post vocacionem mathei aliquo spacio temporis interiecto ex suis discipulis 12 apostolos nominavit et elegit. inter quos unus fuit matheus. Et sic patet quod status apostolicus fuit non solum ad discipulatum christi non autem ad apostolatum vocatus. nam sue predicacionis christi quem cum in apostolis summis disponebat. et sic hoc intelligenda sunt verba Ieronimi beda et ambrosii. Sed at loquuntur de perfectione eius. Sic manifestum est quod status apostolicus vocatus est ad statum perfectionis. Dicit enim luce 5. quod relictis omnibus secutus est eum. Sed secundo verbis mathei de statu peccati conversus est ad statum virtutis et perfectionis eiusdem. quia ihesus vidit matheum. scilicet interna inspiracione. Unde beda in omelia. hodierna Ex lectione ewangelica audivimus quia sedentem in theloneo matheum. ac temporalibus curis intentum. repente dominus misericorditer vocavit. et de publicano iustum. de thelonario discipulum fecit. quem et perfectionibus eius gracie incrementis. de grege discipulorum imo ad apostolatus gradum promovit. hec ille.

Vidit ihesus matheum.

- Obedientem.
- Distribuentem.
- Euangelizantem.
- Commendantem.
- Iustificantem.
- Erudientem.
- Subvenientem.

Primo vidit ihesus matheum. obedientem. Unde beda in omelia. hodierna dicit sic. Vidit igitur ihesus hominem sedentem in theloneo matheum nomine. vidit autem non tam corporeo intuitu quam interne miseracionis aspectu quo et petrum negantem ut reatum suum agnosceret et defleret postquam aspicere dignatus est. quo populum suum egiptiaca servitute depressum ut eriperet respexit. dicens ad moysen. videns vidi afflictionem populi

ps. respice in me et mis. mei qui est in egipto et descendi liberare eos. vidit ergo hominem. misertus est eius. quem huius temporis studiis deditum. nec dum eius nomine dignum existeret. vidit sedentem in theloneo. preterea videlicet animo lucris temporalibus inhiantem. et relictis omnibus secutus est eum. Sequi enim imitari est. Ideoque ut pauperem christum non tam gressu quam affectu sectari potuisset. reliquit propria qui rapere solebat aliena. hec ille. Ergo hoc notatur in matheo obediencie velocitas.

Secundo vidit ihesus matheum. distribuentem. Unde beda in omelia. hodierna dicit sic. Factum est autem discumbente illo in domo ecce multi publicani et peccatores venientes discumbebant cum ihesu. Videns publicani conversionem, multos ex eorum principibus habuit. nec est

clyi. dubitandum est quia publicani et peccatores esse desiderant qui cum ihesu discumbebant non esse in peccatis perseverare decreverant. et qui sine peccato est convertere auderet. matheus ipse convivium illi magnum paravit. Cognita quippe beneficiis celestibus vite repedit. ut a quo perhenniter bona speraret. illi sua temporalia commodaret. cuiusque corporibus refoveret corporis. quo ipse divine gracie spiritualis acceperat suavitatis. Nec hoc tamen in corporali exhibuit sed interius gratius illi convivium in domo pectoris sui per fidem ac dilectionem paravit. hec ille.

Ecce quam magna liberalitas beati mathei erga christum. quia statim fecit ei convivium magnum in domo sua. Fuit enim magnum quo ad 4. Primo racione voti. quia cum magno affectu et desiderio ipsum recepit. 2o racione misterii. quia illud fuit indicativum magni misterii. quod exposuit glossa super luce 5. Qui domicilio christum interno recipit maximis delectacionibus exuberatum pastus voluptatum

intrante domino libenter ingreditur. et in eius qui crediderit recubit affectu. hec ibi. 3o racione documentorum. quia ibi magna documenta exhibuit. christus quando dixit se venisse ad medicum et sanum. cum ait. Non egent qui sani sunt medico. sed qui male habent. Item ad misericordiam cum ait. Misericordiam volo et non sacrificium. Item ad vocacionem cum ait. Non veni vocare iustos sed peccatores ad penitenciam. 4o racione imitatorum. quia magis discumbentes imitati sunt. scilicet christus discipuli eius et pharisei. Unde murmurantes pharisei dicebant ad discipulos. quare cum peccatoribus et publicanis manducatis et bibitis. Quia enim pharisei murmurabant quod hominem peccatorem dimittebat matheus utrique est magna parata. quia pharisei dicebant ipsum esse peccatorem qui erat iustificatus. publicanum qui erat mutatus. putant dei indignum qui tam dignus erat effectus. non tamen non ex ulla turbacione fuit conversus non ex ullo iniurioso opere remissit. non ecclesia. non in ore.

Tercio vidit ihesus hominem scilicet matheum euangelizantem. Unde beda in omelia hodierna dicit sic. Nec solum predicacionis verbum et scribendum eius ministerium illi commisit dominus. ut qui terrestrium rerum commissarius, celestium esse talentorum dispensator inciperet. Cui ob id utique promittitur superna fieri dispositum ut nullius enormitas peccatorum, nullius numerositas scelerum, a spe venie removeret. cum hunc tantis mundi nexibus absolutum tam celeste factum comperiret ut vocatus cum angelis spiritibus vocabulo euangeliste nominaretur et cetera. hec ille. Fuit enim beatus matheus est valde commendabilis propter quatuor videlicet.

- Racione prefiguracionis.
- Racione instructionis.
- Racione revelacionis.
- Racione operacionis.

Primo racione prefiguracionis. Nam inter quatuor euangelistas matheus fuit prefiguratus in forma hominis ut patet ezechiel. et apoc. 4. Insuper eum euangelium suum ordiatur christi incarnacionem. in medio predicacionem. in fine passionem. Unde beda in omelia super matheum dicit sic. Huic enim specialiter primitus donatum est ut incarnacionis divine misteria, que cuncta a seculo prophete prenunciabant, ipse primus cum facta descripsit et credentibus legenda transmisit.

2o racione instructionis. fuit enim imbutus per christum instructus. Io. 15. Omnia que audivi a patre meo nota feci vobis. Qui et omnia miracula que vidit. 3o racione revelacionis. fuit enim a virgine specialiter facta revelacio de assumptione. quia suam genealogiam sibi revelavit. et cubiculum suum immaculatum eo tunc fidelibus notarium ut. liber generacionis ihesu xpi et cetera. Et Maria cum esset desponsata et cetera. 4o racione operacionis. Nam beatus barnabas istud euangelium in magna reverencia habuit. quia ipsum secum portavit ut admonitionibus prosequeretur. super infirmos posuit ut sanaretur. secum in sepulchro poni iussit ut secum reconderetur. Unde Io. consobrinus barnabe sic ait. Beatus autem barnabas dum ad predicacionis officium per diversas urbes pergeret. hoc euangelium secum portabat et usque super infirmos ponebat. quos continuo sanabat et a quorumque languore detinebantur. hec ille. Sed et paulus certamen dei super modum expugnaverat. quod adulterium et homicidium perpetravit. matheus licet turpibus inhiaverat. tamen istorum penam valde deo placuit. ut non

solus dominus eorum culpas agnosceret, sed et eas et dona sua multiplicans
numeraret. Nam saevissimum persecutorem fecit fidelissimum praedicatorem,
adulterum et homicidam fecit prophetam, [illegible] thelonearium et cupidum fecit
evangelistam et apostolum. Ideo quidem horum tam dicta nobis recitantur
ut nullus qui converti voluit desperet de venia, cum tantos in culpa etiam
aspiciat fuisse in gratia etc.

Quinto vidit Ihesus Matheum quaerentem (?). Unde Crisostomus super Matheum dicit sic: Matheus
peccatorum quidem propter peccatorum curationem fecit, quia non solum sermone sed et ipsa
vite sue conversatione peccatoribus curam praedicavit. Namque cum ipse
longo constituit quam pervenire collegii apostolorum consueverat, evangelista fe-
cerat ut sermones eorum mansuros conscriberet, nisi expressius suo propo-
sito ad prius malum intraret. Hic ille. Praedicavit enim [illegible]
mandatum completur (?). Primo sapiens, omnia figmenta demonum detegens.

Sapiens · Nam magi volebant tamquam deum adorari
Prudens · et in deos draconum igne sperantes mi-
Fidelis · sit. Sed beatus Matheus signo crucis
Constans · demones fugavit. Sacerdotes ydolorum

sibi voluerunt sacrificare. Sed ipse dixit soli deo esse sacrificium, et
omnia quae attulerant respuit, et in ecclesias edificari praecepit etc.
2°. prudens et discretus, quia cum eum oportet daret, ut aut Ephigeniam
virginem regi uxorem daret, aut morte subiret. Praedicavit prudenter ne
virgo alteri quam deo sponsam copularetur, magis eligens mori quam virgini-
tatem violare. 3° fidelis, quia honorem dei sui sibi noluit usurpare,
nec sacrificium quod sibi volebant acceptare, quia sciebat quod nichil gentes (?)
non tamen hoc sibi ascribebat, sed divine virtuti. Mathei 10: Non estis vos qui loquimini
sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. 4° constans, quia nec promissis potuit
emolliri, cum rex dimidium regni sui sibi dare promitteret, nec minis
deterreri, nec suppliciis superari, sed missam devote peragens mortem accepit
pro nomine domini sui Ihesu Christi etc.

Sexto vidit Ihesus Matheum suscitantem. Filius enim regis [illegible] ab ostio (?),
in qua suscitatione fecit quattuor. Primo magorum stuporem, quia eum suscitare ne-
quirent. 2° orationis efficaciam. Nam eunuchus reginae cadens ad-
volvit apostolum, qui fusa oratione ad dominum illum protinus suscitavit. 3°
gratitudinis (?) efficientiam. Nam thesaurus ei allatus fuit in auro et argento,
in ecclesiam fabricandam expendi voluit, quae intra 30 dierum spatium consum-
mata fuit, in qua apostolus 33 annis sedit, et totam Egyptum ad fidem
convertit. 4° miraculorum refulgentiam. Nam multos mortuos suscitavit,
caecos illuminavit, leprosos mundavit, regem cum uxore et omni populo
baptizavit etc.

Septimo vidit Ihesus Matheum erudientem. Unde Beda in omelia hoc dicit sic: magister
Matheus interpretatur additus sive assumptus, sufficiens quia assumptus
est per dilectionem Christi (?) et additus ad numerum 12 apostolorum. Hic ille.
In sua eruditione ostendit se habere quadruplicem dignitatem. Primo angeli-

cam, quia praedicavit de gloria paradisi terrestris, in quo homo creatus fuerat, et
per peccatum ad paradisum celestem fuerat reductus, quem pro cetero angelis cherubin
in illo collocavit. 2° apostolicam, quia inter 12 apostolos numeratus est, ut patet Luce 6
et Mathei 3. 3° evangelicam, quia fuit praefiguratus per quartum animal oculis
plenum dei assidue laudantem, Apocalypsi 4. 4° martyris, pro fide Christi mortem
et pro veritate eius sanguinem suum fudit. Ita quod iste quattuor dignitates
in illo simul convenerunt. Fuit enim Matheus angelus, apostolus, evangelista et
martir, et sic patet.

Octavo vidit Ihesus Matheum subvenientem. Nam quattuor modis subvenit. Primo
[illegible]. Nam [illegible] et [illegible] ad patriam eos [illegible], et Ephi-
genia cum se ex timore prostrata [illegible] ceteris virginibus plusquam diceret se
vidisse (?). 2° defendendo. Cum enim rex misisset speculatorem qui Matheum
in altari stantem et orantem occideret, populo currente ad domum regis ipsam
incendit (?) [illegible]. Sed apostolus apud presbiteros et clericos catholicos
ut populum retinerent [illegible], apostoli vero [illegible] gaudio celebratis. 3°
persuadendo (?). Cum enim rex animum Ephigenie inflectere nequiret, totam eius domum
igne copioso vallavit, ut eam cum ceteris virginibus cremaret. Apostolus autem eisdem
apparens omnem ignem ab eius domo excussit. 4° informando. Nam ignis
in domum regis erumpens, solo rege cum unico filio evadente, omnia consumpsit.
Statimque filius eius arreptus a demonio, cum [illegible] ad sepulchrum apostoli pro-
peravit. Pater vero turpissimum leprosus effectus et insanabilis manu propria
se gladio interemit. Apparuit autem apostolus populo admonens ut fratrem Ephigenie
ab ipso apostolo baptizatum regem sibi constituerent. Qui per annos 70 re-
gnavit et filium suum sibi substituens, [illegible] cultum [illegible] ampliavit
et totam Ethiopie provinciam ecclesiis Christi replevit, meritis et intercessione beati
Mathei apostoli Ihesu Christi. Amen.

In festo Angelorum

Angeli semper vident. Mathei 18. [illegible]. Dicit sic: An-
geli [illegible] [illegible] ministrare offitiis [illegible]
[illegible] bonorum, propter [illegible] [illegible] sese [illegible] exhibeo
[illegible] suis [illegible] [illegible] et [illegible] superne [illegible].
Hic ille. Super quo [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] angelos
deputet ad custodiam (?), quo [illegible] assignet eterne salute. Ad iste [illegible]
videntur 3 doctorum nomine testi. [illegible] beato Hieronimo exponendo
Mathei: Angeli eorum [illegible] vident faciem patris. Dicit sic: Magna est dignitas animarum,
ut unaquaeque habeat ab ortu suo nativitatis in custodia sui angelum delegatum.
2° est beatus Augustinus libro soliloquiorum c. 19 d. Diligunt nempe angeli cives
suos [illegible] quos suae ruinae [illegible] expectant. [illegible] magna
cura et vigilanti studio assistunt nobis omnibus horis et locis, succurrentes et
providentes necessitatibus nostris, et sollicite discurrentes inter nos et te, domine,
gemitus nostros et suspiria nostra referentes ad te. [illegible] nobis [illegible]
[illegible] [illegible], et referunt ad nos [illegible] tue gratie
[illegible]. Ambulant nobiscum in omnibus viis nostris, intrant et exeunt no-

bestie attente considerates quod preter quod honeste in medio prave nationis
conversemur, quanto studio quanto desiderio quamvis requirimus. z insistamus
quanto timore z tremore serviamus ei. et exultemus in letitia cordis nostri
adiuvant laborantes. protegunt quiescentes. hortantur pugnantes. coronant
vincentes. grandis est eorum cura de nobis. z magnus fervor dilectionis eorum
erga nos. et hoc totum propter honorem tuum in extractabiles caritatis qua dilexisti
nos. diligunt eos quos tu diligis. custodiunt quos tu custodis. oderunt
quos tu odisti. hec ille. ¶ 3° est thomas prima parte q. 113 ar. 9 d. sic.
Homo in statu vite istius constitutus est quasi in quadam via qua tendere debet ad pa
triam in qua quidem via pericula multa homini imminent tam ab exteriori quam ab
interiori. iuxta illud psalmi. in via hac qua ambulabam absconderunt superbi laqueum
mihi. Et ideo sicut hominibus per viam non tutam ambulantibus dantur custodes. ita et
cuilibet homini quamdiu viator est, custos angelus deputatur. quando vero ad terminum vie pervenerit
iam non habebit custodem. sed in regno habebit angelum conregnantem. in inferno demonem
punientem. hec ille. ¶ Secundum quod in rebus agendis cognitio z affectus hominum multi
pliciter variari z deficere possunt a bono. ideo necessarium fuit quod hominibus angeli
ad custodiam deputarentur per quos regularentur z moverentur ad bonum. Unde pono
8° conclusiones ¶ Prima conclusio licet homo possit semper custodire per liberum arbitrium
z per naturalem cognitionem legis naturalis. tamen adhuc est sibi necessaria custodia angelorum
patet quia per liberum arbitrium potest aliqualiter homo malum vitare. sed non sufficienter quia infir
matur circa affectum boni propter multiplices anime passiones. ¶ Similiter et cognitio
universalis legis naturalis que homini naturaliter adest aliqualiter dirigit hominem ad bonum sed non
sufficienter quia in applicatione universalium principiorum ad particularia opera contingit hominem
multipliciter deficere. Unde sapientie 9°. Cogitationes mortalium timide z incerte pro
videntie nostre. Et ideo necessaria fuit homini custodia angelorum. Sicut dicit psalmus. Angelis
suis deus mandavit de te. ¶ 2a conclusio licet multi homines peccent in peccato existentes. non tamen
privantur custodia angelorum. patet quia sicut homines a naturali instinctu boni discedunt
propter passionem peccati. ita et discedunt ab instigatione bonorum angelorum que
fit invisibiliter per hoc quod homines illuminat ad bene agendum. Unde quod homines peccant
non est imputandum negligentie angelorum. sed malitie hominum. ¶ 3a conclusio licet Adam in statu
innocentie nullus angustiaret periculis. tamen habebat angelum sibi ad custodiam
deputatum. patet quia homo in statu innocentie non patiebatur aliquod periculum ab
interiori quia interius erat omnia ordinata. sed imminebat ei periculum ab exteriori propter
insidias demonum. ut rei probavit eventus. Et ideo indigebat custodia an
gelorum ¶ 4a conclusio. pueris in utero matris existentibus. et ex utero angelus
ad custodiam deputatur. patet quia puer quamdiu est in utero matris non totaliter
est a matre separatus. sed per quandam colligationem quodammodo est adhuc aliquid eius. sicut
fructus pendens in arbore est aliquid arboris. ideo angelus qui est custodiens matrem
custodit prolem in utero matris existentem. Sed in nativitate quando est a matre separatus
angelus ei ad custodiam deputatur. ¶ 5a conclusio licet pueri non illuminentur per modum
doctrine. tamen mox nati custodiuntur ab angelis. patet quia officium custodie est
duplex [illegible] ad illuminationem doctrine sic ad ulterius z principalis effectus.
dicatur quod [illegible] inter alios effectus quos pueris competit. scilicet arcere demones
nocivos tamen et alia nocumenta tam corporalia quam spiritualia prohibere. ¶ 6a conclusio. homines

presciti z et infideles z amixti habent angelos sibi ad custodiam deputatos. patet quia
homines presciti z infideles z amixti. sic non privantur exteriori auxilio naturalium
ita et non privantur exteriori auxilio toto ne huic divinis gressibus custodia
angelorum per quam z si non iuvantur quantum ad hoc quod bonis operibus vitam eternam
mereantur. iuvantur tamen quantum ad hoc quod ab aliquibus malis retrahuntur quibus
sibi ipsis z aliis nocere possunt. Nam z ipsi demones arcentur per bonos angelos
ne noceant quantum volunt. ¶ 7a conclusio. Christus non indiguit custodia an
gelorum. patet quia anima Christi sicut in mente regulabatur a verbo dei. Unde
non indigebat custodia angelorum. Et sicut hoc non debebat ab angelo tamquam a
suo superiori. sed angelus ministrat tamquam inferior. Unde matthei 4. accesserunt
angeli z ministrabant ei. ¶ 8a conclusio. Angelus custos numquam totaliter dimittit
hominem custoditum. patet quia quamvis custodia angelorum est quedam executio divine
providentie circa homines. sed nec homo nec res aliqua totaliter divine providentie
subtrahitur. in quantum enim aliquid participat de esse in tantum subditur uni
versali providentie. Sed tamen deus secundum ordinem sue providentie dicitur hominem
derelinquere. in quantum permittit hominem pati aliquem defectum culpe vel pene.
Sic angelus custos numquam totaliter dimittit hominem. sed ad aliquid interdum eum dimittit
puta scilicet non impedit quin subdatur alicui tribulationi. vel etiam quin cadat in peccatum
secundum ordinem divinorum iudiciorum. Et sicut hoc dicitur Ieremie 51 ex persona angelorum
Curavimus babilonem et non est curata. derelinquamus eam. Et in persona
hominis Ysaie auferam sepem eius z erit in conculcationem glosa i. angelorum custodiam. Unde
angeli eorum custodes non impedirent quin tribulationibus subderentur. Et sic cuilibet
homini deputatur unus angelus ad custodiam. Ideo dicit Xpus ... Unde vobis angeli
videntur i. ad veram utilitatem angeli nos custodiunt secundum ordinem divine pro
videntie quia necesse est triplex in hominibus :– ¶ Vobis angeli bi
Vobis angeli videntur :– dentur ad custodiendum.

Ad custodiendum.
Ad ministrandum.
Ad puniendum.
Ad consolandum.
Ad deportandum.

Unde Ps. Angelis suis deus mandavit
de te. dicit sic ¶ Magna dilectio caritatis. ¶ Quibus
quibus. de quo. z quid mandavit. ¶ Quid
deus mandavit. et angelis suis mandavit. ut de
te homini mandavit. z ut custodiat te in omnibus
viis tuis mandavit. quantum reverentia debet tibi hoc
verbum afferre. afferre devotionem. offerre fiduciam. reverentiam pro presentia. de
votionem pro benivolentia. fiduciam pro custodia. in quovis diversorio in
quovis angulo reverentiam exhibe angelo tuo. ne audeas illo presente quod
me presente non auderes. hec ille. ¶ Effectus angelice custodie circa hominem
est quadruplex. ¶ Primus est remotivus. scilicet removendo ne homo cadat in malum
culpe. et istud facit angelus tribus modis. ¶ Primo increpando peccatum perpetratum ut ab
eo homo recedat. ut patet iudicum 2°. ubi cum angelus filios israel de pre
varicatione increpasset, ipsi elevaverunt vocem et fleverunt etc. ¶ 2° eripiendo
a periculo presenti vel in eductione loth z uxoris eius de sodoma i. de periculo
concupiscentie gen. 19. ¶ 3° impediendo peccatum fiendum ne fiat. ut patet numeri 22.
in balaam qui ad maledicendum israel pergens ab angelo impeditus est. ¶ 2us est
profectivus. scilicet in bono gratie. z hoc facit angelus in via tribus modis. primo
omne impedimentum ad bonum removendo. ut patet exodi 12. Ubi angelus per

percussit primogenita egipti. 2º. pugnaturi excitatiuo. ut p3 zach. 4º. c.
angelus qui loquebatur in me excitauit me quasi dormientem qui excitatur a sompno. 3º. in via
prime ductiuo et reductiuo. ut p3 thobie. 5º. Vbi angelus thobiam duxit
et reduxit. 3º est iustificatiuus. Et hoc facit angelus tribus modis. pº
mouetiuo ad contritionem. ut p3 tho. xi. Vbi ad documentum angeli de felle. per quod
intelligitur contritio. liniuit pater oculos .s. cordis. 2º. purgatiuo labia ad
confessionem. ut p3 ysaie 6. Vbi per angelum labia ysaie purgantur. 3º. gaudiuo
ad satisfactionem. luc. 15. gaudium est coram angelis dei super vno peccatore penitentiam
agente. 4º est protectiuus ne .s. homo totiens ut in tot mala cadat ad
quot dyabolus temptat. Et hoc facit angelus tribus modis. pº. prestare demonis
refrenando. p3 thobie. 8. Vbi angelus religauit demonem in deserto superioris.
Et apoc. 20. Angelus ligauit demonem et misit eum in abissum. 2º. con
cupiscentiam debilitatiuo. ut p3 gen. 32. Vbi angelus tetigit neruum femoris
Jacob et emarcuit. 3º. memoria passionis christi. ... ut p3
ezech. 9. Signa thau super frontes virorum gementium etc.

2º vobis angeli valent ad ministerium. hebr. 1. Omnes sunt administra
torii spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem salutis capiunt. Bernardus.
Vnde quid est homo quia innotuisti ei aut filius hominis quia reputas eum. Deus
mittis ei vnigenitum tuum. immittis spiritum tuum. promittis vultum
tuum. et ne quid vacet in celestibus ab opere sollicitudinis illos eciam beatos
spiritus propter nos mittis in ministerium nostrum. hec ille. Seraphin enim mittuntur
ad cordium inflammationem. ut p3 4 Re. 2. in angelis qui in curru igneo
et equis igneis apparuerunt. Cherubin mittuntur ad scienciarum eruditionem
Vt p3 apoc. 10. in angelo qui habebat librum in manu. Et apoc. 18.
in angelo a cuius claritate terra illuminata est. Troni mittuntur ad iu
diciorum informationem. Sicut eis informare iudices ut legem intelligant. Vt
dicitur act. 8. Accepistis legem in dispositione angelorum. Dominationes mittuntur
ad sensum sub diuino iure subiugationem. ut p3 gen. 16. Vbi angelus
dixit Agar redi ut ad dominam suam rediret. et se sibi humiliaret.
Virtutes mittuntur ad miraculorum operationem. ut p3 tho. xi. in angelo
raphaele qui thobiam illuminauit. et filium ad glutinatione piscis eripuit
Potestates mittuntur ad demonum temptationem repressionem. ut p3 exo
13. Vbi angelus dei disposuit se inter egiptios persequentes filios ysrael. et
ipsum exercitum. Principatus mittuntur ad principum instructionem. ut p3
daniel. 10. Vbi ponuntur tres principes .s. persarum. grecorum et iudeorum. quos
omnes angelus dei instruxit. Archangeli mittuntur ad singulorum rectorum
eruditionem et ad secretorum maiorum reuelationem. Vnde gabriel archangelus
zacharie pontifici docuit. et natiuitatem christi virgini annunciauit.
luc. 1. Angeli mittuntur ad singularum personarum corroborationem. de
fensionem et reuelationem ut p3 3 Re. 19. Vbi angelus portauit helie
subcinericium panem et vas aque. et comedit et ambulauit in forti
tudine cibi illius usque ad montem dei oreb. Et sic p3.

3º vobis angeli valent ad consolationem. quia ipsi sunt tribulatorum consolato
res. zach. 1. Angelus loquebatur in me verba consolatoria et bona. sicut

thobie. 5. Forti animo esto. etc. Et apoc. 7º. ibi vide etc.

4º. vobis angeli valent ad putacionem. Vnde b. Bernardus dicit sic. Diligamus
angelos medios eius tamquam dilectos et dilectores. nota offerentes. referentes dona
exercitus ista. placat illum. hec ille. Angeli enim sunt nostri putatores qui adrupte
pº orationes nostras deo putantur. thobie. 12. Cum orabas cum lacrimis et
sepeliebas mortuos. ego obtuli orationem tuam domino. 2º. coram deo al
legatiuo. Job. 33. Si fuerit pro eo angelus loquens vnum de milibus. ut
annunciet hominis equitatem. miserebitur eius. Ex. zach. 1. Respondit angelus
domini et dixit. Domine exercituum usquequo tu non misereberis ierusalem et
vrbium iuda quibus iratus es. Iste iam annus. 70us est. 3º. Inuitatus dei re
nuntiatiuo. p3 daniel. 9. Vbi dicitur quod gabriel ad eum volans dixit. ab
exordio precum tuarum egressus est sermo. i. sententia a deo Sicut glossa. est
et veni ut indicarem tibi quia vir desideriorum es .s. pretii eius dulsa.
4º. saluationis annunciatiuo. ysaie. 55. In leticia egrediemini
et in pace deducemini etc.

5º vobis angeli valent ad deportationem. Sicut enim alias nostras in
celum portitores conducunt. pº ab insidiis dyaboli protegendo. iudith.
13. c. Viuit dominus quia custodiuit me angelus eius. et hic euntem
et ibi morantem. et inde reuertentem. et gen. 32. Cum Jacob esau
valde timeret. angeli sibi obuiam fuerunt. quos videns ait pauens et ait
castra dei sunt hec. 2º. viam preparatiuo. Malachie. 3. Ecce ego mitto
angelum meum qui preparabit viam ante faciem tuam. 3º. per viam perpetuam etc.
... exo. 23. Ecce ego mitto angelum meum qui custodiat te in
via et educat in terram quam promisi patribus tuis. 4º. in celum collocatiuo.
luc. 16. Factum est ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum
habrae. Ad quem nos perducat. feliciter. Amen.

In festo sancti hieronimi confessoris.

Dedit in me spiritus sapientie. Sapie. 7º. Salomon. Sapie. 7. Neminem diligit
deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Sapientia autem sunt 4. pº est sapientia
male operantis. de qua Jacobi. 3. Non est ista sapientia desursum descendens. sed
terrena. animalis et dyabolica. Jere. 4º. Sapientes sunt ut faciant mala
bonum autem facere nescierunt. Cum iste enim auertitur a fine debito. necesse est ut
aliquem finem indebitum sibi prestituat. quia omne agens agit propter finem. Vnde
si prestituat sibi finem in bonis exterioribus terrenis. vocatur sapientia terrena.
Si autem in bonis corporalibus. vocatur sapientia animalis. Si autem in aliqua excellentia
vocatur sapientia dyabolica. propter imitationem superbie dyaboli. de quo dicitur Job. 41. Ipse
est rex super vniuersos filios superbie. 2a est sapientia intellectualis acquisitionis
.s. que acquiritur humano studio. de qua dicitur Jere. 9. Non glorietur sapiens
in sapientia sua. Cogitationem enim diuinorum que habetur per studium et inquisitionem rationis potest
homo consequi per peccatum mortale. ... 20. 1. Veritatem dei in iniusticia detinent. 3a
est sapientia spiritualis delectionis. Sapientia enim importat quandam rectitudinem
iudicii. secundum rationes diuinas per quandam qualitatem ad ea de quibus est iudi
cium. Sic recte iudicat de castitate ille qui habet habitum castitatis. huius
autem qualitas ad res diuinas fit per caritatem que vnit nos deo. Sicut

d. 1. cor. 6. Qui adheret deo unus spiritus est cum eo. Et 1. Jo. 2. unctio
docet nos de omnibus. Quarta est sapiencia divinalis erudicionis. quidam enim
altioris gradus percipiunt sapienciam divinam et quantum ad contemplacionem divinorum
id est quantum scilicet altiora quedam misteria cognoscant. et aliis manifestare
possunt. et eciam quantum ad direccionem humanorum. Et iste gradus sapiencie non est in
omnibus habitibus gratum gratum facientem. sed magis pertinet ad gracias gratis
datas quas spiritus sanctus distribuit prout vult. secundum id. 1. cor. XI. Alii
per spiritum sanctum datur sermo sapiencie. de qua dicit Jacobi 3. Que desursum
est sapiencia primo quidem pudica est. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis
consenciens plena misericordia et fructibus bonis. iudicans sine simulacione. Sic
patet quod ea que est divina spiritus sancti primo est pudica que vitat corruptelas
peccati. deinde est pacifica. nam homo per pudiciciam a corruptelis recedit
primo occurrit. quod quantum ex se potest modum in omnibus teneat et sic dicit
modesta. 2º ut in hiis in quibus ipse sibi non sufficit. aliorum monitis
acquiescat. et sic dicit suadibilis. 3º ut bonis aliorum non repugnet. et sic
dicit bonis consenciens. 4º ut defectibus proximi compatiatur in affectu. et subveniat
in effectu. et sic dicit plena misericordia et fructibus bonis. 5º ut caritatem
emendare peccata satagat. et sic dicit iudicans sine simulacione. ne
scilicet correccionem pretendens odium intendat explere. hec Thomas. Beatus vero
Jeronimus in epistola ad Albigensem dicit sic de seipso. Michi a prima etate
hec vitare conatus sum, ut animum tumentem, et erecta cervice dei gratiam
odium provocarent. ego et ora tota timeo. in monasterio hospitalitati
ex corde intendimus. et omnes ad nos venientes pro hospitalitate
leta fronte suscipimus ac venientium pedes abluimus. hec ille. Ista
ac faciebat propter sapienciam divinam. unde dicit. Venit in me spiritus sapiencie.

Venit in me spiritus sapiencie –

Intelligenciarum.	Primo venit in me spiritus intelligenciarum. i. angelorum. unde
Patriarcharum.	ipse de seipso dicit. Et ut mi testis est dominus post multas
Prophetarum.	lacrimas, nonnumquam videbatur michi interesse agminibus
Apostolorum.	angelorum. hec ille. Religio enim est tamquam celum. in
Doctorum.	qua religiose viventes, monachi sunt sicut angeli
Confessorum.	dei, si tamen observent quatuor. Primo vite bonitatem
Immaculatorum.	quia enim in religione est vite sanctitas. fuit cum deo gratum

habitaculum. Mt. 18. Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo. ibi sum
in medio eorum. Est angelo magis solitum. preveneruunt principes. i. angeli
coniuncti psallentibus. i. religiosis dominum laudantibus, in medio iuvencularum
i. fervencium animarum. tympanistriarum. i. corpora mortificancium. Est homini
magis proficuum. ps. 18. Sicut qui adiuvatur a fratre quasi civitas firma.
Et ecc. 3. Melius est esse duos simul quam unum. Est dyabolo magis terribilibus
dicit de congregacione sanctorum. Terribilis ut castrorum acies ordinata.
Cant. 6. 2º meritis fecunditatem quam causatur in religione aggregata
societate. per concordiam et pacifica conversacionem. per mutuam caritatem et dileccionem

discretam gubernacionem. ecci. 25. In tribus beneplacitum est spiritui meo. que
sunt grata coram deo et hominibus. concordia fratrum. amor proximorum. vir et mulier
i. vir et subditi bene consencientes. 3º cordium unitatem. per subtraccionem
divisionum. Discordie enim et divisiones causantur aliquando per avariciam. i.
thi. 6. Radix omnium malorum cupiditas. Aliquando propter superbiam. pu. 13. Inter
superbos semper iurgia sunt. aliquando propter carnalem concupiscenciam. Jacobi. 4º. Unde
bella et lites in nobis. nonne ex concupiscenciis vestris que militant in membris
vestris. Contra primum in religione est votum paupertatis. Contra 2m est votum
obediencie. Contra 3m est votum castitatis. 4º lingue moderatam. Jacobi. i.
Si quis putat se religiosum esse non refrenans linguam suam huius vana est
religio. nam per silencium occidit dyabolus. ut patet Judith. 13. quod in silencio orans
occidit holofernem. Beatus Jeronimus bethlehem rediens monasterium construxit in quo
per sexaginta sex annos permansit. Unde fecit quatuor. Primo corpus suum maceravit semper
nudo orans. scilicet vero ut in strata sua iacens funiculo ad trabe suspenso
suppinus se manibus levaret. ut scilicet officium mansionis prout poterat exhiberet.
2º hospites leta fronte suscipiebat et eis necessaria ministrabat. 3º nichilominus
ibidem discipulos convocans in sancto proposito confirmabat. 4º bibliothecam
suam quam summo studio sibi congregarat clausam. aliosque libros et reli-
giosos duce sancto dirigebat ad vesperas. Sicque angelicam vitam usque ad extre-
mum vite sue perduxit :–

2º venit in me spiritus sapiencie. patriarcharum. qui terra propriam dimiserunt pe-
regre religiosi. Unde patriarche ad eterna servitutem receperunt. hebr. xi. Abraham
obediuit exire in locum accepturus hereditatem. nesciens quo iret. Beatus
Jeronimus huius more patriarcharum opera lucida ab omni amore terreno purga-
gata. Sunt enim quedam terrena in quibus homo habet solum administracionem. sicut
sunt bona ecclesie. et ista relinquere est magna perfeccio. Sunt quedam que homo possidet
hereditaria successione. sicut sunt bona paterna. et ista relinquere est maior per-
feccio. Sunt quedam que homo possidet per proprium studium et operacionem. sicut sunt bona
propriis manibus acquisita. et ista relinquere est maxima perfeccio. Beatus Jeronimus
fuit tante perfeccionis quod reliquit omnia bona ecclesiastica. quum enim esset cardinalis officio
et beneficio cessit. reliquit bona paterna. quia hereditatem paternam deseruit et ob
amorem apostolorum romam venit. reliquit et omnia bona que propriis manibus
acquirere potuisset. sicut quod ipse dicit in prologo super Job :–

3. Venit in me spiritus sapiencie prophetarum. Magnum est dignitas esse propheta. i. pre
nunciator secretorum dei. Beatus Jeronimus spiritu prophetie floruit. quia tota sapiencia
officium ecclesiasticum instituit. Cum enim omni in cetu dei vellet canere quod volebat
theodosius imperator, damasum papam rogavit ut alicui viro docto, ecclesiasticum
officium committeret ordinandum. Ipse igitur sciens Jeronimum in lingua latina. greca et
hebrea perfectum. et in omni sciencia summum. eidem officium commisit. Jeronimus igitur psalterium
per ferias distinxit. et unicuique ferie nocturnum proprium assignavit. ac gloria patri
in fine cuiuslibet post dictum instituit. Deinde epistolas et evangelia per anni circulum de
cantanda. cetera que ad officium pertinencia racionabiliter ordinavit. misitque de beth-
lehem ad summum pontificem. et ab eo et a cardinalibus suis fuit valde appro-
bata. et perpetuo auctorizata. De spiritu prophetie ipsius patet per exemplum de leone

que eum ad officium assello deputasset. tandem eo invento. hieronymus futurorum
presciens fratribus ait. Iste frater cum venientibus hospitibus necessaria preparat. quod
veri probavit eventus ut dicitur in legenda. Et sic patet.

Quarto venit in mentes sanctorum sapientia apostolorum. In apostolis enim fuit sapientia multiplex.
Prima est temporalium abdicatio sicut dicitur. Nisi quis renuntiaverit omnibus que possidet.
non potest meus esse discipulus. propter quod dicit petrus ad yhesum. mt. 19. Ecce nos
reliquimus etc. 2a est mandatorum adimpletio. Jo. 7. Si manseritis in sermone
meo. vere discipuli mei eritis. 3a est caritativa dilectio. Jo. 14. In hoc
cognoscent omnes quia mei estis discipuli. si dilectionem habueritis ad invicem. 4a
est mentis illuminatio. apprime sancto. Jo. 14. docebit vos omnia et suggeret
vobis omnia etc. 5a est linguarum perfectio. act. 2. Ceperunt loqui variis
linguis apostoli etc. 6a est predicationis inflammatio. act. 4. Adhuc lo-
quente petro verba hec etc. 7a est constantie corroboratio. apostolos spiritus
adimunt constantie virtute. unde per hunc spiritum apostoli vicerunt dampna rerum
contumelias verborum passiones corporum. beatus hieronymus. omnia temporalia reliquit
mandata christi et consilia adimplevit. caritate successoribus fuit etc. Etiam
spiritus sancti spiritus dicitur. multiplex enim dedit. primo audire. quia audivit
donatum grammaticum. victorinum in rethorica. gregorium nazanzenum
in theologia. unde in epistola ad heliodorum ipse sic dicit. Dum essem iuvenis miro
discendi ferebar ardore. nec iuxta quorundam presumptionem ipse me docui.
audivi autem plures personas quam legerim. Et sic in epistola ad gal. Sepe
esurient lectio. sed magis prodest si de lectione veniat intentio. 2o de-
dit legere. unde augustinus contra iulianum dicit sic. Sanctus hieronymus. omnes vel pene
omnes qui ante illum de doctrina sacra scripserunt. legit. Et hieronymus ad pamma-
chium. sanctas scripturas semper lege. ymo de manibus tuis nunquam sacra lectio nunquam
deponatur. 3o dedit meditari. ps. In lege domini meditabitur die ac nocte.
4o dedit conferre. 5o dedit assimilare. ut sicut spiritus sanctus ad erudi-
tionem accepit. sic apostolos. act. 1. Et linguarum perfectionem habuit scilicet hebree
grece et latine. fuisse etiam erat predicator. et exhortator sacrarum
scripturarum. unde ipse ait ad rusticum. Ama scientiam scripturarum et vitia
carnis non amabis. Et ultimo ad constantiam et professionem. preterea sicut
apostoli fuerunt cardines mundi. coadiutores evangelii christi et dispensatores eius.
sic beatus hieronymus dum esset annorum 29. in romana ecclesia cardinalis presbyter
creatus est ut summi pontificis esset coadiutor sicut esset. Et sic patet.

5o venit in mentes sanctorum sapientia martyrum. i. martyrum. de quibus dicitur mt. 5. beati
qui persecutionem patiuntur etc. beatus hieronymus passus est magnam persecutionem
quia clericorum et monachorum vitam reprehenderet. et clerici
quia eum quadam femina et monachorum vita reprehenderet. et clerici
quidam vestem muliebrem sibi imposuit illuserunt. unde Gregorius ait.
Octo hieronymus magnis ad dilectionem malos erat pungens. Oderat eum clerici
quia eorum vitam et quia eos impugnare non desinit. oderant eum clerici quia eorum vitam et
carnem dicebat. Istas autem persecutiones ferebat quia primo patiens 2o
congaudebat 3o desiderabat 4o proficiebat. Id autem istas persecutiones tole-

rabat quia scribebat verbum xanthi esse pati debere. unde ad heliodorum ait.
Errans frater errans si putas unquam christianum persecutionem non pati. et te
maxime impugnaris. si te impugnari non sentis. in hoc omnibus compungebat
ad yhesum per quem omnia vincebat. beatus hieronymus magnam et persecutionem pas-
sus est a deo et flagellatus. sicut ipse ait in epistola ad eustochium. Nam cum
esset adolescens libros seculares nimis ardenter legebat. et ob hoc puniebat
quia primo quia totum tempus suum lectioni dabat. de die tullium. de nocte pla-
tonem. 2o quia lectura tullium sermonabat. lecturas autem eius non ab-
stinebat 3o quia post lacrimas penitentie legebat libros seculares sicut tamen
post tunc sacri libri ei fuissent et legerentur 4o quia stilum sacre scripture vili-
pendebat. et ciceronianam eloquentiam preponebat. usque dum graviter
eum infirmitate percussit. et cum sibi exequie pararentur. illico ad tribunal
iudicis est productus. Ubi audiens eum quis esset interrogatus christianum
se esse respondit. Cui iudex. Mentiris. Ciceronianus es non christianus.
Tandem promittens quod de cetero libros seculares non legeret ad corpus est
reductus.

6o venit in mentes sanctorum sapientia Confessorum et precipue doctorum eorum
scilicet qui docent verbo et exemplo. sunt doctores contra quos dicitur. primi sunt doctores
gulosi qui docent virtutes et abstinentiam solo verbo. unde ipse dicit in epistola ad
heliodorum. Delicatus magister est qui pleno ventre de ieiuniis disputat.
2i sunt doctores formidolosi qui nolunt alios mittere ad pugnam. ipsi tamen ad
eorum defensionem formidant. 3i sunt doctores dolorosi qui in continuo mulie
reprehendunt formidinem et ignaviam. 4i sunt doctores virtuosi. qui alios
docent suo exemplo et edificant. sicut christus qui prius cepit facere postea docere. Sic
beatus hieronymus extitit doctor magne sanctitatis. ut nullum sermone docuit. quod
ipse prius non complevit opere. preter questiones suas quas habuit scriptas. plura
opera composuit velut translationem biblie in qua plurimum desudavit.

7o venit in mentes sanctorum sapientia immaculatorum. i. virginum. unde luc. XI.
Beatus venter qui te portavit et ubera que suxisti. lucidum erit. Ipse enim
virginitate servavit illibatam. unde in epistola ad eustochium. Illa virgi-
nitas hostia christi est. cuius nec mentem cogitatio nec carnem libido macu-
lavit hec ille. Sapientie 7o. In malivolam animam non introibit sapientia
nec habitabit in corpore subdito peccatis. Quam sapientiam nobis prestare di-
gnetur qui est benedictus. Amen.

In festo sancti francisci confessoris.

In christo yhesu valet nova creatura. gal. 6. quamvis omnia
quia super isto verbo dicit sic. Non est magni meriti si quod foris exterius
nos agat in corpore. sed magnopere pensandum est quid agatur in mente.
Nam per te nudum despicere. transitoria non amare. mente medi-
litur et humilitate deo et proximo substerni. et illatas contumelias pati et

ƀuare · custodita patia dolore malitie acorde repellit · egenis
ppa tribue · aliena nimie abire · attu i deo diligere · pp deu · et eos
q inimici sut amare · de afflicto proxi luge · de morte ei q inimici
est no exultare · hc est noua creatura i xo yhu · hc ille · Sup quo Iheronymus
monet eos · ut sicut btus franciscus p voluntaria abdicatoem tpaliu possessionis
adeptus fuit suma pfectoem pane religionis · Ad ista eos inducit tres
doc · nouum testi · pmus e bus gg · q moral · d · sic · Sut nonulli
mstorz q ad cphedium culm pfectois accedut · du meliora 2 altiora
appetiut iferius · gera derelinqut extius · 2us e btus hiero i epla ad
paulinu d · sic · Crates ille thebanus ho quodam ditissimus cu ad
philosophandu atheis pgeret · mag auri ponderis abiecit · nec putauit
se posse sil diuitias 2 virtutes possidere · tu go xpcola nudu xpm
nudus sequere · 3us e btus tho · 22 · q · 186 · ar · 3 · d · sic · Duplex est
btitudo siue felicitas · vna pfecta qua expectamus i futura vita · Alia at
ipfecta scdm qua aliquis dr e hac vita btus · pntis at vite felicitas
est dupx · vna qdm scdm vitam actiua · Alia no scdm vitam cteplatiua ut p
p phm · 10 · eth · Ad felicitate go vite actiue que cosistit i exterioribus
opatoibus diuitie istrumentalr coadiuuant · qz ut phs dt · po eth · multa
opant p amicos p diuitias · 2 ciuile potetia sic p qda organa · Ad
at cteplatiue vite no multu opant · s magis ipediunt · i qztu sua solli
citudie ipediunt ai quiete · q maxie necia cteplan · et hoc qp dt phus
10 · eth · Q ad actiones multis opus e · Cotepla no nullius talium s ·
exterioru bonoru aut opatoie necessitas · s ipedimta sut ad specula
tioem · Ad futuram no btitudiem ordiat ao p caritate · Et qz volu
taria paupertas e efficax exercitiu pueniedi ad pfectam caritate · Ideo
multu valet ad celeste btitudiem cosequendam · vn et dns · mt · 19 · Si
vis pfectus ee vade 2 vede oia q hes 2 da paupibus et hebis thesaurum
i celo · hc tho · Btus franciscus pnoscens qp status religionis e qda ex
ercitium 2 disciplina p qua puenit ad pfectam caritatis · ad qp qdm necesse
qp ais affectu suu totalr abstrahat a rebus mundanis · pptea abdicatis
oibus lucris 2 cupiditatibus terrenis · xpm secutus e · et depone vetere
hoiem cu actibus suis · iduit nouum hoiem q scdm deu creatus e · s ipe
i xpo yhu e p suu cuersionem noua creatura.

In festo scti francisci cfessoris ordinis minorum

Vidi filium filio hois · apoc · 1 · Iste e btus franciscus q e filius dei p
adoptionem · filiatio ei adoptionis e qdam similitudo nalis filiationis · filius
at dei nalr procedit ut vbum itellectuale vnum cu ipo patre existens · huic
aut vbo pt aliqs assimilari scdm participatoem eterne hereditatis · i qtum ex
bonitate dei admittit ad participatoem suorum bonorum · i · btitudinis diuine · q
cosistit i fruitioe dei · p qua ipe deus btus e · et p se ipm diues i qtum
s · seipo fruit · hc aut dr hereditas alicuius ex quo ipe e diues · et ideo
i qtum deus ex sua bonitate admittit hoies ad btitudinem ut btitudinis

hereditate · dr eos adoptare · ro · 8 · Si filii 2 heredes · heredes qdm dei · cohe
redes aut xpi · no at pticipamus gliam xpi · nisi pus cformemur ille i paciie
vn subdit · Si tm cpatimur ut 2 sil glificemur · sicut et ipe dt · luc · ulto · Sic
oportuit xpm pati 2 ita itrare i gliam sua · Et lo de fidelibus admissis
ad participatoem glie sue q pmo passioe sue assilat · gal · q · Misit deus
filiu suu ut adoptoem filiorum dei reciperemus · Et qz vnuqdqz pfectu e qn
fine suu cungit suo pncipio · Ecclia xpi i suo pso huit xpm passu · Ita
i fine ipius huit btm franciscum crucifixum · et i ho assilat filio hois · Et sicut
xps subiecit sibi mudu p signu crucis i quo pependit · v ptate dyaboli cfregit ·
Sic btus franciscus signu crucis maxia caritate dilexit · Qua ei memo
diuine passionis tradita erat obliuioi · ut illa renouaret i cordibus oium · io p
ferebat cruce i manu mx · cc · 37 · Inouauit signa · multa mirabilia ·
Cu ei ducitata erant signa xpi apud ignaros · expediebat ut btus franciscus
ea renouaret eu dextera e admo · cant · 8 · pone me ut signaculu sup cor
tuum · et ut signaculu sr brachiu tuu · Innouauit at signa crucis q
pmo ex protectione · Po ex protectoe · Nam visus e munitus duobus
2o · Ex inductione · ensibus i modu crucis · ita qp dyabolus i cor suum
3o · Ex distinctione · no potat ascedere · nec asciori p aliqua va
4o · Ex benedictione · na spe · nec abscirori p vanu timore · nec
dextris p iordinata letitia · nc asinestris p iordinata tristiam seu dolore · nc
aliquo mo potat dyabolus rel · ita erat vndique munitus · 2o · ex iductoe · Quida
ei ex diuina reuelatoe vidit cruce aurea ex ore btus francisci pcedere · cuius
sumitas tangebat celum · pp qp angeli iducebat i magna admiratoem
pfunditas eius penetrabat terra · pp qp demones iducebat i magna cfusionem
brachiu dextru ptendebat ad austru · pp qp fideles i dei amore feruentes e
ducebat ad deuotoem · brachiu sinistrum ptendebat ad aquilone · pp qp pecto
res i dei amore frigidi i ducebat ad cuersione · 3o · ex distictoe · Quida
ei vidit i fronte scti francisci signu thau coloris varietate distinctu · qp eius
frote miro venustabat ornatu · hoc signo litteras sigillabat · Etia hoc signo
pesta rettebat 2 i firmos sanabat · vn cu baculo figura thau i se hute
cuida apostema tetigit · et sanatus fuit · 4o · ex bndictoe · Cu ei qda
vice acceptio puenisset eccle desuisset · visus e aqua i spu ibi cosistere ·
2 i modu crucis fres bndixisse · Insuper appropinquate morte ipius · i modu crucis
manibus cancellatis fres bndixit · Sic iacob cancellatis manibus bndixit filios
ioseph ut hr · gn · 48 · Innouauit at mirabilia passionis xpi ex ipssione
vulnerum xpi i corpore eius · vn ipe dt · ad gal · 6 · Ego stigmata dni yhu i
corpe meo porto · huius at ipssionis stigmatum ca fuit · q · 1o · vehemens
ymaginatio · pz · na hiero · i glo · gn · 30 · dt · qp qda mlier ethiope pepit
pp visionem cuiusda ymaginis que i camera sua erat · Simil phus · li · de animalibus
dicit qp cu qdam galina vicisset gallum · ex ymaginatione victorie · crista
2 calcaria sut ei exorta · btus franciscus i visioe qua vidit seraphim sex
alas hnte · et int alas effigie hois crucifixi · Ita forti ymaginatoe motus
e · qp vulnera passionis xpi i corpore ipius i pressa st · 2o · vehemens cpassio · Amor
ei diuine passionis accedit tm fortit cor scti francisci · ut cu de illa cogitaret · ex
cpassioe totus liquesceret · et vox alacrimis gemeret · io i carne sua mirabilia ferret ·
vn ex dextro latere eius tamqz lancea transfixo · sepe sanguis exibat · q tunica et
femoralia ipius respergebat · Alias ei sanguine no emisisset · s vba stigmata
no huisset · 3o · vehemens admiratio · Augustinus cont · iulia dt · qp oues iacob
ex qda admiratione virgarum similis varios cocipiebat · btus franciscus videns

[illegible]

seraphim crucifixum admiratione et stupore nimio replebatur. Unde dolor seu sibilus in eo oriebatur. Cum enim quidam frater eius scapulas confricaret, vulnus lateris tetigit, ad cuius tactum pro dolore fortiter clamavit. Quarto vehemens meditatio. Eccl. 12 c. frequens meditatio carnis afflictio est. Ps. In meditatione mea exardescet ignis. Beatus Franciscus Christi passionem meditari non cessabat. Deut. 6. Meditaberis sedens in domo tua. Quinto signatura passionis Christi sibi impressa fuit, ut patet ex miraculis fidelium attestatione, qui tam in vita quam in morte illa viderunt et tetigerunt et osculati sunt. Papa Gregorius certificatus fuit. Clericus dubitans in manu sua vulnus sensit. Miles devotus letaliter sauciatus est etc. —

In festo sancti Francisci.

Vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei vivi. Apoc. 7. Iste angelus fuit beatus Franciscus, qui habuit quatuor excellentes proprietates angeli, de quibus dicit in Ps. Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos ignem urentem.

Prima est obediendi velocitas.
Secunda essentie puritas.
Tertia magna humilitas.
Quarta fervens caritas.

Prima proprietas angeli est obediendi velocitas, ideo dicit angelos suos, id est nuntios. Beatus Franciscus habuit obediendi velocitatem et promptitudinem, ut patet in executione mandatorum que deus precepit sibi, que fuerunt quatuor. Primo ut adversa letanter susciperet. Et ista letanter suscepit, quia malebat de se audire vituperium quam laudes proprias. Et cum pueri post eum currerent et lutum proicerent, ipse semper ad omnia patiens fuit. Ps. Obprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. Secundo ut seipsum contempneret. Dicit: Francisce, amara pro dulcibus suscipe et teipsum contempne, si me cupis agnoscere. Et hoc implevit, quia se peccatorem maximum reputavit. Unde fratri interroganti quare de se opinionem haberet, respondit: Videor michi esse maximus peccator. 1 Thi. 1. Christus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum. Tertio ut ecclesiam suam repararet. Dicit: Francisce, vade repara domum meam. Et ipse verbo, exemplo et opere complevit. 1 Thi. 3. Scias quomodo oportet te in domo mea conversari. Quarto ut in deo tantum et non in alio speraret. Dicit: Qui vis esse perfectus [illegible] divites [illegible] pauperibus. Et ipse omnem spem suam posuit in deo. Dicit Ps. Iacta cogitatum tuum in domino et ipse te enutriet. —

Secunda proprietas angeli est essentie puritas. Tanta fuit puritas corporis beati Francisci ut in eo que in corpore suo sancta fuerunt. Mat. 6. Si oculus tuus [illegible] fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit, ut patet in singulis partibus eius. Capilli eius fuerunt sancti, quia cum domus cuiusdam rueret, ille accepit modicum de capillis eius et in fissuras posuit, et domus firma permansit, quam nimirum sancti viri capilli fragilem stabilierunt. Oculi eius fuerunt sancti, a quibus devotas lacrimas emisit tam assiduas ut infirmitate incurreret oculorum. Cumque moneretur ut sibi a fletu parceret, respondebat: Non est ob amorem luminis [illegible] cum muscis [illegible] visitatio luminis. Aures eius sancte fuerunt, que vocem divinam audierunt ut dictum est et angelicam iubilationem. Cum enim semel egrotaret, angelus sibi dulcissime cithare sonum cecinit, ex qua iubilatione anima eius gavisa fuit et corpus sanatum. Os eius sanctum fuit, quia verba que ex ore eius procedebant tante virtutis fuerunt, quod si que vindicabat erat vindicta, ut patet in illo qui uxorem suam a salubri proposito impediebat. Cui vir sanctus misit suam vindictam dicens: Fili, nunc tempus est [illegible] ad quod verbum ille fuit protinus immutatus. Saliva eius sancta fuit, quia cum quedam puella fuisset lumine oculorum privata, et vir dei de sputo suo oculos linisset, mox fuit curata. Manus eius sancte fuerunt, quia fuerunt stigmatibus consecrate, ita quod ea que tangebat sancta erant. Sepe enim panis ab eo tactus infirmos

comedentes sanabat. Ungues eius sancti fuerunt. Cum enim quidam frater temptaretur de unguibus viri dei, quas habere cupiebat, ille in spiritu hoc cognoscens dixit ei: Veni fili, precide ungues meas. Ille autem gratanter iussa complevit, pro reliquiis ipsas possessuras [illegible], et temptatione omni fugata, consolationem multam recepit. Scriptura autem eius sancta fuit. Cum enim quidam frater temptaretur, cogitavit quod si de scriptura patris sancti haberet, omnes temptationes vinceret. At ille in spiritu recognoscens, vocato illo fratre, quasdam laudes dei in cedula scripsit sibique dedit. Unde omnes temptationes evanuerunt. Pedes eius sancti fuerunt, quia Christi stigmatibus consecrati. Cum enim oves et boves in quadam terra pestis consumeret, quidam aspergens illa aqua quam ex lotione pedum eius servaverat, mox illa pestilentia fugata fuit. Cor eius sanctum fuit, utpote letali vulnere [illegible] dedicatum ab omni labe peccati mundum. Corda eius sancta fuit. Cum enim carne sua motus aliquis insurgeret concupiscentie, ille castitatis amator corda se fortissime verberabat dicens: Eia frater asine, sic decet te manere, sic subire flagellum. Unde cum quidam cordam qua vir dei accinctus fuerat cum devotione servaret, eam sepe in aqua intingebat, et omnes infirmos de aqua illa potantes sanabat.

Tertia proprietas angeli est magna humilitas, ideo dicit et ministros suos. Fuerunt enim in beato Francisco quatuor gradus humilitatis. Primus fuit laudes hominum fugere. Nam cuidam fratri precepit ut cum populus eum laudaret, ipse in eum verba vilitatis ingereret. Secundus fuit de se semper timere. Unde cum populus eum beatificaret, dicebat: Nolite me laudare tamquam securum, adhuc filios et filias habere possum. Nemo laudandus est cuius incertus est exitus. Tertius est inferioribus obedire. Magis enim volebat subesse quam preesse. Unde cum esset generalis, cessit officio, et guardiano voluntarie parebat, et socio cum quo ire solitus fuerat obedientiam promittebat. Quartus fuit obprobria hominum spernere. Unde cum ipse vilibus indutus pannis oratione tremens consisteret, dixit ei quidam ut de suo sudore unam sibi nummatam venderet. Ille respondit: Non tibi sed domino meo vendo.

Quarta proprietas angeli est fervens caritas, ideo dicit ignem urentem. Caritas enim beati Francisci fuit in fervente oratione ad deum, cuius fervor apparuit in quatuor. Primo in peccatorum remissione. Cum quadam die orans peccata sua deflexisset, a spiritu sancto certificationem accepit quod omnia peccata sua sibi remissa erant. Secundo in subita mutatione. Cum enim quadam die pro quodam abbate instantius oraret, subito tantam ille sensit mutationem et mentis dulcedinem quantam in vita sua numquam fuerat expertus. Tertio in assidua contemplatione, quia ymnis toto corde, tota virtute contemplans, celestia [illegible] videre dedignabatur. Dicit: Oculi mei semper ad dominum, quia ipse evellet de laqueo pedes meos. Quarto in dyaboli confusione. Cum enim civitatem Assisii et totam illam regionem dyabolo videret absorberi, vir dei oravit et statim evanuerunt. —

In sermone.

Vidi librum signatum sigillis septem. Apoc. 5. Hic liber est beatus Franciscus propter sapientiam qua insignitus est [illegible], que consistit in verbo et opere. Signatur autem sigillis septem propter septem conditiones summe ac divine sapientie que fulsit in eo, que notantur Jacobi 3. Ubi dicit: Que sursum est desursum est sapientia etc. —

Pudica.
Pacifica.
Modesta.
Suadibilis.
Bonis consentiens.
Plena misericordia.
Et fructibus bonis.

Has conditiones habuit beatus Franciscus. Primo fuit pudicus, complexio, quia dicit 1 Thi. 3. Diaconos pudicos oportet esse. Beatus Franciscus multas familiaritates, colloquia et aspectus quibus multis occasio fuit ruine, solitus erat vitare. Unde ipse nullam recognoscebat in carne etc. Secundo fuit pacificus. Proximos inter se discordes pacificans

cui pt dici illud. Ex. 16. pacificus ne e egressus rex. et aut. pacifici
vir dicipo catat. Xe paci sonat longinquos a salute. Et fribi suis dulcis
pre dicebat. Ite amicitate hoibz pari. pdicate pnaz remissione peccatorum sicut
cuavy yhu x°. R°. fuit modestus i moribz. Filip. 4. Omne dequo dz. 2 mach.
orat at omnes viz bonus z benignus. Verecundus visu, modestus moribz
eloquio decorus. ppea dicebat btus pr filiis suis. Estote i tribulatoib pa
tientes. i oroibus vigiles. i laboribus strenui. i sermoibus modesti. i
moribus grauiis z i vultibus gaudes. qz p hyo oibz nobis eciam ppat. ymo
4°. fuit suadibilis alys pdicando z ad bte vivendu gsulendo. q du ei
gfirmatoem peteret sue ordis a summo potifice. z qbzda cardinalibz novum
z isolitu qd videret. Tuc dns jo. de scto paulo epus sabinens z cardina
lis spu dei iflammat ait. Si petitoem huius pauperis. tamqz nimis ardua
novaqz refellimus. cu petat sibi reformari ut gfirmari forma euan
geli. Cauemus e nobis ne i xpi euan offendamus. Nam si qs ita euan
pfectoe. obseruatia z votu ipius dicat gtinere ad novum aut irrationabile
ut ipo. ad gsueuy. gt ipius euan autore blasfemare gnicit. Ecce
quo regla eius e suadibilis sicut lex yhu x°. 5°. fuit gsentiens bois
p obediam z humilitate. Cu ei gareret ab eo qs ecet veris obediens.
corpus mortui similitudinem pponit. quo mouebit z stabit. cap qz icli
nabit quocuqz i collocatus. no murmurat no reclamat. Et aut
socio suo. No mi videor fr minor u fuero istatu quo r describo.
Ecce plati eorum frm vado ad capitm. pdico z gmoneo frs. z i fine di
gt me. No gruis nobis. qz illitt es. eligit ydiota z simpx. tande
eicior q obprobrio vilipensus ab oibus. Dico t. nisi eode vultu. ead
mentis leticia. eode scitate ppoito hc uba audero. fr minor ne
quaqz sum. suuplatie casus. sis tande ppetuu. i humilitate. Ubdit
aic huc est. 6°. fuit plenus mie. Cu ei sr paupe nuda elyam
i portue peteret. vnus ex frbus durius redderet. pcepit btis frauscus
ut ad illius pauperis pedes se nudatu psterneret z pclamare culpabile
orois sufragiu postularet z veniam. qz cu ille fecisset humile adiecit
btus pr. Cu paupe vides. speculu t ppo x° z matris eius. 7°.
fuit plenus fructibz bois. quo ad sctos frs hius ordis qui vita et
miraclis clarueret. Cu hc° ordie fuerit duo sumi potifices. s. dns
Nicholaus papa. 4°. Et dns Alexader. 5°. Et nuc dns papa sixt.
4°. Cardiales fuert plurimi. Epi. Doctores theo° fuerut qz
plures. Ecce fructus quos pduxit nova platula. s. btus francisc.
de quibus pot dici illud ecc. 24. fruct honoris z honestatis.

In festo scti francisci gfessoris. Sermo.

Dum at fuit xpi carne sua crucifixerunt cu vitys z gcupiscetys
ad gal. 5°. Quia ei isctu btus franciscus multiplice gnerat
i mundicia. ro ucxcia fuit ei. 4°. votio dz. P°. fuit religiois.
Religionis. | p qua ho gseqt° plenaria remissione suorum pec
Expiatiois. | torum. vn scttus tho. 22. q. 189. ar. 3°. dt. sic.
Mortificatiois. | Voto religiois cu sit ppetuu. e mais qz voto
Dilectiois. | peregrinatiois terre scte. qd est temporale. Et sicut
alexader 3°. dicit ut hz ex de voto et voti redeptioe. Reus fracti

voti aliqus no hz. qui temporale obsequiu i ppetua nosci relig°is
obseruatia gmutare. Rationabiliter aut p igressu religiois aliqs gsequit
remissione oim peccatorum. Si ei aliqbus elemosinis ho pot statim satisfacere
de peccatis suis. vn dan. 4. peccata tua elemosinis redime. multo
magis i satisfactoem pro oibz peccatis sufficit qd ars se totale dimis ob
sequys mancipet p religionis igressu. que excedit omne genus satisfactis
et publice pnie. ut hz. 30. q. 2. Amone. Sic et holocaustu excedit
sacrificiu. ut gg° dt. sup ezech. vn i vitis patru leg° qd eandem gram gseuit
religionis igrediedo qua gseuit baptisati. hc tho. P°. btus g° franciscus p°
vana illa gversatoem sua i sclo. religione igressus. quam crucifixus ei de
mostrauit p i sua appicatoem. gseuit fuit plenaria suorum peccatorum re
missione. sicut pdca etifirmat fuit.

2°. fuit expiatoris. vn nu. 31. Q° no pt igne sustine aqua expiatois
scificabit. qz q no pt grauie sustinere pnaz pro pctis suis ad
lacrimas veniat. p quas lauet oculos qz ad pura ieptoem i deu. ps. 9.
Laui oculos meos. et ecce video. Lauet cor qztu ad deponedu malarum
cogitatoem. Iere. 4°. Laua amali° cor tuu ysrl. Lauet manus qz
ad detestatioe male ablatorum. ps. lauabo it inocetes meas. Et sar.
4°. lauate manus peccatores. ut emudat. Lauet vesti qz ad hone
stam gversatoem. btus francisc lacrimis suis lauit oia hc. adeo ut lumen
oculorum videret amisisse. ut dice possit ydatte. 2°. Defecerunt p la
chrimis oculi mei.

3°. fuit mortificatois. Ad gal. 6. Michi mudus crucifixus e. et ego
mudo. io pt dice id. cant. 5°. Oculi mei sic columbe q lacte sut
lote. Oculi cordis bti francisci fuert oculi columbe p scitatis sipli
citate. qz lacte loti fuert pp custodia castitatis. Si ei aly stimulis
stimulis carnis statim scipm denudatu i mergebat i fovea nive plena
aut glacie. mo se cu corda verberans. mo albis ne pallatu alliceret
aqua frigida ut carnē pmitteb. gal. 3°. Mortificate mebra vra q
sut sup terra.

4°. fuit dilectois. gn. 49. lauabit i vino s. diui amoris stola suam.
magis ei diligebat eu q appuus eu increpabat. qz eu q sibi bladie
bat ut pz de illo q dixit sibi. Ora pr deum ut mutis tecu agat. na
mu ei sua plus debito sup te grauare vid°. Quo audito vir sctus. cu
eiulatu exclamans ait. Nisi nosse ite simplice puritate. tuu ex nunc ab
horrere gsortiu qui ausus fuis et me dimia michi reprehesibilem iudi
care. Ipse ei i corrigedo culpis dilectoem gsuetudine repabat ut pz in
illo fre cuius capuciu i igne mitti iussit. qd tn illesu exiuit. Et sic pz
btus ei gfia fuit ponsa 4°. 1°. i sede sublimi. Vidit ei qda fr
sotius bti francisci sede vna i celo. ceteris digniore. pcioso ornata lapidibz
z oi gfia refulgete. Cu dictu e. Sedes ista humili seruat francisco.
2°. i stella. Vidit ei qda sotius eius aiam illa scissima sub spe stelle p
fulgide acsedentem subuecta nubecula. sup aquas multas i celum recto
tramite sursum ferri. 3°. i luna plena. Vidit ei sotius eius aiam illa scis
sima sustar lune plene vald lucide i celum attolli. diuisis enudatam

fulgoribus. 4º i sole refulgente. videt eni qda sctus eu, naz illa scissimi
i ipse sol. quem 12 lucidissimi radij circu[m]dabat. sicut eccl. 50. Quasi
stella matutina i medio nebule, z qs luna plena i diebus suis. et quasi
sol refulgens sic iste effulsit i templo dei. Ecce quo sctus lucas est
fuit sublimatus i gl[ori]a celesti. Ad qua[m] zc —

In festo sci luce euangliste.

Dignus e operarius mercede sua. luc. 10. Aplus. 1. cor. 3. vnusquisque
ppriam mercede accipiet scdm propriu laborem. Ex quo habetur quod
mouet ut bt[us] lucas scdm sua virtuosam operationem meruit vite
eterne glificatione. Ad istam quod reddit deus dr. nom test[amen]ti. primus
e matheus. 20. Voca operarios z redde illis merced[em] sua[m]. 2us est sctus
paulus. ro. 4º. Ei qui operat[ur] merces no[n] iputat[ur] scdm gram. s[ed] scdm de
bitu. vnde queritur qm meritu vite eterne dt sctus tho. 12. q. 114. Qd
nemo sine gra dei pot mereri vita[m] etna. p[ro]b[atur]. qz ho pt c[on]siderari
scdm duplice statum. s. scdm statu nae integre qualis fuit i adam an[te] ptm
et tunc no pt mereri absq gra vita etna. s. p pura nalia. ro e quia
meritu hois dependet ex preordinatione diuina. Actus at c[uius]cumq[ue] rei no[n]
ordinat[ur] diuinitus ad aliqd excedens pporcionem virtutis q e pricipiu actus. hoc eni
e ex institucione diuine prouidencie ut nl agat ultra sua virtute. Vita at
eterna e qdam bonu excedens pporcione nae create. qz et excedit co
gnicione z desideriu eius. i. cor. 2º. Nec oculus vidit nec auris
audiuit nec i cor hois ascendit. Et io nulla creatura e sufficiens pri[ncipiu]m actus
meritorij vite eterne. nisi addat[ur] aliqd supnale donu qd gra dr.
2º. pot c[on]siderari ho scdm statu nae corrupte. sic e i nobis an reparationem
gre. et sic nemo sine gra pt mereri vita etna. pp ipedimentu
pcti. Cu eni pctus sit qda dei offensa excludens a vita etna.
nullus i statu pcti existens vita etna pt mereri. nisi prius deo reconciliet[ur]
dimisso pcto. qd fit p gram. ro. 6. gra dei vita etna. gra g[ra]o dei
est pri[ncipiu]m meriti ut mereamur i nobis principaliter p caritate q[ua]m p alias
virtutes. qz alie virtutes inpant[ur] a caritate. nullus actus dr meritorius
nisi ex caritate opet[ur]. scdm illud. 1. cor. 13. Si tradidero corpus meu ita
ut ardea. caritate at no habea zc — nl mi prodest. hoc tho.
btus lucas maxie floruit caritate. q[uod] patet pº. qz fuit plenus s. s.
ut dt hiero[nymus] i plogo sup luca. q scirant i eo caritate. scdm illud
ro. 5º. Caritas dei diffusa e i cordibus nris p spm sctm q datus
e nobis. 2º. qz ardenti desiderio scrutabat[ur] xpo peregrino. scdm gg.
vnde luc. 24. Nonne cor nrm ardens erat i nobis du loqre[tur]
nobis i via z apperiret nobis scripturas. 3º. qz obsequiu caritatis xpo
i via exhibuit scdm gg. cu dt. Mane nobiscu dne zc. 4º. qz
gaudiu cetris discipulis pstitit z timore i cenaculo clausis retulit
scdm gg. Et surgentes eadem hora regressi st yrlm zc. usq i finem
tione panis. Cu eni sacrum diuini corpis z sanguinis sit misteriu uni
xte caritatis quo xpus coniunxit p9 rronem sua luca et cleofa. sig.

e qd hi duo discipli ardebat summa caritate p quos caritas dei et pxi
designat[ur]. vnde meruerunt vide[re] xpm ia i carne glificatum. Ideo dr. Dignus
e mercenarius ut operarius merced[e] sua. vz

Supnorum.
Angelorum.
Prophetarum.
Aptorum.
Confessorum.
Doctorum.
Immaculatorum.

pº. Dignus e operarius merced[e] sua s. btus lu
cas s. supnorum. Unde qz potissimu i lege
nova testi est gra sps sci que dat[ur] p fide
xpi. et io pri[ncipa]l[ite]r lex nova e ipa gra sps sci
que dat[ur] xpi fidelibus. ro. 8. lex sps vite
i xo ihu liberauit me a lege pcti z mortis.
vnde aug. lib. de spu z aia. Qui sicut lex factorum
fuit i tablis lapideis. ita lex fidei scripta e i cordibus fidelium. Et
ibidem dt. Que sut leges dei ab ipo deo scripte i cordibus ipa presentia sps
sci. ht tn lex nova qdam sicut disposita ad gram sps sci. et
ad usu huius gre ptinentia q sut qs secundaria i lege noua. de qbus
istitui oportuit fideles x tam qt credenda q[uam] qt agenda. ro. 1. Non
erubesco euangelium. virtus eni dei e i salute omni credenti. ppea necessariu
fuit ut xpus eligeret quosdam q euangelium c[on]scriberent quantum ad ea que
ptinent ad gram sps sci. fuit electos aut electos ad hoc misteriu. btus
lucas assumptus e q fuit vnus de 70. duobus discipulis quos xpus i mundum ge
nuit i eius fide ut gg dicit et ecclia approbat du hodie legit euangelium. luc
10. Designauit dns z alios 70. duos disci. et misit illos binos an
faciem sua i omnem ciuitate z locu quo erat ipe venturus. Conueniens
at ad x euangelium c[on]scribendu assumptus e. qz lumini scriptura c[on]signatur ut cle
ra. ut lux. Ipe eni c[on]vexit ab amore mudi, cui tpralia reliquerat
eleuauit se i amore dei, cu a xpo fuit electus. pp qd fuit lux
mudi eo qz mudu illuminauit vniuersu. mt. 4. Vos estis mudi lux.
lux at mudi e sol qui ht i situ sublimitate. in apparitu delecta
bilitate, in motu velocitate. in effectu utilitate. qz scdm phm
ho generat hoiem z sol. Sic btus lucas habuit sublimitate p ce
lestium c[on]templationem. luc. x. bti oculi q vident que vos videtis. de
lectabilitate p dulce c[on]uersationem iux illud. Non c[on]suetudo i actibus est.
velocitate p predicationis feruente qz p tota syriam verbu dei pdi
cauit. vtilitate q[ua]m plurimos ppulos ad fidem x c[on]vertit. Utilitate p euangelium
c[on]scriptione. qd qdem e auctoritas zc. 4or. modis. pº. pris eterni p
ordinatione. iere. 31. post dies illos dicit dns dabo lege mea in
visceribus eorum. v lib. de doctrina euangelium. 2º. filij supni corroboratione
luc. 21. Celu z terra tnsibunt. verba at mea no tnsibunt. quia
usq i finem scli sunt duratura. 3º. sps sci inspiratione. vnde hiero[nymus]
i plogo sup luca dt. Sco instigante spu i achaia hoc scripsit euangelium.
4º. ecclie x approbatione qui misit id lege p omnes ecclias. Qz
g[ra]o btus lucas fuit operarius x missus ab eo i messem sua. io dignus
e remunerari merced[e] supnorum. s. bifor visione pris z filij z s. s.
z gaudijs oium btorum. —

2º. Dignus e operarius. s. btus lucas, mercede Angelorum. vnde apparet.

vidi alterum angelum volantem per medium celi habentem euangelium eternum ut euangelizaret sedentibus super terram etc. Iste enim angelus fuit beatus lucas. quia sicut in angelo tamquam in speculo relucent archana diuine sapientie. Sic in beato luca relucent sacra fidei catholice. Qui ei dicitur angelus propter quatuor scilicet

Ratione reuelationis. | Primo ratione reuelationis. nam ut dicit dyonisius 4° ce. ier.
Ratione annunctiationis. | diuina debent fieri ad homines mediantibus angelis. vnde
Ratione cognitionis. | lex vetus data fuit per angelos in manu mediato
Ratione fruitionis. | ris. gal. 3. Et stephanus dixit. act. 7. Accepistis

legem in manu mediatoris. sed cum solus princeps sit sue auctor legis constitue
re quam legem constitutam per alios promulgat. Et ita deus fuit auctor legum
constituit. sed per angelos promulgauit. Ita et ut ordine quodam doctrina christi
ad nos perueniret. ipse discipulos suos immediate docuit. qui postmodum alios verbo et
scripto docuerunt. Ideo beatus lucas qui legem christi nobis verbo et scripto tradidit. est
velut angelus medius inter deum et nos. Sicut dicit malachie. 2. Legem scilicet christi
requirent ex ore eius quia angelus domini exercituum est. 2° ratione annunciationis.
Nam ut dicit dyonisius 4° ce. ier. Diuinum yhesu benignitatis misterium angeli
primum edocti sunt. postea per ipsos ad nos cognitionis gratia pertransiuit. Sic solus
lucas hec misteria nobis reuelauit ut patet in eius euangelio. 3. ratione cogni
tionis. Nam corpus christi est panis angelorum. ps. panem angelorum etc. quorum beati
tudo est in plena degustatione ipsius per beatificam cognitionem. Sic beatus lucas ve
lut angelus primo hunc panem in quo plene cognouit sacrum diuine refectionis de
gustauit. luc. 24. Cognouerunt dominum in fractione panis. 4° ratione fruitionis
tionis. vnde apoc. 19. vidi vnum angelum stantem in sole et clamauit voce magna
omnibus auibus que volant per medium celi. dicens. venite et congregamini ad cenam dei magnam.
Iste angelus est beatus lucas qui stat in sole. i. in plena et perfecta cognitione sa
cramenti eucharistie super omnes euangelistas. quia sacrum eucharistie in quo fuit sum
ma benignitas demonstrata. diligentissime in suo euangelio patefecit. Ideo
dignus fuit pasci illo pane velut mereri angelorum.

3. Dignus etc. propheta. Tertio quia prophete assimilatur beatus lucas. quatuor
primo euangelista. ysaie. 41. primus dicet ad syon. Ecce adsum. et ierusalem euange
dabo. Recte beatus luchas fuit euangelista qui opus euangeliste compleuit. 2. thimo. 4.
Opus fac euangeliste. quia qui est euangelium predicare. ysaie. 40. super montem excelsum
ascende tu qui euangelizas syon etc. Opus euangeliste est euangelium scribere. Opus euangeliste
est sanctum euangelium viuere. beatus luchas euangelium predicauit in syria. in anthiochia
in alexandria. vbi fuit episcopus alexandrinus. Euangelium scripsit. sicut euangelium vixit
quia in aliis de quibus cepit facere et postea docere. act. 1. 2° assimilatur boui. ezechi
elis primo. facies bouis a sinistris ipsorum. 4° . Et apoc. 4° Animal simile vitulo.
fuit etiam secta alia beatus luchas per bouem siue vitulum designatur. bos est
animal ad quatuor comendatur. primo quantum ad sacrificium. quia deo in sacrificium in templo ymmola
batur. Sic beatus luchas dicitur bos ratione sacrificii quia cum templum prius immolatum
fuit. et ipsius suum euangelium agendo de zacharie ymmolatione. precursoris in
templo annunciatione. et marie in templo purificatione. Similiter agendo de christo
duodenne in templo remanente. et postmodum in templo predicante. In fine non predi
scipulos domini in templo laudantes etc. bos commendatur quantum ad terram. quia non

saltum vadit. sed mature incedit. Sic beatus luchas in suo euangelio incessit mature
incedendo precursore regis. postea conceptione regis. de conceptione processit ad na
tiuitate. de natiuitate ad infantia. de infantia ad pueritia. de pueritia ad iu
uentute. deinde ad sua consumatione. etc. 3° bos commendatur quantum ad mansue
tudinem. Sic beatus luchas fuit mansuetus quia in omnibus tribulationibus habuit patien
tiam. Nomen nominum resonat nomen gemina. etc. 4° bos commendatur quantum ad
laborem et vtilitatem. Sic beatus luchas fuit laboriosus et vtilis. describens
viam et formam perueniendi ad vitam eternam. 3° assimilatur medico. col. 4° . Sa
lutat vos lucas medicus carissimus. Recte ei fuit medicus. quia in euangelio
suo posuit vnguenta preciosa et summa. que sunt exempla peccatorum conuersorum. Sic de mag
dalena. de matheo. de filio prodigo. de publicano. de zacheo. de latrone
conuerso. Ideo hieronymus in prologo super actus apostolorum dicit. Lucha cuius diuina subse
cuta est gratia ut non solum corporibus sed et animabus eius proficeret medicina.
4° assimilatur fluuio. Sicut dicit eccl. 24. Ego quasi fluuius dorix exiui de
paradiso dei mei. Dorix interpretatur medicamentum. Et significat quod euangelium beati
luce est splendidum et medicinale lumine fidei et medicina caritatis. vnde
sic naaman syrus mundatus fuit a lepra in fluuio. 4° Reg. 5. Sic lu
chas docet in euangelio suo qualiter peccator debet curari a lepra. scilicet cordis
que fuit simonis. luc. 7. Superbie et ingratitudinis. scilicet x. leprosorum. luc. 17.
Et sic patet:

4° Dignus est operarius mercede sua. scilicet beatus luchas. mercede apostolorum. vnde in
sermone qui legitur de eo in ecclesia sic dicitur. Luchas inter angelorum et apostolorum choros
atque candida virginum lilia, et inmarcessibiles martyrum rosas flores cor
ruscat. Ipse enim connumeratur inter apostolos. quatuor modis. primo modo. ratione euangelice
narrationis. Cum enim beatus lucas non fuit in omnibus actibus et miraculis christi. suum
euangelium scripsit sicut quod apostoli qui presentes fuerant sibi intimauerunt et retulerunt.
sic ipse in prologo suo insinuat. 2° ratione apostolice operationis. Nam actus apostolorum
conscripsit ut narraret eorum operationes ad memoriam actorum. omnibus quoque qualiter apostoli
fuerunt fortes ad bona opera et ad quelibet aduersa sustinenda. 3° ratione lucide appro
bationis. nam eius euangelium predicare approbat beatus paulus. qui ad confirmationem doctorum
suorum luce euangelium adducit. 4° ratione fidelis associationis. Nam paulo in omnibus
tribulationibus suis adhesit. et ab eo numquam discedens. eius in predicationis subsidium
fuit. 2. thi. 4° . luchas est mecum solus. In hoc quod dicit mecum. scilicet tamquam ad
iutor et defensor. notatur quelibet sibi subsidium prestitit. In hoc quod dicit solus. notatur
quod constanter eidem adhesit. Et sic patet:

5° Dignus etc. scilicet beato luca actiuorum. vnde in sermone qui legitur de eo per omnes ecclesias
dicitur sic. Martyrum suo corpore assiduus lamentationibus. crebrisque vigiliis. me
bra sua maceras ipse edixit. Iste enim vnus dicitur esse de 72. legimus quibus
discipulis christus debebat predicare euangelium. vnde damasus papa. et habetur d. 68. cor
episcopi dicit sic. Non apostoli quia duos ordines inter discipulos domini esse cognouimus. i.
12. apostolorum. et 72. discipulorum. Et Anacletus papa ut dicitur d. 21. c. in nouo.
videntes autem ipsi apostoli esse multam messem. et operarios paucos rogauerunt dominum
messis ut mitteret operarios in messem suam. vnde ab eis electi sunt. 72. di
scipuli. hic ibi. Inter quos fuit beatus lucas qui fuit datus ab vniuersa ecclesia co
mes beati pauli ad predicandum verbum dei. Hic enim multas persecutiones flagella et
verbera atque acerrima tormenta cum beato paulo pro nomine christi perpessus est. vnde dicitur

i collecta. Qui in crucis mortificationem ingiter in suo corpore pro tui
nominis amore portavit etc.
[C]o. Dignus e operarius. i. btus lucas medicus doctor. Unde btus hie-
ronymus i epla ad paulinum dicit. Oia uba sua aie languentis sunt
medicina. Et ipsemet q li p os ceteros de eo de sic. btus
lucas velut quidam lucifer ab orientalibus partibus nobis lumen
fidei z ecclesie inerrens pandit stradre calle demonstrat. Et btus
Ambrosius sup lucam dicit sic. Lucas omnes sapientie virtutes eius i sua
complexus est historia. Docuit eni nalia cu de spu sco dixit i incarnationem
christi se esse reseravit. Unde z dicit naliu doctor sapiens ait. Erunt
signa et terrebuntur etc. Iste eni docuit tenebras i xpi passione factas
terram tremuisse. solem radios abstraxisse. Docuit moralia cu in ipsis
beatitudinibus mores docuit. Docuit rationalia cu ait. Qui in fide-
lis e i minimo et i magno fidelis e. Unde hac triplici sapia spa-
lis. ipsum misterium trinitatis ee no pt hoc est nalis, ronalis. moralis
hec Ambrosius. Et sic patz.
[S]ecundo. Dignus e operarius s. btus lucas medicus predicator. Secundum q btus lucas
i medicatione huius vite q primo p predicatione. Hieronymus i prologo sup actus apostolorum
dicit. Omne corpus duo maluit prestare. Secundo p continentia. Ideo ubi sup-
ra dicit. paulum secutus e apostolum usque ad confessionem fidei virginitate permanens. Tertio p i-
telligentia. Nam secreta et affabilia que angelus z sola virgo sciebat. solus
lucas descripsit. Unde et btus lucas sm damascenum ymagines bte virginis
depinxit. q rome hr. Quarto p perseverantia. Hieronymus ubi sup. Lucas 80 et
4 annos etatis annos i bithinia de seculo noscitur emigrasse. Unde recitatur
q. ... nos admirat. qz cu pagani antiochie cent obsessi. apparuit eis vir quidam
lucidus z coruscus dicens se ee lucham euangelistam. precipiens eos ut contra hostes
ad bella procederent. Et cu illi trepidarent. auxilio eius se posuit. et victoria
magna fecit etc. In festo bte ursule:—
Intraverunt cu eo ad nuptias. mt. 25.
[C]ertum est q qui vult intrare cum sponso yhu xpo ad celestes nuptias p 12 portas
q sunt 12 dona gratie oportet q ingrediatur. Unde apoc. 21. Vidi civitatem sanctam
z habebat murum magnum z altum habens portas 12. Iste murus e angelorum custo-
dia q indignos prohibet ab ingressu illius civitatis. Porte civitatis sunt dona
gratie q nobis surgent p que ingredimur civitatem illam. Ab oriente porte
tres. Prima est contemptus bonorum temporalium. Unde sebe no intrat. mt. 18. Nisi effi-
ciamini sicut parvuli no intrabitis i regnum celorum. 2a porta e confessio peccatorum. Ps
iustitie portas eius i confessione. Ex de latrone cui dictum e. luc. 22. hodie me-
cum eris etc. 3a porta e satisfactio delictorum. ex de zacheo. luc. 19. De hiis
tribus portis dr eze. 48. Ab oriente porte tres. porta dan. porta be-
niamin. porta ioseph. dan interpretatur iudicans. et signat eum q no querit propriam
gloriam. Jo. 8. ego gloriam meam no quero. beniamin interpretatur filius dextre. et significat
confitentes ps. Me suscepit dextera tua. s. p confessionem. Ioseph interpretatur addimentum
et signat satisfactionem. q addit opera bona i compensationem malorum. Ab austro porte
tres. prima est castitatis munditia. apoc. 21. Nichil coinquinatum z ho abominationem fa-
ciens intrabit i illa. 2a est ciborum abstinentia. 3a porta e operum innocentia. De istis
tribus portis dr eze. 48. Ab austro porte tres. porta zabulon. porta symeon

porta ysachar. zabulon interpretatur habitaculum pulchritudinis. Ecce castitas. Symeon
interpretatur exaudibilis. Ecce abstinentia. ysachar interpretatur vir mercedis. Ecce sancta exercitatio.
Ab aquilone porte tres. prima e sustinentia persecutionum. 2a est patientia tribulationum.
3a est dilectio offensorum. s. inimicos diligere. De istis tribus portis dr eze. 48.
A septentrione porte tres. porta ruben. porta iuda. porta levi. Ruben interpretatur
videns filium. Ecce persecutio pp fidem. Iuda interpretatur glorificans. Ecce patientia. Levi
interpretatur appositus. Ecce caritas q dz apponi tribulantibus. persequentibus. hostibus.
Ab occidente porte tres. prima e clara vocatio. 2a e passionis xpi meditatio. 3a est
bonorum celestium adeptio. De istis tribus portis dr. eze. 48. Ab occidente porte tres.
porta neptali. porta gad. porta asser. Neptali interpretatur. dilatavit me. Ecce
vocatio. gad interpretatur temptatio. Ecce passio xpi. Asser interpretatur beatitudo. Ecce
spes. bta ursula intravit i civitatem summi regis p has portas cum collegio
sue societatis. prout dicit verba proposita. Intraverunt cum eo. s. sponso ad nuptias.
[V]ocatione.
Revelatione.
Certificatione.
Visitatione.
Laudatione.
Assotiatione.
[P]rimo. Iste virgines intraverunt cum sponso yhu xpo ad nuptias. vo-
catione. xpus eni ad suas nuptias vocavit btam ursu-
lam ad suas nuptias. Cui ostendit qualiter se debebat pre-
parare tamquam virgo prudens. et no ut virgo fatua. In euangelio
eni hoc designatur. s. stultitie aie fatue. prima stultitia e. qz
virgines fatue necessaria saluti aie no susceperunt. Unde dr. fa-
tue no sumpserunt oleum secum. s. gratiam actionis quo ad deum. 2a stultitia earum fuit
qz mendicare voluerunt aliorum merita dicentes. date nobis de oleo vestro. 3a stultitia
earum qz voluerunt operari quando no potuerunt. Unde dr. dum irent emere venit sponsus.
4a stultitia earum fuit qz tarde venerunt. Unde dr. Novissime venerunt z relique virgines
i. valde tarde. qz iam porta clausa erat. i. sua finita ut ullo tempore ingrederentur.
5a stultitia earum fuit. certa presumptio. quia dixerunt domine domine aperi nobis. dum vocat
eum sponsus noluerunt. petierunt sibi aperiri ianuam celi cum noluerunt aperire hostium
cordis. bta ursula no fuit de numero virginum fatuarum. sed de numero prudentium por-
tans secum nobilium familiam. s. puellarum. i. R. 25. dr q abigail pergeret
obviam david. quinque puelle iverunt cum ea. Sic bta ursula vadens ad sponsum suum
xpm assumpsit i comitatu suo 5 puellas. prima est dna iustitia qua carnem suam
mundavit ab oi macula peccati p baptismum. 2a est dna fides qua credidit misterium
trinitatis z misterium xpi quo ad receptionem gratie. 3a est dna sapientia q
falsitates mundi quievit. 4a e dna constantia mentis qua perpetravit adunare adeo
i oibus adversitatibus ps. dns firmamentum meum z refugium meum. deus meus adiutor
meus z sperabo i eum. Ipsa et divinitus inspirata suasit patri ut predicto regi assensum
preberet. 5a fuit dna oratio instantia. qua orabat ut ad fidem xpi aias plurimas
reduceret. Ista et oratio dominum audivit ut i propositione nuptiarum hanc conditionem
proponeret. q ipse rex concederet. 10 virgines electissimas sibi ad solatium traderet et
tam sibi quam aliis mille virgines assignaret. et competens tempus induciarum
sibi daret ad dedicationem sue virginitatis. Et ipse iuvenis baptizaretur i hiis tribus
annis i fide instrueretur etc. Et sic patz primum.
[S]ecundo. Iste sancte virgines intraverunt cum sponso ad nuptias revelatione. s. angelorum
qui vigilat sup nostra custodia. ysaie 62. Sup muros tuos yerusalem consti-
tui custodes. Hii eni angeli electionem sponsi future bte ursule aperuit. In-
nuerunt illa conditione qua bta ursula sibi exposuit accepta. ac patrem constituit
z ptinus baptizatus accelerari curavit q virgo petierat impetravit. Unde angelus
revelavit quatuor. prima electionem sponsi bte ursule p regenerationem baptismalem
z sui voti de numero virginum adimpletionem. 2a reversionem. nam angelus dni revelavit
bte ursule q post visitationem sanctorum apostolorum rome virgines colloniam integro

nuo redirét. palmā mrtirij perciperet. Tercio assotiatorum. nā ipa nocte qua
bte virgines romā venerūt. angeli dei reuelaūt ppe cyriaco ut eis
se assotiaret cū plurib9 prelatis ecclie. Quarto obuiatorū. Nā cū ille scte sorte
tes a roma redirét. angeli dei reuelaūt etherio ut sponse sue obuia
ret. cū ea i colloniā palmā mrtirij perciperet ꝛc.
Quarto. bte virgines itrauerunt cū sponso .s. yhu xpo ad nuptias. scte fcā (?) iste
ee virgines huerūt quatuor. impedimēta sue virginitatis. Scʒ.
Funditatem
Diuitias habūdātiam.
Nobilitatem ꝛ
Corporis pulcritudinem.
que quatuor certe faciūt virginitatē. Ad custodiā
aūt hui9 virginitatis huerūt quatuor. Scʒ. Frequētatorū
feminarū. Joel. 2°. Conuenire ad me dicit
professione vigilare. Apc. 2. Vigilate qz
nescitis ꝛc. Appetitū vestimētorum. ps. posui vestimētū meū cilitiū.
Exercitatoē opum bonorum. Talis fuit defensio bte ursule. cum assi
gnātu fuit magnum collegiū virginum. Nam ad ipam vndecim virgines cōfluxit
vndecim vice ad tā grāde spectaculū currūt. multi epi ad ipas puenit
ut scrī pgit. Int quos fuit placidus basiliēsis epus. Etiā gerasina
regia siciliē cū quatuor filiab9 suis. babilla. Juliana victoria
aurea. et adriano filio suo usqz i britāniā nauigauit. Singulis
igo pparatis mox cōsilio bte ursule. regēte rectores sui bte ursule. Quib9
igo pparatis mox cōfortu bte ursule. ꝛ nouitia militia se oīns sectarat. nūc iam9
torneb9 suis recreabat. et i noua militia se oīns sectarat. nūc iam9
nūc vigilijs. vestes molles abiciūt. vilioreb9 ꝛ asperiorib9 cōtegerunt. nū
belli plurima iichoat. nūc currūt. nūc desistūt. omneqz gene ludorum et
etate. nl qd aīo occurrebat relīqbat itactū. Sicqz bte ursule oīns
illas virgines ad fidem xpi cōuertit. et i lege xpī miră deuotōe ac scītate
istruxit. prout ipos scte suggessit ꝛc.
Quinto. iste virgines itrauerūt cū sponso .s. yhu xpo ad nuptias. visitatōe.
que ē i gubnatōe sue fālie siue rei publice. Ad rei at publice
gubnationē exigūt quatuor sc dt Cato. et refert Augst. li. ho. d
ci. d. sc diceñs. plura maiores nros magnos fecerūt. s. do
mi industria. foris iustia. animus i cōsulēdo līb. nulli delicto ob
noxius. p° qʒ ad domesticos magna industria. ꝛ. thi. 5°. Qui
suorum maxime domesticorū curā nō ht. fidē negauit. et ē infidelis d
terior. ex° tobie. 10. Apheduntes petes filiā suā osculati sūt ea
monētes honorare socros diligere maritū. regere familiā. gub
nare domū. et seipam irrephēsibilē exhibere. bta ursula fideli
domū suā gubnauit. nā mrēm sponsi sui et electū sponsū suū
sororē suā et dariā matrē suā ad fidē xpi cōuertit. Scd°. qʒ ad fo
res iustia. Job. 29. Justicia indutus sū. Jo. 7. Justū iudiciū iudi
cate. bta ursula huit iustiā. qd dei sūt deo reddēdo. cōtra seruida
care. bta ursula huit iustiam. qd dei sūt deo reddēdo. q° cesaris ce
sari tribuēdo. Aug. cū qʒ adimo prima cepedirēt ab oīb9 spalib9
se expediūt. ut xpo liberi9 vacaret. atqʒ cōmilitones suos pagē
hortabat. Tertio. qʒ ad reprehēsionē ꝛ cōsultatonē animus lib. ut nec
timore. nec amore. nec odio. nec munere. a vitate discedat. nec
veritatē taceat. bta ursula fuit libera ad cōsulēdū pape cyriaco
ut papatū renūciaret. qd ꝛ fecit. sicut at ē ipius victima pslr
ut papatū renūciaret. qd ꝛ fecit. secutus at ē ipius victimā pslr
cardinalis. et iacob9 de britannia archiepus anthiocenus. et mauri

nus epus leuicane vrbis. et follari9 epus lucēsis. Et sulpiti9
epus rauenēsis. et clemēs epus et marinus epus grecie. Et nepos
sua Costātia ꝛ alij plures. Quarto. qʒ ad innocētiā animus nulli delicto
subiectus. bta ursula huit animum innocētia pditū. qz nō se ar
mauit armis carnalibus. sʒ spualib9. Nam cum ipa puenisset
cū militonib9 suis prope usqz coloniā. Hij ad urbē basilea. ibiqz
relictis nauib9 romā pedestres venerūt sctorum aplorum limina visitare.
vbi cū multi romani erāt i xpo baptizati sūt:—
Sexto. iste virgines itrauerunt cū sponso yhu xpo ad nuptias. laudatōe. q it pse
cutionēs ꝛ aduersa laudaūt deum. vt Judic. 5°. Noua bella elegit deus. Et hec
noua sūt psonas bellātes. Est em quoddā gen9 nouū belli. Primo cōsequens. ait. 16. c°.
Si quis vult post me venire abneget semetipm ꝛc. Istud gen9 belli assūpsit bta
ursula cū militib9 suis. pro scto regno mūdi ꝛ omne ornatū sctī cōtēpnēdo propter amo
re dei. sʒ et ppriam voluntatē ipi dei. Scd° et petes ꝛ amos. ait. 10. Nō veni
mittere pacē sʒ gladiū. vt et sepere filiū aduersus prēm ꝛc. Et hiero. Si
pr i limine hostis iaceat. ꝛ mr sparsis crinib9 vbera quib9 te lactauit ondat. p
calcatū pge prem. p calcata pge mrēm. et optis occulis ad crucē xpi euola.
Opus ē pietatis ē i hac re esse crudele. h° ille. bta ursula ꝛ cōmilitones
sui relictis prib9. mrib9. fratrib9 ꝛc. secute sūt yhm xpm. Tertio genus
belli ē cū illatas iniurias tacere. gregorius. gloriosus ē ea tacēdo fugere. qʒ rndēdo
supare. ait. 5. Si qs te pcusserit i vnā maxillā. pbe ei alterā. bta ursula
cū eet rome cū militib9 suis. omne genus quod i curia romana huerat
ab eo tpre quo cyriac9 papatū renūciauit. amisit. Nā cardinales re
clamauerūt maxie qz ipm delirare dicebat. eo qd relicta potestate glia
p9 quasdā infelices fatuas se vellet. Vnde nomē ei9 de cathalogo pon
tificū abrasūt. Quarto genus ē vulnera patiēt tolerare. ait. 10. Ecce ego mitto
vos sicut oues i medio luporum. bta ursula cū militib9 suis. a Roma coloniā
redijt ꝛ ipam iā ab hunis siue vngaris obsessam inuenerūt. quas barbari
videntes sup eas cū clamore nimio irruerūt. et qi lupi semetipsos i oues to
tā illam multitudinē occiderūt. Vrsula bta princeps hunorum virūt. et cōfudit
sua mansuetudie. patia. prudētia ꝛ orōne. qz videns ei9 mirā pulcritudinē
obstupuit. et cōsolās ea sup nece virginum pmisit sibi qd eā i cōiuge duceret.
Illa vero deū laudās. istū petit spreuit. qui cōtēptū se videns. directā sagittā
eā transfixit. sicqʒ mrtiriū cōsumauit. Cordula at vna ex virginib9. cū nocte
latuisset. timore pterrita. i crastinū se ultro offerēs mrtirij coronā suscepit. Et
sic pz laudatio yhu xpi i supplicio sctarum virginum ꝛc.—
Septimo. iste virgines itrauerūt cū sponso ad nuptias. assotiatione. qz assotiat
agnū sequēdo ipm quocūqʒ ierit. Apoc. 7. hi sūt q venerūt de tribulatōe
magna ꝛc. Infuerūt ei i pulcritudiem celeste quā cōpierūt. vt e. q. x.
pulcritudo mirabilis. primo est regnū celeste. Secūdo est Cuimu (?) btorum. Tertio
est pacifice societatis. Quarto est Ciuitas celestis. Ad quā hoc puenit bta
ursula cū angelorum societate. Memor suorum deuotorum ut pz i iusione cuida
virgini ex numero istarum. que deuotā suā religiosā dulcit cōsolata est.
h p. grauiss. Aug. ꝉ In festo sctorum Apostolorum Symonis ꝛ Jude.
Secūdū ppositū vocatī sūt scti. 20. 8. btus Augst. 83. quorum. dicit sic
Ad mīa pertinet vocatio. Ad iustiam ptinet hītudo eorum q venerūt vocati. et
supplitiū eorum qui venire noluerūt. hec ille. bti apli symon ꝛ judas. hoīi
die igne spūs scti iflamati verbū dei feruētissime pdicauerūt. Hij qz xpus
eos mādauit. d. Euntes docete oēs gētes. ait ultro. Quia vero ad ista

fuerit electi hi duo apli. ppterea sicut ppo' dei vocati sut sci. Vz:–

p obedienciam. | P° p obiam. h. e quoda simoe dt sic. pfectus obediens
p Noticiam. | moras nescit. nc mandatu pcrastinat. parat aures auditui
p Intelligenciam. | oculos visui. lingua voci. manus opi. pedes itineri. et
p vigilanciam. | sic se totu colligit. ut ex toto madatu impleat ipaciens.
p diligenciam. | hc ille. In lege euangelica. dns dedit oscilm obie. q2 dt

Sequitur me. qui sequitur non sol' fruitur opa. Sz et obedienco madatis ipius.
sicut id. Jo. 10. Oues mee vocem mea audiut et sequitur me. Isti apli fue
rut xpo obedientes. Nam fuerut germai xpi. q2 Anna, mortuo Joachi, ac
cepit cleopha fratrem Joseph. et genuit ex eo alia filia qua sile maria
vocauit. et Alpheo pmoch e quige sociauit. hc at maria ex alpheo viro
suo qtuor filios genuit. s. Jacobu minore. Joseph iustu. q2 barnabas dicti
e. Symone 2 Juda. q2 dicti e thadeus. q xpo scificati fuerut p gras
pp obiam. Jo Symon interptatur obediens. et vere fuit vnus obediens i execu
tione madatoz. In cuius sign. omnes creature sibi 2 thadeo obediebat.
P° demones quos de corpibus obsessis eiciebat. 2°. hoies quoz corpa cu
rabat. et aias apacio 2 erroribus purgabat. 3°. prouincie 2 ciuitates
Nam Judas p° i mesopotamia pdicauit 2 multos ad fidem qutit. Vn
legitur i ecca histo'. q cu Judas ad abagaru rege venisset, vidit rex i vultu
eius qdam mira 2 diuina splendore. Ille cu splendor signabat eius opa lu
minosa. Symo no i egypto. i quibus multos pplos ad obiam 2 fidem
xpi quiterit. 4°. elementa. Nam mare. 70. mortuos reddidit. quos ipsi
mox resuscitauerunt. Aer cu esset serenus i eoz morte i tepestate magna
qussus e. Igit relictis pontifices ydoloz obruit rc.–

2. p Noticiam. Mt. 10. Cu aut tradent vos nolite cogitare quo at quid
loquamini. dabitur eni vobis i illa hora qd loquamini. no eni uos estis q rc.
Vti apli Symon 2 thadeus claram noticiam o' hueret ppu scto supe
rete i die pent. qui i igneis linguis sup eos venit. Vn ambo pdi
cauerut. et cu varadach dux regis babilonie eos i frogressu de que
oditione et eis aduentus. Vndert. Vi genus qrit. hebrei sumus. Vi
oditione sumus xpi. Vi causam. salutis vre ca huc venimus:–

3. p Intelligenciam. Nam prognosticos demonum malicia atqz astucia qua
totum mundum p ydolatria sibi subiugauerant. mira sapia vicerunt. Sic
dr. 1. mach. 2°. Symon frater vr. scio q vir osilij e. ipm audite sp. et ipe
erit vobis pr. et Judas fortis viribus a iuuentute sua. sit vobis princeps
milicie. et ipe aget bellum ppli. fuerut eni magne sapie i oquirendis
demonibus q hoies ipugnabat quatuor modis. P°. p fraudulencia demon
stra rursa. Sz apli hac malicia detegebat. mo nec p symulacra loqui
phibens. mo ut rursa dent pmittens. 2°. p violencia i hoies ad de
orsa suppliciam. Sz apli hac violenciam refrenabat. Vn dux tanta potes
i eis videns ait. Dijs nris uos pociores video. 3°. p pstigia p
q ludificabat hoium sensus 2 corda. Sz apli hc pstigia distruebat.
Vn. cu magi. quibusdam aduocatis abstulissent. loquelam. gressum 2 visum.
apli sign' crucis i eoz frontibus fecerut. et magi talia vltius facere
no pualuerunt. 4°. p symulacra fingebat i eis ee diuina numina.
Sz apli hc simulacra frangi faciebat. Vn ad eoz precept' duo ethio
pes nudi 2 nigri de symulacris exeuntes ea perit fregerut:–

4°. p vigilanciam. que apparuit ee qtuor. P°. i ofusione magoz
2 pontificum ydoloz. quos ofuderut i pphatione exitus belli. q erat
paris i crastinum. 2°. i pseruatione. q2 cu dux potifices ydoz vellet i
cedere. apli phibuerut. d. Nos missi sumus no viuentes occidere. Sz
mortuos viuificare. 3°. i electione. q2 cu angelus dixisset eis. v
ex duobus eligite. aut hoz repentinu iteritum. aut vram mrm. rndert
cu orauerit est dei mia ut 2 istos qutat. 2 nos ad mrm palma pducat.
4°. i ultione. q2 cu magi spectis vere fecisset apli eos i nicos qu
rerut q eoz carnes laniabant 2 venena diffudebat. magnu ppe
dolore sensit i coris laniatione. maiore i venenu reuocatione. ma
ximu i sua ofusione. Vn recedere coacti sut:–

5°. p diligenciam. qua ondert i 4or. P°. subueniendo i corpe 2 aia. Sa
nitate itegram oferens. Sic pz i abagaro rege dicitur. Cui Judas sa
nitate corporis 2 aie ipetrauit. 2°. Subueniendo i rebus 2 psonis. bella ope sce
do. Sic pz i duce babilonie ot indos pgente. quos suis orationibus pacifica
uerut ut pz et i ciuitate edissa vbi epistola saluatoris legitur. et hostes aut
ofugiunt aut oponunt. 3° subueniendo i fama 2 i modestia ipam ofer
uando. Sic pz i quoda dyacono scto. de qdam muliere i pgnata i fama
to. que apli mirabiliter ab ifamia defenderut. 4°. subueniendo i tribula
tione mag'. morbos 2 pestilencias auferendo. pz q2 cu due tigrides
p terra discurrerent 2 omes occiderent. apli eas mansuetissimas reddidert.
Apli potius voluerut morte sustinere qz fidem negare. Sn' aug'dn'. Mt. 10.
Nolite timere eos q pnt occidere corpus rc. Nam potifices tepli i aplos
irruerut et eos ptinus trucidauerut. Et rex corpa eoz ad vrbe sua
transtulit 2 i eoz honore ecclesiam mire magnitudinis fabricauerunt rc.
Et sic pz rc:–

In Festo Scti martini ofessoris.

Benedictionem om' gentium dedit ille dns. ecc. 44. Btus aug' li° de diffi
nitoibus dt sic. Nullum credimus ad salute n aduuante deo 2 initiate
venire. nullum inuitatum, n deo auxiliante operari. nullum n orante auxiliu
puenire. nullum voluntate dei perire. Sz pmissum eius oia attende'. hc ille.
Vn' sciendum e qp fratres i sic gerit pt 2 oia sua mala ponat ad inuicem
summum bonum qd e deus. tunc ipe deus misericors 2 affluens gra. sua graciam
ei i fundit. 2 sinus labor tunc fratres i gra meret' hre vitam eternam sicut suas
lectas pmissiones. Et io q2 btus martinus omem suam voluntate ad
hibuit ut inueniret deum. Nam cu esset anoz. 12. inuitis pentibus ad ecclesiam
catholicam ofugit. seqz cathecum' fieri postulauit. Et tunc deus tanta graciam
mente eius i fudit ut heremum itrare disponet. qp 2 fecisset. si etatis
frater obstitisset. Sz at militauit usqz ad 20m annum iussus a iuliano
cesare. In i iuuinis fuit ab his vicijs qbus id hoim genus iplicari solz.
2 multa scitatis opa faciebat. Cu eni esset anoz. 14. et ad militiam
vrgeretur. vno tm suo oteritus. cui suus sepius ministrabat. et calciamenta
sepius detrahebat atqz detergebat. Vt vere de eo dici posset. benedictionem
om gentium dedit ille dns. q fuerit vba ppota rc.

Dns dedit ille benedictionem.–

Angelorum p ministerij fidelitatem .
Patriarcharum p fidei sinceritatem .
Prophetarum p intelligentie claritatem .
Apostolorum p affectus Caritate .
Martirum p patie invincibilitate .
Confessorum p misericordie pietate .
Virginum p continentie puritate .
Militum p iustitie equitatem .
Religiosorum p obseruantie felicitate
Plebanorum p virtutum honestatem .

Primo dns dedit benedictionem Angelorum
scto martino i ministratoe fideli.
Omnes enim sunt administratorij spus.
hebr. i. Nam ille e minister fidelis
q voluntate dni prudent intelligit.
fideliter complet z pficit. et frattu
placare novit. Sz Angeli i pncipio
sue cresois ad deu. qm mali
Angeli apostataverunt adeo etiam
deiecti de celo. tunc voluntate dni
intellexerunt. Jo fideliter ad ipm gessi
sunt. et eis iza fideli z humili obsequio placuerunt. mt. c. pu. xi. V sz bea
ibi gradule s. quo ad malos anglos. Sz ubi humilitas ibi sapientia s. quo ad
bonos. btus martinus tamqz bonus minister fideliter deo ministravit. cu iuxta
voluntate dei d. Nisi qs renatus fuit ex aqua z s. s. zc. Jo. 3. vn cu
esset annorum. 10. et 8. baptizare se fecit. et relicta milicia ad sctm hilarium
pictauien epm perexit. et ab eo acolitus e ordiatus. Acoliti ei ministrat iuxta
voluntate. sic Angeli i ecca triumphante. Sunt ei. 9. ordines i eccia militante.
vz. quinqz minores. et quatuor maiores. quadruplum st. 9. ordines Angelorum
in eccia triumphante. vt hz. 23. d. c. psalte. et 21. d. c. Cleros. et 77.
d. c. Clericos. Jo btus martinus huit benedictionem. i. officium angelorum :—

2°. patriarcharum i fidei sinceritate de qua expresse loqr paulus. hebr. xi.
Sz maior fuit fides scti marti. qua prouincia galliarum ab hostibus liberavit.
Na irruentibus itra gallias barbaris. Julianus cesar qt cos pugnaturus
pecunias militibus erogavit. At martinus nolens deicpes militare. dona-
tiuu recipe noluit. Sz Cesari dixit. Ego sum miles xpi. pugnare michi
no lz. Indignatus Julianus dixit. q no religionis gra. sz metu belli i
minentis militie resignet. Cui martinus itrepidus rndit. Si hoc ignaui
me no fidei ascribitur. Crastina die an acie i hermis astabo. et i noie
xpi sign crucis. no clipeo protectus aut galea hostiu cuneos penetra-
bo securus. vn custodire iubetur ut inhermis sic dixerat barbaris obicitur.
Sz die sequti hostes legatos miserunt. sua omniaqz. seqz dantes. vn no
est dubiu meritis scti viri talem victoria sine sanguine data esse.
ergo zc. Et sic pz. 2m :—

3. pphetarum s. intelligentie claritate. Triplex inuenitur pphia. Vna de preterito
Sic illa. In principio Creavit deus celu et terra. gn. i. Alia de futuro. Sicut
illa. ys. 7. Ecce Virgo concipiet z pariet zc. Alia de psenti oculto. Sicut
illa Jo. i. Ecce Agnus dei zc. Jo. gg. sr. eze. dt. Recte ppha dr
no q pdixit futura. sz q pdixit occulta. Sz btus martinus pdixit occlta
Cu ei regaretur aquam a paupe. dixit britius eius dyaconus. Ecce illu delire
quem. prospice alonge. Est ei ille q qui annos celum respicit. Cu igitur
pauper a martino q petierat accessisset. vir sctus britium ad se vocans
dixit. Eys ego tibi delirus videor briti. Cu ille percuagha se dixisse
negaret. ait martinus. Nonne aures mee ad os tuu erant cu hoc

loqbaris. Amen dico tibi q2 adeo obtinui ut tu i epatu succedas. Et sic
de futuro pphavit. d. Scito te multa i epatu adsa passurum. Que rei pro-
bavit euent. et sic pz 3m :—

4°. Apostolorum. In affectu Caritate. Sicut ei aptli tribus vicibus spum sctm
acceperunt ad faciem miracula. ut hz. act. 10. Ad relaxandum pecta. ut hz
Jo. ultio. Ad confirmandum corda. ut hz. act. 2. Sic btus martinus recepit
spm sctm. quem sz cap eius ipse ignis apparuit. Jo par aptlis appellatur. Nonne
magna miracula fecit qm tres mortuos suscitavit. Et pecta relaxavit
du gentiles multos conuertos. eis veniam obtinuit. Et spm sctm i ignie vi-
sibili ad confirmationem accepit. pp. Spu oris eius ois virtus eorum. Nam
apti cu frequenter visitabat tamqz compare suu ut sctus pater pot :—

5°. martirum. i patie invincibilitate. vn gg. i omel. 33. dt. Si adiuuante
nos dno virtute patie servare contendimus. et i pace eccie viuimus. martirum
palma tenemus. hoc ille. Nam ille dr sapiens pugnator q scit inimicorum
insidias declinare. et adversarios expugnare. et p ppias hostiu manus de ho-
stibus triumphare. Sic fecerunt scti martires q de manibus hostiu meruerunt
corona martirum. Quas ei fabricavit corona stephano in manus la-
pidantiu. quas laurentio. nisi manus assantiu. Quas andree et petro
nisi manus crucifigentiu. Jo ecc. 29. Melior e sapia qz arma bellica. Sz ut gg.
dt. i omel. Nos sine ferro z flama martires esse possumus. si patiaz i aio servauit
custodiamus. Istud declat ysydorus lib. ethi. 4. d. Duo sunt martiru gna. vnu i apta
passione. alterum i occulta aie virtute. Nam multi hostis isidias virtute tollerantes
z cunctis carnalibus desiderijs resistentes p hoc q se optulerunt deo i corde martires
sunt. et pacis tpre martires fcti sunt. Sctus martinus vtroqz gnere martirum. m2
vere pt dici. Quo ad primum genus pz. Cu esset acolitus ordiatus. monetur adeo ut
parentes suos adhuc gentiles visitaret. et hoc p soporem pfectus quoque multa adsa
passurum se esse pdixit. Nam it alpes ocedit i latrones. Cuiqz vnus securi
i cap eius vibrasset. ictu ferientis dexte sustinuit alterius. victis tn post tergu
manibus. vni eorum custodiendus traditur. percunctati no latronu an timuisset.
rndit se nunqz fuisse ita securum. q2 sciret misericordia dei maxime i temptationibus
affuturam. cepitqz latroni pdicare. et ipm ad fidem convertit. parentesqz ad
pentes suos. matrem convertit. Sz cu heresis arriana pullularet p totum
orbem. et martinus solus obsisteret publice cesus et de Civitate eiectus est.
Cu aut helleborum gramen venenatum it alias herbas sumpsisset i cibum
vicinam morte sentiens. omem dolore z pculum virtute orois fugavit. Et
Cu martinus sctus i veste hispida nigro z pendulo pallio circutectus sup
asellum procederet. equus de qt venientibus expavescentes militaris itra saltum
precipitem se dederunt. et martinum deicientes grauiter verberaverunt. Illo at mutus cede-
ntibus terga pbebat. sz magis ille furebat eo q ille q no sentiens verbera illa-
ta contempnere videbatur zc. Ecce quot adsa ille sustinuit. Jo canitur de eo.
O aia sctissima quam z si gladius psecutoris no abstulit. tn martirum palma
no amisit. Quo ad 2m genus martirum fuit valde austeritatis i corpore put re-
fert Severus i epla ad Eusebiu ut pz i legenda aurea zc :—

6°. dns dedit scto martino benedictionem confessorum. i mie pietate. vn Augustinus
i sermoe dni i monte dt sic. btus ille q subuenit miserijs. qm eis rependetur
vt p misericordiam dnz de miseria liberetur. Nam idipm dr misericordia vt q apo

[po]tentiori adiuvari vult, adiuvet inferiorem in quo est ipse potentior. Haec ille. Et Gregorius in pastorali dicit sic: Caritatis et pietatis miracula amate, quae tanto sereniora sunt quanto et occultiora, et de quibus apud deum eo maior fit retributio quanto apud homines minor est glorificatio. Sed ista pietas habet tres partes. Prima est dare partem de superfluo et partem retinere. Luc. 11. Quod superest date elemosynam. Et haec est magna. Secunda est dare elemosynam, id est omnia superflua et retinere necessaria. 1 Cor. 7. Qui utuntur hoc mundo tamquam non utentes sint etc. Et haec est maior. Tertia est dare et necessaria, sicut fecit vidua, ut habetur Luc. 21. Et haec est maxima. Hanc tertiam partem pietatis habuit beatus Martinus, qui partem clamidis necessariae pauperi in porta Ambianensium divisit. Alia vice et pauperi nudo induit propriam tunicam cum ad ecclesiam pergeret missam celebraturus, ut patet in legenda. Multae et assiduitatis fuit in oratione ut patet in legenda sua. Et sic patet 6um.

7o. Virginitatis continentiae puritate. Unde Ysidorus libro 3o de summo bono dicit sic: Qui iam in iuventute luxuriose vixerunt, in senectute continentes fieri delectantur, et tunc eligunt castitatem servare cum libido contempsit eos servos habere. Neque in senectute continentes vocandi sunt qui luxuriose in iuventute vixerunt. Tales non habent premium, qui laboris certamen non habuerunt. Eos expectat gloria in quibus fuerint gloriosa certamina. Haec ille. Triplex est continentiae puritas, scilicet coniugalis, vidualis et virginalis. Beatus Martinus fuit virgo corpore et mente, patet auctoritate et exemplo. Auctoritas est ecclesiae cantantis: Qui et vitro purior, lacte candidior, carne quoque mortalis est gemma sacerdotum. Exemplum est illud. Cum Martinus in cella solus sederet et Severus et Gallus eius discipuli prae foribus expectarent, subito mirabili correpti horrore, plures in cella audiunt colloquentes. De quo cum postmodum Martinum requisissent, ille ait: Dico vobis, sed quaeso nulli dicatis. Agnes, Tecla et Maria ad me venerunt. Non tantum ista die, sed plurimos me visitant, quia virginitatem meam dominus conservavit(?) etc.

8o. Militiae in iustitiae aequitate. Unde Augustinus libro de verbis domini dicit sic: Militare non est delictum, sed propter praedam militare peccatum est. Nec rem publicam gerere criminosum est, sed ideo agere rem publicam ut rem familiarem potius augeas, videtur esse damnabile. Propterea quaedam stipendia sunt militantibus constituta, ne dum sumptus quaeritur praedo grassetur. Haec ille. Regulam militum dictavit Jo. B. quae habet tria capitula. Dicitur enim Luc. 3. Interrogabant eum milites dicentes: Quid faciemus et nos? Jo. ait ad illos, ut nemini iniuriam facerent. Iniuria vero tribus modis infertur. Aliis in persona per oppressionem. Jo. ponit primum capitulum dicens: Neminem concutiatis. Aliis in fama per falsi nominis impositionem. Jo. ponit 2m capitulum dicens: Neque calumpniam faciatis. Aliis in temporali substantia per spoliationem. Jo. ponit 3m capitulum dicens: Estote contenti stipendiis vestris. Beatus Martinus hanc regulam cum omnibus suis capitulis diligentissime observavit. Cum adhuc esset miles, primum capitulum observavit quia pauperes adiuvit, ut dictum est, cum clamidem divisit. ps. Adiuvit pauperem de inopia. 2m capitulum observavit quia pupillos et orphanos adiuvit. Unde dicitur quod cura illi erat assistere laborantibus, alere egentes, opem ferre miseris. ps. Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor. Patet de leproso cum beatus Martinus obvians ipsum osculatus est et benedixit, statimque mundatus est. ps. Adiutor in opportunitatibus in tribulatione. 3m capitulum observavit quia

[no]n aliena rapiebat, sed propria donabat. Unde nil sibi praeter quotidianum victum servabat, sed omnia quae habere poterat pauperibus erogabat.

9o. Dominus dedit illi benedictionem, unde beato Martino religiosorum in observantiae sanctitate. Unde Hieronymus super ps. dicit sic: Hic mirus laudat deum puer regionem vivorum(?). Ita et monachi qui die ac nocte psallunt deo debent eadem puritate habere mentium, scilicet ipsi mirus sunt, quod ea faciunt angeli in caelo, hoc faciunt monachi in mundo. Haec ille. Angeli dei in caelo tria faciunt: primo paupertatem propriam observant, 2o castitatem, 3o obedientiam. Sic monachi omnia haec observare debent. Beatus Martinus fuit monachus devotissimus. Nam extra civitatem Turonensem duobus fere milibus monasterium construxit, ubi 80 discipulis in multa paupertate et abstinentia vixit. Ubi nemo vinum noverat, nisi quem infirmitas coegisset, et mollior vestis pro crimine erat. Passusque est Martinus quosdam persecutores admonitus cum esset in monasterio, ut patet in legenda.

10. Dominus dedit sancto Martino benedictionem praelatorum in virtutum honestate. Unde Augustinus in quodam sermone dicit sic: Nichil est in hac vita et maxime hoc tempore difficilius, laboriosius et periculosius quam episcopi aut presbiteri officium. Sed apud deum nichil beatius si eo modo militetur quo noster imperator iubet. Haec ille. Quod vero ad expositionem, Paulus 1 Thi. 3o. Oportet episcopum esse ornatum, doctorem, hospitalem. Beatus vero Martinus observavit ista tria. Omni namque virtute fuit ornatus, fuit doctor assiduus et ad pauperes liberalissimus. Jo. plebs Turonica cum sibi ordinari episcopum peteret. Numquam cathedra usus, multae fuit compassionis erga delinquentes ut patet in eius legenda. Tandem viribus corporis coepit destitui, quo tempore discipulis indicavit se resolvi, ut habetur in legenda. Cumque spiritum deo reddidisset, vultus eius tamquam iam glorificati resplenduit, ac chorus angelorum ibidem canentes a multis auditus fuit. Cuiusque exequiis sanctus Ambrosius miraculose interfuit, ut patet in legenda. De beato Martino beatus Ambrosius dicit sic: Beatus Martinus prophanorum errorum templa destruxit, vexilla pietatis erexit, mortuos suscitavit, ab obsessis corporibus daemonia saeva exclusit, ac variis laborantes languoribus salutis remedio sublevavit, qui ita perfectus inventus est, ut Christum texisset in paupere, et veste quam egenus acceperat mundi dominum induisset. O felix largitas quae divinitatem operitur. O clamidis gloriosa divisio quae militem texit et regem. O inextimabile donum quod meruit vestire divinitatem. Digne huic domine confessionis tuae praemia contulisti. Digne ei Arrianorum subiacuit feritas. Digne amore martyrii persecutoris tormenta non timuit. Quid erit pro oblatione integri corporis recepturus, qui pro quantitate vestis exiguae vestire dominum meruit et videre. Sic sperantibus contulit medicinam ut alios supplicationibus, alios visu salvaret. Haec ille. Obtinuit autem a domino ut quicumque eius suffragia exposceret, maxime morbo pestifero laborans, si in eius vigilia in pane et aqua ieiunaret, perfectam sanitatem pro illo anno impetraret. Et ego frater Leonardus de Utino praedicatorum ordinis in Alemannia experta haec dixerim fore vera, et in multis Ytaliae civitatibus ubi praedicavi. Unde in dicto ieiunio in pane et aqua in vigilia sancti Martini statim cessavit tempestas illa gravissima pestilentiae. Unde benedictionem omnium gentium dedit illi dominus etc. Et sic patet.

In festo sanctae Catherinae virginis et martyris

Virginem castam despondi exhibere Christo. 2 Cor. 10(11). Beatus Ambrosius libro de virginitate sic dicit: Pulchritudinem quis potest maiorem extimare virginis decore, quae

amat' a rege probat' a iudice dedicat' quo; consecr' deo. h(ec) ille. bta cathe
rina erat regina sine carne. facta e regina ec. pp desponsatione eius cu filio dei.
Vn Greg. q desponsatio e quadruplex. p(ri)ma carnalis de qua so. 2°. vocat
sponsa archi. 2a sacralis p fidei signaculum q(ue) contrahit in bapt(ism)o. Osee. 2°. sponsa
bo te in fide. 3a spiritualis que fit p passionis sacrum. et ista fuit contra in
xpi passione. Osee. 2°. Sponsabo te mi in iustitia et iudicio. 4a virtualis que
fit p virginitatis votu. Et ista contrahit in thalamo glorie. Osee. 2. Sponsabo te mi
in mia et miserationibus. Virginitate ei servare. non est virtutis huc. s(ed) miserationis
divine. bta Catherina primam desponsatione(m) non recepit cum homine terreno. sed
illa habuit cum homine celesti. 2am desponsatione(m) habuit p fidei signaculum. quia in iuventute
sua baptizata fuit. 3am habuit p passionis sacrum quod pro nomine yhu sustinuit.
4am habuit p virginitatis votu. quod sponte emisit. Vn cu maxentius imperator virgi
loqueret' d(icit). O virgo generosa fruere etate tue consule. et post reginam in palatio meo
2a vocaberis. et ymagine tua in medio civitatis fabricata cunctis velut dea
adoraberis. Audiens virgo. Desine talia dicere. quod scelus sit et cogitare.
Ego me sponsam xpo tradidi. Ille gloria mea. Ille amor meus. Ille dulce
do et dilectio mea. Ab eius amore nec blandimenta nec tormenta poterunt me
revocare. carnem et sanguinem meum xpo offerre desidero. Sic ipse primo seipsum
obtulit. Ipse e deus meus et amor meus. pastor et sponsus unicus
meus. Jo(hannes) in pmnt(?) dicit d(icit). virgine(m) castam ec. q fuerit verba apostoli
Virginem castam. despondi exhibere xpo: —

Primo bta Catherina exhibuit se xpo tamquam vir
gine casta sponsam eius p nobilitatem. ha(bui)t enim
nobilitatem. Na(m) hu(m)ana hac nobilitate. qz eu sit adeo crea
debilitatem. ta est a nobilissima progenie producta et sibi
stabilitatem. propinqua. Vn Aug(ustinus) li. de civitate dei. dicit.
fecunditatem. Sup(er) o(mn)ia que creavit deus nil deo propinquius ani
locupletabilitate. ma.

Ab hac nobilitate nemo excluditur. qz o(mn)is in divina creatione includitur. Unde ex
eze. 18. Omnes anime mee sunt. Sed ista nobilitas perditur p peccatum. Sic
Aug(ustinus) sup(er) gen ad litteram d(icit). Sicut deus omnem creatura(m). sic anima omnem crea
turam corporale(m) dignitate nec precellit. Om(n)is anima aut xpi sponsa aut diaboli
est adultera. h(ec) ille. Et li. 4°. de ci. d. Bonus et si serviat liber
e. malus at si regnat servus est. nec unius viri. s(ed) quod gravius est
tot dominoz quot vitiorum. Forte dices. Ego sum de vili sanguine. unde non
non posset xpo desponsari. Rndeo qz nobilitas e duplex. s. mali
por(?)tole. divitiarum. et h e corporis de qua pho. 1. rethoric. dicit.
Q(uod) quantumcunque magna sit. informis e. Ista non e illa nobilitas qua(m)
petit sponsus. s. xpus. Alia e nobilitas mentis p virtute. q(ua)m sup
pho. 2° rethoric. dicit' generositas. Vn Hieron. ad Celantia(m). Sola
apud deu libertas e. non servire peccatis. nobilitas e summa aput deum
clarum esse virtutibus. nam ille apud deum preest potior non que nobilitas
generis nec dignitas secli. s(ed) quem devotio fidei et vita sancta commendat. h(ec) ille.
Et pho. 1. politicorum d(icit). qz nil aliud q(ua)m virtus et malitia determinat
servum et liberum. Cum at tu possis adipisci virtutes potes esse nobilis
Vn b. ad Eugeniu(m) d(icit). genus apostolorum non aliud nobile. qz mor
ingenuitate et animi fortitudine. h(ec) ille. bta Catherina habuit utraq(ue) nobi
litate(m). s. corporis. Vn dixit maxentio imperatori. Confiteor mea pro

genie non tumore vanitatis. s(ed) humilitatis amore. Ego enim sum cathe
rina costi regis filia. hanc at nobilitate(m) corporis deo dedicavit p virginitatem
ut clarior esset eius nobilitas. et ne gentilitas et ydolatria parentum sordida
ret eius nobilitatem contraxit cum xpo. Vn post pdicta verba dixit imperatori. Cu(m)
meis in purpura sum nata et liberalibus disciplinis non mediocriter instructa. h(ec)
tamen o(mn)ia contempsi et ad dominum yhm confugi. et habuit nobilitate(m) mentis p virtutu(m)
adoptione. Sic Aug(ustinus) li. de virginitate d(icit). Unumquodque ergo dz considerare
quibus preceptis debeat insistere ut ad istis vitiis debeat abstinere. si vult
et in isto positum cum deo manere. et cu eo etiam post vitam huius resolutionem in ela
ritate celesti regnare. h(ec) ille. bta catherina habuit ultra rethorica(m)
a virginitate. q(uia) etate mentis superavit. habuit innocentia(m) qz 18. annorum q(uia)
in ea ruine et lascivie. habuit pulchritudine(m) qz mire et incredibilis pul
chritudinis. habuit libertate(m). qz sui et suorum domina remanserat q(uia) libera est
ea ruine. habuit oblatorum munerum. qz tyrampnus dixit ei. Recorde
ero in corde tuo quod moneo et noli dubiis rendere sermonibus. non te qu
famulam possidere cupimus. s(ed) regina potens et preclara in regno meo
triumphabis. Sed istud non nocuit. qz constantia mentis observavit. Vn
Vn ipsa dixit imperatori. Attende et tu observa. et iudicio examine
videtur sanctione divine. quem magis eligere debeo. aut potentem
gloriosum et decorum. aut infirmum mortalem ignobilem et difformem. Prae
bat ei quod huius munera dabat generibus et non possessori ec. Vn tyrampnus
furore repletus iussit eam spoliatam scorpionibus cedi. in carcere obscurissimo
poni. et fame vexari. Sed xpus missa de celo candida columba
celesti eam cibo refovebat. ad orationis refugium confugit. Ecce quot
modis impugnabatur eius virginitas. Jo Ambros. de viduitate d(icit) sic. Sup
gredit' virginitas conditionem humane naturae. p qua homines assimilant' angelis
in puritate. maior e tamen victoria virginum q(ua)m angelorum. Angeli enim sine
carne vivunt. virgines non in carne triumphant. h(ec) ille. ma
gna g° solitudine et virtute conservavit sua(m) nobilitatem et sic p3
2. p debilitatem. Non enim fuit sui consilii. s(ed) aliorum. sapiens et discreta
erat divine et virtutis et vitia et maius et minus. h° ei e salutare stu
diu(m). Vn Crisos. li. 1°. de nugis curialium et vestigiis philosophorum d(icit).
Omnino sunt que e nobiliora ingenia studiis de honestare moribus
et eos quos generosa et ardua expectant officia voluptates et vanitates
occupationibus agitari. h(ec) ille. Jo Ysidorus li. 3°. de summo bono d(icit).
Q(uo)d prodest in humanis proficere doctrinis et inanescere in divinis. ea
dum sequi figmenta. et divina fastidire mysteria. Cavendi sunt g° tales
libri et pp amore(m) scripturarum sanctarum vitandi. h(ec) ille. Cuius ronem
assignat Cyprianus epla 2a. de disciplina et habitu virginum d(icit). Disciplina
i. scriptura sacra. custos spei. retinaculum fidei. dux itineris. fo
mes ac nutrimentum bone indolis. magistra virtutis. facit pp in xpo
manere. fugit vanitatem. ad promissa celestia et eterna divinaq(ue)
premia pervenire. h(ec) ille. bta Catherina in studiis humanis licet erudi
ta non contentabat'. donec etiam etatis sue anno sacrarum scripturarum profunda
mysteria cognosceret. Vn ut illo docente. s(ed) spiritu sancto suggerente. multa
de creatore et deo omnium intellexit. Tantam enim sapientiam sponsus sanctus eius
menti infudit. ut omnes alias virgines excessit. quod p3 p multa ec.

Sexto quia alie virgines habuerunt aliquam sapientiam adeo infusam. Hec et fuit studijs omnium liberalium artium erudita. que maiorem eius sapientiam in quinquaginta oratoribus admirabantur.
2o quia alie virgines habuerunt sapientiam regendi se ipsas. hec autem habuit sapientiam qua se et omnium morum honestate composuit. quia et familiam suam laudabiliter rexit. 3o Alie virgines habuerunt sapientiam quo ad simplicem eruditionem. hec autem per verbis illusiones.
contra cesarem disputavit. 4o quia alie virgines habuerunt sapientiam in predicationibus. hec autem habuit sapientiam et prudentiam. unde dixit imperator. Est apud nos puella sensu et prudentia incomparabilis. 5o quia alie virgines habuerunt sapientiam in quinquaginta oratoribus. hec autem habuit sapientiam et eloquentiam. unde dixit Cesar. Audivimus tua eloquentia et mirati sumus tua prudentia. 6o quia alie virgines habuerunt sapientiam in demonstratione veritate fidei. hec autem habuit sapientiam. et quinquaginta efficaciam. unde dixerunt rethores contra quibus disputabat. Nullus umquam ante nos stare potuit qui continuo victus non recederet. hec autem puella sic nos in admiratione convertit, ut contra ipsam dicere
aut omnino nesciremus. aut penitus formidemus. 7o quia alie virgines habuerunt sapientiam in conversione homines simplices et illiteratos. hec autem habuit sapientiam conversionem
homines rethores et philosophos electos ex toto orbe. 8o quia alie virgines habuerunt sapientiam in conversione homines privatos. hec autem habuit sapientiam in conversione reginas et principes
sicut uxorem maxentii et porphirium principem militum. 9o quia alie virgines habuerunt sapientiam in rudimentis sibi objectis. hec autem habuit sapientiam in arguendo contra oratoribus
quos confudit. 10. quia alie virgines habuerunt sapientiam in exemplis sanctitatis. hec autem habuit sapientiam mirifice pietatis. unde Cesar dixit. hec omnes sapientes confutat
et deos nostros demones esse affirmat. Itaque virgo cum eum oratoribus disputaret sapientissime. et deos omnibus apertis confutaret potentissime. obstupefacti illi
et quid dicerent non invenientes muti penitus effecti sunt. Luc. 21. Ego dabo
vobis os et sapientiam Cui non poterunt resistere omnes adversarii vestri. Apparet itaque
ex hijs omnibus quomodo beata Catherina exhibuit se sponsam christi pro durabilitate.
Et sic patet 2m et 3m:—

Quarto. per stabilitate. Sunt enim quedam anime adeo infirme quod minima temptatione adeo recedunt. ipsius lege neglecta. Non sic fecit Susanna. Daniel 13. Quedam pro modico fumo vane glorie. quedam pro cupiditate pecunie. quedam pro minimo verbo. Quedam sunt instabiles. modo illuc. modo huc. se diffunt. hodie eligunt unum statum. cras alium. totus mundus non sufficit. Ecce contra instabilitas. Sunt velut arena in littore maris. Sed beata Catherina semper fuit stabilis et fortis usque ad mortem perseverans in bono proposito et cetera. Et sic patet.
5o. per fecunditate. Mulier enim potest dici fecunda. eo quod habet multos conceptus virtute virum suum procreatum. utique complexione habile et ydonea. Ex omnibus beata virgo perhibuit deo consensisse. et spiritu sancto procreata sic fuit fecunda. Ecclesia modo Anna per consensum sursum datum tenere in deum et ab ipso suscepit perdues sancte gratie quo fecundatur. utique autem est necessarium ut procreemus multos natos et virtutes per bonum propositum. Et deus dabit semine gratie. Sic fecit beata Catherina. cuius fecunditas spiritualis apparuit quia filios sapientes christo sponso suo generavit. Convertit enim 50. oratores. reginam. porphirium et ducentos milites ad fidem christi convertit. Cum autem dolerent quod sine baptismo decederent. Et ne virgo eos mortuos spiritualiter generaret. ait illis. Ne timeatis quia effusio sanguinis vestri. vobis baptisma reputabitur et corona. Et sic generavit eos spiritualiter. ipsos confortans. et ad martirium constantes efficiens. et de fide christi instruens. Sic
generavit spiritualiter reginam que nimio eius amore succensa cum principe militum

nomine porphirio ad carcerem virginis properavit. Intrantesque virgo. eciam eis gratia
dei predicavit. et ad fidem christi convertit. martirij corona eis predixit. Que cum
omnia porphirius audivisset. ad pedes virginis procidit. et cum ducentis militibus
fidem recepit. Sed hijs omnes decollare iubet et per martirium christo regnaverunt. Alios
multos generavit christo spiritualiter. doctrinis. miraculis et exemplis. Et sic patet:—
5o. per locupletabilitate. Nam iste sponsus est valde dives. quia in ipso sunt omnes
thesauri sapientie dei absconditi. immo est summus thesaurus quem genus humanum
est redemptum. Sic quoque anima primitus premiabitur a christo. Sed beata Catherina
in desponsatione sua cum christo portavit magnam dotem scilicet virtutum. quam christus acceptavit.
augmentum cuius dotem per suam visitationem. Sic enim ad visitandum suum venit christus
cum discipulis suis. Sic dominus beatam Katherinam in carcere visitavit cum multitudine angelorum
et sanctorum ad eam descendit. Jo. 14. Si quis diligit me et cetera. Sic enim paravit magdalena spiritualibus refectionibus. Sic beata Katherina in carcere existens per columbam celitus
ministravit. post. panem de celo prestitit eius et cetera. Sic enim exaudivit basilissam et margaritam et quinque in nomine ipsorum, quod adeo petivit obtinuit
Sic beata Catherina petijt et impetravit. Sic stephanus vidit celos apertos. Sic beata Catherina cum vox de celis dicit. Veni dilecta mea sponsa
mea. ecce tibi Janua celi aperta. Sicut enim angeli consolabantur virgines martires in eius obitu. Sic angeli beate Katherine in suo obitu obsequia prestiterunt
Sic paulus pro suo fervente et pura predicatione dedit lac pro sanguine ne dum decollaretur. Sic beata Katherina cum decollata fuisset. de eius corpore lac
pro sanguine emanavit. Sicut petrus in suo martirio magna lux emicuit. Sic beata Katherina in carcere tenebroso existens magna claritas replevit. Sicut enim angeli preparaverunt monumentum marmoreum beato clementi in mari. Sic angeli corpus beate Katherine in monte Synay itinere
plusquam .xx. dierum deduxerunt et ibi honorifice sepelierunt. quia in eo monte
in quo moysi sapientiam dedit deus. ysaie .xi. Erat sepulcrum eius gloriosum.
Sic enim de corpore beati Nicholai oleum emanat. Sic de membris virginis beate Katherine oleum emanat. post. Sic oleum de ossibus eius ad infirmos eius manat. Sic enim Jo. b. trecentena premia habuit. mx. id. Tercia que deus alios coronat, aucta trecentis duplicata quodam, tria eterno cumulata fructu, que te sacra ornat. Sic b. k. trecentena premia adeo recepit. scilicet virginitatis martirium. et predicatoris. Ex hijs omnibus patet:—

In festo sancti Andree apostoli.

Vocavit Andream. math. 4o. Beatus Augustinus in 2a epistola. ad volusianum dicit sic. Christus dominus. petrum et Andream fratrem eius et alios per quos operatus est salutem in medio terre. non de foro tulit. sed de simplicitate piscatorum assumpsisse. inflat enim sapientia huius mundi. et legum verbosa loquacitas. elegit
enim non reges. non senatores. non philosophos. sed plebeios pauperes indoctos piscatores et eruditos liberalibus disciplinis. non peritos grammatica non armatos dyalectica. non inflatos rethorica. Sed piscatores contra retibus fidei pauperissimos misit. ac itaque tam multos pisces. et ex omni genere. tam mirabiliores quam rariores et ipsos philosophos cepit. hec ille. Super quo moneo Gregorium. Vobis beatus Andreas vocabitur christum se vocare. securus fuit. quod nullas

Xbutes fatre videret. Ad istam quoque redit glosa i omel. sup illo Xbo pposito.
d. sic. Audistis fres carissimi q ad vnius iussionis voce. andreas
relictis rebus secuti sut redeptore. Nulla no huc fate adhuc miracla
viderat. nl abco de pmio eterne retributionis audierat. et tn ad hui
dni preceptu. hoc q possidere videbat oblitus e. hec ille. Christus at vocas
ad se andream noua gram meti eius infudit. qua factus filius illi secuti
e cu. Rone huius gre i fuise pot andreas dici frater xpi. q q facit volu
tate patris mei q i celis e. hic meus pr. fr. et soror e ut hr. mt. 12.
Ideo dr. Vocauit Andream fratrem eius:—

Vocauit Andream fratrem eius.

Primitate conuersionis.
Prioritate predicationis
Paritate perfectionis
Paritate consummationis.

P°. christus yhus vocauit andream primitate conuersionis.
Fuit eni primus de discipulatu Jo. ad xpm inter omnes
aplos. vn Jo. 1°. Stabat Jo. et ex discipulis eius
duo. Et respiciens yhm ambulantem dt. Ecce agnus
dei rc. Et audierunt eu duo discipli loquente. et secuti sut eu. s. yhm. sup
quo Xbo dt beda i omel. Testimonium phibente Jo. q yhus eet agnus
dei, secuti sut illu duo discipli magis desiderantes ab ipso yhu, qz a
precursore illius Xba gre percipe. p q z ipi mererentur i agnorum dei sorte
computari. hec ille. Vnus at ex hiis duobus discipulis fuit andreas. sicut
dr Jo. 1°. Erat at Andreas frater Symonis petri vnus ex duobus q audie
rat a Johne. et secuti fuerat yhm. Auditio eni doctrine bti Jo. dispo
suit btm andream ad tria. Primo ad pniam. qz doctrina spualis iduxit
compunctione i pectoribus. vn predicante petro, audientes compuncti sut corde. z
dixerunt ad petrum z ad reliquos aplos. Viri fres qd faciemus. petrus
at ait ad illos. pniam agite. vt dr act. 2°. Et Neemie. 8. Flebat oys
ppls. du audiret Xba legis. Na ut dr. Jer. 23 Xbu dei e sic malleus
conteres petras. i. corda dura. Sic et Jo. b. docebat z pdicabat pniam
mx id. pniam agite appiquauit rc. Et qz btus Andreas tanqz Xbius
discipulus Jo. i ieiunio z austeritate pnie pficiebat. io ydoneus erat ad disci
platu xpi. 2°. Auditio Jo. disposuit btm andream ad fidem. qz pi. 3°
Si dilexeris audire, sapiens eris. 2° et phy. 2°. metha. Auditus disciplin
disciplinae. Intra eni sut q ab aliis audiuimus. discimus q p nosipos no
inuenimus. Et ppue ad fidem fidei. cu fides sit ex auditu. ro. 8°.
Et io btus andreas eo ipo qz fuit auditor Johis, factus e ydoneus
ad discipulatu xpi. et ad disciplinam z scientiam xpi q est scia salutis. post lege
dni immaculata conuertens aias rc. Et ad hac disponebat doctrina Johis.
luc. 2°. Tu puer ppha rc. 3°. Auditio Jo. disposuit btm an. ad
obediam. post in auditu auris obediuit mi. Jo. btus an. ex eo qz fuit
obediens. postqz in auditu auris obediuit mi. Jo. btus an. ex eo qz fuit,
auditor Jo. fuit ydoneus ad obiam xpi. Et qz inter ceteros discipulos xpi
fuit magis dispositus ad hec tria. Jo fuit primus ad fidem xpi conuersus. Et sic
pz p°.

2°. yhus vocauit Andream primitate predicationis. vn Remigius sup Xbo
proposito dt sic. p duos fres. duo ppli designantur. q ab vno deo pro
creati sut. quos vidit. qn eos misericordie respexit. p petrum eni qui

interpretatur agnoscens z dr Symon. i. obediens. designatur Judaycus pplus. qui
p lege deum agnouit z preceptis eius obediuit. p andream q interpretatur virilis
siue decorus. intelligitur gentilis pplus q post agnitionem dei viriliter i fide pma
sit. hos aplos vocauit qn predicatores misit i mundu. s. petrum z andream
fratrem eius. hec ille. In officio eni predicationis Andreas fuit primus. qz p°. me
diator fuit inter xpm z gentiles. vn Jo. 12. Erat aut gentiles quida ex
hiis q ascenderant ut adorarent i die festo. hii g° accesserunt ad philippu
z rogabant eu dicentes. due volumus yhm videre. venit philippus z dicit
andree. et andreas dixit yhu rc. hec ibi. Fuit eni i hac mediatione
velut portarius q philippo rc. 2°. mediator fuit inter xpm z pplus Judayc
cu. s. qn petru p que designatur circumcisio ad yhm vocauit. et ad
eu adduxit. ut hr. Jo. 1. Q. qz petrus sz Andreas diligenter p que xpz
meruit inuenire. Q. qz tn meruit est Andreas ap deu. q quererer meruit
principe aplorum. Ecce quo i officio predicationis fuit primus. tm quo ad
Judeos qz et quo ad gentiles. btus Andreas p fide predicationis di
micabat contra inimicos crucis xpi. assumens gladiu spus q e Xbu dei.
no solum contra Judeos. sz et contra gentiles z paganos. Et io i euangelio hodierno dr. ve
nite post me. faciam vos piscatores hominum. Sup quo Remigius dt. Deus
namqz piscatoribus loquitur predicatores p Jeremiam. Mittam i vos piscatores meos
q piscabuntur vos. piscatores z venatores. sci apli dicti sut. q hii pisca
tores dicuntur qz rethe sce predicationis pisces. i. homines de profundo pellagi.
i. infidelitatis ad lucem fidei traxerunt. Admirandum sit istis predicatores. et admi
randum est istorum piscatio. pisces eni capiuntur, mox moriuntur. homines eni capti
sut Xbo predicationis. no mortui sut. sz potius viuificati. hec ille. btus ergo
an. tanqz bonus piscator z fidelis predicator. i achaia conuersos. tota cum
circumiis impleuit. ac populos ad fidem xpi conuertit. vxorem quoqz egee. s. ma
ximillam ad fidem xpi conuertit. et sacro bap fonte regenerauit. Ecce quo
yhs xpus vocauit Andream primitate predicationis. Et sic pz 2°.

3°. primitate perfectionis. Enim aut perfectio pz ex eo qz de numero duodena
rio aplorum fuit. Iste eni numerus designatur perfectionem. p°. qz constat ex duobus
senariis. z numerus senarius est numerus pfectus ut docet Arismetica 2°. qz
implet figuras veteris testi. vn Rabanus dt sic. Duodenarius numerus per
multas figuras i veteri testo presignatus e. p xii. filios Jacob. p xii. princi
pes filiorum ysrl. p xii. fontes inuentos i helim. p xii. lapides i rationali
Aaron. p xii. panes ppositionis. p xii. exploratores a moyse missos. per
xii. lapides. vn factum est altare. p xii. lapides sublatos de Jordane
p xii. lapides boues q sustinebant mare eneum. In nouo et testo.
p xii. stellas i corona sponse. p xii. fundamenta ycrlm que vidit Johes
Et p xii. portas. hec ille. 3°. qz implet numerum electorum. mx id. apoc. 7°.
Ex oi tribu filiorum ysrl. xii. milia signati. Vn singulas tribus enumerat.
Qui numerus duodenarius i seipsum ductus. puta duodecies duodeni. facit
C. xl. quatuor. Et qz mille designat statum btitudinis. Jo dt Jo. ibidem
Audiui numerum signatorum C. quadraginta quatuor milia signati. rc. 4°. quia
implet numerum Judicantium contra xpo. iudicio vlti. mx id. mt. 19. Sedebitis sup
sedes xii. iudicantes xii. tribus ysrl. Sz bto Andreas i hoc numero fuit primus
nec tn solus. sz cu petro ad designanda perfectionem consolationis. vn Crisos

sup Xbo pposito dt sic. Erat ei hitatione i iueg. dilectioe geredo.
artificio pares. similitatis pietati quieti. hoc qz sil' cos vocauit. ne
tot homes quietos dissilis vocatio separet hec ille. Sic g° pfectio bti
adree gsistit i duobz. s. i pfectione nuj duodenarij. et i pfectione ca
ritatis designate p binariu. et ho est xpus vhus iuuere. Et sic pz quo
xpus vocauit pmitate psetois: —

Q°. pmitate gsudatois. Q ma btus Andreas fuit pmus agens collect
a xpo. io ee eu fecit qtuor. p°. fecit eu gmilitone sui. Na xpo
huit eruce tanqz equm. p quo gt demone militauit. Sic voluit
btus adrea eqtare sz equm crucis. io fecit eu gmilitone sui. hestio
ho que rex honorare cupit. dz sedere sup equm q de sella regis est.
2°. fecit eu assessore sui. Nam xpo huit cruce tanqz soliu. i quo
iz homini z dyab° iudicio deffinuit. Sic voluit btus adrea i isto
solio sede et io fecit eu assessore sui. 3°. fecit eu gmesale sui. na
xpus huit cruce tanqz mensam i qua fideles refecit. Sic voluit btus
andrea i eadz mesa sede'. io fecit eu gmesale sui. pr. paste i g. mu
mensam. 4°. fecit eu sacrifi sui. Nam xpus huit cruce tanqz al
tare i quo se patri obtulit sacrific i odore suauiss. Sic voluit btus
andrea i cruce ymolari tanqz sacrific odorisferu. vnx id qz de co cetat'
dilexit andrea dns i odore suauitatis ut pz i legenda. Dimis at btus
Andreas fuit passus parblus crucis sicut xpus. no tn eo mo quo
xpus. Nam xpus fuit crucifixus recti qz tanqz caput obtiebat su
piora et ut repperet mudu i fra se quē redimebat. petrus fuit
crucifixus reuersus. qz tanqz alter pincepo obtiebat i feriora. et ut
reppiret celu c° claues tenebat. Andreas fuit crucifixus trasuss
ut manu dextam porrigeret ad xpm petteos auxiliu ascēdendi i celu.
sinistra ad petru petteo sibi apiri reg° celoz. Ecce quo btus sm
fuit vocatus ax° pmitate gsudatois. hic p graciam. tunc p gliaz. Sm

In festo scti Nicholay epi z gfessoris.

No est iuctus silis illi q gsuaret lege excelsi. ecci. 44. Bren
qz qlz sctus i aliqua vtute eminuit i qua nullus sibi silis fuit. Vt
apperet sapia dei. q i tata vrietate sctoz. tata posuit vrietate vtutu
q lz nobis no sit cogta. deo tn e nota. Si ei tanta e vrietas in
fratribz homi. no miru si tata pot ee i aiabus. Et qz btus Ni.
maxie excessit i opibz mie. iux id. luc. 6. Estote misericordes sicut et
io dz. no e iuctus silis illi q gsuaret lege excelsi:

In sctificatione.	In electione.	Fiebat. In sctificatione. lz ei dictu mis sctificati no fuit. tn mox natus sctus fuit iux illud ps pincipii cum alig sctificat
In generatione.	In gubernatione.	
In nobilitatione.	In emigratione.	
In educatione.	In tumulatione.	
In pfectione.	In assumptione.	
In iustificatione.	In miraculoz operatione.	

Sue i budectoibz dulcedis. Vnd Brien qz qtuor mois

p°. dicto miis sic Jo. b. luc. 1. 2°. natus ex vtro. sic Nicholaus qui
ppus scti gra ab uberibz matris abstiebat. 3°. i iuuentute sic martinus
qui i sua iuuentute deo suire cepit. 4°. i senectute sic latro i cruce. d.
memento mei re°. et ppuo sctificatio eu dixit. Amen dico t. hodie mecu eris
i padiso. ut dz. mt. 27. Talis at cu no posset de suis meritis gfidere
ne proiceret adi mia. dz orare. d. id ps. Ne piciao me i tpre sen
tutis cu defecerit vtus mea ne derelinquas me. In 2°. sctificatoi no
no e iuctus silis bto Nicholao: —

1°. no est iuctus silis bto nicholao i generatioe. fuit ei gratiose generatus ppq°
p° ex pte vtuzz generantis. lz ei essent iuuenes. tn mox ut nicholaus natus e
gtinet' vixerut. vnd erat mrio iucti no ut libidi deseruiret. sz ut ple educa
dam ad dei suiti genuaret. Sic ei miraclm fuit i natiuitate Jo. b. qz pre
muto loqlla reddidit. luc. 2°. Sic miraclm fuit i natiuitate bti nicholay
qz utqz pente gtinecia diu tpe ipetrauerit. 2°. ex pte geniti quo ad cors
qz ad ubera pedens qrta z sexta feria ieiunabat. hoc at no fuit ana
qua tuc i oibz puelis idm gtigeret semp ut fecept. Ut dz. i. phi. nc
acasu qz tuc feria a feria no distiguet. nc apropoito. qz tuc usum
libi ar. no hebz. restat g° qz fuit ex singlari dei dono. 3°. ex pte geniti
quo ad aiam q mox ut natus e. fuit hitaclm s. s. ephe. 2°. tn quo z nos
cohedificamur i hitaclm dei i spu scto. et statim cepit suire deo. Mag° mira
clm fuit qz Jo. b. quinque dsitu peteret z suire cepit. Sz maius mi
raclm fuit. qz nicholaus mox natus. carne sua mortificauit. 4°. ex
pte modi generandi. qz genuit e p oronem parentu q deu exorauerunt ut filiu
eis gcederet. que no tn dimittat. Sz et mox tenebit hered. —

2°. no e iuctus silis bto nicholao i nobilitatioe. Secdu ei gg° nazazenu
nobilitas est. 4x. p° cat' ex carnis ppagatioe. s. cu qs ex nobilibz petibz
nascit'. hac nobilitate huit bti nicholaus. vnd dz de eo. Nobilissimus
ortus natalibus. velut lucifer nicho. claruit. 2°. cat' ex aie formatoe
s. cu qs vtutibz i tedit. hac nobilitate huit nicho. de quo dz. nobilis
gne. sz nobilior fide. 3°. cat' ex legali adoptione. hac nobilitate huit
nicho. i dei filiu p ppus sctus adoptatus. ic° sig° btus nicho. p° die
sue natiuitatis du balnearet' stetit erectus i pelui no gchs vtute hu°.
Sz post diuina. 4°. cat' ex diuina ymagis ipssione. sm qua oes hoies st
effecti nobiles. de q dz. act. 7. Ipsi ei genus sumus. Si ei honoramus
ymagines depictas. multo fortius honorare debemus ymagine dei nobis
ipssam. Ista ymago i pectoribz tm obsuaret' q vix adeo cognoscit'
mt. 24. Amen dico nobis nescio vos. hac nobilitate huit nicho. p mu
dicia cordis qua pp gsuauit. pu. 22. Qui diligit cordis mudicia
hebit amicum regem:

3°. no e iuctus silis illi. s. bto nicho. i educatione. fuit ei gose edu
catus qz ad qtuor. p° ut iuuenum lasciuias euitaret. vnd i legenda
dz. sctus aut iuuenis alioz iuuenum deuitas lasciuias. 2° ut eccas
frequentaret. vnd dz. Ecclie scte frequtans limina. 3° ut uba dei libent'
audiret z suaret. vnd dz. Quicqd de scripturis sctis audire poterat.

armariolo contebat pectoris. 4° ut corpus ieiunio maceraret. Unde dicitur de eo. beatus Nicolaus adhuc puerulus multo ieiunio macerabat corpus. —

5° nos invitat filius beati Nicolai in perfectione quantum ad quatuor. 1° in mundi vitatione quam velut pestem fugiebat. 2° in mundi despectione. Unde dicitur de eo. gloriam mundi sprevit cum oblectamentis suis. ex quo sequitur quod beatus Nicolaus preiudicio mundi factus est amicus dei. iuxta illud Jac. 4°. Qui voluit esse amicus seculi huius inimicus dei constituetur. 3° in devota oratione. Unde non solum in die sed et in nocte semper orabat et ad matutinas et dum esset laycus ibat. post. Quam recte dux sit orationis et confirmavit [illegible]. 4° in modesta conversatione. Unde Ambrosius li. de off. dicit sic. presbiteris gravitas in iuvenibus alacritas in adolescentia verecundia convenit. Non est ergo mirum si beatus Nicolaus omnibus amabilem se exhibuit. quia habuit verecundiam cum adolescentibus. Maturitatem cum iuvenibus. gravitatem cum senibus. Unde dicitur de eo. pudore bono repletus. Maturitate cum iuvenibus et gravitate in omnibus sectabatur. Et sic patet —

6° nos invitat filius beato Nicholao in iustificatione. i. sanctitate vite. Unde Augustinus li. de vita christiana dicit sic. Ille non christianus est quem omnibus miseris fuit qui nulla omnino movetur iniuria, qui alienum tanquam proprium sentit dolorem. cuius mensam nullus pauper ignorat, quem coram hominibus inglorius habetur ut coram deo et angelis glorietur, qui contempsit terrena ut possit habere celestia, qui oppressum pauperem se presente non patitur, qui miseris subvenit qui ad fletum flentibus provocatur alienis. Unde dicebat apostolus paulus dicens quis infirmatur et ego non infirmor etc. hec ille. Hec autem sanctitas vite in beato Nicolao consistit in quatuor. 1° in virginitate quia fuit virgo. Mt. 13. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro. i. virginitati in corpore terreno. Et dicitur virginitas thesaurus propter sui preciositatem. Eccl. 37. Non est condigna ponderatio [illegible] continentis. 2° in liberalitate. quia fuit maxime liberalis ad proximos egentes. Unde dicitur. Erat enim valde compaciens, et super afflictos pia gestans viscera. Nam omnes suas divitias liberaliter distribuit. Dedit enim pauperibus non divitibus. i. illi homini qui propter paupertatem filias suas prostituere voluit. ps. Dispersit dedit pauperibus etc. dedit de meliori non de deteriori. quia aurum dedit de proprio patrimonio. non de alieno. dedit propter honorem dei non propter favorem mundi. dedit in vita non post mortem. Ecce bene fuit ei quod munus in sacrificio deo acceptum et placitum. 3° in caritate quia fuit maxime caritativus. Unde dicitur. Copiose caritatis Nicholaus pontifex. i. Cor. 13. Si linguis hominum loquar et angelorum caritatem autem non habeam etc. 4° in sapientie profunditate. quia magnam sapientiam habuit. Unde dicitur quod beatus Nicholaus interfuit concilio Niceno ubi plurimi de fide contra hereticos disputaverunt et dicitur sapientie et scientie eius thesaurus est in hoc [illegible] quo quasi fuit participes facti sunt amici dei. —

7° nos invitat filius illius sancti beati Nicholai in electione. fuit enim gloriose electus. Eccl. 44. Elegit eum ex omni carne. Cuius electio fuit commendabilis quantum ad quatuor. 1° quia fuit electus premissa oratione. Nam electores tota nocte orationi vacaverunt. Christus quod cum electurus apostolos fuit in monte orare. Luc. 6. Et apostoli in electione Mathie dixerunt orantes. Tu domine qui corda nosti etc. Act. 1. 2° quia fuit electus

divina revelatione. quia vox de celo lapsa fuit ut eligerent Nicholaum. 3° quia fuit electus omnium consensu et approbatione. Unde dicitur quod eo viso. omnes laudaverunt deum magnalia. 4° quia fuit electus invitus et quodammodo coartatus. Unde potest dicere cum ps. Exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus. [illegible]. Elegit me hodie de filiis [illegible]. Talis autem fuit beatus Nicholaus ut patet in eius legenda. —

8. nos invitat filius beato Nicholao in conversatione. quia in episcopatu suo fuit gloriose conversatus cum populo sibi credito quantum ad quatuor. 1° quia pavit populum suum verbo. Unde dicitur quod erat efficax in loquendo. Jere. 3. Dabo vobis pastores secundum cor meum qui pascent vos scientia et doctrina. 2° pavit populum suum orationis suffragio. quia in orationibus pro populo suo orabat et vigilabat. Act. 6. Nos autem orationi et ministerio verbi instantes erimus. 3° pavit populum suum exemplo. Unde dicitur quod cunctis quam plus gravitate sua [illegible]bat. i. Thi. 4. Exemplum esto fidelibus in verbo in conversatione. 4° quia pavit populum suum temporali subsidio. Nam populo fame laboranti impetravit frumentum ut habetur in legenda sua.

9°. nos invitat filius beato Nicholao in emigratione. fuit enim gloriose mortuus quantum ad quatuor. 1° cum gratia dei. Unde dicitur quod omni virtutum karismate replebatur. Apoc. 14. beati mortui qui in domino moriuntur. 2° cum conscientia bona. quia nullius peccati conscientiam habuit propter puritatem vite. 3° cum securitate bona quia voluit esse mundam et puram. 4° cum bona fama populi. quia omnes illum commendabant dolebant enim mortem tanti viri non [illegible] sed [illegible]. —

10. nos invitat filius beato Ni. in tumulatione. fuit enim gloriose sepultus quantum ad quatuor. 1° quia in sepulchro suo fuit positum corpus eius sanctissimi. 2° quia in tumba marmorea. sic corpus Christi. 3° quia eius membris sacrum resudat oleum valens in salute multorum. 4° quia a pedibus fons aque profluxit. post. Oratore qui [illegible] s. Nicho. miserunt. —

Undecimo nos invitat filius beato Ni. in assumptione. fuit enim gloriose assumptus quantum ad quatuor. 1° cum custodia angelica. Unde cum moreretur rogavit deum ut angelos suos sibi mitteret. et inclinato capite vidit angelos ad se venientes qui reduxerunt sibi gloriam suam post angelis suis duos mandavit de te. 2° cum perfectione divina. quia devote se commendavit deo. dicens in manus tuas etc. Et sic fuit velut Christum [illegible]. Sapie. 10. [illegible] in mandatis. 3° cum suscepta eukaristia quia sacrum corporis et sanguinis Christi suscepit ut esset conformis Christo. qui ante patrem coronavit cum apostolis. 4° cum celesti melodia. quia angeli eius animam in celum cum laudibus deduxerunt. Ubi celestium melodia audita. Ysaie. 23. A finibus terre laudes audivimus. gloriam iusti. —

12. Nos invitat filius beato Nicholao in miraculorum operatione. [illegible] operatus in miracula in maiori modo quantum ad quatuor elementa. 1° in elemento ignis. quia ignem dyani extinxit. 2° in elemento aeris quia ab aere tempestatem fugavit. 3° in elemento aque. quia nautas mare [illegible]. 4° in elemento terre. quia terra sterile fecundavit. Etiam in maiori modo multa miracula operatus est quantum ad 4or. 1° quo ad deum subveniendo in tribulatione qua iuste patiebatur a deo. sicut quia resuscitavit puerum filium cum cipho in mare submersum. 2° quo ad dyabolum subveniendo in tribulatione qua patiebatur a dyabolo sicut quia resuscitavit puerum filium a dyabolo strangulatum. 3° quo ad tyrannos sub

uenieb(at) i(n) t(r)ibulatione qua(m) patiebat(ur) a tyrapnis. sic et hiis tu(n)c(ti)b(us) prop(ter)
ab iudeis accusatus. et q(ua)n(do) p(at)ri reddidit filiu(m) a soldano de(tentu)m. q(uo)d quo
ad temporalia subueniens i(n) tribulatione qua(m) patiebat(ur) i(n) reb(us). sicut q(ua)n(do) sub
uenit uidue q(uae) ymaginem s(an)c(t)i Ni(cholai). i(n) do(mo) ferat (et)c(etera). Et sic p(ate)t quo b(eatu)s
Nicholaus est i(n) curia dei sublimior. Un(de) d(icitu)r. t(ibi) quo uiuit Nicholaus
honor sacerdotu(m). h(abe)t p(er) g(rati)am. t(ibi) p(er) gl(ori)am (et)c(etera). — Scte lucie. Omno

Profert de thesauro suo noua (et) uet(er)a. m(atthei) 13. q(uae) u(er)ba 2o d(icit) d(ominu)s. Ere
s(an)c(t)e (et) multiplicaui(ni) (et) replete t(er)ra(m). Sup(er) quo b(eatus) i(n) ep(isto)la d(icit). Unu(m) q(uod)
continens no(n) ualet celibatu(m) se dare nuptui no(n) uerea(n)t(ur). e(st) en(im) pulchrius
melius nube(re) q(uam) uri. i(n) humili g(ra)du saluari. q(uam) i(n) sublimi decidere. penas
deuincit ut q(ui) absit dapnari. h(ec) ille. Sup(er) quo iterum mouere q(uesti)o(nem). Ut
b(ea)ta lucia magis meruit u(ir)ginitate obseruauit. q(uam) (com)p(ro)miso suo matrio
nialiter habitando. Ad istam q(uesti)o(nem) r(espo)ndent duo doc(tores). noui test(ament)i d(e) q(uesti)o(ne)
q(uia) meruit ex u(ir)ginitate. q(uam) meruisset ex matrio(nio). q(uia) excelle(n)cior est
u(ir)ginitas q(uam) matrio(nium). P(ri)mus est b(eatu)s Aug(ustinus) li(bro) de bono (con)iugali d(icit) sic. Sic
bo(nu)s erat q(uo)d martha faciebat. occupata ci(rc)a ministeriu(m) s(an)c(t)or(um). s(ed) melius
q(uo)d maria audiens u(er)bu(m) dei. Ita (et) bo(nu)m susanne cu(m) castitate (con)iugali lau
damus. s(ed) bo(nu)m uidue Anne magis. Et marie u(ir)ginis anponim(us). Et
li(bro) de s(an)c(t)a uiduitate d(icit) sic. Bona e(st) (con)tinentia (con)iugalis. s(ed) melior (con)ti(nen)tia
uidualis. Optima uero u(ir)ginalis. Et li(bro) de u(ir)ginitate d(icit) sic. Ce(r)
ta rome (et) s(an)c(t)orum septuaginta au(c)tore. n(ec) p(re)tium ce nuptias i(n)uenimus.
Nec eas bono ut u(ir)ginalis (con)ti(nen)cie ut (et) uidualis eq(ua)mus. h(ec) Aug(ustinus).
2(us) est s(an)c(t)us tho(mas). 22. q. 152. ar(ticulus) 4. d(icit) sic. Q(uod) aut(em) u(ir)ginitas sit ex
celle(n)cior matrio(nio) probat(ur). p(ri)mo ex (christ)o. q(ui) matrem u(ir)ginem elegit. sicut
Ambrosius li(bro) de off(iciis). d(icit). Q(uan)ta e(st) u(ir)ginitatis gr(ati)a que meruit a (christ)o eligi
ut e(ss)et corp(ora)le templu(m) dei i(n) qua corporal(ite)r habitauit plenitudo diuinitatis.
Virgo mu(n)di salute(m) genuit. Virgo uniu(er)sor(um) uita(m) pep(er)it. h(ec) ille. 2o
q(uia) (christ)us u(ir)ginitate(m) s(er)uauit. 3o ex doctrina ap(osto)li. q. i(n) cor(inthios) 7. u(ir)ginitatem
q(uia) (christ)us u(ir)ginitate(m) ... tamq(uam) melius bo(nu)m. 4o q(uia) castitati attribuit(ur) decor. u(ir)ginitati
(con)suluit tamq(uam) melius bo(nu)m. q(uia) castitati attribuit(ur) decor. u(ir)ginitati
attribuit(ur) excelle(n)tissima pulc(h)ritudo. 5o q(uia) ce(n)tesimus fruct(us) attribuit(ur) u(ir)ginitati.
s(ecundu)m hieron(ymu)m p(ro)p(ter) excelle(n)tia(m) qua(m) h(abe)t ad uiduitate(m) cui attribuit(ur) sexagesi(mus)
(et) ad matrio(n)iu(m) cui attribuit(ur) tricesim(us). 6o q(uia) u(ir)gines ut d(icitu)r apoc. 14.
sequunt(ur) agnu(m) quocu(n)q(ue) ierit. q(uia) i(m)itant(ur) (christu)m no(n) solu(m) i(n)tegritate mentis
s(ed) et corp(or)is. 7o q(uia) u(ir)gines cantant canticu(m) nouu(m) q(uo)d e(st) gaudiu(m) de i(n)teg(ritate)
tate s(er)uata. h(ec) tho(mas). ubi sup(ra). Ad p(ro)p(ositu)m b(ea)ta lucia ut g(e)n(e)raret (christ)o filios
sp(irit)uales pot(ius) q(uam) carnales. et celu(m) magis q(uam) t(er)ra(m) repleret. uides sponsu(m)
suu(m) nolle acq(ui)escere u(er)itati fidei ih(es)u (christ)i. ip(su)m reliq(ui)t (et) rogabil(ite)r ferit.
ut h(abe)t(ur) ex(tra) d(e) diuor(tiis). q(ua)n(do) et c(apitulo) gaudem(us). et adhesit (christ)o. tamq(uam) cele
sti (et) sp(irit)uali sponso. hec a(utem) deposatio q(ue) fit (christ)o p(er) u(ir)ginitate(m) e(st) q(uo)d
nouu(m). q(uia) i(n) noua lege i(n)ductu(m) s(ecundu)m g(regorium) li(bro) mor(alium). Gaudeat mag(is)
puella nobilis g(e)n(er)e. s(ed) nobilior s(an)c(t)itate. q(uo)d fit p(er) diuinu(m) (con)sortiu(m)
p(ro)pria i(n) celis (con)sequit(ur) sublimitate. q(uam) si e(ss)et p(er) hu(man)u(m) (con)nubiu(m) p(ro)

p(ro)pria i(n) celis (con)sequit(ur) sublimitate. q(uam) si e(ss)et p(er) hu(m)a(n)u(m) (con)nubiu(m) ple

Et et roe. t(ame)n q(uia) bo(nu)m diui(nu)m e(st) potius bono humano. t(ame)n q(uia) bo(nu)m a(n)i(m)e p(re)fert(ur) bono corp(or)is. tu(n)c et q(uia)
bo(nu)m uite (con)templatiue p(re)fert(ur) bono actiue. u(ir)ginitas a(utem) ordinat(ur) ad bo(nu)m a(n)i(m)e s(ecundu)m uita(m) (con)templatiua(m)
q(uo)d e(st) cogitare ea q(ue) s(un)t dei. (con)iugiu(m) a(utem) ordinat(ur) ad bo(nu)m corp(or)is q(uo)d e(st) corp(or)alis multiplicatio g(e)n(er)is hu(m)a(n)i
(et) p(er)tinet ad uita(m) actiua(m). q(uia) uir et mul(ier) i(n) matrio(nio) uiue(n)tes. neces(se) h(abe)nt cogitare q(ue) s(un)t mu(n)di
ut p(ate)t p(er) ap(osto)lu(m) i(n) cor(inthios) 7. Un(de) i(n)dubitant(er) u(ir)ginitas p(re)fere(n)da e(st) (con)tinentie (con)iugali —

t(er)ra p(ro)pagatura sublime(m). h(ec) ille. Et p(ro)p(ter) h(oc) b(ea)ta lucia profert
de thesauro suo noua (et)c(etera). — u(er)ba. P(ri)mo b(ea)ta lucia fidelitatis. Un(de) Aug(ustinus) s(uper)
fidelitatis. | Johu(m) d(icit). Sicut i(n) radice arboris nulla appa(r)et sp(eci)es
u(ir)ginitatis. | pulc(h)ritudinis. et t(ame)n q(uic)q(ui)d e(st) i(n) arbore pulc(h)ritudinis ex
puritatis. | illa p(ro)cedit (et) q(uic)q(ui)d decoris. Sic ex fide humilitate
stabilitatis | q(uic)q(ui)d meriti q(uic)q(ui)d beatitudinis a(n)i(m)a susceptura e(st)
humilitatis | ex fidei fundame(n)to p(ro)cedit. h(ec) ille. Fides e(st) sicut
firmitatis. | lux a(n)i(m)e illuminans me(n)te(m) de q(ua) d(icitu)r gen. 1. Dixit d(eu)s
immobilitatis. | fiat lux. facta q(ue) e(st) lux. Sicut e(n)i(m) lux facta e(st) p(ro)p(ter) 4or.
Ita fides. p(ri)mo ut tenebras effugaret. gen. 1. Deus diuisit lucem
a tenebris. Sic mens ho(min)is i(n) p(ri)mo est obscura p(er) ignorantia(m). et illumi
nat(ur) p(er) fidem. Jo. 1. Erat lux uera q(ue) illuminat omne(m) ho(m)i(n)em uenientem
i(n) hu(n)c mu(n)du(m). 2o ut to(tu)m uniu(er)su(m) decoraret. tamq(uam) p(re)ciosu(m) ornamentu(m)
q(uia) dat o(mn)ib(us) decore(m) (et) formalite(r) pulc(h)ritudine(m) colore(m). s(ecundu)m Ambro(sium). Sic ho(min)is
mens i(n) p(ri)mo est turpis p(ro)p(ter) maculam culpe originalis. et decorat(ur) p(er) fide(m).
act. 15. fide purificans corda eor(um). 3o ut diuina op(er)a (et) occulta nobis
demonstraret. Si e(n)i(m) lux no(n) fuisset creata, nulla(m) de s(an)c(t)is nobis notitia(m)
h(ab)erem(us) ut d(icit) ph(ilosoph)us p(ri)mo meth. Sic me(n)s ho(min)is i(n) p(ri)mo e(st) sic(ut) tabula rasa i(n)
qua nil e(st) sc(ri)ptu(m). ut(pote) 3o de a(n)i(m)a. s(ed) p(er)ficit(ur) p(er) fidem. ps. Emitte luce(m)
t(uam). et u(er)itate(m) t(uam). 4o ut i(n)fluentias sol(is) ad t(er)ra(m) deferret. q(uia) s(ecundu)m ph(ilosoph)os m(edi)ante
luce defert(ur) i(n)fluentie solis ad t(er)ras ut generet. Sic a(n)i(m)a i(n) p(ri)mo e(st) i(n)fir
ma (et) i(m)potens. et p(er) fidem recipit u(ir)tute(m) (et) fortitudine(m). b(ea)ta lucia ro(m)e
h(ui)us magnitudi(ni)s fidei dicta e(st) lucia a luce. s(cilicet) fidei. q(ue) maxime i(n) ea uiguit
sicut dixit ei s(an)c(t)a agatha. fides tua m(ih)i iam subuenit. et ecce sana e(st)
m(ate)r t(ua) (et)c(etera) d(e). m(atthei) 15. O m(u)l(ie)r magna e(st) fides tua. —
2o. b(ea)ta lucia p(ro)fert de thesauro suo noua u(ir)ginitatis. Un(de) Aug(ustinus) i(n) quodam
s(er)mone d(icit) sic. Int(er) o(mn)ia c(ri)stiana c(er)tamina. sunt plura duriora castitatis
na(m) ibi e(st) (con)tinua pugna. et rarior uictoria. h(ec) ille. u(ir)ginitas e(n)i(m) (com)parat(ur)
luci p(ro)p(ter) 4or. P(ri)mo q(uia) lux e(st) o(mn)ium creatura(rum) p(ri)ma. q(ui)a p(ri)mo fuit creata. ut
h(abe)t(ur) gen. 1. Sic u(ir)ginitas e(st) p(ri)ma o(mn)i(um) creatura(rum). q(ui)a o(mn)es creature i(n) sui
maxi(m)a p(er)fectione (et) i(n)tegritate create sunt. gen. 1. uidit q(ue) d(eu)s cuncta q(ue)
fecerat et erant ualde bo(n)a. 2o q(uia) lux e(st) o(mn)i(um) creatura(rum) pulc(h)ritudo. sic
u(ir)ginitas e(st) pulc(h)ritudo o(mn)i(um) creatura(rum). Cant. 4o. Tota pulcra es a(m)i(c)a mea
(et) macula no(n) est i(n) te. 3o q(uia) lux e(st) o(mn)ium creatura(rum) nobilissima. cu(m) sit obiectu(m)
nobilissime po(tenti)e sensitiue. ut d(icitu)r 2o de a(n)i(m)a. Et(iam) i(n)tell(ectu)s q(ui) e(st) nobilissima
potentia est q(ue)da(m) lux. ut(pote) 3o de a(n)i(m)a. Sic u(ir)ginitas e(st) nobilissima. Un(de)
Cyprianus i(n) s(er)mone de u(ir)ginitate. Virginitas e(st) soror angelor(um). uictoria li
bidinu(m). regina u(ir)tutu(m). possessio o(mn)i(um) bonor(um). 4o q(uia) lux e(st) o(mn)i(um) creatura(rum)
maxi(m)a. q(ui)a i(n) celo empireo est excellentissima ut d(icitu)r 2o sen(tentiarum). Sic u(ir)ginitas est
maxi(m)a cui debet(ur) maxi(mu)m p(re)miu(m). s(cilicet) fructus ce(n)tesim(us) (et) aureola. Sciend(um)
g(enerali)t(er) q(uo)d u(ir)ginitas e(st) 4x. ut declarat s(an)c(t)us tho(mas) 4o sen(tentiarum). d. 33. q. 3. ar. 2.
ad q(ui)ntu(m). P(ri)ma est naturalis. sicut i(n) pueris an(te) bap(tismu)m. q(ui)b(us) nulla e(st) h(abi)t(us)
u(ir)tutis. 2a est carnalis sic(ut) i(n) illis q(ui) ad tempus i(n)corruptione(m) carnis ob
s(er)uant p(ost) bap(tismu)m. t(ame)n (com)p(ro)posito nubendi suo t(em)p(o)re. 3a est sp(irit)ualis sic(ut)
i(n) illis q(ui) h(abe)nt electione(m) (con)s(er)uandi i(n)tegritate(m) carnis hactenus custodita(m). t(ame)n

sine voto q̄ est duabus. sed in illis q ex voto virginitatem ꝯservat. sicut
fuit i bta virgine ut hr 27 q. 2. bta nepe maria. bta lucia nonne i
virginitatis dicta e lucia a luce. s. virginitas q maxime i ea viguit. sic dixit
ei agatha. Iocundu i tua virginitate habitacle deo ꝑparasti .ut i d ps. Do
mui tua dne decet sctitudo :—

3º pietatis. vn ambrosius sr bti lucidati. pietas pentibus vera. deo
grata. domus ꝯservat. necessitudines sociat. deo agit cultu. viros pa
tru. suorum stupendu. pietas eciā iustorum tribunal. cysenorum portus. mi
norum suffragium. i dulgencia peccatorum hc ille. bta lucia hnit ad petrs
magnam pietatem. qz matri sanitatem obtinuit. voluit ei hre curam de
matre pp quatuor. 1º pp dei prcp̄. exo. xi. honora patrem. et matrem
2º pp x exm̄. q de matre i cruce pendens curam hnit. 3º pp dei pro
missu. cu dz. ut sis longevus sr terra. 4º pp dei iudiciu. cu dz.
Qui maledixit patri ul matri morte moriat. Et intelligitur
de utraq vita z morte. s. corli z spuali. Qui ei honorat petes
a quibus hr vita corpalem. deus et sibi ꝯservat vita corlem. et q
eos i honorat moriet :—

4º. liberalitatis. vn ambrosius lo primo de offitijs. pfecta e liberalitas
vbi silencio qs tegit opus suu. et occulto subvenit necessitatibus singlorum
quē laudat os pauperis z no sun ut adulatoris. Deniqz pfecta
liberalitas. fide. ca. loco. tpre ꝯmendat. ut pmu opus ce dome
sticos fidei maxie operet. hc ille. bta lucia hnit ad paupes ma
gna liberalitate. vn pt sibi ꝯvenire id pu. ultio. Magnum sua
apperuit i ope zc. frustra aut mtz fortis manum apiret si i ma
nu nl hret. hc aut virgo hnit manum aptam. qz ꝑp dabat. extē
sam qz oibz dabat. plena qz habundant dabat. hylare. qz
letant dabat. Ecclia sum prio se hnit. q2 1º. qz dedit pau
pibz. ps. dispsit dedit paupibz zc. Io meruit celeste thauru
mt. 19. vade z vede q hes z da paupibz. et hebis thaurus i celo.
2º. qz dedit i vita. Io meruit loru secur. mt. 6. thaurizate
vobis thaurus i celo. 3º. qz dedit oia. nl sibi reservans. Io meruit
fructu centupli. mt. 19. Omnis q reliqrit domu. pares zc cen
tuplu accipiet z vita etna possi. 4º qz dedit seipsam. s. corpus
pprium. morti z passioi se exponens. Io meruit hre corpus
glificatu. phi. 3º. Salvatore expectamus d. yhm xm. q reforma
bit corpus zc. :—

5º. humilitatis. q est necia saluti. bta lucia i via x ambulans fuit
humilis. de se no sapiebat q sit sublimitatis. aut eqlitatis. sz magis
subiectionis z humilitatis. No ei se filia aut sponsam x noiavit. ymo
ancilla. d. Ancilla x̄ su. filia ei dicit nobilitate. sposa equa
litate. Ancilla no humilitate. Sz ancilla e q x. 1º. pcti. Io. 8. q
facit p. s. e pcti 2º. est nummi. luc. 16. No potestis deo suire
z mamone 3º dyabl. 2. pet. 2. A quo ei qs supat e hy svus.
4º est corpis pprij. ro. 3. xpo dno no suiūt. sz suo vetr. Sed

bta lucia no fuit ancilla pcti. qz h eet dapnosu. no nummi. quia
h eet vituperabile. nc dyabli qz h eet piculosu. nec corpis pprij
qz h eet ignominiosu. sz tm x. qz h est gliosu. mx d. Suire
deo regnare e. Et sic pz :—

6º firitatis. Est ei etas q x. 1ª est iuvent. et hec no e sta
bilis. qz ꝯtie tedit ad pfectom 2ª est senect. et h no e stabilis
qz incipit defire occulte. 3ª est senium. i decrepitudo. et h no est
stabilis. qz defirit manifeste 4ª est virilis. et h e stabilis. quia
tūc na stat. bta lucia lz hnit etate iuvencle. tn hnit etate
virile i mete qz no potuit vinci a qtuor. 1º pmio no amore atte
dens id. mt. 10. Qui amat patrem aut matrem plusq me. no
est me dignus 2º no apposito 3º no attrapino p obprobria
z minas. qs dixit. patrimonium tuu cu corruptoribus expendisti. ego te
facia adduci ad lupanar 4º. no amore p supplicia z violentas.
Io ait. Nuqz voluntate mea ad ꝯsensu tuu potes revocare. no coiqui
nat corpus n de ꝯsensu mentis. Nam si me invita fecis violari. castitas michi
duplicabit ad corona. Sup quo scius tho. 4º sent. d. 49. q. 5. ar. 3.
dubio pº. ad q̄ dz. sic dt. Si aliqua virgo p violenta oppssa fuit. no
amittit pp h aureola virginitatis. dumo ppo ppetuo virginitate servans imo
labile suet. illi actui malo no ꝯsentiens. no tn pp h pdit virginitate. et h
sive pro fide. sive p qcuqz alia re molest corrupat. Sz si h p fide susti
neat. erit ei meritoriu. z ad genus martyrij ptinebit. vn lucia dt. Si me
invita fecis violari castitas m duplicabit ad corona. no qz heat duas
virginitatis aureolas. sz qz dupx pmiu reportabit. unu pro virginitate custo
dita. aliud pro iniuria qua passa e. Dato et qz talis violent oppssa ꝯci
piat. nec ex h iuiti virginitatis pdit. Nec tn mai ppi eqbit. i qua fuit
ꝯtegritate mentis. et integritas ~~mentis~~ carnis. hc tho. Io dz colupna imo
bilis :— Et sic pz 6m :—

7º immobilitatis. bta lucia ꝯt qtor fortissime pugnat z vicit. 1º vicit
pccta. s. luxuria. io fuit tplum dei. vn ait. Qui caste vivunt tplum sunt spus sti.
vicit avaricia. vn ait. Sacrificium placens deo est visitare paupes. et necessitatibus
eorum subvenire. vicit supbia. vn ait. Tu pncipu tuoru decreta custodis.
et ego dei mei lege custodio. Tu pncipes times. et ego deu timeo. Tu
illos offendere no vis. et ego offendere deu caveo. Tu illis placere deside
ras. ego ut xpo placea ꝯcupisco. Io accepit corona reg. vn cantatur
de ea. Ois plebs te expectat ut accipias corona reg. Et apoc. 3. Qui
vicit faciā illu colupna i tplo dei mei 2º. vicit mundu quo ad tyrap
nos q eius mente a vera fide subvertere conabat. vn ipa dixit pascasio
Tu fac qd t utile ee cognoscis. ego faciā qd m utile ee pspexero. Mi
rabile ei fuit qz fragilis femina vicit hoste ta robustu. iuvencla hostem
ta antiquu. puella ta delicata hoste ta astutu. vn cantat de ea. In
tua patia possedisti aiaz tua lucia sposa x odisti q i mudo sut. et coru
scas cu angelis. sangne ppo inimicu vicisti. Io meruit id. qd poit
apoc 3º. Qui vicit dabo ei sedē mecu i trono meo. Sic et ego vici z

et sedi cum patre meo in throno eius. 3º vicit tormenta. Nam bonis perdidit
ubi thesaurum. quia nec mille homines nec plura paria boum ad lupanar eam trahere
potuerunt. nec mirum quia ipsa erat membrum christi. Etiam ignis perdidit virtutem
comburendi. quia pascasius angustiatus nimis. iussit copiosum ignem circa eam
accendi. piceque resina et oleum ferventis super eam fundi. et ei non nocuit. etc.
Sic fuit memoria igitur non sic frustrata. 4º vicit mortem. Nam percussa in gutture
gladio. necari non potuit. Sed quamdiu voluit supervixit impetravit et adiuro
induitias martyrii. ut credentibus afferret terrorem passionis. et non credentibus
afferret vocem consultationis. ut pacem ecclesie redditam nunciaret. tanquam pro-
phetissa dei. ut corpus domini reciperet. et se deo commendaret. Ut advocata
Syracusanis se promitteret. Hec igitur patet quod beata lucia magis meruit
virginitate observata quam cum sponso suo pagano matrimonialiter cohabitando.
Augustinus hic. beati mundo corde. quoniam ipsi deum videbunt. hic per gratiam. et tunc per gloriam —

In festo sancti thome apostoli.

Thoma vidisti me. Jo. 2º. Beda super marchum dicit sic. Hic est thomas
qui interpretatur abyssus vel geminus quod grece dicitur didimus. que utraque
interpretatio bene congruit eius statum. Didimus enim recte vocatur propter dubium
cor in fide resurrectionis. Dicitur abyssus quoniam deum potuit cum altitudinem
divine veritatis resurrectione celebrata fide certa penetrant. hec ille.
Super quo thema moveo questionem. Utrum beati thome tarditas magis
nobis profuit ad veritatem fidei confirmandam quam aliorum apostolorum cre-
dulitas ad dubietatem extirpandam. Respondet Gregorius in omelia.
Egit namque miro modo divina clementia. ut discipulus dubitans dum
in magistro suo vulnera palparet carnis. in nobis vulnera sanaret
infidelitatis. plus enim nobis thome infidelitas ad fidem quam fides cre-
dentium discipulorum profuit. quia dum ille ad fidem palpando reducitur
nostra mens omni dubitatione postposita in fide solidatur. Sic quippe
discipulum post resurrectionem suam dubitare permisit. nec tamen in dubitatione
deseruit. sicut ante nativitatem suam habere mariam sponsam voluit que
tamen ad eius nuptias non pervenit. Nam ita factus est discipulus dubitans
et palpans testis vere resurrectionis. sicut sponsus matris fuerat custos integerri-
me virginitatis. hec ille. Christus enim volens ostendere singularem di-
lectionem ad sanctum tho. super ceteros apostolos. ostendit ei quatuor signa
singularia familiaritatis et amicitie. Primum quia exhibuit se ei ad tan-
gendum. et homo nulli se exhibuit nisi tho. ymmo nec magdalene cui
dixit. Noli me tangere. Jo. 20. Ideo canitur in eius laude. O thoma
didime qui meruisti christum tangere. 2m quia exhibuit se ei ad confi-
tendum. Statim enim viso et palpato christo. effectus est theologus verax et
integra fide eius confitens. quantum ad humanitatem et divinitatem. dicens.
dominus meus et deus meus. Sic enim ante passionem nullus apostolorum
confessus est eum esse verum deum. nisi petrus qui dixit. Tu es christus fi-
lius dei vivi. Mt. 16. Sic et post resurrectionem. nullus confessus est christum esse verum
deum. nisi tho. 3m fuit quia exhibuit se ei ad confirmandum. Sed cum

aliis apostolis christus apparuit post resurrectionem. tamen singulari modo thomam
confirmavit. in eo quod voluit quod homo mortalis tangeret corpus gloriosum.
hoc autem est singulare miraculum. 4m quia exhibuit se ei ad inflamman-
dum. Cum enim ante passionem multa secreta revelaverit Johanni in cena
ut dicit Jo. 13. tamen secreta celestia post resurrectionem non revelavit alicui
familiarius quam thome. Ratione huius revelationis accendebatur thomas
in amore christi et inflammabatur. Sicut enim ex verbis christi accendebantur
illi duo discipuli euntes in emaus. dicentes. nonne cor nostrum ardens erat. quanto
magis inflammabatur tho. ex tactu vulnerum christi. Et propter istam
certitudinem et inflammationem dicit christus. Thoma vidisti me:

propter fidelitatem.	Primo tho. vidit christum propter fidelitatem.
propter obedientie velocitatem.	Dicitur quod non quia fides illuminat mentem
propter caritatem	ad videndum deum. Sed fides certa et mistica.
propter puritatem	Est enim quadruplex fides. Prima est demonum.
propter potestatem.	2a est fides sine amore. Jacobi 2º. fides
propter firmitatem.	sine operibus mortua est. Et Augustinus dicit.

fides appellata est ex eo quod fit. due sillabe sonat cum dicitur fides.
prima sillaba est a facto 2a a dicto. Interrogo igitur te utrum credas. di-
cis. credo. Fac quod dicis et fides est. ex hiis duobus fides fit.
hec ille. 3a est errorum qui non sequuntur veritatem. i. cor. i. Iudei
signa querunt. Sic enim dicitur Mt. 12. magister volumus a te signum videre.
4a est fugitorum qui non sunt stabiles et firmi. luc. 8. Ad tempus credunt
et in tempore temptationis recedunt. Beatus tho. ante passionem christi. habuit
fidem imperfectam sicut et ceteri apostoli. qui omnes relicto eo fugerunt. Mt. 26.
post resurrectionem et fuit incredulus. cum dixit. Nisi videro etc. Quia enim
ab aliorum congregatione recessit. in incredulitatem incurrit. et christum videre
non meruit. Cum autem ad congregationem apostolorum redijt. fidem christi confessus
est dicens. dominus meus et deus meus. Jo. 20. Corde autem creditur ad iu-
stitiam. ore autem confessio fit ad salutem. Firmus autem fides patet ex quatuor.
Primo quia christus eius fidem approbavit dicens. Quia vidisti me thoma
credidisti. Jo. 20. Aliud quidem vidit et aliud credidit. hominem vidit
et deum credidit. 2º quia magos baptizavit ipsum cursu. ex quo
patet quantam in fide excellentiam habuit qui primitias gentium ad fidem baptizare
meruit. 3º quia in civitate edissa ubi corpus suum requiescit. nullum here-
ticum aut infidelem aut iudeum sive paganum habitare permittit. Ex quo
datur intelligi quantus sit defensor fidei qui nullum nisi se infidelem vivere
permittit. 4º quia certum qui orare non potest. sua fide firmitate petit
ut consequatur in eius oratione. Et sic patet eius fidelitas —
2º tho. vidit christum propter obedientie velocitatem. Voluntas autem nostra perfecte debet
voluntati dei. Sic tho. qui obedivit voluntati dei perfecte quo ad quatuor
primo quia integraliter. quia de suo nichil sibi retinuit. Sed cum pueris dixerit.

dne mitte me quo vis pt qz ad iudeos in pla correxit d. dns meus es tu et ego seruus tuus. fiat voluntas tua. sz ho similiter e in genesi sum. ex. 26. pz si pos e transeat a me calix iste zc. 2o. letat qz simplici corde et ex corde obediunt. 3o. velocit. qz mox i india est pfectus. vn b. vere obediens mandatu no procrastinat sz statim parat aures auditui lingua voci. pedes itineri. manus opi et se totu intus colligit ut mandatu peragat imperantis. hc ille. 4o pseuerant qz usqz ad morte ex o x. de quo phi. 2o. factus obediens usqz ad morte. Sic btus tho. usqz ad morte pseuerauit in obediencia xpi.

3. btus tho. vidit xm p caritate. vn Aug. de doctrina xpiana. Caritas est actio rectitudinis oculos suos vertens ad dm. glutinum amicorum societas amicorum. actio no fugida. actio no fracta. no fugax. no audax. no gloriosa. actio no preceps. hc ille. hac caritate hunt tho. ut pz p 4or signa. 1o. quia fuit x i imitator qui dixit. dne nescimus quo vadis. et quo possumus via scire. Jo. 14. hoc ei sicut crisost ex nimia dilectione dixit. qz ipm semp cupiebat. Cui xpus rndit. Ego sum via. veritas et vita. Sup quo Aug dt. Ambulare vis. ego sum via. falli no vis. ego sum veritas. mori no vis. ego sum vita. hc ille. 2o. qz fuit celestium contemplator. vn i nuptys no manducabat. sz oculos i celum erectos hebat. ut 6. vbi e thesaurus tuus. ibi e z cor tuum. vbi e amor cordis. ibi e oculus corporis. 3o. qz fuit diuinorum auidus auditor. sicut pz i puella hebrea. quia dei sermone sepe repetitum sattingebat. Jo. 8. Qui e de deo verba dei audit. Sup quo ggs. pensat quisqz i corde suo. si verba dei percipit. et tunc cognoscet vn sit. q ei aliu diligit. libenter de eo audit et i eius mencione delectatur. 4o qz fuit terrenorum contemptor. Omnia ei q sibi rex i dic dedit. pauperibus distribuit. nec aliqd ab eo terrenum accipiens sibi reseruauit. vn Crisost dt. vere no st sup terra qui amat q dnm celeste in veritate gustauit. Et sic pz.

4o. btus tho. vidit xpm p puritate. vn hieron i epla dt sic. Quacunqz virtute polleas. quibuscunqz opibus niteas. si singulo castitatis caream. oia p terra thia. hc ille. Vnu qz virtus castitatis z puritatis mulitat gt passiones concupie carnalis. quas vicit btus tho. q ita dilexit puritate. qz vocauit ea. turre. fonte et dei mensam. Turre ppt sui excellentia. qz sic turris transcedit domos. Sic virginitas mundum. vocat ea fonte ppt fecunditate. hieron. Nuptie replent terram. virginitas padisum. vocat ea dei mensa. quia virgines deo assistunt. apoc. 14. hi sequuntur agnum quocunqz ierit. Et sic pz.

5o. tho. vidit xm p pietate. qua hunt i miraculis faciendis. vn Crisost sz ag. dt sic. Terra totus mundus mirabatur. s. xpm post morte resurrexisse. Carne i celum ascendere. Et p 12. aplos piscatores totu mundu conuertisse. hunc aut qz. fuit ea. s. petrine contemplacionis dilectus. secularium occupacionu segregato. et terribilium pacium

tollerato. hc ille. btus tho. multos sanauit. qz. 1o. dans quedam medicinam purgatiuam. sic regi i dic. z plribus alys quos a peccato lauauit l purgauit. 2o dans quedam medicinam melioratiuam. sicut illos quos ad virginitate induxit. ut pz de sponso z sponsa quos benedixit z i virginitate conseruauit. 3o. dans quedam medicinam conseruatiuam. sic illos xpianos qui ad eliam pro uocauit. Elemosina ecgram dei conseruat. ecc. ic. 29. 4o. dans quedam medicinam pseruatiuam. sic illos quos ad audiendum verbum dei induxit. Nam p pdicatione eius bapti sunt ix. milia virorum exceptis mulieribus z paruulis. Et i india superiori illuminauit. sinthicen. et conuertit migdoniam vxore cari sij cognati regis zc. po. lucina pedibus meis verbum t 2o. quosdam docebat humilitate. sic rege i dic mioris. et regnans i dic superioris 3. quosda inducebat ad conuersione. Na cu aplus positus eet i carcere veniens migdonias cuius habitabat ei rogans eu ut sibi indulgeret. qz ppt ea i carcere missus esset. qua ille benigne consolans. hc oia se libenter pati asseruit. 4o. quosda timidos confortabat. sic rege i dic inferioris postulate veniam ab aplo. pro eo qz i dubitat eu i carcere. ob fabricam palatij. Cui aplus ait. Multu vobis psticit dns ut secreta sua vobis ostenderet zc. Et sic pz eius ptas.

5o. btus tho. vidit xm p fratate. Nam an xi passione. hac fraternitate se hre docuit. cu dixit. Eamus z nos. et moriamur cu illo. Jo. xi. no ei dixit. fugiamus cu eo. qz xi morte no expectabat. sz dixit. eamus cu eo. qz xpus sponte ad morte ibat. ysa. 53. oblatus e qz voluit. nec dixit eatis vos. sz eamus nos. qz voluit sibi ee socius i aduersis qui fuerat i prosperis. Le de Cesare q nunqz dixit militibus suis. ite sz venite. dicebat ei qz labor cu duce partitus minor videtur ee militibus. Nec dixit moriamur ante eu. qz ho illius fuisset violentus eu fama no eet apta. nec post eu. qz viuere post eu no reputabat vita. sed morte. sz dixit cu eo. Credebat ei qz btus erat ille q moriebatur cu eo sicut pz i latrone. Etia post xi passionem docuit se hre fratate. i ho q grauissima sustinuit tormenta. q oia xpus i gloriam conuertit. Nam de penitente maxilla vidit iusta ultionem. frustrauerat a rege. vidit honorificam liberacionem. Sup laminas adustus. vidit fonticulum emanationem. In fornace proiectus vidit roris refrigeracionem. lanceis pforatus vidit felicem coronacionem. Et in hys omnibus vidit xpm. h pigrans. tanquam p gloriam. Amen.

In festo sancti stephani prothomartiris.

Stephanus plenus gra vidit gloriam dei. Act. 6. Aug i sermone huius diei dt sic. Preclarus athleta dei unctus spu dei. ad stadium certaminis procexit. et tamen victorie adeptus e gloriam ut primus acciperet corona. hc ille. Sup quo secundum monco quomodo vt btus stephanus adhuc i carne viator. fuit diuine centie clarus contemplator. Vidit quomodo rndent dauid dr. neum testi. Primus e btus Aug i sermone huius diei d. sic. O bta dei offerenna q tu exaltasti mereris. ut spaciosus spicet maiestate. Ecce inqt video celos apertos. z ihm stantem a dextris dei. patuit sedes dei. z sublato aere celorum lata penetrauit. videt

xpm. 9fitet xpm . mortuus 9 xpo . pertur ad x^m. h^c ille . 2us est
sc^ds tho . i 4° sen . dist . 49 . q . 49 . ar^o 7 . i Reua d . sic . l3 nulla
creatura racionalis i statu vie existens possit videre deum p ee^ntia . Contigit
tn qnz diuina v^rtute vide^t deu . h^c tho . btus stephanus i carne
viuens vidit gl^iam dei . aut oculo cordis . aut mentali . Si cordis
fuerit . q^or miracula i illa visione . P^m q^z vidit celos aptos . cu
tn nam celu no possit aperiri . n^c diuidi / nec scinni . 2^m q^z vidit
yhm . cu tn naz corp^ale sit corpus glificatum ab oculo mortali i sua
glia videri . 3^m q^z vidit x^m stare a dextris . Cu ei corp^s x^i sit i celo
empireo videns . ipm videt ultra celu aereu . sydereu . cristalinu . us3
ad empireu . supponit at e tn naz ut oculus corporis i tanta distancia
vide^t posset . 4^m est q^z vidit x^m 9 v^rtute se iuuante i certamine . supponit
ei erat tn naz ut stephanus superaret tot inimicos ipm persequentes
nisi diuina gra fuisset adiutus . sicut sampson vicit philisteos v^rtute
spus scti . q desigebatur i . 7 . expellens eos ut dr . Judic . 15 . Sic ste-
phanus plenus spu scto vicit iudeos . Si aut vidit oculo mentali
p corde dr . Sic dico . q^r videre potuit . q^z huit oculos mentis
~~glificatu~~ purificatu . p fidem . act . 9 . fide purificans corda eoz
Illuminatu p sapiam . ps . Reuela oculos meos z 9siderabo mirab-
ilia d lege tua . sctificatu p gram . mt . 5 . bti mu^do corde qm ipi
deu videbunt . deificatu p spm sctm . Job . 38 . De longe oculi
eius prospiciunt . Et h^o mo p3 q stephanus plenus spu scto vidit
gl^iam dei . et dixit Vbm ppo^m . Stephanus zc .

P scificatione .	P passionem .	P^o p scificatione
P electionem .	P supeditionem .	vn aug^s i sermone
P visionem .	P coronatione .	hodie . Natus e
P orationem .	P glificatione .	xpus i terris . vt
P dimicatione .		stephanus nasceretur

in celis . ingressus e dns mu^du . ut stephanus i grederetur celu . Ille
ad humilia descedit . et humilis ad alta ascedit . h^c ille . Bernard
q^r est xpi discipulos . stephanus fuit p^mus natus i celo . Et sic x^s
fuit p^mus natus i terris sine ulla 9tagione pcti aut originalis
aut actualis . Sic stephanus fuit p^mus natus i celo int^r x discipulos
sine ulla macula s3 cu pfecta scificatione . apoc . 14 . Sine
macula sut an tronu dei . Stephanus vidit zc . Jo de uno
cecie excire optinuit . Vidit ei celu aptu tanq3 locu amplu
ad manem . Vidit yhm tanq3 cibu ad uescem . Vidit dei dex-
tram tanq3 vtam rege ad reppiran . Vidit gl^iam dei tanq3
eterna luce ad videndum . Et i hijs erat scificatio eius :
2° . Vidit gl^iam dei p electionem . vn . Maximus i sermone
huius diei d^r sic . hesterno die natale huius dni saluatoris
hodie sumus deuotoris . hesterno quo redimim^r ad premia . ho-
die quo pmouerem^r ad ex^m . vn q^o hesterne solepnitatis fe-

stiuitas hodierna metra e . ut illa credentes eueheret ad
vitam . hec 9fidentes duceret ad coronam . Omi q^o certe btus
stephanus datus e ad pfectum . adh^c leuens / dyaconi meruit elec-
tione . et leuita miro meruit p^mipatu . sumplebe adh^c positus
erat . s3 ia v^rtutibus eminebat . humilis erat locu . s3 celsus fide .
h^c ille . Digi^tas bti stephani fuit . q ab aptlis fuit p^mus ordiatus
eius digi^tas appet ex plenitudine spus scti q erat in eo . act . 6 .
Elegerunt stephanu virum i virile . ecce opatio strenua . plenum
fide . ecce fides recta . et spu scto . ecce dilectio sincera . Sic g^o
b . ste . vidit gl^iam dei . p electionem :
3° b . ste . vidit gl^iam dei p visionem . vn aug^s i s . h . d . d^r sic . Judei
malitia cecabatur . stephanus viso dei filio . sapia illustrabatur . Dicitur
q i veteri testo . q^or qui homines viderunt maiestate dei . P^o priarche . sic
Jacob . gn . 32 . Vidi dnm facie ad facie . 2° duces sicut moyses
d quo . nu . 12 . 3° reges . sic Job . x1 . 4° pphe . sic ysaias 6 . vidi
dnm sedete sup solium excelsum . Hiis dyonisius . q . c . sic . p h q^r scriptura
dr q ab scis ut alii viderent deu . no e intelligend q p essentia dei
q e vitis viatoribus oculis viderunt . s3 q^z ouse sut eis aliq forme
ut corporales ut ymaginarie p quas manuducebatur i dei cognitione
z h^o fiebat ministerio anglorum . h^c tho . q^o sen . d . 49 . ar . 7 . In nouo
testo et . q^or qui homines viderunt maiestate dei . p^o Jo . b . Jo . i . 2° petrus
z duo filii zebedei q viderunt x^m transfiguratu . mt . 17 . 3° paulus . i .
cor . 2° . v d^r glo . q dns ondit aptlo vitam i qua videndus e i eternum
4° b . ste . q vidit celu aptu . z gl^iam dei 9spexit . q fuit magnum priui-
legium . Et sic p3 :
4° b . ste . vidit gl^iam dei p orationem . vn fulgentius i s . h . diei . Ste-
phanus ut uos sui corona merentur accipe . caritate p armis
hebz z p ipam vincebat . p caritate dei seuientibus iudeis no cessit
p caritate proximi pro lapidantibus i tercessit . p caritate arguebat e
rrantes ut corrigerentur . p caritate proximi pro lapidantibus orabat
ne punirentur . h^c ille . Dicitur q b . ste . floruit q^tuor v^rtutibus
quibus oro sua meruit exaudiri . P^o v^rtute 9stitutus / z integritatis
i eius sig^n fuit 9stitutus custos viduarum / z uirginum / ut p3 act . 6 .
z pp eius puritatem omnes q erant i 9silio / intuebatur vultum eius
tanq3 vultu angeli stantis int^r illos . 2° v^rtute v^rtutis z sapie .
act . 6 . Surrexerunt at qda . us3 no poterant resistere sapie z spui
q loquebatur in eo . 3° v^rtute fortitudinis z 9stantie . act . 6 . Ste-
phanus plenus spu scto ~~lapidabat~~ z fortitudine zc . fortis e e ille qui
est i parandus 9t bona morte . q^o v^rtute benig^tas z patie .
q^z persecutoribus no solum pepcit . s3 et pro ipis orauit . eius beni-
gnitas apparuit i quatuor . P^o q^z oraturus pro se . stetit . oraturus
pro suis lapidatoribus genuflexit . q^r plus orauit qua fa-
ciebat pro ipis . q3 illa qua pro se faciebat . cupiens exaudiri .

2º q2 pro ipis maiori caritate q3 pro se orauit, cupiens eos cõuti . 2
apertia etiã libari . vñ beda dicit . pro se stãs orauit . p inimicis
genuflexit . q2 maior iniquitas mali suppliciũ remediũ flagita
bat 3º . q2 cũ clamore 2 lacrimis pro eis orauit . act . 7 . positis at
genibus b . ste . clamauit voce magna vñ aug⁹ i s . hui⁹ diei dt sic .
b . ste . dyaconus erat . euãg legebat i quibus i ueit sciptũ . Diligite ini
micos vros 2 orate pro psequētibus vos . dedicit legẽ yº . pficit dile
geyº . iudei illũ lapidabat 2 ille orabat . illi ei furiose psequebant
ille pacatus x⁹ sequebat . illi lapides mittebat . ille orones pmittebat
tanq3 diceret . Due si ẽsto ostēdis inimicos . quos pẽa fratres meos
hᶜ ille 4º q2 pro eis allegauit . d . Due ne statuas illis hᵒ pctm̃ .
q2 nesciũt qd faciũt . Ecce q3tñ fuit benignitas ei⁹ pro inimicis
suis exorans : —

4º . b . ste . vidit gliam dei . p dimicatione . vñ maximus epõ i s . hui⁹
diei dt sic . morte ei quã digñ e saluator pro oibus pati . hanc
iste pm⁹ reddidit saluatori . hᶜ ille . Quare at b . ste . dicat
pm⁹ mr . Dicit . 4ºr . rones 1ª . q2 fuit pm⁹ mrio coronat⁹
p xpm 2ª . ro est . q2 fuit pm⁹ qui ex mrio voluit adeptũ .
3ª ro . q2 fuit pm⁹ pro fide xº mortu⁹ . Q' ei fuerũt añ xᵐ . mortui
st p lege veti . l3 aut innocentes fuerunt occisi pp xᵐ . no tñ pp fide
xpi quã lingua gfiterent . sic b . ste 4ª ro est . q2 baptism⁹ sãgui⁹
i eo ipo hũt efficatia . cũ p ipm̃ aia absoluat a culpa 2 pena .
sic i bbmo flũis . Q3 i oibus mrribus predictibus istud mriũ nq3
hũt clãm effcm̃ cũ õmes i cũrent penã dapni pt xpm̃ . q2 aquo ab
soluuᵗ nõ hũt . vñ b . ste . fuit figurat⁹ p gedeone q fuit pm⁹ q cepit
ↄ hostibus dimicare ut p3 iudic . 7 . hũt ei quor adiutoriã ppq
tanq3 miles strenu⁹ fortissime dimicauit 1º hũt grad exeplũ .
Dic si miles videt añ se milite fortit' dimicate . vñ vidit yh3
stãte adextris virtutis dei . sup quo dt glo . Ne hõ lapidatus dubitet
irrta . dt⁹ hõ appe crucifix⁹ i glia . ad hebr . 12 . Recogitate eũ
q talẽ sustinuit adũsu se ↄdictõm . ut nõ fatigemi aĩabus vris d
ficientes 2º hũt grad spectaculũ . q2 vidit celos apertos . Aptũ eũ
fuit celũ ut rex 2 tota curia celestis videret milite dimicate . Miles
aut vald' strenue dimicaret . q a rege 2 a tota curia se spectari co
gnosceret . i . cor . 4 . Spectaculũ facti sum⁹ deo 2 anglis ei⁹ 3º . hũt
grad pmiũ sibi oñsum . q2 vidit gliaz dei . ↄ . Cõsiderato 2 ppo
pmij minuit vim flagelli 4º . hũt grad auxiliũ . q2 vidit yh3
stãtem Et sic p3 pugna victoriosa ei⁹ : —

5º . b . ste . vidit gliaz dei . p passione . q2 passio ei⁹ silis fuit pa⁹m
xᵒ . ut dt glo . q3ᵗᵐ ad quor 1º . q2 sicut xo⁹ . sic iste slũs testibus
accusat 2º . q2 xo⁹ ex porta passit . Dic ste . ex porta euit lapida
3º . q2 xo⁹ ait manus fili⁹ pzi . sy mat . t . gmdo . s . m . Ste tãq3 sui⁹
ait due yhu accipe spm̃ meũ 4º . q2 xo⁹ ait . pz ignosce illis
dilectiũ . Ste . due ne statuas illis hᵒ pctz . vñ aug⁹ i s . hui⁹ diei . dt .
Orauit xo⁹ pro suis crucifixoribus . orauit et ste . pro suis lapidato

ribus . x⁹ lign' fixus orauit . et ste . stãs . spm̃ suũ duo gmẽdauit . fixus q3
genu pro inimicis ut aicos duũ rogauit . Ita gᵒ i orõis sue gẽi
mo duo exhibuit . qualia i suã duñ mẽsa comedit . hᶜ ille . fuit gᵒ
passio ei⁹ satis gformis pa⁹m xᵒ . ut p3 : —

6º . b . ste . vidit gliam dei . p impetratione . Aug⁹ i s . hui⁹ diei . Denq3
ut nouitis q3ᵗᵐ valuit oro sci mris . recurrite nobiscũ ad istũ able
scẽte . q2 oĩm vestimta suabat . et tanq3 maibus oĩm lapidabat . cui dctz
est . saule . saule . quid me psequis . ob hᵒ gctz debui pdere te . Q3 stepha
nus orauit pro te . Nam si mr ste . no sic orasset . ecctia paulũ non
hũisset . Q3 io de tra erect⁹ e paulus . q2 i tra iclinat⁹ exaudit⁹ e ste .
hᶜ ille . Ecce p3 gᵒ q pdestinato pot iuuari pcibus sctõz : —

7º . ste . vidit gliam dei p coronatõm . hũt ei quor digtates quibus
merebat q̃re . corona 1º . hũt digtate angloꝝ . vñ aug⁹ . Oste
phan⁹ gestabat ãgloꝝ . Ratõe hui⁹ meruit corona aurea . i q3tũ
fuit virgo icorupt⁹ . ecc⁹ . 4ᵒ . Corona aurea rcᵐ . Dic ei aurũ iste
corruptũ . sic virgitas . sapie . 7 . O q3 pulcra e casta gñatio rcᵐ 2º .
hũt digtate pphetꝝ . q2 fuit plen⁹ spũ scto . rone hui⁹ meruit coro
nã stellatã . i q3ᵗᵐ fuit pdicator lucid⁹ . dañl . 12 . Qui ad iusticiã
erudiũt plurimos erũt q̃i stelle i ppetuas eternitates 3º . hũt dig
tate apostloꝝ . q2 fuit discipl⁹ xo . rone hui⁹ meruit coronam
gemmarũ . i q3tũ fuit vir pfectus . ps . posuisti i capite ei⁹ corona
de lapid pcioso . lapis pcios⁹ hẽt claritate . soliditate 2 virtuositate .
Et sic p3 visiõm dei q scti fuñt claros i apte dei visioe sine reᵐ
tione . solidos i pmãsione 2 virtuosos i feruẽti dei dilectione 4º hũt
digtate leuitarũ . ad quã ptinet ministrare eucharᵗ . Ratõe hui⁹ me
ruit corona rosea . i q3tũ fuit sanguie purpurat⁹ . apoc . 7 . cᵒ
lauerũt stolas suas 2 dealbauerũt i sanguie agni : —

Nono 2 vltio . b . ste . vidit gliam dei . p glificatõm . Eius at glifi
catio apparuit ~~in q~~ or i mirãculis . q i 4ᵒʳ . que fecit 1º . qdam dedo
rat ei⁹ pos3 . Quidt ei sic bre pos3 sz quor dtm . Na a ei⁹ iuctione
ignẽ que demõs excitauit i eos retorsit . Aer pluuiã distrat . te
pestate maris sedauit . Terra tremuit 2º . qdã declarat ei⁹ miraz
Nam quosdã sanauit i corpe . sic fem 2 sorore agrussione mẽbroꝝ
2 septuaginta ifirmos . adũsis ifirmitatibus liberauit . 7ᵉᵐ mortuos
resuscitatᵗ . ut dt aug⁹ . 21 . de ci . d 3º . qdã declarat ei⁹ sapiam
Na gũtit paulũ 4º qdam ei⁹ reũentiã declarat . Nam ei⁹ corp⁹
i morte syon loco honorato translatũ e . l3 nõ rone . regesciat .
v̄ anglos vocẽs audita sũt . Dic gᵒ . b . ste . vidit gliam dei
ad quã rcᵒ : —	In festo sci Johis aptĩ et euãᵗᵉ —

Sic eũ volo manere . Jo . ulto . Sup quo talẽ mouẽo qõnẽ . vtꝝ
b . Jo . maiori caritate fuit a xº dilect⁹ . q3 petr⁹ ad cuius rõnẽ dcẽ
ad istã qõnẽ rñdent duo dr . cecilie . pm⁹ beda i omel hᶜᵐ . Dili
gebat at eũ yh⁹ . nõ exceptis ceteris singulari sᵒᵐ . l3 pre istis quosdã
ligebat familiari vinũ . que spali progatia castitatis ampliori dilctõe

Fecerat dignum. hec ille. 2us e pet damianus i s. hus diei. dicat sic.
Petrus pet. petra quoqz firmus e Iohes. sup eius fidum, tot9 eccle
structura consiget. h° bto Iohi dns gessit i verbis. qd et pet° contulit
miraculis. ut et ista altiora pferret. z ille maioribus co(n)sistens
pdigiis. hec ille. Tercio qz quadrupex e dilectio. pa est q consistit in
precordiali amore. Et ista utrumqz dilexit. Ambos ei dilexit affectu
ai. qz ambo ap deu sunt eqlis meriti. 2a est q consistit i sapientiali
psuatoe. Et ista utrumqz dilexit eqlr. qz nullis temptatoib9 nec
nullis voluptatib9 carnis. ab amore potuerit euelli. 3a est que
consistit i familiari ostensione. Et ista magis dilexit Iohem qz petrum
qz maiora signa familiaritatis ei ondit. Et h° pz. qa sig° pa9
qz sup pect9 dni recubuit. pect9 x erat mensa celestis i quass
delitie anglor9. gazofilatiu i quo st oes thauri oi sciaz9. et fons di
uin9 i quo st oia dona z gre dei. qs at famelicus sedet ad me
sam delitiaz9, vald saciat. qs egenus itrat gazofilatiu thau
roz9 vald ditat. qs sitibundus puenit ad fonte ameniu valde
replet. rol btus Io. recubedo sup pect9 dni. sedet ut famelicus
ad mensa anglor9. io fuit plene saciat9. Intrauit tamqz egen9
gazofilatiu oim sciaz9. io fuit vald ditat9. puenit ut sitibundus
ad fonte oi graz9. io fuit vald replet9. Ista tria tangunt eccl. in
Cibauit illu pane vite z itellt9. ecce glie famelicus e pastus.
Aqua sapie salutaris potauit illu. Ecce glist sitibund9 e potat9
Iocunditate z exultatoem thaurizauit sup illu. Ecce glist egen9
est ditat9. 2m sig9 est qz pditore sibi z no alii reuelauit.
3m sig9 qz x9 matrem sua sibi gmedauit. vn pet9 damianus ii sup.
Nec mir9 si Iohi x9 vice sua delegauit. qd ad custodiedam matre
qe altm filiu loco sui supponit. Commisit pet° dns claues
eccle. delegauit Iohi custodia marie. Maria mr x°. ecclia me
x°amor9. dt dns pet° t dabo claues reg celor9. Nuqd bta ma
celu no fuit. i cui9 utero tota diuinitat9 plenitudo pmansit. hic
archangelo gabriele ad custodia mris dni socius est datus. ut et
ille i tacta vgine i visibilr custodiret. Et iste forinsecus fragili
tati femine. obie sue ministiu exhiberet. qbuqz familiarior ei
mre vbi gustat, tanto virimor i nectar. Et qs ab ipa vgitate mr
filiq e ditat9. qdam spcial gra ft salvatoris. hec ille. 4m sig9
e qz magis gtrys ipm ditauit. Magna gram sibi reputauit
vsanus qs duos fecit ipm pphetam. Iacobus qs fecit ipm aplm. cyth.
qs fecit ipm euan. laurenti9 qs fecit martirem zc. Qz oia ista re
puit z i Iohe. vn pet9 damian9 i s. h9 diei. dt sic. Qd i uirtutibus
quo i gpabile no excellat. Apls signis e i eplis. euan° i euaglio.
pppha i apoc. martir utiqz fuit. et quo ceteris aplis i carne pro

lixius mansit. eo diuturnis marty tormenta sustinuit. hec ille. 4a dilectio
est q consistit i donor9 exhibitoe. Et ista magis dilexit petru. qz maiora
dna ei gessit. Nam pncipe aplor9 eu fecit. Qum vicariu derelig
claues reg celor9 sibi dedit. Eu sig p crucis ministiu voluit. Cura
eccle gmisit. Cura discipli gmisit mri dei. Mulier ecce fili9 tu9.
Mag9 e eo i cura vicariy dei. i. pet. Mai9 e eo i cura mris dei. Et
qz p9 xpm. sic fuit Io. i cura bte vgis. io dt x9. Sic eu volo zc.

Generari.
Vocari.
Cosumari.
Illumari.
Inflamari.
Flagellari.
Humilari.
Glorificari.
Reuelari.

Pa° x9 voluit btm Iohem generari. Nam i sua generatoe
collata e ei magna gra. s. ut nasceret de stirpe regia
dd. i quo fuit oes natio uudea p xm. qud pz.
Nam Ioachi accepit vxore noie Anna q huit tres
viros. s. Ioachi. cleophe. et Salome. De Ioachi
huit unica filia. s. btam vgine qua dedit nuptui
Ioseph. q genuit x9. Mortuo Ioachi accepit cleophe
fratre Ioseph. et genuit ex eo alia filia qua sile vo
cauit maria. et alpheo postmod i guige sociauit
hec at maria ex alpheo viro suo qtuor filios genuit. s. Iacobum
minorem. Ioseph iustu. q z barsabas dicebat. Symone z thadeu.
Mortuo 2° viro anne. 3m accepit noie Salome. ex quo aliam
filia genuit. noie maria. et zebedeo i guige tradidit. hec at ma ex ze
bedeo viro suo duos filios genuit. s. Iacobu maiore. et Iohem euata.
Et sic i ista genealogia Iohes huit ama sctam. matrem sctam. z
duas amitas sctas. et qtuor gsanguineos sctos. vn de ista pgenie
dt psa. hec est generatio querentium dnm. Et cu xps fuit de tribu iuda zc
gali. sic q. b. Io. fuit de cadem tribu :—
2° xps voluit Io. euan sic vocari. Nam i sua vocatoe collata
est ei gra. qudruplex pa° quia fuit vocat9 iunior. Magis ei
gratu e deo. eu qs incipit ei siuire i iuuentute qz i senectute. Qz
Io. erat iunior petro ut dz. Io. ultio. Cu at senius aliq te a
get. 2° qz fuit vocat9 inocentior. Maioris ei gre e pseruari
alapsu. qz p9 lapsu reparari. ut pz i bta vgie. et mago. Qz Io.
fuit inocens. z petrus lapsus e ut i°. luc h. Ex ame dne
qz ho pctor sum. 3° qz fuit vocat9 velocior. petrus ei ãtequa no
crederet a xpo. fuit pductus a Io. bbm. et ab andrea ut Io. i. c°.
Qz Io. subito vocat9. xpm secut9 e. 4° qz fuit vocat9 difficilior.
petrus ei dimisit sola rethia. Io. at dimisit patre. vxore et
rethia ut daret ex° vgitat9 adolescentib9 ut relict9 patrib9 xpm se
quat. t alios ei xpo diligit ut dz mt. 19. Sinite puulos venire
ad me. quib9 manum iposuit z bndixit eos. inqz enim aliam
sim t tlo9 orationspondit. suffic sciebs qd x° reqrit. nux illd
senex puerum portabat. puer aut sene regebat. et qd ab ipo no
prolatar. ps. Ne proiceas nos i tpre senectutis zc. Et qz ab ipo no
derelinquat. ps. Et usqz i senecta z senium deus ne derelinquas me zc.
Et sic pz :—
3° xps voluit btm Iohem sic gsumari. s. i puressima vgitate. Sciens
q btus Io. vocat9 de nuptiis spm hacd°. fuit. i qb9 xps fecit prim

miraculum. In quo fuit ei collata gratia conservande virginitatis. Nam in sacro matrimo-
nio fuerunt conservate quatuor virginitates. Prima virginitas beate marie que fuit desponsata
Joseph. 2a virginitas sponsi sui quia non decebat tantam virginem nisi virgini despon-
sari ut esset matrimonium summe castitatis. 3a virginitas christi que fuit conservata ex sacro
incarnationis in quo humanitas fuit desponsata verbo inseparabiliter. 4a virginitas
beati Jo. evangeliste quem christus permisit conservari matrimonio ut in tanto sacro virginitas
eius conservaretur sicut et matris. Sic ei sacrum confessionis prefert virtute primo
Sic sacrum matrimonii virtute virginitatis. Unde fuit figuratus per Joseph cui propter septimam
virginitatem [illegible] dedit duos gemmas in conspectu purpuris. Gen. 39. Et sic christus voluit
conservare virginitatem Johannis evangeliste.—

Quarto christus voluit beatum Jo. illuminare quia ad omnia secreta sua eum admisit. Ex quo
apparet eius magna familiaritas cum christo in qua fuerunt quatuor gradus. Sunt quatuor
misteria singulariter eis a christo revelata. Primus gradus misteriorum est eorum que fuerunt
omnibus revelata ut misterium passionis. Mt. 20. 2us gradus est misteriorum que
fuerunt presentibus tribus revelata ut misterium transfigurationis. Mt. 17. 3us gradus
est misteriorum que fuerunt presentibus duobus revelata ut misterium resurrectionis. Jo. ultimo.
4us gradus est misteriorum que fuerunt uni tantum revelata ut sacrum incarnationis
ut patet Jo. primo. Unde dicit. Quod fuit ab initio quod audivimus etc.—

Quinto christus beatum Jo. voluit inflammare per caritatem. Cuius sunt quatuor signa.
Primum signum est quando quis de dilectione mentem loquitur quia ex habundantia cordis
os loquitur. Sic fecit Jo. utique in epistolis suis. 2m signum est quando quis diligens
dilectum inseparabiliter comitatur. Sic fecit b. Jo. Nam ob amorem christi omnia dereliquit
scilicet patrem et matrem et cetera quibus arte piscatoria vivebat. 3m signum est quando quis dilectum
a longe cognoscit. Sic fecit Jo. diligens christum quia iuxta crucem christo stetit.
4m signum est quando quis pro dilecto mortem suscipit. Sic fecit Jo. quando christo querenti
ab eo. potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Respondit possumus. Mt. 20.
Sic beatus inflammabatur.—

Sexto christus voluit b. Jo. flagellare quia fuit martir. Sic dixit ei. Calicem
quidem meum bibetis. Sciendum quod sunt quatuor genera martyrum. Quedam que sine
pena corporis et anime in solo voto sustinent mortem propter christum consumuntur. Sic
beatus Martinus. Cui etiam et si persecutoris gladius non abstulit tamen mar-
tirum palma non caruit. Sic virgo si violetur contra voluntatem suam non amittit
virginitatis palmam ut dixit beata Lucia. Quedam que consumuntur in pena corporis
et non leduntur in animo. Sic beatus Stephanus. Act. 7. Quedam consumuntur
in sola pena anime. Sicut martirium beate virginis in passione christi. Quemadmodum
Symeon dixit. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Luc. 2o. Quedam
que consumuntur in pena corporis et anime simul. Sicut martirium christi quod fuit
maius in anima quam in carne. Et hic fuit martirium beati Jo. Fuit enim gravissime
flagellatus. Fuit ex derisione tonsuratus. Fuit in ferventis olei dolio immissus.
Et fuit exilio relegatus. Fuit veneno potatus. Tamen quo ad animam
magis affligebatur assistens cruci christi.—

Septimo christus voluit beatum Jo. tumulare. De cuius morte quatuor sunt opiniones.
Quedam dicunt ipsum esse in celo cum corpore glorificato quod probat dupli-
ci ratione. Primo ex liberalitate dei qui corpus eius custodivit ne corruptionem sub-
iret ne oleum fervens adureret ne venenum noceret ne gladius
dissecaret ne mortis dolorem sentiret. Sed quando christus corpori Jo. tam liberalis
fuit in mundo non debuit minus liberalis esse in celo. 2o ex dignitate

Johannis qui in sinum christi recubuit. quo christo tantum familiaris extitit. Virginis quoque
sollicitudinem fecit. a quo angelus adorari voluit. Si ergo aliorum apostolorum corpora
sic honorantur in terris. multo magis corpus beati Jo. honorari debuit. Sed
nullus honor sibi exhibetur in mundo. ergo honoratur in celo. 2a opinio est
illorum qui dicunt ipsum defunctum et animam glorificatam in celo. corpus vero eius
reservari in loco hominibus ignoto et soli deo cognito. Sicut de corpore moysi dicitur.
3a opinio est illorum qui dicunt ipsum adhuc vivere et in paradiso terrestri translatum
esse et tempore antichristi apparebit et occidetur. Unde Theophilus sic dicit. Christus
non negavit Johannem moriturum. Nam non dixit quod non moreretur. Sed dixit
Volo eum manere id est vivere usque ad finem mundi et tunc patietur pro me mar-
tirium cum Helia. Et si assignetur eius sepulcrum vivus illud intravit et postea
discessit. Hec ille. 4a opinio est illorum qui dicunt ipsum adhuc vivere et sub
terra dormire. Quod probat ex verbo christi dicentis. Sic eum volo manere. Et ex
moysi que dicit sub terra dormire. Et quia in eius sepulcro non invenitur nisi
manna. quam adhuc quasi flatu generatur. ibi videre manna scaturire.
hanc igitur opinionem Augustinus in omelia homiliarum reprobat. quia pura gratia christus
fecisset cum dilecto suo si ceteris apostolis in celo regnantibus ipse sub terra dormi-
ret. Ad verbum autem christi dicendum. Sic eum volo manere donec veniam id est volo
ipsum per martirium consumari. Sed expectare donec ego veniens recipiam eum in eterna
beatitudine. Ad exemplum moysi dicit Augustinus quod scriptura testatur ipsum fuisse mor-
tuum. Et si dicatur quod cum Helia vivus apparuit respondetur quod deus potuit
de facili eum suscitare ad horam corpus autem eius voluit esse absconditum
ne Judei de eius corporis ydolatriam committerent ut crederet. De manna autem
ibi scaturiente dicit Augustinus quod hoc accidit ut propter hoc crederetur quod non
crederetur miraculum ut ob aliam causam nobis ignotam.—

Octavo christus voluit beatum Jo. glorificare. quando transtulit ipsum de hoc mundo ad para-
disum terrestrem ut 3a opinio vult. Sciendum quod in sacra scriptura inveniuntur
quatuor translaciones. Prima fuit in statu innocentie. Sed cum Adam non peccasset
post certum tempus vivens in celum translatus fuisset ut dicit magister sententiarum libro 2o d.
2a fuit in statu legis nature ut translatio Enoch. Gen. 4. 3a fuit in statu
legis scripte. Sic Helias qui fuit translatus in paradisum terrestrem in curru igneo
ut habetur 4o Reg. 1. 4a fuit in statu legis gratie sicut translatio domini
nostri Jhesu christi in ascensione. Act. 16. Et sic apparet eius glorificatio.

Nono christus voluit eum revelare. Quia ipse veniet ante diem iudicii
ad testificandum de domino nostro Jhesu christo cum Enoch et Helia. Quod probatur
duplici ratione. Prima quia non invenitur in scriptura sacra aliquos translatos quin sit
venturus. Unde de Enoch dicitur Eccli. 44. Translatus est ut det gentibus sapientiam
et de Helia dicitur Eccli. 48. Helias quidem venturus est et restituet omnia. Cum
ergo Jo. sit de numero translatorum. videtur quod sit venturus. 2a ratio est quia cum
ad testimonium christi sint venturi unus de statu legis nature scilicet Enoch. Et alius
de statu legis scripte scilicet Helias. Rationabile est ut tertius sit de statu legis gratie.
Sed de nullo presumitur nisi de Jo. evangelista. 3a ratio est quia christus loquens discipulis suis
de finali predicatione ante suum adventum dixit. Amen dico vobis non consumabitis
civitates Israel donec veniat filius hominis ut habetur Mt. 10. Significans per hoc

q' ab dext' ei' sit veteri' i ei' finali pdicatoe. Q^o. ro e qr Angelus dixit Johi. apoc. 10. Opz te it' pphare z getib' z ligwis z regib' multis. Qz h^o nūch e opletū cu i isola asia p'dica pdicauit. Et p' h assume' i gloriā. Ad quā. Am:—

In festo sctoz Innocētū.

Erat an tronū dei. apoc. 14. Sup quo vbo. moueo talē qōn. Utrū scti Innocētes. martirij palmā obtinuerit. q nullū meritū ex sua passione habuerit. Ad istā qōn rndet duo doctores noui testi. Primus Johes eps i smōe hys dici. d. Sut Innocētes sine etate fortes. sine pugna victores. merent' pena mortis. gliam sāgine cōparāt. vita eterna tpali morte cōmutat. transmittit infātes i celis xpus ad celū. offert noua exenia patri. primitias fructuū exhibet genitori. h^c ille. 2us e Bernardus i s. hys dici. d. hoc loco attēdat auditor / attēdat z itelligat. martiriū nō cōstare p meritū. Sz vere p gram. Te inq g^o tā' dimus deo nl nobis. vice dyabulū. corp' redi'. carpe de tyrānis gliam. de morte vitā. nō vtutis hic. sed muneris est diuini. h^c ille. Sciēdū qd passio sctoz e gaudabilis ex ca. qr p x^o occisi sūt. Ideo mīre i mūo meri cōputat' cōdupliciter. Primo roe psone. qr p x^o passi st. ymo i singlis passus est xp'. 2°. roe singlaris gre. Rex ei terren'. qn coronat' multos milites secū facit. xpo g^o q coronat' erat apz corona diuitatis h^o coronat' e corona huanitatis a matre. Io tanqz nou' rex. nouos milites voluit sibi aggregare. 3°. roe Innocētie i sanguie libro asserit. 4°. roe ipparatois. Sunt ei accelerati i eis vsus rōnis vt s. cognoscerent x^m. verū dm z verū hoiem. sic Io. bapta i vtero matris cognouit x^m exultās. Iz g^o nō hūerit vsū libi arbitrij ex nā. tn hūerūt ex gra. roe ei' martiriū eoz p duxit eos ad palmā. io

Sut an tronū dei. vz.

- Ratione puritatis.
- Ratione virginitatis.
- Ratione societatis.
- Ratione primitatis.
- Ratione passibilitatis.
- Ratione flexibilitatis.

P^o. sūt an tronū dei. roe puritatis. i. Innocētie. Sciēdū qd Innocētia e q^r. P^a etatis. et h e ex natē beneficio. Talis erat innocētia illoz puerorū q tollētes ramos oliuaz exierūt obuiā dno. d. ro. vt dr. Jo. 12. pp q dno dt. Ex ore ifantiū z lactētiū pfecisti laudē. h^c ei nō distinxit culpa. et io nō ipputat' ei culpa. mt. 19. Sinite puulos venire ad me zc. Talis fuit innocētia istoz puerorū zc. 2^a est Innō. simplicitatis q credit oi vbo. et e sine mdano exitio mt. 10. Estote prudētes sic serpētes. et simplices sic colube. Talis erat Innocētia illoz quos dns elegit. qn nō multi ex eis fuerūt nobiles. nō multi sapiētes. Sz piscatores. Et ifirma mūdi elegit deus ut cōfūderet fortia. Talis fuit Innō. istoz puerorū. 3^a est Innō centia puritatis q est ex vtute bramo. ps. Ego aūt i Innocētia mea igressus sū. Talis erat Innō. Job. q erat vir timēs dm. et post flagella retinuit Innocētiā. Et h^o vtute destructores declinat a culpa. Et Cassio i omel. dt. Gaud. ps. Sanguine suo. nō cōparabit. Et Innocētia z exulta. Gaud. iqz qr vbiqz illesa es. vbiqz secura es.

Si tēptaris. proficis. Si humiliaris. erigeris. Si pugnas. vincis. Si occideris coronaris zc. h^c ille. Talis fuit Innocētia istoz puerorū. nō actu. Sz h^itu diuina gra mētes eoz pstituēte. vn Aug' i s. hys dici. Quātū ei cōt ipos sungtas habūdauit. tāto i eis gra bndictois effusa fuit. 4^a est Innocētia originalis i qua creati fuerūt adā aquā ecclesie p^o pcc'm. hanc aūt Innocētiā solus xpus hūit. ut pz 2°. z 3°. li. sen. 2°. sctī Innō. stat an tronū dei roe virginitatis. vn dr apoc. 14. Et cātabāt cāticū nouū an sedē dei zc. In quo cātico erat. q^r. primo nouitas. Istud ei cātare. e de icorrupta mētis z corpis itegritate gaudē. Qz nuqz fuit vginitas stetit. Tuatā. vn cōsecrata deo. sic virginitas istoz Innocētū. de quibus apoc. 14. hi sūt q cū mulierib' nō st coinquinati. vgines ei sūt. et secūt' agnū quocūqz ierit. 2°. erat sua gliatas. vn dr ibidē. Et nēo poterat dicere cāticū. nisi illa cētū 44. milia q empti sūt de terra. Sup quo beda dt sic. hoc cāticū cetti elcti audire put. Iz dicere neqūt. qr p caritate gdi de eoz celsitudie sūt leti. qrmuis ad eoz primā neqquā assurgat. h^c ille. 3°. erat sonoritas. vn dr apoc. ubi sup. Et audiui vocē tanqz aquaz multaz. qr p gliā corpis icorrupte z mētis illibate. laudant dm. 4°. erat ppetuitas. vn dr ibidē. Et vocē quā audiui sic cytharedoz cytharizātiū i cytharis suis. et i hac voce pseuerāt Innocētes.—

3°. Innō. st an tronū dei. roe societatis. vn dr apoc. 14. vidi sup mōte syon agnū stātē. et cū eo cētū. 44. milia hūtes nomē ei'. et nom' patris ei' scriptū i frōtib' suis. Nam Innocētes assistūt st agno. et agnus libent' cū eis morat' pp q^r. cas. P^a est qr ho libent' morat' cū cōciuib' suis. xpus ei' cu sūt bethleemita. Io hūerūt magnā cū xpo familiaritate. hoies ei eiusdē ciuitatis magnā familiaritatē adinuice cōsueuerūt. Innocētes aūt isti nati st i ciuitate x^i. 2^a. est qr ho libent' morat' cū similibus suis. vn' dr. Oē aīal diligit sibi sile. Sp̄ nāqz fuerūt Innocētes virgines z mācs. Io xps libent' morat' cū eis tanqz Innocēs cū Innocētibus. tanqz virgo cū virginibus. tanqz mitis cū mitibus. 3^a est qr ho libent' morat' cū familiaribus suis. xpo ei tanqz familiaris mea suos eiusdē vestibus eos iduit quibus ipe iduebat'. apoc. 3. Ambulabūt mecū i albis. Etiā dedit eis sig^m. vnde dr apoc. 14. hūtes nomē ei' z nomē patris ei' scriptū i frōtib' suis. Nam i frōtib' suis hūt i nomie yhs. i similitudinē crucis ad signū qd sūt familiares xpi. 4^a est qr ho libent' morat' cū cubicularijs z seruitorib' suis. mūdi q sūt mūdi z honesti. Innocētes aūt st tanqz camerarij xpi. Io dr. Sine macula st an tronū dei.—

4°. Innocēt' st an tronū dei. roe primitatis. qr primi mrs extitūt. vn apoc. 14. hi st empti ex oīb' primitie deo z agno. Sup quo dicit glo. hi primitie de illo scto z imaculato grege ecclie. qi sanctiores poterqz hostie p voluntatis sue meritis apud scto eligūt'. Sciēdū qd Innocētes

fuerit primi germe ecclie floretis. Nam xpus dixit. Jo. 15. Ego sum vitis vos
palmites. In hac vite sunt tres ppagines iux d. gn. 40. videba cora me vite
i qua erat tres ppagines .i. tres marturum distictiones q21 vua ptulit gemas
.i. hoz marm primitias q fuerit mres actu. sz no volūtate. 2o fuerūt
primi flores ecclie nascetis. vn cant. 2o. Capite nobis vulpeculas q
demoliūtur vineas. na vinea nra floruit. hec ei vinea nra .i. ecclia
floruit q3 istos mres pduxit. qua i suis florib vulpes demoliri fuerit
q3 herodes et sui 9plices istos inocetes necauerūt. herodes ei vocat vulpis
luc. 13. Ite dicite illi vulpi zc. 3o fuerit novelle platatores ecclie exu
berates. Sut ei gda platatores q flore marm ptulerit i senectute. ex7
ut petrus. Quida i iuuetute. exm ut stephanus. Quida i sua maturi
tate 2 novella platatione. exm ut mres inocetes. ps. filij tui sic novelle
oliuarum i circuitu mese tue. 4o fuerit primi fructus ecclie fructificantis. Isti
ei signaficabat futura ecclie psecutionem. vn beda i omel dicit sic. Q2 in
bethlee z oibus finibus eius occisi sut. ondit no solu i iudea. vn ecclie cepit
origo. sz et i oibus eius ecclie finibus. q2 uisqz p orbe diffusa. psecu
tione seuitura pfidoz z pioz palmaz esse coronandam. hc ille. Sic g fuerit
primi mres i ecclia dei :

Qo inocetes sut ante tronum dei. rone passibilitatis. vn Generianus i s.
huius diei dicit sic. Vbi qui labores i regē. i refrigeriu dolores. merores
i gaudiu 9mutaruit. viuūt viuūt. q2 vere viuūt. q pro xpo mori
occidi. hc ille. Breuiter q2 qtuor sut gña martirum. pmu e infamium. qui
i odiu dei occiduntur, sine ppria volūtate. sz no sine gra dei. exm de istis sctis
inocetibus. 2m genus e infirmatum qui no pns fuge morte qua libet
vitaret. vi diu mori offenderet. et tuc pos elegit morte q3 vitam.
exm de Eleazaro q magis gloriosa morte q3 odibile vita i trasgressione
diuine legis eleget. ut h. 2o mach. 3m genus e pfectorum q morte no
fugiūt sz expectāt. lz fuge possint. exm de Jacobo aplo q expectauit
motos dissed3 dc occisus fuit. ut h. act. 12 4m genus e pfectissimorum
q no solu morte no fugiūt. ymo ea i sequūtur. exm de paulo q agabo
pphe audit pdicet sibi futura psecutionem i ylm. q no solum
alligari. sz et mori patus erat zc. :—

Co inocetes sut ante tronum dei. rone flebilitatis. vn Crisostomus i s. h9
diei dicit. pueri plorabat eo q amatib sepabat. mater ullulabat
eo q afilijs desolabat. hc ille. Breuiter q mres istoz inocetu fuerit
mres pp qtuor 1o pp gemini dolore quē passe st pp occisionem filioz
vn Crisostomus vi sup. Erat vero maiore dolore i matrib remanetibus q3
i puulis morietib. vnu g3 sustinebat puuli dolore. mres vero du
plice patiebat. vnu q i effici puulos suos ierebat. Altu quoz q
a filijs ipe desolabat. Ipsi puuli cito moros eoz vite fine fatebat d
loris. i matrib aut puulor memoria semp erat reparatio doloris. hc ille.
2o pp lacrimar habūdatia q fuerit eis loco bapti. vn Generianus i s.
h9 diei sic dicit. Vere lacrime q pro talib fuse. fletib gra baptismati
9tulerūt. na diuiso mo. dono vno i lacrimis suis matres z sui filij
i suo sanguine baptisat. hc ille. 3o pp martirij filior tollerātia. Idem ei

martirem q portauit filij i corporibus. ptulerit mres i cordib. vn Generianus.
V sup. In martires filioz matres passe sut. na gladius filioz ptransiens
mēbra. ad corda matru deueit. et necesse e ut sint primi 9fessores q
fuerit socie passionis. hc ille. 4o pp effectum repugnatia zc. Sic g pz q
mres istorum inocetu no sunt minores meriti quo ad martiriu. q3 sit
ipi inocetes. Jo q eis sut ante tronum dei zc. Amen
In festo sci Antonij 9fessoris.

Ostēdit illi regnum dei. sapie. x. Aug. li. 22 de Ci. dei dicit sic. Ad dnm
paruit diligentib se. fide no capit spe no attiget. caritate no 9phedit
desidera z nota oia trāsgredit. acqri pt. extrari no pt. hc ille. Sup quo
verbo them mouēo qonem. Vtrum btus Antonius suis actibus merito regnum celoz
potuit fuit beatus. Ad ista qonem radicit duo dc. ecclie pmu btus hieronimus
sup ps. 68. d. sic. Regnum celoz no est dantis. sz accipientis. no est ei
psonarum acceptor ap dnm. sz quicuqz se them pbuit i regno celoz dignus
fiat. h accipiet q no e patri. sz vite. hc ille. 2us est Crisostomus i omel.
septuagesime. d. sic. Grandis violentia est i terra nasci z celu rapi. q3 hac
no possumus p nam. regnum celoz vim patitur. q2 gna dū ysat. prius de
bita apropheis itietata ax oblata. fide 9tetu occupat. et rapit du p
primaz qua fortes pdiderant. remansit ad celeste patria. q i aliena
locu redutes. hc ille. Breuiter q regnum celoz acqrit 8 mois 1o p negotia
tionem. mt. 13. Emite agru illu. Sic ei dixit dns. luc. 16. Facite vobis a
cos d mammona iniquitatis zc. 2o p i portunitate. mt. xi. Regnum celoz
vi patit z violeti rapiunt id. Sup quo Grego i omel. dicit sic. Regnu
celoz rapi vult nris fletib. q nris meritis no valemus. Sic ei rapuit
ille qui ab auo postulauit tres panes. et lz prius fuisset denegati tm
obtinuit p i portunitate. 3o p fraudatonem. s. p furtu. Sic furatus e latro
ille regnum celoz. qui lz prius multa mala fecit. subito tm ex ipperato
obtinuit regnum id. cu audiuit i cruce. hodie mecu eris i padiso. luc. 23. co
Qui g fuerat didicerat. et ia multa furatus fuerat. tandem furatus e regnum
celoz 4o p 9mutationem. mt. 19. Omnis q reliqrit domu aut agros pp nome
meu ce. zc. et vi. et. possi. Sic ei 9mutauit. cu dns dixit. vade
vede oia q hes z da paupib z veni sequere me. z hebis thezauru i celo.
mt. 19. 5o p assecutionem. s. doloz z laboz. mt. 4o. pnia agite zc. Sic
ei assecutus e paulus. 2. cor. xi In labore z erupna. i frigore z nuditate
i plagis supra modu. i mortib frequeter 6o p gratificationem. thi. 2o Non
ex opibus q fecimus nos. sz scdm sua miaz saluos nos fecit. ysa. 55. co
Qui no hetis argetu pparate emite z comedite abs3 argeto z absqz
vlla 9mutatione vinu z lac. Sic ei gratis 9ferebat illis q ad nuptias
vocati fuerāt. mt. 22. Nuptie g3 pate st. sz q i uitati fuerit no erāt
digni. 7o p 9pulsionem. luc. 14. Compelle eos itrare ut ipleat
domus mea. ps. Multiplicate sut ifirmitates eoz. pstea accelerauit. Sic
ei paulus 9pulsus fuit. q i via q ibat damascu zc. act. 9o 8o p ob
latione. Nam regnum celoz tm valet qstu hes. maxie p opa mie. ut
h. mt. 25. Sz btus Antonius acqsiuit regnum celoz signāt p 9mutationem
Nam cu. xx. et anoz. et audiret legi i ecclia. Si vis pfectus
ee vade z vende oia q hes z da paupib z hebis i celo thezauros.
oia sua vedes. paupibus erogauit. et heremitica vita duxit. Jo. Aug.
i omel. Qui celestis vite dulcedinem i qstu possibilitas admisit. p

pfcte cogueret. ea q i fris amauerat libut cuncta dereliqt. i ppria
ei9 vilescut oia. desit hita. despexit ygregata. i ardescit i celestibus aium
nichil i terreis rebus deforme gspiret. grad de terene rei placebat ppe
qz sola ptiose margarite claritas fulget i mte. hc ille. Et qz btus
Aut9 oia terra gtepsit pp deu. Jo ondit illi reg9 dei. Et Rabanus sr illd
mt. 19. vedi z seqre me. dt sic. No sufficit ad pfectom oia relinqre. nisi
p9 gteptas diuitias saluatore seqt. i. relictis malis faciat bona. Multi
diuitias reliqueret dum no secuti. hc ille. ho patz i ultis atqs phos vn
Jhero9 ad heliodr ait. Crates thebanus ho ditissim9 cu ad phom athes
pgeret. mag9 auri podus abiecit. nc putauit se sil virtutes posse z di
uitias possidere. abite ait male cupiditates. c9 nos sbmerga ne a nobis
submergar. hc ille. no tm secutus e xm. qz ut dt Jhero9 ibide. Seqr at dm
q imitator ei9 e z p vestigia illi9 gdit. Qz btus Aut9 diuitias suas
dispsit z dedit paupibus et cu hoc secutus e viam x. Jo ondit illi reg9
dei ut dt vbbu ppositu. Ondit illi reg9 celoz

Ut in religione. — Pmo. xi9 ondit btō Antō reg9 dei. i religione cum
Ut in teptatione. — bnay9. vn Cesari9 i admonitione. 28. dicit sic.
Ut in humiliatione. — videte voc̃ationē vram fres carissimi. verre ad he
Ut in discretione. — remiu. sua pfectio e. no pfcte viue9 i eo. sum
Ut in obsuatione. — dapnatio est. Qz qz btō Aut9 religionē suauit
Ut in oratione. — deus totum genus ei ondit. qz ei ondit reg9 dei.
Ut in reuelatione. — Cum d9 dixerit abrahe gn. 12. Egredere de terra tua. et de
Ut in gsumatione. — cognatione tua z de domo patris tui. et veni in terra
qua mostrauero t z magnificabo nom t. rel

2o. xi9 ondit btō Aut9 reg9 dei. i teptatione. Temptatio e in de bono qd
cupiscim9. Et vide e qdrupx bom. sic e est qdrupx temptatio. Pmo qdam
bona sut sup nos ut spualia de quibz deus dixit moysi. exo. 33. Ego
ondam t oe bom. 2o. qda bona sut itra nos. ut bona aie. de qbz dixit
mich. 6. Judicabo t o ho qd sit bom z qd dus reqrat ate. utiqz facere
iudi. z z iusticiaz. diligere miaz. z solicitu te ambulare cu deo tuo. 3o. qda bona
sut circa nos. ut bona corporis. 4o. qda bona sut ex nos et bona fortune.
De istis e qdrupx teptatio. pmo de spualibus ut fidei cum corrupitur. 2o. de
i spualibz ut de virtutibz spoliat sicut pmu9 agelus q volut eque deo. 3o
de corpalibz ut carnale viuat sic dd. i bersabee. 2. Rg. xi. 4o. de extur
libus ut crialz rapiat sicut Judas q vendidit xpm ex aua. hiis qttuor
modis teptati fuit btus Aut9. Qtu ad pmu moz pz. qz dyab9 celsitudine
cor. apperes ei et se de virtute z prouidentia asserens vicit abscessit. Qt
ad 2m modu pz. qz dyab9 i mag. preciositate appuit btō Aut9 ita
ut celu tangere videret. que Aut9 i rogauit qs eet. z ipe se sathanam
affirmass. addidit. Cur me sic ipugnant monachi z mali xpiani.
Aut9 rndit. Juste hoc faciut qz tuis isidiis molestat rel. Qtu

ad 3m moz pz. qz spus fornicatois virtute fidei supauit rel. Qtum
ad 4m moz pz qz i altam heremu vadis discu argeteu repit. et
ult pgrediens rgete massam vbi auri iuenit. sz illis itactis i medio
fugiens. 20. anis ibi pmasit. i meriis coruscans miraclis. Et qz
sic vicit dyab teptaciones. Jo data e btō Aut9 ptas patrocinij ad
igne ifernale ut dt scto tho. i 4o. sen. d. 44. ar. 2o. ad 2m Ideo.
ut pz rel
3o. xi9 ondit btō Aut9 reg9 dei i humiliatoe. vn. Cesari9. Qi deo g
du ppe celsitudis amat. humilitatis cultu i morib diligentissie
teneat. na q ab humilitatis opibus recedit, a dignitatis fastigio tu
moris podere cadit. hc ille. Sciedu qz cu humilitas sit virtus lates
i cord. sig humilit sut qttuor. Pmu sig9 e i gestu. s. qm qs gposite i
cedat. sic sig9 supbie e elevari. 2m e i affatu qz ad humile ptinet
loqui g modestia. sic ad supbos cu arrogatia. ps. qui dixerut. lin
gua nram magnificabim9 rel. 3m e i vestitu. qa sic sig9 supbie
est vestire ptiose. ut pz de diuite epulone. luc. 16. Sic humilitatis e
vestire vilit z abiecte. ut pz i rege Niniue. q abiectis vestimentis
regalibz i dutus e sacco. Jone. 3o. Qrm sig9 e i effectu. s. cu qs exerc
opa humilia sic pz de xpo qui lauit pedes discipulorum ut hr. Jo. 13o
humilitas ei e pma virtus. sic supbia fuit pm vitiu aquo icepit omnis
perditio. vn Judith. 9o. Supbi no t placuert ab initio dnie. sz hum
liu z masuetoz sp t placuit deprecatio. Jo cu scts Aut9 quereret
p qua virtute poss resistere teptatori dyab. i spu raptus vidit totu
mudu laqueis plenu. qui exclamas ait. O. qs istos euadz. Et
audiuit. humilitas. quo audito semp i humilitate pmasit rel.
4o. xi9 ondit. btō Aut9. i discretione. Sciedu e qz discretio e ha
bere z metra etc. qttuor. Pmo i pbatione ut s. res pbet antiqz fiat.
exm dd discrete pbauit si poss armatus i cedere antiqz pugnet gtra
goliath. 1. Rg. 17. 2o. i ordinatione ut s. ordiate faciat. exm Ja
cob discrete z ordiate egit qn debuit obuiare fri irato. munera pre
mittens. res diuidens. minus dilectos maiori periculo exponens. gn.
32. c. 3o. i circuspectione ut sup ad circustatias opis attendat. exm
i Salome quo ad iudicandu duas mulieru. 3. Rg. 3o. c. 4o. i ppollatione
ut. s. ppoat ad i sua iuge actoe. exm de scto Aut9 q sagittario
cu diceret ait. pone sagitta i archu et tede. qz z fecit. Cuiqz
ho 2o et 3o fi madasst. dixit sagittari9. Tantu tede potero qz
de ei9 fractione dolebo. Cui btus Aut9. Sic e i ope dei. qm si
sup mesura tedet vellem9 cito frangerent. expedit g ho rigore rela
xari. Et i hoc gsistit mag pfectio discretois rel
5o. xi9 ondit. b. Aut9. i obsuatione. s. tepantie. vn pperea de vita
gteplatia ho. 3o. dt sic. Tempantia facit abstinete. pcu sobrium mo

decatu. pudicu. tacitu z verecudu. hec autt si i aio hitat libidinē offre
nat affect tepat. desidia scta multiplicat. vitiosa castigat. oia itra
nos ofusa ordiat. cogitacōes pnas remouet. scas iserit z ofirmat
igne libidiose volupt extiguit. mete placida tuqllitate ppomt.
z tota aiaz ab oi vitioz ipp tepestat defedit. hec ille. Quartu
qp hec obsuarō z tepatia dz hre 4or. cōittes sue socias. pa. est dna
itelligetia. vn Jo. cassian. in cōllōr. dt. Monach9 cupiēs ad sciptur
noticia puenire. omē idustia mtes z itentione cordis erga eu
datone vitioz carnaliu ipedat dz. quib9 expulsis cordis oclis sb
lato velam passioz scipturaz sacra oteplatur. hec ille. i eod ex. cu
qda itrogasset b. anto. qd custodiens placebo deo. rndit. Quocu
vadis pp deu portis heas. i hys q agis testio scipturaz semp ad
hibeas. i quocuqz loco sederis. no cito recedas. hec sūt custodi
z saluus eris. 2a est dna ortinecia. vn b. i qda epla. Labor et
latebre. z volutaria paupertas. hec sut monachoz isigna. hec vita
solet nobilitare monastica. hec ille. i ex. sensum uerorz otinetie.
cu qda abbas itrogasset btm anto. qd faciā. rndit. no ofidas
i tua iustia. ventri z ligue sit tibi otinecia. z ne peniteas de
re trāsacta. 3a est dna solitudo. i ex. hys. dt btus anto. Sicut
pisces si i sicco tardauerit moriut. ita monachi ex cella tardates
aut cu viris sclarib9 imorates agetis proposito resoluut. q sedet
i solitudie z qescit a trib9 bellis eripit. s. audit9. locutois z vi
sus. et otra vnu tm9 pugna hebit s. cordis. 4a e dna taci
turnitas. vn vgo. de claust aie. li. 4o. dt sic. Si monach9 es.
qd facis i turba. Si amas silētiu cur te assidue clamatib9
iterēsse delectat. tu pp fem9 tuos i sistē debes z fletib9. Et tu pphri
iterēsse delectat. Sz dicēs igr aliqs vis
qeris. simplicitas monachi pphia ei9 e. Sz dices igr aliqs volo
no est tuu dicē sz flē. Si tu doctor ee desideras audi quod
fatras. vdi ti tui. z simplicitas vult. imortia vite.
z sctitas quūsatiōe tue. debet hoies dicē. hec ille. i ex. hys qdam
abbas rephēdet duos fres de nimia loqcitate dicēs cora btō
anto. bonos qd eos fres. sz eoz hitatio no ht ianua. quib9
itrat stabulu z soluit asinu etc.

5o. xp9 audit b. anto. s. i oratoe. vn aug. i quoda smoe dt.
Oratio e aie scte psidiu. aglor bonor solatiu. dyao suppliciu
gratu deo obsequiu. pmo ac religiosis laus. pfecta glia. ppetua su
turis icorrupta. hec ille. Oraciones q efficaces orois. qor sut odiciones.
Pa e ut petat pie. s. ut petēs no poneat obstaculu grē. et hoc
obstaculu e idispositio petētis ad illud qp petit. 2a e ut pro

se petat. qz merito oduē vnus alteri no meret pma graz. cu vix suf
ficiat ppiu meritu. sm illd. mt. 25. Ne forte no sufficiat nobis z vob.
vn grego9 li. moral. dt. Ille deo vam oronē exhibz q semetipz qa
pulus sit huilt videt. q nichil sibi attribuit q bona q agit de
mia oditoris agscat hec ille. 3a e ut petat pseuerant. luc. 11. At si
ille pseuauit pulsans etc. vn cassiodo9 sr. illd ps. Miē mei dne
qm ad te clamaui tota die. dicēs. Magna voce ille clamat ad
deu q qemus ligua taceat. bonis opib9 pseuerat clamat. hec ille.
4a est ut petat ad salutē. vn theroo9 dt. Sepe q nos petimus
quod nob ee existiam9. i ex. hys. btus anto. dū i heremo iacēs effi
cer dixit. dne volo salu9 fi. z no pmittut me cogitacōes me.
Et exsurges exiuit foras. et videt qdam sedete utiqz opāte. deīn
surgete z orate. Erat em angl9 dni z dixit ei. Sic facito z saluus eris.
7o. xp9 audit. i reuelatoe. s. qua ad iteltum magnaz rez. vn aug.
lio. de doct. xpiana. dt. plectud e z btitud pfcta vt qlqz cito itelligat
z bn viuat. Sz si forte vtiqz no pt. melius e bn viue. qz cito itelligē
q et studiū bn viuē meret amplius itelligē. q no male viuit pdit et
q itelligit. hec ille. Ista hiut btus anto. cu reuelatōe fuit pscius
mte z fidei catholice fiey. p ariamos q p9 duos anos ab ei9 re
uelatoe orgiet. Ubi z pdixit iferitū balachy ducis egipti pseqtis
xianos etc.
8o. z vltio xp9 audit. i ofuatōe. vn. b. i qdā smoe. Regi9 dei
gedit. promitt. audit. z pcipit. Conceditur i pdestinatōe. pmitt
tu i vocatoe. audit i iustificatoe. pcipit i glificatoe. hec ille. hos
4or. mods btus anto. huit regn celoz. pm9 i pdistinatoe p qua obti
nuit ipm grauz. 2o. i vocatoe. p qua vaticib9 scti abrenunciauit.
3o. i iustificatoe p qua vita solitaria vtiqz pfectissimā scissie duxit.
4o. i glificatoe p qua celestio qēuto vite sue ano. fres desolatās
i pace quieuit. locu vtiqz honorabilem i regno celoz adeptus e. vbi
regt i xpo. p iftinita sclor scla. Amē.

In festo scte agnetis virginis z mrtis.

Exiuit obuia sponso. mt. 25. Pro hui9 ibi fundamto occurrit dubitao
vtru btā ag. tanto i glia sit excelletior qnto ihu xo. p vgitatē fuit
oformior. Rndet sctus doc. tho. 22. q. 172. ar. 5. d. Tanto aliq
utus e maior qnto p ea alqs xpo oformatur. Sz maxie alqs xo oformat
p vgitatē. dz ei apoc. 14. qp vgines sequut agnu quocuqz ierit. et
qp cantat canticu nouu. qp nemo alius potrat dicē. qa vgines sequut agn
eo qp imitant xpm no solu i integritate mētis. sz et i integritate carnis
vt aug. dt li. de vgitate. et io sequut agnu. Canticu aut nouu qp
sole vgines cantant est gaudiu qp hnt de itegritate carnis Unde
vn gg9 i pastorale dt. Singlare canticu agno cantare e cu eo ip
petu z de carnis icorruptoe gaudē. hec tho. habitib9 vgitate quert

defere anulu aureu de certa militate usq qp sit sponse x. i triumphatiuo
certa iusto h9 virginitas reddet aureoli. Quia aut btā ag. hāc virgi
tate ppet9 servauit. iusto fecit ē sponsa x. io dr qp exiuit obuiam spō-
so.

per virginale integritatē.
per ornamēti singularitatē.
per gemmaz pciositatē.
per fame honestatem.
per fidei sinceritatem.
per miraculoz sublimitatē.
per amoris inseparabilitatē.

P°. btā ag. exiuit de mūdo et pro
cessit obuiā x° sposo suo p virginita
integritatē. Vn beda sr luc. dicit sic.
Elegit x9 de summa patre nasci. ut
se patre diligere ondret. Ita de v
gine nasci e ut se virgineu deus
diligere mostraret. x9 eī 2 virgini

tate ēe se servauit 2 matrē virgine hēre voluit. 2 preter putatiu
s. Joseph virginē ēservauit. et pcursorē s. Jo. b. et fratrē s. Jo.
euangelistā virginē custodit. pp. hū ambulas i via immaculata hic m
ministrabat. Virginitas eī ē diligenda pp q° r. P° rōe status similis.
Nā vitā virg. celesti vite assilat. mt. 24. Simile ē reg. celoz. x. virginibus.
2°. rone actus divinalis. Nam virginitas facit hōies siles angelis. Vnd
Ambrosius sr ib. i. cor. 7. bonū ē hōi sic eē. dt sic. Supgredi virgitas
conditionē huāne. p quā hōies angelis assilant. maior ē victoria virg
q3 angeloz. qr angeli sine carne vivunt. virgines nō i carne triumphant.
Jheronim9. In carne pt carnē vivē nō terrena vita ē. s3 celestis. 3 rone
hitus spiritualis. Nam de9 spiritualis hitat i virgib. vn. i. cor. 6. Nescitis
qm mēbra vra tēplum sut dei. 2 s. s. hitat i vob. Cu eī de9 sit sctā. i. mūda
diligit cordis 2 carnis mūdiciā. 4° rōe celebratis triumphalis. Na virginitas
tz figurā certe triumphat. Vn nō ōfert nisi virgo. 13 epō ōferet q nō
est virgo. Dēitas ē virgo sētitate sigt certe triūphantis. Vēitur nō
ep sētitate certe militātis. btā ag. virginitatis integritatē diligētissime
servauit. p quā meruit eē sponsa x°. vn ipa dicebat. Amo x̄r9 i cui
thalamū introiui. cui9 mī organis modulatis vocib9 cantant. Ja corpus
eius corpi meo sociatu ē. Cu3 mag9 ē tius hret. qr pfecti filiu qui
volebat sibi subripe virginitatē. i duceret ipaz ad suu gremiu. fuerit
eē ipa. he. ipedim. castitatis. q assumpsit velut ista ita. P9 etas
iuuenilis. Cu3 etate iuuenile. ineos carne reperiut. vn dr de eē. 13
etas sue āno i morte pdidit 2 vita invenit. i fantia ppurabar i anis
s3 erat senectus intus i mensa. corpe iuuencla. s3 aīa cana. 2 sup pedi
mēta. pulcritudo corpalis. hac pulcritudiez corporis miraciōe repa
vn dr de ea. pulcra facie. s3 pulcrior fide. 3 obla° muneralis.
multe sut q nō seducut sanctitate nec pulcritudie. seducunt tm obla
tōe munerl. Ipa at despexit munera q fili9 pfecti offerebat ei. vn
dr i legenda. Cepit offerre plura. 2 pluriora pmittē. deliciasq3 suas
qda pciosissima ornatur. q ab ea sut tanq3 stercora ōfutata. Dicebat
ei qp huj munera nō daut sponsis. s3 gentib9. 4 nobilitas mā
bilis. Nobilitas eī viroz facilis retrahit aīos puellaz. Ille at erat

fili9 pfecti vrbis rome. io nobilis 2 sublimis. s3 ipa ei9 nobilitate
ōpatione ei9 sponsi yhu xpi vilipēdit. vn ait. Discede a me fomes
peccati pabulu mortis qr iā ab alio amatore puēta su q longe ē
nobilior te gne 2 dignitate. 5°. terror penalis. multe eī sut q munera
respuut. 2 ōseutiut pp supplicia. s3 ipa terrores 2 minas derī
sit. vn dr i legenda. qp terroris sile 2 blādicie nō decebat. In hoc
eī ētiuue hret angelū dei i adiutoriū. vn ipa dicebat. mecu eni
hēo custode corp9 mei angelū d'. Et sic exiuit obuiā sposo suo x°
p virginitatem 2c. —

2°. b. ag. exiuit obuiā sponso p ornamēti singularitatē. de qua
dr pi. ultio. fortitudo 2 decor indumētū ei9. Decet qp sponsa ad
veniete die desponsatiōis ei9. s3 se ornare multiplē. P° dz diluculo
pparari. mt. 24. Que pate erāt itrauerūt cu eo ad nuptias. 2° dz
i speculo se mirari. ut hēat sui noticiā. 3° dz oculos pudice re
gere. Jmpudicus oculus. i pudici cordis ē nūtius. ait Aug. 4° dz os
2 lingua decorare. s. p honestā locutione. vn aplus. Corrūput bonos
mores colloquia mala. 5° debet capilli colligare. s. expeler°
cogitatiōes vanas 2 inutiles. 6°. debet brachia ad veste elevare.
ad hoc eī ut induamur nr° veste virtutis. debem9 brachia bōi operis erige.
ad recreatione dei. 7° dz vrtā veste indui. s. caritatis. de q dr
i eua°. Amice quo itrasti nō hns veste nuptiale. 8° dz zona
cingi. s. castitatis. btā ag. his ornamētis singularit ē decorata
vn ait. Induit me dn9 cicladē auro textā. circūdedit me ver
nātibus atq3 coruscātibus gemmis. Et c° p3 2°9. —

3°. b. ag. exiuit obuiā sponso. p gemmaz pciositate. Nobiles eni
sponse ōsueuerūt vestes gemmis ornare. Jo 2 ipa fuit gemmis vtu
tū ornata. mt. 5. Sic luceat lux vra corā hoib9 ut videat opa vra
bona 2 glificet pre vrm q i celis ē. vn ipa ait. Dextris monilib9
ornauit me. i. lucidis 2 virtuosis exēplis. Et c° p3 3°9. —

4°. b. ag. exiuit obuiā sposo p fame honestate. Sposa eī yhu
x̄i ut dignū ē ōsuet famā 2 honestatē sua. dz hre 6. ōditiones. p°
dz discrete ōsensu pbere si imitat. Imitat eī aia p iispiratiōe
2 illustratione aptā x°. qp percipit p motu boni ppositi. Sic adua°
recipit p suggestione q senciit p primos motus. pp. Accedere ad
deu s. ōsensu volutatis ei9 2 illuminaberis. s. abaxerunt recepere°.
2° dz se defendere si infamat. Alq eī aia i famat solu pp vicate
culpā. Alq nō bos qp faciūt. videtur fore malu. Jo attēdat qd
dt Aug. lo°. de doctrina xana. Duo sut r necia. s. ōsciā 2 fama
Consciā pp te. famā pp proximū. qui aut ōscie sue ōfidēs. famā
negligit crudelis ē. s3 dicit aliq. quo possū infamiā meā defē
dere. cu sepe de flo sim calupniata. Rndeo. pduc testes i oppo°.

apoc. 14. Opera illorum sequuntur illos. Nec deprecor non timeo non proclamo
fac opus bonum patiens cum yhesu christo qui patitur calumpniam per accusantes et
falsos testes. Opera enim tua testificabuntur coram ipso de bonitate vel malitia
tua. et sic iustificaberis ab ipso. Sicut magdalena in domo symonis le
prosi. sicut susanna in iudicio per daniele. 13. 3°. dicitur procedere et non se abscon
dere si visitatur. Signa enim quibus anima potest cognoscere quod a sponso suo yhesu
christo visitatur ponit hugo de sancto victore scilicet. Dulcedo in memoria. [illegible]
fectio. [illegible] ascensibus. abstersio a primis cogitatibus. gratie exhilaratio.
oblivio preteritorum malorum. intellectus illuminatio. desiderij [illegible]. et in hiis
gaudium generatio. Multe anime sunt que a celibus visitatoribus se abscondunt. sicut tal
pa in terra. ut cupide. ut sicut noctua in cultu domus ut ambitiose. vel
sic vermis in putredine ut lubrice seu luxuriose. 4°. dicitur virtute repedire.
Scilicet. id dicitur ei largiatur. Dicit enim numquam animam visitat quia ad ei largiatur.
scilicet. pura. bonitate. ut minus. non enim melius et decentius quam dilectore potest
repedire. semper ei gratias agens. 5°. dicitur ipsum diligere. Dic ergo sponsus
anime sume dicitur diligere. 6°. dicitur formosa apparere si pulcritudo in ea gratur.
Sponsus enim anime est speciosus forma pre filijs hominum. ideo sponsam querit
pulcram. non corporale sed spirituale. beata agnes hanc honestatem conservare
cupiens grande certamen habuit quod prefecti urbis qui voluit polluere
sue filie honestatem intheym ipsam ad prostibulum. In quo superavit sex
machinamenta obprobriosissima prefecti. 1°. fecit ipsam nudam per ci
vitatem duci ut magis erubesceret. solent enim virgines magis nuditatem
timere quam penam. Istud tellum superavit densitate capillorum qui eam
induerit et confusione propulsaverit. 2°. fecit ipsam in loco turpi scilicet in
prostibulo includi ut nomine et honestate pollueret. Istud tellum superavit
presentia angeli. 3°. fecit eam recludi in loco obscuro ut loci obscuritas
virginem terreret. Istud tellum superavit lucis claritate que tanta fuit
ut nullus posset eam respicere vel videre. 4°. fecit eam relinqui sine vestimento
ut frigoris asperitas eam affligeret. Istud tellum superavit induta veste
celesti. quam sibi angeli dederant paravit. 5°. fecit ipsam omnibus exponi
ut pro uno quem contempsisset omnes haberet. Istud tellum superavit divina protectione
quia omnes qui ingrediebantur convertebantur. 6°. fecit ipsam illudi a filio suo ut
quem noluerat habere maritum haberet amasium. Istud tellum superavit per
demonis instigacionis de emulatione qui ipsum suffocavit. Unde ipsa ait. Ille cuius
voluntate volebat perficere peccatum in eum accepit et occidit. demones sunt insti
gatores dei qui et si anima ipsius habet voluntatem malam. adeo sine accipiunt insti
gationem 1. Reg. 18. Spiritus domini malus insiluit in Saul. Est enim malus propter
nequam voluntatem:
Io. 5. b. agnes exuit obviam sponso per fidei sinceritatem. quam voto in ipso corrupte

virgines perfecti multiplex ei intulit supplicia. Sed ipsa omnia superavit. 1°. fecit ignem
copiosum succendi et ipsam in ignem proici. ut eius ossa in cineres redigerentur. Istud
etiam superavit per devotam orationem. quia mox ut oravit. ignis extinctus est. et eius ni
hil ignis non sunt consumpta. 2°. ut fecit ignem copiosum succendi ut cito consumeretur.
Istud etiam superavit per refrigerantem dei gratiam que sibi refrigerium prestitit. Unde
ipsa ait. Ecce nec per spiritus sancti rore celesti perfusa. focus iuxta me moritur.
3°. pontifices ydolorum suscitaverunt sedicionem in populo in morte virginis. Istud eci
am superavit per miraculi evidentiam. Nam prefecti voluit eam liberare ob visum
miraculum suscitatoris filij. 4°. Vicarius prefecti fecit ipsam in gutture gladio
percuti. Istud etiam superavit per celestem palmam quam acquisivit. Ad quam
nos perducat qui est benedictus in secula. Amen.

In festo sancti Vincentij martyris.

Firmabitur in illo et non flectetur. Ecclesiastici 15. Gregorius 7°. moral. dicit sic. Iu
storum fortitudo est carnem vincere. proprijs voluntatibus contraire. delectationem vite
presentis extinguere. huius mundi aspera pro eternis premijs amare. hec ille. Ex
quo verbo etiam quorum moneo. ut beatus vincentius magis coronetur lau
rea fortitudinis reperimus immobilem timore periculorum. Sed daturus agre
diens infatigabilem supplicijs audaciam laboris. Ad hec gravius sunt sancti
doctor thomas. 22. q. 123. ar. 6. in responsione ad 2m ar. 7. dicit sic. Sustinere est
principalior actus fortitudinis quam aggredi triplici ratione. 1° quidem quia sustinere vi
detur ab aliquo fortiori invadente. qui autem aggreditur invadit per modum fortio
ris. difficilius autem est pugnare cum fortiori quam cum debiliori. 2°. quia ille qui
sustinet iam sentit pericula imminentia. ille autem qui aggreditur habet ea ut futura
difficilius est autem non moveri a presentibus quam a futuris. 3° quia sustinere impor
tat diuturnitatem temporis. Sed aggredi potest aliquis ex subito motu. difficilius
est diu manere immobilem. quam subito motu moveri. ad aliquid arduum.
Unde philosophus 3°. ethicorum dicit quod quidam sunt prevolantes ante pericula et in ipsis di
scedunt. fortes autem e contrario se habent. et in sustinendo insistunt maxime. Aliqui
fortes dicuntur. Secundum quod exteriorem actum virtutis. quos aliqui efficiunt non
habentes virtutem sed ex aliqua alia causa quam ex virtute. Et ideo philosophus 4°. ethicorum
ponit quinque modos eorum qui similitudinarie dicuntur fortes. qui exercent actum
fortitudinis preter virtutem. Quidam enim feruntur in id quod est difficile ac si non
esset difficile propter ignorantiam. quia scilicet non percipiunt magnitudinem periculi. Quidam
autem propter bonam spem ad pericula vincenda. quia scilicet sunt experti sepe pericula
evasisse. Quidam non propter scientiam et artem quandam. sicut contingit in militibus.
qui propter peritiam armorum et exercitium. non reputant gravia pericula belli estiman
tes se per artem suam posse contra ea defendi. Quidam propter impulsum passionis ut
tristicie vel ire. quam vult repellere. Quidam non propter electionem alicuius commodi
temporalis acquirendi puta honoris vel lucri. vel alicuius incommodi vitandi puta
vituperij seu dampni. hi enim non dicuntur vere fortes. sed similitudinarie. Vere autem

fortis e q ht firitate ai i sustinedis z repellēdis pp summu bonu gest.
spadinoz fecerit scti mres qbus dbet laurea fortitudis i reo sup spalem
gradu btitudis. sup id mt. 5o. bti q psecutionē patiunt pp iustitiā quoniam
ipoz e regnu celoz. quē gradu asserunt e btis vicēti p glosu suphu
sue fortitudis z firitate sue voluntatis i deo. vn dr. firmabit i illo re.

Per fidelitate.
Per Caritatem.
Per longanimitate.
Per pseuerantia.
Per constantiam.
Per patientia.
Per fortitudinem.
Per btitudine.

Po. btus vi. firmat i xo p fidelitate. Et ista ondit
huc pp qd e diuinitate. vn hac fide usq ad mo
te debemus testificare. Greg. q xanus dr ille q
e xpi. dr aut ab esse xpi. q̄. po q pfte fide
x no so cord' credit fidei intate. s; et extius ore
pfitemo. ro. 10. Cord' credit ad iustitia. ore at gfo
fit ad salute 2o. q spu xo ad opa virtuosa pre
dit. no solu p vba. s; et p facta dz fide xo ondi. ad thi. 1. Cofitent
se nosse deu factis aut negant 3o. q ad fructatone xo. peccatis morit.
s; i gal. 5o. Qui aut sut xo. carne sua crucifixerit cu vitijs z ocupisce
tijs. vn xanus dr q pro quocuq peccato vitando patit pp xpm. sicut
pro i tegritate carnis suant legit aliq mtres vita gtepsisse. ut aug
dt. po. de ci. dei 4o. q p veritate iustie zephedys vita patit. ut
Jo. b. ut pz. i 26. btus vicetius his qtuor mois fuit ve xanus po
p apta fidei gfessione. vn dr de eo q dixit datiano de mādato valerij
epi. Nephadu ap xana prudētia e cognosce diuinitatis cultū abne
gare blaffemare 2o p deuotā oroem. vn de eo dr. Oculus erectis
lūbus dns ptabat 3o. p corōs mortificatone qa timore diuino
carne sua gfixit. ps. Cofige timore tuo carnes meas 4o. p
durā increpatone zephedys tyrāpni re:—

2o. btus vi. firmat i xo p Caritate. vn maximus i quoda smone
dt sic. Caritas xo i martiribus vicit. Et Jo. 15. Maiore Caritate
nemo ht re. Sine Caritate mtiu nl valet. 1. cor. 13. Si tradidero
corpus meu re. po ei motiuu ad actu virtutis e amor caritatis. sic
seq ut radix e pmu motiuu ad fructu. ad col. 3o. Caritas e vinclu
pfectois. Martiriu at int omes actus virtuosos maxie demrat pfectu
caritatis. Qu a tato magis aliqua re qs ondit amare qnto pro
ea re magis amata gtepnit. et re magis odiosa eligit pati
Sz int oia alia bona pritis vite. maxie amat ho ipam vita. et qto
odit ipam morte. et pripue cu doloribus corporalium tormentoz. quoz
metu et bruta aialia maxis voluptatibus abstinēt. ut aug dicit.
li. 83. qo. Caritas aut facit qx. i credu po amoris. hic ultro
Nōne cor nrm ardēs erat i nobis 2o fuit i credu sermonis. eccl. 28. c
Surrexit helias q'i ignis z vbu illi' q facula ardebat 3o. fuit i credu

opationis. Job. 37. Nōne vestimēta tua i. opa tua calida sit re 4o. fuit
i credu imutatonis. q licet multa adūsa ho patiat. no tn caritas i
eo extīguit. cant. 8. Aq multe no potuert extīguere caritate. Cari
tas fuit i bto vi. istud. qx. i credu. s. amoris i cord'. vn dr de eo
vir i clitus vi. successus igne diui amoris. feruoris i ore. vn ipe
ait ad tyrāpnu. Exurge z toto malignitatis spu debacare. feruoris
i ope. vn exclat prudētius. O miles i uictissime. fortissimoz
fortior. ia te seua z apra tormēta tremūt victore. feruoris i gt
matioe. vn Ambros i smone hi dicit. Torquet vicetius. tudit. fla
gellat. s; i uicti pro scto noie animus no gemit. plus ardebat igne
celi qz feri. Igis celi e ipa Caritas q i cord' vicētij sic arde
bat q igne exteriore frigidu fatebz. ps. Imediatio mea exard
scet ignis. s. caritatis diuine 2e pz 27:—

3o. b. v. firmat i xpo p longanimitate. Vñ ei magnanimitas
dr p qua aīs ht anim tēdēs i magna. Ita longanimitas dr p qua
aīs ht anim tēdēs i ad q i longū distat. hac longanimitatem
se hūisse ondit. b. v. ex qtuor signis. po ex uolūtate patiēs
vn dicebat. ho e q sp optaui z uotis omibz exqsiui. 2. cor. 12.
libēt gloriabor i infirmitatibz meis 2o ex firitate sufferēdi. vn
dicebat. Videbis me plus posse dū crucior qz possis
ipe q torqs 3o. auiditate gtēpnēdi. vn tyrānu gtēpnebat
dicēs. Cū mihi irasci magis putas. iā michi i cepisti misere
ri 4o ppetuitate sustinēdi. vn dicebat. hoc solū metuo ualde.
q tu nūq fingis velle misereri. nolo ut aīs minuas de supplicijs
ut te victu i omibz fatearis. Et prudētius dt de eo. Ridebat hi
miles dei. manus cruentas i crepās re. Ut pz 3o:—

4o. b. v. firmat i xo p pseuerantia. s; qua iustitia dt gtiaz. q portu ondit.
vn b. Tolle pseuerantia. nc obsequi mercede ht. nc bufit gra. nc
laude fortitudo. Greg. q pseuerantia gsistit i qtuor po i carnis
mortificatione. Judith. 4o. Scitote qm exaudiet dns preces vras
si pmanētes pmāseritis i ieiunijs z orationibz 2o i preceptoz obsuatone
p. pab. 28. firmabo regnu eius i eternu si pseuerauit precepta mea fa
cere 3o. i flagelloz ppessione. mt. 10. Eritis odio omibz hoibz pp nome
meu. Qui at pseuerauit usq i fine hic saluus erit 4o. i fidei pdicatioe. hebr.
12. Judiscipline pseuerate. btus vi. fuit pseuerans i hijs pp qtuor.
po. ab i fantia sua deo tradit e qz corpe gtentue. Nā i plenitudine
fidei z scte honestatis z vere deuotois z veritatis scripte mentis i omni
scitate se exercuit 2o. i pueritia sua gratiosa int hoies gusatone.
nā ei deu z hoies scos pp scoz mor aleqntia. grātus i uenit.
z huit 3o. i dyaconatus officio acceptissima xpo z eccle administratōe

Existens ppe sub epo valerio dyaconus ze zuoie sui offitiu digne adimpleuit. 4º pro fide xpi z doctrina eius ardentissima gertatione. Na qt fama ad tyrap°s discipulos doctina. zone z ex° mirabile gfirmtur zc.
4º b. v. firmat i xpo p gstatia. Costatia et facit sicut psistere i bono qt dificultate que prouenit ex qbusqz exteriorbz ipedimentis. po. No dabis i et⁹ fluctuatonis iusto. Notes q gstatia e necia ad q°z. pº ad despitus ppsa. Judith. 9. Da michi i aio gstatia ut gtepna illu. 2º ad sustinedu aduersa. 3º ad resistendu vera. 4º. ad agrediendu ardua. beatus vi. huit maxima metis gstantia. vn dr de eo. Fuit hic manet imotus ille dei famulus. qua gstatia demrauit i 4ºr etane. pº⁹ etenim fuit i eculeo i quo fecit eu datianus toto corpe distedi. duisis vulneribus cruciari. ferreis per tinibz lacerari. et carnifices ad seuiendu crudelius verberibz fecit urgeri. 2º⁹ etenim fuit i craticula i ccedio. V tote corpus vuenis ferreis apit² ardentes lamine i figunt² sale igis ipgit² tellus viscera ex fecerunt. 3º⁹ etenim fuit carceris ergastulo. Na tyrapnus fecit ipm i obscuro carcere includi. Ibi testas acutissimas ggeri i ligno pedes affigi. et sine oi humano solatio derelinqui. 4º⁹ etenim fuit in molli lectulo. p⁹qz ei tyrapnus vidit se p asperitates eu no posse vincere tormentorum. i lecto molissimo eu reclinare fecit. putans p delitias ipm alicere posse. Vicit at ista etena maxia metis gstatia. vn Aug. i s. h⁹ dicit. Tanta i vincto penarum asperitas seuiebat i membris. et tanta securitas resonabat i verbis ut putaremus aliu loqui z aliu torqueri. et vere sic erat. Caro ei patiebatur z xpus loquebatur. huit ei plura auxilia quibz gstans fiebat. pº luce i habile q carceris obscuritatem illustrauit. 2º flore redolentia amenissimum q carcere mirabili odore gfortauit. 3º affectoris libera. q gpedes gradi virtute resoluit. 4º societate angelicam qua xpo misericorditer sibi destinauit.—
6º. b. v. firmat² i xpo p patiam. vn Aug. i s. de bto Cipriano. Facile e mrm celebrarum venerari. s3 mag⁹ e fide z patia eius imitari. vn Grego. q aduersitatis patienter tollerande st² pp 4ºr. pº pp ipaz puritate. i. pe. i. Modicu nc oz gstari i varys temptatibz. ut pbatio fidei vre multo sit preciosior auro q p igne probat². 2º. pp regni pauitate. po. patia paupm no pibit i fine. 3º. pp dolorz breuitate. ps. scd'm multitudinem dolorum meorum i corde meo. gsolationes tue letificauerunt aiam meam. 4º pp retributois ppetuitate. ro. 8. No sut gdigne passiones huius tpris ad futuram gliam zc.— beatus vi. huit patiaz maxiaz i suppliciis p qua puenit ad gaudia etna. zc.—
De guersione scti pauli apli.—
Stupebat omnes q audiebat. act. 9. vn Aug. i lº. de verbis

dni ad paulina dt sic. Ipa dei sba aglbda viri potuit i hac vita positus sic amoyse z paulo q raptus audiuit ineffabilia vba q no lz hoi loqui. Rup q° moueo altera quay. dt b. p. p sui admirabile guersionem raptus fuit ad gliosam visione dei. Ad istu qoni respondent duo doc. noui testi. pmus b. Aug. li°. 12. s² gn. ad lram sic d. Cur no credamus q tanto aplo doc. gentiu rapto usqz ad excellentissimam visionem voluit deus demrare vita i qua p⁹ hac vita viuendu e eternu. 2º e scti tho. 2a 2e q. 175. ar. 3º dt. Qda dixerut paulu i raptu no vidisse ipam dei ecentia. s3 qda refulgentia claritatis ipi⁹. s3 gtrui manifeste ipa vba apli designat. dt em se audisse ineffabilia vba q no lz hoi loq. h⁹ aut vnt ea q ptinent ad visione btorum q excedit statu vie. Et io dz quicentius q deu p ecentia vidit. hec tho. Et qz i tali visione accepit notitia sacrorum yhu xpi prout ipe dt. gal. i. Notu vobis facio euangeliu q euangelizatu e a me qz no s3 hoiem. s3 p reuelatione yhu xpi. Ideo stupebant omnes zc.— ut dt tha ppo⁹.
Stupebat omnes
Angli qui audiebat eu angelice viuere.
Iusti q audiebat eu iuste se regerem.
Iudei qui audiebat eu synagoga cureterem.
Gentiles q audiebat eu mundana arguere.
Peccatores q audiebat eu pusse i credentem.
pº. Angli. Angli ergo eiz gsiderat² q 4or.
pº vigilis industria.
2º. Caritas ignita.
3º. Velox obedientia.
4º solita custodia.
Stupent angli z admirat² i paulo hodie guerso has 4or pprietates. pº eius vigilale industriam. fuit ei virgo. sic ipe testat² de virgib⁹. i. cor. 8. Volo oes hoies ee sic meipsz. vn Criso⁹ i laudibz pauli dt q fuit virgo. 2º eius caritate ignita. Igne caritatis n° ico exigue potat. scripe ait ro. 8. Certus su ei q neqz mors. neqz vita zc. poterit nos separe a caritate xpi. Et Criso⁹ dicit. Vt ei ferru missu i ignem totu igneus efficit². sic paulus caritate succensus totus effectus caritas. 3º. eius velocem obiaz qua hoc demrauit cu dt. Qd me vis facere. Et mag⁹ obiu to⁹ mdu pdecursio erreuit. Criso⁹. paulus tamqz pennatus to⁹ decurso ⁹ piuolauit orbem. 4º. eius solicita custodia. Qda ei Angli custodiut mdu. sic dñatones. qda pncipatus ut pncipatus. qda loca spetialia ut archangli. qdam singlares psonas ut Angli. paulus at cura huit de vniuso mdo. Criso⁹. Nullus agtos ita credenda sibi pplus gubnauit ut paulus vniuersu mdu. Cura huit de prouintiis. Criso⁹. Tanta paulus i tute ppressiois est ut vix 30. anorum spatio. et romanos z psas. z pthos z medos z idos z ethiopes sub iugo mitteret veritatis. Cura huit spalibz locis. ad q ptrces eptas destinat. sic. de roma. corintho. galatia. epheso zc.— Cura huit de singlaribz psonis. sic de thimoteo. tito philemone zc.— Ideo Angli stupent i paulo angelica eius vita.
2º. Stupent iusti. Nam iusti huit i se 4or. q vehement admirat² in

paulo ho^c conu^rs^o. p^o celestium contemplacionum. phi. 3°. nra conuersatio i celis est.
Conuersatio at dr tota vita hois. Sz e q^ruplex diuersitas. quidam sunt i celo solum
corde ut pigri. q bona proposita q habuit ope no impleuit. quidam tm ore
ut predicatores verbosi. quidam uo tm ope exteriori ut ypocrite z vanaglosi
Quidam aut omnibus modis sicut paul^9 q habuit sancta desideria. phi. 1. cupio
dissolui z ee cum x^o. 2° bonorum operum exercitacionum. 1. cor. 15. habundancius omnibus
laboraui. Vel habundancius. qa plus omnibus laborauit predicando. Vel habundancius
qr plures penis ad fidem conuertit. s. innumerabilem populum gencium. Vel habu
dancius qr plus omnibus meritis laborauit. Crisos. Nec vnum qd dico bono et
quia passus e tristicie. Vel habundancius qr plures epistolas scripsit. 3° pro
funda humiliationum quo ad quatuor. p^o quantum ad denominationem qr humile habuit
vocans se paulum. Cum ei prius vocaretur saulus a saulo superbo. postea
nominauit se paulum qr paruulum. 1. cor. 15°. Ego sum minimus aplorum. 2° quantum
ad conuersationem quam humilem habuit. 1. the. 2°. facti sumus paruuli i medio vestrum.
Ecce quanta humilitas. 3° quantum ad scientiam quam humilem habuit. 1. cor. 2°. Non
iudicaui me ad scire inter uos nisi ihesum xpm. z hunc crucifixum. 4°. quantum
ad vitam quam habuit humilem. no reputans se perfectum sz peccatorem. 1. thi. 1.
xpus ihesus venit i hunc mundum peccatores saluos facere quorum primus ego sum. Item
1. cor. 4°. Nichil mi conscius sum. sz no i ho^c iustificatus sum. 4°. aduersorum
perpessionum. 2. cor. 12°. Cum ei infirmior. tunc fortior sum z potens. qr
nulla eum aduersitas frangebat. 2. cor. 12. placeo mi in infirmitatibus
meis. i contumeliis. i necessitatibus. i persecutionibus. i angustiis pro xpo.
3° stupet omnes peccatores. ho^c magis deus ihesus magnum spectaculum dedit
toti mundo ex miraculosa conuersione bti pauli apli. Sic ipse dt. 2. cor. 4°.
Spectaculum facti sumus mundo z angelis z hominibus. Maior ei fuit gra
conuersionis pauli qz latronis dextri. lz utraque fuit subita z miraculosa
qd pz p multa signa. p^o racione conuersionis. latro ei conuersus e ante exitum
i hac vita mortali. qr dum moreretur in cruce. paul^9 uo conuersus e ab xpo
existente in glorificato i celis. vn scdm tho. 3. p. q. 57. ar 6. ad 3^m.
dt sic. xpus p^9 suam ascensionem multis sanctis apparuit. sic le^r de bto p.
act. 9°. quo eius dignitati no derogat si ex aliqua dispensatione xpus
quamque corporaliter ad terram descendat ut ostendat se alicui spaliter ut paulo.
Et ne ab ho^c credatur xpum fuisse xpo ibi no corporaliter presente. sed
aliqualiter apparente. quod apparet p ho^c q ipse aplus. 1. cor. 12. ad confirmandum
res. fidem dt. Nouissime aut omnium tamquam abortiuo visus e z michi.
qd quidem veritatem res no probaret. nisi ipsum verum corpus xpi visus fuisset
ab eo. hec tho. 2°. racione illuminationis. Na sole obscurato visis q^z

miraculis q fiebant i morte xpi. latro illuminatus e cum dt. Nos quidem digna factis
recipimus. hic at nil mali fecit. paulus uo luce circumfulsus de celo. unde
act. 9. Subito circumfulsit eum lux de celo. perfecte illuminatus e. qr ceciderunt
ab oculis eius tamquam squame. Squame ei significant carnalia q repugnant
affectum. z spiritualia q obscurant intellectum. 3° racione audicionis. Na latro audit
xpum sitientem hominum salutem. cum dt. Sitio. paul^9 uo audit eum bibentem
cum dt. potestis bibere calicem zc. latro audit xpum derelictum. paul^9 audit
xpm i a sibi venire. latro audit vocem xpi deprecantem p peccatorum conuersione. paul^9
audit vocem xpi comminantem p sui persecutione cum dt. durum e tibi contra stimulum
calcitrare. 4°. racione cognitionis. latro i cruce cognouit xpm omnium redemptorem
vn dt. luc. 23. memento mei zc. paul^9 uo i luce cognouit xpm no solum
redemptorem. sz vniuersalem glorificatorem q^o ad aram 2. cor. i suo. raptu.
5° racione comitationis. Na latronem xpus duxit ad limbum i fuit p tres
dies quibus ipse xpus iacuit i sepulcro. paulum at rapuit usque i 3^m celum.
p 3. dies ut pz 2. cor. 12. et act. 9°. Et e spirituale celum vbi angeli
z sancte anime fruuntur dei contemplacione. qr deus ondit eis vitam i qua videbunt
i celestibus ut dt glo. 6°. racione passionis. Nam latro portauit crucem propriam
z stigmata propria. q fregerunt eius crura. io. 19. paul^9 at crucem xpi
gal. 6. Mi absit gloriari nisi i cruce dni nri ihesu xpi. Et portauit stigmata
eius. Ego stigmata dni ihesu xpi i corpore meo porto. 7° z ultimo racione
glorificationis. Nam latro meruit gloriam p martirium sui confessione. q sibi p
baptismo fuit ut hz de con. d. 4. baptismi vicem. paul^9 at baptismi triplex bap
tismus scdm sanctum aplum no tm i specie aque. sz i specie lacrimarum. Item baptismo
lacrimose compunctionis. Crisos. Fuges lacrimas fontes no diebus solum
sz et noctibus effundebat. Item baptismo aque. vn de conuersione baptizatus e. Item
baptismo sanguinis. qr i suo sanguine baptizatus fuit. zc.
3. stupet peccatores. luc. 15. gaudium e angelis dei super vno peccatore
penitentiam agente. gaudium ei de conuersione peccatoris. tanto e maius. quanto maior
indulgentia e maior. q consistit ex magnitudine peccati. ad ro.
Ubi super habundauit delictum. super habundare consueuit z gra. Sz duo
fuerunt magni peccatores q mirabiliter conuersi sunt. quorum vnus alio grauius
peccauit. s. latro i cruce. et paul^9 i luce. Sic tm q peccatum
pauli fuit grauius qz peccatum latronis. qd pz p multa signa. p^o
obiectiue. Nam peccatum qd e contra deum hois e grauius qz peccatum qd est
contra res exteriores sicut furtum. Item grauius peccatum e qd committitur i mate gra
dei. sic i fidelium blasfemia zc. Sz latro offendit hominem furando
diuitias eius. paul^9 aufferens vitam eius. qr ille persequebatur homines dum

tias. iste siciebat sanctorum sanguinem. Iste spoliabat domos eorum. iste
viros et mulieres ipsos durissime incarcerauit. 2o repugnantie. Nam maior
et uerius oppositum cuius partes sunt odium dei quod opponitur caritati dei. Sed
Saulus peccauit contra caritatem proximi quia contra precepta 2e tabule. paulus autem
contra caritatem dei quia contra precepta prime tabule que ordinat hominem ad deum.
Alie rationes possent adduci quas omitto. Et cetera patet.

In festo circumcisionis domini.

Consummati sunt dies etc. luc. 2o. Verba ista leguntur de christo. Math. 5o. dicit
Nolite putare quoniam veni soluere legem aut prophetas. non veni soluere
sed adimplere. Quod exponens Crisostomus dicit. legem impleuit. Primo quia nichil
transgrediens legalium. 2o iustificans per fidem quod lex per litteram facere
non valebat. Sed hic queritur quare voluit circumcidi cum christus conuersatio eius recte
debuit esse supra legis precepta. Ad istam questionem respondet sanctus doctor Tho. 3
p. q. 40. ar. 4. christus in omnibus secundum legis precepta conuersari et conformari
voluit circumcidi. Circumcisio enim est quedam protestatio legis implende
ut habetur ad gal. 5o. Voluit autem christus secundum legem conuersari propter quatuor. Primo
quia ut veterem legem comprobaret. scilicet esse datam a deo qua ipse esset obseruator.
2o ut ipse in se ipso eam obseruando consummaret et terminaret ostendens quod ad ipsum
erat ordinata. 3o ut iudeis occasionem calumpniandi subtraheret. ne dicerent
idcirco te non recipimus quia dissimilis eis probaris. 4o ut homines a seruitute
legis liberaret secundum illud gal. 4o. Misit deus filium suum factum ex muliere
natum sub lege ut eos qui sub lege erant redimeret. Et quia hodie
incepit hec liberatio a seruitute legis per circumcisionem ihesu christi. et saluatio
per impositionem eius nominis. Io dicitur. Consummati sunt dies. scilicet legis sensibilis.

Consummati sunt dies.

Reconciliationis. | Restaurationis. | Renouationis. — Primo. Consummati sunt dies reconciliationis. Nam humana
natura in adam ita fuit corrupta quod omnes ab ipso
propagati corruptionem traxerunt. quia sicut massa
fuit corrupta. ita quodlibet de ea formatum erat viciatum. quamuis autem deus mas
puram corpori infundat. tamen ex vase. i. corpore corrumpitur et viciatur. propter
deus a principio remedia constituit contra peccatum originale. quibus remediis homo
deo reconciliaretur. quod quidem fuerunt 4or. Primum fuit oblatio. et id incepit ab
abel et durauit usque ad diluuium. gen. 4o. Respexit deus ad abel
et ad munera eius. 2um fuit sacrificium. et istud incepit a noe et durauit
usque ad habraam. gen. 7. Edificauit Noe altare domino et de mundis
animalibus et volucribus obtulit holocausta. 3um fuit decimatio. Et id
incepit ab habraam et melchisedech. gen. 14. Dedit ei decimas
ex omnibus. 4um fuit circumcisio. gen. 17. Circumcidetur in vobis omne

masculinum. hoc modo reconciliatio consummata fuit in christo domino cum eam in se suscepit. Ada
satisfacere debebat et penam portare. sed non poterat. ideo christus penam portauit
et sic satisfecit pro nobis. quia non rapuit que exsoluebam. hoc modo semper
obtulit oblationem et hostiam deo offerens deum ordinem. scilicet hominem. subiectus
sic legi circumcisionis propter 4or. Primo ut legem impleret. 2o ut. Quod autem ihesum
christum missum fuisse circumcisionis ad confirmandas promissiones patrum. 2o.
ut veram carnem se ostenderet hereticis. 3o ut furtiuus nostri diabolus vellet
ne ipsum agnosceret verum deum quem circumcidi videbat tamquam peccatorem. 4o.
ut humilitatem et obedientiam commendaret quibus deo reconciliamur.

2o consummati sunt dies restaurationis. Nam homo erat exclusus a celo inclusus
in limbo. exclusus de celo. reclusus in despectu. Et quia non poterat se
ab hiis liberare. conueniens erat ut christus hodie sanguinem suum effunderet in
restaurationem nostre hunc. Fecit enim sicut bonus emptor. quia quando aliquid
emit non statim facit plenam solutionem. sed primo dat arram in signum rei
empte. Sic christus tamquam emptor volens emere naturam humanam precio
suo sanguinis. hodie effudit sanguinem suum in arram precii. In die pa
sce. scilicet bona sexta feria persoluet integraliter. Et cetera patet et cetera.

3. Consummati sunt dies renouationis. Nam hodie impositum est nomen puero
nato. de quo ysaie. 62. Vocabitur tibi nomen nouum quod os domini nominauit. hoc
autem nomen exprimitur in euangelio hodierno. Vocatum est nomen eius ihesus. sicut recommendatur
et vniuersis salutis. et sicut hoc est nomen. licet autem hoc nomen ihesus impositum
fuit aliquibus. quod fuerit ante hunc puerum. tamen alia ratione. Unde sanctus tho. 3. p.
q. 37. ar. 2o. dicit. Nota autem quod imponitur diuinitus aliquibus significat aliquod
gratuitum donum eis diuinitus datum. sicut gen. 17. dictum est habraae. Appella
beris habraam. quia patrem multarum gentium constitui te. Et math. 16o.
dictum est petro. Tu es petrus et super hanc petram edificabo etc. Quia magis
homini christo hoc munus gratie collatum erat ut per ipsum omnes saluarentur. ideo
conuenienter vocatum est nomen eius ihesus. i. saluator. hoc tho. Circa hoc
nomen videndum sunt quatuor.

Primo a quo id nomen ihesus fuit ei impositum. | Primo. Id nomen ihesus fuit ei impositum
2o. quare fuit ei impositum. | hodie circumcisionis. scilicet a patre.
3o. ad quod fuit ei impositum. | Unde in apocaliphsi eidem dicitur.
4o. quare fuit vocatus ihesus. | Reuelabitur filius meus ihesus qui
mecum ihesus et quidem salus. | Ab Propheta. Abachuc. 3o. Ego autem in domino
gaudebo et exultabo in deo meo ihesu. Ab Angelo. luc. 1o. Vocabis
nomen eius ihesum. A matre. luc. 2o. Vocatum est nomen eius ihesus. Triplex
ihesus in scriptura legimus. scilicet ihesum naue. ihesum filium iosedech. ihesum filium
syrach. qui fuit dux et propheta. Sed isti eciam non fuerunt veri ihesus. Unde

fuerit bonu ad Vr salute. yhs at n[omin]e saluu fecit ppl[m] suu a
peccatis eorum. 2o istud no[me]n yhs fuit ho[c] eo ipo[r] q[ui]a e p[ri]mu huic
retributoris istitute gr[ati]e. h[oc] cu[m] figurat ipe l[itte]re ex q[ui]b[us] cpo[nit]ur h[oc] no[me]n
yhs. s. y. h. s. 2 titulus s[upe]rpositus q[ui] faciunt yhs. N[a]m y. s. significat
p[er]sona deitatis. h. sig[nifica]t aspiratio[n]is s[an]c[t]itatis. S. u[er]o significat reclina
tio[n]em maiestatis. titulus at sig[nifica]t redeptio[n]is captiuitatis. P[ri]mo
y. sig[nifica]t p[er]sona diuinitatis q[ui]a hec l[itte]ra. s. e media uocaliu[m]. Sic filius dei e
media p[er]sona i t[ri]nitate. h[ec] l[itte]ra. s. e mi[n]a i for[m]a et maxia i fortitudi[n]e
depr[e]ssus. h[ec] l[itte]ra. s. i metro e aliq[ua]n[do] sin[gula]x uocalis ut i hoc u[er]bo ibo
aliq[ua]n[do] sim[ple]x [con]sona[n]s ut hectus. aliq[ua]n[do] dup[le]x [con]sona[n]s ut maior quia
mediat int[er] duas uocales. aliq[ua]n[do] e sylaba. ut ibo. Aliq[ua]n[do] e dictio ut
i h[oc] ipato. s. q[ui]a e ualde. Eodem mo[do] h[ec] l[itte]ra. s. e cap[ut] h[uius] no[min]is
yhs. q[ui]a puer h[ic] c[ru]cifixus e cap[ut] om[n]ium electorum. ephe. 1. Consti
tuit eu[m] cap[ut] s[upe]r uniu[er]sam ecc[lesi]am. s. electorum. Itt[em] e media int[er] .v.
uocales. q[ui]a e medi[us] i q[ui]ntu[m] uocatio[n]e. q[ui]a p[er] q[ui]nq[ue] ciuitates designat[ur]
ysaie. 30. In die illa erat q[ui]nq[ue] ciuitates i t[er]ra egipti loquentes lig[ua]
cananea. Ciuitas solis uocabit[ur] una. i. i die x[risti] erunt q[uin]q[ue] ciuitates
i mu[n]do. s. eccl[es]ia anthiocena. constantinopolitana. alexandrina. hiero
solitana. 2 romana q[ue] uocat[ur] ciuitas solis p[ro]pt[er] summu[m] pontificem.
loq[ue]ntes lingua zeli [et] caritatis. h[ec] l[itte]ra. s. e sylaba i sono p[er]ditatis. luc[ifer].
Aliq[ua]s ciuitatibus oz me eua[n]gelizare regnu[m] dei. q[ui]a io missus su[m]. h[ec] l[itte]ra. s. e
dictio i u[er]bo cparatis. ut. 8. Pugnaui[t] uicto[r] 2 mare. Est uocalis p[ro]p[ter]
sonu[m] factus i g[rati]a p[er]fectio[n]is. est [con]sim[ple]x [con]sona[n]s i g[rati]a iustificatio[n]is
est dup[le]x [con]sona[n]s i scl[ari]s fructuosis. s. celo 2 aie. Est dup[le]x [con]sona[n]s
i g[rati]a mediatoris. s. int[er] deu[m] 2 homi[n]em. paulus. Mediator dei 2 homi[n]u[m]
ho[mo] x[ristu]s yhs. est dup[le]x [con]sona[n]s i uicto[r] u[ir]tutis ut. 18. V[bi] fuerit duo
ut tres [con]gregati i no[m]i[n]e meo i medio eor[um] su[m] dicit d[omin]us 2c. 2o. h. sig[nifica]t
aspiratio[n]is s[an]c[t]itatis. e ei i[n]iunct[o] ac si no[n] sit. Sic et aspiratio [con]posi[t]
e ad [con]ceptio[n]em pueri c[ru]cifixi h[uius] ac si no[n] sit. q[ui]a no[n] e p[e]r x[risti]. Sile
h. e l[itte]ra. s. i alfabeto. q[ui]a x[ristu]s resurges nou[us]e[st]. resi. nisi[ter]ium q[ui]a per
octaua[m] sig[nifica]t[ur] [con]s[er]uat. Et sic. h. no[n] [con]putat[ur] int[er] l[itte]ras cu[m] sit aspiratio
Sic x[ristu]s no[n] [con]putat[ur] int[er] homi[n]es nat[ura]l[e]s generatos. cu[m] de aspiratio[n]e s[an]c[t]o s[pirit]u
voluit nasci. 3o. s. sig[nifica]t reclinatio[n]e maiestatis. q[ui]a puer h[ic] c[ru]cifixus
rigore iustitie reclinauit i dulcore mi[sericordi]e. h[ec] l[itte]ra. s. si capitalis ponat[ur]
ex toto se hudeat 2 q[ui]a se redemat i hac for[m]a. s. Si aut finalis
ponat[ur] tota [con]trahit[ur]. breuiat[ur]. dilata[tur] i hac for[m]a. s. Sic 2 x[ristu]s u[er]bu[m] altissi[m]i
abreuiat[ur] i t[er]ra nu[m] 2 [con]trahit[ur] totu[m] i u[er]o amore. Jerem. 31. Jura

nitate p[er]petua dilexit te. io at[t]raxi te miserans. 4o titulo superposit[us] sig[nifica]t
redeptio[n]is captiuorum p[er] [con]pletu[m] amoris sig[nifica]t q[uan]do cu[m] i cruce clamans dixit
Co[n]su[m]matu[m] est. Jo. 17. Opus [con]su[m]maui q[uo]d dedisti m[ichi] ut facia[m]. 3o. id no[men] yhs
fuit h[oc] i[m]positu[m] huic puero p[ro]pt[er] multiplice[m] h[uius] no[min]is effectu[m]. Jo. Cant. 1o
oleu[m] effusu[m] no[men] t[uu]m. p[ro]pt[er] u[er]um suauitate[m] ei[us]. Require totu[m] residuu[m] i alio
libro 2 ibi uide. Et sic p[atet]:—

In festo ephie d[omi]ni. S[er]mo.

Vidim[us] stellam ei[us]. ut. 2o. ysaie. 45. Ve tu es d[eu]s absco[n]ditus s[an]c[tu]s
ysl[ae]l. saluator. Cum p[ro] quo t[em]p[o]r[e] moneo q[uo]m[odo] Vt y[h]s x[ristu]s natiuitas
i salute huma[n]i g[e]n[e]ris ordinata debuit o[mn]ib[us] ho[mini]b[us] i[n]stabil[ite]r ee manifesta.
Ad ista q[uo]m[odo] r[espo]ndet duo doc[tores]. nom[en] testi. p[ri]mu[m] b. petr[us]. act. 10. Dedit
eu[m] manifestu[m] fi[eri] no[n] o[mn]i p[o]p[u]lo. s[ed] testib[us] p[re]ordinatis a deo. p[er]tinet aut[em] ad di
uine sapie ordine[m]. ut ei dona 2 secreta sapie ei[us] no[n] eq[ua]l[ite]r ad omnes
s[ed] i[m]m[edia]te ad quosda[m] p[er]ueniant. et p[er] eos ad alios deriuet[ur]. V[n]d[e] h[oc] et
debuit ee y[h]s x[risti] natiuitate obs[er]uare. ut no[n] o[mn]ib[us] x[rist]o[s] manifestaret[ur]
s[ed] q[ui]busda[m] p[er] quos posset ad alios p[er]uenire. 2[us] e s[an]c[t]us tho. 3. p. q. 36.
ar. 1. d. sic. Natiuitas x[risti] no[n] debuit o[mn]ib[us] co[mmun]it[er] ee manifesta. P[ri]mo q[ui]a
q[ui]a p[er] h[oc] i[m]pedita fuisset huma[n]a redeptio q[ue] p[er] cruce[m] ei[us] p[er]acta e. ut d[icitu]r
1. cor. 2. Si cog[n]ouissent nu[m]q[uam] d[omin]um glorie crucifixissent. 2o. q[ui]a hoc
diminuisset meritu[m] fidei p[er] qua[m] uenerat ho[m]i[n]es iustificare. s[ed]z 1. ro. 3.
Justicia dei p[er] fide[m] y[h]u x[risti]. Si e[ni]m manifestis i[n]diciis x[rist]o nascente
eius natiuitas appareret. ia[m] tolleret[ur] r[ati]o fidei que e argume[n]tu[m] no[n] appa
re[n]tium. ut d[icitu]r hebr. xi. 3o. q[ui]a p[er] h[oc] uenisset i dubiu[m] ueritas huma[n]itatis ip[s]i[us]
V[n]d[e] Aug[ustinus] d[icit] i ep[isto]la ad Volusianu[m]. Si[cu]t ei[us] saluatoris erudie[n]s erat
ho[m]i[n]es o[mn]es ad salute[m] no[n] i p[ri]ma natiuitate ei[us] s[ed] p[er] ea t[em]p[o]re p[er]dicte.
p[er]q[ue] operati e salute[m] i m[ed]io t[er]re. V[n]d[e] p[o]st passione[m] 2 res[urrectionem]. dixit discipl[is]
Mt. ultio. Euntes docete o[mn]es gentes. 2c. h[oc] tho. Sciend[um] q[uo]d natiuitas x[risti]
4or. q[ui]b[us] ho[min]ib[us] fuit manifesta. P[ri]mo. marie 2 joseph. q[ui] i[n]struct[i]
erat de x[risti] natiuitate an[te]q[ua]m nasceret[ur]. q[ui]a ad eos p[er]tinebat recolentia
hr[er]e p[ro]lis [con]cepte i ut[er]o 2 obseq[ui] nascenti. S[ed] q[ui]a eor[um] testio[niu]m p[ro]pt[er]
hoc q[uo]d erat domesticu[m] fuisset h[ab]itu[m] suspectu[m] ee magnificatiam
x[risti]. io oportuit ut aliis manifestaret[ur] ext[ra]neis quor[um] testio[niu]m suspectu[m]
ee no[n] posset. p[ro]pt[er]ea Joseph c[er]tificat[us] e ab ang[e]lo. ut. 1. Joseph noli
timere accipe maria[m] [con]iuge[m] tua[m]. q[uo]d e[ni]m i ea natu[m] e. de sp[irit]u s[an]c[t]o e.
2o. manifestata est pastoribus ip[s]o die nati[uitatis] x[risti]. ut d[icitu]r luc. 2. Erat
pastores i eade[m] regione 2c. 3o at magis. q[ui] p[er]uenit ad x[ristu]m. 13. die
natiuitatis ei[us] quo die festu[m] ephie celebrat[ur] ut e h[odi]e. 4o at manifesta
e iustis i t[em]plo. 40. die a natiuitate ut h[ab]etur luc. 2o. s[cilicet] Symeoni 2 Ane

prophis q et de illo pphauerut. Ideo oes isti dicut. Vidim9 stella ei9.

Corporalis representationis. Spualis revelationis. Psonalis informationis. Temporalis fruitionis.

Primo nos magi vidim9 stella corporalis representationis. Vn scs tho. 3. p. q. 36. ar. 4. dt sic. Sicut manifestatio syllogistica fit p ea q sut magis nota ei cui e aliquid manifestandu. Ita manifestatio q fit p signa dz fi p ea q sut familiaria illis qbz manifestat. fi p ea q sut familiaria
Manifestu e aut q viris iustis e familiare et ssuetu iteriori instinctu abs signoru sensibiliu demonstratione s. p spm pphie
Alij vo corporalibz rebz dediti p sensibilia ad itelligibilia deducut. Iudei tn
consueti erat diuina rsa p angelos accipe p quos et lege acceperat. s3 illd
act. 7. Accepistis lege in dispone angeloz. gentiles vo. et maxie astrologi
ssueti sut stellaz cursus aspicere. Et io iustis. s. Symeoi et Anne ma
nifestata e xpi natiuitas p iteriore istinctu sps sci. s3 id luc. 2o. Rnsu
accepit Symeon a spu sco no visuz se morte. ni prius videret xpm
dni. Pastoribz aut et magis tanqz rebus corporalibz deditis manifestata
e xpi natiuitas p appitioes visibiles. Et qz natiuitas no erat pure terrea
s3 qdamo celestis. Io p signa celestia vtriqz natiuitas xpi manifestat
ut Aug. dt i s. de ephia dni. Ioh Criso9. Secudo io e qz ut Gg9 dt.
Iudeis tanqz rone vtetibus. roale aial. i. angls pdicare debuit.
gentiles vo q vti rone nesciebat ad cognoscendu deu. no p voce s3
p signa pducut. Et sic dnm ia loqute anuciauerut getibz pdi
catores loquetes. Ita cu nodu loqute. eleta muta pdixerut. Tertio io
qz ut Aug. dt i s. ephie. habrae innumerabilis erat pmissa suc
cessio. no carnis seie. s3 fidei fecunditate generanda. Et io stellaz
multitudini est copata ut celestis pgenies speraret. Et io gentiles i sy
deribz designati. ortu noui syderis excitat ut puenat ad xpm p
que efficiut seme habrae. Quarto io e. qz sic erat i lege cocordia noui
et veteris testi. Magi illi seqbat traditionem Balaa. q dixit. nu.
24. Orietur stella ex Iacob. Vn videtes stella extra ordine mudi
hac ee itellexerut qua Balaa futura iudicis regis iudeoz pphauerat.
hec tho. Et ex pz io q xps voluit manifestare sua natiuitate ma
gis p stella. q no fuit vna de celestibz ab initio creatis s3
Aug. li. 9t faustu. scm tho. 3. p. q. 36. ar. 7. et s3 Criso9.
S3 fuit stella de nouo creata. s3 i aere vicino terre q s3 diuina
volutate mouebat. q stella appuit magis cu obseruatoribus
i motoribus. i quo pcipue videt ea habuisse ipse qz pueri forma

esse se filium eius. hec tho.
Secudo nos magi vidim9 stella spualis reuelationis. i. fidei i cordibz
nris de diuinitate et humanitate istius pueri etc.
Tertio nos magi vidim9 stella psonalis informationis. Cu aut primo
xpo nato e stella appuit. qua visa statim magi et exierut. lon
gissime et i 13. diebz pegerut. postea adducti diuina virtute. prius dromi
dariorz velocius. s3 illud ysaie 60. Inudatio camellorz operiet te dro
medarij madia et effa. Visa aut hac stella pueniut ymo inuenerut
stella incarnata. i. ihm xpm q dt apoc. vltio. Ego su genus et radix
dd. stella matutina et splendida. Ab hac stella pcedut quatuor radij ut
dt paulus. 1. cor. 1. Fcs e nobis xps a deo sapia et iusticia. sctificatio
et redeptio. A sapia pcedit radius illustrans. A iusticia radius 9formans.
A sctificatioe radius purgans. A redeptioe radi9 liberans. Pegrinos aut
hac stella. i. xpm. herodes rex turbat9 e. Et valde merito pp tria.
Primo qz p hoc manifestat celestis xpi dignitas. Vn Gg9 i omel. Celi
rege nato rex terre turbat9 e. qz nimiru terrena altitudo 9fudit. cu
celsitudo celestis apit. Secudo qz p hoc significat iudiciaria xpi ptas. Vn
Aug. i s. ephie. Quid erit tribunal iudicantis. qn supbos reges cuna
terrebat ifantis. Tertio qz p hoc significat directio regni dyaboli. qz ut Leo
ppa dt i s. ephie. No tn herodes semetipso turbat. s3 dyabolus i herode.
herodes eni hoiem estimabat. s3 dyabolus deu. et vterqz regni sui successorem
timebat. dyabolus celeste. s3 herodes terrenu. supflue tn. qz xps
no venerat regnu terrenu i terra here. hec ille.
Quarto nos magi vidim9 stella eternalis fruitionis. Nam angelo duce
redierut p alia via i regione sua. Post ... appitiones an
geloz. tandem baptizati a beato Thoma aplo. sicut fide xpi vixerut. dum beato
fine i pace quieuerut quoz nuc i celo vident stella diuinitatis. Amen.

In festo purificationis bte virgis.

Venit i spu i teplum. luc. 2o. Aug. li. de na. et gra. dt sic. De
bta virgie maria pp honore xpi nullam prorsus cu de peccatis agit volo
here questione. Inde eni scim9 q ei plus gre collatu fuit ad vincendu
ex oi pte peccatu q 9cipe et parere meruit eu que 9stat nullu habuisse
peccatu. hec ille. Ex quo item moneo questione Vtr bta virgo p
vbi dei tepore conceptionis obtinuit pfectissima sua sctificatione. Ad
hac questione. Rndet scs doc. tho. 3. p. q. 27. ar. 4o. q. d. Illos quos de9
ad aliqd eligit. ita pparat et disponit. ut id ad qd eligut iueniat
ydonei. s3 id. 2. cor. 3o. Idoneos nos fecit ministros noui testi.
bta g. virgo fuit electa diuinit9 ut eet mr dei. Et io no e dubium.

q(uod) deus p(er) sua(m) gra(tia)m ea(m) ad h(oc) ydonea(m) reddidit. Sic(ut) (et) angelus ei dix(it):
Invenisti gra(tia)m ap(u)d d(omi)n(u)m. Ecce concipies (etc). No(n) aut(em) fuiss(et) ydonea mat(er)
dei si aliq(ua)n(do) peccasset. tu(m) q(ui)a honor p(at)ris redu(n)dat i(n) prole. sic(ut) e(contra) p(ro)p(ter)
g(lori)a filior(um) p(at)res coro(n)a. Vn(de) p(ro)ve(rbiorum) 17. ignomi(ni)a m(at)ris redu(n)dass(et) ad filiu(m).
tu(m) et q(ui)a singulare(m) affinitate(m) c(um) xp(ist)o h(ab)uit q(ui)a ab ea carne(m) accepit. Tu(m)
et q(ui)a singul(ar)it(er) mo(do) dei fili(us) q(ui) e(st) dei sapi(enti)a i(n) ipa habitavit. no(n) s(ecundu)m i(n) a(n)i(m)a
s(ed) i(n) ut(er)o. D(icitu)r a(utem) sapi(entie) 1°. In malivola a(n)i(m)a no(n) i(n)trobit sapi(enti)a. n(e)c habita-
bit i(n) corp(or)e subdito pecc(at)is. Et io sic(ut) fatend(u)m e(st) q(uod) b(ea)ta v(ir)go nullu(m) actuale
pecc(a)t(u)m co(m)misset n(e)c mortale n(e)c veniale. ut sic co(m)pleat(ur) id cant(icorum) 4°. Tota
pulchra es a(m)i(c)a mea (et) macula no(n) e(st) i(n) te. h(ec) tho(mas). Et Jeroni(mus) i(n) s(ermone) de
assu(m)pcione d(icit) sic. b(e)n(e) gr(ati)a plena. q(ui)a ceteris p(er) p(ar)tes p(re)stat(ur). Marie v(er)o
se tota(m) si(mu)l i(n)fudit gr(ati)e plenitudo. Ex(odi) p(enultimo). Operi[e]bant tabernaculu(m) (et) al-
tissim(us). q(uod) b(ea)ta v(ir)go q(ue) d(icitu)r tabernaculu(m) dei. (et) ex(odi) id(em) p(enultimo). Et sole posuit
tabernaculu(m) suu(m). i(n) conceptio(n)e x(ist)i fuit p(er)fectissime sa(n)ctificata. Cu(m) hec ig(itur)
sa(n)ctificatio h(ab)uit i(n) t(em)plo. p(ro)ut decuit v(er)ba p(ro)posita.

Venit i(n) sp(irit)u i(n) templu(m).

Beata v(ir)go ad purificatione(m).
Xp(istu)s ih(esu)s ad oblatione(m).
Symeon ad glorificatione(m).
Anna vidua ad p(re)dicatione(m).
Pop(u)l(u)s fidel(ium) ad gr(ati)ar(um) actione(m).

Primo. venit i(n) sp(irit)u i(n) t(em)plu(m) b(ea)ta v(ir)go ad
purificatione(m). Vn(de) s(an)c(tu)s tho(mas) 3. p(ar)te q(uestione) 37
ar(ticulo) 4°. d(icit). Sic(ut) plenitudo gr(ati)e a x(rist)o
derivat(ur) i(n) m(at)re(m). Ita decuit ut
m(at)r h(u)militati filij co(n)formaret(ur). h(u)-
milib(us) a(utem) de(us) dat gr(ati)a(m). Jac(obi) 4°. Et io

dicit p(rim)o. l(ice)t legi no(n) e(sse)t obnoxi(us). Voluit t(ame)n circu(m)cisione(m) (et) alia legis
honera subire ad demo(n)stra(n)du(m) h(u)militate(m) (et) obe(dienti)a(m) ex(em)p(lu)m. et ut approbaret
lege(m). et ut occasione(m) iudeis tolleret. p(ro)p(ter) no(n) ea(n)d(em) r(ati)o(n)e(m). Voluit (et)
m(at)re(m) sua(m) i(m)ple(re) legis obs(er)vantias quib(us) t(ame)n no(n) erat obnoxia. no(n)
p(ro)p(ter) i(n)digentia(m). s(ed) p(ro)p(ter) legis p(re)ceptu(m). Jo(hannis)? luc(e) 2°. d(icitu)r. Impleti s(un)t dies p(ur)-
gat(ionis) m(ari)e s(ecundu)m lege(m) moysi. Ipa a(utem) s(e)c(undu)m se purgatio(n)e no(n) i(n)digebat.
Na(m) leui(tici) 12. d(icitu)r. Mulier si suscepto se(m)i(n)e pep(er)it masculu(m) i(n)mu(n)da erit.
V(nde) signa(n)t(er) moyses v(idetu)r fuisse locut(us) ad excipie(n)du(m) m(at)re(m) dei ab i(n)mu(n)-
dicia q(ue) no(n) pep(er)it suscepto se(m)i(n)e. Et io p(atet) q(uod) no(n) obligabat(ur) ad i(m)ple-
tione(m) illi(us) p(re)cepti. s(ed) volu(n)tarie purgatio(n)is obs(er)vantia(m) i(m)pleuit. h(ec) tho(mas).

Ratione(m) q(uare) b(ea)ta v(ir)go h(oc) purgat(ur) q(ui)a. p(rim)o. mali dyab(oli) p(er)secutione(m)
nesciebat m(at)re(m) dei. Na(m) sic(ut) d(icit) aug(ustinus) 3° de t(rinitate). Dyab(olus) ultra p(er) v(ir)gi(ni)tate(m)
sua(m) ne(n) agnoscebat t(ame)n p(ro)hibet(ur) v(ir)ginitate diuina. Et sic v(ir)ginitate sua no(n)
poterat dyab(olus) cognosce(re) m(at)re(m) dei no(n) fuisse co(n)cepta(m). s(ed) v(ir)gine(m). p(ro)hi-
bebat(ur) t(ame)n a deo cognosce(re) modu(m) p(ar)tus diuini (etc). 2°. ab i(n)solencia
iudaice abiectio(n)is. ne s(cilicet) xp(istu)s ab i(n)fidelib(us) tamq(uam) illegittime natus
abiret(ur). 3°. a se(n)tencia (con)t(ra) p(ro)pri(a)e lapidatio(n)is. Na(m) b(ea)ta v(ir)go erat de
stirpe ysr(ae)l. sive de p(ro)sapia [illegible] Aaron. Vn(de) erat cognata Elisabeth.

ut d(icitu)r luc(e) 1°. V(ir)go aut(em) de ge(n)e(re) sac(er)dotali p(ro)p(ter) stupru(m) occidebat(ur). d(icitu)r
e(nim) leui(tici) 21. Sac(er)dotis filia si dep(re)hensa fu(er)it i(n) stupro (et) violaverit
no(men) p(at)ris sui. fla(m)mis exuret(ur). Alie aute(m) adult(er)e lapidabat(ur) s(ecundu)m
lege(m) no(n) s(olu)m illa q(ue) ia(m) erat desponsata ut nupta. s(ed) et illa q(ue) i(n) domo p(at)ris
custodiebat(ur) ut v(ir)go q(ua)si nupta. d(icitu)r e(nim) deut(eronomii) 22. Si no(n) e(st) i(n) puella
i(n)uenta v(ir)ginitas lapidibus obruet ea(m) viri ciuitat(is) illi(us) (et) morietur.
q(uonia)m nephas fecit i(n) ysr(ae)l. ut fornicaret(ur) i(n) domo p(at)ris sui. b(ea)ta v(ir)go h(oc)
venit i(n) t(em)plu(m) ut se redderet i(n)mune ab hac pena. ne s(cilicet) iudeis ta(m)q(uam)
adult(er)a lapidaret(ur). 4°. a p(er)tinatia h(er)etice disputatio(n)is. Detestand(us) e(st)
e(nim) error helu[i]dij q(ui) dicere p(re)su(m)psit m(at)re(m) x(rist)i a ioseph p(o)s(t) p(ar)tu(m) ee(sse) car-
nali copula (et) filios genuisse. h(oc) e(nim) derogat dig(ni)tati (et) s(an)ctitati
m(at)ris dei q(ue) vocat(ur) i(n) gr(ati)a plena. si tanto filio co(n)tenta no(n) ee(sse)t. et si
v(ir)ginitate(m) qua(m) i(n) eo miraculose co(n)s(er)vata(m) fuerat. sponte p(er)dere vellet
p(er) carnis co(n)cubitu(m). Detestandus est et error marchei q(ui) dixit x(ristu)m
no(n) v(er)u(m). s(ed) fa(n)tasticu(m) corp(us) h(ab)uisse. h(oc) e(nim) derogat dig(ni)tati p(er)sone
assumentis q(ue) co(n)s(ti)tutis no(n) decuit ut i(n) ope(re) ei(us) aliq(ui)d fictu(m) ee(sse)t. Re-
probat(ur) et error valentini q(ui) dixit xp(istu)m attulisse corpus celeste. q(ui)a
sic no(n) saluare(tur) v(er)itas huma(n)e na(tur)e i(n) x(rist)o. Repellu(n)t(ur) et hi errores p(er) h(oc) q(uo)d
b(ea)ta v(ir)go fuit m(at)r vera ih(es)u x(rist)i. ut h(abe)tur m(at)t(hei) 1°. Et ad ro(manos) 9°. dicit(ur)
q(uod) ex iudeis e(st) s(ecundu)m carne(m) x(ristu)s q(ui) e(st) s(upe)r o(mn)ia de(us) b(e)n(e)d(i)c(tu)s i(n) s(e)c(u)la. No(n) aut(em)
ex iudeis n(isi) m(edian)te v(ir)gi(n)e. Vn(de) ille q(ui) e(st) s(upe)r o(mn)ia de(us) b(e)n(e)d(i)c(tu)s i(n) s(e)c(u)la est
v(er)e nat(us) ex b(ea)ta v(ir)gine sic(ut) ex sua m(at)re. Jo h(oc) ipa p(ro)ducit xp(istu)m
i(n) t(em)plo. tamq(uam) ei(us) v(er)a (et) na(tura)lis m(at)r purgans se ab hijs i(n)famijs et
disputatio(n)ib(us) h(er)eticor(um). Et (hec) p(atet) p(ri)mu(m):—

2°. xp(istu)s ih(esu)s venit i(n) sp(irit)u i(n) templu(m) ad oblatione(m). Vn(de) s(an)c(tu)s tho(mas) 3. p(ar)te q(uestione) 37
ar(ticulo) 3°. d(icit) sic. Xp(istu)s voluit sub lege fi(eri) ut eos q(ui) s(u)b lege erant re-
dimeret. et ut iustificatio legis i(n) suis me(m)bris sp(irit)ualit(er) i(m)pleret(ur). Na(m)
p(ro)p(ter) h(oc) ip(s)e voluit hostias legales pro se offerri q(ui) erat v(er)a hostia.
ut figura v(er)itati co(n)iungeret(ur). et p(er) v(er)itate(m) figura approbaret(ur). co(n)t(ra) illos
q(ui) du(m) legis negant a x(rist)o fuisse i(n) eua(n)g(eli)o p(re)dicatu(m). No(n) e(nim) putandu(m) e(st) ut
co(n)g(ru)e d(icit). q(uod) filiu(m) suu(m) bonu(s) de(us) sub lege nasci fecit. qua(m) ip(s)e no(n) de-
derat. h(ec) tho(mas). Racio(n)e(m) q(uare) x(ristu)s h(oc) venit i(n) t(em)plu(m) p(ro)p(ter) q(ua)tuor. p(rim)o. p(ro)p(ter)
legis i(m)pletione(m). De prole e(nim) nata dupl(e)x p(re)cep(tu)m i(n) lege t(ra)dit(ur). Vnu(m)
q(uo)d g(e)n(er)ale q(uo)d ad o(mn)es ut s(cilicet) co(m)pletis dieb(us) purificatio(n)is m(ate)r offerret
sacrificiu(m) pro filio sive pro filia ut h(abe)tur leui(tici) 12. Et h(oc) q(uo)d sacrificiu(m)
erat ad expiatione(m) pecc(at)i i(n) q(uo) proles erat co(n)cepta (et) nata et erat ad
co(n)secratione(m) q(ua)ndam ei(us). q(ui)a tu(n)c p(rim)o p(re)se(n)tabat(ur) i(n) t(em)plo. et io a(liu)d offerebat(ur)
i(n) holocaustu(m) (et) a(liu)d pro pecc(at)o. Aliud a(utem) p(re)ceptu(m) erat sp(eci)ale i(n) lege
de p(ri)mogenit(is) ta(m) i(n) ho(min)ib(us) q(uam) i(n) iume(n)tis. Sibi e(nim) de(us) dep(u)taverat

ome pmogenitu i ysrl. pro eo q ad libacion ppli ysrl' pcussat oia
pmogenita egipti ab hoie usq ad pecus. pmogenitos filior ysrl' reservat
z h madatu po. exo. 13. Jn quo et pfigurabat xpc q e pmogenitus
i multis fratr ut ht ad ro. 8. Qia g xpus ex natura natus erat pgenitus
z voluit fi sub lege. hc duo ewangelista lucas ret eu fuisse observata
ondit. pmo q ad id q ptinet ad pgenitu eu dt. Tulert eu i ierlm
ut sisteret eu dno sic scptu e i lege dni. q oe masculi adapiens
vulua sctm dno vocabit. 2o id q ptinet coit ad omes. eu dicit
z ut daret hostia sz q dictu erat i lege dni par turtur aut duos
pullos columbar. 2o pp tplt sctificatoem. exo. 13. Sctifica m oe
pgenitu i filys ysrl. 3. pp nram ostructioem. Na sic filius dei no
pp se pz terms e ho. z circucisus i carne. sz ut nos p grām facit
deos. z ut spualr circuidam. sic pp nos sistit dno. ut discamus
deo pntare nosipos. et h pp dcucisioe eius sctus e. ut ondatne
mine nisi dcucisi vicys deg eē dunis ggspetib. 4o. pp m
stran sgsticatoem. Nam leui. 22. pcepz ut illi q possent offerret
agnu sil z turture siue columba pro filio aut filia. Qi uo no suffi
ag offerret duos turtures aut duos pullos co
lube. xpc g q eu dues eet. pp nos egenus fctus e. ut illius
iopicessemus diuites. ut dt. 2. cor. 8. pro se. pauperu hostiam
offerre voluit. sic z i ipa natte pannis ivolut. et reclinat
i psepio. Nichilomi tn h aues figure ogruut. Turtur eni q
est auis loquax. pdicatoem z ofessione fidei sigt. q2 uo e aial
castu sigt castitate. q2 uo e aial solitariu sigt ptemplatoem
Columba uo e aial mansuetu z simplx. sigt mansuetudiem z sim
plicitate. est at aial gregale. vn sigt vita actua. Et h hostie
sigfficant pfectoem xp z mbror eius. vtraq at pp osuetudie fe
gemendi. putes sctor lucti designat. Sz turtur q e solitaria
sigt ozoes lectuas. Columba uo q e gregalis sigt publicas
ozones ecclie. vtraq at aial duplicatu offert. ut sctitas
sit no solu i aia sz et i corpe. Et sic xpc veit i tplm
tplm ad oblationem :—

Turtur

Columba

3. Simeon hc veit i tplm i tplm ad glificatoem. Na sic Anna
obtulit pueru suu heli summo sacerdoti z adduxit eu ad domu
dni i sylo. glificans deu i corde suo. ut ht. 1. R. 1. Sic xpus
hic adducit i tplm dni z putat scto symeoni. vn dt luc. 2o.
Et cu iducerent pueru ihm parentes eius ut facerent sz osuetudiem
legis pro eo. symeon accepit eu i vlnas suas z benedixit deu
Qz tanta fuit i eo suauitas z dulcedo gtemplaoes eu que fecebat ee
deu gditore scor primu vtor. Dicebat eni q bti ceult oculi q

xpm ihm viderent que multi reges z pphe voluerut vide z no vi
derut. Magis desiderabat ad libu descendi z eu sctis pribz ologui
de regno xpi qz viuere q tedens quos puidebat xpm velle occidi. O.
qz mirabat i xpo ihu puulo exinanitoem maiestatis qm ille
q e portas oia vbo virtutis sue. hc i vlnis senis se recepi z por
tari pmittit q tn portabat portate se. sz illud. Senex pueru
portabat. puer at sene regebat. Tuc bts symeon benedixit eu
z dixit. Nuc dimittis suu tuu dne zc. V glificat pueru ihm
z laudat. q2 pmo q sit pax. col. 1. pacificans p sanguine suu
siue q i celis. siue q i tris sut. 2o. q sit salus. act. 4. Ipe eni
salvu faciet pplm suu a pctis eor. 3o. q sit lume. Jo. 1. Erat
lux vera q illuiat omem hoiem venientem i hunc mudu. 4o. q sit glia
po. Dicebat eni appuit glia tua. Et p3 q symeon veit i xpm
i tplm ad glificatoem :—

4o. veit Anna i xpm i tplm ad pnuntiatoem. vn luc. 2o. Et hec ipa
hora supueniens ofitebat dno z loqbat de illo oibz q expectabant re
deptoem ysrl. pnuntiauit at de bta vgie quatuor. Pmo q erat nre
sctificatoris. vn Angls dt ei. Qd nascet ex te sctm. Qd exponens
gg. 18. moral. dicit. Ad distinctoem nre scitatis ihs sctus nascitur
asserit. nos qppe si scti efficimur. no tn nascimur. ille at solus
veraciter scts natus e. q ex ouctoe carnalis copule ceptus no e. hc
ille. 2o q e nre mediatoris. 1. thi. 2o. Vnus e mediator dei z
hoim ho xpc ihs. z subdit. q dedit semetipz redeptoem p omibz.
3o q e nre redemptoris. ps. Redeptoem misit dns pplo suo. glo
.s. xpm q dat redeptoem captiuis. ad gal. 3o. xps nos redemit zc.
4o q est nre glificatoris. sz illud ad hebr. x. p passioem x
apta e nobis ianua regni celestis. Ad q nos pducat q est benedictus
i scla scla. Amen :—

Jn festo scti blasy epi z mris.

Cogitabit dispositione dei. eccl. 14. Btus paulus. 1. cor. 2o. dt.
Nos aut no spm huius mudi accepimus sz spm q a deo e. ut sciamus
q a deo donata sut nobis. Cup quas itaq nouco qm vtq btus bla
sius i hac vita p suu cognitoem senserit sc adeptu gre pfectoem. Ad
stam qm redunt dus dt. pmus e Salom. ecce. 9. Sunt iusti atq
sapientes z opa eor i manu dei. et tn nescit ho vtz ho amore an
odio dignus sit. sz oia i futuro suant i certa. 2. q e Scitus tho. 12.
q. c. m. ar. 5o. d. sc. Trepte ad cognosce pt. pmo certitudine
p scipm. et c ullus pot scire se hre gram. Certitudo eni no pt

hri de aliquo nisi posset iudicare per propriam ps.[7] Dic ei cer-
titudo hic de quibus determinamus per universalia et demonstrabilia principia.
nullus autem potest scire se habere gratiam aliquo quoniam si ps.[7] ignoret. Sexto
autem ex obiecto gratie que est ipse deus qui propter suam excellentiam est nobis ignotus. Sicut
id Job. 36. Ecce deus magnus vincens scientiam nostram. Et ideo eius presentia in
nobis aut absentia per certitudinem cognosci non potest. Secundum illud Job. 20.
Si venit ad me non videbo eum. si autem abierit non intelligam. Et ideo
homo non potest per certitudinem diiudicare utrum habeat gratiam. secundum id 1. cor. 4°
Sed neque meipsum iudico. qui autem iudicat me dominus est. Secundo cognoscitur aliquid
per revelationem. Et hoc modo potest aliquis scire se habere gratiam. revelat enim
deus aliquibus personis ex speciali privilegio. ut securitatis gaudium etiam in
hac vita in eis incipiat. Et confidentius et fortius et in hac vita magnifica
opera prosequantur. et mala presentis vite sustineant. sic paulo dictum est
2. cor. 12. Sufficit tibi gratia mea. Tertio modo cognoscitur aliquid coniecturale
per aliqua signa. et hoc modo cognoscere potest quis habere gratiam dei. in quantum
percipit se delectari in deo. et contempnere res mundanas. et in quantum ho-
mo est conscius sibi alicuius peccati mortalis. Sicut quomodo potest intelligi quod habetur
apoc. 2°. Vincenti dabo manna absconditum. quod nemo novit nisi qui
accipit. quia scilicet ille qui accipit per quandam experientiam dulcedinis novit
quam non experitur ille qui non accipit. hec Tho. Secunda coniectura quod
homo certificatur de sanctitate et gratia sunt plures. Prima est nativitas miraculosa.
ut nativitas ysaac gen. 21. nativitas Sampsonis iudic. 13. nativitas
Samuelis 1. reg. 1. nativitas Jo. b. luc. 1. nativitas sancti Thome de aquino.
2a est natalitas sanctificatio ut Jer. 1°. Jo. b. luc. 1. beate virginis marie.
3a est nativitas virtualis operatio. ut sancti Nicholai qui in infantia feria
quarta et sexta ieiunabat. Ut sancti Anthonii qui adhuc puerulus depositus
est sepe relicto lecto super terra nuda accubere. ut beati petri martyris in
puerili etate disputantis de fide catholica. Ut beati Tho. de aquino non
nisi reddita sibi carta salutationis beate virginis. a fletu cessantis. 4a
est sacri baptismi suspectio. Jo. 3. Nisi quis renatus fuerit. 5a est divini verbi gu-
statio. luc. xi. beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. 6a est
sanctorum morum imitatio. 7a est sanctorum virorum conversatio. ps. Cum sancto
sanctus eris etc. 8a est sanctorum locorum visitatio. Nona est cordis contritio.
10a est frequens confessio. xia est ieiunii satisfactio. 12a est erga
pauperes compassio. 13a est iniuriarum remissio. 14a est sacre religionis
dedicatio. 15a est proximi caritativa correctio. prov. 28. Qui corri-
pit hominem inveniet gratiam apud deum. 16a est divini honoris fervens

affectio. 17a est tribulatorum paratissima consolatio. 18a est sua-
vissima contemplatio. 19a est devotissima orationis deprecatio. 20a est effi-
cacissima petitionum exauditio. Ista tamen cognitio imperfecta est. Unde 1. cor. 4°
Nihil mihi conscius sum. sed non in hoc iustificatus sum. quia ut dicit in ps. delicta quis in-
telligit etc. Licet autem homo sit sanctus et habeat gratiam dei. non est tamen securus quia
est mutabilis. 1. cor. 9°. Qui se existimat stare videat ne cadat. Quamvis
autem b. blasius esset certus aliquo modo per coniecturas habere gratiam dei. non tamen indicavit
se securum de illa donec angelus domini descendens ostenderet. in quo mox sedebat dicens
ei. Egredere blasi et coronam tibi a deo paratam suscipe. Et sic certificatus per re-
velationem divinam ministerio angeli in exivit. propterea dicitur in themate propositio. Co-
gitavit s. b. blasius temporum 1. gratiam dei

per dignitatis sanctitatem.
per indigentium sanitatem.
tormentorum victoriam.
orationis firmitatem.

Primo beatus blasius cogitavit temporum
dei per dignitatis sanctitatem. Nam in quantum obli-
gationes perpende attende de obligationis suo.
Obligatur autem se episcopus ad exequendum pastorale
officium propter subditorum salutem. Et ideo ubi subditorum salus exigit personae
pastoris presentiam. non debet pastor personaliter suum gregem deserere. neque
propter aliquod commodum temporale. nec etiam propter aliquod periculum personale imminens. quia
bonus pastor animam suam ponere tenetur pro ovibus suis. Si vero subditorum
salutem possit sufficienter in absentia pastoris per alium providere. tunc licet pastori
vel propter aliquod ecclesie commodum vel propter persone periculum corporaliter gregem dese-
rere ut Aug. dicit in epistola ad honoratum. Et Nicholaus papa. 2. hic.
7. q. 2. beatus autem blasius propter suam mansuetudinem et sanctitatem electus fuit
in episcopum Sebastie civitatis apud capadotie maioris armenie quod quidem
episcopatum laudabiliter gubernavit. Sed ob diocletiani persecutionem in speluncam fu-
giens ibi heremiticam vitam duxit. quia non poterat personaliter subditorum
saluti intendere. iam tamen propter orationem intendebat eorum saluti. si opportunitas
affuisset et necessitas requisivisset. Et sic cogitavit in hoc temporum dei.
2° beatus blasius cogitavit temporum dei per indigentium sanitatem. Primo
in aliquibus irrationabilibus. Nam aves ei pabulum afferebant. sic helie
corvus. 3. reg. 17. fere ad eum undique confluebant. et dum usque imponeret
eis manus benedicens non recedebant ab eo. Neque si qua infirmabatur
ad eum continuo veniebat. et sanitate ad integrum reportabat. Ite por-
cum unicum pauperculae quem lupus violenter rapuerat. iussu beati bla-
sii continuo lupus veniens vidue reddidit. 2° in aliquibus rationa-
libus. Nam mulier vidua unius filium pene morientem osse piscis in
eius gutture infixo ad beatum blasium attulit rogans cum lacrimis ut
illum sanaret. Sanctus vero dei blasius oravit. ut ille et omnes qui cum

noie a'd adeo petierit. sanitatis bnfi9 obtineret. Similiq3 iposita s3
cu manu sanitate. Et sic cognitum c̄ruppectom dei .i. graciam sibi do
natam sup huius ręl.

3o. bts blasius cognouit c̄ruppectom dei p tormentor victate. Nam
eccla dei sp fuit i tribulacoib3 2 psecucoibus. quadrinoz 3. q. i. dicit
Nulli dubiu ē q3 boi semp amalis psecut' 2 tribulat'. pp q nos oz
humiliare sub potēti manu dei. ut liberet nos i tpre tribulacois. Et pre
cipue ho' gt btm blasiu. qui ab iniqis gentilib3 multa gnā tormento4
sustinuit. Nam p'o fuit carceri traditus 2o. fustibus cesus 3o. i ligno
suspēsus 4o. pectinibus ferreis lacat9 5o. i stagnu missus. S3 ad sig
nu crucis aqua arida 2 fixa pmasit. i qua tn̄ 6. pagani submisi sūt.
6o. decollat9 c̄ duobus pueris migrauit ad dn̄m. 7o. eius occasione sept
mulieres colligentes ei9 sanguine. cu pectinib3 ferreis laniate sūt. q lac
pro sanguine dederūt. Tandem ab angelo de celo c̄fortate p decollacoem
ad celos migraverūt. Et' cognitur c̄ḡ. dei. ręl:

4o b. blasi9 cogn. c̄ḡ. dei. p orois fecūditate. Deus eni vult iferiora
p superiora gubnari. Et io oz no solu superiores s3 et iferiores scōs i
plorare. Alioquy cet solus de9 nrā iploranda. Contigit tn̄ quq3 qd
iploratio iferiorus sctī efficatior ē q3 deuoti9 iplorat'. ut qn de9
vult cor4 scītate declare ut q3 ipetrat id q de9 vult fi' p orones
cor4. et ho' petiit q' estimat cor4 orōib3 triplex scz dei voluntate.
vl' qua vincētes meruerūt pro nobis orates ut eos deuocates ob
tineām9 q petim9. Et' bts blasi9 anteq3 migraret ad dn̄m orauit
ut quicūq3 pro ifirmitate gutturis ut alia quacūq3 ifirmitate ei9 pa
trocinia postularet. exaudiri gto' mereret'. Et ecce vox de celo
ad eu venit. q sic fieret ut orauit. Sic gto' cogn. c̄ḡ. dei .i. graciam
qua nob3 ręl. Am.

In festo scē agate v. 2 m̄ris.

Emit agru illu. ap'. 13. Beatus Aug'. li'. de morib3 eccle. dicit
sic. Tanta ē pulcritudo iusticie. tanta iocunditas lucis eterne. ut et
si no liceret i ea ampli9 manere q3 vnius diei mora pp ho' solu
innumerabiles anni hui9 vite plen' delicijs 2 circūfluētia bonor4
tpralium. recte meritoq3 cōtēpneret'. ho' ille. Sup quo verbu
moueo quo. Vtiqz bta agata emerit regnu eterne felicitatis me
rito fructuoso eterne caritatis. Ad hac quo Respo tres dic. no
ui testi. Primo bts Aug'. li'. de spu 2 aīa. Ecce venale est
regnu dei. eme si vis. nec multu existimes de re mag' pp pcij

magnitudine. tn̄ valet q'tu hēs. quere noli qd hēas. S3 qualis sis
rēs illa tn̄ valz q'tu es. tu te da 2 hebis illam. ho' ille. 2o est
Iheron9. s3 epla. gal'. ut h3 .i. q. i. Vide q3 bor4 ē caritas ręl.
3o est scts tho. 22. q. 23. ar. 7. dicens sic. Virtus ordiat' ad bonu. bonu
aut p'z' est finis. Nam ea q sūt ad finē no dicūt bona n̄ i ordie
ad fine. p'z' lē aut bon4 hois ē dei fruitio. S3 illud ps. m' adherere
deo bonu ē. 2 ad ho' ordiat' ho p caritate. Et' nulla vera virtus pt
esse sine caritate. vn̄ .i. cor4. 13. Si distribuero omes facultates meas
i cibos paupm 2 si tradidero corpus meu ita ut ardeā. caritate aut no
hueria nichil m' prodest. ho' tho. Sciens q sic vna visione videm9 lumen
2 colloratu. Sic vna caritate diligim9 deu 2 proxi'u i deo. vn̄ sūt
multa sign' amoris quo diligim9 proxi'u ex caritate. ut p3. Primo
qn quis patit' malu pene. ne pximus cōmittat malu culpe. ut Ioseph.
gn. 39. et Susanna. danl'. 13. 2o. qn qs affligit' corpali 2 mētali
ne proxim9 puniat' eternale. 3o. qn qs sustinet tpralē tribulacom ut
pximus ipetret tpris dilacom. ut noe. gn. 6. 4o. qn qs c̄ peccatore qn
pximus ipetret tpris dilacom. ut noe. gn. 6. 4o. qn qs c̄ peccatore gn
sat' ut ille c̄uertat'. ut xp̄us. paulus ręl. 5o. qn qs exuit huana
prosperitate pp proxi necessitate. Nam ois ho te' exponere cor9 p p'mu
pro salute proxi. Io. 1'. Maiore caritate ręl. 6o. qn qs sustinet
morte corpale pp proxi vita spualem. Sicut xp̄us 2 scti marires. 2 pre
cipue bta agata q feruēti caritate martiriu emit agru illu. ręl

p Caritatem.
p Stabilitatem.
p Nobilitatem.
p pietatem.
p potestatem.

1o. Emit bta agata agru illu p caritatem.
qm ardētissime xp̄m dilexit. 2 i ho' assimilat'
anglis. ps. Qui facis angelos tuos sp̄s et
ministros tuos igne vrēte. Cui9 caritas ap
paruit multiplex sign'o. vz. 4or. 1o. qr pp ei9 amo
rem oia terena cōtēpsit. vn̄ ipa dixit. gras
tibi ago dn̄e. quia abstulisti a me amore scli. 2o. quia xp̄m
semp i cord' 2 ore huit. vn̄ dixit. Cu3 dn̄e vixero ipm cord' et
labijs inuocabo. Iter ap'. 12. Ex habūdātia cordis os loqt'. 3o. qr
oia mūdi oblectamēta despexit. vn̄ ipa dixit. Dn̄e Ihu xp̄e
q me creasti q me ab ifantia custodisti. q corp9 meu ab pollutiōe
seruasti. ręl. 4o. qr pro xp̄o va tormēta sustinuit. vn̄ ipa dt.
Si feras promittis audito noīe xp̄i mansuescent. Si igne adhi
beas de celo mi rore salutifer anglī ministrabunt. Si plagas
igeras hēo sp̄m sctm p que despicio vniūsa. ps. Cu' multi
dolor4 meor4 ręl.

2o. bta agata emit agru illu p stabilitatē. qr fuit sup xp̄m
fundata 2 solidata. vn̄ ipa dixit. Mens mea sup petra.

fundata est et in Christo solidata. Nam tyrannus voluit eam subvertere quadrupliciter. [¶] 1o
processus illecebrosus. Cum enim esset nobilissima orta natalibus in civitate
Cathaniae, preciosa sola virtute Christi ancilla effecta, fidelissime et devo-
tissime deo serviebat. Quam cum esset decora et pulchra voluit sponsare pre-
fectus Quintianus, dicens hoc esse congenitum feminae in qua servitus comprobatur. Unde eam cuidam corruptele carnis ancille matrone infecte affrodi-
sia nomine cum suis filiabus temptatam, iuncta et tota castitatis amatrix, ut te-
stimonium daretur illi quod facilius posset ferrum in plumbum converti et saxa mollire
quam ab intentione revelli et castitatis mentem eius revocari. Unde ipsa dixit: Verba
vestra venti sunt, promissiones vestrae pluviae. Ephe. 3o. In caritate radica-
ti et fundati. [¶] 2o minis deterrere. Sed ipsa ait: Et si torrentes veri fluminis
sunt que constructionem impugnant, fundamenta tamen domus cadere non valebunt.
[¶] 3o facibus perforare. Sed ipsa fuit lorica fidei induta. Ephe. 2o. Induta
loricam iustitiae. [¶] 4o tormentis affligere. Sed ipsa fuit tota saxea et
adamantina effecta. Eze. 3o. Ut adamantem et silicem dedi faciem
tuam etc. —

[¶] 3o beata agata est agnum illum per debitate. Nam passa fuit multa
pro dilecto sponso suo sicut ille pro ea passus fuerat. Tyranni
enim punierunt eam quater. [¶] 1o. Sicut Christus tempore passionis fuit in
facie alapis cesus, consputus et velatus. Sic et ipsa fuit alapis
acriter cesa. [¶] 2o. Sicut Christus tempore passionis fuit extensus in cruce
tamquam in patibulo glorioso. Sic et ipsa voluit extendi in eculeo igno-
minioso. Sed istud etiam venit consideratione eterne remuneratoris.
2. Thi. 2o. Non coronatur etc. [¶] 3o. Sicut Christus fuit in cruce in latere vul-
neratus. Sic et ipsa fuit in pectore flagellata dum ei mamilla
fuit evulsa. Sed istud etiam venit consideratione divine consolatoris.
Dicit: Ego mamillas habeo integras et in anima mea quas ab infantia
domino consecravi. Christus enim per beatum apostolum Petrum mamillam restituit. Job 5o.
Ipse vulnerat et medetur. [¶] 4o. Sicut Christus fuit clavis perforatus et in for-
nace crucis exustus. Sic et ipsa in testas et carbones fuit involuta.
Sed id etiam venit consideratione divine protectionis. Nam terra tremuit, ter-
re consumpserunt, aqua tyrannum absorbuit, ignis erupit. Sapie. 16. Vin-
dex est orbis terrarum contra insensatos. —

[¶] 4o beata agata est agnum illum per pietatem. Ipsa enim fuit nobis data in
advocatam quattuor modis. [¶] 1o in sanatione. Sic ipsa dixit beatae Luciae: Nunc
quid a me petis quod ipsa praestare continuo poteris matri tuae. [¶] 2o in defensione.
Nam ipsa defendit patriam suam ab incendio ignis, a multa demonis ap-
pulsus(?) [illegible]. [¶] 3o in oratione. Nam ipsa pro nobis intercedit ardenti
voto. [¶] 4o in impetratione. Ipsa enim gradum invenit apud deum pro nobis

impetrat quod devote petimus. Propterea angeli dum portaverunt tabulam mar-
moream et collocaverunt eam ad caput eius in qua erat scriptum: Mentem sanctam
scilicet habuit quo ad puritatem, spontaneam scilicet obtulit per sacrificii libertatem,
honorem deo reddidit per fidei stabilitatem, et patriae liberationem contulit
per integrorum suorum fructuositatem. —

[¶] 5o beata agata est agnum illum per potestatem. Nam ipsa habuit potestatem
gradibus per mirandorum operatorum quattuor. [¶] 1o super corpora quia eam sa-
naverunt. Unde ab infestatione civitatem liberavit et innumerabiles infirmos cu-
ravit. [¶] 2o super aves quia eas convertit etc. [¶] 3o super sanctos. Nam
deus ad ipsam misit de caelo angelos et beatum Petrum apostolum. [¶] 4o super
creaturas corporales. Nam paganorum multitudo currens ad sepulcrum
eius tulerunt velum quo opertum erat sepulcrum ipsius et contra ignem po-
suerunt quod mox extinctus fuit. Decem dum esset in carcere splendore
maximo consistere fecit. Et sic de aliis per gratiam. Amen. —

In Cathedra sancti petri apostoli.

[¶] Super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Mt. 16. Cyprianus papa
2 q. 24 q. 1. dicit sic. Loquitur Christus ad Petrum: Ego dico tibi quia
tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. [¶] Super unum aedi-
ficat ecclesiam, et quamvis apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tri-
buat, tamen ut unitatem manifestaret, unitatis eiusdem originem ab uno
incipientem sua auctoritate disposuit. [¶] Super quo tamen movetur quaestio
utrum beatus Petrus ceteris apostolis fuerit a Christo dilectus, quia maiori caritate
fuit ecclesiae praefectus. Ad hanc quaestionem respondet sanctus doctor Tho. 1 p. 20. ar. 4o.
Deus magis diligit meliora, quia deum magis amare aliquid nihil est
aliud quam ei maius bonum velle. Voluntas enim dei est causa bonitatis in rebus.
Et sic ex hoc sunt aliqua meliora quia deus eis maius bonum vult. Unde
sequitur quod meliora plus amet. Petrus autem fuit melior ceteris apostolis,
quia plus Christum diligebat. Unde dominus sciens hoc eum interrogavit cum
dixit: Symon Johannis diligis me plus his etc. Haec Tho. [¶] Dicendum quod
Christus plus dilexit Petrum quam Johannem quo ad quattuor. [¶] 1o quia vita
activa quae significatur per Petrum plus diligit deum quam vita contemplativa
quae significatur per Johannem, quia magis sentit vitae praesentis angustias
et aestuanter ab eis liberari desiderat et ad deum ire. Contemplativa
non vita deus plus diligit quia eam magis conservat. Non enim simul finitur
cum vita corporis sicut vita contemplativa activa. [¶] 2o quia Petrus plus
dilexit Christum in membris, et sic etiam fuit a Christo plus dilectus. Unde ei ecclesiam
commendavit. Johannes non plus dilexit Christum in seipso, et etiam fuit a Christo
plus dilectus. Unde matrem ei commendavit. [¶] 3o quia Petrus plus dilexit

xpm ad qdam propinquitatē vl' fervorē. ¶ Johes vo plus fuit
dilect' qr ad qdam familiaritatis indicia q xpo ei magis demo
strabat pp eius iuventa z puritate. ¶ 4°. qr xps plus dilexit
petrum qtum ad excellentiam divini caritatis. Johem vo plus qtum
ad divini intellectus. Vl petrus fuit melior z magis dilectus
Johes vo sive qd. fm eius sig'ª dt Xbum xpi⁹. Sup hanc petra
edificabo ecclesiam meam. Vz

- p exaltationem.
- p confirmationem.
- p correptionem.
- p humiliationem.
- p dispensationem.
- p celebrationem.

¶ P° p exaltationem. fz illud ps. Exaltet
eu i ecclia plebis. Nam scta trinitas
exaltavit bis petr quo ad quatuor
sup os angelos. ¶ p° i divini corporis gse
cratione. Angelorum ei offm e sacerdoti
gsecrat assistere z hostia gsecratā deo
offerre. petri aut z sacerdoti e pane
i corpus xpi gvertere qd nulli angelo e donatu. Vn no angelis sz
sacerdotibus dictu e. luc. 22. hoc facite i meā commemorationem ¶ 2°
i peccatorum remissione. Angelorum ei offm e peccatore suis supplicationibus
apud deum adiuvare z suis orationibus eius iram dei implorare. petri at
z sacerdotu est sibi peccata remittere. Vn no angelis sz solis sacer
dotibus dictu e. Jo. 20. Quorum remiseritis peccata zc. Et qr hoc
offm solius dei e. ysaie. 43. Ego sum q deleo iniquitates tuas.
Jo dii vocat'. ps. Ego dixi dii estis ¶ 3° i clavium collatione.
Angelorum ei offm e aias ad celu deducere. petri at z sacerdotum
e ipsis aiabus ianua celi aperire. Vn no angelis sz petro dictu
e illud mt. 16. Tibi dabo claves regni celorum. et quodcumqz li.
sup terra zc. ¶ 4° i causarum discussione. Angelorum ei offm e
iudicandos ad iudicium colligere. collectos ab invicem separare. separatos
malos i igne proicere. mt. 24. Sic erit i consummatione seculi zc.
petri aut z sacerdotu e ipsos iudicare. Vn angelis sz petro dictu
est. luc. 22. Sedebitis z vos iudicantes. xij. tribus isrl. zc.
¶ 2°. Sup hanc petra edificabo eccliam meam p confirmationem. Nam
bonus pastor dz pro ovibus suis aiam sua ponere. sicut xpus.
Vn et subditos oves dz firmare. ¶ p° no dz morte corporis
fugere si pt pdesse. ut gg dt. z hz. 7. q. 1. c°. Adiutus.
¶ 2° dz morte pro ovibus tollerare. ut hz. 7. q. 1. c°. Christus.
ex q xpo q ecclia acquisivit xpo sanguine ¶ 3. propria gre
dibus pponere. ut hz. 7. q. 1. c°. Augustin. dt. 8. q. 1. i scriptis.

¶ 4°. cu ira subditos corripere. ut hz. d. 45. c°. disciplina ¶ 5°. dz oroz
pro pplo fundere. Vn alexander ppa. ut hz. 1. q. 1. dt. Ipsi sacerdotes p
pplo interpellant z peccata ppli comedunt qr suis precibus ea delent atqz
consumunt. qr qto digniores fuerint. tanto facilius i necessitatibus pro quibus
clamant exaudiuntur. hc ille. ¶ 6°. dz ad subditos visitandos accedere.
¶ 7° dz peccata ppli esse gemere. ut hz. xi. q. 3. Precipue. Et x°. de qd
2. R. 24. dixit dd ad dnm cu vidisset angelum cedentem pplm. Ego
su qui peccavi. ego q iniq egi. isti q oves sunt qd fecerunt. vertatur
su que obsecro manus tua gt me. z gt domum patris mei. ¶ 8° dz discordes
i unum reducere. ut hz. di. 90. et c°. oblatores. et c°. neqz ad clerum
z c°. studeat. ubi dr. ¶ 9° dz ad subditos privatam dilectionem habere. ut
hz. ysaie. 22 ¶ 10. subditorum redemptionem dz sollicitare. ut fecit moy
ses. gt pharaonem pro pplo dei. exo. 6. 7. 8. 9. c° ¶ 11°. debet
corda subditorum ad fletum provocare. Esdre. 8. flebat ois pplus
cu audiret verba legis ¶ 12°. i sui absentia dz pplo de gubernatore
providere. ut xps. Jo. 12 ¶ 13. dz pplum ad subiectionem inducere ¶ 14°
dz pplum amatos defendere ¶ 15°. dz populum i pace servare. Unus
petr hic moris p fratrem gstitue suum pplum gservavit zc.
¶ 3°. p correptionem. Duplex ei e correptio. Una q est actus caritatis
que spiritualiter tendit ad emendationem fris delinquentis. s. p simplicem ad
monitionem. et hec correptio ptinet ad quemlibet caritatem hntem. sive sit
subditus sive sit platus. Alia e correptio q e actus iustitie p qua inten
dit bonu coe qd no solum procuratur p admonitionem fris. sz etiam p
punitionem ut alii aperte desistant p timore et hec correptio ptinet
ad solos platos. q no solu hnt admonere. sz et punire corrigendo. dt
ei frerus. Quidam studeat illud cum impleere. Qui peccavit i te
fr tuus zc. Unde petr hanc correptionem exercuit ¶ p° in hoc q serve
malos reprehendit. act. 8. pecunia tua tecum sit in perditione ¶ 2° i hoc
q severe puniunt. sicut pz act. 5. i punitione Anania z Saphire.
¶ 3° in hoc q severe excommunicavit ut pz i abscisione auricle servi summi
pontificis. luc. 22 ¶ 4° in hoc q ptate ligandi atqz solvendi accepit
a dno. nā apud celu pretore. mt. 16. Quodcumqz solveris sr terra zc.
inferni claudit. ibid. porte iferi no prevalebunt adversus eam.
Spm sctm dat. act. 16. Tunc imponebant manus sr eos z accipie
bant spm sctm. peccata dimittit. Jo. 20. Quorum remiseritis zc.
Secreta vita corrigat. 2. cor. 2°. Cui at ad donastis z ego zc.
¶ 4°. p humiliationem. Vn aug. hc. 4°. de ci. dei. dt. Audio dre
sibi vtile e morire i aliqo aptu manifestaqz peccz. Vn sibi di
splicat qui ei sibi placere credebat. Colubrius ei pet sibi

displicuit q3 quod psumpsit · hec ille · Et gg^9 di. 40 · ch. Jtem Ambros^9 ca. d.
dicit ste · fidelior fuit e petrus p^9q3 se fidem pdidisse defleuit · atq3 ideo
maiorem graciam repit q3 amisit · Deinde p soliditate deuotionis ecclie petra
dz sicut ait dns · Tu es petrus et sup hanc petram edificabo ecclesiam meam ·
petra ei dz eo qz primus in nacionibus fidei fundamenta posuit et tamq3 saxum
imobile totius corporis xpiani compagem · molemq3 gtineat · hec ille · Ex
quo pz qz btus petrus p sui humilitatem in pastorem totius ecclie a xpo
istitui meruit · Cuius humilitas apparuit in quatuor · pmo · in hoc qz indignum
se xpo putauit recipere · luc. 5 · Exi a me dne qz homo peccator
sum · 2o · in hoc qz se a xpo lauari recusauit · Jo. 13 · Non lauabis michi pedes
3o · qz omnibus moribus humiliter obediuit · 4o · in hoc qz crucifigi ut dns
renuit · Unde ait · Non sum dignus in cruce esse ut dns meus · Crucem
mea gerere rc ·

Tercio · p distinctionem · Cum enim apud antiochiam btus petrus fuisset captus ·
infideles ob xpi iniuriam sibi summitatem capitis abraserunt · Ceteri autem clerici
videntes suum pastorem sic in capite deformatum idem sibi fieri fecerunt · Et
petrus pro maiori voluit seruari in gloriam · quod sibi fuerat illatum ad xpi
iniuriam · Unde sepius de malis bona elicit · hoc autem fecit · 4or · rone · pmo
rone distinctionis · s. ut p hoc signum layci a clericis distinguantur · 2o · rone significationis
sit ei supiori parte totaliter raso capillorum · qz ut dicit inter ipsos clericos uult
deus esse medium · 3o · rone subiectionis · Nam eos qui ad diuina ministeria ap-
plicantur competit rasura et tonsura in modum corone rone figure · qz corona
est signum regis et pfectionis cum sit figure circularis · Illi autem qui diuinis ministeriis
applicantur adipiscuntur regiam dignitatem · et pfecti in virtute esse debent · Compe-
tit eis rone subiectionis capillorum et ex parte supiori p rasuram ne mens
eorum temporalibus occupationibus a contemplatione diuinorum retardetur · et ex parte infe-
riori p tonsuram ne eorum sensus temporalibus obuoluantur · 4o · rone glorificationis ·
Que corona sacerdotalis dignitatis preuentura sit ad coronam eterne felicitatis.
Et sic pz · 4m ·

Secundo · p Celebrationem · Jn aia enim sacerdotis est impressum quoddam signaculum quod vocatur
caracter quod est omnino indelebile · Et habet · 4or · proprietates · pmo · aiam sacerdotis
decorat plus q3 lux solis ipsum solem · quia spirituales pfectiones sunt illustra-
tores corporalium · Unde si quis videret aiam sacerdotis hoc signo illustratam omnia
corporalia viderentur ei obscura · p hoc signaculum sacerdos docet legem dei · Mala-
chie 2o · Labia sacerdotis custodiunt scientiam · et legem requirent ex ore eius quia
angelus dni exercituum est · 2o · aiam sacerdotis deo assimulat · licet enim aia
sit ad ymaginem facta · p aiam · Jn magis p istum caracterem deo assi-
mulatur · quia btus dyonisius appellat istum ordinem dei formem · p hoc signa-

culum sacerdos habet orare apud deum · pmo · pro se · 2o · pro populo · 3o · aiam sacer-
dotis ad conficiendum confortat · Si enim iste caracter ab aia sacerdotis deleretur · tunc
non posset conficere corpus xpi · nec baptizare nec alia sacra ministrare · p hoc signacu-
lum sacerdos offert sacrificium in altari in memoriam diuine passionis · 4o ·
aiam sacerdotis signat · Nam videret populus et purgaret sibi subditos a peccatis
p impositionem manus precipue in confessione · Jn confirmationem huius btus petrus hoc
celebrauit primam missam in pontificalibus Anthiochie · ut habet Hieronymus
... · Aug ·

Jn festo sancti Mathie apli ·

Cecidit sors sup Mathiam · act. 1o · Et in epla presentis solempnitatis ·
Theophilus sup illud · luc · 17 · Non est inuentus rc · Nichil impedit
quemq3 placere deo et si de gente prophana processit · dummodo gerat
bonum propositum · multos et natus de sanctis supbiat · Sup quo Hez
... · Unde btus Mathias extra pdestinationem assumptus
fuit ad gradum apostolatus de quo Judas sua obstinatione fuit
purgatus · Ad istum ... facit scus doc. tho · p · 1 · q · 23 · ar. 6 ·
ad pmum dicens · Corona dicitur esse alicuius dupliciter · pmo ex p
destinatione diuina et sic nullus pdit suam coronam · Alio ex gre
merito · quia enim meritum quoddam regnum est · et sic aliquis suam coro-
nam potest amittere p peccatum mortale sequens · Aliis autem illa corona
amissa accipit in q3 · et locum eius subrogatur · Non enim pmittit
deus aliquos cadere quin alios erigat · Juxta illud Job · 34 · Con-
teret multos et innumerabiles · et stare faciet alios pro eis.
Sic enim in locum angelorum cadentium substituti sunt homines · Et
in locum Judeorum substituti sunt gentiles · Et in locum Jude sub-
stitutus est Mathias · ps · fiant dies eius pauci et episcopatum eius s. Jude
accipiat alter s. Mathias · Sic dicit verbum propositum · Cecidit sors s. quatuor
aplorum sup mathiam · Sup mathiam cecidit sors · Unde

Sanctitatis ·
Amenitatis ·
Auctoritatis ·
Arbitratis ·
Potestatis ·

pmo · Cecidit sors Sanctitatis · Jnter tam bta congregatione
discipulorum xpi · nemo potuisset habitare · nisi valde
sanctus · Unde Crisostomus sup Jo. dicit · Quamdiu Judas fuit
in collegio aplorum · dyabolus non fuit ausus ipsum inuadere
qz autem ab ipsis recessit in ipsum intrauit · Sanctitas
bti Mathie habuit testimonium a tribus · pmo · A patre celesti · Mathias enim
paruus interpretatur · Ad paruos autem ptinet paruulos erudire · Mt · xi · Con-
fiteor tibi pater · qz abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea
paruulis · Ad paruos et ptinet paruulos confouere · Mt · 18 · Non est voluntas

pus' vn ut pereat vnus ex his pusillis. 2º. assensio. qz cu apli pro
cedunt ad electoe duodecimi apli i locu Jude 2 statuissent duos p'ctos
xpo pelegit mathia. 3º. appu scto q ipm i'pet. i gra ofirmavit et do
nis suis repleuit. 4º. ab aplor collegio q cu eu Joseph i medio
statueret. Et cu duos meliores habuissent. vtrq3 eos pelegissent.
ppter dr Jo. 15. Ego vos elegi 2 posui vos ut eatis 2 fructum
afferatis 2 fructus vr maneat rc. —

2º. Cecidit sors maturitatis. q3 ad eius electoe. vn apli huerut
itentione recta cu statuerent mathia exmen. 2 nlli aplor ppiquum
qz no amore carnali. s3 zelo dei ducti st'. huerut pace 2 concordiam
qz de centu viginti electoribz nemo discordavit. huerut merite devo
tam qz orationibz istiterut. p'ea ichoavit ipam electoe ab exortatioe
salutifera. qz petrus vile simonie premisit. Jo dr. Exurgens petrus
i medio eoz dixit. p'ea statuerut duos 2 hoc vnanim' 2 concordit' p
fecerunt st' ipam electoe q oratione devota. vn orantes dixerut. Tu
dne q nosti corda omnium rc. Et firmata e q revelatoe divina vn
dr. Et cecidit sors sr mathia. Et cetera cu dyo' 7. Illa sors fuit
quoda splendor divinus. p que ondebat' qz erat i aplm sumendus
Et' fuit ab aplis electus 2 appu scto ofirmatus: —

3º. Cecidit sors familiaritatis q. fuit multu dilectus a xº. qd p3
ex quatuor signis. primo qz xpo fuit cu contribulis sui. fuit
eni de tribu Juda. sic 2 xpus. Solet aut hoies q sunt de eade cog
natione se amore diligere. ephe. 5º. Nemo vnq3 carne sua odio hu'it.
2º. qz xpus fuit eu ꝯpatriota suus. fuit ei bethlemita sic 2 xpus. Solet
hoies eiusdem patrie spaliter adinuicem familiaritate. hre. 3º. qz xpus
int' ceteros discipulos fecit ipm aplm suu cui revelavit secreta ce
lestia 2 i fide solidavit. 4º. qz xpus fecit ipm ꝯmilitone suu ut
p orbe discurreret pdicando eu' 2 baptizado. que sunt sacerdotes istituit
sicut 2 ceteros aplos. —

4º. Cecidit sors dilectionis q. ad martiriu. primo ei fuit ictus
p ciuitate missus fune ad collu eius. 2º. fuit crucifixus 2 ibi stans
in cruce fuit lapidatus. Tandem fuit securi percussus 2 excerebratus
Et sic p3. q.: —

5º. Cecidit sors ptatis quo ad opatoe miraculor. Quedam
eni attestat' sue vite. Cu ei centu quinquaginta hoies ex quoda
potione venenosa fuissent toxicati. omnes sanavit. 2 ad fide
ꝯuertit. Queda attestat' sue iustitie. Cu ei quoda obstinati ꝯsisterunt
2 ad vbu dei deducerent. dixit eis. Demisso vobis q infernu
descedetis. statimq3 terra se apperuit 2 ipsos vivos deglutivit. Que
dam attestat' sue potestie qz demones expellebat 2 i infernu

mittebat. Cu ei quoda demon i forma pueri qt ipm interficeret hoies
protinus ipm expulit 2 i infernu descendit. Quedam no attestat' sue s
dei qz quoda potione toxicata bibit 2 i nullo eu lesit. M' ultra.
Signa aut eos q crediderit rc 2 bn habebut. q tandem nobis obtineat
gratiam. Amen: —

In festo scti thome de aquino ordis pdicatorum

Estis lux mundi. Mt 5º. Jo. 3º. Lux venit i mundu 2 dilexerut
hoies magis tenebras q3 luce. Sup quo vbo stenv' memoro q
vtr' btt tho. sapie dono sic effulsit ut lux ecclie diei meruit.
Ad istum quoque pertinet dictu de xpo. ysaie 49. Ecce dedi te in
luce gentium ut sis salus mea vsq3 ad ex. terre. 2º. Jo. apoc
18. Vidi alteru angelu de celo descendentem hnte ptatem magna. et terra
illuminata e a gloria eius. Scien q deus voluit in ecclia religionum
exornatione. Nam status religiosus ordinat' ad pfectoe caritatis q
se extedit ad dilectoe dei 2 proxi. Ad dilectoe aut dei ptinet di
recte vita ꝯteplativa q soli deo vacare desiderat. Ad dilectoe aut
proxi ptinet vite activa q deservit necessitatibus proximor. Sed
opus vite active e dx. vnu q totalit' ꝯsistit i occupatoe exterio
ri. sic elyas dare. hospites recipe rc. Aliud e q ex plenitu
dine ꝯteplationis derivat'. sic doctrina 2 pdicatio. Summu gº
gradu i religionibz tenet q ordinat' ad docere 2 pdicare ꝯlis
e religio fratrum pdicator'. qz sic maius e illuminare q3 lucere solu.
ita maius e ꝯteplata aliis tradere q3 ꝯteplari. Tomas ex.
de re. 2 tuscu. ad zech. cº. 13. Sicut maius bonu meriti bo
nu ppo'. ita totius utilitas spali utilitati pfert'. Et i hac
religione floruit sctus tho. vita 2 doctrina sic lucerna ardens
sup candelabru posita. Jo de ipo ꝯuenient' dr. Estis lux mundi.

Ad sapientie decore.
Ad vite honore.
Ad vite valore.

Primo. btus tho. e lux mundi ad sapie
decore. Scien q mr ecclia scta
signific' p illa mulier. de qua
dr apoc. 12. Signu magnu appuit i celo. mulr amicta sole
2 i capite eius corona stellar duodecim 2 luna sub pedibz eius.
tn hoc ei q e amicta sole designat' decor sapie. hic aut sol qº
decorat' est sctus tho. emittens duodecim radios. i. hns sapiam
12. patru veteris testi ad decore scte matris ecclie ex qbz merito
dr de eo. Estis lux mundi. ut sic vefiret' pphia sctissimi illius
anachorite dicentis ad matrem eius. gaude dna qz ꝯcipies et

z pius filius. vocabitur quod thomas nomen eius. hic erat magnus in scientia
et vita ceterisque fratribus ordinis predicatorum. Fuit enim in studio sapientie. Sapientie studium est
perfectius. sublimius. utilius z iocundius. perfectius quidem in quantum homo sapientie studio
dedit se vere beatitudinis aliquam partem iam habet. Sublimius autem in quantum homo per ipsum
proprie ad diuinam similitudinem accedit. Utilius quia per ipsam sapientiam ad
immortalitatis regnum peruenitur. Jocundius autem est quia non habet amaritudinem
conuersatio illius nec tedium. sed leticiam z gaudium. Unde thomas ardentissime
huic studio inhesit. Unde primo contra gentiles dicit sic. Assumpta quidem ex diuina
pietate fiducia. sapientis officium prosequendi. quamuis proprias vires exce
dat. propositum nostre intentionis est veritatem quam fides catholica profitetur pro
nostro modulo manifestare. errores eliminando contrarios etc. Fuit presignatus
veteris testamenti, ut fuerit quod ad sapientie studium perueniret quo decoratur
sancta mater ecclesia. quia tamen in perfecte hac sapientia adeptus est. qua perfusus
sanctus thomas sicut quis ecclesiam mirabiliter illuminauit. Unde de eo cantatur
Collaudetur xpistus rex glorie qui per thomam lumine ecclesie mundum re
plet doctrina gratie. Primus fuit Adam in statu innocentie in generis humani
gubernatione. Nam ad gubernationem vite proprie z aliorum non solum
requiritur cognitio eorum que naturaliter sciri possunt. sed et cognitio eorum que naturalem
cognitionem excedunt. eo quod vita hominis ordinatur ad quendam finem supernaturalem.
Sicut nobis ad gubernationem vite nostre necessaria est cognitio fidei. Unde
z de hiis similibus primus homo talem cognitionem accepit quanta erat
necessaria ad gubernationem vite humane secundum statum illum. Primus autem
thomas e contra confirmauit per ipsum scientiam ipsius sufficientem ad gubernationem
vite humane. Primum enim obtulit librum de articulis fidei z ecclesie
sacramentis ad Urbanum papam quartum. Secundo vero eorum librum de regimine
z regno ad regem Cipri, z pium tractatum ad ducissam brabantie.
Secundus fuit Noe tempore diluuii in generis humani liberatione. Nam solus
iustus inuentus cum propter iustitiam suam septem hominibus donatur. hic tanta
sapientia floruit ut mundum aperto subiectionis liberauit. Secundus
autem thomas. videns mundum perplexitate errorum. librum contra errores gen
tilium, et contra errores grecorum obtulit. et pium tractatum contra erro
res pusillanimum addidit. Et sic septem ecclesias septiformi spiritu
illustratas in unam fidem congregaret. Ideo dicit illud pro. 8. Veri
tatem meditabitur guttur meum z labia mea detestabuntur impium.
Tertius fuit habraam tempore caldeorum in trinitatis reputatione. Nam
egipcii quasi erat ad ydolatriam adorantes creaturas. Cumque
habraam unum verum deum predicaret adorandum. iussus est dignum.

que tamen deus ab incendio liberauit. Viderat enim tres viros descendentes per
viam. tres vidit et unum adorauit. gen. 18. in quo cognouit misterium
sancte trinitatis. Tertius autem thomas hunc errorem volens obuiare primum librum
sententiarum obtulit z primam partem summe theologie. Compendium theologie ad fratrem re
ginaldum socium suum et exponit super boecium de trinitate. in quibus misterium sancte
trinitatis aperit. Quartus fuit ysaac per repromissionem natus in redemptionis humane
prefiguratione. in quo promissio facta est de incarnatione filii dei. quia de
cuius semine nasci debebat. in quo et prefigurata est passio xpisti per eius
ymolationem quam tamen in umbra cognouit. Quartus autem thomas. misterium humane
redemptionis absconditum a seculis lucidissime aperuit. Unde incipiens in
prologo 3e partis summe theologie. dicit sic. Quia saluator noster dominus yhesus xpistus
teste angelo populum suum saluum faciens a peccatis eorum. viam ueritatis
nobis in se ipso demonstrauit. per quam ad beatitudinem immortalis vite
resurgendo peruenire possumus. necesse est ut ad consummationem totius theologici
negotii post considerationem ultimi finis humane vite. de ipso omnium saluatore
ac beneficiis eius humano generi prestitis, nostra consideratio subsequatur. hec ibi.
Ideo obtulit 3m librum sententiarum. z 3am partem summe theologie. in quibus de mi
sterio redemptionis huius subtilissime pertractat. Quintus fuit Jacob in sacramentorum
cognitione. Nam fugiens a facie fratris sui esau post visionem scale celi
erexit altare fundens oleum desuper. in quo prefigurabatur misterium
sacramentorum ecclesie. quia sicut de latere dormientis formata est eua. sic de la
tere xpisti in cruce pendentis formata est ecclesia. Scala autem quam vidit
Jacob significat crucem xpisti ex qua profluxerunt sacramenta ecclesie. que ab ipso
verbo incarnato efficaciam habent. Quintus autem thomas. misterium sacramentorum ecclesie
distinctissime aperuit in 4o libro sententiarum. de quibus instruxit sufficienter ministros
ecclesie. Sextus fuit Joseph in panis prouisione. Nam dum venderetur in e
gypto constituitur dominus egypti, et prouidit de frumento uniuerso orbi.
Sicut xpistus dum venderetur, cena instituit sacramentum corporis z sanguinis sui ad
salutem totius generis humani. Sextus autem thomas. officium de toto sacro instituit
atque confert quod celebratur per uniuersas ecclesias. Unde sibi adhuc viuo
yhesu xpisto dictum est. Bene scripsisti de me thoma. quam ergo mercedem pro tuo
labore recipies. qui ait. Domine non aliam mercedem recipiam ni
si te ipsum. Septimus fuit Moyses in legis dei propositione. Nam in monte sy
na loquens cum deo facie ad faciem. nu. 12. accepit legem a deo in
duabus tabulis. quam populo electo proponit. Sed misterium ceremoniarum le
gis non clare intellexit. quia omnia in figura contingebant illis. ut habetur. z.
ad cor. x. et ad hebr. x. Septimus autem thomas. et legem et cere
monias diligentissime exposuit. pro quibus vltimo prima 2e summe
theologie obtulit. Octauus fuit dauid in regiminis approbatione. Nam in psalterio

suo rectavit de regimine corporis. secundum dominum. ps. Ego autem constitutus sum rex
ab eo. et super hereditatem. ps. Virgam virtutis tue etc. Et beatus tho. que expos-
tio parabolice et obscure ad propheta erat in sua postilla super psalterio dili-
gentissime aperuit. ex eo habet fide dicitur utique secreta celestia penetrant. secundum
abissum divinitatis penetravit ubi dicitur. 9us fuit Salomon in rerum natura-
lium cognitione. Nam interiori lumine fuit illustratus ad cognoscendum ea que non
excedunt limites naturalis cognitionis. sicut de eo dicitur. 3. Reg. 4. Dedit
deus salomoni sapientiam et prudentiam multam nimis. Et iste autem tho. omnium dei
operum cognitionem habuit. Unde 2um librum sententiarum obtulit. et quoniam de po-
tentia dei et quoniam de spiritualibus creaturis. ideo dicitur illud ps. Meditatus
sum in omnibus operibus tuis etc. 10us fuit ysaias in gentium vocatione.
Nam eciam fuit iniqua et scelera peccanti populo arguit et futura
mala predixit. gentium nomine testis apostolus salvatoris adventu usque ad
ultimum iudicium de ecclesia sermone predicat. Et iste autem tho. quod ad
multiplicationem ecclesie penes caput et membra distinctissime ysaiam
exposuit. Cum enim ad quendam passum prophetie eiusdem sibi valde dubi-
um occurrisset. ex revelatione apostolorum sanctorum petri et pauli fuit sufficienter in-
structus. xius fuit Job in divine providentie attestatione. Nam quidam
epicurei asserebant deum non curare de hiis inferioribus. dicentes quod nubes
latibulum eius et cardines celi perambulat, nec nostra considerat. Unde Job
convictus est ordine divinam providentiam circa res humanas. Et iste autem
tho. obvolutas rotas et sinuas in exponendo super Job mirabiliter decla-
ravit. ut de eo dicatur illud ps. Declaratio sermonum tuorum illuminat etc. 12us fuit
helias in religiosa observatione. Nam indutus pellibus camelorum. austeris
penitentia peccata arguens legem dei zelavit, et spiritum duplicem accepit
scilicet ad prophetandum et miracula faciendum. Et iste autem tho. ut fideles
traheret ad cultum dei. librum de perfectione vite religiose obtulit et
librum contra retrahentes a religione ut merito possit dici de eo. Estis lux
mundi. Cum est sol circuens sanctorum numerum ecclesiam illuminans cum
12. radiis in 12. patribus veteris testamenti designatis. Primus est generis humani
gubernatio in Adam. 2us est humani generis liberatio in Noe. 3us est fi-
delitatis reputatio in habraam. 4us est redemptionis humane prefiguratio
in ysaac. 5us est sacrorum prosecutio in Jacob. 6us est eucharistie
promissio in Joseph. 7us est legis dei propositio in Moyse. 8us
est regis approbatio in david. 9us est rerum naturalium cognitio in Sa-
lomone. 10us est gentium vocatio in ysaia. XIus est divine pro-
videntie attestatio in Job. 12us est religiosa observatio in helia.

Sicut enim sol circuit 12 signa celi. Sic sanctus tho. circuit 12 patres
veteris testamenti. ad illuminationem sancte matris ecclesie. ita ut vere dicatur de
eo. Estis lux mundi ad sapientie decorem:-
2o. beatus tho. est lux mundi ad vite honorem. Sicut quod sancte matris
ecclesie est illa sponsa de qua dicitur. apoc. 22. Veni ostendam tibi sponsam
sanctam uxorem agni. Et ostendit michi civitatem sanctam yerusalem descendentem
de celo a deo habentem claritatem dei. lumen eius simile lapidi precioso et
habebat murum magnum et altum habentem portas 12. et in ipsis nomina
12. apostolorum. hec ibi. Hec civitas est illa mulier de qua dicitur in apoc.
quam circumdabat sol 12. radiis. que habet in capite coronam 12 stellarum
que habet perfectiones et virtutes 12. apostolorum. Has autem perfectiones habuit
sanctus tho. ad honorem vite ipsius ecclesie ut sic vita sancti thome
sit corona 12 stellarum in virtute ecclesie. Beatus petrus floruit
virtute sapientie. cum dicitur mt. 16. beatus es Simon bar. quia caro et san-
guis non revelavit tibi. sed pater meus qui est in celis. Beatus tho. floruit sapientia. non
in etate provecta. sed in infantia. Sicut enim beato Jo. b. in matris utero
cognovit salvatorem divine incarnationis in eo quod exultavit ad saluta-
tionem sancte elisabeth. ut dicitur luc. 1o. Sic beato tho. posito in
balneo a matre. Cartam continentem salutationem angelicam sibi de
celo a deo missam manu arripuit. et diligenter eam intuens legit
deca. quam legens genuflexit ut dicatur illud ps. Os meum aperui
et attraxi spiritum etc. Beatus andreas floruit virtute devotionis. fuit
cum christo corpore et mente. Unde andreas decorus interpretatur. Beatus tho.
floruit virginitate quam a deo sibi dari impetravit. Et circa duo an-
geli cingulo castitatis renes eius stringentes dixerunt eum a deo fore clemen-
tius exauditum etc. Beatus Jacobus maior floruit virtute constantie.
paravit enim se ad bibendum calicem passionis pro christo. ut dicitur mt. 20.
Beatus autem tho. maxime constantie fuit ad professionem in religione fratrum
predicatorum. licet multipliciter fuisset a matre et fratribus suis carnalibus vexatus
ut ab ea discederet. non sine gravi molestia corporis. tandem ordini
post biennium fuit restitutus. Beatus Jo. fuit maxime virtute benivolen-
tie ornatus. quia mira caritate a deo dilectus fuit. Unde petrus videt illum
discipulum quem diligebat yhs. Jo. 21. Beatus tho. magna caritate
compatiebatur peccatoribus flens peccata eorum velut propria etc. Beatus tho.
floruit virtute veritatis quia saltem verbo divine credere noluit donec
de veritate fuit certificatus ut habetur. Jo. 20. Beatus tho. suam scientiam non
tam humano ingenio quam divino oraculo habuit. quia quotiens disputare de-

gere scribere dictare voluit, prius ad orationis suffragium confugit. Unde potest dicere
illud ad Gal. 1°. Neque enim ego ab homine accepi illud neque didici, sed per revela-
tionem Ihesu Christi. Beatus Iacobus minor floruit virtute patientie. Nam propter
mansuetudinem suam dictus est frater domini ut habetur ad Gal. 1°. Beatus Thomas in ipso
studii sui tante fuit taciturnitatis ut ab omnibus vocaretur bos mutus. Non
enim incipiebat loqui nisi loquendo que viderat et audierat, ut dicere posset illud
2 Cor. 12. Audivi archana verba que non licet homini loqui. Nam sepius orans
elevabatur duobus cubitis a terra, tuncque mens eius rapiebatur in celum ubi
addiscebat quod dicere debebat. Tunc singulariter incepit loqui quando Albertus magnus
legebat librum de divinis nominibus etc. Beatus Philippus floruit virtute confi-
dentie. putavit enim quod ad sui defensionem et beatitudinem sufficeret visio
divinitatis, dicens illud Io. 14. Domine ostende nobis patrem et sufficit nobis. Beatus
Thomas valde est confisus in domino. Cum enim cogeretur ad gradum magisterii su-
scipiendum omnem fiduciam in deo posuit. Cumque vereretur quid pro themate as-
sumeret, affuit senex in habitu predicatorum dicens ei: Confide quia quod petis im-
petrasti. honorem magisterii assume et pro tuo themate assume illud ps. Ri-
gans montes de superioribus suis, de fructu operum tuorum satiabitur terra.
Beatus Bartholomeus floruit virtute intelligentie. Nam ut dicit Dyonisius li°. de mystica
theologia. Divinus Bartholomeus dicit et multam esse theologiam et minimam, et evangelium
latum et magnum. Beatus Thomas tanta intelligentia preditus est ut secreta mi-
steria sacre doctrine omnibus faceret plana et clara. Unde ipse in principio prologi dicit
sic. Quia catholice veritatis doctor non solum provectos debet instruere
sed ad eum etiam pertinet incipientes erudire. Job 28. profunda fluviorum scrutatus
est etc. hoc autem precipue apparet in epistolis Pauli exponendis. a quo cum que-
reret [illegible] quantum quod homo viator
dicere possit. Beatus Mattheus floruit virtute indigentie. Nam cum esset
rebus et curis temporalibus implicatus, unico verbo Christi vocatus omnia reliquit
et secutus est Christum. Mt. 9°. Beatus Thomas ut liberius vacaret contempla-
tioni dei et scripture sacre, abiectis dignitatibus et divitiis predicatorum
ordinem puer est ingressus. Nam cum papa Clemens ipsum creasset
archiepiscopum Neapolitanum, addens ei redditus monasterii sancti Petri,
omnino renuit. Unde potest dicere illud Sapie. 7°. preposui illam regnis
et sedibus et divitias nihil esse duxi in comparatione illius etc. Beatus Symon flo-
ruit virtute obedientie. Nam Symon interpretatur obediens. Et hoc imitatus est Christum
qui dixit. non veni ut faciam voluntatem meam sed eius qui misit me
Io. 6. Beatus Thomas in omnibus prelatis suis obediens fuit. Nam cum scriberet
[illegible] opus summe theologie de mandato prioris invitatus a sancto Ludovico
rege Francorum ad prandium accessit. Cumque in mensa nihil gustaret
sed in contemplatione quadam persisteret meditabundus, excitatus ait. Nunc
conclusum est contra Manicheos. Ideo potest dicere illud Thobie 12. Videbar quidem

vobiscum manducare et bibere sed ego cibo et potu invisibili utor. Beatus
Thadeus floruit pietate iustitie per quam multa miracula fecit
ut appareret iustitia et bonitas legis Christi. Beatus Thomas multis claruit
miraculis et cum adhuc viveret. Nam quedam mulier in die passio-
nis ipsius predicationis a fluxu sanguinis curavit ad tactum cappe il-
lius. Socium suum etiam a febre sanavit etc. Beatus Mathias flo-
ruit virtute humilitatis. Beatus Thomas quemvis socium et dominum non te-
nuit sociare fratrem quendam conversum hospitem per Bononiam ipsum se-
quebatur. His 12 virtutibus beatus Thomas exornavit coronam sancte
matris ecclesie velut 12 stellis fulgentibus ad honorem virginis. quam-
admodum apostoli ipsam exornaverunt ut sic de eo dicatur. Estis lux
mundi in universa ecclesia etc.

3°. Beatus Thomas est lux mundi ad veritatis valorem. Dicimus quod dyabolus multiplex
conatus est impugnare sanctam matrem ecclesiam. Unde Aug. li°. de vera
religione dicit sic. Hec est ecclesia catholica per totum orbem valde lateque
diffusa omnibus utitur ad profectus suos et ad eorum correctionem cum
evigilare voluerit. Utitur enim gentibus ad materiam operationis sue. hereticis
ad probationem doctrine sue. scismaticis ad documentum stabilitatis sue. iudeis
ad comparationem pulchritudinis sue. hec ille. Hiis enim instrumentis conatus est
dyabolus depravare veritatem fidei catholice. Audivit autem sanctus Thomas in sua
doctrina istorum errores supprimere et calcare. et eos ad viam veritatis
reducere. ut recte de eo dicatur. Estis lux mundi. Hi autem distincti sunt
in 12 gradus. Primi sunt naturales, qui varios errores induxerunt in principiis
rerum naturalium. Sic fuit Milesius qui fuit primus ex septem sapientibus
gentis. posuit aquam esse principium rerum naturalium. Anaximander huius disci-
pulus posuit ignem esse principium. Anaximenes huius auditor posuit aerem
esse principium. Anaxagoras posuit infinita quedam semina esse principia.
Archelaus posuit terram esse principium. Empedocles posuit amicitiam et litem
esse principia omnium rerum naturalium. Et hec principia colebat tamquam deos ut de-
clarat Tullius li°. 1°. de natura deorum. Contra Thomas hos errores confutans
obtulit librum opusculorum naturalium in quo manifestat veritatem principiorum
naturalium. 2. sunt morales, qui varios errores induxerunt sicut Socrates
qui posuit quod homo sciens peccare non poterat. sed quicumque peccabat
propter ignorantiam peccabat. Plato posuit quod in civitate omnia debent esse communia
scilicet possessiones, uxores et filii debent esse communia. Contra Thomas hos
errores confutans obtulit librum de quattuor virtutibus cardinalibus in quo

Explicit sermo sancti Thome predicatus a magistro Leonardo de Udino excel-
lentissimo theologo ordinis predicatorum

nui. 16. quecumque elegit ipse erit sanctus. ps. 64. beatus quem elegisti et assumpsisti habitabit in atriis tuis. ecc. 45. elegit eum ex omni carne.
Jo. 15. elegi vos et posui. 13. ego scio quos elegerim. ... eph. 2. gratia salvati estis per fidem

multa admiranda opera ad hoc operatus est — 163 — De sancto barnaba — phil. 2. qui cum in forma dei

nam
Ego elegi vos de mundo ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. Jo. 15. Deus sua bonitate et gratia volens humanum genus propter peccatum superbie et ingratitudinis collapsum et eternaliter damnatum liberare et salvare assumpto celo non ait. ps. 18 egressus venit in mundum et factus homo 33 annis dignatus est cum magna humanitate et spatia cum mortalibus habitare celestia et divina documenta docendo et optima exempla spiritualis vite prebendo et innumera miracula operando ut in sui notitiam et amorem omnes attraheret. et demum voluit pati et mori et ad inferos descendere ut patres de carcere libi liberaret. et resurrexit et 40. diebus in mundo multis argumentis suam resurrectionem probavit. et ascendit in celum et inde misit spiritum sanctum in cenaculo apostolos qui preberet operatus est pro salute humana. Sed ad perfectam humani generis salutem erat necessarium ut sui et aliorum horum misteriorum toti mundo notitiam et fidem daret sine qua ipsorum et aliorum salvari poterat pauci ut patet ad heb. 11. sine fide impossibile est placere deo quia ipsa est ante pletum et perfectio et vita. Habac. 2. Justus in fide sua vivit. Jo. 3. qui credit in filium dei. Ro. quia sine merito passionis christi nullus salvari potest quia oportet quod applicetur ipsi ante aquam omnia sacramenta habent virtutem. ad hoc autem oportet ut uniatur christo capiti. hec autem unio fit principaliter per fidem et suorum misteriorum et per spem et caritatem. quia voluntas non fertur in incognitum non solum predicta pro salute humana facere debuit sed et nota facere. que cum excedant naturalem virtutem oportuit quod revelaret et fides sibi nullus per quos et quia per se non debuit nec est pro magna sua eminentia sua sed elegit ut in patrem de suis multitudines quos vocamus apostolos greca latine vero ad missos. quia missi sunt ita ait ipse. Ego vos elegi de mundo et mar. 16. Euntes in mundum universum predicate. paul. roma. 10. fides ex auditu auditus autem per verbum christi. sed dico nunquid non audierunt et quidem in omnem terram exivit sonus ps. 18. nec est qui se abscondat a calore. nam in omnem terram exivit de quorum numero fuit

1 barnabas. in quibus 2. videbimus. scilicet excellentiam electionis. Et primo quia electionis dignitate magnorum fructuum fructum afferendum habuit. scilicet excellentias quarum
2 vite magne et magne circumstantie Dico quia non misit seipsum quia nullus inferior debet moveri a se ipso ad publicandum domini sui secreta et opera instituta non mittitur ab ipso domino. ita nullus nec angelus nec homo debet presumere divina secreta et misteria constituta sine electione et missione ab eo. unde ait paul. ro. x. quomodo predicabunt nisi mittantur. ideo Jo. necessarium fuit ut christus eligeret de suo populo quosdam ad hoc. unde ipse in primo vocavit petrum et andream dicens venite post me faciam vos fieri piscatores. 12. quibus omnia sua secreta unitis per fidem revelavit. dicens iam non dicam vos servos sed amicos et istis addidit 72. quos omnes iussit ire per totum orbem dicens mar. 16. euntes in mundum universum. quorum vox per totum mundum insonuit et christi fides et opera et lex eius publicata est in quo nullus excusari possit si non credit quia non audiverit ps. in omnem terram. Unde iste excellentiam dignitatis electionis habuit quia electus a spiritu sancto de collegio omnium apostolorum primarium in potiorem. agnali ... toti ...

barnabas .i. filius uentus. filius consolationis. filius prophete. filius uel uires. quia dei filius ... gnoris. quia dupliciter
. p(ro)ph(e)t(a). cruditionis per evangelium. ymitationis p(er) unitatem (et) pau(pertatem). paruphetos celestis patrie.
ys. 8. ecce ego (et) pueri m(ei) quos dedit m(ihi) d(omi)n(u)s i(n) signum (et) portentum i(n) isr(ae)l. 68. ut dixi supra ps. ...
act. 9. quos sp(iritus) s(anctus) eleg(it) posuit ep(iscop)os regere eccl(es)iam
1 a sp(irit)u s(ancto) act. 13. ait sp(iritu)s s(anctus). segregate mihi barnabam et saulum in op(us) ad
quod assumpsi eos .i. ad p(re)dicand(um) et edificand(um). ch(risti). opus fac(ie)ntem et dat(us)
e a sp(irit)u s(ancto) i(n) socium paulo. 2. u(nde) hi(eronimus) (et) actibus ap(osto)l(orum). uocat(ur) i(n) me(n)s
electis (et) institutus ad p(re)dicand(um). 3. p(er) act. 15. l(egitur) q(uod) iacob ep(iscopu)s
ier(oso)l(imi)tan(us) scripsit ep(isto)lam fidelibus di(cens). placuit nob(is) coll(ectis) i(n)
unum eligere uiros (et) mittere ad uos cum karissimis n(ost)ris barnabas
et paulo ut doceat uos u(er)ba uite et(er)ne.
2 (est) doctrina fuit magne u(er)itatis nam sola doctrina (est) u(er)a q(uia) ipse so(lus)
e(st) u(er)ax (et) omnis homo mendax ut ait ps. u(nde) ipse ait (ego) sum uia u(er)it(as)
io. 14. (et) math. 5. celum et terra tra(n)sib(unt) ps. ... (et) u(er)itas ... (et) os me
t. u(er)itas. apoc. 19. fidelis (et) u(er)ax. ps. fidelis i(n) o(mni)bus u(er)bis s(uis)
nam doctrina no(n) erat sua doctrina (christi). pleni g(rati)a (et) u(er)itat(is). cor.
e(st) n(ost)ra accepi a d(omi)no q(uo)d (et) tr(adidi) u(obis). q(ui) ait. ego dabo u(obis) os (et) ps.
ap(er)i os t(uum) (et) nolite cogitare. p(er) 50 ps. d(omi)ne labia m(ea) ap(er)
3 u(nde) cum q(ui)dam iudei u(ellent) h(ab)ere act. 15. ad fidem n(ost)ram dicentes n(on) suff(icit)
(est) fidem (christi) sine lege moy(si) q(ui)b(us) ip(s)e restitit eos q(ui) (con)fusit (et) f(ec)it fi(eri)
ab ap(osto)lis l(ite)ras (contra) hunc errore(m)
3 fuit magne fidelitatis adeo q(uod) cu(m) posset reputari d(eu)s no(n)
act. 14. cum e(ss)et i(n) licaonia cu(m) pa(ulo). uoluerunt licaonienses eum
appellare iouem .i. p(at)rem deorum (et) paulum mercurium q(uia) dux u(er)borum
clamans ip(s)e (et) dicens o(mn)ibus: nos mortales s(umus) (et)c. q(uia). no(n). n(os).
nos metipsos p(re)dicamus s(ed) ih(esu)m (christum) d(omi)n(u)m n(ost)rum nob(is) aut(em) s(er)uos e(ius)
ps. no(n) nob(is) d(omi)ne n(on) nob(is)
4 fuit magne (con)stantie i(n)trepidi (contra) dyabolicas (et) mundanas p(ote)n-
autus e(st) romam fidem (christi) p(re)dicare (et) medio(lani) p(rim)us ep(iscop)us fuit tias resistendo. ro. 8. q(ui)s nos separabit a ca(ritate) (et) o(mn)ibus iudeis
resistendo di(xi)t eis nob(is) oportebat (christum) p(re)dicare s(ed) q(uia) uos i(n)dignos
reddidistis e(ter)ne u(ite) (con)uertim(ur) ad gentes. luc. 21. ego dabo uob(is) os (et)
5 fuit magne u(ir)tutis (et) efficacie q(uia) miracul(is) (con)firmata act. 11
multas gentes (con)uertit (et) maxime antiochie. m(arci) 16. illi aut(em) p(ro)fecti
p(re)d(icaverunt) u(bique). d(omi)no cooperante (et) s(er)monem (con)f(irmante) seq(uentibus)
6 (est) uite magnorum p(re)f(e)c(t)orum q(uo)d ondit(ur) i(n) 5 signa q(ue) habuit (ut) act. xi
1 i(n) mentis (con)t(em)plat(ion)e (et) uisio i(n)diuisu(m) ... p(ro)f(ectu)m q(ue) act. e(ra)t ...
cum uenisset antiochiam (et) uidisset uisionem eorum gauisus e(st) angelicam
na(tu)ram angelorum e(st) act. ... . gaui(sus) e(st) angel(is)
2 i(n) diu(in)e sapi(enti)e illustrat(ione) act. 13. de eo (et) paulo erant aut(em) i(n) ecc(lesi)a q(ue) e(ra)t
antiochie p(ro)ph(et)e (et) doctores
3 i(n) corporis mortificat(ione) act. 13. erat magne absti(nentie) (et) p(re)c(um) .i. cor. ...
castigo (et) ... act. xi. tum essent fames mag(na) i(n) ier(usa)l(e)m ip(s)e p(ro)uidebat
... 4 . bone (con)passio(n)e ... hic i(d) habuit pauperibus fidelib(us) i(n) ier(usa)l(e)m (con)uertit (et) ...
5. i(n) ad u(er)sitatis fortit(udin)e act. 15. tradiderunt a(n)i(m)as s(uas) p(ro) n(omi)ne d(omi)ni n(ost)ri ih(es)u (christi)
b(arnaba)m q(ue). barnabas .i. f(iliu)s (con)solationis. act. xi. erat uir bo(nu)s (et) pl(enu)s sp(iritu) s(ancto)
(et) fide. paphum i(n)sula uiros ... maledictus ps. ... i(n) salamina ciprum ...
cum ... p(er) ... (et) ex (con)iura ... e(ss)et o(mn)ia ... ...
...
eo ... 5

Hec sunt agenda i passione dni nri yhu xpi. Et pmo in orto xpus cepit
paue' z ted' cora discipulis suis quibus tremens dixit.

xpo. Tristis est aia mea vsq ad morte.
O apli mei e discipli amatissimi.
Fy xpo vro saluatore cordialissimi.
Consideravd la grande pena
Che io apatire p la gnatione huana
Per fine ala morte dura
Trista sie la anima mia.
xpo O apli e fratelli mei dilectissimi
Aquesto no se retroua altro remedio
Se no fare mxo el mio sco cosegllio
Vigilate z orate ne itretis itepta'oy
Vigilate e fate orone ne itrate iteptaone
Positis i orone discipulis elongauit se ab eis tatu
h duobz z orauit sic dicens. tue vice.
xpo Pat si possible est tiseat ame calix iste.
Veruty no sicut ego volo. sz sicut tu.
fiat voluntas tua.
O padre mio e dio etno
Tolle ami qsto suplitio acerbo
Noy guardare po al mio volere
Tanto sia fato el tuo piacere.
xpo O padre mio celestiale
Pncipio e fonte de ogni by
Ogni cossa e ati possibile
Passa ami qsto calice acebissio
Da ti mesato i seyma gel spu scto
Veruty no sicut ego volo. sz sicut tu.
fiat voluntas tua.
Feta aut orone reuersus ad disciplos
iuenit eos dormietes. excitauitqz eos d.
xpo Vna hora no potuistis vigilare mecu
Spus qdn pmptus e. Caro at ifirma
O apli e disipuli mei.
Vnde e el feruore.
Che tato grade demostraue al saluatore
Per el quale cadauno de voy
Voleua morire de amore p luy.
Excitatis eis dixit. Vigilate z orate
ne itretis in temptaoy. Vigilate e fate
orone ne itrate in temptatione.

Prea reuersus. sco orauit eudj simone. d.
Pat si possible e tiseat ame calix iste
Veruty no sic ego volo. sz sic tu. fiat re ut sup.
Feta 2° orone reuersus ad disciplos iuenit it'
eos dormietes z dixit eis. vna hora. ut sup.
3° orauit eudem simone. d. pat. ut sup.
Tuc venit Anglus ad cofortay eu dicens.
Ave rex Anglorum. Angls
O segnore yhu xpo beato
honore grad e triuphale
De qsta tua passione capitale
Ogi cu tego ne reporte
O segnore del vniuso saluatore
Questa passione no e gt el tuo volere
Per che tu p cpassione
Ordinasti essa acba z crude sorte
P saluare la huana gnatione.
O segnore yhu xpo redemptore
Questa tua passione
Ordiasti cu el tuo padre i seyma gel spu scto
Azio che li pfidi et iniqui peccatori
Per saluasi fosseno obedieti
Et de tu veri creditori
Anchora per quelli padre sci
Che te appetano veramete
hay reputato certamete
Ogni tua afflictione demete.
O segnore mio verace.
De la passione veri sequace
Qsti sarani liberi e salui
De la possanza de lo iferno falace
Che tuti la ne tradure.
O segnore yhu xpo bto
Qsta sara a ti glia apparegiata
Et sup ogni psona creata
Per la tua passione fella
Saray vo iudice vniusale.

O segnore del universo creatore
Questa tua passione appera
Che hay apatire sup la cruce dura
Sara consolatione ad ogni creatura.

O xpo yhu xo dio et homo
De dio e de maria fiolo
Lo fructo che adam ha robato
Tu lo hay al arbore restituto

Tu sey quello fructo benedicto
Dal angelo ala tua madre nunciato
Benedicto sia el fructo de ventre tuo
Per lo qual hay el mondo redimuto

O salvatore yhu xpo beato
Per questa cruce lo inferno e spoliato
Lo homo reo hay al tuo padre regratiato
Al quale fuy tanto ingrato.

O fiolo de dio summa sapientia.
Per la tua cruce sancta
A tuti li xpiani e speranza
De pervenire ala tua gloria. Amen.

O summa de dio sapientia beata
De una corona de spine coronata
Per salvare le anime da ti creata
Hay receuuto la corona de ati data
Da pilato con grande contumelia.

O xpo yhu speranza mia.
El quale no fece may folia
Coronato de una corona acerba
De laquale te ha coronata la madre sancta

O spina gloriosa. de la celestia beleza
Tu sey del re e del mondo gloria
Dulcore ala anima e resina.
Conservatrice da ogni ruina

O corona de spine salutifera
Medicina de la pente angustia
Restauratrice de la vita.
Et condutrice a quella gloria. Amen.

Post recessum angeli. ihesus venit ad discipulos. inveniensque eos dormientes excitavit eos et dixit.

Surgite eamus. ecce appropinquat qui me tradet –

O apostoli mei no puy dormire
Pero chel me convene morire
Ecco juda traditore
Per tradire el suo salvatore.

Dictis his verbis ecce judas cum multitudine armorum cum fustibus et laternis etc. hortans eos et dicens.

O voy gente judayca.
Convene andare cum sapientia
Questo homo e de grande malitia
Fugera dal vostre mane con astutia.

O populo judayco.
Sta atteto e aduisato
Suo discipulo sono stato
Per segno vel daro ligato

Quemcumque osculatus fuero ipse est tenete eum et ducite caute.

Precedensque turbam et appropinquans ad yhm dixit.

Ave rabi. dio te salve. O. maystro.

Cui rendit xpus. et dixit –

Amice ad quid venisti.

O juda amico mio perche sete venuto
A tradire el sangue justo
yhu xpo beato.
El quale no fece may peccato.

Amico O juda te domando
Lo beneficio ati dato grando
Amico te dico. po che sei apigiato
Per remittere anchora questo peccato.

His dictis appropinquant turbe dicens.

Quem queritis.

Che cerchate voy. O populo mio.

Et illi renderunt dicentes.

Yhm nazarenum. yhu nazareno.

yhus aut rendens dixit. Ego sum.

Et illi ceciderunt in terram mortui. Suscitatique eis iterum dixit eis yhs. Quem queritis.

Renderunt illi. yhm nazarenum. dixitque eis. Ego sum. iterum ceciderunt mortui. Suscitatique 2º. dixit. iterum. Quem queritis.

Renderunt. yhm nazarenum.
Rendit yhus et dixit eis.
Si me queritis. sinite hos
habire.

O populo mio judayco
Si me andate cercando
Una gratia ve domando
A questo mio colegio
Niente de malo fatendo.

Tunc iratj a xpo apprehenderunt eum et ligaverunt etc.

Tunc petrus currerit et ~~[illegible]~~ percussit pontificis servum et amputavit auriculam eius dextram quam sanavit xpus. et dixit petro.

Converte gladium in vaginam. omnis qui gladium accepit gladio peribit.

No credito se volesse o petro fermite
che el mio padre me defendera fortemente
Li angeli per mi combaterano virilmente
per modo che questi no temerian niente

O petro pone el cultelo in la vagina
pero che vole la iustitia divina
Che cum cultelo amaza
Cum cultelo perissa

Tunc ligaverunt eum et sic ligatum duxerunt in civitatem yrlm. dixitque eis yhs.

Tanquam ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehendere me. quotidie fui in templo docens et non me tenuistis etc. –

O judei cum cultelli e spade
Tradite el fiolo de dio padre
Ha doctrina ve ha dato
Adesso como latrone lo ligato.

Rx yhs. Si male loquutus sum testimonium phibe de malo etc.

Postea duxerunt sic ligatum ad domum Anne. Ad cuius domum quedam ancilla dixit petro. Nec tu es ex discipulis huius hominis. Tunc petrus negavit dicens. Nescio quid dicis –

O donna io vo te dico
No cognoue may questo verd fuirimo
Post paululum vero. Alia ancilla dixit ei.
Et tu cum yhu galileo eras in orto

Vero tu sey discipulo de questo homo iniquo
De la leze nostra e de esso inimico
homo diabolico et tuto questo reo

Tunc 2º negavit. d. Nescio quid dicis.

O donna io vero te dico
De questo homo no fuy may discipulo

Postea duxerunt eum coram Anna qui examinavit eum de doctrina eius dicens etc. –

Dime o yhu xpo
Tu sey uno grande matho
homo dyabolico inimico nostro
El quale pervertisse el populo

Tu sey uno rebaldo mazore che porta capo
Tuto questo iniquo e homo dyabolico
Vedo che appe in questo tuo colegio apertamente

Che doctrina e questa nova
che predico aquesta synagoga
No basta la leze moysayca
Senza questa tua leze fatastica

Rendit yhs e dixit –

~~La mia~~ O Anna la mia doctrina
No e stata occulta ma manifesta
Domanda aquesta gente judayca
Che te dira quale stata sancta

Tunc unus servus dedit ei alapam. d.

Sic rendes pontifici etc.

O presumptione e temeritade grande
Questo modo no e de respondere
Al segnore al quale di portare honore.

Petrus videns magistrum suum xpm sic percussum cepit flere. Tunc astantes dixerunt. Nec tu ex discipulis eius es. petrus aut anatamatizavit etc. d.

O populo judayco
Questo homo no el cognosco
Se el cognosco
La anima mia habia lo inimico

Tunc gallus cantavit. etc –

Tunc yhs respexit petrum et recordatus est petrus
verbi quod dixerat ei yhs. priusquam gallus cantet
ter me negabis. et exiuit foras et fleuit amare
Et dixit yhus seruo qui eum percusserat.

O fratello mio ingrato
Per che casone batuto
Quello che non ha peccato
Si male io parlato
Rendi testimonio
Pero che sono apigiato
De stare ad ogni correctione

Considerans Anna quod ad ipsum non pertinebat
xpistum iudicare, misit ad cayphas. d.

A casa de caypha sia menato
Secondo che altri apparecchie sia iudicato
A la colupna sia ligato
Et duramente sia flagellato

Tunc duxerunt ad domum cayphe ubi
fuit accusatus a falsis testibus
quorum primus dixit —

Crucifige Crucifige
Secondo la nostra leze
homo che se fa rege
Contradice el senato

Alius dixit.

Mora questo homo de malitia
Che fatto fiolo de dio sapia
Sia morte a mala sententia
Pero che ha conmisso grande blasfemia

Alius dixit.

Ala morte sia sententiato
Questo el qual ha peccato
Che a cesaro non sia dato
El tributo deputato

Postquam fuit flagellatus dixit cayphas.

A casa de pillato
Sia questo menato
De spine sia coronato
E da luy sia iudicato

Tunc cayphas dixit ei. Nonne
audis quanta adversum te dicunt isti
testimonia —

Nonne audite o xpiste
de queste te accusano questi
Per che non rendete resposto
Si tu sie homo iusto

Xpistus non nichil rendit ad hec.
Tunc cayphas furore repletus
dixit.
Adiuro te per deum uiuum ut dicas
nobis si tu es filius dei —

Te adiuro o yhu xpisto
De la nostra leze inimico
Che tu me dica el vero presto
Si tu sie fiolo de dio iusto

Rendit xpistus.

O caypha principe de li iudei
Tu dici el vero
Che sono fiolo de dio

Tunc cayphas dixit.

Blassemauit. quid adhuc egemus
testibus. Ecce nobis videte

O populo mio
Questo homo reo
ha blassfemato
El nome de dio

O populo iudayco
Che ve apparere de questo homo iniquo
homo dyabolico et tutto questo reo
El quale se fa fiolo de dio.

Tunc populus

Tolle et Crucifige
El e digno de la morte
Po che contradice la nostra leze.

Tunc cayphas dixit.

Sia despoliato
Et nudo sia ligato
A la colupna sia batuto
Et duramente flagellato

Postea duxerunt ad pillatum
xpistum ita flagellatum — quem
videns pillatus dixit iudeis.

Quid mali fecit.
O gente iudayca
pieni de invidia
Inimici de la iustitia
hauete flagellato senza culpa
El fiolo de dio summa sapientia

Rendit iudei dicentes.

O signore de li iudei pillato
Credete che habiamo dit matho
Si questo non meritasse la morte
A te non lo hauerissemo menato
Noy e homo che non habia pentito
Questo malefico e nostro inimico
De galilea in yesu cum malefitio
Per loqual merita ogni suplitio

Rendit pilatus.

O iudei si questo e homo galileo
A mi iudicare non conuene
A casa de herode sia menato
Et a luy secondo che gli apparecchie sia iudicato

Tunc duxerunt ad herodem qui salutauit eum dicens.

Sia el bene venuto
yhu xpisto beato
El qual tanto tempo hoy desiderato
De vedere el suo aspecto.

Intendo che li morti hay suscitati
Li ceci hay illuminati
Li leprosi hay mundati
A questo populo iudayco ingrato

Tu hay li zopi rederzati
E li demony hay fugati
Et altri infirmi sanati
Pero te hano condempnato

Tu say super laqua ambulare
El pane say multiplicare
Laqua in vino mutare
Et altre cosse say fare

Queste cosse sono euidente
Che tu sey fiolo de dio potente
El qual ha creato lo vniuerso de niente

O xpisto yhu non te dubitare
Che te lassero andare
Se qualche miraclo auanti mi faray
Noy te lassero puy tormentare

Yhs non nichil rendit.
Tunc herodes reputauit eum fatuum et vestiri
eum fecit veste fatua. d.

O populo iudayco
Questo homo e uno matho
De la vestimenta de matho
Sia induto e menato
A casa de pilato sia sententiato

Tunc duxerunt eum iterum ad pilatum
qui assuevit eum liberare nisi [illegible]
et postea propter instantiam d. populo.

O populo e gente dyabolica
De ogni iustitia inimica
Noy vole la iustitia
Che neguno mora senza culpa

Iudei non clamabat. d.

Crucifige Crucifige
Secondo la nostra leze
homo che se fa rege
Contradice el senato

Iterum voluit liberare per gratiam dicens

O gente perfida e dyabolica
In memoria de la pasca
Se sole fare una gratia
De liberare uno da la iustitia
Voy sapiti che duy sono incarcerati
Barabam et yhu xpisto beato
Che voliti voy che sia lassato

Rendit iudei. barabam
dixitque pilatus quid faciam de yhu
Rendit omnes. Crucifige
dixit pilatus. Quid mali fecit.
Rendit. Se fecit regem iudeorum.

Tunc pilatus interrogauit eum aperte d.
Tu es rex iudeorum. Rendit yhs.

O Re de li iudei pilato
Tu dice el vero che sono
Rege non temporale ma spirituale
El qual tutto el mondo hauero a iudicare

Tunc pilatus exivit foras et dixit
populo judayco -
O populo mio judayco
Questo ho hoy examinato
Et in luy non retrovo deffecto
Che debia morire ad alchuna morte
Tunc judei clamaverunt. d.
Crucifige. Crucifige
Secondo la nostra leze
homo che se fa rege
Debe morire po che l'è contra el senato
Tunc pilatus voluit eum libare 3°. p
primum. quia coronatum cum spinis
et adduxit eum coram ppto dicens.
O poplo jugrato et dyabolico
Ecco el vostro rege incoronato
Secondo che merita lo ho tractato
Prego voy lo lassate andare despecto
Judei iterum clamaverunt. Crucifige.
Alii. Non eris amicus cesaris.
Tunc pilatus voluit eum libare 4°. p
secundum. d. Regem vestrum crucifigam
O gente bestiale senza vergogna
Al vostro rege non havete reverentia
In el qual non retrovo macula
Che debia morire per invidia
Judei dixerunt. Non habemus
regem nisi cesarem.
O Segnore pillato
Se questo non è sententiato
Te accuseremo a cesaro
E perderay el tuo regnamo
Mulier uxor pilati contrahebat adjuvare
xpistum ne moreretur. et dixit pilato.
O caro mio marito pillato
Non condempnare questo homo sancto
El qual non ha commisso peccato
Per loqual debia morire questa morte
O pillato mio conforto
Noy fa tormentare yhesu xpisto benedicto
Po che glie fiolo de dio omnipotente
El quale ha creato el mundo de niente
O pillato mio amore
Noy fa el fiolo de dio tormentare
Azo che tu posso demostrare
Che l'homo a torto glie accusato
Judei non acclamabant dicentes
Crucifige. Crucifige.
Videns autem pilatus quia nichil poterat
proficere. dedit sententiam contra xpistum ne
perderet regnum -
O populo judayco
Ecco el vostro inimico
De spine incoronato
Et da mi sententiato
Tragano fora li latrony
Che sono soy compagnuny
Et in sua derisione
Sia da voy salutato
Ave rex judeorum
Vedamo se sarà forte
Contra questa mala morte
Sia morto fora de le porte
Et barabam sia lassato
Data sententia lavit manus. d.
Innocens sum a sanguine justi et c.
O judei me lave le mane
Però che sono innocente
De questo sangue justo
El qual ve tradisso
O mi scelerato
Che yhesu xpisto ho sinato
Senza alchuno peccato
Tunc judei dixerunt.
Sanguis eius super nos et super filios nostros
O pillato non habia spavento
Supra noy et fioli nostri sia questo peccato
Però che justamente l'è sententiato
Questo nostro inimico maledecto
Videns judas quod xpistus fuit sinatus
retulit 30 argenteos. d. judeis.
Peccavi tradens sanguinem justum
Oimè juda traditore scelerato
Che io venduto xpisto yhesu benedicto
Trenta dinari hoy recevuto
hoy fato uno grande merchato
Tunc suspendit se laqueo. d.
O voy gente che state in el mundo
Apprite li ochi a questo sagurato
Che senza fine starà in el profundo
E da li demonii sarà per devorato
Per lo peccato io non sono jocondo
Sarò semper dal focho brusato
Però che peccay in la avaritia
Con le spese haverò pena
Quy era bello. fresco e possente
Era amato da ogni gente
Non me curay del mio segnore
Et delectandome in el stato carnale
Adesso cognosco che fece grande male
Questo exempio ve basta bene
Che starò sempre in queste pene
Per vostro exempio qua si sono posto
O peccatori resguardati e pena facti tosto
Si tuti li sancti che sono in paradiso
pregassero dio per mi desperato
El mundo desso tuto quello
Azo che machasse de questo
Che non fosso occiso da questo foco infernato
Non saria may liberato
Che da li dracony non fosso devorato
Per che a dio fuy tanto ingrato
Adesso me vederite impiccato
Mi sagurato et tuto desperato
El qual per 30. dinari hoy tradito
Mio maystro e yhesu xpisto beato
Data sententia contra xpistum a pillato Johannes evangelista
nuntiavit matri morte fily sui dicens.
O donna del paradiso
El fiolo è preso yhesu xpisto benedicto
Accore donna e non tardare
Che glie preso per menare
Credo che gli voleno condempnare
Chomo latrone l'à ligato
Accore donna de dolore
E vederay grande horore
Che glie nudato el tuo amore
Et duramente è flagellato
Audiens virgo maria que erat in camera
reclusa. flexo dixit -
Chomo questo essere poria
Che de yhesu speranza mia
El quale non fece may folia
Or mi lavesso pur pessato
Johannes evangelista reddit.
Madona certo glie tradito
Juda falso l'à venduto
Trenta dinari ha recevuto
ha fato uno grande merchato
Tunc virgo in medio popli recidit
semimortua pre dolore fily sui -
quam videns magdalena dixit et c.
Aqua aqua crida magdalena
per maria vergine madre mia
Azo che non se perda ella con el figlio
Chomo fuy reduta glie dice magdalena.
Voy vedeta de li peccatori consolatrice
Consolatene voy per amore de dio
Sapete bene del celo regina
Che la passione del vostro fiolo
E ordinata per la salvatione humana

Reducta ad sepulcrum virgo dixit
magdalene flendo –
Socorime o magdalena
Acompagname in questa pena
Che yhesu cristo se mena
Chomo a mi e mutato
Tunc virgo videns magdalena
ad filium suum acclamat. d.
O fiolo mio. caro fiolo
O fiolo amoroso mio
Che dara consiglio
Al mio core angustiato
O fiolo mio consolatore
fiolo mio cazoro amore
fiolo che ere el mio segnore
Ache se tu menato
O. ogi mei iocondi
fiolo per che no respondi
O fiolo per che te ascondo
Al peto che te ha latato
O pillato de no fare
El mio fiolo tormentare
Per che tu posso mostrare
Che atorto ghe accusato
Appropinquans virgo et non cognoscens
filium suum in medio latronum dixit .
O magdalena sorela mia
E questo el mio fiolo e magistro tuo
Cognoscere el dovereste
Per che era el tuo amatore
Cy hospitava in casa tua
grande amore mostrave al saluatore
Tunc Johannes dicit virgini .
Maria ecco la croxe
Per ocidere el nostro duce
yhesu cristo vera luce
De te vergine nato

Volens amplecti virgo filium suum eta
flagellatum fuit poussa a quodam suo
vilissimo . et ait .
O iudei crudelissimi
Per che aute el fiolo mio crucifixo
fratelo vostro e de la carne vostra nato .
habiate misericordia del fiolo mio
Et fratelo vostro
Per compassione al macho de la madre sua
Questo fiolo e padre e sposo mio
Per che e la vita mia .
In seyma voglio morire trista
O mi yhesu amore
O mi cristo mio dolore
Tu sey el gladio del mio core
Da symeone prophizato
Postea fuit reducta in quadam domo
semimortua pro dolore filii sui et qua
stetit usque quo filius suus fuit perductus ad locum
caluarie ubi fuit despoliatus et positus in cruce
sed quam dixit. prius verbum dulcissimum
Pater ignosce hiis quia nesciunt quid faciunt
dicto hoc verbo peccator conduct populus
ad remittere iniurias etc.
Et tunc cristo dicit etc. .
O peccatore mo(n)cezatuti may
Asequire mi che te recupay
Jo te recupay del sangue mio
Suso la croxe con grande tormenti
Ora sey tanto ingrato e rio
Che obedire no vole li mei comandamenti
Jo to formato ala mia similitudine
Et si to posito super ogni creatura
Aper che no me amectu adhucha
Cum tuta tua possanza
Ecco la mia madre de dolore piena
Che per tu procura
Se no haueray la mente tanto dura
Leua li ogi e aflicto me vederay

Jo fece celi sole luna e stelle .
Chomo tu con li ogi poy ben vedere
Et altre cosse che sono puy belle
Per che tu potesse tuto possidere
Ora me seque se el te in piacere
Lassando el mundo che pino de guay
O anima pensa el grandissimo amore
Che te porto a tuta via
Per che no me amectu con tuto tuo feruore
Che te defenda da ogna cossa ria
Noy te parte da la uoluntade mia
Et in celo meco glorioso vinceray .
O peccatore tanto ingrato e rio
Resguarda el tuo segnore
Essere aflicto con tanto dolore
Supra la croxe per ti peccatore
Solo per tuo amore
che sempre te portay .
O ciechi peccatori venite al focho
Che ve rescaldera de amore
Per che tuto per voy consumo
Se per che no cerchate presto
Si alchuno de voy ha sede
A mi fontana viua vena
Ve rendete al vostro creatore
che spianando ve aspecta
Per volere la anima vostra .
Si voy puy indusiate
faro vendeta crudele
Contra de voy o fili ingrati
Se no puy dormire del peccato
Apigliatiue de stare vigilante
Si volete scampare la finale sima
Del mondo e supplitii infernale
Tanto ve stato del corpo credato
Et no volite lassare el peccato
Certo ve perirete
Cy al inferno andarete
Cum ria e crudele compagnia
Prendete la croxe che possite portare
Zoe la vera penitentia
Et no ve incresca si volete scampare
La ultima e triste sententia

Se no haueray confidentia
In longa vita ne in falsa richeza
Si mi tuo creatore
Cum grande affecto
Me voray sequire
Te faro sentire grande dileto
Che no se poy ben dire .
Leua su e no puy dormire
peccatore ingrato e negligente
Leua la tua sperancia e el tuo affecto
Da questo mondo che no debe esser durare
per che ghe pieno de tuti le difecti
E may neguno se po contentare
Ora te parte e no puy indusiare
E in celo meco godray
Se le iniurie receuute remiteray
Dictis hiis verbis fuit erecta crux
ita ut populus uideret etc. –
Iudei non cessabant ei dicentes .
Alios saluos fecit. se ipsum saluum facere
non potest. Si est filius descendat de cruce .
Se tu sie el fiolo de dio optimo
Demostra per segno evidente
Se tu sie el vero messia
Demostra la tua possanga
Descendendo de questa croxe dura
Impproperabat et latrones dicentes –
Et primo qui a sinistris etc. dicens .
Dicendo el vero questi iudei
Se tu sie el fiolo de dio
Salua tu e noy cum prodigio
De questa croxe descendendo
Alter non qui a dextris etc. dicebat –
Arecordatu de mi peccatore
O cristo yhesu saluatore
Remete a mi el peccato
Azio che possa peruenire al tuo
regnamo desiderato .
Tunc cristo ylari vultu dixit
ei verbum. d. Amen dico tibi hodie
mecum eris in paradiso –

O fratelo mio p qsto morire io
P salvare ciaduno che vole
Ogi meco saray al regnamo
Da li sc̄ti padri desiderato
Audiens Virgo hec verba cucurrit
clamādo & dicēs.
O fiolo mio amoroso
O fiolo mio delectoso
Che fara el core doloroso
Che tato e agradato
Meglio me saria stato
Che el core me fosse strazato
Et i cruce chiavato
Con tego amore beato
O fiolo mio ẏzonte amore
O fiolo mio p che nō rende
O fiolo p che te ascōde
Al peto che te ha latato
Amplexata Virgo cruce dicebat
O cruce mo che faray
El mio fiolo me toray
Mo chomo lo puniray
Quello che nō fece may pc̄to
Tunc xp̄o dixit .3m. verbum.
Mulier ecce filius tuus.
O dona p che sey venuta
Tu me day mortale ferita
La tua pena me acresuta
Puy che el mio cruciato
Virgo rndit.
O fiolo mio qsto nō dire
Che voglio teco morire
E da qui may nō ptire
P fine che mi esca el fiato
Xp̄o rndebat nūc
O dona p che te lagne
Voglio che tu romagne
A cōsolare li mei cōpagni
Che al mūdo io acqstato

O dona cū el core aflicto
Dona i el māne te meto
De Johne mio dilecto
Che tuo fiolo sia appelato
Pōea dixit Johni.
O Johne mio dilecto fratelo
Te arcōmado la mia madre
Habine cura e pietade
Che ha el core amaricato
Tunc Virgo acclamauit. d.
O mi che cambio e qsto
Che e dato al core mio t̄ste
Uno peccore p yhu xp̄o
In tale dolore me ha lassato
O Johne fiolo novelo
Morte e el tuo fratelo
Ferita sono de qllo cultelo
Da symeone pphizato
O vulto bello e piacete
Che alegro la mia mēte
O mi lasso o mi dolente
Chomo te ved diffigurato
O mi luce resplendente
O mi sole relucēte
O mi fiolo innocente
Chomo te ved obscurato.
Flente Virgine maria xp̄o dixit
quartū verbum. Sitio.
Tunc unus dedit sibi biber aceto
cō fele mixtū. d.
Ecco lo aceto cō felle mixto
Da david prophizato
Conuene al tuo gusto
Per hauere maiore tormeto
Postq gustauit. dixit quītū verbū
Consumatum est.
Sextū verbū. heli. heli &c.
Ultimū verbū. In manus tuas &c.

Videns Virgo filiū suū pecte
potū. et dari ei acetū cō felle
mixtum. Acclamauit dicens.
O sorela mia e dulce magdalena
El mio fiolo da bevere ve domada
Amico ne pete e chi se retrova
Che aqua ne vino gli daga
O Madalena guarda el mio fiolo vto
De felle e aceto potato
Tuto el ved smarito e sanguinato
A qsta male gente vene i despecto
Magdalena Rndit dicēs
O Virgine gliosa madre pietosa.
Regina del celo e de li peccori advocata
Adesso piena de dolore e tuta angustiata
P la passione del tuo fiolo acerba
O madre del salvatore pcrazaza mia
El tuo fiolo more i qsta cruce dura
Questo e el tuo fiolo amoroso
Maystro mio e tuto qsto misericordioso
O Virgine gloriosa de li peccori advocata
El tuo fiolo e re. de li angeli e iudei
Pfidi e tuti qsti crudeli
Pieni de iniquitade e de ogna malitia
O madre regina del celo
P la passione del tuo fiolo
Habia madre mia cōforto
P che mediate la sua passione
Libereza ogniuno che lui fare vole
Da la possanza dyablica dayo
sua gl̄ia. Rndit Virgo. d.
O Magdalena sorela mia
Risguarda cho te appe che sta
Dal capo p fin ale pedi
Vedo el mio fiolo tuto sanguinato
O Angelo gabrielo
Che me veniste tuto claro
Cū uno sermone dulce
Puy dulce che el mele
Tu me diceste. Ave gr̄a plena
Questa alegreza me tornata i pena
Puy amara che el fele

O Angelo de dio gabrielo
Tu me diceste. El segnore e tego
Ogi me go e i grāde dolore
Tu me diceste. benedicta
Puy che dona che fosse nata
Moyse vba qsta parola
P o che sono la puy tribulata
O helisabeth cognata mia
Quā me veniste avisitare
Me diceste cōzoia e dilecto
El mio fructo seria benedeto
Adesso pe che sia maledicto
O Juda traditore
Che el mio fiolo ha tato honorato
Suo dispensatore lo havea fato
Et apdonato haueria el suo pc̄to
O Cayphas e pilato
Che avete el mio fiolo iudicato
El qual nō ha pc̄to
Senza fallo ve peterite
Flente Virgine xp̄o eius filius
dixit quītū verbum.
Consumatū est.
Sextū verbum.
hely. hely &c.
Septimū & ultimū verbum.
In manus tuas dn̄e cōmēdo sp̄m.
Tunc fuit factus terremotus magnus &c.
Et Virgo gl̄osa dixit.
O magdalena sorela mia
Unde sete andata
Adiutame i qsta grāde sc̄ dogla
Madalena rndit.
Sono lui chi o madre del segnore
Tu se abrazamēno cō grāde dolore
O madre mia beata
El vero fiolo e maystro mio
Sup la cruce fare morto

Virgo dicebat magdalene.

O sorela mia dulce magdalena
La luce vera e partita
gl'e morto quello che era vita
Per luy la morte e finita
Et lo inferno e spoliato

Post ea amplectebatur crucem dicens.

O Amore inextimabile
O Amore incomparabile
Cum el sangue inextimabile
hay lo homo recomprato

O alta bonta de dio
Che non perdono al fiolo mio
Per salvare lo homo rio
Del quale pe innamorato

O fiolo mio caro
Per fare el to dio e lo to pare
In su la cruce morte fare
De una lanza vulnerato

Che non piange gente dura
Che piange ogni creatura
El sole e luna se ne obscura
Tuto el mundo e obtenebrato

Le petre mostrano grande scisura
Li monumenti apertura
Lo homo misero non se fa cura
Del mio fiolo martirizato

O populo iudayco ingrato
Sepe el mio fiolo te ha illuminato
La doctrina te ha mostrato
De grandi exempij te ha ornato
Et a vita eterna te ha invitato

O populo ingrato
Tu hay lo invito renunciato
El lo exemplo refutato
hay el conseglio despresiato
Et lo amaystramento calumpniato

O populo iudayco e acecato
Questo non te bastato
Ma tanto indurato e de malitia aggravato
Tu hay crucifixato
Fiolo e madre ad uno tracto

Magdalena.

O Madre benedecta
Cum el core tristo
Andiamo a casa
Che el tempo passa
Lassiamo questa gente iudayca
Cum la lore malitia
De la qual dio fara vendecta

O bona gente
De bono core me ascolta
El grande lamento de la madre sancta
Che fa del suo fiolo beato.

Non credo in questo mundo nato sia
homo ne donna de tanto valore
Che non piangesse con devotione
Oldayo el lamento de compassione

O core de petra o gente christiana
Piangete con quella vera advocata
Scurosso el sole e la luna supriana
Mostrayo del salvatore gramezza

O Madre sancta piena de clementia
Per trare dal inferno la natura humana
Supra la cruce e morto el salvatore
Vostro fiolo e del mundo redemptore

O populo iudayco ingrato
De tanto benefitio a ti dato
Pocho sentimento e macho cognoscimento
De mostre de yhesu christo beato

O Virgine gloriosa de li peccatori advocata
Se el vostro fiolo uno latrone fosse stato
Non seria cussi crudelmente crucifixato
Ne da cayphas e pilato sentenciato

O Virgine madre de yhesu christo
Noy piangemo cussi amaramente
Per o che piangendo fay tuta questa gente
El vostro fiolo e morte
Per fare lo homo contra el demonio forte

O Regina del celo advocata
habia conforto de questa morte
Pero che saray consolata
Per la resurrectione del tuo fiolo glorificata

O Maria piena de gratia
habia letitia a la anima tua
De la passione a ti demostrata
De latrone e longino e centurione insegna

O Madre de dio regina del celo
habia conforto del tuo caro fiolo
El qual liberera li sancti padri dal limbo
Per conducendo al suo glorioso regnamo

O Maria Virgine piena de gratia
Presto sera dal tuo fiolo consolata
Da quilli sancti padri salutata
Et supra li angeli exaltata

Tu sey da ogna creatura laudata
Pero che sita de tuti advocata
Dal tuo fiolo sie honorata
E da tuta la corte celestiale reverita

Laudiamo vuy la madre de dio eterno
Offerendo a ley quello sermone angelico
Insegna con lo angelo gabrielo
Dicendo devotamente a questo modo

Dio te salve o stella matutina
De li peccatori dulce medicina
E del mundo princepessa e regina
Sola sie digna de virgine esser dicta

Contra le arme e bataglie de lo inimico
Pone el scuto de la vera salute
Insegno de le tue grande virtude

O sposa de dio electa
Sia a noy via directa
A li eterni gaudij. Amen

O Anima bñdecta del alto creatore
Risguarda el tuo segnore
Che ǵsto te aspecta

Risguarda ǵllo capo
Che era cuſi dilectoſo
El vedra tuto forato
De ſpine ſanguinoſe

Anima li ſe el tuo ſpoſo
Vende ꝑ che nõ piãge
Piangendo ſpegna ognio tuo diffecto

Risguarda quella faria
Che era cuſi relucẽte
Vedrala tuta piena
De ſputo ſe de ſangue cũrẽte

Pensa anima dolente
Che gli e el tuo segnore
Che volsse morire de amore
Solo ꝑ darte vita

Risguarda quella piaga
Che ha da lo lato drito
Vedra el sangue che paga
Tuto el tuo delicto

Pensa che era ferito
De una laza crudele
Per ciascheduno fidele
Passo el core la sagitta

Risguarda quelle mane
Che te fece ſe plasmano
Vedra quelli cruci fedei
Chomo lo conficcherano

Mora cũ grãde pianto amaro
Cruda el segnore veloce
Per mi crucifixe ĩ croce
A morire cũ grãde fireza

Risguarda ǵlli pedi ꝑforati
Confiti de uno chiouo
Cuſi forte tormentati
De quello grãde flagello

Pensa che era bello
Sup̃ ognia creatura
E la sua carne pura
Era piu che ꝑfecta

Vederalo tuto piagato
Per ti ĩ el duro legno
Per pagare el tuo peccato
Morite el segnore benigno

Per menarte al suo regno
Volsse essere crucifixo
Anima guardalo fixo
Et ĩ luy te delecta

O Anima dilecta
Che dio tanto offendisti
Sempre tuo ſpegio sia
Le piage del tuo xp̃o

Gusta el pane mixto
Con bassi lacrimosi
E senteray riposso
Che el bono yhu ꝑpina

O Anima devota
Che de amore sie ferita
De leva li ogi se nota
Che le fonte de vita

Mira chomo se afflicto
Tuto ǵllo corpo sc̃o
Che non se pte ne cãto
Che nõ senta la ſpina

De rumpe cũ dolore
El tuo core ĩfiamato
De amate el tuo segnore
E piange el tuo peccato

Per che nõ te ho amato
O ~~piange~~ segnore yhu Caro
Che cũ sudore amaro
Cavasti me tapino

Absolutio. 77.

Anuntiao. 37.
Ascentio x. 61
Aplorum singlorum. 72. 77. 89. 105. 115. 128. 168. 133. 138. ~~148~~. 161.
Assuptio b. v. 98.
Adoptatio filiorum di. 106. et ex qb. 79 gsuit
Aug. 108. 161.
Anglorum. 117. / corum singlis casto dubi. 129.
Andreas. 133.
Antoni. 145.
Angnes. 148.
Agata. 159.
Adventu. 51.
Adoratio latie adora crux xpi. 74.
Ale nobilitas. 131. chili et spsa di. 171.
Aplorum nui duodenarii ratio. 134.

Aue maris st. 98. 113. 126.

Baptismus. 26.
Bernardus. 101.
Bartho. 105.
btitudo pfecta h[illegible] i ptia. 72.
barnabas. 168.
blasii. 158.

Coceptio bte v. 156.
Circuncisio x. 153. 25. / Copatio petri et moy. 77.
Cpa status petri et iohis. 142. 105. 161. Cpa diuitis
cathedra sti p. 161. et pauperis. 101.
Cfessiois materia et reductio et ipedita. 13. 17.
Catherine de. 17.
Crucis x misterii. 74. e adoratio lat.
Cvsio sci pauli. 152. 109.
Catherine senensis. 122.
Catherine martiris. 131. 140.
Cfessorum singlorum. 91. 101. 108. 119. 129. 134. 146.
Cfsio pecois. 87. 109. 136.
Cpa castitatis et martirum. 102. Cpa filii regis. tam
dnari an sedi. 103. Cpatio pastoris et gmis
Cpatio doctine doctoris itempe dni. 104.
Cpa servi di do i religio et i seclo. 104.
Celi porta m. 126.
Cgnitio electorum.
Cogitatze multa xbez. 158.
Cttionis itegritas. 5.

Dnica. 91. 101. 108. 129. 119. 134. 164. 134. 122.
Doctorum singlorum. 119. 108. 121. 164.
Desponsatio v. m. 131. 148.
Discretio. 52. Desposa mlis. 131.
Diuitis et pauperis Cpatio. 101.
Dni et sdi Cpatio. 103.
Doctoris tepis dni. 104. 131.

Eucarista. cibus e mlis. 70. et Cpa.
Euanglistarum siglorum. 50. 115. 124. 141.
Epiphania. 155.
Ernit regn celorum. 160. 146. 159. 106.
Electio. 89. 96. 163. Elen quo gsciuit. 106. 158.
Elexa. 96. 115. 131.
Eclia di mlupli et ipongit adg. 167.

Flagellat di qz. 109.
Fidez dy conati destrucre. 54.
Fracisus. 121.
Filii dei adoptat. 106. et quo gsciuit
Fides. 51. 137. 139. 150. necia e saluti. 17.
Filia di e aia et spsa x. 131.

Gra di aduenz peccorum necia e. 8. 49. 51. 63.
Gregorii. 49.
Graz quo un alio maiorez gbt. 94.
Gre diu effeus. 50.
Gre diu dispoitio. 172.
Gre pfec scia. 158.

Humilitas et de el gradib. 28. 90.
Heris status dubitas. 124.
Hpilippi et iacobi. 72.
Habitus pdicis dignitas. 93.

Inocentia quo conservatur. 147.
Inferni pene. 6.
Incarnatio X. 37.
Johis bap. 75. 101. 121. 54. 106.
Jacobi. 89. 72.
Innocentis et peccatoris comparatio. 105. 142. 161.
Jeronimi. 119.
Johis evan. 142.
Intellectum. 144.
Infidelitas. 17. 51.
Inimici et amici dilectionis comparatio. 103. 141
Justi dia in operibus excedit omnia. 109
Ignis fuit beata Virgo asto accessa. 99.

Liberum arbitrium apud aliquos impeditur aquo
sine dei gratia liberari non potest. 8.
Laurentius. 95.
Lucas. 124.
Lucie. 136.
Lex nova perductum qui fuit necessarium dari. 105.
Marie V. sanctificatio et conceptio. 112. 156.
Marie V. desponsatio. 131. 148.
Marci ev. 50.
Margarite. 80. 81.
Maria mag. 83. 89. puarie. 102.
Mulieris bone et male conditiones. 85.
Martirum singulorum. 49. 54. 95. 140. 150.
Mathei. 50. 115.
Meretricum m. 125. 146.
Mathie. 163. 139. nul. s. aplorum decis.
Martini. 129.
Mereri regni celorum. 146. 159. 124.
Marie V. dignitates. 98. 112. 37.
Misericordia tribus operibus excedit virtutes. 109.
Martirij distantia. 130. 132. 150

Nobilitas vera. 53.
Nominatis per pluribus natiuitatis. 75.
Nom. 75. Nom. y. 154.
Natiuitas b. V. 112.
Nicholai. 139.
Natiuitas jo. b. quare celebratur magis quam aliorum. 75.
Natiuitas X. non omnibus immediate obviat maiani. 155.

Orationis dna. 147.
Os aperire. 50.
Ordo predicatorum. 91.
Obedientia. 128.
Peccata quo vitari possunt. 147.
Plationis comparatio. 89. 96. Pax. 141.
Pacis solutior et mutua. 78. 109.
Primamissa. 11.
Patriarche fuerunt rose. 54.
Penitentie diffinitio. 1. Pontifex. 96.
Penitentie necessitas. 1. 153.
Penitentie inductio et utilitas. 2. 88.
Penitentie diversus modus. 4. 11. 86.
Penitentie sorte periculum. 3. 4.
Pene inferni. 6.
Peccatum originale. 9.
Peccata. 17. peccati remedia. 153.
Penitentium diverse. 11.
Penitentia non voluntarie malum. 16.
Perfectio vite. 49.
Petri. m. 54. 106. 123. 133. 141. Petri apl. 77.
Predicatorum ordo. 91. 94.
Predestio. 96. 163.
Penitentis et innocentis comparatio. 105.
Paulus. 152.
Purificatio X. 156.
Penitentie impedimenta. 17. 86. Et perfectio. 87.
Peccatorum remissio cum gratia dei. 8. 49.
Pugna militum X. 49.
Operum remissio ... pugnam. 51. 8.
Pietas. 52. | Porta celi m. 126
Passio X. 74. | Patientia. 151.
Penitentie partes. 109.
Puritas. 137.

Pugna. 49. 124.
Regnum celorum mereri. 146. 159. 160. 90
Resurrexio X. 42. 95. Et quentia
Rose fuerunt patriarche. 54.
Religio predicatorum. 91. 109. 119. 121. 123. 137
Remissio peccatorum cum gratia dei. 8. 49. 51. 87.
Remittit peccata soli deus per ministerium. 78. 91.
Religionis et seculi comparatio in sanctitate. 109. 117. 119. 123.

Spiritus sancti dona et refulgere. 50.
Spiritus sancti missio / Spiritus sanctus docet omnibus. 63. 66.
Sapientie diversitas. 119.
Symonis et iude. 128.
Sponsatio mentis. 131. 148.
Stephani. 140. 152.
Sapientie distinctio. 119.
Sponsa X et filia eius anima. 131.

Tomas. 108. 134. 164. 101. 119. 132. 134.
Trinitas. 67.
Tribulatio. 105.
Tomas apl. 138.

Virgis. 80. 81. 130.
Vite perfectio. 49.
Visionis divine dispositio. 72. 115. 140.
Visitatio bte. V. 80. Et sanctificatio. 112.
Virginitatis amissio quo recuperatur. 83.
Virginis marie dignitates. 98. 112. 39
Vincentius. 122. 101.
Vicentij. m. 150
Ursule. 126.
Virginum singularum. 80. 83. 129. 131. 136. 148.
Vanitas mulieris. 85. 102.
Virginitatis et martirij comparatio. 101.
Verba bte. V. mellifua. 99. Et virtute excedit. 114.
Vocationis X potestas. 115.
Virginitatis impedimenta. 127. Virginitatis laudes. 137. 138. 144. 148
Verbum dei. 133.
Videretur deum aliquis in prima nativitate revertisse. 141.

Y.

Xpi incarnatio. 37.
Xpi ascensio. 61.
Xpi circumcisio. 25. 153.
Xpi crucis misterium. 74.

Tabula thematum

¶ Angli eorum semper vident f. p. M. 18. c. 17.

¶ Caro mea vere est cibus et sanguis m. jo. 6. c. 70.
Cogitabit circumspectionem di. ecc. 14. c. 158.
Consumati sunt dies. lu. 2. 153.
Crescit in templum sanctum in dno. eph. 2. c. 105.
Cecidit sors super mathiam. act. 1. c. 163.

¶ Dignus est operarius mercede sua. lu. x. c. 124.
Dns dedit illi benedictionem omnium gn. c. 124.
Dextera uit in corde s. 2. cor. 9. 95.

¶ Evacuatum est scandalum crucis. Gal. 5. 74.
Exierunt obviam sponso. M. 25. c. 148.
Estis lux mundi. M. 5. c. 164.
Emit agrum illum. M. 13. c. 159.
Ego elegi vos de mundo. M. c. 168.

¶ Firmabitur in illo et non flectetur. ecc. 15. 150.
philippe qui videt me. jo. 14. 72.

¶ Inventa una preciosa m. M. 24. 80
In me gratia omnis uite. ecc. 24. 112.
In xpo ihu valet nova creatura. Gal. 6. 121.
In medio ecclesie aperuit os. ecc. 15. 50.
Johannes sedebat iuxta sanctum vitum. M. 6. 111.
Intraverunt cum eo ad nuptias. M. 25. 126.

¶ Lucerna fulgoris illuminabit te. lu. 11. 101.

¶ Maria habiit in montana. lu. 1. 80.
Maria optimam partem. lu. x. 98.

¶ Ne timeas maria invenisti gratiam. lu. 1. 37.
Non potest civitas abscondi super m. p. M. 5. 91.
Non est inventus similis illi q. q. l. ex. ecc. 44. 134.

¶ Condidit illi regnum dei. sapie. x. 146.

¶ Primum agite. M. 1. c. 1.
Pastores invenerunt c. ecc. 31. 49.
Plantatio rose in iericho. ecc. 24. 54.
Perfecit de thesauro suo nova et vetera. M. 13. 136
philippe qui videt me. jo. 14. 72

¶ Quis putas puer iste erit. lu. 1. 75.
Qui autem sunt xpi carnem s. cru. Gal. 5. 123.

¶ Spiritus sanctus docebit vos omnia. jo. 16. 63.
Sedeat unus ad dexteram t. M. 20. 89.
Spiritus m. perhibet testimonium s. sci. Ro. 8. 128.
Stephanus plenus gratia vidit gloriam dei. act. 6. 140
Sunt ante tronum dei. apoc. 14. 144.
Stupebant omnes qui audiebant. Act. 9. 151.
Super hanc petram edificabo. M. 16. 161.
Surrexit xpus . 44. . 45.
Si diligeretis vos celestia credetis. jo. 3. 67
Sic eum volo manere. jo. u. 142

¶ Tibi dabo claves. M. 16. 77.
Toma vidisti me. jo. 2. 138.

¶ Vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis. apoc. 7. 122
Vidi librum signatum septem sigillis. apoc. 5. 23.
Virginem castam despondi uni viro exhibere xpo. cor. x. 131.
Vidimus stellam eius in oriente. M. 2. 155.
Vidi angelum descendentem de celo habentem clavem abyssi et catenam magnam in manu sua. apoc. x. 17.
Videntibus illis elevatus est. act. 1. 61.
Vides hanc mulierem. lu. 7. 83.
Vidit yhs matheum. M. 9. 115.
Venit in me spiritus sap. sap. 7. 119.
Vidi similem filio hominis. apoc. 1. 121.
Vocavit andream. M. 4. 133.
Venit spiritu in templum. lu. 2. 156.

Conventus sancte marie novelle
De f(ratr)is ordinis predicator(um).

Liber pantheon pulcer et fructuosus magnus et utilissimus editus est a fr(atr)e Zenobio de medicis florentino sed non est iste qui hic liber alias d(icitu)r santuarium l(eonard)i utino

Ante omnia fr(atr)es carissimi diligat(ur) deus deinde proximus

Q(uonia)m ex precepto regule iubemur cor unum et a(nim)a una

iste liber est santuarium leonardi d'utino et alibi de s. floridi

cc. XII preliminari di cui la
c. I scritta + cc. 200 numer. per
199 con ripet. del n. 188.
Sono bianche le cc. 20-24,
29-36, 48, 169-188, 196.
25-VI. 1964 MAB.

[illegible]